Hic continetur flores legum.
Item decisiones rote antique.

Legatus est testamentaliter iste liber per magistrum Andream Grzymala de Poznania medicine doctorem olim plebanum ad sanctum Nicolaum ante Cracoviam pro libraria Artistarum Anno domini 1466° quo et mortuus est valida tunc pestilencia vigente.

Rękopis i jego oprawę wyrestaurował introligator Jan Wyżga
w r. 1934. Przy tej sposobności odjęto i przeniesiono do
zbioru dokumentów dawne pergaminowe karty ochronne, będące
fragmentami niewykończonego przywileju papieskiego dla „di=
lecto filio Ghiselberto Rytfardi, persone ecclesie Beate Marie
de Andenhove, Camerucensis dioc." Dypl. BJ 456

Sicut sepius refert antiquitas
hominum memoria labilis est ideo
que sciunt homines et audiunt no
possint vigiti memorie retine
re. Nam omnium habere memo
riam et penitus in nullo peccare potius est
divinitatis quam humanitatis. ut. C. de veteri.
iur. enucleando. l. tanta. § si quid autem
Quoniam igitur inter cetera que ad scolar
ium sciam legum adiscere cupientium spec
tant utilitatem notabilia utique util
lia pnotantium Ideo ego Julianus de fe
sso Juris civilis proffessor et officialis
dni. b. de fesso dei gratia epi celen unicum
textum quam brevissime potui studui de
toto Juris corpore colligere flores legum :.

i cap constituto digestis

Incipit constitutio ff

Nota quod legalis sciencia dicitur ars
Doctores legum vocantur magri
Aliqua debet habere doctor ultra ea que
dicit scolaribus.
Maior debet esse peritia magistrorum quam disci
pulorum.
Copia facit inopiam
Nota quod dictissimi legum oratores ef
ficiantur. Juxta illud. dat galienus o
pes et sanctio justiniana.
Quod primum est a quo se habere non pot
Nota quod nomina sint consequentia rebus.
Omnia nova pulcritudine sunt decorata.
Juris prudentia est maximus thesaurus
Cum cetere sciencie sint in fine hec sola fi
nem habet mirabilem.
In nobillissimis civitatibus debent do
ceri iura. non in opidis vel in castris
in quibus leges non docentur. sed adul
teratio committitur in easdem.
Libri legales non debent scribi per siglas
sed per consequentiam litterarum.
Leges falsas alegare non licet.
Quibus eis ludos apellet ex quibus cri
mina oriuntur.
Prius omnes cias et postea ligwas fir. cunctis
Nota quod ex hac constitucione Jurisdicio de
mandatur doctoribus.
In primo anno dicuntur discipuli instini
aniste. in secundo edictales. in tercio dicun
tur papinianiste. in quarto sintifit
scientes. in quinto satellites vel co
lerice. i. satis sapientes.

justicia et iure

De Justicia et Iure

Juste nomen iuris descendit quem
libet scire decet.
Sepe dant consillium verba que vide

tur habere necessitatem
Jus est ars equi et boni cuius merito quis
nos sacerdotes apellat. Justiciam
justicie conservamus equum ab iniquo se
parantes. licitum ab illicito discernentes.
homines boni efficiantur non solum metu
penarum sed et exortacione premiorum
Boni gratius oderunt peccare mali for
midine pene. Oderunt peccare boni
virtutis amore.
Civilis sapientia vera est philosophia
Jus publicum est quod ad statum rei ro
mane spectat
privatum est quod ad singulorum util
litatem pertinet.
Item Jus naturale est quod natura
omnia animalia docuit.
Matrimonium est maris et femine con
iugatio individuam continens unitatem
peritia Juris naturalis bruta et animalia
docentur et instruuntur
Jus gentium est quo gentes humane
utuntur. veluti filii debent pare
tibus obedire.
Omnes debent civitatibus suis obe
dire vnde Cato pugna pro patria.
ut vim | Juri consonant que tutelam
nostri corporis fiunt
Licitum est pulsare vim et iniuriam no
bis factam
Nefas est hominem homini insidiari.
Natura inter homines constituit quan
dam cognitionem.
manumissiones | Manumissio est
Datio libertatis.
Item Jure naturali omnes homines libe
ri nascebantur
Ex hoc | Justa bella et licita a iure
gentium processerunt.
Jure gentium dominia sunt distincta
provincie separate reges condita conposi
te civitates.
Jus civile | Totum corpus Juris
dicitur Jus civile.
Jus aut | Jus pretorium est quod pretores in
troduxerunt.
Nam | Sicut per vocem expressum cor
dis intentio. ita per pretorum expressum
iuris civilis sententia.
Omnis | Jus civile dicat statutum quod li
bet cuiusque civitatis.
Justicia | Justicia est constans et per

petua voluntas ius suum unicuique tribuens
Iuris precepta sunt hec. honeste uiuere al
terum non ledere ius suum unicuique tribuere
Iuris prudentia est iusti atque iniusti scientia
diuinarum et humanarum rerum noticia.
Iustitia tribuit ius suum unicuique prius cum
ad innat. Iuris prudentia docet qua
liter illud fiat.
Ius pluribus. | Ius dicitur quod semper fuit bonum
Ius apellatur statutum cuiuslibet ciuitatis
pretor ius reddere dicitur cum inique decernit
locus est de forma iudicii
Optimum est sequi maiorum uestigia cum
recte processerunt et honeste.
Ius apellatur locus in quo nostri maiores
consueuerunt tractare causas.

De origine iuris ff

De origine iuris

Nonnumquam ius ius sanguinis apellatur
Non sunt condempnandi qui nimia utilitate
dicunt. bonum cato contra nebulosos noli con
tendere uerbis.
perfectum est quod ex omnibus suis parti
bus constat
potentissima pars cuiusque rei principium est
Inconueniens est surgere ad alegan
dum illotis manibus nulla facta prefa
tione.
Non natum quod ceptum est nisi fuit consumatum
Sfacturus | prefaciones suffragium prestant
et ad lectionem proposite materie libe
tius nos producunt.
Necessarium | Actiones in spectabatur
a summis pontificibus et si quis cadebat
a silaba cadebat a tota causa.
Plurale resoluitur in singulare.
Parum est ius esse in ciuitate nisi essent
qui iura reddere possent
Effectus rei accipitur per eos qui in
iure dicendo possunt.
per iuris peritos cotidie iura in me
lius producuntur
Durare debent officiales solum
modo per .vi. menses.
Inminoribus superioris facie dicitur
leuitatio dignitatis.
Inconueniens est magistratibus uestibus
nis honorum sedere pro tribunali.
Appius claudius literam inuenit

Claudius antipater pluribus eloquentie
qua iuris scientie operam dedit.
Turpe est nobili et patricio uiro et
causas ornanti ius ignorare in quo
conuersatur.
Sepe de duobus unum inuenimus
eloquentiorem. alium non peritiorem.
Quidam iuris peritius affectaui[t] scribere
io terius libri pars grauiti habiti fuerit
apud ueteres sapientes.
Melius studere est quam affectare offi
tia ciuitatum.
Dignitas consueuit prestari et non peti
Magister et doctor debet a suis auditori
bus sustentari Ad instar sabini qui
plurimum a suis auditoribus sustenta
tatus.
Honores non debent peti sed offerri et sic
Nota quod quidam sunt que honeste concedun
tur. non tamen honeste petuntur.

De legibus et senatus consultis ff

De legibus et senatus consultis

Lex est commune preceptum communi utilitati
cum deliberatione prudentium.
Leges cohercent delicta legitimas
penas imponendo.
Lex est communis rei publice sumptio.
Alia ratione | Lex est sanctio sancta iubens ho
nesta prohibens contraria.
Nam ad ea | Ad ea que frequentius ac
cidunt ius aptatur.
Legis | Quatuor ex uerbis uirtutes
collige legis. permittit. punit. im
perat atque uetat.
Iura | non pro singulis personis sed
generaliter iura constituuntur.
Non aliquis | leges condere potest certus ue
nerabilis senator.
Neque | omnes casus qui quandoque inciderit
nt non potuerunt sigillatim legibus
comprehendi.
Et ideo | Iudex potest leges interpretari
alio possit | de similibus ad simil
lia procedendum est.
Quod uero | Recepta contra iuris raci
onem non sunt ad consequentia producenda.
In hiis. | In receptis contra rationem
iuris non possumus sequi regulam
iuris.
Ius regulare | Ea que ad utilitate

quorundam q. c. sunt specialiter introducta. Jura singularia nuncupantur.

Scire | Scire leges non hoc est verba earum tenere sed habere vicem et intellectum non enim in silabis consistit virtus sed in radice.

Benignius | Ita debet fieri interpretatio ut servetur voluntas legis.

In ambigua | In ambigua voce legis sed accipienda est et significatio que vitio caret.

Non omnium | Non possumus de omnibus que in legibus continentur reddere rationem.

Cum lex vetat aliquid in futurum indulget in preteritum.

Minime | Servari debent que semper sunt observata

Incivile | verbi principium finem que conspicere. ut melius sciatis premeditata loqui

Nulla | Quod favore quorundam est introductum non debet retorqueri in eorum lesionem.

Non est novum | Anteriores leges intelliguntur per posteriores trahenda.

Contra legem | Legem ofendit qui facit legibus interdicta.

Fraudem facit qui verba servat et mentem legis ofendit.

Princeps | Imperator non est legibus alligatus Imperatrix hiisdem privilegiis gaudet in quibus imperator.

De quibus | si debet servari consuetudo que est in consimili facto. Pro ex stille urbs. vero romanorum

Inveterata consuetudo pro jure et lege non immerito custoditur.

Nam cum inter est an quis declaret voluntatem suam verbis an rebus ipsis factis.

Leges per contrariam consuetudinem abrogantur.

Diutina | diu observata consuetudo obtinet vim legis.

Con de consuetudine | Aprobata est consuetudo si contradictorio judicio sit obtenta.

In uno. c.

Si de interpretatione | optima est legum interpres consuetudo. consuetudo prava est tollenda.

Quod non ratione | Male adinvente consuetudines nec ex longo tempore nec ex longa consuetudine confirmantur.

Ergo | Jus fecit consensus necessitas consuetudo.

Tantum autem | lex ista notabilis est.

De constitucionibus principum | pro lex prima etc.

De constitucionibus principum

Quod principi placuit legis habet vigorem.

Beneficia personalia personam non transgrediuntur. populus omne jus. rome imperium transtulit enim in imperatoriam maiestatem

In rebus | Evidens debet esse utilitas ut recedatur ab eo jure quod diu equum visum est. unde non debemus dimittere viam veterem pro novella.

Beneficia | Beneficia principalia plenissime interpretanda sunt.

De statu hominum

De statu hominum l.

Omne jus pertinet ad personas. vel ad res vel ad actionem.

Cum igitur | Omne jus inventum est et statutum gratia personarum

Ordo titulorum servandus est.

Ex rubrica oritur jus sicut ex litera nigra.

Summa | omnes homines sunt liberi. vel servi.

Libertas | libertas est naturalis facultas eius quod cuique facere licet nisi quod vi aut jure prohibeatur.

Servitus est constitutio juris gentium qua quis domino alieno contra naturam subicitur.

Melius est captos ab hostibus rei publice vivere suos quam mori ingenuos.

Mancipia dicuntur quasi manu capta

Et servorum | Tribus modis servi liberi efficiuntur. Ingenui sunt qui nati sunt ex libera muliere.

Calamitas matris non debet nocere ei qui in utero est.

Qui in utero | Qui in utero sunt pro iam natis habentur. cum de comodis ipsorum tractatur

Imperatores | Status liberorum non leditur per tenorem instrumenti male concepti.

Queritur | Res de judicatur secundum prevalentiam prevalet enim quod plus est.

In multis | In multis deterior est condicio mulierum quam masculorum.

Sepcio | Autoritates peritorum possunt in legibus alegari.

Servus | judicium est fortune et sub fortuna positum.

Non sunt liberi | Filius declinans ad monstrum vel prodigium non succedit patri set percipit alimenta.

Partus qui membrorum humanorum officia ampliavit inter liberos computatur.

Permissa | non intelligitur fieri quod natura fieri non permittit.

Duo infantes simul de utero matris exire non possunt.

Qui per alium facit per se fecisse videtur

Condiciones que in faciendo consistunt possunt per allios adimpleri.

In urbe | liberi sunt qui habent domicilium in civitate romana.

Imperator. | Differenda est pena cum liberi

gravide mulieris
Ratione adiecti aliqd pmittit quod alias no pmitteretur
Quod quis no pot p se no potest p allium
Cum legi. Nati ex legitimo matrio sequuntur patris conditionem
Qui fuere | Quedam i pedunt contrahenda que no dirimunt iam contracta.
Homo liber | Res restituta i pristinum statum no restituitur i pristinum ius.
Res mutata i pristinum statum redire no pot
Vulgo | Quod no fit legitime no intelligitur fieri posse.
Spurii dicuntur q patrem demonstrare non possunt. vel eum habent quem habere non licet
Ingenuum | Res iudicata p veritate accipitur
Sententia lata p ingenuitate facit ius inter omnes et preiudicat in comuni.
Ivutus sit | no. q res furtiva usucapi no pot

De hiis qui sunt sui vel alieni iuris

Contrariorum eadem est disciplina.
Probato uno de contrariis intelligitur probatum et reliquum.
Quidquid p servum acquirit dno acquiritur
Qui sine causa servum suum occidit p iudicem puniri debet ac si occiderit alienum.
Iniurias suas no debent servi dni sine causa.
Sidens | non debet quisque homo re sua male uti.
Servi qui male tractantur a dnis ne sic debent bonis conditionibus ne i dnii potestatem amplius redeantur.
Non debet aliquis atrocissime tractari pro levissimis causis.
In potesta | In potestate nra sunt qui ex legitimis nuptiis procreantur
Cives romani sunt omnes subiecti imperio romanorum
Ita civium | pater familias dicitur qui no est i alterius potestate
Nepotes | Nepotes mortuo avo recidunt i tal filii potestate.
Filium | Hec lex fingit. qz alique scire vere filium i possibile est
Presumptio tollit presumptionem
Maritus qui assidue moratur cum uxore presumitur eam cognoscere nisi inveniatur infirmitas vel alia causa iusta. unde dnii venie tempus credatur reddita ergo.
Amiculis no presumitur natus ex meretrice q fuit i absentia decenali.
Patre | Semper presumitur filius i patris potestate nisi probetur emancipatus
Quedam | impediunt contrahenda q no

dirimunt iam contracta.
In furiosis remanet religio non lucratis voluntas tacita valet
Filius | fi. familias habetur loco patris fa in causis publicis.
Si iudex | causa alimentorum no facit preiudicium veritati.
Primum | Filii facti sui iuris p dignitatem remanent perpetuo sui iuris.
Filii i viti non redeunt i potestatem.

De adoptionibus et emancipationibus

Filii familias efficiuntur duobus modis p naturam et p legitimum actum adoptionis
Arrogatur qui sui iuris fuit / adoptatur qui i alterius fuit potestate. vel aliter. Ergo qui suus est. patris adoptio suum.
Generalis | patres familias auctoritate principis adrogantur. i pro magistratus q sunt in alterius potestate
Primo dicit i derogari sponsus qua sponsa. cui me committo i mea committere videor.
Sicut sibi | una persona subit officium duorum in adoptionibus qui tacet consentit.
Cum adoptio | In adoptione non est necessaria autoritas agnatorum.
Qui liberat | semel liberatus a patria potestate p sua no revertitur honeste nisi p actu adop.
In omni | Cessante causa cessat effectus
Si pater | Quedam tacite transferuntur
Quando qz aliquis aliquid facit no tam qua ipse. sz tamquam alius.
Post sexagesimum annum no possunt homines de facili procreare.
Adoptio | Adoptio imitatur naturam
Nec ei | In genuitione maris et femine multum faciunt celebranda facultates. castitas morum. probitas. proles. etas. nativitas. virtusque.
Ad fidem plus facit vite gravitas qz hominum facultates.
Minima capitis diminutione pupilli finitur tutela et extinguuntur substitutio facta p testatorem.
Non aliter | Ex stipulatione nobis facta officiali utilis actio datur
Loqui videtur qui no est locutus
Hec autem | Appellatione masculi et femina continetur
Si adrogatio | Quod a lege concessum ab homine auferri non debet.
Arrogator filio arrogato tenetur relinquere quartam partem.
Qui i adoptione | Illis quibus arrogatus fuit agnatus filius p adoptionem efficitur cognatus.
Post mortem | Non potest venire quis contra factum suum. Quedam facimus per

de adoptionibus et emancipationibus liberorum

nos q per alios no possumus adimplere
Si patitur | ubi consensus solus sufficit ibi
sermone opus no est.
Nota q nomine iuris hic ponitur pa[s]tria
Non pot | no. q filius no pot compellere
patrem ut emancipet illum in contrarium
sunt legis et alijs hic traditis et notatis
Si tibi | Nostris temporibus no convenit fi
lium temporalem habere
dies habitum pro non apposito.
Per adoptione | per adoptione dignitas no
minuitur sed augetur
Emancipari | iudex pot explicare extra te
ritorium ea que in voluntaria iurisdictione consistunt
Emancipationes possunt fieri quolibet loco
et apud quelibet magistratum municipale
Adoptio | Electione non iure facta pot
dominus papa ex certa sciencia per indulgenciam confirmare
Nam ita | quotiens tractatur de confirmatione
alicuius actus vocandi sunt omnes quos
principaliter tangit.
Cum tractatum de iure alicuius diminuen
do omnes debent esse presentes vel absen
tes per contumaciam quos res tangit.
Adrogatio | Etas xviij annorum dicitur
plena pubertas.
Si is | filij alij sunt iure nature alij
iure legis.
Honera | Filij. alij sunt iure nature. alij
iure legis. pater adoptiuus debet adopti
uo filio honera sustinere ut eum alat
et substentet et nomine de peculio teneatur

De rerum diuisione

Natura hominum censa- fro. tempe
cum res in multis modis esse dicantur
Rerum alie humani iuris alie diuini
alie pu[bli]ce. alie priuate. alie corporales
alie incorporales.
Obligatio. hereditas. usufructus. seruitutes hec omnia in iure consistunt.
Nemo. Omnia flumina fere publica sunt
Riparum | Hic est figura loqutionis ute
rum prefferum conuersus ordo loquendi
intantum | Solo cedit edificatio contra
generalem regulam.
Seruus uniuersitatis in caput ciuium
torqueri no prohibetur.
Quedam furtiua no prouinciatur que
publice conceduntur
Preualet intencio facere volentis
Autoritates poetarum possunt in legi
bus alegari.

Sem | Quod semel deo dedicatum est no
potest fieri seculare.
Locus sacer est qui per principe dedicatur
Leges sancte sunt q quadam sanctione firmate sunt
Res sacra no recipit extimationem.
Si quis violauit | Qui no intrat per hostium
fur est uel latro.
Iudex debet punire paruum sicut magnum
et sicut punit extraneum ita proximum et propinquum

De Senatoribus

Maior dignitas est in sexu uirili
quam feminino.
dignitas inferior no transit ad superiores
In generali sermone no continetur sed loquentis
Casus | Remoti ab officio propter turpitu
dinem sunt infames.
Qui male se habuit in uno presumitur q
male se haberet in alio.
Qui indignus | Qui remouentur a minoribus
multo forcius a superioribus debent remoueri
Emancipatus | Tempus conceptionis est inspiciendum
Casus patris filio nocere non debet vnde
pater no reportabit iniquitatem filij et econtra
Femine | Mariti tribuunt uxoribus clarissi
mam dignitatem et sic femine corusca
tur radijs maritorum.
Senatores | Racione originis constituitur domicilium
dignitate adeptum domicilium no mutatur
Nuper primo | Raro concessum rescriptum quod
non consonat equitati.
Senatores intelliguntur qui a patricijs
et consularibus descenderunt.
Ex post facto non confirmatur quod pri
mitus non tenuit.
Casus patris no tollit filijs dignitatem
Liberos | natus ex filia senatoris condi
cionem sequitur sui patris.

De officio consulis

Officium consulis est preesse consilium
Necessitas no habet legem.
Ubi debet finiri causa ubi inciatum
est negotium per libellum.

De officio prefecti pretorio

Breuiter commemorare est necesse
Gaudent breuitate moderni.
A prefecto pretorio non apellatur
populus romanus omne ius et imperium
quod habebat transtulit in imper
atoriam maiestatem.
Homines per singularem industriam
et fidem aprobatam ad officiorum
magnitudinem adhibentur.

de rerum diuisione lex pa

figura

de senatoribus lex prima

de officio consulis l. i.

de officio prefecti pretorio l. i.

Prefectus p[re]torio p[ro] sapientia addite d[i]gnitatis sue non creditur aliter forte in dicaturus q[uam] imperator.
P[re]fectus p[re]torio restituit minores q[ue]r[e]llam suam.

de off[icio] p[re]fecti urbis l[ibro] i.

De offitio p[re]fecti urbis

Italia est mater aliarum provinciarum.
Indefinita equipollet universali.
Si vasallus fecit amicitiam cum inimico d[omi]ni perdit feudum.
Ut caro iusto p[ro]tulo p[re]fectum ad curam p[ro]prium p[re]fecture reuilibet potestatis.
Potestas debet habere stacionarios milites dispositos ad referendum sibi ubi quid agitur.
Prefectus | Iudex ex quo exivit terminos civitatis non potest iudicare. sed pot[est] causas alteri delegare.

de off[icio] p[re]tor[is] l[ibro]

De offitio pretoris

Vilius optinet vicem duorum.
Barbarius | Honores publice p[er]ti p[os]sunt. Error communis facit ius.
Quod bene gestum est non debet ex alio eventu resuscitari.
Equitas p[re]fertur iuri scripto et stricto.
Ex iusta causa princeps servum alienum manumittere potest consentire tamen in electioni potest.

de off[icio] p[re]fecti vigilum l[ibro] i.

De offitio prefecti vigilum

Qualiter custodiende sunt civitates.
Quam salutem p[re]fectus vigilum est spectabilis. plerumque fit incendium culpa inhabitantium.
Item sepe fiunt effracture in horreis ubi homines reponunt preciosissimam partem fortunarum suarum.
Cohabitare debent custodes cum armis et dolabris civitatem.
Puniendi sunt qui male custodiunt vestimenta.
Nota quod iudex amittit exercitium iurisdictionis cum excessit territorium civitatis.
De furibus et custodibus quo haberi potest effractis horreis et furto commisso.

de off[icio] p[ro]consulis et legati l[ibro]

De offitio p[ro]consulis et legati

Nota quod proconsul insignus suis debet uti antequam intret suam provinciam.
Omnes. Ea que voluntaria iurisdictione consistunt possunt ex iuris territorium exerceri.
Una re a die | Una re a die dictio p[er] se et in propriam gerit significationem.
Observare | Contra p[re]latos eorum regentes procurationes.
Incerta et inopinata sepe turpant homines et eorum actus impediunt.
Magnum putant provinciales servari sibi consuetudines suas.
Servanda est consuetudo cuiuslibet regionis.
Rati habitio non trahitur retro preteritum tempus trahitur ad p[re]sens.
Non possumus alii dare quod non h[abe]mus.
Aliquando | Quedam inhibentur que conceduntur ratione necessitatis.
Solent | Sepe continens potius p[ro]tecto legatus p[ro]consulis de omni tempore consistit mandatum iurisdictionis extraordinarium.
Valde inhumanum est a nemine accipere. Sed passim vilissimum et per omnia avarissimum.
Xennia non sunt producenda ad numerum qualitatem.
Quod fit gratis non debet reduci ad necessitatem.
Si in alias | proconsul debet laudes suas sine gravitate audire.
Iudices secundum mores et consuetudinem possunt ferias declarare pro consuetudinibus eorum regionum.
Hec quequam | bono melius inveniuntur.
Ea que desiderant cause cogi non possunt expediri p[er] delegatos.
Iudex medium teneat ne contemptabilis videatur.
Circa advocatos iudex debet esse paratus.
Ordo postulationum servandus est.
Opprimi aliquam p[er] adversarii sui potentiam non oportet.
Miserabilibus p[er]sonis petentibus vel non petentibus dabit iudex competentes advocatum.
Quedam sunt negocia que possunt explicari de plano sine iuris solempnitate.
Controversia que vertitur inter patrem et filium, patronum et servum decidi debet sine iuris solempnitate.
Meminisse | Unus iudex remanens consolatur.
Expedit provincialibus habere per

que regantur. Non licet licentiare iudices suos ante quam vadat.
Legatus | Legatus vel proconsul potest causam alteri delegare quod in eo dicitur speciale.
Proconsul | per sex menses debent iuris periti operari iura.
Postulatus | proconsul egressus potestatem civitatis vel urbis exerciciam iuris dicionis amittit

De officio presidis

Officium presidis generale est.
Preses | iudex non debet ponere falcem in messem alienam id est extendere manum ad alienos
Extra territorium ius dicenti non paretur impune
Ubi lex non distinguit nec nos distinguere non debemus.
Preses provincie | preses provincie maius imperium habet in ea provincia que sibi decreta est post principem
Preses | Nullus potest se ipsum dare iudicem vel tutorem.
Illicitas | Ad officium iudicis spectat ne violentie fiant.
Veritas rerum erroribus gestorum non viciatur
Secundum allegata et non secundum consciencia debet iudex pronuntiare
Pretextu liciti non est illicitum committendum. Unde. veniebant in vestimentis ovium. intrinsecus autem erant lupi rapaces. Curare debet iudex ne a potencioribus humiles deprimantur.
Preses provincie non debet innocentes officiales. Unde. Illum consume consilium optimum propter adventum pauperum officialium non debent pauperes suo lumine defraudari.
Imperitia culpe adnumerantur
Pretextu huius fragilitatis vita delicta non possimus excusare
Non semper est in medio ut credunt ergo potestates lonbardorum habent merum imperium et omnis magis sublimiores
Preses | Domini edificiorum compellunt per iudices reficere domos suas
Sepe audivi | Nam quecumque iudicis potestati permittitur id subicitur iuris necessitati.

Hec verba debes potes necessitatem non important.
Sed licet | Non quod sit sed quod fieri debet inspiciendum est. Nota contra illos qui de defectu legis probationes in ducant glosarum. Aliud in speciem et aliud fit
Congruit | Officium boni rectoris est sollicite curare ut eius civitas sit in pace. Sine receptacionibus diu latro latere non potest.
Pro modo delicti pena est imponenda plurimi fugiunt de clementia et furore
Aliud | non debet addi pena afflicto afflicto
Quilibet in suo officio diligens esse debet
Pro eodem facto in diversis personis diverse condempnationes fieri concedutur
Furiosus est qui continua mentis alienatione omni intellectu caret.
Illud | Racione noti quedam conceduntur que alias non concederentur. Unde. Illud nouere et reddere duo deo etc.
Benatus | iudex potest suis familiaribus reddere ius usque ad litis contestacionem causa necessitatis
Si forte | Multa valent racione ignorantie que exceta scientia non valerent
Plebiscita | Officialis communis non debet recipere donum vel munus exculentum vel poculentum nisi quod infra diem proximum prodigatur
Observandum | Potestates lonbardorum debent facilem introitum suis exibere. debet se contempni non paciatur.
Ex conversacione equali comptentio nascitur dignitatis. Unde illud.
Nimia familiaritas parit fastidium
Contra illos quos malos putat iudex non debet fortiter exclamare.
Non debet iudex calamitosorum precibus lacrimari.
Vultus detegit motum animi. Unde salamon. Tristicia vultus ostendit animum delinquentis. Unde versus
Legitur in facie hominis secreta voluntas
Est vultus animi lingua secreta tui
Reprendendus est iudex qui profert

De officio presidis
in fus

quicquid uenit ei ad os.
Nostro i[n]genio afferre debemus dignita
tis auctoritatem. No. hic minuitur malitia
Legatus | In manibus superioris facienda
est resignatio dignitatis.
Preses | p[er] mortem unius ho[min]is aliquando
patitur dominus subversionem et tocius sub
stancie detrimentum.

de off[ici]o p[ro]curatoris

De officio procuratoris

Procurator cesaris no[n] pot[est] donare. tra[n]
sigere. nec pacisci.
procurator no[n] potest rem d[omi]ni uendere. sed
diligenter d[ebe]t administrare.
Curatores | No. qui no[n] pot[est] donare. n[on] absolu[it]

off[ici]o ei[us] cui mandata e[st] iurisdictio

De officio eius cui mandata est iurisdictio

Magis co[n]suescunt tamen que specialiter
q[uam] que generalit[er] promittu[n]tur.
Validissimu[m] est argumentum a co[n]trario sensu legis
Alias prohibita co[n]ceduntur i[n] tuenicte necessitate
Que meri i[m]p[er]ii sunt possunt demandari c[on]stituto
Quod i[n] uno co[n]ceditur i[n] ceteris prohibetur
In generali comissione ueniunt ea sola que
possunt specialiter demandari.
Iudex delegatus p[ro]p[r]ium nichil habet. sed
iure tantum fungitur delegantis
Et si p[re]tor | Aliquando quis facit aliquid no[mi]ne tam
quam ip[s]e. et tamquam alius.
Iudex ordinarius. ex delegatione cognosce[n]s. nu[n]c
il[lu]d p[ro] suo imperio agit. sed in eis sibi co[m]missis
eius p[artibus] fungitur delegantis.
Cognicio | Cognicio de suspectis tutoribus delegari
potest.
Delegatus potest cognoscere de bonor[um] possessione
aut sit danda uel deneganda in p[ro]uincia
mittendo. sed re ip[s]a mittere no[n] potest.
Mandata | iuri[s] dictio sine modica cohercione nulla
est. No. q[uod] delegatus non delegat.
Assessor | libellum male acceptum d[ebe]t deambulare
rerare. No.
In quibus | co[n]stat p[ro]p[ri]e officium cuiuslibet assessori[s].
Liberi | Ubi lex non distinguit nos tamen di
stinguere possumus.
Infames no[n] possunt fungi officio assessori[s].
Si eadem | non speramus causam originale[m].
set pocius accidentalem.
Si in sua | ciuitate ultra. iiii^{or} menses no[n] potest
aliq[ui]s assidere.
Diem. No. q[uod] assessores debent h[abe]re integru[m] salari
u[m]. licet potestas decesserit ante tempus.
Assessor no[n] debet aliquid h[abe]re si depositus fu

erit p[otes]t[a]t[is] tempore no[n] completo.
Consiliarius | Assessor in alieno audito
rio ad uacare non prohibetur
Ultima | Assidere quis potest in sua ciui
tate p[er] totum annum cu[m] non percipit salarium a ciui[tate]

de iurisdictione om[n]iu[m] iudicu[m]

De iurisdictione omnium iudicum

Officium iudicis ordinarii la
tissimum est quia in mero im
perio mixto et iurisdictione co[n]sistit
Qui | Quando in corporalia co[n]ceduntur
ad iuuanda sunt q[ue] p[er] se stare non possunt
Mandata iurisdictione ea concessa in
telliguntur sine quibus iurisdiccio
explicari non potest.
Imperium | Merum imperium est habere gladii
potestatem animaduertendi in facinoro
sos homines.
Mixtum imperium est quod in danda bonorum
possessione co[n]sistit.
De iurisdictione e[st] iudicis dandi licencia
iurisdictio e[st] potestas de p[ubli]co introducta
Libere | iubere cauere et in possessione mitte[re]
imperii mag[is] e[st] q[uam] iurisdicionis.
More | delegatus alteri no[n] delegat.
Mos antiquorum est obseruandus.
Et quia | Qui iurisdictione habet alieno
beneficio non delegat.
Qui co[n]firmat non dat.
Mandatum iurisdicionis mandatis assistat
Re integra finitur mandatum iurisdi
cionis mortuo delegante.
Quilibet ordinarius dat iurisdic
cionem delegatam.
Si quis p[ro] pretore | Masculum et feminam
patrem et filium liberum et s[er]uum conti
net uerbum si quis.
Ex uerbis directis datu[m] actio direc
ta. ex indirectis co[n]petit utilis.
In locum pene pecuniarie succedit ca
stigatio corporalis.
parcendum est rusticitati.
Nota. mandatorem ex delicto teneri
ubi actio penalis est ex p[ar]te actoris
et rei. uno soluente ceteri no[n] liberantur
Usus iudicis excusat. ut. iussus.
Si familia | Non licet p[re]torem co[n]tem
pnere. unde cato par foro.
de malo co[n]silio quis tenetur
Qui iurisdicioni | Nemo sibi ius dicere d[ebe]t
n[ec] uxori. nec hiis quos secum habet
Si idem | Coacernatio facienda no[n] e[st]
donec ago co[n]tra te sub uno iudice no[n]
potes me sub alio conuenire
Reclamatio e[st] facienda ad prime diem.

ilem q[uod] debent cogitare hec posse evenire
Magistratus | Magistratus municipales
possunt modice coher[cer]e.
Eum qui | Ad hoc ut delegatio teneat duo
precipue requiruntur q[uod] sit ordinarius et q[uod]
causa ad iuris dictionem p[er]tineat delegatis
Eo die quo privati futuri sunt magis no[n]
possunt iubere aliquem iudicare.
Est receptum. no. ex lege ista.
Si per errorem | Qui errant no[n] [con]sentiunt. nichil
est tam [con]trarium [con]sensui q[uam] error q[ui]
imperitiam detegit.
Solet | delegatus ad universitate[m] cau
sarum potest alteri delegare
Preter | In eodem negotio non potest q[ui]s
esse advocatus et iudex.
Iudex suspectus potest alteri eam delegare
Si convenerit | locus est variationi.
Cum quedam | Ubi acceptum est semel iudicium
ibi finem accipere debet.
Mulier sequitur forum viri.
Ultima | extra territorium ius dicenti impu
ne non paretur :·

Si q[ui]s ius dicenti non obtemp[er]averit

Ex quod q[ui]sq[ue] iuris in alterum statuerit

Quod tibi no[n] vis alii ne feceris.
De i[n]iusta i[n]dignatione no[n] e[st] curandum
Quis eum aspernabitur ideo ius sibi dici
quod ipse aliis dixit vel dici effecit.
Verba cum effectu sunt accipienda.
Verbum statuit significat rem p[er]fectam
et i[n] iuriam [con]summatam.
Nichil prodest et conatus cum in iuria
nullum habuit effectum.
Hoc edicto | imperitia culpe annumeratur
Magistratus de dolo tenetur. assessor de
imperitia convenitur.
Si quis iniquum | Que da honeste recipiunt
licet i[n]honeste petatur.
Non equis passibus ambulant quesi
ta cum sponte et proprio motu datis.
In impetratione iniqui iuris desiderat
speciale mandatum.
Factum debitoris nocet fideiussori.
In iuriam patitur creditor cum hoc i[n] corpus
debitorem. per filium no[n] debet fieri de
terior [con]dicio patris.
Impetratio iniqui iuris transmittitur
ad heredem.
Naturalis causa impedit repeticionem
Sufficit q[uod] aliquid potuit fieri et si no[n] sit factum
Ultima | No[n] incidit medietatem magistratus
qui suffert editum defendere nec litigan
tes nolens edicti beneficio p[er]potiri.

Si quis ius dicenti non obtemparavit

Si quis ius dicenti non obtemp[er]averit

Lilius vocare est iuris experiendi ca[usa] vocare
In ius vocati. No. q[uod] p[ar]entes no[n] possunt i[n] ius vocari.
Quia | . . . .

Omnes magis penali iudicio sua iurisdic
tione s[ecundu]m ius potestatis sue defendere de
bent de negando iurisdictionem. imponendo m
ulctam. pignora capiendo. s[ecundu]m p[ro]p[ri]am detinendo
Iudici non obtemp[er]at qui quod i[n] iuris dicione
novissimum est non facit.
Dolus procuratoris no[n] debet d[omi]no p[re]iudicium
generare. Nota q[uod] ex hoc edicto tenetur no[n] ob
temp[er]ans iudici ulti[m]i p[e]t[it]i ad i[m]pedie[n]da litis restituend[a]

De in ius vocando

Lilius vocare est iur[is] experiendi ca[usa] vocare
In ius vocati. No. q[uod] p[ar]entes no[n] possunt i[n] ius vocari
Quia | Mater semp[er] certa est et si vulgo conceperit
patrem is e[st] que nuptie demonstrant. Patris q[uod]
Adeptum | Filius suus castrense peculium pot[est]
patrem causa cognita in ius vocare.
Medius quibus q[ui]s patronus efficiatur.
Filius non portabit iniquitatem patris
Et si hac | Non tenemur honorare nobis tur
pia facientes.
Quod est universitatis no[n] est singulorum
Libertus no[n] pot[est] [contra] patronum i[n]stituere acci
onem famosam nisi [con]tumelia i[n]iuria sit affectus
patrono debetur honor cuicumq[ue] noie [con]veniat
Quamvis | Ubi lex no[n] distinguit tamen nos
distinguere debemus.
Volens no[n] i[n]telligitur in iuriam pati
Locus est penitentie usque ad litem [con]testa[tam].
Ex sola vocatione no[n] i[n]cidit quis i[n] penam
Si libertus | Filius familias i[n] absentia patris
habet exercitium actionis
Libertas | Non videtur in ius vocare qui se
defendendo p[ro]cedit et expellat
Libertus ad usus | Rebelli oblatio no[n] habetur
pro vocatione quo ad hoc i[n]cidat q[ui]s i[n] pena
Eum p[ro] quo | Ex satisdacione facta oficiali
nullus actio acquirit nobis.
Plerumq[ue] tom[en] tutissimum refugium atq[ue] receptaculum e[st]
Satis est | Rei que no[n] defenditur fit missio
i[n] possessionem et hoc satis e[st] pene subire
Sed et si | A domo no[n] debet extrahi i[n]vitus quis
Neq[ue] i[m]puberes | In ius vocari no[n] possunt impu
beres neque puelle.
Reus i[n] tribus causis dimittendus est.
Si solvat vel quis eum defendat / si de nego
tio transactum est.
Comunis | Quod meum est p[ro] p[ar]te meum
intelligitur et in totum.
Ultima | Deficiente pena pecuniaria decur
ritur et transitur ad corporalem.
Sepe solidus ponitur pro aureo et e[conver]so

Si quis in ius vocatus no[n] ierit

Si qd i fraudem ... non ... l. i.

Non videtur factum quod legitime non est factum.
Specialis renunciatio plus facit quam generalis.
Ex quacumque causa ad pretorem vocatus venire et allegaturus privilegium suum ... non fiat quod fieri non expedit.
Rusticitati parcendum est.
Die feriato ad iudicium non compellitur ... quod idem iudex qui recusatur cum suspicionis potest examinare.
Ultima. In stipulatione iudicio sisti venit interesse. In ius vocati ut eant vel cautionem dent.

i ius vocati ut eant et cautionem dent. l. i.

Pro magnitudine rei que petitur dari debet locuplex fideiussor.
In necessariis personis pro locuplete qualiscumque accipitur fideiussor.
Ultima. Nichil videtur actum dum aliquid superest ad agendum.
Mutata condicione non mutatur condicio ...
Sed alio. Falsa negantes graviter puniuntur si de mutatio conventum ...
Actio semel extincta resuscitatur.
Per ad vocatorem factum ex precepto iudicis et accipientes rerum dominia transferuntur.
Sicut usufructuario sine satisdatione usufructus petitio denegatur.
Sicut modo. Quod meum est pro parte intelligitur meum et totum.
Si suum. Cum facit quod debet liberatur et multo fortius qui plus facit.
Ultima. Statu liber pro libero habetur. De eo per quem factum erit quo minus in iudicio sistat.

De eo per quem factum erit quo minus in iudicio sistat. l. i.

Omissio non est dolo cuiuslibet coherentem puniri debet quia alii prestat impedimentum.
Cum palam facit per se facere videtur.
Non habet necesse venire ad iudicium cui contingit aliquod triste.
Dolus preponderat culpe.
Non debet quis nimis credulus esse et sic omni denunciatione non est credendum.
Omnis liber debet esse contentus exceptione contra actorem eximitem non competit hoc edictum.
Ubi pena est respectu unius tantum uno solo reti liberantur.
Turpia lucra sunt ab heredibus extorquenda.
Si actoris. Ex dolo sui ... non lucratur ultra corporis estimacionem factum servi dominio obesse non potest. l. i. et.
Ex hoc edicto. Ad interesse competit actio in factum que descendit ex hoc edicto.
Ex alterius dolo alter non debet sentire lucrum.
Dolus promissoris compensatur cum dolo stipulatoris. Si quis cautionibus in iudicio sistendi causa factis non obtemperaverit.

Si quis cautionibus in iudicio sistendi causa f...

Absenti vocato ad causam prosequendam diebus ex ... datur. Et debet iudex facere quod non sit partibus honerosum.
Non exigitur. Non debet venire ad iudicium qui transegit.
Non est querendum de pena ex quo de negotio transactum est inter partes.
Quod inter amaritudo ex duobus contrariis fit optimum temperamentum.
Partes compelluntur non accedere ad locum periculosum.
Racione delegationis facte pro munere civitatis exceptio et excusatio datur.
Ad dicendum testimonium quis invitus ... federatum.
Racione tempestatis et fluminis quis excusatur a pena.
Propter impedimentum iudicis et litigatoris dies iudicii prorogatur.
Racione gravidacionis et partus mulier excusatur.
Racione furoris quis excusatur a pena.
Imputatur homini litiganti ex eo quod se nimis actam ... iam fuerit et qui se submisit necessitati.
Aliquod prodest quod non prodesse desideratur propter brevitatem temporis licet quod aliud non liceret.
Volenti non dicitur homini in iuri.
Sed siquis. Dampnatus in exilium excommunicatus bannitus possunt conveniri per fideiussores.
Plus valent que specialiter quam que generaliter promittuntur.
Quedam valent ex certa scientia que facta per errorem non tenent.
Idem iuris est de toto quo ad totum quod de parte quo ad partem.

Si duo | Unus perdit propter alium.
Si is | Quod prodest reo et fideiussori prodest
Siquis | Servus rei publice causa abesse non potest
Et si post tres | Non incidit in penam veniens ad
causam in qua prius actoris factum sit
deterius propter moram.
Si filius | Quod ceptum est prodest et non sit ...
Sicut Facta in certitudinibus est ... in ...
Quod actio sub regatum in locum alterius
actionis debet eius ... naturam sequi
hec dictio non ponit et non ... .
Si quis quia homo liber in eadem ... exigit ...
Cui autem non videtur sistere in eadem causa qui
utitur privilegio novo.
Sufficit aliquem semel interfuisse
Quotiens Servus in judicio non potest a
gere vel conveniri.
Si procurator In judiciis per libera persona
acquirimus utilem actionem.
Ad utilitatem domini refertur factum procura
toris Finito officio tutor non tenetur
si transfertur obligatio in pupillum.

De feriis dilationibus et temporibus

O(b) consensum partium aliquid plerumque
laxatur.
Quod fieri non debet factum tamen tenet.
Consensus litigatorum facit licitum quod
alias non liceret.
Factum ... iuri publico derogare non debet
... circa rem rusticam in forum co
pellendi non sunt.
Que de iure nulla sunt sepe quatenus
de facto processum est infirmantur.
Sepe licet ratione necessitatis quod alias de iure non
liceret.
Eadem Cause que respiciunt pietatem diebus
feriatis et solempnibus peraguntur
per aspectum oculorum sepius dubia decla
rantur et atrox iniuria ... estimatur
liberalia judicia omni tempore finiuntur
Presides ferie messium ... locorum consuetudines indicuntur
Pridie Ante annum per unam diem nonum non
consueverunt rectores lombardorum sui
facere potestatem.
Notandum est etiam quod leges ... fuerint
... xpus veniret in ... .
Si feriatis Sententie late diebus feria
tis preter consensum partium ipso iure non valet
Non debet mandari executioni sententia
que non valet.
Oratione Secunda dilatio dari non debet
sine cause cognitione.
... ex ... auxilio indiget
Consuetudo est illorum qui fovent iniustas
causas impetrare dilationes.
Heres succedit in judicio civili. Secus in ...
promisso et in judicio criminali.
Hore ... que sunt media parte noctis ...
valent ac si fieret media hora lucis.
Divinis Diebus feriatis peragi possunt absque
peccato que pertinent ad scolasticam disciplinam
... danda est una electio in ci
vilibus causis pro singulis impedimentis
ostensis judicibus et probatis.
Tres dilationes dantur reo due accusatori
in judicio criminali.

De edendo

de edendo ...

Omnes qui agunt actionem edere debent
... offertur libellus ut instruatur reus
utrum velit cedere vel contendere.
Edere est declarare qua actione sit acturus
Sine die et consule faciende sunt editiones
publicorum instrumentorum ne quid falsi excogitet
Auferenda est omnis occasio delinquendi.
Instrumenta quibus litigator non est usurus
edere non tenetur.
Nichil credimus de actum dum aliquid super
est ad agendum.
Subveniendum est mulieribus propter sexus
fragilitatem. Minoribus et rusticis.
Si legatum heredes debent habere penes se
exempla testamentorum.
Nequaquam Speciale est in fundo ... compellat
ei edere instrumenta quibus non est usurus.
... Meum intelligitur ... mei ... fit
Qui per alium facit per se facere videtur.
Aliquando ... per se ... facinto
Autore non probante reus forte ... .
Siquis ex argentariis | Tante autoritatis ha
bentur scripture quante fame est qui eam fecit
Tanto validior est probatio quanto maiori
utitur autoritate.
De fide humilis et deplorate persone potest
merito dubitari.
Quod omnes tangit debet ab omnibus approbari
Instrumentum tunc magis presumitur validum
cum plurium tabellionum habet subscriptionem
Quod in principio legitur ponitur termin
um respicit sive finem.
Per appositionem ... fit prohibitio altius
Non debet ... ut alios debeat edere
Non debet quis ab alio petere quod ipse habet
Veluti hec vox iterum accipitur ... fuit
Nota bonum argumentum pro instrumentis que
iterato fieri postulantur.
Ubi lata culpa dolo equiparatur.
Qui maliciose edidit edere non videtur
Quedam Non sunt pares successorum rei ...
Cum superest ordinarium auxilium non est re

curedz ad extraordinariu. heres p tabulas fingitur testatoris.
p solaz denuntiacioez de pndictu quis i dolo
Ubi e eadz ratio eadez dz esse juris essentia
frequentissime decurritu ad fidez tabellionum
Argentarius Optimu argumentuz hic sumitur
q tabelliones sut cogendi cuz opus est edere suas rogaciones. sz no. nisi data pecunia reddere compellantur.
Ratio no alit pot itelligi n accipite ediderit
En sola sut i splendida que faciunt explanda ad istruccioez proposite questionis
Oponentibus, z querenti debemus curialiter respondere.
Exempla | Exempla istrumitor edenti ui sine subscriptione
Femine | Mulieres a virili offo sut remote z ideo no debet ascendere eu opera sit uilis

De pactis

Nichil est tam congruum fidei humane quaz ea que placuerunt i ter consentes suari.
Pactuz quasi nome pacis est apellatum
Pactuz est duoz pluiz ne i idez placitus consensus
Conuentionis verbuz generale est.
Sententia accipitur pro consensu.
Nulla e obligatio que non habet consensuz
Labeo Non reddito pignore sz cyrographo contingit liberatio debitori.
Item quia no. q conuentiones tacite valent
Conuentionu Uo q conuentio publica est que fit sup pace. Qui confirmat dat.
Iuris gentuz Conuentiones que pariunt actiones i suo noie no stant sz trasseunt in propriuz nomen contractus.
Turpis promissio nulla e
Nuda pactio non parit actioez sz exceptioez
pactuz i contractu apositu inherentia contractus parit novaz actionez presceptis ubis ruere iformat nascentez ex eo contractu.
Ea q fiut i contractu intelliguntur in esse.
Tria versantur i pactis subaa. znatura zaccidens
Idez juris est de toto quo ad totu quod est de parte quo ad partem.
Ait pretor pacta seruabo
plerumq psona i seritur pacto no ut psonale pactuz fiat. sz ut hso stenditur persona cu qua pactuz factuz est.
Dolus malus fit ex falla z calliditate cu aliud agitur z aliud agi simulatur
Iniquuz pactuz i supnaturu non est suandu fraus i est dolo
Magis debemus suare fidez pasascentuz qz ubi.
Non fit i iuria ptori si sine conuentiato mittit
Pactis puatoz ius publicu ledi non debet
De furto pacisci lex pmittit
Pactuz ante eoi reuocatuz seruari no debet

Illicite rei insinuacio no est seruanduz.
No solet pdesse suo quod gessit. i libtate
Quod fit p maiorez ptez uniusitatis itelligitur fieri ab uniuersitate
Maior est pars maior acceptum p numero psonaz
In re dubia humanior sna e eligenda
deferendz e honor z dignitas. viro discreto z sapienti.
Si plures difficile est ut una psona viceui duoruz sustineat
Receptuz Absentes tenetur presentiuz statutuz obsuare
Priuilegiatoz editorz prerogatia h est ut eis ante psoluatu
Si quod ago no valet ut ago valeatur valere potest
Pactuz procuratoris dno prodest z nocet i tribus casibus. si habet generalem z liberam ad ministracioez. vel speciale mandatuz ul si constitutus e i rez suaz
Tutoris pactu tutoris pupillo pdest
Si cu emptore Emptor hereditatis suo nomine ht utiles actiones sine alia cessione
Si ubi r x. Re no pot contrahi obligatio nisi quatenus datuz est
Quedam actiones p pactu ipo iure tolluntur ut i iniuriaz. itez furti.
Pactu factuz donatori pdest donatario et factu cu venditore prodest emptori
Et heredi pactu in rez factuz prodest m. z omnibus illis a quibus ne petatur int est via pecuniaria
Fideiussoris pactuz fideiussoris no pdest reo.
Idem pactuz psle extinguitur cuz p.
Si unius pactuz uni ex argentarijs socijs alteri non p iudicat n essent socij
posteriora derogant prioribus
Exceptio semel competens fideiussori tollitur facto rei!
Non intelligitur emus contradicto fieri deterior q restitui tu i pristinuz statuz
Lex n sibi ledit
Expssa nocent. no expssa no nocent
Nota quod uno iure concessu alio denegatur
Ingenere licet quod no licet p spetiez
Pacta que turpez cauz continent non sut obseruanda.
Pactuz factuz contra utilitate publicaz non seruatur
Pactuz factuz cu una psona alteri neqz p iudicat neque prodest
Qui duas res alternati stipulatus e si de altera no petenda pactuz fecit nec utrumqz petere potest.
Cui remissit totuz, submouetur a qualibet eius parte
Acceptilacio i utilis n iur tacita pacti ualz
Contra juris / pupillus pot sine tuto

ris autoritat' facere suaz codicionez
meliorez non deteriorez.
In generali administracione h donato
nec dilla pidatio? tenetur.
In psonaz pactu filij no nocet patri
Quecunq exceptio dz rei seu i tencioib ut hic
paciscu Nota quod pacisci contra edictuz eu
ri liuz omi modo licet.
Quod dictuz deficiete causa defic ei' effectus
Omis exceptio q opetit reo datu fideiussori
Annis Non e phibituz um tantuz exheredib
prouideri.
Ius agnatiois Ius agnationis pacto repu
diari non potest.
Tres fratres Apellatione fratris otinet soror
In pactis generalibus uerba generali
ter plata ad omia referuntur
No. q i generali remissione dolus otinetu
Imperatores Administrator rei publice de
bita rei publice non remittit.
Ius Nota q ius publicu pactis priuato
rum inmutari non potest.
Veteribus Contra eu facienda est i tpretatio
i cuius fuit pote lege apcius oscribere
Quod ueteribus placuit nobis placere dz
Tale pactu Pactuz fit p uerba p ntis te
poris sicals est iusti
Verbuz profiteri aptuz ad ofessione habet
um pacti.
Pactuz de ordine transmititu ad heredes
Nota argumetuz quod causa comissa p
lato eo mortuo comissa itelig' successori.
Inter debitore prestacio tributoruz spectat
ad euz qui pcipit usuz fructu.
Pactis priuator forma iuris fisscalis e
uelli non potest.
Cuz i eo Quod quis pstat ad usus alios
z ad usus se ipm prestare debet
Diuisiois Non prodest ad agenduz pactu
diuisionis n i stat edtu sumat effectuz
Pactuz i t. Que possunt fieri i ultima
uoluntate i c'ntibus locu habent
Ius nu duz uobs opetens pacto remitti pot
Emptor Contractus ex conuentione lege acci
piunt
Tradicionib Quod lib3 pactu apositum
in rei tradictione ualet.
Sigs tradiderit Vo est impbuz si qs cate
nus desideret oueniri quatenus
eius facultates paciuntur.
No impossibille Quecunq possunt fi
p legez r pacto oheutu fieri ocedunt
Si cum Non uidetur ofirmatu quod
falsa credulitate est ostitutuz
Epistola hereditas no aqritu p eplaz.

Sumptus pstare sumptus i lite factos pro
curatori honestuz est.
De quota pte litis pacisci non licet
Si cui ueit Non uidetu i iquilin' expensas
factas remitte hz sibi al hospice pensio remitt
Cum futuz Ea que fiut circa usuras adducit
p iudiciuz circha sortez.
Psonale pactu no trasmititu a d herede
Adeptione Omis res p quabecunq causas
otrahitu p easdez dissolui meretu.
Imperat Agellus e uedere sinis q exneis.
Pst Nemo pacisci pot ne liceat s rem sua
alienare
Vltima Exceptio semel aquisita fideius
sor sto debitori ei i uito tolli no potest

De transactionibus.

Transactio est pactio no gratuita q ht
fieri sup re dubia z lite i certa.
Qui paciscitu rez ctaz r i dubitataz quada
liberalitate remittit.
Res efficitu dubia p negatione
Imperatores Negligentia vni' no dz retorqueri
i alterius lesione.
Aquiliana Stipulatio. oms pcedtes obli
gationes nouat z pimit i pngne pe'rmittu
p acceptilacionem.
Cuz aquilia liberalitate capciosaz inte
pretacio prudentu fregit
Dictis Sup otrouersijs pendentibus ex testo
non pot trasigi n i specitis ubis testi.
Et post Non ualet transacio facta post re
iudicata q nullo iur remedio attari pot
Cu hij Ad psens oua q' tras pulli st meliora
Ea que ad tempus fieri possunt r imp
petuuz fieri oceduntur.
Propter Sen ui' non diminuitu i alti'
pecia represetata acius osuitur r expel
itu q ea que no est i presenti.
Alimentari pot i osulto p tore sua o
dicione face meliorez. no deteriorem
Nemine sine causa trasigetez audz ptor
heres no tu pstare legata ni si i illo lo
co ubi habet domiciliuz.
Expugeti ea licet quod alias no licet
Dissicille e aliquos minutatim ouenie
Nota q credito altius iurisdiciois debet
ire ad domuz debitoris ad recapienda
solucione.
Presumptio psumitu ex qualitate pecie
Nota q aligd psumitu racione etatis uel
ualitudinis.

Alia ... (margin, illegible)

Usufructum datum persone extinguitur cum persona
Finita vita finiuntur et alimenta.
Nota quod quantitas precii est augmentum doli.
Ordo mortalitatis est ut prius moriatur senex quam
antiquus. Iuvenis in firmius quam senius.
Racione vite hominis presumitur bonum vel malum
Nota publicum. Meo est in ista cha spectantibus
Facultates sunt inspiciende et proponitur sine
opio volentibus transigere de alimentis.
Pignali facto speciale non continetur.
Nota quod unus de electoribus non potest pro
mittere ceteris vices suas.
Cum aliquid prohibetur in principali et in accessoriis denegatur
Ius iuris est directe quo ad partem quod est
de toto quo ad totum.
Nota quod si iudex ferat sententiam sine cause co
gnitione non valet.
Iudex ad sentenciam festinare non debet
De substanciali solempnitate non est omittendum
aliogin nichil valet quod agitur
Quod in parte me gerdit quod palam denegatur
Dictio semel in oracione posita pro parte et in
propriam gerit significationem.
Fraus non debet fieri legi ne alia in a legibus causatur
Non debet via malignantibus aperiri.
Si quod ago non valet ut ago valeat ut va
lere non potest.
Nota quod quis potest venire contra officium suum
Nemo debet cum alieno dampno locupletari.
Pauperi et non diviti providetur
Urbana predia suposita sunt multis fortuitis casibus
Cum cum tutoribus/ tercius creditur transactum de
quibus est cogitatum.
Iniquum est perimi pacto de quo cogitatum non docetur
Post rem iudicatam post rem iudicatam non valet transactio
Non est ferendus verba generaliter prolata ge
neraliter sunt accipienda.
Cum fidem petitum rebus et pena non adiecta est illa
clausula manente rato pacto.
Ultima ignorantia liberat debitorem opposita
doli exceptione.

liber 3

De postulando

De eius de postulando l. i.

Quilibet debet studere augere nomen suum
Postulare causa sui de coris et dignitatis
Postulare est desiderium suum vel amici
sui apud eum qui iurisdictioni preest
exponere vel alterius desiderio contradicere
Amicus est qui nobis salarium prestat vel ali
quam gratiam pascimus exhibemus.
Nerva filius in xvii. annis de iure prius disputavit
An censetur contumax qui non audit.
Non habenti dandus est advocatus.
Calfurnia in iecit de postulatis eam deducit edicto
Mulieres non debent fungi virilibus officiis
nec se virorum coribus immiscere.

Nota vel sub. non cuique datum ut postulet
in moriatur. Adicus pene. sunt puer
actor atone. hunulius casus inulte
mulieribus passus.
Infamis est qui se in harena patitur locari
Contra infamiam solus imperator resti
tuit vel senatus.
Nota personas que indigent curatore
Cum res est dubia deliberare debemus
Quorum affinitates accipere debemus
presentes non que quondam fuerunt.
Puto necessitas officii nos excusat
Quos prohibuit de consensu partium iuri pu
blico derogari non potest.
Prius Non debet esse aliquis qui eum aliquid recipit alimenta
Ultima Non debet advocatus prestare patro
cinium in eadem causa contra eum cui
semel extitit advocatus.

De hys qui notantur infamia

De hys qui notantur infamia l. i.

Nota que actiones dicuntur famose
Exercitus dicitur multitudo militum
Multa sunt genera missionum honesta
causaria et ignominiosa.
Miles ignominiosus debet exauctora
ri sic clericus degradatur
Semper debet miles causam cum mi
les imitatur
Omnes causae ipsiones virum temporis qui
pro principum defendunt in eternum sunt infames
Athletas designatores dicuntur qui preveniunt
exercitum non volunt quos hodie apu
cipe non pro modico beneficio datur.
Leno est qui questuaria mancipia secum
habet in officina ut questum faciat in
prevaricator est qui diversas causam innat
prodita causa sua contra stat eum existunt
que parte vero potius ex altera.
Quoniam Nota quod intelligitur contra fite
in cumen qui paciscitur.
Furti actor. appellationis remedio su
spenditur iudicatum.
Licet pena sua confirmetur non ex pena
agitur sed pocius ex facto.
Condempnatus alieno nomine in actione
famosa non est infamis.
Iussus iudicis nos excusat.
Mulierum sitepe de impunitate ro facio
te famosum
Heres non succedit in societate.

In actione | Acces descendentes ex 9tibus
non 9tinetes tantam tu̾pidine quãta
ex ma lesioñ descendentes.
Genero | Ignorantia no est punieda.
Mulier uiro mortuo statim debet assume
lugubria uestimta et ea deferre p totu annu
Uxores | Viri uxores lugere no 9pellutur
Liberor | Mulier no ꝫ nubere ĩ anno ꝫ ate
pore mortis mariti propter timorem
turbacionis sanguinis.
Suspendiosi non sunt lugendi.
Filius patri obediens excusatur a pena
Cuius ergo Denique licitum est duas uxores
eodem tpre habere
Sina arbitri no ẽ pena sina ñ ĩfamat
No admitte 9pescudo sanguis cu peccia
debuit puniendus ẽ q dcep ꝑsidiz ẽ ptore
Eaque Non ẽ calumpniator falsa ere
dulitate deceptus
Ob hec | Qui exortat fugitiu opa mãdatorib
Lucius Non sunt ĩfames quorum testi
9 monium reprobatur
Res iter alios acta aliis obesse nõ ꝫ
Ictus | Ictus fustium non ĩfamant sed
causa ꝑ quam id pati meruit.
Parentes | Qui cu pacietia lugendi sunt punient
plta plus ẽ corrupe se calũz q se solum
bltia in bello mortui lugendi sunt si cor
corpora no 9pareant.

De procuratoribus

Qui aliena negotia mandato dni
ad ministrat procurator est.
Usus procuratoris ualde necessarius ẽ
ut qui nolunt ꝟ no possunt superesse suis
negotiis possunt agere ꝟ 9ueniri ꝑ pro
curatores
Incertus procurator dari no potest.
Presens habetur qui est in ortis uel in co
tinentibus edificiis.
Filius familius dari procurator potest
pater 9stituit procuratorem ad petendu
dotem de filie uolũtate
Inuitus procurator dari non solet
Non ꝑsumitur ex taciturnitate 9sensus
Consensus ꝑtium no facit licitum ꝟ illicitu
plus operatur uoluntas tacita q expssa
Illud accedit maior rei pt est al no accedit
Sed hec | de duobus heris exigit cum teparantur
Si post | Ea que de nouo emergunt uigent an
xilio
Si defunctus procurator tenetur procese de
fendere qp quo sciete dns satisdedit
Ante litis | Nota quod ante litem 9testata
potest dns mandatum reuocare.
Nota cas que procuratorem faciunt suspectu
Que oia | Suspectus ẽ qui opas suas gerit
imminuitur
Ferendus est pudore suum purgans.

Qui turpia dicit turpia audit.
Ei qui dicit incubit probatio.
In ea cas | Inconstantia recusanda est.
Sina lata 9 defensorem no preiudicat dno pnci.
Translatio litis habet fieri tribus modis de
procuratore in dnm. de dno ĩ procuratorem. de
procuratore ĩ procuratorem.
Utilis actio ꝑferetur directe. ĩ. de minoribus
et si sine. ꝟ. sz quod pap.
Si procurator | Ex ꝑte procuratoris utilis actio
9petit dno.
Procurator agit actione iudicati si con
stitutus est ĩ rem suam. uel si ht ad hec spe
ciale mandatum uel ꝑ impensis quas fe
cit si sit dns non soluendo.
Si actor | Notabilis est lex ista.
Siquis | 9 procuratoio dni litis noie plurium
ꝑsonarum plures possunt dari procuratores
Qui dat plures procuratores posteriorem
dando priorem prohibuisse uidetur
Pluribus | notabilis est lex ista.
Verum | qz in re dubia sub sistendum est.
Seruus procurator pot 9stitui ad negotia
publica interest absentes ad huiusmodi defendi
Procurator actoris ꝫ satisdare de rato et
de defendendo cum noie alius agit.
Procurator ĩ rem suam datus ex titulo lu
cratiuo ꝫ satisdare de defendendo eum a
quo habet iura cessa.
Sed hec | Nota quod filius fa. potest esse ĩ
iudicio sine 9sensu patris.
Communita ꝑ pot agere ꝑ eta sine mãdato
procur. ꝫ defendere dnm ĩ competenti tribu
nali et ĩ casibus pinnacetiis alium dicendu
rum est.
Non ꝫ esse durior 9dicio procuratoris
qua dni preter qua ĩ satisdando.
Procurator actoris 9pellitur ꝑcesse si sci
pere iudicium.
Procurator dicitur recte defendere etiam
si paciatur missionem ĩ possessione fieri et
9tra dnm principalem.
Omnium | Inceribus actionibus ꝫ procur. defendere
dominum suum.
No solum | In interdictis et ĩ integrationibus pro
curator. ꝫ defendere dnm.
Reus dicitur facere 9trouersiam.
Spalis 9cessio plus facit qua gnalis
In cõmune suspecti tutoris desideratur spe
ciale mandatum.
Pomponius | In rei uendicatione defensor ꝫ
satisdare de rato et iudicato soluendo.
Cum iudicatum rem meam esse iudicatum simul

illius non esse. / Procuratoris exceptiones
oponende sunt an litem contestatam.
÷ Conuicta procuratoris admittitur pro quantitate oblatam iu
risdicione de ratio non constet de non subiciendo
Feminas. Notabilis est hec lex.
Licet | In popularibus actionibus procura
tor dari non potest.
- Nota quod in duobus casibus ex mandato non
datur mandati actio pariter et de procuratoribus
Mutus | Qui nec possunt fieri directo in principa
libus sunt per eum modum quo procedere potest
- Edictum de procuratoribus prohibitum est
- Curator datur per sententiam competenti.
- Pena non defendentis procuratoris hec
ut denegetur sibi actio.
- Presens dominus cauendum est de iudicato
soluendo vel eius procuratori.
- Sapientis est verba alterius temperare.
Non cogendum | Procuratoris rei non cogitur pa
se defendere
- Qui de peculio agunt dare possunt pecu
lii quantum comodum defendant
Ea que imponuntur ex habundanti non
pariunt actionem.
% Superuacua cautione non est aliquis
honerari.
Quippe | Cognatus est procurator qui post sen
tenciam in iudicio reperitur.
- In aliena lite nemo ydoneus defensor in tal
ligitur sine satisdacione de iudicato soluendo.
Procurator omnes sumptus bona fide factos in lite
recuperat et restituit quidquid peruenit ad eum domino
principali.
% - Procurator non recuperat penam quam ex suo de
licto soluit.
Cum duos | Nota casum in quo desideratur
speciale mandatum.
Ignorantis | Nota quod ignorantis domini condicio per
procuratorem deterior fieri non potest.
Minor | Minor .xxv. annis non potest esse procurator
minori succuritur et fideiussoribus eius
Defensori datur omnis defensio que datur do
mino principali.
Procurator rei debet satisdare de iudicato sol
uendo et si sit consularis et locupletissimus
Neque femina procuratrix esse non potest
Procuratore procuratore in rem suam datus actio
ne mouenda prefertur domino principali.
Ad rem mobilem. notabilis est
Cum procuratorem dat | Cum creditum mutuare creditur
intelligitur et finire.
Exceptio procuratoria semel omissa ex interuallo
tia renouari non potest.
Procurator cui procurator habens libera generalem
administracione potest innouare et alium
pro alio permutare.
Mandato generali | In generali mandato non
continetur transactio.
Plautius | In quibus casibus mandatur senten
tia execucioni contra procuratorem qui consti
tutus est in rem suam qui obtulit se liti dicens
se esse procuratorem. qui defensoris loco satis
dedit de iudicato soluendo.
Ad legatum petendum. Nota et cetera.
Procurator | Procurator generalis non potest
alienare nisi res que seruando seruari possunt
Si procuratorem | Cui procuratorem constituit de
bet dicere quem et contra quem et in qua cau
sa. ratumque se habiturum pronunciare.
- Nota de maliciosa exceptione renunciatione
mandati que per longum oppositum apparet sibi.
Procurator qui | Finito officio procuratoris per
curator remanet obligatus.
Paulus respondit | Eius qui procuratorem consti
tuit per se ad esse non prohibetur.
Pater | Procurator in rem suam ex titulo lucra
tiuo debet satisdare de defendendo.
Absentem | Reus absens ad leganda causa
absentie recte facit procuratorem.
Si reus | Notabilis est.
Nec ciuitatis | Consules villarum per procura
tores agere non possunt.
Ultima | Procurator vel ad ... non
debet frustrare actorem nec ad exitum con
trouersia deducatur

Quod cuiusque vniuersitatis noie

Appellatione paucorum in 3. continent
omne collegium est reprobatum
nisi specialiter comprobetur.
Si res publica non defenditur eius bona pos
sidere iubentur.
- Nichil interest an nullus sit sindicus
vel talis qui non sit legitime constitutus.
Si municipes | In constitucione sindicatus
debent esse in eius due partes ordinis et ma
ior pars ipsorum presentium consentire.
Plane Nota quod pe... electus auget numerum
eligentium
Illud | Filius prestat suffragium patri et econ
tra. Item eorum | Duo fratres qui sunt in potesta
te patris dicuntur et domestice.
- Orandum quis facit aliud non tanquam ip
se tanquam alius.
- Non videtur eligere qui de eligendo non credit
alteri potestatem.
- Actor constituitur ad causas certas et presen
tes cum interposicione decreti.
- Non videtur permissa potestas ei cui non datur
- Actor universitatis non debet satisdare
de defendendo singulos
Actor fungitur partibus procuratoris
% Sicut | Quod est vniuersitatis non est
singulorum.
- Nomen vniuersitatis remanet in uno
Ciuitates | Ad ministratores debent defendere

Quam p[rocurato]ris vniu[er]sitatis nomine ne .. l. 1

ciuitates alioqui bona possiden in bendi
ultima Consules uillaz uel castroz age
possunt noie municipioz sine speciali
mandato.

de negotiis gestis ff. l. j.

De negocijs gestis

Hoc edictu ad utilitate absentiuz e
i troductuz ne rez suaz amittant.
Siquis absens Gestor negotioz sui actus
tenetur reddere racionez.
Id uidet in abesse i q suz alti obligatus
Ait pretor rarss lo sis ptinet i sig. pupill pla
lis mu ptinetur i singularis
plus psequit quis i recipiendo ul p pesan
do q psequatur agendo.
Furiosus obligatur hac actione.
Ex dolo exequentis sentenciaz competit ac
tio contra euz.
Heres sponte tenetur hac actio directa
uel utili pueniatur
Si pupilli pupillus pueitur hac actione
i quantu locupletior factus est.
Contra euz qui accepit rez amet p feren
daz hac actione i tentatur
Qui depdandi causa ad negotia mea
accedit suo lucro no q meo studet
Simplex est qui suuz negotiuz reputat
alienuz.
Rati habitio facit negotiuz
Quod meo nomine non est gestuz ra
tuz habere no possuz.
Quod facio quod tu habebas necesse fac
tuiz est negotiuz ipo gestu.
Nota q iiij modis dicitur negotiu alienu
cura i sollicitudine. re ipa. rati habitione
i ipo gestu.
Hac actione non potest aliquis expiu
ito dz quis astringi facere quod non potest
In se dz quis habere quod aliis pficit.
Cum tamez Tantu ualet judicis officiuz
i bone fidei ptractibus quantuz et rei facta
i rogatio i ptractibus stricti juris.
Si aut Coniuncta p ad agenduz admittit
pco uicem oblata satisdacione de rato qua
prestare dz si ei est facile satisdare.
Applicare rei p se. aliter ciuitas ptinet
Longe aliud est omitte aliud repbare
Si ex duobus Cotrica phibicio facit cessa
re hanc actionez.
Factuz socij sacio p judicare no debet
Actio semel extincta inida no liuitate
tolli non potest.
Ingenua le remissice debus no ptinet
Quod semel pbauit amplius pbare no possu
Non est locus variationi. no. arg a pari.
Quod utilit gestuz est ego habeo ne
cesse habere ratuz.
Rati habitio i ducit act. negoz gestoz
Sed an ultro | Initiuz gestionis psiderandz est
Sufficit utiliter inchoatuz. lz diue
sus exitus sit secutus.
Uolenti cauere de dampno infecto
liciuz est rem derelinquere.
Si negotiu insolitus tenetur gestor de for
tuito casu.
Compensari dampnu cuz lucro debet
Successori in negotijs uiuoz i mortuoz su
ficit utilit geri ceptu lz diuersus exitus sit secut
pompon in negotijs p qualitate p iuz et
act somir. p condempnatio moderatur
Cuz actuz | Dico quod suus gessit i suitute
liber factus no tn reddere rationez.
At quantita | Naturale debitu c deducendu
Non uidet dolo face q defendi ius suum
Dns tenet gestori restituere usuras quas
soluit pro eo.
Nam i suus in carcerati se possunt ad inicez
obligare no obstante q eis in carceribus
existentibus est ptractuz.
Priuilegiatus succedens no priuilegiato no
utitur priuilegio suo.
Heres gestoris i choata p defunctu cogit
ad implere
Nota initiuz spectandu mala electio e
in cuspa.
Sine hereditaria Quod quis no tenetur
de fortuito casu i eodz tenetur si culpa
pcesserit casuz.
Ex eadez ca ex qua quis dz sentire pe
nam no debet sentire pmiuz.
Delictuz nemini prestat i munitate
Si quis negoia | Gestor negotioz de se q iat
si in debituz soluat.
Contrarioz non est eadez ratio.
Si ego | p gestor negotioz aquiritu nobis
possessio i dominiuz subsecuta rati habitione
Cuz alicui | pcetor constituit cuz decreta.
Ex duobus Expensa facta ca uoluntatis no
repetitur actione negotioz gestoruz
Causa pietatis i hibet hanc actionez
Si qs mandato | id uidetur michi abesse
in quo suz alteri obligatus.
Cuz pater | Quedaz sunt ab initio dubia
que ex post facto clarescunt i lucez.
Ex facto | desilis idz judiciuz e hinduum
Non agit frater eu suis.
Libro Semp ferenda sna cotra defenso
rez uel procuratorez qui tempore sen
tencie in judicio reperitur.
Cum aliena uolutas facit finez arrogationi
Mater no pot ee tutrix in testamento
sna datur predio i non psone.
Cui prohibetur alienatio prohibetur
exerciciuz actionis.
Fideiussor Omia pignora debitoris que p
uenerunt ad fideiussore dz reddere debitori
heres Nota q maritus agit pt uxore
actione negotioz gestoz.
Absenti | Non est danduz responsuz alle
gationibus friuolis.
Causa pietatis i hibet receptione nisi
de repetendis expensis protestamento
pmittatur.

Diuortio facto | Maritus h3 bn̄ficiuz in actione de dote ne i solidu3 co dapeni̅ - periculi c neq3 quod potest facere. fac posse designat.
Non delinquit ptimus qui statim n̄o re stituit id quod debet.
Sp̄ate debet demq3 aliquid temporis quo dessatu ee videatur.
Actio pmitia de voluntate i actia negociorum gestorum est expedita de nouatur
Sibi | Amico creditore libor simei cre ditoris soluero creditori.
Lius ptestate Tempus litis ptestate inspi citur an lcomplectior sit pupillus.
Omni sine usuris Officium gestoris debet esse gratuitum.
Soluendo Natural simul ratiocinatio suadet alienam conditionem i iniui igno rantis posse fieri meliorem.
Sicces ubi res pot expediri p parte locum h3 negociorum gestorum actio.
Cu3 pecuniam ubi facio quod tu habes ne cesse facere tun est negotium ipo gestu rs qui amicicia
Que utilit | Gradatim deferuntur honores Solutio facta contemplacione cuius qui i venire talis heres prodest ei qui postea i venire heres pt spem p soluentis. Mandasti.
Penultima Hodie nulla differencia e inter ac tionem utilem e directam.
Ultima Non possum habere ratum quod meo nomine gestum est n i subsidium re empta vel usucapta

De calumpniato ribus l. i. lib.

De calumpniatoribus

Non e i dictum transacionibus in sordidis concessionibus.
Cui e Cui phibetur aliquid accipere abstinere d3 ab ea utilitate
Et generaliter depce dicit turpitudo pactus
Hec actio penales actiones non dantur heredibus n contra heredes.
In heredes Turpia lucra sunt ab heredibus extorquenda.
Annus Tempus n̄o currit ei scienti qui qui nescit potestatem experiendi n̄o ur habere
Nota q hic annus utilis est quo ad ingres sum continuus in pgressu.
Siquis Ego ui deor dedisse quod ali nomine n̄o debi biabeo Cui n̄o placet quod intendit calump niari videtur.
Ultima Separatum e calumpnie crimine a dampna.

i itegrum resti tucionibus. liber erans.

lib. xiiii

De in integrum restitutionibus

Titulus iste n̄o eget commendacione q se ipm explicat i hostendit.

Omnes Omnis restitucio dari debet cum causa cognitione.
Scio Maiori rei vel summe non debet fi eri preiudicium p minorem.
Nemo Non videtur re exclusus que pre tor i itegrum restituere pollicetur.
Cui actionem h3 rem ipam habere videtur
No solum Bnficium restitucionis datum mi nori i heredibus eius.
Diuus Nichil est de solempnitatibus imitandum
No psumitur contumax qui venit se dente iudice pro tribunali. psup tio tollit presumptionem.
Ad actionem famosam tunc demum de currendum est cum alii remedio locus n̄o est. in. 3. sedere.
Ultima Minores defensi p tutores vel curatores restituuntur ad totam causam. Maiores defensi p procura tores restituuntur ad appellandum.

Quod metus ca gestum e. l. i.

Quod metus causa

Metus est i instantis vel futuri per iculi ca mentis trepidatio.
Gaudent Breuitate moderni.
Vis Vis est maioris rei impetus cui re sisti non potest.
Continet No videtur iniuriam facere ma gistratus q viz iure licito facit.
Nemini facit iniuriam iudex q defendit honorem
Metum | Justus metus dicitur qui simul cadit i constantissimum hominem. n̄o inti midum vel vilem.
Nec timorem vani timoris nulla e excusatio
Metus mortis iustus e h3 de iure cadi n̄o debuit q3 i n̄o sine iudicio pot
Isti quidem Nullus e amor q vincat pa ternum cum pat mag3 diligat filium qua se ipm. i femina pl videtur timida est
Metus aut | Metum psentem esse oportet
No videtur deiectus qui deici non expe ctauit sed profugit.
Uniuersitas consentire potest
Ex re pfecta datur actio. ex i pfecta datur exceptio
Contra metum i heredem i utilis iure actio datur. Nota q inter socia toria facit ius
Actio quod metus causa psonalis est rest i rem scripta quia persequitur quem libet possessorem.
Illud Cum aliquid quis tenetur presta re suficit si equiualentem prestet.
Sed ipus Male fidei possessor n̄o excusa tur a fructibus percipiendis. p. t. quotti tulis habetur pro non titulo.
Nota q act metus ca dampnum exigit
Vim vi repellere licet. q fecit passus est
Lestat. tertium | Optimum est si quis putat habere peticiones actionem experiun dum facere videtur qui quod sibi debet

p iudicem non possit.
Sicut exceptio. Satis clementer agit pretor cum metu lesis.
Metus habet in se ignorantiam
In alterius dampnum. mea iuri non oportet
In alterius premium uel alienum bene
tum non oportet. Duritia est temperandi.
Nota hic quando metum inferens te
neatur de interitu rei.
Nullus est peior fur quam qui rapit
Actio de dolo congruit cum actione que
metus causa.
Quod diximus turpia lucra sunt ab
heredibus extorquenda.
Videamus sufficiat semel peruenisse ad
heredem.
Si ipsa. Pretium succedit loco rei
Si mulier. Non habetur ratio eius metus
quem quis sibi infert.
Imputare sibi debet qui se submittit necessitati
Coacta uoluntas uoluntas est.
Cum carcerem. Obligatio in carcerati nul
lius momenti est si ei fiat per quem in carcere tenetur
Non est dissimile. Non est dissimile pro
rem compulsum in urbe.
Ubicumque aptissime exigitur probationes
non defertur sacramentum propter
copiam probationum.
Id quod est dissimile seruari iube
tur nisi contrarium ostendatur.
Optat. Nota quod actio proponenda est.
Nullus debet sibi dicere per auctoritatem propria.
Nota quod iudicem facit fides.
Puniendus est qui in eo in quo deliquit

de dolo malo. ff.

De dolo malo

Militia nulli debet esse fructuosa nec
simplicitas dampnosa.
Dolus est machinatio falsa ad cir
cumueniendum fallendum alium adhibita
Nota quod est dolus bonus et dolus malus
Hec actio non datur cum alia superest
Beneficium restitutionis excludit hanc actionem
Ideo actio de dolo concurrit cum actione tutele
Ita is. Inanius est actio que excludit
inopiam debitoris.
Eleganter. Cum dolus dat causam contra
tui conatus nullus est ipso iure.
Nota quod hic potest adimi uim uenari.
Actio de dolo non debet dari ubi exigua
retinenti calliditate.
Nulla est actio que exceptione repellitur
Quod si cum res non
Si olerum. Quando depositio fit sub con
dicione non potest repeti depositum nisi
post existentem condicionem.
Actio de dolo pro modica non datur summa

uilis et deplorata prout cesetur supponitur
Hec actio cessat propter reuerentiam personarum
Uerba temperanda sunt ut bone fidei men
tio fiat.
Sed ex dolo. Nichil municipes de suo
facere possunt.
Rem non oportet in magis eminere uagari
cum periculo extimationis alterius.
Arbitrio in arbitrarijs actiones iuratur in litem
Iudex debet taxare quantitatem usque ad quam iuret
Nota pro de eo et seq. usque in finem.
Quod si deferente. Hic queritur de iurando
quod generalem regulam.
Si legatarius
Si dolo. Ad uocatus fuit uerba per allio.
Semel pro libertate dicta sententia
retractari non potest.
Cum ante
Itaque
Rem uenale dolo facit qui alii rei sue
aufert uendendi oportunitatem.
Quod uenditor causa decipiendi alium
non debet quis commendare rem suam.
Sit pellis de ec contemptus exceptione

de minoribus ff. v. annis

De minoribus xxv annis

Pretor suscepit tutelam minorum
Fragile et infirmum est consilium minorum
Multis captionibus suppositum est mul
tis quoque insidijs expositum.
Minores non debent habere admini
strationem rerum suarum usque ad xxv annum
Nec per filios. Quilibet filiorum reputatur pro
anno quantum ad honores et dignitates
adhipiscendas.
Denique leui presumptioni non est standum
Minor restituitur de his que post ma
iorem etatem comprobauit magis ex eo se
quentia potius actus inadeat ipsam initium
Nota initium spectandum.
De momento ad momentum computatur
minorum etas.
Quod sit dispetus sequens dies intercalatus
Non fuit pretoris propositum subuenire
maiori per minores.
Filius constitutus in potestate potest constituari in solidum
Nec est pretium patrimonium mulieris
Ratione future spei restituitur minor
Minoribus interest minorum litibus et sump
tibus uexari non.
Aut pretor. Gestum acceptum qualitercumque
Debito consequitur per remissima liberatio
nem quando soluit minori cum auctori
tate iudicis competentis.
In quolibet iniurioso precepto iudicis
est licitum prouocare.

Minor cum conpetit restitucio habet probare duo s. se minorem et lesum.
- In iudiciis et in contractibus minoribus subvenitur
- Minoribus subvenitur in lucro.
Et si sine In rebus que servando servari non possunt non subvenitur minoribus.
- Si indistincte minoribus subveniretur videretur eis in edictum commercium nemine volente cum eis contrahere.
- Nota quod utilis preferitur directe
- Restitucio non restituit omnia in pristinum statum. sed exceptionem inducat.
- Qui semel fuit heres nunquam desinit heres esse.
- Cum pupillus restitutum ad usus abstentionem perinde est ac si non fuisset heres.
- In hermodiciis minoribus subvenitur
Maior in diligentissime posset contingere
Si ex causa Contra pignus iudiciale restituitur demum minor propter enorme dampnum
- Indelictis minoribus non subvenitur
- Non est delictum maritum dimittere ab uxore
- Res non capit restitucionem cum statum mutatur que facto contingit. pater famil.
Servi ad usus libertatem non datum restitucio nisi ex magna causa hec minor fuit a principe consecutus.
- Circa principem occupati habent excusationem in tutelis caturis.
- Eventus dampni non dat restitucionem
- Nota quod de proficua quod evenire potest
- Minor contra minorem non restitutum sed melior est condicio possidentis vel consumentis
- Magis firmata est ratio etatis quam senatus consulti. Non videtur captus minor emendo. s. rem
Si apud Ethiopia altius in alium datum ecto
In nec cogitare Minoribus succurritur et fideiussoribus eorum
- Restitucio danda est utraque parte presente vel altera absente propter contumaciam.
- Restitucio datur per iudicis officium qua in qua [illegible] utilis rei vendicatio intentatur.
Plane Nota quod emptio dicatur ambulatoria que cogitare ubi exe seu ordinarium quamlibet locum sit exordiarum petendo debet
- Licitum est contrahentibus sese ad invicem circumvenire in precio emptionis et vendicionis.
- preses provincie potest dare restitucionem contra sentenciam suam.
Prefecti Asentenciis prefectorum pretorum vel pretorio apellari non potest.
- Ille qui apellat contritum de iniquitate sine
- Qui autem petit restitucionem contentur de se ipso vel ad versario circa [illegible] et exceptionem alegat
Minor aut Minor nullus sit in periculum in maiorem
Imperator non dat restitucionem contra sentenciam suam nisi in duobus casibus habet lege notatur
Contra sentenciam delegati a principe solus

imperator restitucionem indulget.
Intellectum Minoribus succurrit et successoribus eorum
papinianus datur in epistolam conveniunt
Nichil habet commune delictum cum venia etatis
Iudicis officio non perpetuat per litis contestacionem
Destitisse destitisse non videtur is qui distulit sed qui liti renunciavit in totum.
In integrum Que capitulis fiunt ad ministrature durante bona fide non debent cessare electione cassata ut Heolig. manifeste.
Cum mandato sibi debet imputare qui minori commisit negotia sua gerenda.
- Mala electio est in culpa.
Quod si minor Beneficium restitucionis in integrum alteri cedi non potest.
- Non omnia que cum minoribus geruntur ad irritum redducenda sunt. sed ad bonum et equum redigenda sunt ne eis interdictum comercium videatur
- Non auditur minor volens venire ad paternam peciam laboribus substituti.
- Deficiente pena pecuniaria decurrit et transitur ad corporalem.
- Ea que fiunt ex voluntate non equis passibus ambulant cum his que fiunt ex necessitate.
- Ex edicto de minoribus nulla propria actio proficiscitur sic totum pendet ex pretoris cognitione.
Illud Impetenda restitucione desideratur speciale mandatum
Pater pro filio Restitucio datur pater non nomine filii. filio reclamante.
Coniuncta persona admittitur pro coniuncta sine speciali mandato.
Cum minor Verba transposita idem significant
Racione conexitatis et separationis licitum est quod alias non liceret.
- Quod non est rite factum alias nacte non [illegible]
Similiter Quod recte factum est revocari non [illegible].
Minor per aspectum corporis probatur etas
Qui male consumpsit ab initio male intelligitur accepisse.
Si minor [illegible] an Cum minor mutuat filio famil. melior est condicio consumentis
- Hec ipso iure subest minor quod commisit in alterum
Si in emptionem Interest minoris habere rem que fuit suorum maiorum.
Minor Obmissam alegationem minor per in integrum restitucionem repetere potest.
Auxilium Beneficium restitucionis penarum paratum non est in execucionibus
Minor potest accusare uxorem de adulterio iure mariti in sex. lx. dies sine calumpnia presumitur.
- In delictis subvenitur minoribus quatenus miseratio etatis produxerit iudicem ad mediocrem penam
- Frustra auxilium legis invocat qui co

mittit in legem
Emilius. Minor non restituitur in his que inchoata sunt per defunctum.
Lex commissoria valde displicuit imperatori
Intra utille tempus non cessantibus non autem per sceptio
De iactandi pronunciandum est.
Minor dz restituere impensas emptori factas probabili ratione
Minor annis sentencia non est ventillanda sed execucioni madanda.
Si iudicio latum est unicuique renunciare hys que pro se introducta sunt
Preses minor restituitur contra sentenciam
In integrum restitucio id prestat minoribus quod apellacio prestat maioribus.
Dretate. Sina lata per minori etate ius facit ceteris prerinchat in communi.
Non omnia non omnia que fiunt cum minoribus irrita sunt
Etiam ei.
Eius qui defensori minoris non datur restitucio
Pemultis in rebus que fraudandi fuerunt non possunt non subvenitur minori nisi propter enorme dampnum.
Ulma humillit respondet iuribus sui tus stulte contenti.
Cum qui sero dz scire stolu & fugere

de pacc imi unlas. h. l. 2

De capite minutis

Capitis diminutio est prioris status commutatio. Non dicuntur minuti capite qui pervenit ad honores et dignitates
Deportati qui bonis publicatis confiscanti non possunt conveniri. Sed contra eos datur actio in quos bona pervenerunt eorum
Nemo delictis exuitur quamvis capite sit diminutus.
Liberos servus non habet caput in servitute. sed tunc incipit habere cum accipit libertatem
Tutelas. Minima capitis diminutio tutoris non finitur tutela.
Jus. Civilis ratio naturalia iura corrumpere non potest
Legatum legatum alimentorum nulla capitis diminutione finitur
Ultima. Tres sunt capitis diminutiones maxima media et minima.

ex quibus causis ma... restitua... h. l. ..

Ex quibus causis maiores restituantur

Absentibus ex iusta et probabili causa datur restitucio prosit vel obsit quod evenit.
Generalis clausula non refertur ad casus de quibus specialiter dictum est.
Metus. Iustus metus est qui continet in se timorem mortis vel corporis cruciatum
Item hys. Non dz quis consequi privilegium ex honore quod sponte subyt
Legatis prinbasiatoribus municipiorum datum in integrum restitucio
Succurritur vinculorum appelatio late patet in eadem in vinculis est qui sine dedecore in publico apere non potest.
Item ei Ex delicto non dz quis penam et premium promereri.
Ab hostibus Nota hic ysteron proteron ubi lex non distinguit nos distinguere debemus ad ubium postea ve. respice breve tempus
Modica presentia pro absentia reputatur .i. diem hospicium conduce sarcinulas hospiti quererit ad vacatum
Non enim negligentibus non subvenitur sed necessitate rerum impeditis
Sciendum Non restituuntur absentes gratiam faciendi cupientes penali dampno.
Denique possesio plurimum facti habet nec utile non indebitum amissum quod non est alteri quesitum.
Item pretor dat eius rei que non defenditur sit missio in possessionem.
Ergo non nocet si non fiat quod fieri non expedit
Qui non sentit dampnum non dz sperare remedium.
Ad pro Nota quod incorporalia dicuntur quasi possideri.
Dillatio danda est propter absentiam ad veniendum.
Sed tales eos pertinet. hec est quando cum eis agi possit tergiversacione frustantium.
Sed in superiores absens rei publice causa dz relinquere procuratorem per quem defendatur.
Maiores Magistratus in ius conveniri non possunt
Non subvenitur ei qui non impetravit quod facile obtinuisset
Delinquentibus non subvenitur
Dolosus videtur qui sequitur priorem expectat
Ex iusta causa potest iudex negare iuris dicione petenti.
Imputatur ei qui nimis se artavit.
Sibi imputat qui non prospexit hoc evenire posse.
Ambasiatoribus civitatum subvenitur ex clausula generali. Si qua mihi iusta causa esse videbitur
Nec non Absentibus ex causa probabili tamen subveniatur
Omnia per leges licent nisi inveniantur per leges esse prohibita.
Videbat Officium suum meum dz esse dampnosum.
Cum miles de persona defuncti continuum transit possesio ad heredem.
Inter eos officium meritorum puto prodest
Qui mittitur Qui mittuntur ad gratulandum pape dicuntur abesse rei publice causa.
Item si quis pro patria ad iter iam abesse dicitur rei publice causa.
Rei publice no. c. rep. h. nota quod laudandus est qui sponte facit quod si non faceret

cogi posset.
Sicut omnium i pedimentorum occurrentium
i uia ratio habenda est.
Si qua militi Nota absentem restitui me
petitione penarum.
Si quis tercio
Non vere Qui sui priuati negotii causa in
legationem est non vr abesse rei publice causa
Antepenultima.
Vltima priuilegiatus restituitur contra priuilegiatum

de alienatione iudicii mutandi causa facta. f. i

De alienatione mutandi Judicii causa facta

Alterum per alterum non debet iniqua condicio afferri
Aut durior fit mea condicio si quis
loco sui summittat hominem calumniosum.
Qui potenciori pares esse non possumus
paratum sponte consistenti et se sponte ad iu
dicium offerenti.
Item non aliena qui dicitur cauet omittit possessionem
Non est uituperanda eius opinio qui hi
tus exercitur.
Non solum hec actio non datur heredi tamen
ne cum i heredem nec post annum.
Ex hoc edicto hec edictum locum habet cum alie
natio fit gratia judicii mutandi et futuri
Hoc edictum non habet locum i ultima uoluntate
locus est purgationi more. legalis pena.
Cum miles Nota excipi pro defendere.

de receptis. li. x

De Receptis

Conpromissum redactum est ad similitudinem
judiciorum quo ad principium
medium siue finem.
Ex compromisso ex sententia arbitri non da
tur actio sed pene peticio
Labeo ait Nemo inuitus compellitur esse arbi
ter cum heres sit libera et absoluta recepta
necessitate juris posita.
Per superiorem cogitur arbiter judicare
Nam magistratus par i parem nullum habet im
perium multo forcius i feriorem
Cum etiam filius potest esse arbiter i re patris
et judex delegatus i causa ciuili.
Pedius Infamis potest esse arbiter
Sed et surdum uel mutum uel [illegible] inuitum.
[illegible] non potest fieri compromissum
Cuius rei de qua quis judex est ordinarius
arbiter esse non potest lege nulla prohibente
Litigatores Non debent litigatores audiri ab
eo que specialiter penitus despexerunt
Si pena non est promissa uel datum aliquid
nomine pene non cogitur arbiter judicare
plenum dictum compromissum i ualidum.
Condiciones que sunt ex compromisso ipso non
suspendunt negotium
Pomponius ait Vbi partes se ad iuicem absol
uunt a compromisso arbiter non cogitur judicare
Compromissum ualet si actor est stipulatus
pendenti reus non quia unus habet pene peticio
nem et alter exceptionem.
Arbiter dictus ex eo quod suscepit judicandum.
Arbiter non cogitur judicare hiis diebus quibus
nec judex cogitur.

Arbitro subiectum iuranti se non liquere de causa
Arbiter propter timorem corporis cogitur judicare.
Arbiter omni tempore cogitur judicare. si
compromissum factum est in distincte.
Licet ubi lex non distinguit nos distinguere debemus
Licet propria utilitas preferenda est aliene
utilitati.
Non ualet arbitrium i quo libera facultas
arbitri non sit futura.
Et si qua de facili substineri debeo quod mihi
non nocet et alteri prodest.
Compromissum de i certa persona non ualet
Julianus Qui bonis cessit non potest agere nec e
tiam conueniri.
Vnus de pluribus arbitris non cogitur judicare
Natura hominum facilis est ad dissentiendum
qui i duos compromittunt.
Res fere sine exitu futura est.
Si i tres duo arbitri absente tercio senten
ciare non possunt quia potuit sententia
eius eos trahere i suam sentenciam.
Plus ualet contemptus unius quam contradictio
multorum
Sicuti duo judices delegati absente tercio
judicare non possunt
Omnes i telliguntur facere quod fit per maiorem partem
Qualem arbiter potest judicare secundum quod sibi uidetur
Non ualet compromissum sic factum ut arbiter
certam sentenciam dicat
Debere judex debet habere i sua sententia animum
definiendi controuersiam totam.
Discipulus debet excusare magistrum.
Interlocutoriam sentenciam potest mutare
arbiter sine judex.
Cum arbiter non potest corrigere sinam sua
quam tamen arbiter de uno pronuntiare potest
si non de omnibus de quibus debuit judicauit.
Nichil refert quid ex equipolentibus fiat.
Quod non fit de jure non fingitur factum
Sicut dies Compromissum prorogatum idem
dicitur compromissum.
plenum compromissum dicitur de omnibus quibus
controuersiis factum est.
Id uenit i compromissum de quo actum est ut
ueniret.
Qui de certa re litigaturus est de ea sola com
promittat se compromittens.
Inhonestum preceptum non est seruandum
Justo detentus impedimento releuatur a
pena opposita doli mali exceptione.
Arbiter debet judicare i eo loco i quo fac
tum est compromissum.
Compromissum non debet claudicare
Non tenetur quis accedere ad locum ad quem
salua honestate accedere non potest.
Nota quod honesta persona non debet i taberna coquina
Celsus Ciuius agitur cum lege quam con
ministro legis.
Duo sunt arbitri recepta. unum dari aliud
i. collegarum.
Quantum i ipso est faciat homo quod potest
Labeo ait Nota eque bonum dandum et recapi
endum
Dies Nota quod i terlocutoriam potest
quis fore per alium.
Heres non succedit i compromisso.

Secundum sine arbitrum sive sit equa sive iniqua
Sibi imputet qui malum elegit arbitrum et sic non
quod mala electio est in culpa.
Quod plurimis est utique tanti est.
Prevalet sententia plurimorum.
Sententia arbitri lata absente litigatore non
valet nisi hoc esset actum in compromisso ut posset
pronuntiare absente altero vel utroque.
In pena committit per quem factum est quominus ar
biter arbitraretur.
Non sufficit aliquem esse presentem corpore si mente
sit alienus.
Nota quod valet compromissum et sine pena et
tunc actio pendet in esse.
Minus enim petit a fideiussore arbitrorum pe
tere videtur.
Si quis rem enim rem deductam coram arbitro de
ducat coram judice tenetur ad penam.
Ita demum plenum est compromissum quod habet
[illegible] intionem.
Delus propius nemini debet patrocinari
Non distinguemus sine pena simplex arbitrum non
cogitur judicare.
Maior potest esse pena quam res de qua agitur.
Morte satisdatoris solvitur compromissum.
Cuncta impedit facienda que non dirri
mit jam contracta.
De causa liberali et de crimine publico non po
test fieri compromissum.
Quedam videntur prima facie vera que in ve
ritate secus sunt falsa.
Neque consentientibus partibus nolente arbi
tro neque nolentibus partibus consentiente
arbitro dies proferri potest.
Denuntiatio facta arbitro ne pronuntient
propter inimicitias spem appellationis continet.
Arbiter non debet fines excedere compromissi.
Arbitrum sine non valet nisi super compronun
tiet de quo sub eo factum est compromissum.
Arbiter non potest officium suum alteri commit
tere vel delegare.
Infinitas est evitanda.
Arbitri officio continetur que ad modum
vacua possessio detur.
Arbiter nichil extra compromissum facere potest.
Compromissum non potest prorogari
nisi fuerit actum de prorogando.
Si duo si duo sint socii factum unius alteri
prodesse et nocet.
Semel commissa pena solvitur compromis
sum nisi sit adiecta clausula rato man
manente pacto.
Sub dubio forsan respondent sepe periti.
Si pupillus fideiussor obligatur pro pupil
lo in quolibet compromissum.
Si feriatis feriatis diebus arbiter judicare non potest.
Quamvis quod differtur non aufertur.
Ad arbitros vim non gratia differenda
rum litium et tollendarum.
Cum pena [illegible].
Non ex omnibus non ex omnibus causis exequi
sententie arbitri paritum non est committitur pena.
Arbiter punire potest contumaciam litigatoris.
Nota quod nomina testium requiruntur.

Arbiter coheres Si arbiter non venit ad lo
cum in penam non incidit litigator.
Cum lege minor xxv annis non potest esse arbiter
de rebus
iter constitutum
In compromissis arbitrum quod non in statum non egre
ditur personam in compromissis.
Ex hiis pignoribus compromisso in teneris cum actum
de hiis controversiis in quibus tempore compromissi.
Si compromissum heres non succedit in compromisso
sed in repetatur Nota quod judex potest ferre in ter
locutoriam sententiam per alium.
Arbiter potest citationis officium demandare.
Ab uno alio ex suis actoribus solvit compro
missum Nemo potest sibi ipsi imperare vel se
ipsum prohibere.
Nemo potest esse arbiter in re sua.
Ultra pena commissa mora purgari potest

Naute caupones stabularii ut recepta restituant

Officiis nautarum et allegatorum dicitur et
res eorum custodie committuntur.
Auferenda est omnis occasio malignandi et fal
sum fabricandi Semel sufficit recepisse.
Et ita de quolibet edicto datur in factum actio.
Perpetuum est hoc genus in obligat homines.
Conductor tenetur de culpa depositarius
de dolo dumtaxat.
Nauta Nota quod furtum non reputatur inter for
tuitos casus.
Licet de admisso eorum homines non est sepelire quidem.
Ultima Mala electio est in culpa.
In culpa est qui utitur opera malorum hominum.
In [illegible] vera digna est [illegible] huius adhibuit.

De judiciis

Nota quod jurisdictio proro
gatur de re ad personam.
Maiores judices dicun
tur habere tribunal.
Consensisse errorem litigatoris non habet consensum.
Nota quod de tempore ad tempus jurisdictio prorogatur.
Legatus habet jus revocandi domum.
Non tenetur domi respondere qui ob aliam
causam venit.
Si legatus agat compellitur se defendere.
nisi furtum vel iniuriam in iniurias prosequatur.
Ratione dubitationis permittitur quod alias
ab non permitteretur.
Difficile est invenire bonos fideiussores.
Cum queritur in non competenti foro cavere debet.
In omnibus causis in quibus procellatum anno
initio hoc procedere debet sine tempora
ad dampnum litigatoris.
Multare possunt ordinariam jurisdictionem habentes.
Non videtur non videtur frustratorie abesse
qui presens judicium suscepit non compulsi tu
lit nulla lis esse potest cum his quos in potesta
te habemus.
Si quis ex aliena de aliena jurisdictione
notitius venire debet allegatur privilegium suum.
Si jurisdictionis est contemptio prioris et alio.

Ratione Jurisdictionis tenz jurisdictio
Equs Notabillis est
Siquis postea sufficit tpr citationis potuit
esse de jurisdictione negantis.
Insule habitantes i insulis ytalie debent
in ytalia respondere.
Destitisse [illegible] destitisse is
uidetur no qui destulit sed qui liti re
nunciauit in totuz.
Siame Res inciatur cum puenit ad eum
casuz a quo i ape no potest
Cuz pror Quod quibsdaz specialit q cedītu
ceteris denegatuz esse uidetur
Quod uni spalit [illegible] phibetur ceteris
concessiz esse uidetur
Legitus proconsulis pot alii delegare
delegare possit quibz concedītu [illegible]
Judices fieri phibent. lege. morib. natura.
Mulieres non possunt esse judices.
Intribus horte dubia dissoluuntur
Filius Judex i teligit facere litē suaz. cu d
lo malo sententiaz dixit.
Dolo facit qui judicat ppt inimiciciaz p gra
tia uel ppt sordes.
Julianus ait iniquu est aliquē esse judicē
In re sua propria.
Quod meuz est p pte meu intelligi
tur et totuz.
Silonguus Si longu spaciu i recessum sit q
minus datus judex possit audire causaz
mutari debet.
Filius famil agere potest furti z pcura
tionis mutuato i juriaz absente patre
si no sit qui nomine patris agat.
Vtilitas augetu propter dignitatez
Heres Nota q heres utitur jure defuncti.
Nota quibz modis quis sortitu foruz
Durissimuz est quot quot locis quis na
uigat uel iter faciens delatus est tot lo
cis se defendere.
Omne Omis obligatio acceptitu p[illegible]
Si debitori immora modicu tempus tpris
non est magnuz.
Qui non cogitur Notabillis est
Non pot uideri Notabillis ē lex ista.
No ab Rei uendicatio datu ex psenti posse
ssione
Non dz quis a suspecto officio cauari
Si legationis sub spe licitu non est il
licituz remittendz.
Decs
Sed si restituat q se bn ficiu non tran
sit ad aliuz
Jus jurandi uicez optinet litib contestate
Omnia certa sunt apud deuz
Inspici debet quod euenire potest
Futura nobis i certa sut
Cui por Notabilis ē lex ista
Ubi sbi dz res fini ubi cepta est
Si factu heredis c[illegible] nocere
non debet
Si judex prius dicta i telligutur tacite
repetita.

Tanta tpra debent dari successori
quata superant p decessori.
Non uidetur No uidet i judicioz qsentire reus
libellum recipiendo.
Si is qui heres succedit i locuz defuncti.
No queat modo defunctus no pot et julian
dicere que nudiz est i obligatione non pot
esse judicium.
Interdiz Eximius causis z rebus p sonis sut
substinende cogniciones.
No subuenitur ei q se submisit necessitati
Si dem pro dz cogsci de ea pos. qua ppetuas
Quod legat ul q ratione rei mobillis sortit
quis foruz.
Cuz furiosus Furiosus judex ēe no pot
No quidqz. Notabillis ē lex ista.
Jn omnibus no est.
Cuz qui.
Nomdecto Oppoi pot quecuqz excepto per
quaz qtendit judicium esse nullum.
Judex datus Superueniens furor non extin
guit jurisdictione s suspendit exercitium
Propter i firmitatez judex mutari debet
Opugnandiz Maiores magistratus Jmius q
ueniri non possunt.
Non dz judex dari quē altra pars petit
Mala exempla sunt euitanda
Nota q defertur alicui ut no uereri deti
Venditor Venditor debet seq emptoris foruz
Judices delegati ipse successor dimitte solent
Si fedi amissuz hes alienuz totu patrimonuz
minuit. no certi loci facultates.
Cui prez debiti soluit totu debitu agnouisse ui
Sedes si suscep. Dignitas legatiōis facit auge legt
Respectu p donatis maximuz dampnu
predictū esse puuz.
Lis enis exorta Nota casus i quibz fiunt
i judicio qz duz esse potest.
Maior causa trahit ad se minore eadm
pe minore Nota q unuz judicium reputat
licet alius judex sit substitutus.
Completo nuo edictor solet successor un
uz edictuz dare.
Litem judicium nullu i controuersie nulle
cuz falso procuratore
Tam ex dictibus heres succedit i judicio
ciuili et criminali.
Judicium soluitur. Nota diz est
Si locus judex dz assigre ptib locuz tum
Mortuo Judice. No. e.
Solemus omnia uenire i judicio nisi
fuerit specialit exceptata.
Int litigantes in judicio uere est p blus
substancia bona petitoris et alter fu
gatur quomodo possessoris.
Non aliud Aliud dicitur judicium
hec ipse q mutatur judex.

Recte defendi. notabilis est lex ista.
Exigere uxor sequitur forum viri
nota non considerari locum ubi fit citatio.
Si quis in racione procuratore fit impetracio
in iudicio q ambigua oratione usus est
Ad peremptorium. notabilis est mox in usu illius decre
peremptorio illo q in peremptorio iudex co
minatur se sentenciam prolaturum.
Et tamen peremptorium dicitur q perimit disce
ptacionem id est partis adversarie ulterius
tergiversari.
Unumquodque unum datum pro omnibus quod vulgo
peremptorium appellatur
Appellationes arbitrarie sunt
Et post illud q post edictum peremptorium in
dex debet unum edictum dare.
Contra inducto edicto instancia perimitur.
Contumax condempnatus non appellat.
De re de qua re de qua cognoscit iudex de ea
habet necesse pronunciare
De re ad rem iurisdictio prorogatur
Si prior sentencia non est rescindenda sed
execucioni mandanda.
Decreta prior non debent esse illusoria
Sentencia lata per falsas allegaciones n
ullius debet esse momenti
Sentencia lata sub cognicione in defensu non valet
Proponebat quidem populus censeri a.c.c. annis
retro. sed si mittitur iudex idem iudicium
appellatum.
Ratum est nobis argumentari ex dictis phi
losophorum.
Eadem censetur res cuius species non mutatur
impuberis tutoris negocio iudex potest esse iu
dex filius in causa patris.
Cum pupille iudicare publicum munus est
Eum quem temere vocans ad iudicium condem
pnandus est in expensis
Relatio super feodo non recipitur. sed de iure g
silencium respondetur.
Si iudicis illo non natus eris nobis sed de eius consti
tucione unde iurisdictio iudicis procedit lex
ista plenissime dicit
Ultimo Quandoque mato vice iudicis debet
quod non est frandum in mora in urgente necessitate

de inofficioso testamento l. i. 2

Non de inofficioso testamento

Non debet quis agere in spem habet obtinendi
hec collectio inofficiosum testamentum dicitur
factum contra officium pietatis
Demens non potest facere testamentum
inofficiosum blandicijs novicalibus paren
tes sub filios sepius instiguntur.
Postumus Quidem optinent etiam non de
bonorum possessionem que datur gracia ordinan
de vel agnoscende litis.
Res inter alios acta alijs prodest non pri
ncipaliter sed per quandam consequenciam.

Cum ad modum querela sua in tempore non
transmittebatur adheredes in preparata cominata
puis pater non potest in vita filio eius nomi
ne intentare querelam.
Nota de longo post quod datum tamen agnoscende litis
ad repudiatam querelam redire non licet
Nota quod quidem habet materiam ad omne notum
legis portio dicebatur quarta debite portio
nis ab intestato
Quarta debetur omni ere alieno deducto
Falcidia non minuit libertates
Querela nascitur in ipsa addicione hereditatis
Filio debetur legitima ex ipsa substancia testatoris
Querela in modum condicionis moveri potest
Nullum lucrum sentire debet qui impugnavit iu
dicium testatoris. si iniquam sentenciam reportavit
Legatis perpetua poterit post usum ad suam eum
Quod ad iure auferri fisco applicatur
Filio arrogato debetur quarta pars naturae
bonis arrogatoris ex constitucione divi pij
Si pars iudicantium in dubio pro testo iudicandum est
Repellendus est a querela qui agnoscit iudicium testatoris
Nichil. Nota. que suo iuri tacite renunciare
eligendo unum contra eorum alij tacite remuncant
Nam ex parentibus Ordine tunc beato succedit benign
e nato.
Filius succedit patri sunt nota parentum et na
lem erga filios caritatem.
Nota quod una racio vincat duas si una valide
ex sit si sint due
Cum decedit qui per parte testatoris excepte in testa
filio victoria unius non prodest alteri etiam querela
Cum repudiatus sentencia facit ius eum iniquam parte
presente sentenciatum.
Mater Nemo videtur renunciare iuri quod ig
norat sibi competere.
Cum sit suum ius eligendi id quod eidem habere
non amittit quod habet.
Cum de inofficioso. Nota quod qui agit de inofficioso
nullam aliam videtur in temptare actionem
quia peticionem hereditatis
Filius non impeditur Racione necessitatis offitij
successionis quibus excusatur a pena.
Supponas Nota quibus modo quis dicitur
agnoscere voluntatem testatoris
Circha plerumque assolet evenire ut in una ea
dem causa duo se sentencie proferuntur.
Si non mortuus testis potest pro parte valere
et pro parte non valere.
Si instituta Nota quod non remanet omnia in eodem
statu appellacione pendente cum prestentur
alimenta idem appellanti.
Nota argumentum quod monachus est alendus
de bonis monasterij in a qua est sub abatem.
Si suspecta propter suspicionem ei quam
res tangit conceditur ab esse cause.
Si non vult defendere principaliter que res ta
git ad mittitur is quem secundario tangit.
Femina non potest sine permissu principis
aliquem in filium adoptare etiam si priorum
dicat l. matris in officiosi.

Ad usus illemi officium suum dz ee dampnosum
p̄ta si p̄mus nolit agere de inofficioso se
quens est ad mitendus.
Nota q̄ qs repellit a q̄rela si uoluntatem te
statoris agnouit
Ultia h. q̄ heredibus legatarii ad uocatus uel
procurator extiterit tamquam ex probans
ab acusatione repellitur

petitione hereditatis li.

H De petitione hereditatis

Hereditas nobis defertur aut ex testo aut ab
intestato.
Debiti heres heredis testatoris est heres
Si hereditate. p̄ petitionem hereditatis peti
pot res singularis eminima.
Dinus Cotrouersia dicitur ante litem contestata
Res hereditarie no sunt diminuende penden
te lite n excertis causis.
Nichil fieri debet i preiudicium peticionis hered
Si quis lib̄tate. Nota q̄ testes i ducti sup̄ uno
capitulo no dz i terrogari sup̄ alio
Regularit̄ peticio hereditatis no datur contra
titulo possidente
Pro herede pro herede possidet qui no e heres
Qui i terrogatus p̄do est qui nullam causam tene
di iustam habet
Nec nullam Quones titulis habet pro no titul
lo peticio hereditatis ue dicat sibi locum.
Nemo p̄do est q̄ p̄tium numerauit
Alieo noie possidens no tenetur peticione heredi
Dolus p̄ possessione habetur.
Ista duo parificatur i pure possidere uel dolo
desine possidere.
Doloso solicite possesor libatur
Rursus possesore hereditatis peti pot
Quid si i dies Nota q̄ p̄ actiones i q̄relas ceditur
Ite uidendum Mala electio e i culpa.
Et no tm̄ i peticionem hereditatis ueniunt que su
nt i bonis ex bonis.
Ite uenit fructus augent hereditatem
Bone fidei possesor tenetur i quantum factus pot
uel i quantum factus e locupletior i no ultra
Quedam dampnato i quadrumestre tp̄s co
ceditur ut noie debiti que postea denegantur
Nota q̄ quandoque scire nocet
No refert aquo michi denunciatum.
Ubi lex no distinguit n nos distinguere debemus
Quelibet ciuitas utitur iure romano.
Iura Q obtinet i fisco i i p̄uato locum habent
Si possesor Cautentum q̄ act ht ca cedendi solbat
dep̄ditum. Nota q̄ de p̄ditum i telligitur quod esse
desyt diminutum q̄d e p̄sceptum uel usucaptum
Si et rem no dz quis petere cui ostrarium pos
stulaturus no foret
Pretium succedit loco rei.
Utrum p̄uenisse ubium ambiguum est.
Sed i si lege parum refert ab initio quis do
lose uersatus sit an postea post litem contestam
Oms possesores p̄. h. pares sunt ex deo
more usum tum ut fructus uel de fructibus
redendis teneantur.
Qui i terpellatus de re qua possidet quodam

modo scire i capit rem ad se non ptine
re possidere.
Dolus habetur pro possesione.
Beneficiis nostris obligati sumus aliquando
Omnis creatura moueri debet ad beneficia
endum illis q sibi benefaciunt.
Sepe supueniencis beneficii contemplacione re
nostra latius uti solemus.
Non est eadem ratio totius ad ptem
Media uia eligenda est.
Absurdum est si res que peti potest no po
sset dimitti.
P̄redo est qui sciens occupat alienum.
Ancillas in multis honestorum uirorum pre
diis lupanaria exercentur.
Mercedes Mercedes meretricum fructuum optinet
Iulianus dubitat si bone fidei possesor contra ac
tionem p̄iculo petitoris.
Si quid Qui rem suam negligit nulli que
rele subiectus est.
Sine actione no potest aliquis experiri.
Si a p̄te fructus i telligitur deducti i pessi
illum p̄do tenetur de fatuitate.
Nemo debet ius suum i cassum relinquere.
Si q tempore in actione uniuersali condenat
dus est reus ad ea omnia restituenda
que cepit possidere tempore sententie.
Si debitor p̄ negatiuam effectum res dubia
post quam Nota q̄ calumpnia allia est eui
dens allia p̄sumptiua
Qui scilicet scienti i uolenti dolus no i fertur.
Predius uice p̄sonis obtinet qui fidem
prestat no capaci.
Hereditas hereditas sine ullo iuris co
pore locum habet
Heredes compellitur pontificali autoritate
ad obsequium supreme uoluntatis
P̄ta no. q̄ cautio aliquando i terponitur ex habundanti
Ultima Arg. q̄ iudex de ficto supplere pot

S Si pars hereditatis petatur

Si pars hereditatis p.

Sincere p̄tis uendicatio datur.
Antiqui dicunt mulieris septem
habet receptacula.
Medium tenuere beati.
Sed tamen p̄ia mulier uno partu edidit qua
tuor post q̄ dragessimum diem quintum
Nota q̄ post p̄mam conceptionem potest
mulier concipere i an quam pariat.
Multe mulieres egypti. v. uno pariunt
Nos possimus Sicut uniuersalis fit peti
cio ita uniuersalis dz fieri condempnatio
Peticio hereditatis est uniuersalis
In re actio dicitur uniuersalis seu spalis
Si firmetur Non nocet error nominis
cum de corpore constat.
Iure dubia i petratio q̄ actore facie
da est q nullo modo suam uoluntatem
tem expressit.

De rei uendicatione liber. v

De rei uendicatione

Liber vi

Qui singularem actionem proponit
debet exprimere rem quam petit.
Rei vi. bum non gen. sed spez significat
Qui fundum petit nomen eius
et situm et habere debet et facultatem
Officium Omnis qui habet rei restituen
de hac actione tenetur.
Si res mobilis Restituenda est extra alia
via sumptibus petitoris.
Non solum in rei vendicatione habenda est
ratio dampni dati.
Ite si vi. ablatum Rem meam potest mihi auferre
dominus imperator et dare alteri autoritate
publica suadente
Vtique portio hereditatis ferenda est sine pro fructibus
et partus et stipulacione de evictione.
Si post acceptum. Usucapio interrum
pitur litis contestacione.
Si bone fidei parcendum est ei qui securus est
fidem et qui integre oppinio prima fuerit
ni debatur.
In rem actio Rei vendicatio datur ei qui de iu
re gentium vel civili dominium acquisiuit
Ferrum mixtum habet fieri immediate eadem
materia applumbatura mediante alia
materia.
Hys qui Cum dicit potest quis intemptare
aliquod possessorium non debet agere de pro
prietate. Comodius est possidere quam
a possidente petere.
Hys qui se obtulit Non decipit actorem qui
se negat possidere ante acceptum iudicium.
Nam si actor sciens non ab alio decipitur
sed a se ipso potius
Si autem Condempnatum quod tempore sine possidet
hac actione venit petitor.
Nota quod sentencia alieni auferri non potest
Certum Infantis ope aliqua esse possunt ve
luti si ystrio vel municulator est.
Fructus Fructus extimandi sunt qui hone
ste percipi potuerunt in percipiendis
Codicillo Non videtur res restituta nisi et
fructus restituantur
Cum petitorem iudicauit debere. Eodem errore
debet de fructibus iudicare.
Sibi debet imputare possessor qui maluit po
tius extimacionem prestare quam rem re
stituere petitori.
Cum petitorio In iudicio singulari ante li
tem contestatam debet interrogari reus utrum
possideat. ne actor frustra expiatur
Culpa est transire per loca insidiosa.
In fundo Non est indulgendum maliciis hominum
qui nichil aliud latum sunt nisi ut efficiant
vanam statuere debet iudex ex personis et causis.
Redemptores Cementa statim cedunt dominis edificiorum
Cum religiosis Que religiosis ad herent
religiosa sunt
Fructus Fructus pendentes pars fundi
esse videntur.
Sumptus notabilis est.
Solum Non est autem vendicandi ius habeo
si ager dominium non acquirit sine apprehensione possessionis.
Inter officium Inter officium ad vacationis ... sue

defensione multum interest.
Vendicatio Nota quod peculium vendicari non potest
sicut potest grex
Si aquo Si a duobus res petatur qui primo venit
dicitur ... prius satisdedit.
Quod infans Factum infantis vel furiosi im
punitum est
Sumptus Cum de fructibus percipiendis tractatur
non possessor. sed dominus spectatur si percipere potuisset
Emptor Qui rem vendicat debet restitue
re precium versum in utilitatem suam
Or restituere. Nota quod sine taxacione iuratur in infinitum
In actione in rem et in arbitrariis iuratur in litem
Is qui dolo doloso non sunt cedende actiones.
Si actionem Non dominus postea factus dominus si agit
exceptione repellitur. vel quia non debet esse in pote
state alicuius ab initio domino re et iusto precio ...
in speciali actione non cogitur possessor dicere quis possessor sit
Quod de tota Idem iuris est de parte quo ad
partem quod est de toto quo ad totum.
Cum de muliere Conductio habetur per tradicio
ne conducto. et ex litigatoris nomine possidere
vel fama per mandatum efficitur quis de pos
sessore petitor.

De publiciana in rem actione

De publiciana in rem actione. l.

Ex multis causis nobis dominium agnitur
Sunt Ei datur publiciana cui res ex publi
ca causa tradita est a non domino bona fide.
Cum qui publicianam ad instar proprietatis non
possessionis respicit.
Sacramentum ei nocet qui tantum detullit.
Omnia debent servari in publiciana que in rei
vendicatione servantur.
Ex persona procuratoris tutoris curato
ris gestoris negocii datur publiciana
Dolus emptoris seu venditoris non nocet
emptori quo minus utatur publiciana
Publiciana tempus continet emptionis.
Re non tradita non competit emptori publiciana
Tradicionem Emptor debet habere bonam fidem
tempore celebrati contractus et subsequente tradicione
De precio Ubi lex non distinguit nec distinguere non debemus
Et si quidem Cum duo emunt a non domino potior
est cui res tradita est. Sed si a diversis et non
dominus potior est condicio possidentis.
Publiciano in hys que non possunt usucapi non
habet locum
Si ego Nota quod sicut post traditionem rerum
corporalium datur publiciana ita post qua
si traditionem rerum incorporalium
Heres vitiorum defuncti successor est.
Idem iuris est in accessorio quod in principali
Qui emit aream hedificium supra imposi
tum petit per publicianam.
Cum sponsus In vectigalibus et in emphiteoti
carijs prediis locum habet publiciana.
In rebus prohibitis alienari per legem ce
ssat publiciana.
Is qui momento possedit recte experitur hac
actione.

Quecumque ex ea causa que traditur possessio que iusta sit ad aquirendum dominium tamquam nacti fuerint possessione ut credat se dominum esse.
precaria possessio iusta est
Cum solempnitatem alegat eam probare debet
Siquis prohibuit
penultima Exceptio iusti dominii obstat publiciana agenti.

Si ager vectigalis
Si ager vectigalis

Nota qui dicuntur fundi vectigales emphiteoticarii. superficiarius. qui conduxit ad longum tempus sicut dant a possessione habent utilem rei vendicationem contra quemlibet possessorem et etiam contra verum dominum

de usu fructu liber vij. l. i.
Liber vij
De usu fructu

Usufructus est in corpore quo sublato et ipsum tolli necesse est.
usufructus est ius alienis rebus utendi fruendi salva rerum substantia.
Rerum usufructus constituitur paccionibus et stipulacionibus et ultima voluntate
Argumentum quod quis non potest locare operas suas in perpetuum ne inutilis efficiatur libertas.
Usufructus Nota quod usufructus pars dominii est
usu fructu Omnes fructus rei ad fructuarium pertinent
Hactenus Modica refectio pertinet ad fructuarium. fructuarius cogitur subsistere arbores et tributa prestare
Quamvis de novo edificando etiam meliorare non potest invito proprietario.
Non nisi melius quod sit contra domini voluntatem.
Item si usufructus Quod accedit sequitur causam eius cui accedit.
Modus temperatus et non qualitas utendi inspicienda est. i. ita debet uti usufructuarius ut non abutatur.
Arboribus Arbores mortue vel evulse vel vento deiecte ad fructuarium pertinent.
Navis fabricatur ad navigandum
fructuarius potest rem locare vendere vel donare vel alii fruendam concedere.
Qui locat utitur per colonum.
opere in fantis vel ignorantis nulle sunt propter defectum senectutis hominis.
Mens et propositum aliquid faciendis spectandum est
Usufructus et possessio retinetur in servo fugitivo
Si fur fructus non efficiuntur fructuarii nisi ab eo percipiatur. dominium est in pendenti.
Si cuius rei in qualibet usufructu prestanda est cautio de utendo et fruendo arbitrio boni viri
Non debet iudex pati eos venire ad arma contra quos sua iurisdictione compescere potest.
fructuarius non debet in aliquo facere deteriorem causam proprietatis. sed meliorem facere potest
Sed siquis fructuarius debet mancipia alere et vestire secundum eorum ordinem et dignitatem
proprietarii non consenciente. sed fructuarium imponere potest
Locum usucapio proprietatis non pertinet usum fructus
Agitur Notabiliter est. In loco mortuarum arborum alie substituende sunt et pores ad fructuarium pertinet
Sed et siquid de re mea in religionem profecisse quod mei contemplacione est acquisitum

Et sicut Modica castigatio concessa fructuario.
Siquis Non aliquid debet fieri fieri ex eo quod usitatum est ita fieri.
Sed et siquis Nota aliquid esse in pendenti
Stipulatio semel agnita non solet ad alium transire nisi ad heredem. proprietarium. vel adrogatorem.
Nota iusticie in certitudinis vicium valere.
Stipulatio hic dicitur ambulatoria.
Rei stipulacio nulla est. nisi usus accipit pronomine
Si pendentes pendentes fructus ad fructuarium pertinet.
fructuarius non debet abuti nec contumeliose vel iniuriose uti.
Sed quid impediendum est ad collacionem usufructuarius agnoscere debet
Iuridicus quolibet etiam loco sui sepulcrum parvus
Numismatum Quidam nummi quamquam numismatica ad pectus portantur
Omnium Nota quod omnium bonorum usufructus legari potest
Si is qui vineas in ostiariatum edilis habitari potest
Modus temperatus in similibus est servandus hic datur species ad minimum.
Extra Extra fructus intelligitur processum. quod ex eo contemplacione est aquisitum.
Siquis vias personales actiones sunt usus. et usufructus Si tamen opera sive ministerium fuerit Seminibus salutis passione fructus percipitur
Si tamen porcio fundi accrescat porcionarius. sive aut accrescat persone et non rei.
Quot Ordo scripture servandus est
Racione incertitudinis negotium viciatur quia ad invicem se impediunt
Apellacione bonorum continetur presentia et futura
Nota hic refert quod exequi poletur fiat
Non utendo Non utitur usufructuarius si nec ipse nec alius possidet nomine eius.
Quedam transeunt ad emptorem que non transeunt ad heredem.
Cum prestium succedit loco rei
Statuas Ymagines et statue aliquam habent utilitatem si in aliquo loco optimo ponantur
In quibusdam predijs plus impeditur quam paratur
Etiam apellacione proprietatis dimidia continetur
Usufructuarius Longe aliquid est reficere aliquid de novo edificare.
Sicut Cibariorum et valitudinis impendia naturalitatis usufructuarius agnoscit
Si absente Non cogitur reficere qui recedit ab usufructu.
Tacio Non potest quis inquirere ab eo causam sui aquo in capite fuerit vel quod fuerit
Usufructu Honus tributorum ad fructuarium pertinet
Sicut pro parte tenetur usufructuarius totum
Si in fantis Nullus est usufructus in servis.
Annus usufructus Spacium centum annorum est longissimum tempus vite hominum.
Dominus novellis est.
Defuncta pro ultimo anno sit omnis usufructus secundum quod transierit annus totius de preteritis fructibus heres agit.
Nota argumentum quod pensiones in fine anni sunt solvende.
Nota argumentum quod si vasallus moriatur

Fructus fundi non transmittit ad heredem
Arborum Quicquid in fundo nascitur quicquid inde percipitur totum ad fructuarium pertinet.
Usufructuarium edificium inchoatum usufructuarius consumere non potest.
Usufructuarii propter difficultatem separationis quedam conceduntur que aliàs non permitterentur.
Quod nunc Quod nunc non est ad alium non transferri.
Cum fructuarius audiendus est usufructuarius si velit relinquere usumfructum et post acceptum iudicium
Sicut fructuarius usufructuarii debet reficere id quod suo suorumque facto deterius factum est.
Verbis plus operantur expressa quam ea que tacite adiuncta.
Insfructu hominis homo esse non potest
Lege legato capita submittuntur hereditas si corpore singulorum fuit usufructus legatus
Quid ergo. No.
Plura usufructuario potest casam hedificare gratia fructuum colendorum
Ultra invito proprietario usufructus etiam extraneo vendi potest.

De usufructu accrescendo — *marg.:* De usufructu accrescendo. l. i.

Inter coniunctos re et verbis locus est iuri accrescendi. Tunc demum accrescit usuf. quotiens in solidum est habitus et concursu dividitur.
Ad eam partem fundi redire usuf. aequum initio divisus est et alio usufructuario proprietatem emente.
Ius accrescendi durat ut primo.
Si quis non interest si ita legetur illi et illi eo medio an illi et illi eo medio.

Quando dies usufructus legati cedat — *marg.:* Quando dies usuf. legati cedat

Ubicunque factum persone requiritur here dat ditas iacens ususfructum non optinet.
Qui ante diem agit male agit

Quibus modis ususfructus amittatur — *marg.:* Quibus modis usuf. amittatur. l. i.

Quod non est amitti non potest
Cum duobus commemoratio temporis repetitionis potestatem habet.
Sicut status plus operantur expressa quam ea que tacite insunt.
Quod persone coheret extinguitur cum persona.
Repetiti rei mutatione extinguitur usuf.
Fundi villa fundi accessio est
Quando vero usufruct. extinguitur si in fundo nascatur stagnum vel palludes efficiat
Edibus demolitis et novis aliis restitutis extinguitur usufr. Secus res per partes refecta licet nova facta tota sit.
Sicut mutatio usus rei facit intervenire usufructus
Si usufructuarii stipula conventum in usufructus efficiuntur f. cum eos per ceperat in fidei f. mox quam a solo fuerint seperati.
Si subiecit inter legatarios non est locus iuri accrescendi cum ex diversis testamentis legata susceperunt.
Neque domini mutatio non extinguit usuf.
Is qui usum percipiendo quis potest annualis prestationis re liquod plus satis consuasse videtur usufr. ei. Cum civitas esse desinit dicit quam more sicut civitas constituitur arare ferro destruitur ipsa.

Si mulieri uxori usumfructum retinet per manum. et maritus multo fortius per uxorem
Si ager propter inundationem fluminis amittit usufr.
Pomponius si colonus meus liberi locat per secundum colonum retineo possessionem.
Non meo nomine sed suo fruitur emptor
Plura usufructuaria caro reorum pecorum mortuum in fructu non est.

De usufructu earum que usu consumuntur — *marg.:* De usufructu earum que usu consumuntur

Omnium rerum usufructus legari potest
Hoc senatus Cautio omissa condici potest.
Sed minus in his rebus que usu consumuntur prestat cautio de tanta pecunia restituenda usufr. finito.
Tribus heredibus notabilis est non in certis officiis stipulatio. Cum usufructus extinguitur duobus modis vero morte et capitis diminutione.
Ultra appellatione usuf. et proprietas continetur.

Si ususfructus petatur — *marg.:* Si usuf. petatur

Notandum quod possidenti et tenenti datur rei vendicatio in rebus in corporalibus et in corporalibus sed in utilis ad rectio negatur.
Quod principaliter prohibetur per consequens admittitur
Quotiens aliquid conceditur et id sine quo concessum commode fieri non potest
Uti frui dominus fundi usumfructum petit per negatoriam actionem. Is qui habet licet ad debet iure servitutis habet confessoriam.
Res sua nemini servit eo ipso quod quis possidet
Nota possessori actionem competere
Ultra dolus pro possessione habetur.

De operis servorum — *marg.:* De operis servorum

Opera in actu consistit
In hominis in usufructu hominis opere sunt ob operarum mercedes.
Fructus fructus intelligitur deductis necessariis impensis. opere sunt in usufructu et fructus est in operis
Ultima Cum agitur de operis artificibus sunt restituende restituende sunt per modo congruo arbitrio boni viri.
Nota quod non est habenda ratio affectionis

De usu et habitatione — *marg.:* De usu et habitatione. l. i.

Cum uxore usuaria potest habitare maritus
Certum locum suorum utrum hiis quos in ministerio habemus.
In meo haec locum patris optinet
Vir est una caro cum uxore
Non absit ar. quod seculi in uno sano non possit in hospicio in ducere meretricem.
Sed neque improba condicio remittenda est
Ceterum uxor permisere utitur rebus mariti et ego
Si habitatio legatur habitationis non transit ad heredes
Plenum voluntates defunctorum non sunt stricte iterum petrande.
Expressa defuncti et voluntatem in interpretatione presumptio in ducatur consuetudine patris familias
Persona fructus sine usu esse non potest
Sicut ita custodia rei ad proprietarium pertinet quam in uito fructuario facere potest.
Usus per illa fruitus partes habet preter modum usuf.
Usus. Nota quod usus aque proprio est et ideo non transmittitur ad heredem
Plura dominium eorum per ut ipsis condicto cum

esse civibus pro partibus domus utitur quibus non
Ultra illud est melius quod hoc placet

Quemadmodum usufructuarius caveat

Usufructuarius debet satisdare de utendo
fruendo arbitrio boni viri et de restitu
endo quicquid inde extabit usufructu finito.
protestationes utiles sunt et sapiet ag quas sit
eius desinit quod non cepit.
Si usufr. usus pecunie non potest admitti nisi
duobus casibus · morte et capitis diminutione.
Si usus ubi etiam est proprietate ad usufructum
reversum usufructuarii non cogitur satisdare.
plures heredes proprietarii · pro suis partibus
de usufruc. stipulabuntur
Si fuit Qui habet nudam proprietatem ag cum dimidio
usu et ar. contra scolares ut de periculo teneantur
et custodiam rerum ducentium secum duxerint.
Ultra usufructus vasorum legari potest.
Alieno pot. condicere rem suam preter quam a fure.

Liber viii de servitutibus

Servitus personalis est usus et usufr.
realis rustica et urbana.
Unus solus iure cum non pot. imponere servitutem
Servitutes · Servitus non pot. constitui ex tempore vel
ad tempus · modum adicere servitutibus posse constat.
inter valla temporum et horarum non ad tempo
ris causam sed ad modum pertinent.
Via usus servitutum temporibus secerni potest.
Ad etiam notabilis est
Ut pomum ut spaciari in alieno possimus servi
tus imponi non potest quia propter neces
sitatem et non propter delectationem imponi debet
pro partibus servitus retinetur licet ab initio pro
partibus acquiri non possit.
Si cum Quedam in sua re tacite excipiuntur
Qui semel eligit amplius variare non potest
propriate no. quod pro parte servitus acquiri non pot.
de causa Si quod ago non valet ut ago valeat
ut valere potest tamen.
Servitutes predior. Servitus itineris non pot.
acquiri tempore quia nemo continue ire potest
Non valet ducere aquam per viam publicam
nisi de licentia principis fiat.
Cuod Servitus que non pot. esse utilis usui ho
minum nulla est
Qui servitutem debet non faciat sed patitur.
Si qui habenti ius in re datur utilis vendicatio servitutis
Vie usus servitutum in diversis domus est
Si qui fundo Quedam habere possimus licet ea nobis
sint inutilia.
Quotiens iura res in corporalibus non recipiunt
veram traditionem
pro servitute competunt interdicta quasi possessoria
utipo. quia vi aut clam · deiecti ac p.
Si tecum Is cuius est solum liberum debet habe
re rem usque ad celum

De servitutibus urbanorum prediorum

Nota quod dicantur servitutes urbanorum prediorum
luminum Cui debetur servitus ne lumi
nibus officiatur ei debet ne altius extollatur.
Invitum in vitus dicitur qui non consentit expressum
Nulla est constituta servitus ut fiat aliquo licite.
Hec autem Servitutes prediales perpetuum non vendi
sed in urbana exigitur ut aliquid faciat quod prestabit.
Enim autem arbor inutilis movetur.
Parietem iure communi potior est condictio prohibentis
Cum eo obscuritate vicini edes possimus alte
ita non debemus aliquam servitutem.
Cum in tymas Sine aditu nullus est usufruct.
habitare possumus in edibus obscuritatis
Cui luminibus In elevatione edificiorum · anti
quorum edificiorum forma ac status servari debet.
Edificia arborem habere pot. qui debet servitutem
altius non extollendi.
Civitatem · Admonitio debet precedere conventionem
iudicialem · Iusta tea notabilis est.
Inter servitutes Nota differentiam inter servitu
tem luminis et prospectus.
Si arborem Qui debet servitute luminis arborem
habere non potest
Fistulam Socius in re communi pot. facere quod
sibi prodest si rem in nullo faciat deteriorem
licet eam non faciat meliore.
Scale apponi possunt communi parieti.
Servitutes. Non quod pot. operari is cui debetur
servitus id sine quo servitus esse non pot.
Area pars edificii est.
Qui debet servitutem stillicidii · pot. eleva
tio edificium · sed non deprimere quia quod
ex alto cadit levius cadit.
Si domus ita debent inter partium confessiones ut
effectum habeant
Servitus verba generaliter generalis sunt accipienda.
futuro edificio servitus queri potest.
Cuius edificium · notabile est.
Iure communi Nulli res sua servit propter immensas conten
tiones quas excitat communio · plerumque res
ad divisionem venit.
Sed sint Qui in re mea in iussu est · ego me
a tollere possum.
Foramine Qui fit manu vel pede non habet
perpetuam causam.
Omnes servitutes ad hoc ut concessum quoque lo
co perpetuas causas habere debent.
Si quis Aquisito totius proprietatis perimit servitutem
Si edes Contra illum ag. pariete posito pers. non possu
Bona fides desiderat in ubicunque servitute. Sic
nota quod libitas prescribitur sine aliquo titulo.
Cum debere Speciale est in servitute honus ferendi
ut ille qui debet servitutem aliquid faciat. Sed
qui debet prestare colompna silicem ad honera
substinenda non videtur facere quod con
venit nisi ipse in perpetuum prestet.
Sibinam
Binas duorum tignum esse potest ita ut cetere
partes cuiusque sint contignationis.
Si edes mee Ubi causa servitutem non impe
dit medium predium quod non servit.
Ultra Non potest quis in pariete communi fenestra
facere per quam immittat lumen in domum suam
ultra notabilis est lex ista. Aditum debet legatarius
heredi prestare per domum cuius silicio est et lega
ti adorium quod ipius remansit heredis.

De servitutibus rusticorum prediorum

Nota que dicantur rustice servitutes.
Tantum valet pacientia in rebus incor
poralibus · quantum traditio in rebus corpora
libus. Si expressum est in validum tacitum non valebit.
Cum sessa Qui sedet non stat sed vadit.
In rusticis prediis impedit servitutem me
dium predium quod non servit.
Vie / Latitudo vie debet esse octo pedum

Quemadmodum usufructuarius caveat · l. i.
De servitutibus liber viii.
De servitutibus urbanorum prediorum · l. i.
De servitutibus rusticorum prediorum
tacitum

i poterim et servitutem in aufractu
Lasso aut structo edificio servitus i poi pot
perfundi. Nemo pot uenire contra factum suum
et si id quod fecit de iure no ualeat.
Quod ab initio no ualuit tractu tempo
ris confirmari.
Retro facta trahuntur ad presens tempus
per ultimam cessionem confirmantium pro rec
to e idem iuris de parte quo ad partes quod
est de toto quo ad totum.
No. p no statum iudicio maioris partis.
Inter actum nota differentiam inter iter et actum.
Certo. Linea dicitur duobus modis. ponit enim
pro predio. i quo ipsa plantata est. et sic accipit
aliquando pro contento. Item appellatione vinee
solummodo vites continentur.
Actus et itineris latitudo e ea q. de iure statuta
est ab eo qui constituit servitutem.
per que Qui concessit uni servitutem aque
alteri concedere non potest.
Servitus nec dno. n huic cui servitus debetur lo
cum serviente facit deteriore.
Imperatores. Aqua de publico flumine exhaurire licet
de licentia principis sicut i iure vrbanorum
Simili per lesionem etc. vel tota servitus retineri
vna cum ea. Quod non ualet fit ex aio servitutem est
Si in concessis Totus fundus fuit cum certus
locus designatum
Sed que loca notabilis etc.
Via Via ad min dz esse lata ut per eam
vehiculum ire possit.
Servitus sequitur fundum. Servitus q. fundo
debetur omnibus eius partibus debetur.
Et mo notabilis est lex ista.
Si partes Servitus aque ductus no diuiditur
sicut cetere servitutes. sed aque commodius
diuisionem capit.
Si via. Legetur per qua parte uult habere pot
constituere. s.
Cui duo predia. In uitatus ad predium non
dz aliud i uitare.
Qui duo Arg. q. qui usu uel usu fructu conce
dit proprietatem concedere uidetur.
Tria hec necessaria sunt in aquirendo eadem
exiguntur i ad mittendo.
Fundus Servitus sequitur fundum
Cum essent Nullum predium ipsum sibi servire dz. Servi
tus servitutis nulla constitui potest.
Servitute cuius habet alii concedere no pot
n hoc pactum uel stipulatio liceat.
Vnius Servitus debetur predio no persone nec
acquiri n remitti servitus pot
Et aliam Iuste petentibus non est dene
gandus assensus.
Destituta re in pristinum statum pristina iura
restituenda sunt.
Cum ex fundo Servitus transit i heredem
et i emptionem de ordine regulari.
Est Servitus personalis no transit ad heredem
Vltra Flumine publico i tuenente uia constitui
pot si uado uel ponte transiri pot secus
si potonibus traiiciatur.
Via publica consumari solet quatuor modis.

Communia tam rusticorum quam vrbanorum

Vrbanorum predium appellatum quod est i

uia uel i urbe ex no loco. sed materia discer
nitur rusticum ab urbano.
Nemo potest servitutem acquirere nisi habet predium
De aqua Nota q. ius possidetur.
Quod no utitur iure servitutis ualet iure pacti.
Caueri Quod humani iuris esse desinit no
recipit servitutem.
Predium In utilibus adiectio no uiciat negotium
sed prodita habetur.
Ad i uno sacri uiciat stipulationem. Sed adiec
tio extranei pro supervacua habetur.
Si quis duas Alienis predijs nemo potest
imponere servitutem. per partes servitus ac
quiri no potest acquisita tamen pro partibus
retinetur
Fundus constitutum per destinationem patris fami
lie vna domo i tenecto pariete possunt
fieri plures domus.
Res ipsa no servit ei. nec coniunctis proprie.
Ham coloni Servitus constituta per colonem
no tollitur post subsecutam.
Inter dendis Interpositis edibus alienis servi
urbana i poni potest.
In predijs rusticis i pedit servitute medium pre
dium quod non servit.
Si cui duas Alienis edibus servitus acquiri
uel imponi non potest.
Quamquam Nemo ipsi servitute dz.
Refectionis Cum aliquid conceditur alie id uidetur
esse concessum sine quo illud esse non potest.
Cum fundus Servitus sequitur fundum.
Venditor Consuetudo optimum interpres legum
nota. arg. q. a principio est soluendum
salarium aduocato.
Comoditas rei dno ad imi non dz.
Iter bonum uiri no decet ire de nocte per uicinitate
Qui per tuum No prohibetur quis per eundem locum plu
ribus concedere servitutem.
Si precario Servitus precario concedi potest
Servitus donatione concessum tollitur
Vltima precium trahitur ad presens
Nemo potest uenire contra factum suum
Actus uinctum et no mouetur comprehenditur

Si servitus vendicetur

Actiones de servitute competunt illis
quibus debetur servitus.
De servitutibus Actio confessoria de servitute uel
si alij quam dno fundi competit.
Loca corpus Res que servitute debet no e eius
cui debetur servitus.
Servitus est res in diuidua.
Qui reficere prohibet usum i pedit servitutis
Licet debeatur alij servitutem si tamen agere tamen me
no debeo quatenus ad eius illas edes habeo.
Si forte Quod statuitur i vno et ci similiter
In servitute vrbana locum habet denuntiatio
noui operis.
Nota q. qui re uult derelinquere non co
gitur ad honera sustinenda.
Harum Tractus futuri temporis sequitur ad iudicem
Sicut Qui res producit i litem potius
de eccidit ex aliquid noui faciat.
Ita dz quis hedificare i suo ne mittat
aliquid i alienum.
Non licet i inferiori fumigare superiorem
non nam servitus cui utilitas nulla est.

Si servitus uen
dicetur. l. i.

de servitutibus rusticorum

tractu

predior tam
rusticor qm
vrbanor. l.

ff[illegible]

Ex eo | Seruitus n tota p de pd no potest
Si quis | Nota q i aquirenda s[er]uitute no
est necesse p bare titulus spetialez.
per solu tempus. ollo inducta r sub
lata presumitur.
Confessoria datu ad usus quelibet
qui impedit s[er]uitutem.
An unus | In re coi pocior est condicio
prohibentis
Altius | Quod quis de g alio r g se ipm
Si quando | ille paries cois uentrez faciat
inhibetur.
Is cuius | Nota qualit sit judicio pced
duz in actioe gfessoria de s[er]uitute.
propt gtumacia fit de possesore petitor.
plt No. q s[er]uitus amittit tanc gfusione
Seruitus sequitur fundu r transit in le
gatariu r emptorez.
Ultima Seruitus aque que no duz ap
paret concedi potest.

Quemadmodu s[er]uitutes amitta[ntur]

Seruitutes prediorum extinguntur
ratione gfusionis.
Jura p[re]dior Seruitutes no ad minutu ca
pitis diminutioe neqz morte
Seruitus | Seruitus p quelibet retinetur
Nam satis Nota. lege famosaz r laudabile
Si sic | Ea que no hnt gtinua causa du pli
catuz tps requirunt
Si stillicidy p usurptus tota s[er]uit retinet
Si cum | Quod no possuz p me possuz p aliu
Is cui | Cum plus facit qua de retinet sibi
du taxat debitaz s[er]uitutez.
Cui fundus | Si aqua p se fluat p
aque ducend s[er]uitus retinetur
Nota hic argu q ad quem palis ut equus
habeat biuiuz hui p se cucurrit p uuadeu
qui paluz detinebat.
Quedaz facilius detinetu q agrantur
Si locus | Ad missa via p. impetu fluminis
uel ruina p[ro]ximus uicinus uiaz p[re]stare de.
Aqua | Per unuz ex sociis cu fundo s[er]uit retinet
Si quis alia | No pot amitti s[er]uitus q no ex
Seruitutes no p[re]scribuntur nisi quis uiam
fuit i terpellatuz
Si partez | Quod no est perire no potest
Seruitus sequitur fundu.
Domini rei legate transit i legatariu ret
ta uia ab adita hereditate sine aprisic
possessionis
Usu | Seruitus retinetur usu eius cui de
tur uel altius cuicumque.
Ultima | Non uidetur usus s[er]uitute nisi
is qui se uti credidit suo jure.

Si quadrupes pauperiem
fecisse dicatur

liber ix

De | Eliquerus nostra nota
elementi faciat p[ro]pri
am qui sensu caret.
hec actio locuz habet quotiens gtra
naturuz sui generis fera pauperi
em dedit. Si alal dedit dampnu se
defendendo no teneri dnd a alis
hec actio Actio ista dat dno rei cui iterest
Ex hac liberu corpus no recipit extima
cionem.
penultima de mete legat si bis pes da
pnuz dedit utillis actio locuz habet

Ad legem aquiliam

Aquilia dicat ab aqlio q eaz inuenit
Lege | Qui g dampde: tn ex p[ri]mo capi
te quan i eo ano plurimi fuit
Miles e qui facit ea q milites faciunt
Rusticus est qui facit opa rusticana
Itaqz Ad uersus periculuz se defendere
lex p[er]mittit.
Furez nocturnuz occidere possumus cum
clamore testificando. Diurnu non n
se telo defendat
Sed et | Quqz in iuria acceptu prutu
mellia. s[ed] hic p dampno culpe dato
Magistro leuis castigatio concessa e
In pubes r px pubes tenet aqlia r furti
precceptores doctoris nimia seuitia cul
pe annumeratur.
Qui acce Occasiz accipimus gtitcatqz
imputet sibi qui se honerauit d
iu genui solent certare
Si alius aliuz cadit i pur certamen
no uidetur dampnu iniurie ca datuz
s glorie potius r uirtutis
Aliud ne similius alis indiffereu esse solet
Nichil i terstit q[ue] accedit an mortis ca
usam prebeat
Sed si suis | Non de quis afectare id
in quo i telligit uel i tellige de i fir
mitatez suaz posse ee alis piculosaz
Item si obstetrix Culus pponderat culpe
ludus noxius in culpa est
Item mela | Imputet sibi qui se gmi
sit tosori in loco piculoso ubi ex eo
suetudine ludebatur uel ubi trans
situs frequens erat
Est de glob antis simul pena pedez
p tenentis
Si i t plures e aliquis occasus r no
apparet aquo i dubio ois tenet h casu
Si accidatur ab alio mortifere uulne
rato. hebs de casu po. q uulnerato tn.
Actio legis aquilie dna gpetit
Usuarl r usu fructuare hnt utile actiez
Liber ho Nemo e dns membrorz suo
ruz heredibus habetur p dno
Hnc septuc Postea factuz e s[er]uu ter
Cum a Si res puenat ad eu cauuz
a q iape no pot negotiuz uiciat

ad legem aquiliam

Dixit lex Actio legis aquilie hic ex loco ref
fertur neratius pro serno hic locum legis com
nellia de sicariis.
Nota quod ciuile iudicium non tollitur per cri
minale. Hec acto quod negatem dat in duplum
Tantum facit confessio quantum et rei iudicate
Promisit In tutorem. procuratorem. curatorem et
ualli confessione datur.
Inter confitentes nulle sunt partes iudicis
Si funus fuerit Tercio capite tenetur dans
dampnum in aliqua re preter quam si
agatur de occiso. terminare naturale est.
Nota quod bubulcos et scutiferos ut debent
condempnari de dampno dato. Nota hic
non esse percedendum uitio nati.
Vnius factum alios non debet ledere in periculi
No est nouum ut lex specialiter quibusdam enu
meratis generale subiciat uerbum quo
speciali comprehendatur
Cum dampnum datum a corpore in non
corpus locum hic utilis aquilie.
Nota que uideri donare
preciosior efficitur qui castratur. Nota. bonum
quibus in faciendo in. in iuriam facere uidetur
Acto legis aquilie competit marito constante ma
trimonio ad usus uxore
Culpe reus est qui facit operas suas tamquam
peritus cum sit imperitus
Qui foueas In culpa est qui non prouidet pro
uidenda / culpa excludit custodiam.
Quecadmodum Sua autoritate destruere pot
quisque quod in suo porrectum est uel in missum.
In actione legis aquilie non extimatur dap
num ex lucro quod sperabatur haberi.
Magistratus municipalis durante officio
conueniri potest.
Qui occidit Qui occasione dampni dat dap
num. dampnum dedisse uidetur
Generalitas restringitur cum culpa alicuius
in faciendo que precessit postquam dampnum
est subsecutum
Vbicumque hic locum actio competens causa uel
de dolo est quod ex illa dampnum exigit sic et.
Quibus non curauit non mortifere uulnera
tum morte iudice secuta non agit de occiso
sed de uulnerato
Si putator Nemo cogitur diuinare nisi in
qualitas facti nos admonet in futurum
Illud Vbi eadem equitas est. eadem debet
esse iuris censura.
Si funus precia rerum communi extimatione
hominum extimantur.
In lege aquilia dampnum uidetur pati
qui liberum amittit.
Si eo tempore quo continuatione unum est delictum
licet plurima sint uulnera.
Quintus pecora que inuenio in agro meo
possum loco pignoris retinere pro dampno
non dato donec fuit cautum uel plenius sa
tisfactum pro dampno.
In lege aquilia Ante litem contestatam possunt
recipi testes ex iusta causa.
In re aliena debet quis facere quod in sua.

Quid Clam facere uidetur qui scit controuersi
am sibi motu iri. uel scire debet
In lege In hac actione et leuissima culpa uenit
Sciam Vim ui expellere licet. omnes enim leges
omnia iura permittunt ad se defendendum non ulciscendum
Si quis fumo Illam tua res agitur paries cum
proximus ardet et neglecta solent incen
dia sumere uires.
Item mulierem dedisse uidetur qui mouit causam prebuit
Quilibet annus hic tricesimus et sex dies.
Interest rei publice ne maleficia remaneant
impunita. Vnum proposuisse contentus ero.
Si ex plagis negligentia culpe ad imputatur
Nota flagello in esse dolorem.
Ius positum est in casu quod sit non pro expresso ius omnis
Impulsus non tenetur de dampno dato quia
sua sponte non fecit.
Si boues
Preterea Mulier tenetur marito de dampno dato
Vltima Iumentes in equos rapuit restituere tenetur

De hys qui sanguinem deiecerunt uel effuderunt

Liberum corpus non recipit extimacionem
Actio de positio ex delicto non datur
publice et utile est sine metu et periculo per iti
nera commeari.
Cum sane Impossibile ponitur pro difficili.
Si uero
Vltima Liberum corpus non recipit extimacio
nem sed consideranda est ratio operarum quibus ca
ruit et cariturus est. et Nota quod cicatricum
seu deformitatis ratio non habetur.

De hys qui deiecerunt uel effuderunt.

De noxalibus actionibus

Qui conuenitur actione noxali liberat
se tradendo corpus pro noxa.
Si funus Dolus non debet remanere impunitus
Qui potest prohibere homicidium et non prohibet ce
cidisse uidetur
Intellectus Dolus non debet remanere impunitus
Nota quod coram iudicio pendente potest quis
mutare libellum. Initium est spectandum
Si funus eius Non est quis euidenti in iuria
afficiendus.
Si bona fide Hec duo dolo parificantur. pos
sidere et dolo desinere possidere.
Non solum Non debet esse securus malus qui timet iustum
Si quis Melior est condicio occupantis
Is qui tradit seruum pro noxa debet promittere
de euictione ob suum factum.
Pretor Noxa caput sequitur.
Iura Suo iuri cedit qui seruum pro noxa tradidit
Si ex duobus Nota quid iuris sit quando agi
tur actione noxali pro suo usufructuario.
Qui ex pluribus Actio noxalis sequitur caput
Quod Nisi dominus tradat seruum pro noxa preto
re compellitur suscipere iudicium.
Nota dominum non procuratorem iurare.
In potestate dicitur habere qui rem exhibe
re potest.
Ius iurandum prestitum in bona re mala non
preiudicat.
Si funus seruus Non dicitur habere facul
tatem soluendi qui non potest habere pe
cuniam nisi rem suam uendat.
Qui seruit commodatario seruire intelligitur

De nox. libus actionibus. si

comodanti. Non i toligatu fieri posse quod comode fieri non potest.
Electio Nota q uno soluente ceteri liberatur
ante litez contestataz locus e penitencie
Altius deliub l desidia alti no dz nocere
Jussu ptoris ductus i bonis fit ei q dixit
Si ingredi Nulli pigni e cui psecutio denegat
Dificilius tollitur q gravius ostituitur sicut
dificilius datu quod gravius renocatur
Et generalit Nota publicianam contra
dominum dari. Itez Nota. sciente usucape
rem alienaz. Juste possidet qui actore p
tore possidet.
Non solius hec iudiciu no competit i Imitum
In novalib Credito usufructuarius ius ht
i re.
Quotiens filius fa. psuo delicto pot conueni
Si alienius ius aquisitu post litez co testata
prodest emptori.
Que ad modu Nota de culpa.
Si fruz
Si pluriu. Actor ht electiones q que duz sui
uelit expiri.
Si fruus legatus Legat ante additam
hereditatez legatario aquiritur.
Ultia Nota quod i delictis facienda est tra
smissio ad locu ubi omissu e delictu ∴ liber x

Fe finium regundor
Liber decimus

H[ ]ffinium regundorum

Hec actio psonalis e et i rez scripta
Hec actio in urbanis p dijs hec
actio no uendicat sibi locuz.
Sed zlia expense que fuerit i
mensores ab utraq pte soluende sunt.
Fructus pcepti i consupti a bone fidei
possessore ante litez contestataz nullo
modo restituuntur
Cuz ecclesia uel minor no possunt ad diui
sionez puocare. si uedunt emptor potit
puocare
Urbana predia i mag dicitur uianaq
ofinia parietib plerumq determinantur
Si ruptione Quilibet dz esse otentus iure suo
Res est actis iudicis subiecta.
Judicium hec iudicio uterq est actor et reus
Jn finalib Standum est uetustati nisi o
trariuz probetur.
Eos Uenditor pot testificari p emptore
Pater familias pot predia diuidere pro
sua uoluntate.
Ultima Nota de obseruatione legitimi s
pacij quod p ostuetudinem non fuatu.

Fe familie her
ciscunde. l. i.

H[ ]familie herciscunde

Hec actio locu ht it coheredes diuidat
p familie hec iudicium int pauciores
ex plurib acapi potest
Plane particularis solutio nimia afert
i comoda
Procuratoz i rez sua ex parte rei. actore in
uito fieri potest.
Cetere Uale quesita non diuidentur
Coia i strumenta debent deponi i eodem

facta ul apud eu qui ex maiore pte
heres est uel eligendus est communis
amicus apud que deponantur.
Nam ad licitacioz Non placet in uerb
pomponio hec uerbum est bene notan
du cu habeat p suficienti responsione
Alienaciones Ea que fiunt ex necessita
te no equis passibus ambulat cum
hijs que fiunt e uoluntate.
Sed i si usucapio Nota mirabile q i hac
actione uenit id est a neutro possidetur
Ad hoc ut hec acto detu optet q illud
quod facit heres faciat tamq heres
Jbi sequet Sumptus bona fide factos
possessor cu hac actione recuperare.
Si filia Bonoru filij i nutus pat agno
scere necesse habet.
Dotez datas pat. filij pap an patrem
Res diuise otestatorez isto iudicio no
diuiduntur. Hec actio amplius qua
semel intemptari non potest.
Peculium debet esse filij quod sue dig
nitatis causa a patre datum est.
Item lateo Nota q fructus ostituitur
p sententiaz. Hac actione i simili
bus agi pot lz non possideamus.
Propter spem. No. q sunda e ratio sfei
heredes ex pluribus hereditatibus
unuz iudicium sumi potest.
In iudicio familie herciscunde non ue
niunt que titulo possidentur.
Itez sclit Actitata recepta i te casde
p sonas alijs uidet p iudiciu gnare.
Stipulacio diuidi no pot que est
vie ytineris siue actus
Factuz unius alteri no dz esse dapnosu
Ea que p parte expediri no possunt
huic locuz faciunt actioni.
Societas aliquando contrahitur
re et non consensu.
Filius ea que fecat pro patre recu
perat hac actione.
Judex nichil dz i diuisuz relinquere.
In hoc iudicio Res iudicata non pot
p parte ualere et p parte no ualere
Rem pigri Notabilis est
Si pignori hanc uide parte
Fundus Religiosa non diuiduntur
Cu putarez Ex causa iudicati solutu
repetti non potest
Hec actio non potest intemptari
nisi i tcho heredes.
Cum familie herciscunde notabile est
Ex parte Nota arg contra scola
rem cui causa comissa est dicz est
i scolis ut non possit petere expe
sas a partib cuz occasione huius
cause non plus expendat.

comm
du do.

Codicillos faciens moritur intestatus
Si ex asse notabilis est
Que dam iura sepulcror et libertorum
ipso iure remanent indivisa.
Appellatio non confirmat sentenciam
Sicut nota quod officio iudicis debet act per stari
arbitrium Notabilis est lex ista.
In tribus heredes hic uterque actor uterque reus.
Si quod prius dixit constare rem esse comune quam
agatur hac actione.
Si maritus mortuo patre quedam sequitur
filios ipso iure ut matrimonium liberi et tutela
legitima in suspensionis pendente condicione dotem pro
cipere debet qua honera matrimonii post mortem
patris sustinet
In iudicio infinitiliter rustica et urbana denun
ciacio novi operis locum habet.
Qui erat executor qui ex officio suo rem distra
xit contemptam dominici cavere non debet
Inter officium insapientis et voluntate distra
hentis multum interest
Que pater data filio a patre cum studio ue
sit precipua vendicantur
Fundis qui fructus dotales per eum perceptos
post litem contestatam et proprio ante litem percep
ta equaliter pertinent ad heredes
Expense facte circa fructum ad cuiusque recu
perantur quia in multis casibus incidere potest quod
hoc genus deductionis impediat
Mox generalis est Quedam veniunt in heredi
tatis peticionem que in hoc iudicio non deducuntur
Menius Quesita post mortem testatoris
veniunt in hanc actionem.
In hoc iudicio et consimili universe res ex
timantur non singularum rerum partes.
Aut ex post non intelligit posse fieri quod conuenit non sit.
Ultima Consensu dividentes funguntur
officio pietatis.

Comuni di vidundo. l. i.

Comuni dividendo

Hec actio non habet locum nisi res comunis sit
Hinc in hoc iudicio actionem nichil venit
ultra divisionem ipsam rem que comunes sunt
Id quod iudex sequi quod placet pluribus
Per hec agi potest de puteo dividendo.
Si quis putans cum aliquid comuni nomine fecit
nec dampnum nec lucrum sentire debet.
Ubi res comode pro parte explicari non
potest hec actio locum habet
Comuni dividundo ad divisionem vectigalis absti
nere debet iudex ne confundat prestacio vectigalis
Precaria possessio iusta est
Inter duos creditores pro divisione pignoris
utilis iudicium locum habet
Colonus possidet naturaliter
Pars usufructus alterius alteri accrescit
Nota quod aliquando licet alteri quod in proprium prohibet
Et si non omnes volens cedere mercedibus pe
culiaribus audiendus est.
Item comunis de dampno facto in societate lex
aquilia locum habet.
Necessitas non habet legem
In summa. Notabilis est lex ista
Si ederit licitum est socio reficere rem comunem

In hoc iudicio Empto iure utitur venditoris
Non valet pactum si fiat ne actione imper
petuum discedatur
Heres iure comuni eandem diligentiam presta
re debet quam in suis rebus
Nemo compellitur invitus stare in comunione
Ut finibus iudex debet ferre sentenciam secundum
formam peticionis. Arbor
Si is cui dixi si per tuam culpam vel contumaciam
dampnum sentio tu michi teneris
Iudices in bonis dividendis iudicem exequi con
venit quod omnibus utilissimum est vel quod ma
lunt litigatores
Si quevenerit actione utili agitur comuni divi
dundo pro dampno dato a socio.
Sine mercede locatio nulla est
Sabinus iure comuni potior est condicio pro
hibentis quam hedificare nolentis
Consentire intelligitur qui presens non contradicit
Multa impediunt facienda que non dimittunt fieri
Prohibentis facit contemptus unius absentis
quam contradictio presentis.
Utilia actio hec pocius nascitur ex re quam ex persona.

Ad exhibendum l. i.

Ad exhibendum

Actio ad exhibendum est preparatoria actionis in rem
Ubi actio est personalis in rem scripta
Sumatim iudex cognoscere debet an intersit
agentis rem exhiberi.
Exhibitio facienda est quotiens interest petentis
pecuniarie ex iusta et probabili causa
Differendum est quod maiorem exposuit indaginem
Nichil refert utrum aliquid sit liquidum vel
possit fieri liquidum incontinenti.
Nota quod modo per cartas vel instrumentis agatur
Agentis est quod in carta mea scriptum est.
Celsus Omnium habet et tenet possunt hac actione conveniri.
Tignum Universitas potest usucapere et possidere.
In culpa est qui maluit potius litigare quam restituere rem
Si quis hominem forma rei est esse rei
Numismata sunt monete in quibus erat ipsa ymago cesaris
Dolosus est qui non exigit cautionem
Dolus non comittitur ab ignorante
Sed et si hereditas Nota quod res foret exigenda
ubi res fuerat tempore litis contestate
Cibaria restituit victori si solebat ex artificio
suo se exibere nunc non vacante propter litem
In dolo est qui non facit quod potest
Deco agendum est quod ex re mea fit
In hac actione convenitur heres non ut heres
Si liber homo
Thesaurus Sumaria cognitio dicitur que fit
per sacramenti delacionem.
Cum fimus Que fimus habet dominus habere videtur
Post Verba iuris civilis non sunt captanda sed sane
intelligenda. Non oportet ius civile calupniari.

liber xi

De interrogatoriis actionibus. l. i. liber xi.

De interrogatoriis actionibus

Confessio facta coram iudicio non pro
iudicat confitenti. Nemo ligi

ante litem contestatam de iure suo aliquid
respondere per quod fundetur intencio petitoris
Edictum Grande est beneficium huius edicti quia
quod per testes quis nequit probare per ad
versarii confessionem apitur.
Voluit domini vel interim pot judex eius exaure
in iure interrogat. apud judicem eo petentem
Qui interrogat. Qui dubitat impetrare debet tempus
ad deliberandum ut evitetur quia si per peram
confessus fuerit inquo non afficitur
Et quia iniuria fit defuncto si non habet heredem
Siquis interrogatus
Si sine Responsio valet facta sine interrogatione
Servus in iudicio interrogari non potest
Interrogatio pot fieri ab adversario tercium ab aliquo
Filius pro allio non debet cogi respondere.
De se debet quis in iudicio interrogari.
Si defensor Defenso domino que defendit nullum
preiudicium facit.
Qui non respondet non plene defendit
Simpliciter respondens ad interrogationem intelligitur respondere.
De etate Confitenti contra se creditur
Qui tacet pro confesso habetur
Non refert utrum quis responderit an obscure
responderit ut incertum dimittat interrogatorem
quia quod obscure dicitur est pro non dicto habetur
Ea que de novo emergunt auxilio indigent
Homo ligatur ex sua responsione sive verum
dicat sive menciatur.
Iuste errantibus subvenitur ut possint errorem proprium revocare
Si filius
Confessionibus false confessiones debent naturalitatibus convenire.
Si ubi aliquis Confe. valet quia vel tua accipe pot
Si ante loco domini habetur hereditas
Qui excepit. notabil est
Vult non debet esse impunitum delictum eius qui fecit
civitas rei qui non defenditur fit missio in
possessionem dum taxat.

De servo corrupto

Persuadere plus est quam compelli
atque cogi sibi parere.
Non oportet augeri maliciam laudando
propositum delinquentis.
Corrumpere aliud dicitur qui de bono facit
malum vel de malo deteriorem.
Male agit qui diligit meretricem.
Vel si luxuriosum Qui rem suppinia in adulterio corruptelam.
Dolo Non tenetur in iniuriam qui gratia lucri fecit
Doli Magis deliquit quam lex putat corrumpi
Siquis suum Nemo dolo facit qui recipit suum
In hoc iudicium In eum debent omnia crimina redundare qui fuit princeps delicti
Veratus Rei intencio petitoris in dicat consuetudinem
Et tantum Interest nostra animum liberorum
nostrorum non corrumpi.

Nota quod maliciosis iura non subveniunt. Qui
dam sunt quos potius expedit habere quam non habere
Corrumpit Non debet persuaderi servo ut
dominum suum comprehendat
Vel Servi vendi solent capiferi fingentes apud
mulierculas assumunt pecunias dominorum

De fugitivis

Es qui fugitivum celavit fur est
Adiuvare debent iudices volentes
requirere fugitivos ubicumque sint.
Qui fugitivum apprehendit ipsum in publico deducere debet
In publicum Qui magistratibus traduntur
in publicum deduci intelliguntur
Divus Scrutari debent cubilia vestigia occultatorum
Alia notabilis

De Aleatoribus

Licitum est verberare aleatorem
Solent Nota quinque ludos a iure concessos

Si mensor falsum modum dixerit

Iter vera ne falamur. Nota quod subcidere debet qui recepta actionem prout
sibi imputare debet qui malum mensorem elegit
Lata culpa dolo equiparatur.
Vel si litis Inculpa est qui rem sibi commissam
minus ydoneo explicandam mandavit
Si duos Quociens in vero competit contra
venditorem meum non possum agere contra mensorem.
Si mensor Nota hanc actionem dequacumque falsa causa competere.
Vult de similibus idem judicium est habendum.

De religiosis et sumptibus funerum

Qui in funus impendit contrahere videtur cum defuncto.
Nota utrum ubi aliquis dominus significat
locus efficiatur religiosus quatenus corpus humatum est
Ex consensu Communis voluntas facit
quedam valere que alias non valerent
Vel quod plus operatur speciale mandatum
quam generale
Ossa Corpus sepultum removeri non debet
sine auctoritate pontificis.
Quod si locus pactum appositum in continentia
contractus nichil operatur nisi sit in stipulacione deductum.
Siquis sepulcrum Nota causam in qua quis invitus
compellitur vendere rem suam
Non debent insepulta iacere corpora
mortuorum. Eum oportet funus facere quem
testator elegit Qui si non faciat nullam
penam patitur
Sumptus funeris fieri debent pro facultatibus et dignitate defuncti
At siquis Colonus in qualibet de invectis
et illatis sepelitur si alius non suppetit
Sed est de suo testatorem funerari quia
aliquos legata consequi.

De servo corrupto. l. i.

Dominium sit q autore judice comparavit.
Non e eadem ratio debiti adimere et ultra
non capere.
Necessario paratum locus i quo corpus conditum
Ornamenta non oportet cum corporibus condi
quod simpliciores homines faciunt.
Voluntas defuncti non est sequenda si
res egrediatur instam sumptuum rationem
post prelibacionem cessat hec actio
Attestacio probat nobilitatis mee sciam
Contumeliam defuncto facit qui mortuum
pensa funerat locupletem.
De suo expedit mortuos funerari
Equitas preferenda est juris rigori
Nota aliquem non bene facere et tamen
pena in eum statuta non est
Interdum dos est quasi proprium matrimonium
mulieris. Lugetur
Quam diu dubitatur de honesta funeris
Vetatus jus publicum pactis privatorum infringi
non potest
Quod similiter injuria fit marito cuius uxor
remanet i sepulta.
Si mulier
Si possessor bonus funeris sequitur datorem
Domine non d fugeri ne etiam funeratum
qui venit ad patriam suam defendendam vel
parentes i efficiendos
Qui i efficit filium sine scelere non punitur
Cum loca jus post liminis in locis sacris
vendicat sibi locum.
Dum fiunt accusa i qua conditum est cor-
pus i loca comodiora transferre non e denegat
Monumentum nota differentiam inter monumen-
tum et sepulcrum.
Sub personis non debent iacere insepulta
cadavera mortuorum.
Judicis pro religione respondere debemus
Magna racio est que pro religione facit
Cum i duobus caput e in diversis locis principale
caput e ymago corporis pro qua se consistit
penult impensa funeris binne editum
antecedit
Ultima nota locum de gratificatione.

De mortuo ferendo et sepulcro violato

Pro mortuo inferendo locum habet
officium judicis. Religionis in-
terest monumentum extruere et ornari.
Qui reficit sedificat
Negat lex mulier pregnans mortua non
sepeliri ante quam partus excidatur
Post prolapsis ossa fero mediana parti
Ubi locus religiosus nondum refectus
de licentia pontificis qui suum offi-
cium debet i talibus exercere.

lib. xii

De rebus creditis et si certum petatur

Rubrica facit jus. Cre-
diti apellatio generalis est
vel ubique ut generale pro
| elegit

Mutuum aliud pro alio i invito creditore
solvi non potest.
Mutuum est quod de meo tuum fit
In mutui datione oportet dominum esse donatorem
Talis est differentia inter creditum et
mutuum qualis est inter genus et speciem
Omne quod est mutuum est creditum sed
non convertitur.
Cum quid in ... agitur petendo e similiter
melius est veterum uti quam novum.
Non debemus dimittere viam vete-
rem pro novella
Quod nota q debitor ita sit tenetur
post moram rei periculum ad creditorem
non pertinet. Tenetur debitor de periculo
si dare potuit et se debere scivit vel scire
debuit nec habuit aliquam iustam cau-
sam differendi solucionem.
Certum nichil refert q fiat ut eius simile
promittit. Cum legatarius repudiat legatum
perinde est ac si non esset ei relictum.
Certi nota q certi condictio quando lis bona sit
a qua petit certum ... agatur
utille per i utille non viciatur.
Nota sed frequentiam aliquid concedi ex
eaque sic videmus fieri tota die.
Plus valet pactum quam stipulatio.
De alieno mutuo in datur condictio de mutuo
Rogatus libera peculii ad ministracio
non remanet in fugitivo
Nam et si filius nota q mutuum revocatur pro
sumpcionem.
Singularia nota specialia precepta ser-
vari i pecunia mutuata.
Cum filius et filius familias mariculum
suum petere potest absente patre.
Non omnes donatio causa mortis tenea-
tur si convalescat donator vel premori
atur donatarius. ut peniteat de natore
Sibi in anile est nota lege prescripta
indicare vel respondere
Equitas preferetur verborum subtilitati
Nota q finis corrigit totam legem.
Quando creditor compellitur recipere par-
ticulares solutione ubi debitum liquidum
est propter partem.
Boni pro bonis est lites dirimere.
Verum precium succedit loco rei dies in
spectatur pro homine
Creditor notabilis est.
Si pecunias stipulatur tutoris utilis
actio acquiritur pupillo idem in milite
rerum procuratore.
Civitas creditor civitatis debet probare
pecunias versas i utilitatem civitatis.
Qui creditum notabilis est lex ista.
Cum fundus per certa condiciones generalem
species ... sicut quantitas peti potest
Et ad me ... si res mea ad te pervenit
nec ratio sit quare apud te debeat re-
manere. Sicut equum est ut in restitutionis
principalis. Officialis non debet ac-
cipere mutuam pecuniam a subiectis.

Periculum periculi nomine ad eum pertinet aut culpa debitoris factum probari potest.
Cum ad presens
lectum est. Quod de domo tua recipio a te me
ator recepisse.
Ea que fiunt ignoranti intelliguntur esse
ubi nulla mora nulla petitio est.
Eius qui notabilis est lex ista et famosa.
Utrum Nota quod si ago ad partem debiti
tacite videor pacisci de reliqua. Secus
si egero ad solidum licet parte eius fuerim consecutus

de iure iurando necessario vel voluntario sive iudiciali. l. i.

De iure iurando necessario vel voluntario sive iudiciali

Ius iurandum est maximum remedium
expediendarum litium.
Lege secunda iuramentum similitudine
transactionis continet maioremque habet
auctoritatem quam res iudicata
Agit pretor Omnis materia defendendi et auferenda
Sibi iurat quod sacramentum facit nemine deferente
Omnis controversie finis est ius iurandum
Marcellus aut utilitate esse querendum.
Ius iurandum alterius alteri neque prodest neque
facta matris filio nocere non debet.
Vel filiorum Satis est si aliquid fit ad volun
tatem eius cui fit.
Suscipi debet statim ius iurandum postquam dela
tum est quod si ex intervallo non tenet
Emittit iurasse videtur per quem non stetit quo mi
nus iuraret. Quod non est suspectum
remitti non potest.
Etiam Nota quod successores alii sunt sin
gulares alii universales.
Non postea iuramentum optinet vicem sine relatione etc.
Nota quod hec ipso quod quis minor est circum
scriptum se docet.
Ex iure iurando procuratoris nobis datur
actio et exceptio.
Quia non de aliis nocere quod inter alios actum est
Sed et si possessor Quecumque non retineamus et non petimus
Sacramentum acceptum pluralitate et locum pro
bationis optinet
Ex iure iurando nascitur utilis actio.
Actionem unius vice in ceteras personas al
lis pro iudicare non debent.
Si duo patroni Res inter alios acta qualeque
preiudicium alliis facit.
Qui iurat se furtum non fecisse super totum
videtur iurasse.
Nota argumentum bonum. quod testes non debent interro
gari nisi super quo iurati sunt
Quod pro parte ad mittis hec lex de lege admitte
Si creditoris ius cuique alteri prodest.
Nota quod iurare formiter et informiter quecumque
solas pariunt actiones.
Quod Sacramentum pluralitate no. re. pa. non pat.
Ius iurandi Tutores et curatores rem in iu
dicium deducunt. Procurator potest deferre
iuramentum in tribus casibus.
Extra iudicium quod in. vel re. non gest.
Alias Qui acquirit pecuniam cum debito
res non fuerit.
Iurasse pupillus non degerat quia sacris
facere non videtur.

Ius iurandi optinet vicem delegationis
novacionis et iudicii.
Duobus partibus querendum est / generi
per speciem derogatur.
Non est querendum de periurio postquam
iuratum est.
Cum qui in uno honerat in alio relevat
In criminalibus causis locum fit delatio
sacramenti volentibus partibus
Ad movendum necessarium sacramentum revo
catur per nova instrumenta.
Iuris iurandi Nota quod pupillus non potest
facere gratiam. iuris iurandi
Ius iurandum Cum dubitat petat tempus
ad deliberandum ut creditor anque iurat
Syndicus universitatis potest deferre sacra
mentum si habet ad hoc speciale mandatum
Procurator vel defensor non cepelit iurare
iuramentum quod casu primo non prestat et exigat
Cum dubitatur de qualitate sacramenti con
ceptio relinquitur in arbitrio iudicis
Quod quisque Iuris in alterum statuerit
ipse eodem iure utatur.
Relatio ita facienda est ut fuit facta
delatio in valetus rex vel per senarium
aliquid induceat
Tutor notabilis et lex ista.
Manifeste Nota bona legem.
Siquis cum debitore Quelibet iusta conductio
in iurandum deducta firmanda est
Ultima Naturalis obligatio per sacramen
tum tollitur ipso iure.
Sacramentum principalis prodest fideiussori
Si iurat fideiussores defensor reo proficit
Res iudicata per fideiussorem fuerit reo al
teri proficiat si causa ad venerit
Non sunt exceptiones si culpa non re.

In fidem iurantibus

Filtendum quod in testamento agonis solomodo
extimatur
Nummus Nummorum extimatio certa est
Vibianus Mater non admittitur ad iurandum
pro filio propter nimiam affectionem quam
habere presumitur circa eum.
Nemo compellendus est anceps subire
iuramentum. Ideo debet deferre iuramentum
Quotiens iuratur sine delatione mal
lum est iuramentum.
Iurare licet in infinitum iudex potest taxare
et restringere delatum iuramentum.
In actionibus Nota in quibus actionibus sit iurandum in lite
Vulgo Duobus litis prestat de hec sacramentum
Si tutor Duobus de statute per eum rei sive con
tumacia punienda est.
Cum furti Quod pluris et utique tanti est
Ultima de periurio non facile quis credere

De condicionibus ob turpem causam

Condicio non prodest aliquid in te gen
nisi verbis exprimatur.
Cum tibi nummos meos do quasi tuos
non facio tuos
Nota quod lex ista dat consilium maliciis
et frustratorium. si quod filius cogit patrem

Si peciam Non videtur per eum stare quod cum fortuito pedītu

Nota quod locus est penitencie

In condicione ob causam venit naturalis accessio

Quod uno iure prohibetur alio interdum admittitur

Non est licitum aliquem afici duplo dampno

Sepe itineris causa etiam mortis comprobatur

Quod fenus inter virum et uxorem est affinitas

Cessat repeticio

Si emancipatus Non videtur dolo facere qui

utitur iure suo

Simuliter remittere dare est idem libe

rare quod solvere

Si procurator Nota bona lege

Vel furti actio datur meum qui ita rem ali

enam utitur ut sciat se invito domino

velit uti aut dominus si sciret prohibiturum esse

De condicionibus ob turpem causam

Quod datur ob turpem causam repeti potest

Ubi in turpi et potior est condicio possidentis

Meretrix non turpiter facit si accipit contra sit meretrix

Nemo cogitur indicare furem

Perpetuo condici potest quod est apud

aliquem sine iusta causa

Penult. propria causa stipulacionis et turpitudo

Ultima Omne quod gratis faciendum

est si fit pecunia turpiter fit

De condicione indebiti

Qui sciens indebitum solvit repeticio

nem non habet

Nec novum Non est novum ut quod alius

solvit alius repetat

Si procurator Cum generale facit para

tacite mandare videtur ut non solvat in

debitum. Iudex notabilis est lex ista

Naturaliter Sunt naturaliter duo obligati

Nam hoc Nemo debet locupletari cum aliena vel

cum alterius detrimento

Indebiti Hec condictio naturalis est. per hanc

condictionem possessio peti potest

Plane Nota quod locus est gratificationi.

Sed et sine impio facto non est tollerabi

lis eror si tunc credamus de causa.

Elegater Nota quod res iudicata dicatur li

cet sit appellatum

Transactio post sentenciam valet si nul

lo iuris remedio rei acceptum potest.

Dolo facit qui contra transactionem

ex pactis amplius facit.

Eadem solutio non potest tam diversa

experiri liberationem et repeticionem.

Si non sorte Indebitum excepcione perpetua

repeti potest nisi sciens solverit.

Nemo tutius compellitur ad cautionem

plerumque robur hominis etas temporis. compo

tencitatis ingenium naturalem causam

operarium mutat.

Opere recipiunt estimacionem

Nam in eadem alium prestitum alium condicamus

posterior solutio probat vel comprobat priora

Iudex Notabilis est

Inter dum inter dum per facit locum repeticioni.

Cum is Eadem solutio non potest tam di

versa operari et repeticionem et liberationem

pietatis causa solutum repeti non potest

Si in area Condictio indebiti requirit

translacionem dominii

Fiat astatuit generali obligatione non nasci

tur in servum extendi.

Si tenecor te defendere ad usus eorum ne

ob multo fortius ad usus me met ipsum

Cum exceptione Exceptio macedoniana est

odiosa vel etiam favorabilis.

Quod pupillus Pupillus sine tutoris

autoritate naturaliter non obligatur.

Pene non solent repeti cum defense sunt

Si quis iniussu Sacramentum interdum op

tinet solucionis

Repeticio nulla est ab eo qui suum recipit

Indebita Cum aliquis mandato tenetur quod cum eo

sequuntur videntur mandata.

Nota quod tacita condictio inest mandato.

Argumentum quod ille cui nomine usure facta est soluto

usuram debet licitas impetrare

Fideiussor ab initio videtur suscepisse

mandatum de solvendo.

Cum promisit nulla est defensa in lege si. et cetera.

Quod dominus Nota pro burgis chi zoga alea

rota si sen va tota lo dampno acasa.

Damus causa preterita res dicatur futura

Dominus testo circuitus sunt vitandi.

Si urbana

Sufficit perpetua excepto et incerta in

iure ratificantur.

Nota hic exceptionem contra anomalam

Cum in debitum Nota non necesse electam male fa

Iulianus presententiam absolutoria non to

llitur obligatio naturalis.

Veratius Nota causam mutabile et famosam

Si quis duo Inter sunt et dum nascitur obli. mutuo

In summa Cum insistis vel resistis per calumpniam

nichil valet si transigis.

Indebitum repetenti fructus restituendi sunt

deducendis impensis.

In frumento bonitas est.

Cum habitaciam condicit non quanti locare

potuit sed repetit quanti ille conducturus

fuisset

Indebitum est quod omnino non debetur vel quod

alii debetur si alii persolvatur. vel quod

ab uno debetur alius solvit qui ipse debeat

Ultima Nota generale ubique non contingit

De o[bligatione] sine ca[usa] s.

De condicione sine causa

Non refert ab inicio vel ex post fa

cto an aliquis fiat.

Si fullo

Cum sine causa Nota quod oblatio condicitur expo

sita sine causa. Idem est de parte quod ad parte

Ultima In pari delicto potior est condi

cio possidentis.

Quedam videntur prima facie vera que

sunt intrinsecus vera.

De condicione furtiva

Liber xiii

Data nomine dotis repetitur per condicionem sine causa si sine matrimonio facta tantum.

Liber xiii De condicione furtiva

Condicio furtiva soli domino competit. Ex furtiva. Hac condicione tenetur solus qui fecit vel heres eius. Supprofiter. Actio furti persequitur penam, condicio repetit ipsam.

In re furtiva. In actione personali res ipsa petenda est si extat, alioquin extimatio postulatur.

Semper fur moram facere videtur.

Hinc.

Et ideo creditor habet in certi condicionem si pignus subripiatur.

Diffinitiva supervenientia post litem contestatam prosunt reo.

Res tantum valet quantum communiter vendi potest pro minatis fit furtum.

Plurimum refert. Condicio furtiva tollitur per oblationem et per novacionem et per delegationem.

Eum furtum facere qui nummos indebitos accepit.

Ultima. Fur semper moram facere videtur.

De condicione ex lege l. i.

Quotiens lege nova et inductum obligatio nec est cautum quo genere actionis agamus condicione ex lege agendum est.

De condicione triticaria l. i.

Petitur omnis res citra pecuniam numeratam iura et corporalia peti possunt ista condicione.

Nemo potest condicere rem suam preter quam a fure vel raptore.

Sed etiam possessio petit per triticaria.

Penultima. Ubi ad novissime tempus extimari ne ad exiguum pretium extimatio deducatur.

Res extimari debet quanti plurimi fuit quolibet momento a tempore more eius.

De eo quod certo loco dari oportet l. i.

Si promissor debet conveniri tantum ibi promisit se soluturum vero stipulator adsibi debitum pervenire quia nunquam debitori accederet ad locum promissionis.

Arbitraria. Hec actio continet utriusque utilitatem.

Ubique. Nota principium huius legis. Item in singulas stipulationes fieri sine loco stipulatio non valet.

Qui ante diem agit male agit.

In hac actione habetur ratio lucri commodi et dampni et dicitur effectum.

Item varia sunt pretia rerum per singulas civitates. Nota quod habetur discrimine locorum.

Quod si. Cavendum est de eo quod faciendum est in futurum.

Index semper debet habere equitate an excellens.

Centum capue. Due sunt stipulaciones una sortis alia usurarum.

Penultima. Notabilis est.

Ultima. Recipiendo quis forte videtur renunciasse pene peticioni.

De constituta pecunia l. i.

De constituta pecunia

Grave est fidem fallere. Masculina genus concipit femininum.

Si non valet quod ago ut ago nec valet prout valere potest.

Creditori volenti aliud pro alio solui potest debitum esse oportet ut teneat constitutum.

Eunuci. Ex stipulacione tutoris curatoris sindici vel actoris utilis actio nobis datur.

Debet si adiectus in stipulacione non habeat peticionem sed solucionem recipere potest.

Hactenus. Inutilis actio viciatur non viciat.

Cum aut. Nota de prestacione persone simul et equaliter ydonee.

Quibus cumque verbis contrahitur constitutum.

Item. Libera persona cuiquam nudum ministerium prestat.

Sed si. Nomine actoris ei nocere debet.

Item illa. Creditor debet ire ad domum debitoris ad accipiendum solucionem.

Qui tempore liberatur non est similis solventi.

Res non viciatur licet ad eum statum perveniat a quo incipere non potest. Sufficit semel interesse.

Nota tempus contractus in sufficiendo. Actio loco alterius subrogata non sequitur eius naturam in cuius locum ipsa succedit.

Hec actio habet occultos retro.

Promissor. Modicum tempus est spacium decem dierum.

Illud. Non est audiendus qui frangit fidem cum hoc destruit et refferre quam innuere.

Utrum. Pro invito possum solvere constitutum.

Denunciatio debitoris ne solvat non excusat eum qui constituit se debitum soluturum.

Ubi. Ubi debitum principalis remanet obligatus licet alius constituerit se debitum soluturum.

Ultima. Errans se heredem esse hac actione non obligatur.

Differentia est inter comodatum et recheditum.

Res immobilis comodari potest.

Sed michi pupillus tenetur in quantum locupletior factus est.

Heres qui facultatem habet rei restituende in solidum convenitur et in totum.

Id quod usu consumitur comodari non potest nisi ad pompam vel hostentacionem.

Illud videtur res reddita que deterior facta reddit.

Si vero certo loco depositarius de solo dolo tenet et in accidentibus vel quiete in terra esset.

In contractibus ubi utriusque utilitas versatur dolus et culpa prestatur.

Comodatarius de dolo culpa et negligentia sua tenetur.

Simili modo debet quis res alienas ut proprias custodire.

Facilius fugiunt iuvenes quam senes.

Ubicumque de casu non tenet, idem si culpa precedit casum tenetur.

Res in aliam non dicitur culpam committere.

Sive est periculum quemquam est plurium comodatum.

Qui equo vel vestimento vel alia re aliter quam comodatum est utitur furti tenetur.

Quod iuris est in principali idem in accessorio.

Pignus tenetur facere is cui comodati rem pignori obligaverit. Qui debet aliquid facere si per eum non stetit caret culpa.

Nota hic

Nota hic de aposicione custodis.
Duo in solidum eiusdem rei dominium habere non possunt.
Unde qui rei comodate possessione et dominium retinemus
Eius qui scolaris qui accepit equum comodatum tamen si culpa sua fecit deteriorem.
Nota contra illos qui malos mittunt nuncios pro rebus suis portandis.
Qui non mala electio est in culpa.
Si ibi ubi bonus ibi emolumentum et cetera.
Contrahit qui agit sepe tacita nascitur obligatio.
Ita fures et predones sunt comodati actione.
Incomodato sicut liberum est ab initio comodare ita in civilis facit q usu aut tempus auferre
quod invicem non decipi sufficiens nobis oportet
Sicut ab initio liberum est non contrahere ita ex post facto necessitatis est consumare
In rebus comodatis consummacio non tamen.
De modicis impensis non est cum pondere
Since est non propter infundum accessit.
Ad eos cura enim diligentia aut cura
consequi possibilis ne alteri iniuria dampnum detur
Argentum non est fida sinistra suspicio
que bone consuetudinis esse consuevit; equum
Ultima. Noxa caput sequitur.
Ultima in culpa est qui equum suum comodat in tam longum iter in quo eum labo-
rem non potuit substinere.

pignora
a. ratio

Pignus contrahitur nuda conventione.
Sine res aliena pignori obligari non potest.
Si quasi non videtur redditum quod per fallaciam est ablatum.
Si convenit notabilis est lex ista et cetera.
Quamvis creditor non cogitur vendere rem sibi pignori obligatam sed eam heste debet vel volenti emere ydonea cautela ei a debitore prestita.
Si necessarias persona heredis comprehenditur in pacto si contrarium non dicitur.
Indefinita equipollet universali.
Ob impensas pignus vendi potest.
Si rem alienam omnis pecunia soluta esse debet ut nascatur pignoraticia.
Satisfactio accipitur que ad velint creditor.
Sola oblatio sufficit in iudicio et non
per se et pendente iudicio sepe ius habere
Solutum. Nota quod si solvo creditori creditoris mei id quod debeo creditori meo sum liberatus.
Possibilem personam nichil nocet.
Vel universaliter presumpcio in dubio ex consuetudine patris familias in generali in dubio
continetur qui in via dato erat solutus.
Si convenerit de pacto alter alteri.
Exigentia. Notabilis est lex ista.
Tutor pro dum vectigale pignori dari potest.
Si vicerit respice ad quantitatem non ad

minutam compensacio. Res transit cum sua causa.
Aliena res volente domino res aliena obligari potest.
Si pluribus simul eadem res pignori obligetur equalis bonum causa est.
Domo exusta area remanet obligata.
Edificium solo obligato impositum ipsum in telligitur obligatum.
Si pignore non est predium dictum pignoraticia
habebunt. Consuetudo regionis excusat.
Eleganter reproba pecunia non liberat solucionem repetitis integris numis reddendis.
Licitum est suos pro suis maleficiis coercere. Pignus liberat pro delictum creditoris.
Si similiter in delictis debitorum bono fidei creditor est audiendus.
Non est mirum pretorium pignus ostendit dominium cum ventum est in possessione. Licitum est argumentum vel non admittitur.
Rem alienam. Nota quod pignus et dominium non coeunt in eadem persona.
Cum consortibus creditor possidet pignus.
Si quis in pignore instantia agit pignus debet.
Sanus non oris vox testatoris exprimet.
Illa erroneam subscriptionem non nocere.
Plus valet quod in veritate est quam quod simulate concipitur.
Debito rei sue emptio nulla est.
Apud creditorem est possessio corporalis.
Soluto iure dantis solvitur ius accipientis.
Penult. Quod ab initio non valet tractu temporis convalescit. Nota quod heres non prestat
desunt in medietatem.
Ultima. Prius iudicans non excusat adeptio allegata.

de exercitoria actione
liber. xiiij.

Interdum tempus in terdum locus non patitur plenius deliberandi consilium
aliam et cum deliberandi. Alia delinquendi. Mala electio est in culpa.
Pacientia habetur pro consensu.
Qui per alium fecit per se fecisse videtur.
Nota quod non debeant decipi contrahentes.
Preposicio certam legem dat contrahentibus.
Nota argumentum de duobus iudicibus delegatis ut unus sine altero non procedit.
Exercitor est ad quem omnis convencio ex qua creditus pervenit.
Ad summa rei publice utilitatem navium creditum pertinet.
Iure civili nemo de aliis exercitus servire.
Alius pro me solvendo me liberat.
Si in plures. Qui cum uno contraxit non est in plures adversarios distringendus.
Ultima. Qui credit in effectum navis apud plures
tria quo in hac lege continentur.
Melius est prestari in solidum ut in sic deo placet.

ad legem rodiam de iactu. l. s.

Dampnum quod pro omnibus datum est debet ab omnibus resarciri.
Nota quod hic agitur ut resarciat.
Ubi bonum ibi emolumentum.
Si faber fregit incudem et malleum de se qui ibi liberum corpus non recipit estimacionem

Procōpore suo nō tenetur quis cōtribuere.
Res tantū valet quantū vendi potest.
No. q i necessitate oīa cibaria debent esse coīa
Nec ex fortuitis casibus nauta excutere nō debet
Res victa dum manet
Nautis Nota qui dicuntur urinatores.
No sz quis honerari duplici dampno
Cum leuanda lex rodia est mat maris et poca
tocius mundi imperator
Vltra Excusatus est nauta si per eū non stetit quod
minus nauigaret.
Morbo impeditus excusacione meretur
Ubi honus ibi emolumentum esse debet
Actio in cōpetens cōtra unum illo existente non sol
uendo contra alium i temptatur.

Institor Nota quis dicatur institor.
Emcius No. q ex affirmatione quis tenetur
Obligatio fideiussoria sequela est principalis
Sed si quis preponitur certa lege se mino pcio cōmittit
Sz est Omnes de ciuitate scire debent quod est pa
lam proscriptum et publice pro mulgatum.
No refert an non sit an ab scire non sit
No agit fraudis conscius. Doliis dolo compensat
Continua variatione nō debent recipi cōsent
habebat
Siquis mancipijs de aliena iactura nō debemus
locupletari nec lucrum capere.

Scientia accipitur pro paciencia.
Procuratoris Nota scientiam et dolum
procuratoris nocere dno.
Vbi populus dubitat nec et nos dubitamus.
Res vendita nō fit emptoris nisi pretio so
luto vel alias satisfacto.
No cuz melior est cōdictio cōpetit i act de peculio
Audiendus est qui cedere in actionibus paratus est
Animus tribuit qui nichil tribuit.
Non semper expedit negare
Quod in heredem electio eligenda est
Heres tenetur de eo quod peruenit ad eum
et ex dolo defuncti conuenitur si ex suo
in solidum condempnatur.

Melior est conditio occupantis.
Sed si Nota medicum pumicendū
Si filius Effectum legis resplenunt.

Consuetudo est altera natura. Nota q
aliquid est impendenti.
In castrensi peculio cessat senatusconsultum mac.
Mala exempla sunt euitanda.
Vsque filius familias habetur loco patris
familias in peculio castrensi vel quasi.
Siquis Macedonianum cessat i filio famil
qui sic agit sic cōtrahit sic publicis muneribus
fungitur tamquam pater familias. Nota q
similiter error excusat.

Si filius dominatio pecunie pro necessaria petitur vsq
Nota tps numationis nō stipulacionis inspiciendum
No de capite minuu cōsentit per morte patris. eo m.
Ite si filius heres fit legem de persona ad personam
de successoribus filij subuenitur.
Aliquid potest de filius quod nō pot heres
Ignorantia unius alteri non prodest
Origo obligationis inspicienda est
Unius scientia alteri nocet
Ignorantia per est principale nō tenet
tenet tamen accessorium.
Heres fit legem de re ad re.
Qui scit negotiari filium et nō prohibet
permisisse videtur
In filio studente cessat macedonianum
Solutio in diuersam habitione
Sed si pater. si filius familias soluit nō repetit
et cum exceptio macedoniana videtur post
sentenciam opponitur
Sed autem initium cōtractus spectandus est.
Filium Qui impeditum facere alteri ut
faciat mandare nō potest
Ulti. Nota q ciuitas fungitur loco priuati
Si filius qui nō recip. Dotare filiam
patris honus est.
Post Creditori imputatur qui debet scire po
tuit filium. fa. esse cui pecuniam mutuauit

Licet pupillus sine tutoris auctoritate
peculium nō possit cōstituere iudicio [illegible]
peculium. Nota quid sit peculium.
Re non verbis peculium est augendum
Nota q nō est noua gestione dni opus
Depositum peculium est quod seruus permissu
dni sui a ratione diuisum seperatum.
Diffinitio facta cōcessione quam tacite gerit
Ad tutelam Ex parte heredis nō mutatur nō
obligationis. peculium et quodam vniuersitas
Non statim paciencia habetur pro cōsensu
Non est eadem ratio contrarior
Nuda voluntate desinit peculium esse sed
nō incipit
Sed in dampnum peculij intelligitur deducto eo
quod dno debetur
Dominium rei legate transit ad legatarium
recta via ab adita hereditate sine a
prensione hereditatis. seu possessionis
Seruo licet in corporis suum naturaliter semel
Si vero in actione de peculio melior est co
dictio occupantis.
Si no casu Naturalia debita spectamus
in peculij deductione
Nota q dns pot eligere rem qua nusbaf
soluendum sibi debitum qui de peculio est.
Nam et heres de peculio inter se agunt non
Quis ergo cum sua in corpora sua vti in
herent ossibus suis q ab ossibus nostris
separi non possunt.
Si filius peculium vicariorum est in peculio ordinarij
hinc quod duplicia iura peculij apud nos
Summa iuris ciuile predicatum est vigilantibus

Margin notes (left):
de institoria actione
de tributoria actione
de eo qui in aliena potestate est negotium gestum esse dicitur. l.
ad senatusconsultum macedonianum. l.

Pater uel dns actione de peculio cum a
se no possit sicut nec plez singlas actiaz
Et analla iniquu est ut impluris ad uer
sarios distringatur qui cu uno contraxit.
Si quis fuiz seruus obligat dnz de peculio
i inuituz et remittetez.
Quesitiz Nota tps rei iudicate i spiciendiz
Que annua sunt ad agendiz ppetua sut
ad accipiendiz.
Si ex dubbus Equitas prefert rigori.
Perceptio non litis cotestatio liberat.
Cum habit totuz patrimoniuz i tuetur.
Si creditor vedicanti re sua no aliat cpensacio
Depositi Nemo i peculio est sin ipius
peculiuz reres Notabilis est lex ista.
peculiuz nascitur Nota q peculiuz desit et
decrescit et nascitur et moritur sicut homo
Nec suus Seruus naturaliter obligatur
Si quis cu filio. notabil e.
Qui peculiu . Ubiz gnale no oia gtinet
Quotiens Nota q pendente eodez iudicio
no pot eadez actio hriuz i tempore.
Donis Dacione mutatur dominium.
Libera Nota q libera peculij ad mi strano
non remanet i fugitio nz suspecto.
Eo tpe No est i spiciendiz ita posse fieri
ante quia fiat missio i posse sicz . debet
gstari de debito
Quod debetur Dubius est euentus litis
Cogitanda est mora tpris q datur iu
dicatus. // Delegatio p iusta pstatice habet
Quot qs tenetur idest q actionez habet
eam etenendo libertatis.
Ex facto Occupatis melior solet ee gdicio

Post ma uel enia actio de peculio est
annalis . de i rez uerso ppetua.

Uti ille tempus currit ex eo tempore
quo agi oportet.
Verbiz semel positiz ppriz i propam
gerit significationez.
Quod si suus ubicuqz habere locu negoc
uel mandati ibidez erit et i rez uerso.
Consuetudo domini est seruanda
Quidqd uoluntate dni i peculio repeto
No sufiat cedere actionez u procuratiuez
faciat i rez suaz
Nota q in rez dni uidetur uersu quod ex
penditur ad eius luxuria augmentandum
Furiosus dz ee creditor q uertatur pecunia
Sed dicendiz melior e gdictio occupantis
Et ideo Officium paternuz e dotare filias
Si pro patre no uidet i usuz quod no dicitur usuz

Aliud est iubere aliud fideiubere.
Ultima Nota principiuz huius legis.

Exceptis aud de capientibus vel a
no subuenitur
Infirmitas feminaz non calli
ditas auxiliuz sumit
Sic si ego. Auarissimus est genus mulierum
unde facilius se obligat quaz donet.
Etiaqz in ipso facto no e tollerabilis error

Quauis Dacio pignris intercessione facit.
Solutre dicitur q debitorem delegat.
Nulla est remissio u i anis est obligatio.
Nichil interest qua actione quis conueniatur.
Si mulier Senatus consultuz hic locu cu credi
tor scit mulierez i tercedere. aliogn nemo cu fe
minis contraheret p pignrea pot quid actiue sint
Aliqn Stultuz est expectare q expectatu no p fiat
Tutor Quod ips fit nullo modo fit
Supra aliq honeribus mulier succurit non ble
ugilitatibus.
Post Totus sermo senatus gsulti ad peticiaz
non dandiz q muliere spectat
Licitu est mulieri renutiare bnficio uelleiani

Compensacio e debiti et crediti i ter se cotribucio
ideo interest nra poci no soluere quam
solutum repetere.
Etiaz Quod natura debetur uenit i gpensacionem
Quando i diez Quod debetur ante diem non
compensatur.
Si cautio filio Queda consequimur excapiendo
que non gsequimur agendo.
Si ambo Negligentia cu negligetia gpesatur
Si debueris Despe adiptitate no ad mutuu gpens.
Cuz alter iudicibus uel quasi ad mutuu compe
sacio ipso iure.
Quod i n fisco fiscatu obtinet in priuatis
Quecuqz notabilis
Post debitor pupilli tu. dz ne cupensare
diati multi cositius agit cu lege hac cu hac nisi
inrez suaz procurator datus i rez suaz recte gpesat
postqz Procurator rei no debet satis dare.
Uidere aliud qp de suo dare debeat et noxe cap sequit

De deposito auget depositiz.
Depositum est quod custodiendiz alicui
datuz est.
Ea que fiunt ex necessitate no equis passibus
ambulant cu hijs q fiunt ex uoluntate.
perfidie tamen obuiendiz est.
Inutile est fidem frangere
No idem iuris est i principali quod i accessorio
Contractus ex conuentione legem accipiunt
Locatio no nasc sin mercede gstituta i pecunia numerata
Notandiz est initiuz et spectandiz.
Omne debitiz cadit i in pulberem doli capace
preter delictuz carnis
No uidetur i mora qui iustaz causa ht dene
gandi solutionem.
Honestis psonis i teruenientibus dz res si
gnata aperiri // Nota q pretor equiualet
duabus honestis psonis.
No cogitur depositarius litigare si paratus
est rem tradere litiganti. // Iurauit fuerit
Filius familias tenetur actione depositi.
Nota que posse mutare uoluntate.
Depositarius de solo dolo tenetur.
Dolo facit qui non redit quod debet. //
Plenu est mandatu huius custodire lege.
Et no est licitu renuntiare offo quod quis se
mel suscepit
Bihois custodia excitare i tepestiue no lz.
Per contrariu actiuz reuestitione i telligimus
priuilegio nobis dato.
Quod suus Non gueniat bone fidei abnegare

id quod quis accepit.
Interposito ad ie[...] fiat bona fidem.
Si ut a[...]
Qui rem sua rei sue depositum vel comodatum
non tenetur. sicut nec locatio nec precarium.
Licet rei deposite possessorem [...] retinemus
semper possessio remanet apud sequestrum ni aliud
sit actum.
Sine si sine dolo rem depositam amisisti depo
siti non teneris.
Si duo Actio competit in solidum [...] fit p[...]
[...] tantum valet iudicis officium in
bone fidei iudiciis quantum eius rei [...] tegatio
in contractibus stricti iuris. Dic
Publica monita depositi non [...] p[...]
turam quia exigit veritatem.
Nota contra eos qui confitentur in [...] scriptura
propria manu scripta vel in epistola se debere.
Bona fides lex ista est notabilis
Quod nimia lata culpa dolo comparatur.
Non videtur [...] fides si rebus tuis sal
vis deposita amisisti.
Nota neminem ex consilio obligari
Ista duo paria sunt [...] dolum committe
re [...] esse. Res non [...]

¶ mandati vel contra
xlvij. liber

Mandatum gratuitum esse debet.
Mandatum contrarium quibuscumque [...]
Mandatum Nemo ex consilio obligatur
Liberum est cuique explorare an ex
pediat sibi consilium.
Diligenter fines mandati diligenter sunt custodiendi.
Melior pot fieri condictio mandatoris et
non deterior.
Si remunerandi honore est donatio. [...] in
minus prope
Qui patitur per se intervenire videtur mandare
Salarium
Si procuratore Nota mirum spectandum.
Procurator an litem contestatam pot ad
negotia alium procuratorem constituere.
Non est excusatus qui quod debet facere man
dat alteri faciendum.
Mandati actio datur ad interesse.
Paupertas non excusat
Videlicet qui non restituit ne fidei aliquem quod
debet si restituere potest.
Nota hic exemplum de dolo lata culpa [...]
Idem Non convenit bone fidei [...]
Fideiussores et mandatores [...] sine iudicio
soluerint [...] actione mandati.
Fideiussori imputatum [...] honestatem except
Si vero Nota quod donatio presumitur per rationem [...]
[...] liberalitatis sicut ratione [...]
re presumitur [...] rationem.
Nota de [...] sumptuoso
Non obligat nos [...] familiares quibus homines
plerumque comedunt absentes qui [...]
[...] nobilitatem.
Si mandasses Mandatarius agit si [...] ante
Siquis mihi Nota de [...] tenere.
Qui patitur Notabilis est lex ista.
Ex mandato Mandatarius neque lucrum
neque dampnum sentire debet
Si [...] Sicut liberum est a [...]
[...] suscipere mandatum vel non suscipere
ita necessitatis est consummare.

Seu ob aliam delegato [...]
Non omnis que impensurus non fuit mandato imputabit
Siquis alium Mandatum solvitur morte
mandatarii sicut re integra mandatoris.
Impendia bona fide facta restituenda sunt
iudicio mandati.
Papinianus Debitor non liberatur per solutio
nem factam a mandatore
Si fideiussor Nemo cogitur [...]
Bone fidei non convenit quod iuris apicibus disputetur
Solutum indebite ex causa iudicati non re
petitur propter auctoritatem rerum iudicatarum
Si negotium Gestor negotiorum id prestare de
bet in sua persona quod et in aliorum.
Si hereditatem legatum [...] utilitate
hereditas in [...] dampnosa est.
Ubi non pot dari fideiussor per consequen
tiam nec per mandatum
Rogatus fideiussor non obligatur in maiori
summa quam debitor principalis.
Lex Non [...] vendit qui cogitur ven
dere necessitate rei familiaris.
Dominum Nemini [...] prodesse debet.
Locus Fideiussor agit mandati antequam
solvat si diu stetit in obligatione
Et aristoni [...] pot qui se suscepit [...]
Si pro te notabilis est
Potest Contingit quod [...] obligatio
nem in hunc modum aliqua [...]
Nota [...] contractum.
Dolus Qui non facit quod debet in dolo est.
Si mandato id videtur michi abesse in
quo sum alteri obligatus.
Qui tibi [...] est ei qui [...] pudori suo.
Si is qui
Fideiussorem. Qui tenetur dare [...]
et dando [...] liberatur.
Qui fideiussor Qui fideiussit [...] non agit
Cum filius Habenda est ratio affectionis
in bone fidei iudiciis.
Qui mutuam Que dubitationis tollende
causa contractibus inserunt ius commune non ledunt.
Salarium incerte pollicitationis peti non pot
Mandatum Mandatum finitur morte il
lius qui suscepit mandatum.
Exceptio [...] obstat publicam agenti
Si precedente Nota quod extinguitur con
tractus et actio durat.
Si mandato [...] bona fides [...]
idonea cautio [...] pignore vel fideiussore
Antiphate Eodem [...] creditor pot convenire
fideiussorem et principalem.
Inquinati concessione [...] bona fides
Ultima Non refert quid ex equipollentibus fiat
Nota optimum argumentum quod advocatus
pot petere solidum salarium.
Licet de negotio sit transactum.
Idemque Nota quod usura fit sors.
Procurator debet omnia restituere que perve
nerunt ad eum occasione mandati.
Nemo ex consilio obligatur
Nota quod procurator equorum vecturas dum
exercitibus [...] potentibus putare.

Societas pot coheri in perpetuum
Quia actiones ita inherent ossibus
nostris quod ab ossibus separari non possunt
[...] bona [...] est fraudi et [...]
Societatem Nota quod morte societas dissolvitur
Societas Sepe opera alicuius pecunia valet.

Questus lucrum intelligitur quod ex opera cuiuslibet descendit. X
Nec donata et relicta non obuenerunt sine causa.
Si conuenerit In tempestiue societatis renunciacio uenit in extimatione.
In iuriosum socium uel dampnosum pati non expedit unde renunciare possumus ante tempus.
Idemque Quotiens aliquid prohibitum id intelligitur esse prohibitum per quod peruenitur ad illud.
Sed et socius Nota de renunciatione intempestiua
Quod committit Seruus in eo non potest quem socium esse noluit
Nam Socius socii mei socius meus non est.
De illo Delictum quod fecit ad missus socius redundat in admittentem.
Et ideo Compendium cum negligentia compensatum
Si non fuerint Si non fuerint partes adiecte equas deberi constat.
Plus confert societati in dustria quam pena.
Reconia est societas ex qua quod dampnum sequatur et nolit.
Uidetur lucrum intelligitur omni dampno deducto.
Ut sit Societatem esse oportet ut hec actio locum habeat nec sufficiat rem esse communem nisi societas intercedat.
Nemo potest heres non succedit in societate.
Pro socio Actiones quedam sunt generales quedam speciales
Si quis a socio
Rei communis
Merito furtum non committitur sine dolo.
Cum duobus Socii idem se debitum cuiuspiam prestare debet
pretium opere artis est uelamentum.
Imponitur pro ualido. Dampna que imprudentibus accidunt socii non tenentur prestare.
Sicut lucrum ita dampnum commune esse oportet si culpa socii non contingit.
Libertatem supremi iudicii quis auferre non potest.
Qui refecit rem communem sumptum habet recuperacione aut primo in solidum res par habebit
In re communi potior est conditio prohibentis.
Socius uniuersam societatem conferre debet si omnium bonorum societas est contracta.
Iniuria facta socio contingit alterum socium.
Quod autem delictum turpis atque feda comunio est.
Si igitur Equum est ut quamuis participauerint lucri participet et dampnum.
Nec permittendum Inhonestarum rerum nulla est societas
Ideo Morte socii societas solutum ut nec ab initio pacisci possimus quod in alea uel in quo ulterius heredum non deducatur ut heredes in sorte sunt.
Sociusque Nota quod usura petitum non ut usura sed ut interesse petitur. Morte socii diri mitur societas.
Aliud est impendere in societate. aliud est propter societatem.
Uerum Societas sit in se quoddam genus fraternitatis heres licet non sit heres et nichilominus tamen successor est.
Nota quod societas soluitur multis modis
Actio Intempestiua renunciatio non liberat renunciantem sed quis prius in quantum deliquit non ultra
Ea que multis prosunt preferuntur hiis que paucioribus prosunt. Necessario non sit legendum
Tamen ualet generale mandatum quo ad omnia contractum speciale quod ad speciem unam.
Innutilis socius quo non efficitur cum non milet
Deportatus pro mortuo reputatur.
Relegatus uel proscriptio in demum finita societate.
Si unus Cum societas contrahitur tam lucri quam
dampni communio initur.
Socius per mandatum amittit beneficium ut in solidum condempnetur
Nemo Nemo ex sociis plus sua parte potest alienare
Nulla societas eternitatis est interitum.
Omni societatis.
Socius socio Omni pari diligente socium sibi elegit de se queri debet.
Si quis societatem
Societatem Nota duo arbitrorum genera
Si socius Notabilis est lex ista.
Iure Nota quando socius pro socio obligetur

De contrahenda emptione uendicione.

Liber primus.

Plerumque euenit ut quod alteri superest alteri desit. Tantum ualet unus nummus contra tuidez argenti in massa.
Permutuum sit equalitas in quantitate
In permutatione non discernitur uter sit uenditor
Iure patre Nota quod inter patrem et filium contrahi emptio non potest.
Sine pretio nulla est uenditio
Et liberi Nota in quibus rebus emptio non consistat
Quia difficile potest discerni liber homo a seruo.
Sed celsus Publicum dicitur in primo patrimonio constituit et etiam publicis usui destinatum.
Nota sensum magis quam uerba spectari.
Nec uenditio Nulla est si hominis qui non debet in arbitrium rei conferri an sit obstrictus. huiusmodi uendens tamen ualet quanti emisti.
Nota quod Zenus et Walteri pro completo quotiens per me stat quominus perficiatur.
Nec emptio nec uenditio sine re que ueneat potest intelligi.
In uenditionibus Nichil nocet error nominis cum de corpore constat. Acetum sine uino.
Aliaquin Non consentit qui non uidet
Maioris extimationis est uirgo quam corrupta.
Et si consensum Ignorantia emptoris prodest que non in supinum dolum cadit.
Cur rei Nota quod sine rei emptio non ualet
Quod uendidi Notabilis est.
Labeo scribit uerbi obscuri interpretationem contra eum fieri debere in cuius fuit potestate apertius legem in scribere
Primoribus Quedam transeunt ad uniuersitatem que per se transire non possunt.
Sicut Venditorem non habet facere res emptoris
Rem alienam quidem uendere posse nulla dubitatio est
Quotiens In actibus bone fidei multa ueniunt que uel de quibus non est actum uel nec cogitatum
Cum tabernas Notabilis est.
Cum in lege. Ubi non sunt ita sunt hec ambigua intentio est uel oratio est.
Si in emptione Sepe emimus rem propter accessionem casuum aduersamque fortunam liberi hominis expectare inciuile est.
Rei emptio sine ualet ratione possessionis apud alium constitute.
Usus ad hoc fit ut improbare liceat et ut appareat quanti emantur
Dissimilibus idem iudicium est studium. tutorum apud pupillos non emunt
Quod sepe Arra est argumentum emptionis et uenditionis
Nota quod est uenenum bonum et uenenum malum
Talem custodiam et prestare uendito qualem bonus pater familias adhibet in rebus suis.
Non quod imputatum ei qui aut cedere non potest
Venditor et dicere malum manum aliquam

teneretur ad omne interesse.
Cum fundus ... Et que. Notabilis est lex ista.
Lateo
Non ... non licet exfossio quod quis ad mensurat
quidquam emere
Cum officium. Notabilis est lex ista.
Cum filio demonstratione fundi facta fines demo
strari supervacuum est.
In vendendo evictio prestatur etsi non dicatur.
Alienatio Cum quod fit cum sua causa sit
pupillia posita
Emptitores Nemo compellitur vendere rem suam
si sibi displicet pretium vel mensura.
Pacta Notabilis est lex ista.
Clavibus Cum tradidit claves iuxta oream
est tradidisse videtur
Dolia Cum in locum emptoris succedit defen
sionibus uti potest quibus venditor venditionis tempore.
In lege argumentum ... que non apparent non sunt
fistulas ... fraudulenta corrupit.
Fundi ... ulterius

De in diem adiectione l. i.

Alteri rei que distracta non est non so
let adiectio admitti.
In pacto adiectionis in diem rei transfertur
dominium sine apprehensione possessionis.
Sed qui Nota quando melior conditio ad
iecta esse videatur.
Quod si ... ... tota parte rem vendere possum. seu rei
Si venditor melior intelligitur conditio quam
venditor comprobavit et sabinus
Necesse venditor meliorem conditionem allatam dz ... ore
emptore certiorare rem in adiectione preferre.

De lege commissoria.

Si fundus Non est locus vaticinacioni
dies interpellatur pro homine.
Post diem pretium petendo venditor legi
commissorie renunciasse videtur.

De hereditate vel actione vendita l. i.

Hereditatis viventis nulla est.
Venditor Nota in specia tempus contractus
Nota quem teneri ab agentibus vel recupan
dum. Venditor hereditatis omnia prestat que
ante vel post venditionem aquisiunt
pervenire ... dicatur quod est permansurum
ubi hominis ibi emolumentum.
Non repetere confusionem extinguitur obligatio
Si nomen Cum non vendidit non locupletem. ...
... prestare debet.
Cum hereditate. Notabilis est. Si ex pluribus
venditor ex hereditate Cum rem venditam sua
culpa non tradit ad venditum in esse tenetur
pro ... actio cedi potest.
Emptori Novo pignus persecutio prestare debet
Nam prodest emptori beneficium venditoris

De rescindenda vendicione l. i.

Post predium solutum imperfectam
venditionem facere non possumus
sola conventione.
Cum emptio re integra emptio dissolvitur
nuda conventione. Sed id quod.
Ultima Si immineat evictio in limine
contractus non tenetur emptor solvere pre
tium nisi dato fideiussore.

De periculo et comodo rei vendite l. i.

Vina assignatur ne aliquid submittatur.
De duobus malis minus est eligendum
Si vinum doliare venditum tacite actum videtur
ut evacuari debeant ante quam ad futuram
vendemiam sint necessaria si vina emit.
Si quis vina periculum pertinet ad vendito
rem cum vinum venditur ad mensuram
In fini ... est ... .
Lucio ... ubi quis emat vinum et ut degustet
post emptionem augmentum et diminuto
rei pertinet ad emptores.
Si vina emerit Quibus favore alterius
est introductum torqueri videtur in eius lesionem
quod ubi emolumentum ibi et honus esse debet
Necessario Nota quando emptio perfecta intelligatur
Hec venditio perfecta est sive navis
venerit ex asia sive non venerit
Si vina desequeretur qui non degustavit
vel degustando male probavit
Si vendita incendium non potest fieri sine culpa
Lectos Servi pro locationes retinet quis
rei locate possessione.
Illud Semper ultima mora nocet.
Penultima Si in limine contractus emineat evic
tio emptor non tenetur solvere pretium nisi
ydonei fideiussores evictionis nomine offerantur.
Ultima Emptor morosus usuras tamen prestat
non ... solito pretio ... venditor habuit

Cum pacto non ... frui maioribus quam minoribus.
Servus homo ... officium debet.
Si minor Lex minoris conditio quasi
pari firmo resistit.

Si res vendita non datur ad in
teresse agitur.
Omnia que contra bonam fidem
fiunt in ... actionem veniunt
Semel certioratus amplius certiorari non
non videtur celatus qui sciunt. Nec
certiorari debuit qui non ignoravit.
Si in emptione Nota quod ... vacua possessio
Ratio Non videtur traditum quod est ...
Quod non potest vere fieri quasi fiat
Si fundum ubi modus minor invenitur non
potest extimari bonitas loci qui non est.
Tenetur Dolia integra sint prestanda.
Non est novum due obligationes in eandem
personam concurrere non possunt
Ex empto Nichil magis congruit bone fidei
qua ... prestari quod inter contrahentes actum est.
Emptor cogitur facere nummos venditoris
Que vinum ita vendunt promittere debe
nt esse libere ut oportet
Venditoris extimacionis est ... quod corrupta
Emptor agit de evictione et si rem non
defendit ubi manifestum est rem esse petentis
Venditor ... emptorem facere supinum in possessione
Nemine duplici dampno affici patitur
bona fides. ... rectis.
Julianus Que contagiosis adherent contagiosa sunt
Quis una ... totum gregem contaminat.
Non ... quis factum asseverare quod ignorat
Offerri ... pretium ab emptore alioquin
venditor ... pignus retinebit donec partem persolvat

Cum re emptor fruitur equissimu est eum
prestare usuras precij alteri.
Ex contra procuratoris utile actio dno datur
Nota contractuz eklaudicare
Fundi Nota q fundi tedduz esse dicantur
ulo. qr ebatuus obtinuit institutlino.
Rupta recisa no cedunt uenditori ii spca
aliter expmatum.
Persone quoz costiris aque salare solent
inde esse constit
Veteris Notabilis e.
Distenlis Si i pactiz aliij uendis qua mi
chi ad interesse teneris.
Siquis fun Notandiz e probuz rusticor
Nem a mestero lo fogo si le porta lamane
Quidquid Omne quod accessum uenditor
dixit i integru prestare tenetur.
Seruus quez Qui sciens aliena re uen
didit ignoranti ali qua res euincitur
ad interesse tenetur
Si ea res uis maior e ad usus quampa
riz prodest custodia.
Venditor ante qua res tradatur uenditor
custodiaz rdiligentiaz prestare tenetur
Si uenditor iusta r indiusa hedificatio
ei ptez esse existimamus.
Eucto Generalis exceptio non pertinz
ad ea que uenditor noluit
Emntus Arbor q ifundo continetur non est
seperatuz corpus afundo.
Si duor lucruz cu dampno compensatur.
Siquis alienaz re
Lucius pater sortis soluta mchior commitit
tota pena.
Tiangl Nota qr istrumenta sunt hoste
denda. s non tradenda.
Venditor fines cogitur demonstrare
Bona fides
Si re p uenditore Emptore existente in
mora uenditor rei i mora facere no uir.
Si mercedez Ingnali sermono non co
tinetur psona loquentis.
Penultia No dz quis imperare subiecto q
prudens r diligens p. fa. no forcet i pub
Vltima Dfficultas prestacionis non
reddit contractuz inutilez.

Locatio reductio solo consensu constitu
Cu fundis Actessio locationis e uenditio
Si tabi.
His qui re Cnducta fruitur qr rei. 9. noc
fur act sequitur.
Siquis domum No refert quid fiat ubi ei sile
Nota debere i spca quod euenire potest
Siquis fundiz Impetra culpe ad imiatur
In bone fidei contractibz no dz prestari casus
Videamus Mala electio est inculpa.
Tribus modis dicatur quis i culpa si
no fecit quod quis diligens faceret.
si fuit i mora si contra pactionez u factu
Conductor prospicere debet ne i aliquo
ius rei uel corpus deterius fiat l fieri paciat
Nota qr sigillo habetur fides.
Item queritur Temperare debet quis cur
suz z uoluntatem sua.
In culpa est magister nauis qui naue
mittit i flumine s. ine gubernatore.
Leuis castigatio concessa e magris

Si mio materie res frangatur artifex ex
cusatur secus si imperitia facientis.
Fullo tenetur uestimenta muribus panic
Nota quem tenen demutare:.
Vi resistendum e si resistere possumus.
Si culpa tua magistratus michi dampnu
dederit tu michi teneris
Nota tacentem uideri consentire.
Cui ad etiz Qui patitur colonu finito tpe
i fundo morari tacite relocasse uidetur.
Ex conducto Equalitate contractus ubi ac
apienda sut dna proprias significatione
Propter sterilitatez faciendi est merce
dis remissio r expectand ius i tpra libtatis
Si uno anno Notabilis e.
Sed addis Ignorantia no dz excusata
in uasis propriis secus i herba mala qui
i pastuus inste potuit ignorare.
Naz que facaliunis sciri possit si ignore
tur grauius coherceantur
De paruis impendijs no est curandum.
facienda e mercede remissio si fruc non si
erat re conducta. Cuz uenderez
Item si plurz Artifex operaz suam locat
i. faciendi necessitatez.
Ileam e contrahentibus i uicez se circuue
nire i precio emptionis r uendicionis.
Si i lege decurrendiz est ad arbitriuz boni ui
ri Nemo pot duabus rebus sufficere.
Sera est pena que refertur eo tpe quo frui
colonus alijs rebus no pot aligatus
Parua mora extimari no dz cu dampnu no afferat
Si mercedes Nota argu contra illos qui promittut
facere cartaz ad sensuz sui sapientis.
Inquilinus habitacione relinquere potest
si obscuretur lumina uicino hedificante et si
hostia uel fenestras nimi corruptas loc. no restituat
Conductor oia sm lege conductionis facere dz.
Ante omia curare dz colonus ut opa rusti
ca suo tpe no faciat fundum deteriore.
Propter tuaz culpaz uel contumacia ad
dampnu quod sentio tu michi teneris.
Modicuz dampnu dz colonus eq aio sustine
Culpa abest cuz oia facta sunt que quisque
diligentissimus obseruaturus fuisset
In operibus Scriptor pro dz ops pficere quos conduxit
habitatores Ista dio pertificantur in inte. s.
non ledi uel modice ledi.
Colonus non tenetur prestare mercedez
si migrauit cu subesset iusta causa mortis.
In lege locationis Qui promitit no facere
curare z opam dare dz ne q conmissuz fiat
Cui insulaz Ingnali sce no continetur s loquen
In naue suaphem Non intelligitur quis in
culpa si faciat quod habeat necesse facere.
Cui pluribus dz. habet necesse ab uno incipe
n e i inculpa si pmi meliore faciat condic
tionez quaz ceteror.
Cu fundus legatarius no ht necesse stare
colono
Si fundus Nota quid iuris qu colonus
phibetur frui aut adno aut abextraneo.
Opus periculo no accipitur pro fortuito casu
s pro eo ubi leuissima culpa fuit.
Cui operas Qui operas suas locat totius tpis
mercedez suaz accipere dz. Si per eu non
stat quominus operas suas prestet.
Non solet mutacio locare dominiuz.

Cum mercedem notabilis est lex ista.
Si de dampno Nulla diligentia consequi
dampnum possumus ne dampnum inju
ria nobis detur
Locare servitute realem nemo potest
Si quis conduxerit unum numum conductio nulla est.
Si ignorans Non videtur contempnere disciplina
militarem qui in litem ignoravit
Ea lege Nota quod aliquid potest quis postula
re cum contrarium non foret postulaturus.
Sucero fideiussor intelligitur se obligare
in omnem causam que ex ea obligacione oriri potest
Simplex colonus impune ex pelli potest.
si per biennium non solvit debitam pensionem
Nota quod quedam tacite sub intelliguntur.
Nota quod repellitur qui pensione non solvit
Dominus dicitur Tutores qui ignorant facultates de
functi possunt facere jurare omnes perso
nas habentes rerum noticiam defuncti.
Expensas factas utiliter vel necessa
rio recuperare conductor potest.
Cum fundum ante tempus sine justa ac pro
babili causa deseruit tenetur ad sol
vendas totius temporis pensiones,
Cum domini Nota quod dicitur accipitur pro biennio.
Cum domum habebat
In silvam Judex potest artare tempus conprensum
in opere faciendo.
Vacamus Si opus corruat casu fortuito
periculum respiciat locatorem.
Cum in plures heres coloni licet non sit colonus
dominus tamen possidere videtur
Absolvendus est qui opus voluntate
domini permutavit.
Pacientia pro consensu valet
Propositum tenuisse videtur qui passus
est inferri quod recipere non proposuerat
Mala electio est in culpa.
Nota de petitorio persolvendo vel pro mer
cibus vel pro veda. penultima
Ultima Si opus corruit vitio fabrican
tis erit periculum conductoris.

Extimatio periculum facit ejus qui suscep

Natura non pactum correlativorum quod unum
est aliud.
Condictio ob causam non habet locum in contractibus nominatis

Nec res exemplis egeat paucis agi
Nam Cum deficiunt vulgaria atque usi
tata actionum nomina prescriptis verbis agen
dum est
Naturam Plura negotia quam vocabula.
Naturalis Quatuor sunt contractus in
nominati. Do ut des. Do ut facias. fa
cio ut des. facio ut facias.
Pecunia alieno nomine exigi non potest si
ne speciali mandato.
Nota quod in contractibus omnibus innominatis venit
quod in eo venerat quod simile est.
Si dominus Non videtur nudum pactum
intervenisse quod certa lege dari placuit
Ob eam causam
Quia Quoniam non est plenus numerus spi
ritualium seu specialium actionum ideo

v. de exceptione rei vendite et tradite. l. 1

de rerum permutacione

v. de prescriptis verbis. l. 1

plerumque actiones in factum desiderantur
Ubi deficit lex judex supplet. Si ubi
Cum proponas propria utilitas non
est preferenda aliene utilitati.
Solent Qui noverunt judicare fures
Si item Nota quod arbiter qui stipulatus est
penam de eo tradere peti arbitrium observari
Rogasti apud Labeonem
Quotiens Quod deficit actio vel exceptio
utilis actio danda est.
Dicimus quod pactum appositum in continenti usure
extra stipulationes peti possunt
Penult. Sed et opere ab eodem vel di
versis prestari non possunt.

Generalis conventio valet in pigno
ribus non solum pro bonis pre
sentibus sed etiam pro futuris.
Questio pignoris ab intencione dum sepa
Superatus Creditor debet probare res fuisse
bonis debitoris tempore obligationis contracte
Nota quod inter alios dicta aliis preiudicant
Una lata contra debitore creditor nichilominus
agit ypotecaria actione.
Contrahitur ypotecaria Ideo scripture fiunt
quod actum est inter partes facilius comprobetur
via et sine hiis valet quod actum est si habent probationes
Res ypotecate sunt pignus et ypotecam tantummodo
nominis sonus differt
Obligatione in generali obligatione veniunt ea sola
que quis specialiter foret obligaturus
Sed quod Quod vendi potest et pignori obligari
Si debitor Cum res simul duabus obligatur
si inter se contendant melior est condicio possidentis
Si is qui Administrator rei publice potest rem
publicam pignori obligare
Usus fructus potest pignori obligari
Servitutes urbanorum prediorum pignori ob
ligari non possunt.
Grege Totius gregis renovati idem grex est.
predia superficiaria possunt pignori obligari.
Ypotecharia suas habet condiciones. ut
vel domum tollatur si de pignore fuit satisfactum
Et qui subeundo propter inceptum petitionem
non obstat postea agenti rei vendite exceptio
Quesitum Ante diem solucionis est conuncta
persecutio pignoris permittenda.
Et que videlicet Creditor habet necesse probare
rem in bonis debitoris fuisse tempore obligationis
contracte quod in speciali obligatione venerit sibi locum.
Sepe appellatione residui et reliquorum to
tum significatur.
Si fideiussor Ratihabicio retro trahitur.
Remutate salva manet ypoteca quo
jus offerendi datur cuilibet possessori
qui actione ypotecaria convenitur.
Si duo pariter pariter de ipotecha paciscuntur
unusquisque pro quantitate debiti pignus habet obligatum
Pignoris obligatio hac mo accepta tenet
ut si i. certum tempus pecunia non solvatur creditor
rem possideat iure emptoris tunc justo
precio extimandam.
Pignoris Conventio pignoris parit cre
ditori ypothecariam actionem.
Si ab eo Cui datur publiciana creditori pignus
utilem ypotechariam actionem.

Cui pign(us) salua manet causa pign(or)is
ubi unius(?) debitum persoluat
Cum conuenit Notabilis est lex ista.
Si iterum quidquid accedit pignori i(n) fortu
to ad debitores p(er)tinet
Superfluum precii debet creditor restituere debitori
Si ideo quatuor finibus notabilis est
Cum metiose cum metiose (con)t(ra)ctus pignoris
i(n)terce(dit) uel etiam utiliter retencio
in pignoris locus non est.
Fideiussor
Paulus de superfluos sequitur ius sol(uti)
Bone fidei possessores non tenentur credito
ribus restituere res obligatas in qua
tenus res p(re)ciosior facta est sumptus
restituantur
Nota quod i(n)generali sermone continetur et lege
Lex uectigali fundus uectigalis pignorandus
Soluto iure debitoris ius soluitur acceptum
Debitor res in dote est ... remansit
Pemissa. Qui obligat bona sua intel
ligitur obligare p(re)sentia et futura
Ultima idest habeo in noua insula quod
in ueteri habebam uel obtinebam.

Non solum in uecta et illata sunt pig(nori)
obligata p(ro) pensionibus et ceteris
ha(bitatio)ne iure in rusticis prediis ea demum
sunt obligata que sciente locatore i(n)ducuntur
Signatum fideiussor tacite mandare ui
detur res suas esse obligatas quas an(te)
fideiussore obligauerat debitor principal(is)
Licet tacita obligatio pignus non spectat
libertatem.
In prediis rusticis fructus qui nascuntur
in prediis tacite sunt pignori obligati
Cui officium officium hospitis est in uecta et il
lata includere si non soluatur.

Qui non potest emere non potest pignori obli(gare)
Aristo Sepe consequi iure pal
...os quos per nos habere non possumus
Pemissa Nota hoc imitacionis ...
Ultima littera et pignori obligari non potest

Qui generaliter Creditor
Interdum Qui prior tempore potior
est in iure que regula fallit in tertiis ca
sibus hiis legibus comprehensis.
Idemque res empta de nummis pupilli non est pignorata
Si pignus notabilis est lex ista.
Cui balneum Dimisso creditore priore tunc
sequentis pignus confirmatur. cum res de
bonis debitoris ...
Bone fidei possessor dicitur qui ignorat esse alienam
Potior Cum semel condictio exstitit perinde ha
betur ac si tunc stipulacio interposita esset obligo
Secundus creditor habet ius offerendi priori.
Creditor Etiam bona possunt notari in ...
Si non duo Cum a diuersis non duobus res habi
ta est potior est condicio possidentis.
Etiam nota bona leges prouiliis qui debet
habere fictum ut in ficto ... actio p(ro)ferre
Claudius Nota quod hic res est in ...

Res inter alios acta alii non nocet non est
Si uero dicentem te nec te inuitare debes
Nota ubi possitum sic in fine fine ... ergo
post sententie qui uenitur debitori ...
Aliter Si creditor agat pignus contra pos-
sessorem et ei iura cedere sibi competencia co(n)
tra reliquos possessores

De distractione pig(no)rum. l. i.

Nota bonam legem. Si fideiussor emat pi
gnus debitor nichil omnino aduocabit
Cum prior Nichil interest an creditor pignus
datum uendat an de uno pignori obliget
Ea secundus Et creditori secundo et fideiussori emen(ti)
recte offertur debitum a debitore.
Creditoris arbitrio est uendere quando uult de pignore obligat(o)
Quesitum Si necessitate facta uendicio non obli(gatio)
liberat debitorem in pecunia sit recepta.
Qui malum pignus accepit non admittit eract
ionem residue quantitatis.
Et si ego Qui demictitur tenet actio eundem agente
repellit exceptio.
Receptum Pignus manet in dominio debitoris
Si uenditione mea res ad te peruenit eque et ut
in reformatas eam quia tu tibi retinendas esse
Si aliena uenditur non est quod de fructu querere
ideo te euicta ab emptore pignoris debito
potest queuenire
Pemisit Creditor qui uendit pignus ius sum
cedere et tradere possessionem si habet.

Quibus modis pign(us) uel ypotecha soluantur

Rei ... absentis si de suo satisfaciat e
ditori non habet ypothecarias actionem
sed exceptionem si possidet.
Transacto iudicio de persona defensoris in
duobus fideiussores tenentur et pignora non liberantur
Si creditor Notabilis est lex ista.
Si debitor Creditor facit sibi preiudicium per con
sensum et salua ea pignus sui consentit.
Soluitur Nota quibus modis pignora dissoluant(ur)
lex liberatur sibi imputare debet creditor qui sa
tisfactione amisit uice solucionis
Si consensit plus operatur speciale mandatum quam generale
Nota de obli(gatione) rei aius que effectum seruat iure
Sicut re corporali filius qui habet liberam peculii
administrationem sicut donare non potest ita nec pi
gnus amittere. Ubi presumitur uendidisse qui sem
per in possessione remansit
Uenditionis apellatio generalis est
datio in dotem uendicio est
Qui sit pignus uendi non est debitum consentire
si id passus est quia sciebat rem suum utique durare
Perniciose subtilitates non sunt a nostris
iudicibus admittende.
Uoluntate heres uendita consensu creditoris re
dimatur a debitore ius p(ri)stinum restitutum cre
ditori in p(ri)stinam causam reuolutum est ...
Si res uendita consensu creditoris redimatur a de
bitore ius pristinum restituitur creditori in pristi
nam causam reuoluta uendicione
Paulus Rendit sola oblatio liberat ab y
potecharia creditorem.
Qualiscumque possessor offerendo debitum remo
uet creditorem
Aut est iudicandum opinum uice sentencie
Pemisit fideiussoris datio pro satisfactione habi
tus est creditor non possit recipere particulare solutum

De edilitio edicto

Liber xxi

Obliviendum est fallaciis ne
dentur ut emptoribus suaviat
Quibus pot. debet habere
nota vitia rei sue.
Aliie sunt publice. alie fiscales.
Morbus est habitus cuiusque corporis
contra naturam qui usum eius ad id faciat
deteriorem cuius causa natura nobis eius corpo
ris sanitatem dedit.
Vicium est animi morbus corporis.
Semia contempni possunt sicut levis fe
bricula. aut vetus quartana que facile
cilli sperni potest // Omnes homines
fere sunt viciosi sed non morbosi.
propter vicia animorum non agitur redhibitoria
Obgerie Quibus affo sunt male morige
rati ut in eis nullus usus sit.
Spado sanus est qui unum testiculum habet
Cum autem caret utroque viciosus est.
Sicut ligua Equus cum lingua abscisa non
est sanus.
Mutum Cum graviter loquitur morbosus non
est officii Non est spectandus quis vitiis si
gnatur an sine impedimento uel pluribus
uel paucioribus uti possit.
Cum dentibus Magna pars hominum aliquid denticavit
Cum clamitans Si quis naturaliter gutturosus sic aut
oculos eminentes habeat sanus est vel et cetera.
Ex nimia ingurgitatione obolet.
Queritur Varinum ac papium minus est
concipere ut tueri conceptum.
Sterilis anatum sana est alioquin contra
Mulier arta ita ut corrumpi non possit sa
na non est.
Ex permittentibus actiones suas non est da
tus regressus.
Ad eos morbos et vitia pertinet hoc edictum
quod quis inferavit uel inferre potuit.
Cui bis Que bis purgat in se sana
non est sic est illa que non purgatur nisi
accidente prope aetatem senilem vel iuvenilem.
Quod ita sanatum est. Nota bonam legem.
Omnis sit fugitivus Fugitivus est qui ca me
te discedit eo animo ne amplius revertatur
ut mutato consilio revertatur et nemo tali
pacto sua penitentia desinit et noceri
Qui hostem ruinam uel incendium uel la
tronem effugerit non est fugitivus.
Ab effectu ei quis dicatur fugitivus non
si aliqua nocte stetit extra domum sine domini voluntate.
Non est fugitivus qui id fecit quod facere
re licere arbitratur.
Erro est qui frequenter sine causa vagatur et
temporibus in res negotioria consumptis ser
uus sero domum redit.
Si quis venditor Nota bona lege rurale
Sciendum Ea que ad nudam laudem pertine
nt non obligant venditores.
Nota differentias inter dictum et promissum

Qui promittit artificem non tenetur.
Frontale eminentes si tamen consentiunt
Tempus redhibitionis sex menses utiles
Redibere Rursus venditor sit ad habendum
Curante erratus pro pena ponitur.
Malus servus credit est qui aliquid facit
quo se rebus humanis extrahat.
Nota emptorem teneri ad culpam
Sepe consequitur quod pallium quod per
se habere non potest.
Ediles Appellatione familie contine
tur omnes qui sunt in servitio nostro.
Deterior factus non solum ad corpus
sed et ad vitia referendus est.
In iudiciis bone fidei ea que contin
gunt post litem contestatam valde spectant
ad officium iudicis et si non fuerit
ei nominatim in iuncta.
Quot quis habet necesse dare
et recipere semper prius debet offerre.
Si venditor non caveat de his que
continentur in edicto infra duos menses
redhibitoria convenitur.
Ite si sum Nota bona lege.
Quod si nolit venditor loco pignoris
tenet id quod qui vendidit donec
pretium persoluatur.
Emptor tenetur de culpa si non ad
hibuit medicum ut sanari possit uel
malum adibuit sua culpa.
Si homo moritur culpa emptoris
pro vivo habendus est ut omnia
prestentur que prestarentur si viveret.
Quecumque post litem contestatam con
tingunt arbitrio iudicis deferuntur.
Appellatione familie filii familias continetur
Quanto minor sepius agi potest.
Presumptum est eos esse malos qui sunt
ex genere reprobato.
Ea que moribus et consuetudinibus sunt
in bone fidei iudiciis venire debent.
Quod accedit pretium emptionis obtinet
Itaque Ea prestant accessorie que in principali
pervenit Non quia refert utrum quis ex
presserit vel non.
Cum eiusdem
Precipiunt Novitia mancipia. Val
liora et ad omne ministerium habili
ora esse creduntur. Vetera vero veter
ina difficile est reformare.
Ediles aut Nota in hac lege dictorum quod in
diximus in intelligitur tractate repetitum
Iumenta redhibentur occasione ornamentorum
Omnia iumenta sunt pecora sed non convertitur.
Omnia animalia iumentorum appel
latione non continentur.
Mullus generare non potest.
Equus hostensis cum ornamentis
datur ornatus vendendi causa.
Bovem Bos qui cornu petit et nullam pre
fundens cetera que vinna que sine calcibus
lisa turbantur in nostra sunt. uel dicitur
Quibus talem sunt quos potius et cetera.

[illegible]

expedit no habere qua habere.
Si p fuit i9 peres acto pruata item agi pot
Justissime homo no accedit alteri di
gnitati que minoris sit rei & hoc pp
hominis dignitatez.
Cui cu uno 9 xit no cogitur cu pluri
bus litigare. Vertimoniuz generis ho
minuz ad lucruz potius uel turpit
faciendiz pronu est.
Redibitoria fiet redibitoria duplice
habet 9demptacione.
Si tam pctis e facto 9ste dare qz ubis dixe
Etiaz pro herba pestifera locuz habet
redibitoria. Varicosus sanus no est
Quartana his diebus quib uacat i
firmus sanus no est
Qui sex menses Notabillis e. latin
Si filius 9stultus e emptor qui egit
redibitoria qui sim poterat retinere.
Quero Nota arguitur q confessio fa
cta extra iudiciuz coraz honestis uiris
preiudicat 9fitenti.
Facta Redibitio rez restituit i statu pstin
De reb donatis Nota prouibuz rusticor
actual dona no gitur i locha.
Quod benigne confero non debeo fra
udis consilio reuocare.
Sciendiz in rebus donatis & locatis no
habet locuz hoc edictuz.
Penult Jumetuz fugit & redit sed tamen
non dicitur fugitiuuz.
Vltima Nota que dicantur uitia anime
et que sit diffia iter uencia & uectana.
No 9sultu quis maliciosius co q . . . sit

Sine preciossissimum sine quod e igas
uilissimum emtum locu qualitas
utrobiqz estimatu.
Cuz i uendicione no . tps uedes spectatur
Illud qr no male 9tinue cu tutoribus.
Si fundus sin loca 9suetudine de euict cauet
Si quis p fundu.
Lucius ticius 9 . . . casus euictionis
post 9tractuz empt dici ad uedit. no piere
propter utilitatez publicaz imper
rator pot facere de iure tuuz.
Cuidaz presens i telligitur 9sentire.
Euicta simplo de dupla 9mittitur eis morte
vendicant. Quez de euictione tenet acto
eudem agentez repellit exceptio.
Sibimus Si res decedit antequa euicatur
stipullatio no committetur.
Sitez no agit de euictione qui ppeul
paz suaz amisit causaz
De nobilibz tpe pot fieri denuntiatio de
euictione diez tamen no pp sententiaa.
Vbi lex non distinguit nec nos distin
guere debemus.
Si ita quis ubi factu pmittit interesse
se uenit i obligacione.
Vltima de Eius dez rei extimacionem
bis 9sequi non debemus.
Si mancipu no refert q que actionis agitur
Nam pro singul tabulis & cementis de
euictione non agitur.
Emptori Non tenetur uenditor sat

dare de euict n ex speciali conuentione.
In editione Mer no uetet in pde 9 cedere debet
Vinor Qui subeundit i rei uendicatione tantu
aget publiciana.
Si ei pari utilitatis agit qui de bursa ac
cepit & i sinu reponit
Vale Vitullus in pprie dr fructus uace.
Si duos Notabilis est
Si pignora Executores doluz adhibentes
in exequendo de dolo conueniuntur,
Si p imprudentiaz Iniuria facta emptori
non debet contingere uenditore.
Plenior transit obligatio ad herede
Sciendu Nota quod si feudatarius & emphi
teota stipulentur de dupla agere possunt
Qui alienaz Empto qui usu cepit uel p re
euict de em no agit.
Si ideo Emptor absens 9depnat no agit.
quia uidetur 9demphatus potius pp absen
tiaz qz q malaz causaz fouerent
presenti uenditori denuncandu est nisi
pe . . . fiat quominus denutietur.
Si dictuz No debet satisdare qui dupla m
promittit si sufic nuda pmissio n a 9uenerit
Sibi imputare emptor qui 9promisitqz
sententia arbit no dat regressuz de euict
No habet emptor regressuz de euictione si
cu potuit pupillo denunciare non fecit.
Habere licere Notabillis e.
Si i uendicione ubi no est expressuz quid
debeat dari noie euictionis datur simplum
Si rez qz Omnibz heredibus uenditoris de
nunciandiz e omnbqz defendere debent.
Heremus Pacto remittitur renuntiatio.
Emptor non hz necesse apellare sed debet
denunciare uenditori ut si putet apellan
duz appellet // Non agit de euictioneq
uitio suo perdidit bonaz causaz.
Ex mille Nota legere habet
Rem hereditaria indiuidua e cu pignoris
Si cu uenditor ypothecaua uidi possaz cauat
Qui libertatis utilius est stare ingrata
libus qua discedere ad specialia.
Non debet quis per fisorie loqui.
Pater filie no sic mulieris dos est ita
patris esse dici potest.
Interest patris filiaz dotata habere.
Si plures Carta no 9uenit q . . . sepult
Sed no plus uiris pot habere heres qz defun
tus habuit de ordine regulari. // Que reme tuz
In penult Nota q pudicez uel executore fa
ciendu e uenditio rei 9demptat si qui uendit
sz his cuius fuit de euictione tenetur.
Pst No obligatur quis euictionis noie i eo iure
quod rei uendite tacite solet accedere.
Re pro derelicta habita cessat euictionis actio
Qui nomen uendidit quale quale pstare debet
No dns postea factus dns fingit emptor repellit

De usuris. R
liber x xxj.

Mor regionis spandus est.
Nichil ptinet ad iudicez futuri
tpris tractus eius . . . u 9tractuz e.

Infitiari Nota quod precedere litis contestacionem.
Temporis interiecto quo indicatus datum dil
lacionem non fructum afferre debet.
Desperatus non prestatur usura si de quantitatibus
Non est desiderandum quod sine rubore peti pot non
Stipulatus Clausula adiecta semper debet
aliquid operari.
Non debet plus venire in actione resti
tuta quam erat in principali
Cum de inadverso debitum solvit longo tempore
et futurum prestare tenetur.
Debitor Nota quibus modis cursus usurarum inhibeatur
Nota quod posterior mora nocet
Pecunie Non est in mora debitor cum nemo
sit cui solvat. Scia
Qui servisses Consuetudo patris fa. probata est
Neque usure non prestantur fructuum per
ceptorum post litem contestatam.
Liberalitatis Rem patris fact. usure non exiguntur.
Cum quidam Nichil pot imputari ei qui si vel
let solvere non potest.
Usure non propter lucrum petentium sed pro
pter moram non solventium in fideiussoribus
Iudiciis bone fidei ex sola mora debetur usure
Fiscus usuras non dat sed accipit.
Fiscus actor successionis utitur iure suo.
Sacdum Non videtur in mora qui habet
iustam causam differendi solucionem.
Usuras inutilis ad ictio non tenetur si tentium
Siquis solidi Non. litig. non esse aliquem in mora
Gestor negotiorum facit debitorem esse in mora.
Quin sit eius fructus non inter semis si inter soli perceptum
Bone fidei possessor in percipiendis fructibus
idem iuris habet quod dominus
Bone fidei possessor in religendo est quia ad fructus donet
res evincatur.
Inpecuniam Absurdum est hominem in fructu esse
cum hinc fructus deus hominum gratia comparavit
Placuit velle prius velle non videatur.
Etiam Notabilis est.
Mora Nota bonam legem.
Sicine Usurarius qui habet bonum debitorem
non debet alium querere.
Usure vicem fructuum optinent. lite contesta
ta usure currunt. Preiudex. Notabilis est.
Videamus verbum restituas plenam habet
significacionem, Nota diffinitionem verbi peti quod fuit
meum vel quod meum non fuit.
Inpense de fructibus deducuntur.
Equus Appellatione equi continetur equa.
Tutor Tutor non compellitur accipere parti
cularem solucionem.
Penam pro usuris stipulari supra usurarum
licitum modum non potest.
Fructus Nota quod fructuum alii sunt natura
les alii industriales.
Quod in fructus inpensa minuit fructus.
Duplex paratus verum accipere non est in mora.
Ultima fructus rei est pignori dare licere

ff. de nautico fenore. li.

Traiectitia pecunia est que trans mare vehitur
Labeo protestacio presentione cedit
Periculi Centessima usura est que equiperatur sor
ti in capite unius anni
Ultima pena committitur si non sit qui solvat

Probatio incumbit asserenti non neganti
Aliena parte Omnia per legem licent
nisi expresse prohibentur prohibita.
Patrum Qui fraudem alegat fraudem probare tenetur
Cum probatio Servus de suo facto . . . interrogari
Si filius Quilibet presumitur in potestate in plenum emancipat.
Si pactum preterquam conveniens heredi
bus nostris sicut nobis metipsis.
Census Magis credit instrumentis quam testibus.
Quinquaginta prima fronte equius est
ut petitor probet quod intendit.
Iudicis facienda est fides tantum.
Circa eos volenti probare de iure suo
mox gerendus est.
Longa differentia est utrum quis absol
vatur appellacione . . .
Quidam Qui est in possessione filiacionis non
habet in esse de filiacione probare.
Nota quod mater petens filii pot testificari
Quot Qui dolum dicit dolum probare debet.
Interrogationes facte probatio exigitur abacte
Incerti Nota quod reus efficitur actor excipiendo
Siquis liberum liber homo possideri potest non
Servus quibus presumitur ingenuus in plerumque
Si qui Qui alegat novitatem mutatam debet pro
bare omnia intentionis ypothecariam debet pro
bare duo. rem sibi obligatam et eam penes
Cirographum Propter cirographum cum
celatum presumitur debitor liberatus
Cum in debito Nota quod punitur in ficiator.
Non. diligentem non esse verisimile erare.
Nemo presumitur adeo te supinus ut pe
cuniam suam iactet maxime si est homo
diligens et studiosus pater familias
Probare debet in debitum qui preten
dit in debitum persolvisse.
Nisi sit mulier pupillus vel minor vel
miles vel agri cultor vel aliqua simpli
citate gaudens et desidia deditus qui
presumitur in debite persolvisse nisi aliud
hostendatur. Non. quibus est causam non teneri ad
Non. causa non exigitur probatio presumptum
non est obligatoria cautio que legitur in deste.
Procula presumitur remittere qui omittit exigere
Qui testantur Quot aliquid sub pretex
tu debiti religiti non capaci presumitur
in factum in fraudem. non vera causa reddita probet
Si arbiter Nota quod in memoria facti opus
recipitur testimonium de auditu.
Ultima Epistole optinent vicem instrumentorum
Dictum matris negantis filium non preiudicat

Appellacione instrumentorum omnia com
prehendi quibus causa instrui pot.
Qui enim Exempla probant.
Calumpniosa scriptura non debet in iudicio obtinere
Reputari Nota quod aliquid fit ne ut scriptura si
pure ad hoc solum fuit scriptura ut quod actum
est inter partes possit facilius comprobari
illam et sine hiis valet quod actum est.
Ultima Semper presumimus marem femine
et hominem amplioris dignitatis inferiori sic
et seniorem ante ponitur minori.

Testis in invitus cogitur ad testimonium
Testium usus frequens et necessa
rius est et ab hiis precipue exigendus quorum
fides non vacillat. Referenda est testium
multitudo.

Intestabilis Testes non sunt audiendi qui ad ius sub fidem sue testationis vocabat
Testium Condicio sexus etas discretio.
fama et fortuna fides in testibus requiras
Iudex qui iudicat magis scire potest quanta fides sit testibus adhibenda.
Testis suspectus habetur qui unum et premeditatum sermonem dicit.
Quicunque sunt fidei testium derogantes vulgaritas res persona gradibus loco hec sunt sona temporis.
Consequens fama facit fidem rei de qua agitur testibus et non testibus est credendum
Iudex testes solet interrogare.
Cui paruit pro testium gra necessarias dedit si ipse dia infamis repellitur a testimonio.
Iudicialis causa de aliena iuris dictione testes non sunt vocandi nisi hec sua dedit loci consuetudo.
Lege iul. No. que sunt ille persone que iure non compelluntur dicere testimonium contra certas personas.
Ydonei non sunt ydonei testes quibus imperari potest ut testes fiant.
Servi notabilis est
In nuta testimonium notabilis est.
Testis non est ydoneus testis filius patri nec econtra.
Nullus nemo in causa sua est ydoneus testis
Ad fidem fides habenda est testimonio non cogatur
Ubi nud pluralis elocuno duorum uno ad minus contenta est
Quesitum Quod est omissum a lege non est obmittendum religione iudicantis.
Qao dampnatus de adulterio non potest esse testis
Qui falsi vel varia notabilis est.
Ex eo Omnia intelligitur concessa nisi expressum reperiantur prohibita
Intestionum Minor xx. annis non potest esse testis in negotio criminali.
Ob causam vilis et deplorata persona admittitur ad testimonium cum tortura.
Ad multitudinem testium respici non oportet sed ad sinceritatem testium fidem et ad ea quibus lux veritatis adsit.
Curent Curare debent iudices ut rerum probatio salva sit.
Produci Non potest esse testis qui antea in eum reum testimonium dixit.
Penultima notabilis est.
Ultima Advocatus non debet reddere proculi entulo suo testimonium si contra eum etiam

de iuris et facti ignorantia.

Ius finitum est facta aut infinita facti interpretacio plerumque etiam prudentissimos fallit.
Plurimum In propio facto non est tollerabilis error
Iuris ignorantia Iuris error non prodest volenti capere volentibus.
Iniquissimum Scientia mea michi nocet nec alterius ignorantia michi prodest
Nec supina Medium tenuere beati.
Neque negligentia crassa. aut supina aut nimia securitas extimanda est nec delatoria curiositas exigenda est
Iuris ignorantia Ignorantia iuris non prodest acquirere volentibus suum vero persequentibus non nocet.
Error facti in dampno vel compendio nemini nocet
Regula nemini licet ignorare quod omnes

sciunt de civitate. plus in re est quam in extimatione mentis.
Stultus non solet fugari. Si in iam legis est generale totum lex est generalis.
Ultima impubes non intelligitur scire de iure vel de facto.

Sponsalia sunt mentio et repromissio futurarum nuptiarum.
Solo et nudo consensu sponsalia contrahuntur
In sponsalibus qui tacet consentire.
Filium Quecumque impedimentum contrahenda quam nudum sunt contracta.
Quesitum No. quod multum operatur deductio facta in domum.
Sed si pater sponsum turpem vel moribus indignum puella recusare potest invito patre.
In sponsalibus No. etate vii annorum sufficit ad sponsalia contrahenda. ideo qui prohibetur contrahere matrimonium et sponsalia celebrare nam quotiens aliquid prohibetur etc.
Ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus.
Post iuste cause protrahunt sponsalia per tempora longiora
Et plerumque sponsalia interpositis expediuntur

de ritu nuptiarum.

Matrimonium est viri et mulieris coniunctio individua consuetudinem vite retinens.
Nuptie Sine consensu matrimonium non consistit.
Minorem Ante tempus nupta in tempore de minorum uxor legitima incipit.
Mulierem Deductio in domum viri est sufficiens testimonium nuptiarum
Denique Solus consensus perficit matrimonium licet carnalis copula non fuerit subsecuta.
Si qua in sponsa mea patri meo nubere non potest
Si patina notabilis est Vexista
Adoptivus Servi leges cognationis in hoc iure servande sunt.
In contrahendis nuptiis naturale et pudor inspiciendus est.
Indubie est contra extimamus retine de tribus.
Matrem eius quam sponsam habui michi non licet uxorem ducere.
Qui liberos Pater cogitur prodere offitium filia maritare
Malum videtur facere qui non studet ad bonum
Secundum Officium curatoris in administratione consistit non in nuptiis copulandis.
Non cogitur No. quod filius fa. non cogitur ducere uxorem
Si patre Coactus voluntas est voluntas.
Publicere Nota quod in consuetudine libere mulieris matrimonium persunt et non concubinatus.
Nuptie Simulate nuptie nullius momenti sunt
Plerumque non videtur divisisse quam in brevi reversa est
Semper non omne quod licet honestum est
Palam Palam questum facit quam corpori suo non parit
Passim .i. sine delectu. vel est obletam turpitudo que postea intermissa est non patitur in malo neque peracione pumptatis factum leo ignat.
Lege aiulta impedimentum promovendi que non impedivit iam promota.
In eo nullus est magis invitus quam qui ignorat.

no syncrasti

Incipit notabilia in forma ti
Soluto matrimonio quemadmodum dos petatur

Interest rei publice dotes
mulierum conservari ad sobolem
procreandam et replendam
liberis civitatem.
Soluto pater non pot agere
act de dote sin filie voluntate
Consentire videtur filia q pat no contradic
Non solum sine consensu filie no pot
agere vel exigere dotem pater familias
Si pater securus e maritus. si dotem exacta
atra filie voluntatem pat dedit ho marito.
Fructus fructus i relinquuntur reddituus qui su
psunt deductis impensis.
Divortio facto fructus quos mulier percep
erit quod nuberet i contribucionem venire no debent
laca irrigosa racsa faciunt bis fruct i anno
Racionem fructus habere debemus no tan
ti temporis q percipiuntur sz toto tpr q curantur
Maritus pastillus emphiteota possunt in
cidere arbores ceduas et grandes alias no
Thesauri inventi thesauri i fundo dotali ma
ritus uxori prestare debet dimidietatem.
Maritus interdum totum restituit interdum
nichil. aliquando retinet et restituit.
Primo deducenda sunt facta impendia circa
fructus qz nullus eius invenire pot quod
hoc genus deductionis impediat
Maritus lapidicinas excidere pot de fundo
dotali nisi repugne pactum
Si alienas rem Non possum referre questi
one dum ei aquo habeo causam.
Si ab hostibus Non e equum ob suum fa
num maritum lucrari dotes.
Maritus maritus no de contempnat n iquan
tum facere pot. ex beneficium no transmittitur
ad heredes extraneos.
Quia tale beneficium personale extinguitur cum persona
Alia causa uxor de marito reverentiam exhibe
unde no tenet pactum ut i solidum condempnet.
Quia pat mariti pot a mulieris cum vir et
uxor facti sunt una caro.
Ex dicto hec excepto ut conveniat mariti i q
tum facere pot opponi post sua sciam definitiam
Etiam filii mulieris beneficium habe ut no con
veniant n quantum facere possint et etiam so
lus mariti filii.
In ad ministracione prepar rer no exigit culpa
Si mulier expirat videtur si mulier durante
causa i matrimonium revertatur
Quando dos constante matrimonio solui pot iusta
et honesta causa i tercedente
Si cum dotem constanta exactione dotis contra filie
voluntatem no agit sed extitit heres patri ut
tantummodo percipit delegato.
Protestacionem filius oportet pat filiam de sentire
Quando ante litem conte. mutare possumus vo
luntatem et bono patri et sapienti de filia consentire.
Vir uxor i bonis et malis debent esse participes.
Divortium petit ferox periculosus circa mi
stros terribilis furor.
Maritus qui non sufficit ad uxorem et nulla
curam exibet conpetentem compellitur secun
dum quantitatem dotis eam sustentare et

eius sucurrere mediante.
Si maritus et uxor dissipant id quod habent
dos sequestranda est apud bonum virum
ut ex ea mulier cum familia substentetur
Si pater mariti recepit dotem vel filii
iussu patris pat i solidum convenitur
Si filius sin patre cum de peculio conveniri
Ex conditionibus facit matrimonium no tenet
quasi dotale est qd dotali parte conparat
Si constante dos constante matrimonio peti
pot si maritus ad inopiam sit deductus
Marito exheredato competit actio dotis co
tra heredem patris.
No est serviendum mulier si dica se mag
velle diffamacione qua in represen
tacione de ductionem.
Quod datur ambasiatoribus sin co
templacione sumest quod contem
placione civis communi restituatur
Sentencia mariti q [illegible] suus [illegible]
panda e falsis [illegible] constituta
Uxor sine licencia viri res eius comm
dare non debet.
Si filio in iuris nobis alii res nostras
retinere no debent n iustam habent causam
Semel post oblacionem periculum
rei dotalis spectat ad mulierem.
Si marito cum bona mariti deferun
tur i fiscum fiscus tenetur debitoribus viri
Dotem filia videtur consentire patri q
genti de dote suo habet iustam ca
usam contradicendi.
Ultro paria delicta mutua compe
sacione tolluntur.
Si soror dolo facit qui petit quod
restiturus e ei cum quo agit.
Cum mulier maritus non pot accu
sare uxorem de lenocinio quod ei
fecit facere.
Extimate res Res extimate pericu
lo mariti deteriores efficiuntur.
Si quis sic super generalis commemora
tio continet omnes casus.

Si vero ubi verba legis deficiunt
nec utilis actio danda est.
Vel si iure impense dicuntur fieri circa
fructus q fiunt ad presentis eius util
litatem no circa res q fiunt ad perpetuam utilitatem
Neque stipendium Qui percipit fructus si
bit honera tributorum.
Impense utiles impense sunt pecora
i prediis ponere et vites amandare.

Uxor quodammodo videtur domina
rerum mariti propter societatem
Turpis cum i re iustitie non i tentatur
Uo magis fur furtum referre no pot.
Marcellus De alieno facto no com
pellitur quis iurare qui principaliter sa
cramentum nobis alegat defertur no pos
simus referre nec accusare.
De rebus uo. hic i constancia no recia.
Contra rei hereditatis vindicatam possesse
no fit furtum.
Si concubina uo pot esse divortium n
matrimonium nullum fuerit.
Non eum Uemo competit vendere re sua iusto precio
Si mulier servus dno i facinoribus

obediens esse non debet.
Rerum quedam res gerenda est ab eo qui il-
lam causam tenendi habet.
Sed in tegratio rei integratam maiorum cum p
orem esse dicitur.
Nichil cohabitacio non facit matrimonium si consensus

Sufficit si domini denunctacio ... eius cui
facienda et denunciacio copia non habemus
Advocatus factum suum proponit et allegat
... protestaciones si non sit ne
... bone sunt quia sepe tollunt facta ...
Notare nota quod ... notare videtur qui dene-
gat alimenta ... que filium exponit ...
quirit ... consilio ab aliis quam ipsa non ...
Siquis ab patre tamen ... emancipatus sicut
alii constitutis in potestate.
Non quod alimenta petuntur officio iudicis.
Non tenetur pater alere filium ... artificiis con-
stitutum cum patre ad alimenta prestanda teneatur
ultima ... alimenta constituta sunt

Nova res novum consilium parit.
Partus pars visceris est.
Quidam minus desiderant hic filios ideo
cito concedunt uxoribus dictis se penates.
Omnis male agit odit lucem tenebre ... apte
sunt ad subiciendum partum.
Quamvis manifestissimum sit edictum non ...
... est inter ... negligenda.
Publice interest ne partus subiciantur.
Non ... ordinum ... familiarum dignitas ...
... si ... ... comuttatur ...
sit quod ... leviter obsvari.
Mos regionis inspiciendus est ...
Non sufficit filios sine pericia ...
Non quod hic ... testiolum ... credulitate.
Contumax habendus est pro confesso si ne
... hoc remedio ... ...
... pignoribus captis compellitur respondere.
Obstetrices debent inspicere ventrem sed non
tangere ... mulieris ... de inspiciendo.

Iure ordinario agendum est contra
possessore non extra ordinem ...
... filio ... patris ... ...
custodes ... ...
Sentencia lata pro filia ... ... omnes
indicat ... nocet.
Sicut ... est emptori ad ... mu-
...ici bonorum possessionem ... ita non debet ...
calumpnias relinquere ...
Si mulier ... ... alii non refundet.

Illius non ... hic ... ...
... vilis mulieres ... que
... loco nate sunt ... esse.
... concubina ... ...

Principalis ... tutela ... inspicienda
Curator non datur ... ...

... ad lite ... ... pot ...
... non pot ... ... debet tutorem
... ... prestari pot auctoritas
... Curator datur ... ... persone.
Tutoris datio est de mixto imperio
Sed si filius consentit ... ...
Solet administratori constitutio in senectute da-
... ... coadiutor.
Quod ... Curator datus simpliciter datus videtur
ad omnes filios.
Questum ... impedita vel absentis datus
tutor ... ...
Ultima femine tutores dari non possunt.

Non semper servanda est voluntas patris
... causa mutata ... ...
... vel ex divite pauper factus.
Quo ... ius non deficit ... probatio.
Testamento non dicitur tutor testamentarius
qui non ... datus in testamento.
Quod si nepotes appellatione filiorum non ...
Si ... testamentariis ...
voluntas ...
Si quis subiectis tutela testamentaria p-
fertur legitime et dative.
... vel remoti ... ...
... vel legitima non succedit
Siquis ... vehementer opinari.
Appellatione filiorum ... continentur.
Testamento tutor testamentarius non cogitur
satisdare ... ... certus.
... ...
... sine ... non debent ...
... mater non pot dari tutrix in testam-
to filiis suis.
... successoris successor ... non debet

Naturali in tutore dato ex inquisi-
cione quatuor requiruntur.
... iudicem ... non presumatur ...
... mutacio voluntatis.
... ... inspicienda utilitas pupil-
lorum quam scriptura testatoris.

Tutela in loco remoti vel excusati.
... ... loco ... ... vel ca-
... ... succedit.
Legitimos in modicis rebus non servamus ...
... magnam ... ...
... notabiliter ... surdus ... mutus
non possunt esse tutores ... ...

Nemo ... ... alteri demanda-
... non pot. pretor in furore posi-
tus non pot ... tutores ... pot tutori dari
... ... sit in facta causa non
valet tutoris datio.
Si qui ... ...
... est patrem ... ...
Impuberi ... ...
... ignoranti ... datur tutor.
Illud ... ... tutor ...
... non sufficit quod quis sit dives ...
... habeat bonos mores.
Non est alia ... ... legibus ...

De testamentaria tutela. ...

De ... tutore

De legitimis tutoribus

De tutoribus et curatoribus ... causam habent ...

Romanus apostat fideiussor tutoris pot de tuto
Pretor Nemo pot se eligere tutorem. in arbi. g.
Illud Absens tutor legitime datum presentia et ab.
sentia absunt Nota q si sunt plures electores
pot aliys se ipsis consentire. Decuriones
possunt dare tutores quod fit ad maio
rem partem refferentur ad universos.
Colega colegam dat tutorem.
Curatorem Nota q filii curatore ei dari pot
Dare Alliana non est legibus occurrendum
Non debet is tutor dari quem pater pro
hibuit nominatum non dari
Pari nasent divitie et dignitates sine bo
nis moribus. Non dicitur q creari desiderat
Duius No. si in civitate unde pupillus est
tutor non repiatur ydoneus de tutendi
est ad proximam civitatem.
Lege Puberi tutor dari non pot
Romanus No. q tutor pot fideiubere p
contutore et sic in codem facto pot quis subice
prenderi creatis tutoribus et postea constitut
intra. xxx dies manifestetur eisdem.

Ultima Sufficit tenere mentem et sente
ciam legis. ff. de iure patronatus adige

Tutor non cogitur satisdare de indemp
solvendo ut defensores solent nec
de rato si constat eum esse tutorem.
Si tutor Assidue rationem exigere a tutoribus
solet propter solicitate curare q lit consentur
Sepe plurium geritur melius negotium qua
geritur p plures. Blandiuntur enim qui
putant honorarios non teneri
Tutor gestore mutare non observare cogitur
Itaut Qui p alium gerit per se gessisse videtur
Tutele tenetur tutor si finita tutela non ad
monuit pupillum ut peteret curatorem.
Quida decedens Nemo debet mutare for
mam antiquitus constituta.
Qui debet consilio alterius administrare tutela
integrum habet officium nec tenetur sequi co
silium. nisi sit salubre.
Tutoribus licet ex causa precepta testatoris neglige
non refert a quo fuerit aliquid inchoatum.
Hoc aut Omnibus consuit ignorans vel p Beatum sciens
Tutor qui repertorium Tutor debet facere inve
tarium alioquin patitur gravem pena.
Nichil debet administrare ante qua faciat in
ventarium vel sit res talis q non capit dillacione
Tutor in vendicione rex que dillacione non ca
piunt non debet nimis morari nec ectiam nimis
festinanter vendere.
Ex persona tutoris pupillo aquritur util actio
Ad augmenta pupilli solet curator dari.
Cum plures Non male consulitur cum tutoribus ali
quem in tractatum committuntur videretur.
Tutor debet remunerare doctore pupilli secundum
facultates et naturalem dignitatem.
Frater semper debet dotare sorore sibi ex
utroque parente coniunctam.
Tutoribus dat Secundum facultates debet quis
circha se servientes habere.
Non videtur salva fides si tua negotia geris

et negligis aliena.
Etiam Que subito venit nobis non imputatur.
Cum quem Inconstantia recusanda est. Nam
particularis approbatio reprobatur.
Cui tutor Quomodo patrimonia ita copo
ta sint ut nulli gererit sit necesse.
Lucius filius familias tutor dari pot
Tutor ad utilitate Tutor rem pupilla
rem donare non potest
Vulgo Tu. non cavet de rato vel de mandato dubitet
Decreto Preto constitutum cum decreto iusta cau
sa interveniente debentur.
Unusquisque tutor in solidum agit conveniri
Si moris Brusiani restitutio in integrum cedi pot
Cum curatore No. e
Tutor qui Tutor loco domini habetur qua
tum ad providentiam pupillarem.
Tutor pro pupillo Non sufficit oblatio nisi
obsignatio subsequatur.
Tutoris periculum tutoris officium est defendere
Dine Tutor tenetur reddere ratione de o
bus reditibus qui ex eius fundo bona fide
percipi potuerunt. Mos regionis suadus est
Anutoribus Eandem diligentiam debet prestare
tutor in rebus pupilli qua pater familias
in suis rebus prestare debet.
Tutor nichil percipere debet ex tutela vel salarium
sibi audiet constitutum.
Ad instruendam No. et in lex.
Tutor sine curator Nota argumentum pro masario
q recipit vacias condempnationes in sua
intrata.
Tutorem De canesis agitur post puberta
tem actione tutelle alioquin negotiorum
gestorum actio locum habet.
Si plures Una fronte desiderare potest
ut sibi vita cedantur qui propter dolum
proprium et contumaciam condempnatum.
Tutores Satisdatio sufficit si vel impu
ucas amica labonlibus consulatum.
Impuberi Nota q privilegium principis
ad alterius in iniuriam porrigi non oportet.
Ex pluribus No. q pupilli privilegium non
transmittitur ad heredes quia non cause
sed persone succurritur que meruit princi
pis favorem
Cum post mortem Tamquam tutor facit q
tutoris officium noverunt.
Ultra vires patrimonii non debet tutor do
tem pro pupilla promitere
Si pupillus Qui prescribit silentio e soluti.
Lucius ticius Nota q tutores volentes de
fraudare pupillum non scribunt noia
debitorum in libro. Tu. ve pupilli dare non pot
Ticium. No. e
Int Bonorum Inter curatore ventris et bonis
datum et curator furiosi et prodigi. laga e differentia
Si res pupillaris Nota q non imputat
tutori qui mutuavit pecunia celeberri
mo mercatori licet factus sit post non solvendo.
Si duo No. q tantum facit generalis ma
datum in aliquo quantum specialis curare speciem
Non extimo Nota q ea que fiunt palam

et apte carent omni suspicione. Quod autem fit clam
culo presumitur fraudulentum.
Cirographus Nota quod exemplum in scriptis facit plenam fidem
Cum negotiacione Nota quod tutor ex tutela non
debet facere lucrum. Tutor legitimus pupille quan
atque potest de a pupilla sibi sepevare (?) et nul
lus ex. Hinc sors sine usura in curatores atque
tutoribus transferantur, penes curatorem so
lummodo sors censetur.
Cum hereditas Nota quod illud quod quis prestat
ad usus alios ad usus se ipsum prestare debet.
Apud aristone Nota quod factum furiosi impunitum est

In rem suam sibi auctor esse non debet. Nota quod situ
tor per eum receptus sit non valet quod agitur
Nota quod sompno occupati pro motus reputantur.
Nota quando sufficiat presentia corporis
Nulla non videtur factum quod est perpera factum.
Et si pluribus Nota quod unius tutoris auctoritas sufficit
Pupillus Tutor a pupillo emere non potest nisi au
ctoritate faciat contutoris.
Pupilli in quantum locupletiores facti sunt obligan
Nobiles non pacientur appoi nomina sua in instrumentis.
Nota quod si filius emit pater emisse videtur.
Quod dicatur filius in re patris auctor esse non potest
Et si ex die Auctoritas pure non condicionaliter et in persona data.
Obligari pupillus suam condicione potest facere
meliorem sine tutoris auctoritate non autem deteriorem
hereditatem aut lucrosa non potest adire sine tutoris auctoritate
preses debet an in tuendo non autem post tempus vel exple
Ubi multum loco absentis habentur qui ignorant
ea que in eorum presentia contrahuntur.
Accipientis jussu tutor potest prestare auctoritatem
suam pupillo qui agit et convenitur et sufficit
sola una auctoritas utriusque iudicio.
Si tutor Tutor invitus non cogitur prestare suam auctoritatem
Curatorem Ea que solempnitatem iuris desiderant
ut explicari tutoris auctoritate opus est.
Inter pupillos Divisio paterne hereditatis potest
fieri inter pupillos tutore presente.
Defendentem Post causam actam et condempnatio
ne secutam potest pupillus vel adholescens ab
sente abortu patris qui ex facto tutoris vel
curatoris nil agere vel conveniri debeant
Dolus pupillus non tenetur ex dolo tutoris nisi
si in quantum locupletior factus est.
Post mortem Finita tutela vel cura actiones
et obligationes transferuntur in pupillos et pubes.
Si tutor Et si tutores et curatores suo nomine sti
pulentur eis tamen ex quorum pecuniis ge
runtur negotia utiles dantur actiones

Omnis generis tutores possunt ut
suspecti accusari et quasi publica
est accusatio de suspectis
Tutor quoque Tutor ut suspectus removetur
a tutela sine accusatione.
Deposito demum officio agi tutelle potest.
Cum in uno suspectus fuit et in alio presumitur esse.
Quia futurus rei publice causa potest desi
derare ut alius tutor in loco suo constituatur
Tutor potest per eum inimicicias removere
Tutores non possunt res pupilli vendere

sine decreto quod si factum fuit nichil valet.
Vendicacionem venit puniendum.
Suspecti fuerit tutores et repertum non fecerit
et preterea inventum in publicis vinculis detineri
nisi sit nobilis vel in aliqua dignitate.
Non sunt infames quibus datur quo admittes
Hec cause iudicato ea cognicionis est insenda.
Tutores quod non gesserunt suspecti non possunt
postulari sed propter dolum vel negligen
ciam suam removetur
Suspectus Magis expedit rem suam salvam
fore quam tabulas rem salvam fore cancionem habere
Satis malivolum propositum tutoris non minuit sed p
sunt in re familiari minuens eius mandi facultatem
Impuberibus adholescentes curatores suos
possunt postulare suspectos consilio propinquorum
probata negligentia delictum est.
Tutores qui evocati sui copiam non faciunt pro ha
ipsum ut suspecti non removentur nisi tanto inq
sicione habita diligenti.
Suspectum Convicti sanguine vel affinitatis
vinculo ut suspecti non removentur sed eis ad
iungitur coadiutor.

Rubrica de excusacionibus tutorum et curatorum capitulo li liber quartus in fine

Varia honera tutelarum possunt excusare
philosophus philosophi grammatici
oratores excusaciones sunt a tutela causa
Semel probatum potest iterum probari.
Laici experes negociorum possunt esse tutores
Paupertas et adversa valitudo et levium civitatum
excusant homines a tutela.
De excusationes Tutela emancipati filii in
tria honera computatur.
Proximus dicitur pubertati qui prope pu
bertatem est per sex menses.
Jam venisse videtur qui in brevi est venturus
Pro nobilitate sepe privilegia conceduntur
Bona viciniam multum prestant comoditatem
Suburbani eodem privilegio gaudent quo in ci
vitatibus habitantes.
Sobrii excusacione habent.
Bello amissi In bello amissi dicuntur illi so
lum qui in acie ceciderunt.
Propter litem Nemo prohibetur prohibitur excepti nisi
Tutor simpliciter datus ad universum patri
monium datus esse videtur
Geometri In quadruvio docentes non sunt excepti.
Excusare Tutor in libello se excusare non potest
Tutor petit Supveniens privilegium non exclu
dit peticione legitime institutam quasi preventus
Juris periti illi qui circha latus principum
et in consilium principum assumuntur excusacionem habent
Duo patrimonia unius esse non possunt
Si quis Non est considerandus numerus pupillorum
sed considerandum est dificultas racionum eficien
darum reddendarum.
Ne sans legatum amittit qui tutelam recusat
nisi contraria voluntas appareat testatoris.
Non sunt admittenda que nimium scrupulosa sunt.
Amicissimos et fidelissimos solent dare tutores.
Qui recusat curam filiorum vsari debet hostiles nat
Protestacio Sententia viciosa efficiatur propter
vanam pronunciacionis.

Excusatur qui credit tutili sine bona fide.
Quadraginta dier. No.
Post suspectam paupertas ptd hom p. venit
Siciliis impossibilite no e i ingeniis alicui
Cum colegiis pistores uacationes habent.
Tutor no ds dari i loco i no habz domicilium

Ubi pupillus educari debeat. li.

Apud substitutum ptus no e alendus
sz id agere ptorz optet ut sine ulla
maligna suspicione filius educetur.
Officio m facultatum alimenta pstanda s
Expensas factas i disciplinis reputat. tu.
Si uero expense ita faciende sunt temperate
ut i fine anni aliquid supsit de redditibus
qd ueniente paupte expense diminue
de sunt sicut aucto patrimonio augi debent
Si disputet no debet educatio fieri penes
eum qui publice potest insidi.
Si absens absentia necessaria et etiam
i promissa excusacione meretur.
Racione reddere dz tutor de oibus q fec
et facere no deberet et de oibus q no fecit.
Sine repensione tuto prestat autoritate
pupillo donati alimenta matri uel soro
ri que aliter se tueri no possunt.
Munus nuptiale no e multum uenia mutuo
Tutor sumptus litis reputat tu. atica si
ex officio necesse hunt aliquo profecta.
Nulla e societas nel contractu maleficior
Actio tutelle opetit finita demum tutella.
Tutor totos sui actus reddere dz iu. cotz m.
tue demum agi pot. act de ra. di. q ad duplum
opetit pro eo quod intapitur a tutore et
quia penalis no opetit inheredez.
Nisi finita tutela sit tutelle agi no potest
actio neg. opetit duz qs negotia gerit. o. iu.
Si tutor legitima tutela sep testatie cedit
Si filius pendaciput filius fa. no desinit actio
Si tutor ea q contra sunt uenire i act tutele
Si ex duobus unus quis cli sua pena subsunt
Si ad here ducate eam agere pot contra
tutorem ad holesens.
Cum tutor actio tutele pupillo no competit
nisi eo ueniente ad pubertate.
Impatores non dz alicui ab adusario ad
sumptus litis pecunia ad ministrari.
Si probatum si nomine debitoris anono iure
fuerit oprobata de eo no debet o dz tutor
huenire ulterius.
Ult preuidat et bonis. tu. pcur. cu. pu. l. fur

De uno iudicio tutele.

Fallimus impedimus que nos sanius
repetituros
Qui ergo eius expedit plus expedire quam
i bonis habeat. usuras quas pro aliis
solum recuperare possimus sine peccato.
Pecunia non debet esse sterilis
Bonum inlcum est spectandum licet euentus
otrarius sit secuti no i hac ad nu stremitur.
Tutella actione tutelle agitu otra tutore
remotum sicut alegaretur finita tutella.
Si tutor notabilius est lex ista notanda.

De eo qui pro tutore uel curatore negotia gessit. li.

Protutore negotia gerit qui munere
tutoris fungitur i re i pubens sine fi
gat siue putet se esse tutorem.

Ultima enaz omnium iudicium opetit tutori.

Ea que no ualent mero iure defen
duntur tuicione pretoris.
Scientibus no succuritur qz se decipiunt
Si iquit uidetur ignorans eum deceptum est
iudicium compulsio apresit uel ptore succu
tur beneficio restitucionis i integrum.
Pupilli melius e res nostras nobis re
stitui qz expectare i eum capitalis euictione.
Nouissime excusatus est tutor opulsus
aut qui metu necopelleret autoritatem
Ad i mater multum efectat q filio sua
dispense cognoscatur

Heres tutoris tutor no est. s. expli
care debet i choata p defunctum.
Postulare qui p alium facit pse facere ui
detur ofendimus. Qui tacet afirmat. et
ideo fideiussor noiatus si non contra
dicat tenaciter obligatur.
No. q qui afirmat fideiussore ydoneu
fideiubere uidetur.

Magistratus municipales minores ap
pelantur. Conductione dum mino
ris publici i mutari non potest.
Excusis demum facultatibus peruenien
dum est ad collegam
Judex no pot dare tutore nisi sue iuri
dicioni suppositum.
Magistratus no dz futuros casus seu
fortunam pupillo prestare
Magistratus probare dz tutores et fide
iussores fuisse solvendo tpr dacionis
Ex psona officialis uel actio no datur
In magistratus de pena no petitur
usure sicut nec usura de usura.
Eadem act oueniri magistr q tutores et cura
tores pupilli

Res pupilli immobiles no ue
ndare li ob es alienu cu decreto.
Minores xxv. an sociam ad fideiussore
rei comunis prouocare non potest.
Minores qui obligant pdia opata d
nec ptum sit solutum no osistunt i obliga
tione pignoris nisi pignus ex resscripto
pncipis confirmetur.
Magis puto no debet immutari uia
alienandi res minor.
Que i choata sunt p defuntu pupillo
conceditur explicari. Repudiare est alienare
Melius e uendere redditus quam ipas
possessiones et utilius est aliquando rem
obligare qua uendere. et melius e uen
dere minus utilia qua ea que habet
maiore utilitatem. Credendum est i
falatis residentibus ambaxiatas.
Compassiz arbitrum e psidi uel compto
iubere rem distrahi s ua demum si urgeat
es alienum.
Inter dnum et uasallum nulla dr ee coio.
Si pupillor ea que p nos possimus ad
implere tuanis est si iudicis officiu im

plerumque ut cum eius fiat auctoritate.
Proniorem debet esse inter parentibus quam tutori.
Cum conceditur uendere non conceditur obligare
uel econtra quia in hoc capitulo decretum est contrarie esse uidetur.
Qui neque Qui non sunt tutores uel curatores
si pro tutore uel curatore negotia gerunt
nichil tamen distrahere possunt.
Licite Lex ista notabilis est.
Non fit Tutor qui creditori patris pupilli
succedit satisfacit et ei locum succedit.
Si fundus Pro modo fructum equalitate
redditum uenditur et emuntur possessiones
Pupillus non debet capere lucrum cum alterius incommodo uel iactura.

Prodigus est qui neque tempus neque finem
expensarum habet. sed bona sua lacerando
et dissipando profundit.
Probus filius patri furioso curator dari potest
Furiose Equalis pietas debetur parentibus
licet potestas eorum sit inequalis.
Obscure plerumque furorem uel dementiam fungitur.
Non curatorem non dari nisi cum cause cognitione.
Consilio parentum. corpus et salus furiosi tueri
debet consilio et opera curatoris.
Contractus magis sunt facti quam iuris ideo per
unum solum de curatoribus expediantur
Bonorum Curator datus uentri sine inquisitione
ne ad saluam fore satisdare cogetur.
Magnato No. casum in quo cura legitima
reperitur contra generalem regulam.
Cuius bonis Qui de duobus re integra sit
electionem alterius electo. debet ab altero desistere.
Virum maritus uxoris sue curator esse non potest.
Si furioso Que pater prodigum credidit iudex
per aliquod fortassis eum uicium ut ydoneum
approbare non debet.
Et mulier quereris bonis interdicta potest
curatores habere. in bonis curatorem pupillis sine [illegible]
Curator Curatio furiosi uel prodigi rem bona
re non potest nisi ex magna furiosi utilitate.

Testamentum est uoluntatis nostre iusta causa. Filius familias non potest testari etiam patre consentiente.
Qua etate femine et masculi ad
ueniente pubertate possunt facere testamenta
Qui a latronibus capti a latronibus cum liberi
manent possunt facere testamentum.
Tenet testamentum factum appellatione pendente
Cum in potestate filius familias non potest testari
Eius qui captus ab hostibus non potest facere
testamentum et in insulas deportatus potest
facere testamentum.
Cum manus Qui manum amisit scribere non potest.
Obsides Obsides testari non possunt nisi eis
permittatur.
Qui incertus est de statu suo certam legem
dicere non potest. dubitantes uel errantes
de statu suo testamentum facere non possunt.
Is cui infames uel is cui bonis interdictum
est intestabiles sunt.
Mulier non potest esse testis in testamento

In eorum cum iure ciuili nulla sunt exceptione
Conformiter in testibus non potest fieri testamentum
Heredes palam Dicere palam est aperte loqui
ita quod ab astantibus intelligatur
Qui in rebus obscure prolatum interpretari nichil de nouo facit sed quod factum est determinat et explanat.
In testamentis debent esse rogati testes.
Ex ui cinus septimus ueniat partis uoluntatis uel patris sui uel consuetudine regionis
Vno contextu dicitur quod fieri cum nullus
actus extraneus interueniat.
Ad testium Homines uarie signant
Te uarie testes signari possunt unius tenoris
Duo libri iuris consultus legibus plenus
moribus carens querenti respondit
aut ego te non intelligo aut stulta est interrogatio tua.
Tabellio habetur loco unius testis
Ex eo Cum testator dicit si non ualet ut testamentum ualeat ut codicillus aperte uoluisse
relicta ualent et si decederet intestatus.
Singulas Nota formam subscribendi testa
de cum testis nomen suum scribere et testatoris.
Vltima Non omne quod iactamus cogimur adimplere.

Nominatim exheredare est unum certum ex
numero Nominatim quis exheredatur filius
si nominatim sit nominatim exheredasse uidetur.
Sed est Exheredatio pure facienda est
Exheredatio inter gradus posita precedentes gradus respicit et sequentes
Placet Qui simpliciter postumum scribit
heredem intelligitur scripsisse natum et nasciturum et de quacumque uxore nascatur
Sed et quantum Spadonem uxorem ducere potest
Siquis postumos Turpis institutio non
ualet cum testamentum destituitur. locus est successioni ab intestato.
Nota quod consuetudo est altera natura
Comodissime Postumus recte instituitur
heres in nullius generis habita mentione
In suis filii quodammodo uiuente patre domini rerum paternarum esse existimantur
Quod dicitur pro nato habeatur qui exsecto uentre editus est
Si ita scriptum Lex ista notabilis est
Si postumus Nulla est exheredatio si
adiecta est in parte hereditatis falsa probatur
Multa Notabilis est lex ista
Cum quedam odia sunt restringenda et
fauores ampliandi
Filio Veritas ymagine non obumbratur
Natus quippe pro non nato habetur
Filius a patre No. quattuor modis rumpendi testamentum
Cui nascituro de certa muliere scribit
heredem ex alia suspecta non uidetur instituisse
Gallus aquilius Nota legem famosam
In certa filio in potestate constituto preterito. ipso iure nullum est testamentum.
Cum apud filius qui est apud hostes preteriri potest

Testamentum non iure factum dicitur

De iniusto rupto irrito testamento

qn solempnitas juris deest vel abest.
Que aut Deposteriore i pfecto testo
in quo scripti sunt venientes ab intestato post pfectum ruptum testamentum
Postumi Postumus dr natus post patris mortem vel post conditum testamentum
De similibus idem iudicium est habendum
ubi ratio diversitatis redi non pot
Siquis filio Quidam philosophi noctem sibi consenerint ex causa iactacias
Captivus reversus ab hostibus per fictionem post liminii semper fuisse in civitate et si ibi decedat fictione legis cornelie presumitur decessisse in ipsa hora captivitatis.
Filius familias in castrensi peculio testari pot qz i eo p pater fa. habitus est.
Is quem nemo alius antecedit ad successionem ab intestato vocatur.
Postumus juris scrupinositas et subtilitatis nimia nd fuatur qui valet testamentum iure codicillorum rogati videntur venientes ab intestato ut relicta in testamento persolvant.
Condiciones aut conferuntur in tps aut in preteritum vel futurum.
Cum ipso impossibilis condito pro non scripta habetur
Filio Instauorem filii consticues i potestate
ptrus dem e testamentum ipo iure ruptum
esse. q h no vult heres esse legata debentur sibi
Lucius in casu tabule testi amete cap to testatore vel furioso nichil omnius optinent vires suas testamenti tabule

R. de his q̄ i testo delentur

Lege ē non tantū intelligere
hoc oculis perspicere que scripta sunt
Quod i caute factū ē p non facto habetur
Cancellavit No. testis pro parte valere et parte non valere quod est contra regulam generalem.
Sepe noceret multis ppter unum malum
Precipue In re dubia meliore ratiocinacionem interpretacione seq debemus
cum hec sit iusti prudentibus magis tutum in eorum utaris hec forma
Rogo te dne imperator ut audias me pacienter vel pacienter.
Pluribus Nota plures cartas posse fieri de uno facto in uno tenore
Cum testatur ab heredis institucione plerumque debent inicium facere.
Cuiusque duobus ubis heredis institucio fieri potest institutus in solare si solus est heres scriptus detracta fundi mencione habebit totam hereditatem
Sepe plus dicat in partes minimis scribitur p scriptorem. Maritus pot uxore heredem facere in omnibus bonis suis
Servus In eodem testamento potest quis esse heres necessarius et voluntarius
Filius constitutus in potestate no pot heres institui nisi de fectum condicionis

sub condicione potestativa nec est exheredatus in defectum condicionis
Dimidia No est necessaria substitucio filio exheredato in si fuit facta frustra est.
Sed si codicis media tempora no nocent.
Quociens Sepe plus dictum nuncupatum et minus scriptum. Quadrans e insemisse.
No videtur dictum quod contra voluntatem e scriptum
No refert utrum proprio nomine demonstretur an in dubitabili signo. Non pot heres institui nisi certus. Heredes simpliciter instituti equaliter sunt heredes
Duo instituti in una re i eadem reito tiz heredes esse videntur.
Inter dictum Pater familias potest hereditatem distribuere in tot ptes quot vult.
Quod sabinus iuste coniunctos re et verbis locum habet ius accrescendi
Quo loco nichil interest i que loco testamenti heres scribatur
Siquis i structum No. quid sit faciendum cum heredes differunt aditio hereditatis
Heri valitudinary in vita minus pticia debent seu no debent.
Quia tacita substitucio i statucior i essentia hec minus hereditate unam esse et locum defuncti obtinere.
Siquis ita Institutus in dimidia si no habet heredem totam hre debebit hereditatem
Hereditas Hereditas ex tpe non recte datur vicio tm cpris sublato manz istito
Ex facto Instituti in certis rebus illas habent iure preceptionis et in aliis equaliter sunt heredes / Qui duos offendunt ad vel las mai conveniunt
Non intelligitur i res ubi adest tempus
Illa institucio Jura testamentorum per se ipsa firma esse debent no pendere ex alterius voluntate
Invicem Duo sepe invicem se impediunt
Pater. fa. Sallius fco neminem oblig.
Quidam No. nullam actionem competere mandati pro hereditate restituenda.
Filius fimul fideiussor si pater familias factus solvat habet utilem actionem mandati directam et no directam.
Hys ubis No. q heres dns appellatur.
Institucio valet. Filius meus impiissimus de me male meritus heres esto meus
Pure heres instituitur in maledicto.
Si alicuius libertas i alienum servum intelligit dat Servum meum hereditas dividitur in xij. uncias
que p tres sunt hec nona. sextans. septunx
Nemo dubitat lex ista hostendit hominem esse com demonstratur ad accidentia facta propo nomine accep. Recte sub appellatione fratris heres instituitur q frater no est. sz fraterna diligit caritate
Quod volebat Sic intelligitur exheredatio recte facta te filiam exheredavi quoniam contentam te esse volui de dote tua.
Nam incertus heres institui non potest.
Heredes porcio conueniet accrescit quecumque et no aliis
Siquis sempronium Quedam si exprimatur in testamentis nullum effectum habent que si ubis tegantur habent emolimentum.
Cornelius Institutus heres de ordine regul lari si no vult non compellitur heres esse.
Captatorias Captatorie voluntates sunt condictio quarum confert ad secreta alterius voluntatis
Quum no nullitat precedens scriptura subsequentem

Non refert

Non refert q̄ loco quis heres scribatur
Si suo no͂ intelligitur facere qui facit ꝙ.
Iam dubitari sui heredes si agnoscant uo-
luntate defuncti no͂ possunt abstinere amplius.
Institucio expressim collata in arbitrium
heredis non valet.
Siqui est semel fuit heres amplius no͂ desinit
esse heres
Imperatorem ex principali maiestate no͂ oportet
capi calumpniale facultatem.
Ultima vo. legitima vallere institucione cas-
sata. Prius non rumpitur per posteriorem testamentum
Falsus rumor non solet ... nocere

...lgari / ...llari su... / ...cione

Substitucionum alia est simplex alia dupplex.
Institucio dicitur primus gradus. sub-
stitucio secundus et sic est de singulis.
Substitucio fieri pot ex heredibus institutis
Sine heredis institucione in testamento se-
per scriptum nichil valet
Moribus suspecto principali accessorium evanescit
Pater pot pupillo facere testamentum.
Beneficium restitucionis prodest et substitutis
Non debet quis convertere ordinem.
Ordo scripture non est servandus
Non debet quis se soliari de hereditate ui-
entis. uel ...
Nam hec iure vulgaris expressa in se continet
tacitam pupillarem. Qualitas est servanda
Sustinende questionis gratia res est spaciis expendenda
Qui liberis substituit no͂ tam sciat de secu-
dum heredem
Sed et si plures illos quos possum facere
michi heredes necessarios possum filio meo
Nota instancia fore recensendam.
No. substitutos venire ad res pupillares
Quarta debetur filio arrogato ex substitucione
diui pii iuris consulti
Pro pupillari pater no͂ pot filio substituere
ultra tempora pubertatis nisi verbis fidei
commissi fuerit confirmata.
Contencio lex ista notabilis est et famosa
Siquis eum in legato vel fideicommisso
in testamentis novissima scriptura valet
Si primus pro herede est quod sufficit ro ...
patris coheredis et filiis. pro uno habetur
Qui plures repudiantis porcio ... uol-
untate ad invicem substitutos
Si plures heredes partibus intelliguntur
heres et substituti in quibus sunt instituti.
Lex cornelia confirmat l. eorum qui in po-
testate hostium decesserunt.
In substitucione querela de officiosi testamenti
facit homine intestatum
Ex duobus supremus est post quem nemo est
Proximus est quem nemo antecedit
Potest pot quis in isto plures heredes heredi facere
Qui plures pupillares tabule ps. s. pois testi
Ex heredi verbis patris potest quis patre
dare filio substitutum post tempora pubertatis.
Si testamentum no͂ valet nec legata debentur
in dictum sit quod valeat iure codicillorum. ...
Ex fuari quod magis dissimile videtur nos
iuncta re in stitutus solidum sit hereditatem.
Ex facto beneficia principalia ipi princi...
Omne spacium quod est inter pubertatem. lib-
rum est patri ad substituendum filio et finis
huius pubertatis est.

Satis est siquis privatur in eo in quo deliquit
Ex pupillari accessorium confirmatur per prin-
cipale non idem est ...
Licet vulgaris expressa no͂ continet in se tacita
pupillarem u mat est in medio ul u exigit in-
equalitas personarum.

Si ita impleta habetur condicio si non
stetit per eum qui iussus est ad implere.
Si heredibus condicionibus coniunctis paren-
dum est omnibus quia vinus loco habetur
Siquis ita pro impossibili habetur condic-
cio que adimpleri non pot infra tempus
datum arestatore
Que sub condicione relicta sub condicione iuris
iurandi reprobantur. faciles sunt no͂ nulli
homines ad ius iurandum contemptu religionis alii
valde timidi et metu divini numinis.
Parendum est voluntati testatoris quod per pot
Quod per preceptio apretoris remissum est no͂ est
remittit ulterius postulandum.
Condiciones remittende sunt condiciones
que contra bonos mores inseruntur.
Institucio nulla condictio q̄ in presens ... inseritur
Si ita non potest adiri hereditas in po-
ad implebit condicio si q̄ heres qui institutus est
Condiciones condiciones scripte contra leges
vel bonos mores vel contra ea que vicem leges
obtinent derisorie sunt et pro no͂ scriptis habentur.
Filius non intelligitur fieri posse que contra
leges sunt vel que facta verecundiam nostram
ledunt. No. q̄ inhonesta impossibilia reputantur
Cum servus nobilis est lexista.
Verum plerumque hec condictio si uxorem duxerit
si dederit. si fecerit ita recapi debet ut per eum
no͂ stet quo minus ducat. det aut faciat
Quidam in suo hereditas non dari non adimi pot
in codicillis. potius laudandus est heres qui
iusta voluntatem testatoris ei relinquitis non
deiecit in mari sed in memoriam humane
condicionis sepulture tradidit.

Cum in lege fit mencio de tempore non adiectum
certum arbitrio iudicis relictum statuendum
Justo copia inspiciendorum instrumentorum fa-
cienda est creditoribus et heredi ut per inspecionem instruere
se possint expediat nec ne agnoscere hereditatem
Heres deliberando de adeunda hereditate pot
sine preiudicio vendere vestis preciosas res tempore per-
ituras rem que sit nimium sumptuosa.
Igitur intro No. de quibus rebus faciendum sit expresse
dit pretor. Cui allienare no͂ conceditum nec ac-
tiones permittitur exercere. Nam agere alienare est
et sic nota q̄ accio inter immobillia computatur
Sine permissu pretoris fieri non debet rerum he-
reditariarum diminutio.
Filius filiorum deliberent de adeunda hereditate per-
cipit alimenta.

Milites sunt libera testi facionem
Imperator se vocat commilitonem
Milites apellantur amicicia et audacia
quam pro nobis sustinent aut am-
plitudine que arcet milites solet aut a mo
mille hominum.
Similes plerique pagani in suis testamentis

Vide de reieccioni sub / institucioni ...

Vide tempore de de- / liberandi ...

Demilitari testo

liber ... in ...

ad iecere solent ut vice codicillorum valeant
Miles miles potest decedere pro parte testatus et
parte intestatus.
Neque veteranus non potest de parte bonorum testari
et de parte non testari.
Dotalem fundum dotalem miles propter le
gem iuliam alteri legare non potest
Querebat Militi licet plura testamenta facere
si in posteriori prioris mentionem fecerit.
Neque veteranus veteranus non potest testari de parte
bonorum et de alio decedere intestatus
Militis in re pari melior est conditio possidentis
Ereo miles desinit esse sepultus in matricula et ex
pensis publicis vivere // Electio non tribuit
ius. sed certe miles dicitur et in matricula scriptus est
Penult. Militi designati sponte testamentum causa
Miles militis ex certo tempore vel usque ad certum
tempus heredes possunt instituere.
Mulier in qua turpis suspitio cadere potest
nec ex testo militis capere potest.

De acquirenda vel admittenda hereditate. li.

Qui totam hereditatem acquirere potest is
pro parte eam scindendo acquirere potest
Sed et siquis heres scriptus non potest quasdam
res hereditarias agnoscere et quasdam non
Quam diu non est locus substitucioni quam diu in
stitutus adhire potest. Nolle vulpis nolunt decursis
Qui in aliena non potest quis existere necessarius
heres nisi quia ipse non esset exiturus.
Siquis filium heres heredis testatoris est heres
More hereditas non obligat here alieno.
Pupillus infans scire aliquid non videtur
Si qui in abstinencie hereditati non est necessaria
pretoris adiectio. sed sufficit se non inmiscuisse pat
ne hereditati.
His qui putat pl. vari quod est in opere et quod est in mutate
is potest Cuius est repudiare cuius est acquirere.
Pro herede pro herede gerere videtur is qui facit
aliquid tamquam heres et ut sit heres et non solent
protestari filii se non animo heredis gerere que gerunt
Qui in sepulcrum hereditarium mortuum intulit pro
hoc creditoribus hereditariis non obligatur secundum
papinianum. sed contra sepsit iulianus tunc videtur quis
gerere pro herede cum gerit aliquid quod ge
rere non potest nisi habeat ius et nomen heredis
Siquis michi in acquirenda hereditate, de precede iussio
in adeunda hereditate desideratur specialis mandatum
Qui vult me adire hereditatem pro parte ven
ssimilius est me velle adhire in totum.
Quamdam pretextu mulieris pregnantem mitte de in pos
sessionem bonorum sive vere pregnans sit sive fin
tum pregnans et quod dicitur si ventrem pregnans sit
est accipiendum si dicat se pregnantem.
Tociens opinio valet quotiens concurrit ...
heres non sufficit factum ad implere condicione
Sed et si heres si suam ignoret conditione ..
hire potest secus si ignorat testatoris conditionem.
Siquis heres substitutus sunt appendicio pre
cedentis institutionis.
Quam diu Quamdiu potest ex testamento adhire
hereditate. non defertur ex testamento.
Quesitum Qui iuri parentis oppugnavit non
debet ex eadem hereditate acquirat consequi.
Iulianus Non videtur dolo facere qui suo iure uti
tur sive qui fraudem excludit.
Manifestum hunc paterno filium patrie se inmi
scuisse hereditati.

Quod Ea que gesta sunt bona fide ab
qui postea abstinuit se ab hereditate
rata habenda sunt
Ea falsum de facto suo de quo ex eius ...
Qui furiosi voluntas nulla est ... ff. li.
no. per furore supervenientem finita ...
Nolle Cuius est nolle cuius est velle
Et qui se abstinentem ab hereditate non est ne
cessaria pretoris datio vel adiectio.
Si is dare de hereditate ex qua causa ad eum pervenit
Necessarius filius minor .xxv. annis potest se
abstinere ab hereditate paterna beneficio
vel propter beneficium restitucionis in integrum
Si minor heres partem coheredis repu
diantis invitus suscipere non cogitur
Quam diu Iudex statuit de tempore infra quod adhea
Si hunc quem amovit Si servus ex hereditate
quid amovit abstinendi beneficium non habebit
Qui putat heres non potest adhire heredita
tem nisi primo ad impleta conditione
Duo fratres Notabilis est lex ista et longa
placuit quod acquiritur filio in castrensi patri acquisitum
Si hunc ... iuris est de toto quod ad totum. quod
est de parte quo ad partem.
Si totam vel non adhire quod quod ... alteri restituitur est
Si metus causa Notabilis est lex ista
Pacius heres non potest restitui in
hys que inchoata sunt per defunctum.
Sed pro herede Lex ista hostendit quis
intelligatur gerere pro herede.
Si pupillus maioribus succurrit ...
per parentem hereditas non potest acquiri per procuratorem
Si is qui bonis Si abstentus per suppositam
personam emat bona patris hoc ipso videtur
patris se inmiscuisse ...
Post nuptias pater potest iubere filio adire hereditatem
Qui superstitis viventis hereditate nulla ...
Recusari hereditas recusari potest non
... ratio ...
Glodius glodianus Notabilis est lex
De rebus ... que pendent ex testo
non aliter transigi vel veritas inquiri potest
nisi inspectis cognitis
Si unus testis non recognoscat sigillum
suum totum facit titubare testamentum
Efficio quia unus testis fuit semiplena probacio

Testamentum proprie dicitur illud quod
iure perfectum est. sed falsum abusive
dicitur testamentum.
Auferenda est materia fabricandi falsum
Confessus videtur hac edicto negans hoc in
pro dicto de tabulis exhibendis
Cum prime inspecto et lectio permittatur
Eam ab initio Signatores debent conve
nire et signa sua vera recognoscere
Vel negare publice expedit exitum hic
supremas hominum voluntates.
Sed et siquis Officium suum nemini debet
esse dampnosum. // Sine magno dampno
non potest quis quocumque arcibus suis.
Vocandi sunt homines optime oppinionis
coram quibus aperiantur tabule testamenti
Si in duobus aperto exemplari aptum
dicitur testamentum non refert ... testamentum ...
Dicunt: Codicilli quod sunt testi

De acquirenda vel admittenda hereditate. li.

Lege ultima ꝯ p[ro]p[ri]o exemplo apertu[m] dicat testamentu[m]. Non refert a quo testamentu[m] ap[er]iatur. secus si autenticu[m] sit apertu[m].

Pretermittere cum testa[mentum] et hereditatem repudiare dolus pro possessione habetur.
Non minus de aliquo qui p[er] dolu[m] i[n]cepit possidere qua[m] qui desijt
Licet primus excuciendi sint sponsores et mandatores q[uam] p[er]ueniatur ad pignus possessorem.
Si quis pecuniam Qui repudiauit acceptam cauila conuenitur. s[ed] si gratis contra possessorem utilis i[n]tentatur. Cessante rem habere uidetur
Cui a[lio] no[n] ut dolo facere qui utitur facultate concessa
Non est interdictum omittere hereditatem si sine fraude aliqua id fiat.
Si quis sub condicione Non est legatarius his cui debentur decem ea impleta condicionis
Eius qui mi[n]ima particulam tenet et hec e dicto tunc sic hereditatis peticione ad ipsum re
Quamuis pro hereditate no[n] intelligi[tur] i[n]nata p[ro]p[ri]e
Lege ultima Qui alio titulo possidet hereditate. legatarius uel fidei commissarius no[n] compellitur respondere secus si pro herede uel pro possessore possideat.

Nulla domus tuta esse pot[est] nisi sit qui eam defendat
Domini appellacione continetur qui habet solam proprietatem. no[n] qui solum habet usumfructum
Quod meum est p[ro] parte meum i[n]telligit[ur] in totum
Res uxoris no[n] p[ro]p[ri]e dicuntur mariti res. s[ed] q[uia] una familia et una domus. idem statuitur quod in propriis.
Appellacione accusorum dicuntur ueneno pempti uerbum questionis no[n] tantum tormentum significat. s[ed] omnem i[n]quisicionem et modus defensionis
Sub eodem tecto intelliguntur qui possunt se i[n]uicem exaudire. Quidam ualidioris uocis sunt quidam exiguioris.
Salutem duorum serui sue ante ponere debent impuberes reuocari no[n] debent. sed alias terteri seruilis et habens
Excusatus est qui facit quod facere debet
Seruus fertur uulneratus p[ro] defensione domini nisi ipsi uulnerauerint se met ipsos.
Non s[ed] tantum clamore eligere qui periculum manu depellere pot[est]
Omnis masculus no[n] natus adpena qui dns absoluit
Si quis i[n] grauiorem Dormienti obtemperandum est. s[ed] quando i[n]tra cubiculum secum iacuerit recho
Maritus iustum dolore sequitur cum occidit uxorem i[n] adulterio deprensam.
Qui non potest duobus auxilium ferre sufficit si alteri ope[m] ferat
Cui plus committitur ab eo plus exigitur
Parum refert ut p[ro] testi cui totum aperiatur
Necessarios Nota hereditate adhiri posse cum qua heres mortem defuncti ulciscatur.
Cum fisco Cum hereditas transit in fiscum transit cum honere suo.
Excipiuntur Omne delictum cadit i[n] impuberem preter delictum carnis.

Prius de se Confessos de se pallijs i[n]terrogari possunt
Propter Emptor a sina q[uam] se lata no[n] pot[est] appellare
Lege co[r]nelia Aduocato constitutum est salarium de publico si non habet clientulus unde soluat
Ultima No[n] punitur qui culpa caret.

Factum fratris fratri nocere non debet
Ultima Mariti consueuerunt offensam mulieris legre maritali s[er]mone placare.

Furiosus habetur loco absentis et quiescentis i[n] dormientis. Hereditas no[n] pot[est] dari i[n] codicillis s[ed] ex fidei commisso petitur.
Ante Codicilli facti ante testa[mentum] no[n] ualent nisi postea confirment i[n] testo quod hodie no[n] est uerum.
Omnis posteriora prioribus derogant.
Is demum pot[est] codicillari qui pot[est] facere testa[mentum]
Conficiuntur Quatuor modis codicilli conficiuntur
Conminima capitis diminucio rumpit testamentum
Nemo de alienis rebus testari potest
Quod p[er]manet Nota hic idem quare hereditas non potest dari i[n] codicillis
Qui gradus libertates i[n] codicillis dari possunt
Illud Ex ubis testatoris eruditura capit[ur] uoluntas
Quidam p[ri]mo querendum est factum quamuis quia ex facto ius oritur. Ante q[ua]m ius q[ueri]tur querendum est de p[er]sona.

Omnia legata exequata s[unt] fideicommissis
Si quis i[n] suam uxorem nominis no[n] nocet si de corpore constat
Appellatiuarum res uocabula in mutabilia sunt hominum mutabilia.
Serui electa semel electione no[n] posse amplius uariare
Qui legat simpliciter fundum comunem legasse uidetur tantum suam partem.
Si ex toto Cum debent sequi i[n] comoda que sequuntur i[n] comoda
Qui ab initio petit partem legati reliqua exiget a futuro. ymo legatum non recipit diuisione
Si nichil Angustie temporis non uiciant legatum
In legatis nouissima scriptura tenet et ualet.
Si ita Cum sepius legauero semel deberi uolo.
Si plura legentur semel debentur tantum. Non uidetur datum illud quod est ad eptum.
Cui in eo quod plus est minus est
Cum filiabus Qui legat centum filie que nascetur pluribus natis. C. cuilibet legasse uidetur.
In iudicio familie herciscunde sapientum p[ro]sequitur legata i[n] utilium pugna confirmatur. licet ipse data infirmatur q[ui] confirmatur expedit specialiter declarari
In legato pluribus relicto si partes arbitrio non sunt eque debentur.
Verbum amplius superius repetit uiuis po data confirmat
Si grege Que accedunt legato legatarij sunt
Quod i[n] rex uia no[n] e ad huc. legari potest
Sicut domus noua et domus constituitur uia destinacione
Nauis eadem dicitur tota refecta per partes eadem tamen carina manente.
Si grege Insula legata exusto edificio uendicatur
Non amplius illud relictum esse legatum quod superest deducto eo quod datum est causa construcionis explende
Res que comodum diuissione recipiunt dandi no[n]

Si quis aliquid testari p[ro]hib[uerit] uel co[m]pulerit li.

De iure codicillor[um] li.

De legatis et fidei commissis li.

Liber xxx in ff

debent sextimacie pstari vel parte bonoru
in vna sola re solui.
Talis septuria pecunia q est i archa habebi
pro ssthic determinat septura q et sequetia
condictio e dies i certus
Si p pluribus Melior est condictio pmo venientis
plane tatu vr in abesse quat siz alti pstatur.
legatari Si legatarius repudiat legatum
p inde est ac si non esset relictu.
Apud vel Si post mora res perat estimacio pstat
Quedaz videt pa facie vera q i rusceus sut falsa.
pterum vectigal vel tributuz vel salarium
legati predij heres prestare tenetur.
Integratis quod minimuz est debetur.
Res aliena legari pot nisi sit sacra vel
religiosa vel usibus publicis deputata.
Cetera Omnia corpora & iura & suitutes lega
ri possut. sz ea q edibus iucta sunt legai no psst
Legatuz Quod ab initio no valuit ex post fa
cto confirmari no pot vel no qua lesat
Regula cathoniana ad legata condicionalia no ptz
legatuz rei publice fauorabille e
Ea que in dominibus sunt ut ibi sint pp^tuo p^s dau e
Senatus legat' i aliena voluntate poni pot in heredie
Seruuz filij dominiu rei legate transit i legata
riuz adita hereditate.
legata archa & domus i posita legatario debet
Qui cyrographuz legat debitu legasse videtur
vt actiones ad versus debitores cedantur.
Si a substituto venditor serui debet promitte
furtis noxisq3 solutu esse.
Cu heres mora i cedente legatario usuras totam
omne utilitate prestare de3.
Ubi res legata prestanda erit ubi testator voluit
vel ubi est verissimille eu voluisse.
Herede comitente moraz de persona cuius tra
nsfertur electio i legatariu.
Si cui legetur interest nra pocius no soluere
q soluta repetere etiaz admitte debitore.
Si fideiussor dampnat ut vedat insto p^cio vendere
Si pluris pciu iniuria sit heredi legatario no debz vdere
Nota hic quod sentencia facit ius.
Precedentia p subsequetia ꝯfirmatur. Semper
Relacio facienda est ad p^xime dicta.
Si certus Certi numi legati loco cuiuslibz
corporis estimatur.
Quod ergo notabile est.
Turpia Turpia legata pro no scriptis habitur
Si p'o heredu noiata sit i legatiuo utiles p
tes debentur si omnes sit hereditarie
Nemo Nemo i suo testo cauere pot ne in suo
testamento leges locu habeant
Si res d. no. legez aurea q tota die ducat i argu
Captatorie Scripture captatorie no valent
nec i legatis nec i hereditatibus
Si ita legatuz ꝯ illud ipsis e si quid tacite co
tinetur aliud est si ubis exprimatur.
Dz si equo p^cio Qui ex necessitate vult vendere
no pot invenire emptorez unde est prouerbium
q ch a) mester de vendere no po. vendere.
Si post mortez Certuz est homine moriturum
hec eniz iudiciuz omi carni ꝯuenit
Seruo legato. Ab adita hereditate transit

dominiuz rei legate i legatariu recta via.
Heredes es alienu nisi soluere possunt
a suis heredibus ꝯueniri. ut fidez adimpleat
testamentuz. // fundus legatus ut opti
mus maximusqz e liber pstandus est.
Si domus No. cum imq diuisoriu e legatu
Confitenti debituz. iudex assignare debz
moduz tps ad solucionez quod ex bo
no et equo determinatur.
Nota cauet ighz i iusto editore p aliq solui pot
Qui vectigalez fundum legat no proprietate
rei legare videt. sz id ius quod i vectigali
bus fundis habet. Alia est condictio ho
mini alia ceterarum rerum
Si heres Qui iussus e facere quod e. O. huius
ea mihi dare tenetur.
Vi lis vel vias legari pot sicut et ciuitatibz
Licet quoscunqz voluntate testantis relicta
ab instituto tacite videtur repetita a substituto
Si sic Qui iurat facere quod sibi iustiz videbi
tur iurasse quod equu videbitur bono viro.
Falsa demonstratio no pimit legatu datis
fidei comissu legatarius no pot plus grauari
qua quod venerit ad eu iudicio testatoris
Si quis testamento Lex ista notabillis est
Si fundus Seruus loco mortui habetur
Qui legat domu de solo cogitasse videtur
sine quo edificiuz stare non potest.
Nunquam qq mo No intelligitur ad nos per
uenisse qd apud nos remasurum non est.
Huiusmodi Si de dupla no est promissuz ad
pretiuz recuperandz agitur actione exemp
to re euicta.
Dote promissa si legatur eiusdez quatitas
postea & reliquatur eadz vr quantitas derelicta
Aliquando legatarius non admittitur alle
gatuz & nichilominus facit p^ter. heres
post electione sentenciaz sua mutare no pot
Sint discordantes iudex debet interponere
partes suas & eos facere ꝯsentire.
Si ubi Nota p sonaz esse in suspeso. Si le
gatarius legatu repudiat nunquaz el
fuisse videtur. legatum
Nota. suitute et i superficie.
Filio no impugnatur iudiciu testatoris
ab eo qui iustis rationibus noluit negocijs
hereditatis implicari.
Durissime sententie non sunt seruande.
Na si pretor dat liberis ꝯstitutis i potestate
liberaz abstinendi potestate ab hereditate paterna
Quesituz fructus percepti post litez ꝯtestata
deducuntur i iudiciu actionis de testamento
Si fundum pcuz de re executiuu sim redituz cuius
ab eo cui legat hereditatis puentura e fidei
ꝯmissa relinqui pot.
Plane fideicomissu ab illis demum relinqui
potest qui aliquid ꝯsequuntur ex causa testi
Quidez testamento No. pmuz. Vr. Bona vaca
tia transeunt ad fiscuz cuz honere suo.
Intantu dicit lex i. de regula ꝯtinentur finibus
ab oribus illa sentencia ꝯprobatur cuius
horuz significatio no repugnat.
legatuz legato noie heres non tenetur nisi
ut cedat legatarius actiones.
Seruus legatus hec dz pstare legatario
rez legatuz i loco designato p testatore
legato hoie a genere legatarij est electio.
Cui nichil relictuz est cu hac actica he
amplius legatum relinqui pot.
Sed quando semper clausula que posita

legatis p fidei comissis ... sex vnj ...

e inrescptis debet aliquid operari aliter
frustra essent i serta
Si heredes Qui pot dare que inste pessimu
tamen dare non debet.
Siquis iqlinos jnquilini sine pdijs quibz
adherent alteri legari non possunt.
Siquid i testo scptuz e contra ius vel bo
nos mores no valz n z sacmento coroborate
Seruo alieno jntestamtis no videtur inutis
lis condictio repetita.
Incepte voluntates defuntorz suande no sut
Filius famil filius fa. milites pot face testam
Legatarius no plus honeratur q honoretur
Res tm valet quanto vendi potest.
Pat no cogitur filios emacipare qua pa
tria potestas inextimabillis est.
Edes destruende n legari n p fideic. relinqi posst
Qui mutuntur i possessione causa rei suande
no possident n ius hnt sz cas loco pignoris
tenent sicut asinus detinet sellaz
Nudnz preceptuz testatoris non valet
prohibitio.t. sine cae apposione non valet.
Etia Cupio ut des. opto. ero te datum fideic. e
legatu est. Heredi a se met ipo legatuz dari
non potest. Nemini eiz a se ipo legari pot
hereditas e defunti vicez obtinet. Fun
dus legatus talis dari dz qlis relictus e.
Si fundus hedificia quorz reditus sunt relicti
possunt alienari salua legati causa.
Fidei comissarius si osentiat alienationi nul
laz hit fidei comissi alienatione petitione.
Legatari no hit necesse stare colono.
Ciuitatibz legatuz relinqui pot ciuitatibz
Cireos femina mater fuit hedor
Nichil ex testo videtur capere qui tantuz
erogat quantu accepit.

Nota q bene e iuuenire bonu virum
Quibties Cu plures res i lega
to exprimitur plura legata sut
Neminez Non pot legatarius
ptem legati agnoscere ptem repudiare
Siquis sinz Ro. gfications locuz fore.
Siquis heredib homo p parte solui no pot
Siquis tucio Notabillis est lex ista e bo
Cu quidaz Quilibz psumitur bonus n pbetu malus
et dignus nisi probetur i dignus. et me
ritus nisi male meritus hostendatur
heres qui habet electionez statim sine i
teruallo eligere debet.
Cuz pabnus jnstitutus tm i debita porti
one fidei comisso grauari non potest.
Quidaz lex i e notabil
Omnia Qa q i testamentis sine die et co
sule ascribuntur ex die adite hedi. pstant
Cuz ita Nota. pncipiuz huius legis. Con
dictio habetur p impleta. si per eu non
stat qui ea ad implere teneti.
Non censetur tuuz quod gra comunis usus
o peratuz est
Legatu legatu e donatio q daz i te. relicta
Nemo jnfomectos tm hoc e iuri accresce
Si ita relictu hec ad utillitatez debitoris
intelligitur temptus datuz e concessuz

Inlegatis semp quod minimu e sequimur.
Si ita sit scriptuz Exemplo turpissimu e sub
feminino vocabulo masculos contineri.
Quod iuduz debitu est repudiari no potest
Sempnius duo i sta in vno tenore vulgo fi
eri solent.
Lucius locusta Qui legata petit cauere de
bent de legatis restituendis euicta heredit
Mortuo Mortuo boue qui legatus erat nz
coriuz necz caro debetur.
Si ita quis No ad impletu codictio liberoz
filios ad optando zita no sufic qd ciuilr fieri
Non optet Et codictione cui quaz qui antea
no optet q heredit vel legat ad eu ptineat
Si cui fundus Sepe ofines fundos z sup iusta
extimationez i terest nra aquirere quod opti
mu e possessiones nra hre ofinnas z ouictas
Si cui res legatu lex ista notabillis e
Si alienus vbi est emolumetu i z hon ee debet
Menius Genus pire no pot. Nota q no sepe
legat testator quot eandem rem legat. sed
sepius loqui videtu.
Non i tellegitur re hre qui no hit usumfruct
qz usufruct cotinet rei emolumentuz.
Municipes no utendo possut amittere usfruc
hois legatuz vel stipullacionis ofendiuz
singulos homines otinet
Vnuz ex familia ffacultas electionis necessaria
no ppe libertalitatis e beneficiuz.
Non videtur desuo aliquid relinque qui e
quod relinquid reddere tenebatu.
Sepe plus repitur dictu q repiatu scriptu
hec vba no dubito q tu redas. loco fideic. relc
Sequens questio Notabillis e lex ista.
Peto luci Res vedita o subiacet restitucioi
ab emptore vedicari non potest u motuo debitor
heredis i stitucio pro alienatiue habetur
In successione ab intestato pma ea est proxima
Appellacione familie otinetur. e filij emanapati
Impatores Nota duos casus in quibus quis
plus honoratu despe ad quantitatez non
ad mutuu opensacio. fimis huis l. e notabil
Sed quod Res opatate de peccia hereditaria
vicez pmutati domini obtinet.
Idez Non asumit q vacat. Vo. q anus plus dil
ligit illu de nepotibz qui suo noie nominatu
i corpore matrimonij reuatitu. retinet
Cu filius No. libtatez opetere ex i offiaoso. te.
Seruitutes pdiales p parte minui no possut
sfructus porcionis instar optinz.
No videt oio falsu quod animi pmordio iutali
Legatarie eligere dz una de actionibz s compe
tentibus pro legato.
Legatuz pro parte diuidi non potest
Cuz pat filij vulgo ocepti veniunt ad ma
tris successionez. Materia comunionis co
sueuit z inter fratres discordias excitare
Nostre voluntatis pces ad omnez speciez
successionis porrecte videntu.
Quilibet presumitur bonus nisi pbet malus
No expte queri eu quo de supmus loquimur
Si quis voltatis lite intencio dirigatur
de reletto ne asienctu. hic e ne. frustra uo
No videt dolo facere qui fraudez excludit
Ordo scpture no impedit eaz iuris ncoluntate
Legatuz habet e licet testator morte pueniatibus
fines pdioz no designauit quos promiserat

se alia scriptura declaratiuu. Non sit exquisiti magistratus ygnaniam prtendentes. Aliud est reddere aliud dare. Non. sancz spectari quare te iubet uel legat aliquid fieri.
Qui in solidum. Qui iustam causam hunt litigandi in litis sumptibus non dampnantur
Legatum. Legatum ab adita hereditate recta uia transit in legatarium ut porte nunq heredis fiun.
Debitor. Peccunia que legata non est peti potest
Creditorem. Sepe fit diuisio prior ut inueniantur facillime creditores seu conductores.
petere debitor ob sibi a debitore legata.
Titia. Seio. Sufficit semel aliquid extisse. Nota quod reuocatur per inofficiose donationis causam querela.
Libertis. Titius. Uxor uocatur et maritum dum sunt.
De ciuitate. Femine habetur mentio in lege ista.
Appellacione filiorum naturales liberi continetur. Tempora non copensantur sicut quantitas
Ex actibus uiuentium colligitur defunctum uoluntas
Codicillis. Ubi quis uelint dare conditionem in ponit uel conte.
Qui accidit filium tuum ad huc potest facere et deteriorem
Multi sunt qui potius sequuntur cum sui moti quam alicuius iuris periti nimiam diligentiam siue solempnitatem.
Lege ultima. Si heres pignoratiam rem legatam sub conditione uendit ignoranti. Mortuo herede tenet uenditio ... pro restituto.

de legatis tcio

liber .viij. infort.

De statu suo dubitans testari non pot.
Nichil in testamento ualet quotiens ipsum testamentum non ualet
Deportati dicuntur quibus princeps insulam adnotauit uel quibus deportatis scripsit.
Sed si fidei sit non est reprehendum ut cui nichil deberis cum rogando obliges.
Sed si non pot honorari a testatore qui non est honoratus
Si fidei commissa fidei commissa qualiumque sermone relinqui possunt. Sufficit semel aliquem uoluisse.
Codicillis. Legatum ante conditionis euentum non transmittitur ad heredes.
Legatum relictum si heres uoluit inutile est. Secus si in cuius arbitrium conferatur. Omnis homo est semper meritus nisi probetur immeritus
Qui rem legatam necessitate urgente postmodum alienat legatum non creditur ademisse.
Exigere est ammitio extorquere,
Malicia non cadit in furiosum.
Cum res legata prestari non pot ei extimatio prestanda est
In finitas est emendanda
Res legata perdita non amplius quia semel est prestanda et appositum fuit ubi dixi rursus.
Seruitutes indiuiduae sunt
Dispensatio. In quo artificio quis potius debeat discerni respicere solent. Gloria. Etas. Ingenium. Ratio.
Non dubium. Non presumitur uelle uendere qui iustam extimationem excedit
Si inter legata uel fideicommissa uoluntatem tollunt
Uitium. Non per legatum uitiu relinqui potest
Si quis in principio. Nemo pot sibi indicere legem a qua recedere non potest uel possit
Ex imperfecto. Imperator debet seruare leges quibus solutus esse uidetur.
Ille aut manifesta non indigent interpretatione
Qui concubinam. Minor quantitas intelligitur in ea maiori. Non intelligitur ad me peruenisse quod sum alteri prestaturus
Non uidetur traditum quod est emptum
Emptor debet demittere uenditori de emptione

an quam iudicium acceptatum
Qui fundum. Cum simpliciter legatur dicitur sine tantum solam partem legasse uidetur.
Qui domum alicui habitare si non stat sed habitasse uidetur. Sicut dicit illustris.
Nomine. Qui legat nomine debitoris sortem et usuras legasse uidetur
Dolus nemini debet patrocinari
Nota tempus testamenti inspiciendum
Patronus. Cum nudo predia legantur non nocet si in finibus est erratum.
Furiosus non potest facere testamentum
Cum quis probaciones faciunt iuramentum et etiam confessio testatoris
Pater. Testator prohibendo res alienari non necessarias sed uoluntarias alienationes prohibuisse uidetur. Non ligant heredes uerba testatoris que dicit ex habundanti.
Non est obligatorium nudum preceptum testatoris
Qui prohibetur uendere partem suam non intelligitur grauatus quod prelatus est coheredum.
Fidei commissarius retinet legatum a se relictum si per eum non stetit quominus pareretur uoluntati defuncti
Pamphilo. Nota bonum argumentum ad questionem de factoribus. Ex generali sermone intelligitur esse detractum quod alteri specialiter assignatum.
Appellacione filiorum continentur nepotes
Intra ciuitatem intelligitur quod est sub urbibus ciuitatis
Nota argumentum i. c. argumentum plagi. quod qui promittit facere ... ad sensum sapientis bene tenetur facere
Cum uolet dare ... minus dare non cogitur
Si filie dos constituenda est inspecta dignitate facultatibus et numero liberorum
Si fundus in fundo esse non uident que tantummodo ad tempus in eo sunt
Hec legatum id uidetur uxoris cum paratum quod frequentissime in eius usu uersatur
Uestis uirilis propie mulieris usibus assignata efficitur muliebris
Si quid eam non dissimili est emptum et comparatum
Item legato. Pedisseca debet studere blandiciam diuam exornare ut magis uiro suo placeat
In sola dignitate distat uxor a concubina.
Liberorum. Appellacione librorum omnia uolumina continentur. Libri continentur appellacione cartarum
Si studiosus studioso legauerit cartas utique libros legasse uidetur. Liber in perfectus non est liber
Bibliotheca dicitur armarium ubi ponuntur libri siue locus et etiam sumitur pro uniuersitate librorum
Si pure. Nota quod hec uerbum amplius semper repetit superiora uerbum amplius semper auget
Lingni appello. Materia est que ad edificium faciendum necessaria est.
Lignum est quod quis comburendi causa paratum est siue de agripo de arundine utuntur. Quedam prouincie stercore bonino pro ligno utuntur
Qui cyrographum appellatione cyrografi nomina continentur
Cum quis certum. Angaui dicuntur qui nudum eum compleuerunt. Saltuarius est qui fundos custodit
Qui fundum legat boues stercorandi causa positos legasse uidetur
Testoribus. Qui susceptum officium non mutat artificium
Qui duos. Appellacione mulieris continetur et mulla. quia masculinus sexus comprehendit femininum
Qui filiam kalendarium est pecunia faciendis nominibus destinata.
Legatis suis. Officium mutatum artificio.

In eo artificio adiudicatu[m] q[uod]s. i q[uo] plur[imum] versat
Omne artificiu[m] p[er] continu[u]m exercitiu[m] suscipit
i[n]crementu[m].
Agni omni[um] n[ost]ro esse videt cu[m] ueni[u]nt ad tonsura[m].
Qui sasu[m] infundo ee no[n] videntur que ibi tantu[m]
modo sunt ad tempus. xl. lex marticinus.
No aliter a vulgari significatione recedi no[n] debet
nisi aliud sensisse appareat manifeste
No semp[er] utimur p[ro]prijs uocabulis au[t] plerumq[ue]
abusiue loquamur.
Adolescentes usq[ue] ad senectutem iuuenes appellat
Sitllana Nota quid apellatione lane continetur
apellacione lane continetur cuffina. lepori
na. capna. hic habes d[e] farina capiend[a].
Appellacione u[n]sicilor[um] non contineri n[isi]
liter albu[m] neque nigru[m].
Suos Meu[m] e[st] quod ad me p[er]tinet pleno iure.
Res empte ut reuendantur in mercis loco
habentur potius q[uam] in suor[um]
Uinus Uinus i distincte legatis exigu[us] debet
precedens sc[ri]ptura determinat subsequentem.
Quesitu Specificata que ad initia sua reduci
possunt non efficiuntur specificantis.
Legato cedunt q[ue] rebus legatis ad esse solent
Sicco Sicut rustici senes dicunt pecunia siue
peculium res fragilis e[st].
Coniuctu. Notabilis e[st] lex i.
Quod hijs heres rogatus post morte[m] restituere
quidquid ex hereditate ad eu[m] p[er]uenerit fructus
non restituit quos iuuens p[er]cepit
Appellatione posterorum tantu[m] liberi continentur
Cui q[ue] Qui habitat i ortis positis ex urbem
intra urbem habitare uidetur.
Si ita legat Quod cu[m] abest. abe[st] no[n] ad mittitur
Regiuati Couicti re. tu. v[e]l uerbo. equaliter admi
ttuntur utroq[ue] modo convicti alijs omnibus p[re]feruntur
Nolatu No refert quid fiat uel eius simile.
Predijs No e[st] i p[r]ima uel ultima p[ar]te.
Lucius ticius Appellacione fratru[m] continetur sorores
Quisquis Appellacione quatuor species est e[t] eo[rum]
porci continentur
Siticius hereditatis appellacione non contine
tur legata siue fidei comissa.
Ofilius Iudex d[e] partes i[n]terrogare querendi
causa non asumere officiu[m] suggerentis.
Seruis urbanis Rusticus e[st] qui facit opera
rusticana inde dictu[m] q[uia] uilanus qui facit ui
laniam secundu[m] prouerbiu[m] rusticor[um]
Ex genere abaricor[um] discernit rustic[um] ab urbano.
Filius urbani qui nutritur i uilla i[n] t[er]ra e[st] urbanus
Generi p[er] speciem derogatur
Reddendi uerbu[m] e[st] p[ro] se dandi h[abe]t significacione
Qui legat cyaphiu[m] legasse uidetur casula[m] c.
sit materie preciose.
Ultima Sicut argenti legata q[uo]d amplius e[st]
i bonor[um] possesione sic si mi[n]us e[st] debuerentur

[...]nus legat[...]

[...] i for[ciatum] [...]

Lex secunda. Qui p[er]dit p[r]ima hora
diei dicit[ur] quodammodo perdere
totam diem. seu totu[m].
Si i[n] singulos Tot sunt legata q[ua]t
sunt anni. p[r]imi anni puru[m] seq[ue]ntiu[m] conditionale
Quotiens Anni cepti l[ice]t non finiti totu[m] legat[um] debet
Quintus Que ad aures scribentis referunt[ur] ob
ligaciones no[n] pariunt. s[ed] ad essen[tiam] possunt indire[ct]e p[ro]
ducuntur

Is agit cuius i[n]terest. Utilitas pupillor[um] po
tius inspicienda est q[uam] scriptura testamentor[um]
P[er] singulos Legatu[m] i[n] singulos annos finitur
morte v[e]l ultimi an[ni]. Legat[um] transmitti ad heredem
Usufructus non transmittitur ad heredem.
Seio annuo Labor diuisione recipit sic pecunia
Illa dicu[n]tur solita prestari que p[er] petua[m] presta
cione habent non que ad tempus solent ex
incerta liberalitate prestari
Sauus Siuitutes no[n] e[st] p[er]cipere potius qua[m]
prestaciones ab alio expectare.
Venia Quedam q[ue] sunt q[ui]b[us] absolute re[r]u[m] no[n] pot[est]
Sicut Annu[m] legatum sine adiectione sume uaket
ut id p[re]stetur quod solitu[m] est prestari
Legatu[m] Sterilitas compensatur cu[m] ubertate
precedentiu[m] e[t] sequentiu[m] anor[um]
Tecia heredes Amplius expendendu[m] est infestiui
tatibus qua ceteris diebus
Annua hijs u[er]bis Legatu[m] relictu[m] ministro
ecclesie. templo. acquiritur e[t] no[n] p[er]sone.
Liberto Licet reditus de tali p[re]dio relinquat
nichilominus fundus uendi potest
Fidei comissarius seu executor ultime uolu
tatis no[n] cogitur satisdare
Cu[m] quidam. Notabilis e[st] textus

R[ubrica] de usu e[t] usufruc
tu legato.

Seruitus seruitutis esse non potest
Seruitutes neq[ue] sunt ex bonis neq[ue] ex bona
hominis Opa hominis liberi bene locari pot[est]
Si usufruct[us] Spaciu[m] centu[m] anor[um] est longis
simu[m] uite hominu[m] tempus.
Redditacionis Neq[ue] q[uod] i principio cu[m] p[er]sio e[st] p[re]stata
Heres Notabilis e[st] lex ista.
Cu[m] usufruct[us] Uisfructus siue aque una est
quia no[n] sui habet i[n]termissione
Dampnas Usufructus debet habere uia[m]
Legatu[m] legati exui. q[uod]. ex iusta causa in[...].
Qui plures Legatu[m] habitacionis exti[n]guit[ur] [...].
Si alij. Inter d[icitu]r p[er] ualit sc[ri]ptura q[uod] q[uod] actu est
Uxori Qui legat fructum sui non proprietate
sed usumfructu[m] legasse uidetur.
Cui usufruct[us] Qui uult ad se reuerti fundu[m]
con fructibus futuri non preteriti temporis
fructum demonstrare uidetur
Sempronius Non desinit quod non cepit
Uxor marit[us] Uxor putatiua cu[m] fructus re
dere cogitur quos p[er]cepit
Si uero Bonus rei ad fruct[us] p[er]tinet
Is qui fundu[m] Res i[n]ter alios acta alijs no[n] p[re]iudicat
Generali In generali legato usufruct[us] capiunt[ur] res
uenalis de qua no[n] i[n]telligitur cogitatu[m]
No. amici sitis e[t] bene nobis erit.
Fundi trebaciani Fundus cuius reditus le
gati sunt ab herede non prohibentur alienari.
Heres aliud dando q[uam] legatu[m] sit pot[est] liberari
Illi. Si e[t] cu[m]. iure pacificantur
Post usufructu[m] id est q[uod] cu[m] usu[m] bonu[m] i[n]ductu[m] est
Olea i matta p[er]ulus fac[it] d[e] oleo qua matta.
Ultima q[uo]d ualens i[n]terest utru[m] quis legetusu
fructu[m]. bonor[um]. an. certa[m] re[m]. quia de p[ri]
mo es alienu[m] deducitur q[uo]d d[e] [secun]do tacite co[n]putat

R[ubrica] de seruitute legata.

Seruitus propriate acquiri non pot[est]
Pater. Habitacio uxoris p[er]tinet ad maritu[m]
Quod affectione p[er]sonal[ite]r ad heredes exteros no[n] transfert[ur]

Usufructus: via res est indivisibilis. Soluto matrimonio morte viri dos revertitur ad uxorem pacto aliquo non obstante.
Res semel ostensa amplius demonstrari non debet.
In divisione eius hereditatis dos venit percipienda prestita cautione defensum iri ad usus mulieris. Ro. eciam si legatarius sit necessitate colono.

R° de dote p legata.

CLvm quis. Necessarie impense ipso iure dotem minuunt. Soluto matrimonio mulier dictum dotem recipere non accipere.
Mulier in dote res fructibus contineri non potest nisi in comodo representacionis dum tangat.
Cum vulgari dotis restitucio dicem suum sit dote prextu debiti dotis restitucio improbabiliter recusatur.
Cum scriptum falsa quantitas dotis adiecta non viciat dotis legatum.
Pater dotem cautionis prestande necessitatis dotis solucione moratur. Non facit in debitum quod fuit debitum. Dos mulieri preire non debet.
Cum dotem Ro. representari sufficit quod ex rebus supe temporis. Unus testis in ducit mulieri probacionem quando dicit testator quod deberet stari dicto eius. Ro. quod unus testis facit semiplenam.
Sacramento unius solius creditur.
Cum dotem duplicatam honere non est aliquis honeratus.

R° de optione legata.

ERs cui legata est optio sinor tres pot eligere. Si non plures et sic penalis elocutio hic trium numero est contempta.
Cuius electio ipso iure nulla non consuit electam.
Mancipiorum electoribus electione deferentibus statuendum est audire certum tempus infra quod nisi eligant priventur electione.
Multa conceduntur fieri re integra que postea denegantur.
Si pamphilo servus extimatum eadem puer gaudeo zelo uxori mei non itsit me fecisse quod usus sufficit.
Si tibi Ro. principium huius legis.
Cum ita inutilis electio prius non consuit electam.
Quo gualiter Ro. est.
Si optio eligere cogitur qui electione moratur quolibet ad que res pertinet postulante.
Optione nulla electio facta in adicione habitur.
Non optio reliquorum apellatio omnes admittit.
Homine legato Ro. quod quis pot venire contra factum suum eligendo que semel repudiavit.
Apud aufidium. Qui semel elegit voluntate mutare non potest.
Apellacione vini continetur acetum quo pater familias utebatur pro vino.

R° de tritico, vino et oleo legato.

SI cui vinum. Qui simpliciter vinum legat amphoris legasse videtur. Secus in doleis talibus maioribus vasis que propter sui magnitudine dificille moverentur.
Cum certus hec verba cum natum erit quasi taxacionis vicem optinere videntur.
Quidam heredem verbum generaliter et diffinite platum quia lit. et universaliter est intelligendum.
Si heres. Non licet heredi fundere vinum quando legatarius est in mora licet in vendere aliud ob fructum.

Si quis vinum. Nota quod cervisia appellatione vini non continetur. Vinum quod acuit quod ad heredem vini numero continetur.
Vetus vinum nenu est quod nudum habet annum. Ex eo. Ro. et lexi.
Vino legata in mora vasa cum vino debentur.
Vinum Ro. hic distinctione de vasis.
Ultima Ro. quod pacientia minuunt in sequentia.
Nota hic que dulcia esse dicantur.

DOtes predictorum sunt ista prediorum et illud quod quod continetur in supellectili et ornatu.
Fundum debet res legata prestari qualis legata fuit.
Cum quidam. Eius fundi sunt boves cuius opus faciunt non tibi manere consueverunt.
Tabernam sepe ut carol venduntur vina ne dicitur dillactam.
Legatum extinguitur mutata voluntate testatoris.
Instrumenta. Instrumenta fundi sunt que parantur gratia fructuum querendorum et consilatur.
De grege fructus ex saltu comprimitur.
Quesitum. Instrumentum est aparatus rerum usus mansuram sine quibus exerceri nequiret possesio. Frumentum et vinum ad cibaria pastorum in instrumento continetur.
Auditores referunt sentencias magistrorum.
Saltuarius est qui fructum confirmandorum gratia paratus est.
Duo divisio est que separat coniugales.
Forarium instrumentum est qui rationes saluas rationes facit.
Ea que solo continetur instrumentum non est quia fundus fundi instrumentum esse non potest.
Instrumentum fundi ppartedam non potest.
Instrumenta domus sunt que pertinent ad tuelas ornamenta que ad voluptate.
Acetum extinguit incendium.
Instrumentum domus pars domus non est.
Claves magis porcio domus quam que domus instrumenta sunt.
Plus est instructum fundum quam cum instrumento legetur. Res venal non cedit fundo instructo legato.
Contubernalium appellatione continentur uxores. Duplex est domestica istorum patris famil.
Qui certas res phibet certum pmisise videtur.
Nota quod cumque quedam dicuntur ex habundanti.
Si ita. Domus vel non instructa relegari non pot.
Saltuarius dicitur vel custos.
Nota quod domus rage desiderant custodia.
Pictoris. Ro. quid appellatur pictor in instrumento.
Balnee sine balneatoribus usum suum prebere non possunt.
Cum de alicuius Ro. in principio huius legis que dicantur instrumenta in aeclatoris qui delamant carnes pro frustra.
Instrumenta sunt omnia ea sine quibus pultenterium coqui non potest. Non semper debemus contrate pro propriis significatione verborum sed pocius opinione hominum qui in ea provincia comorantur. Bubulci qui boves pascat et arat.

Instrumenta medicorum sunt colliria et emplaustra et hiis similia.
Ibi dicitur quis esse ubi moram trahit pro maiore parte anni.
Si mancipia Notabilis lex ista.
Acie Tolle grabatum tuum et ambula expulsa
sunt plenam repeticione pelles
Fundo legato hic querant venatores quero
tineantur sub instrumento venacionis.
Cum querant Ex quo negotiacionis cognoscatur
taberne nomen
Dolia Nota quedam mola est manuaria et
quedam est iumentaria.
Ultima Instrumentum culpe rei nec est alterius quis te

Necessoria extinguntur ut res principalis pontem
Et si Cui legat fundum cum natus ubi eum
sub uicarius duo legasse videtur.
Si peculium vitle per inuaisse non uicietur
illudia uoluntate dum debitum sui remitti pot
Quedam Verba transposita idem significant
Sticus Nemo pot esse in peculio sui ipsius
Si legatus Peculium non sequitur il legetur
Ultima Nota principium huius legis notabile

Appellacione penus continetur ea que esui
et potui parata sunt
Nota quod penus alia est esculenta alia poculenta
Appellacione penus continetur ea sola sine q
bus penus recto haberi non potest
Uampliod liquor Maria est sine qua subsistere non pot
Que sunt mortis urbi victus in urbe et auchi
Non omnia ea demum penoris esse creduntur
que alendi causa habentur.
Antidotum et cetera medicamenta que bibunt
in penu non habentur Unde qui conmedit
lectuarium in quadragesima non emperienimus

Supellex est domesticum patris familias
instrumentum quod neque auro neque
argento neque vesti ad numeratur
Supellectili Nota principium huius legis
Communis error ius facit
Supellectile Supellex est eas res que nomine
sui generis sui separatim non habet sed ad ecti
ornatus usui parata est
Labeo Supellex est quoddam instrumentum patrisf
rei ad cotidianum usum paratam quod in
aliena species non cadit.
Ex toi usu uoca debent ex audiri non ex
oppinionibus singulorum
Non est uerisimille quod quis ore loquatur quod
mente primo non cogitaverit
Verbis ministerio utitur. Verum tuberonis
racio me monet Nemo videtur dixisse
cuius non suo nomine usus sit
Deus est potencior uox. Nemo loquitur sine
uoce ut mutus quod quodam sono loquitur reducitu
Vasa Que ad usum edendi et bibendi parata
ta sunt in supellectili continentur
Lucem ad modum Urbana et rusticas non
loco sicut genere distinguntur.
Numquam Appellacione supellectilis non c
tinetur habitacio.
Ultima Semper filii matres sucedunt

De alimentis et cibariis legatis

Particularis exactio non mi
nima incomodum habet.
Nota quod solet ponitur pro debet
Legatis Appellacione alimentorum cibaria et
vestitus et habitacio continetur quia sine hiis
ali corpus humanum non potest.
Mo herede Nota bona legis que inducatur in
argumentum ad multa
Communia Credendum est quosdam esse malos qui
sunt de genere reprobato.
Crescente etate crescunt alimenta.
Lucius ticius Ille tenetur alimenta prestare qui
illud possidet de quo testator ea prestari voluit
Cum legant alimenta de tali fundo talis fun
dus intelligitur obligatus pro tali legato.
Seio Translacio uidetur facta cum honore suo
Morum videtur in dies pro quem non stetit quo minus
uoluntati testatoris obtemperet
Mella aut pubertas in alimentis extenditur usque
ad quartum decimum annum in puella. et usque ad deci
mum octavum in masculo.
Nouissima prestacio sequenda est in ultimis uoluntatibus
Nota quod aqua uenalis est in egipto.
Seruitus aque haustus et pecoris ad aquam
pulsus seruitus personalis est
Filio Sicut fructuum usus variatur ita alimentorum
prestacione conherunt defunctum variari uoluisse presumitur
Alimenta legatum alimentorum heredum heredis tenentur
Servos Nota casum in quo tenet legatarius relictum suo
Libertis Nota legem istam quia notabilis est
Testamento Pro presenti habetur qui habsens fuit
et uoluntate testatoris
Diarys Notabilis est illa lex
Cum alimenta Nota quis modus debeat fieri in
alimentis relictis nulla adiecta quantitate
Hec adieccio ut habeat unde se pascat non
usum fructum sed tamen continetur per legatum
Ultima Appellacione educationis aduictum
necessaria continentur.

De auro et argento legato lib.

Pecunia pro alia pecunia solui pot
si cambium persoluitur.
Si mulier Que post mortem mulieris empta
sunt non uidentur eius causa parata.
Seio permutacio extinguit legatum.
Ita intestis Semper intelligit presentis temporis.
Plautius Qui omnia dicit nichil excipit
Sensus uerborum sunt ex auctoritate certi sermonis.
Quintus Certo corpore legato falsa demonstra
cio posita non uiciat legatum.
Species Nota quod appellacione usussit ut quis legasse
Filiam Presens tempus trahitur ad futurum.
Cum aurum Nota generalitati verborum standum
Clam auri et purpura pars sunt uestimentorum
Et si ius sunt Vasorum appellacio generalis est
Cepta Sicut factum ua dominium fieri qui cepit habet
Semper cum querimus quid cedat spectamus
quid cuius rei causa ornandi adhibetur ut accedat
accessorio principali.
Gemme sunt preciose materie lapilli non obscuri.
Margarite neque gemmis neque lapillis continen
tur. Quelibet res accedit ei rei cuius ornandi causa posita
sunt Aurum cedit gemmis

In argento argentum potorium est quod inter bibendum patitur
Femine vtuntur ut sunt elegantiores et mundiores
Vestis. Nota in principio huius legis que contineantur
appellacione vestimentorum. Vestimenta omnia aut viri-
lia sunt aut puerilia aut muliebria aut communia
aut familiaria de quibus omnibus ista ponit
Veste muliebri vir uti non potest sine vituperacione
Argumenta apellacione vestium culcitre continentur
Muliebris. Muliebris vestis dicitur que femenini
sexus est. Ornamenta muliebria sunt quibus
mulieres ornantur. Mundus muliebris
est quo mulieres mundiores fiunt.
Mulier potest esse munda non tamen ornata.
Quamvis ornamentorum nomine esse constat quibus uti
mulieres venustatis et ornatus causa ceperunt.
Omnibus. Nota ut meum quod vendicare non possum
Illud ut eorum quo commode uti possimus
Quinta potest nota quod invitati argumentum factum
Si quis ita her verbum seu amplius semper auget.
Qui lances. In speciebus quod medium est debetur
Pedisequis. Consuetudo patris familias inspicienda est
In legato argento non continetur quod negociandi
causa vendere proponit solet
Non necesse uxor multiplicatio non mutat sub-
stancia veritatis. Generi per speciem derogatur
Inter vestem. Mens testatoris ante omnia in-
quirenda est et tenenda.
Quintus. Nota ut pondo dicitur libra.
Articulus. Per articulus demonstracionem ista continet
Titie. Res tantum valet quantum vendi potest
Seie. Omnia potui paranda pocula sunt
Ultima. Nota quod dicitur argentum maiorum

ff. de liberacione legata. l. iii

Interest nostra quamplures debitores
obligatos habere.
Non solum. Acceptilacio similis est solucioni
personale sufficit extinguitur cum persona
Ingenerali remissione non comprehenditur de iure
Si quis raciones. Notabilis est lex ista.
Si debitor. Interest nostra potius non solucionem
quam solutum repetere
Si quis raciones in testamento heredis heres dampnari
potest ne exigat arbitore
Aurelius. Ista verba. Viui viues facias pacto
personalia. Nota quod pacto non transmittitur
ad heredes. In generali remissione non ve-
niunt ea que dolo facta sunt.
Si a. Aliquod per confusionem extinguitur
obligatio sicut per solucionem.
Legavi. Nota quod ostendere debemus circha ea
que cotidiana omnibus sunt
Videamus. Nota esse aliquid impedienti
Aurelius. Inter patrem et filium larga fit
interpretatio propter naturalem affectionem.
Nemo. Consimilis actu post libertatem tenet
Creditor. Nota quod reddere cartas raciona-
rium non est reddere raciones cum hiis reddit
cartas qui est vetitus reddere raciones.

ff. de alimentis et cibariis legatis

Numquam actus in itinere esse potest
Si quis racione incertitudinis utrum
quid debetur legatum magis debemus spe-
ctare sensum quam verba.

Legatum nuda tollitur voluntate
Quod si rem per reconsiliacione amica-
rum rei legatum legatum
Ambulatoria est testatoris voluntas usque
ad supreme vite exitum.
Translacio. Translacio legatorum habet
fieri multis modis.
In ultimis voluntatibus novissima sunt
Qui homine. Qui extinguit legatum non paruit
Legata inutiliter. Ubi inutilis est datio
inscriptum est ademptio.
Nichil. Posterior scriptura corrigit prioretem
Rem legatam in necessitatibus nemo libenter exsolvit
Qui donat vel prius legatum relinquit admississet
Ex parte. Legatum adimitur nuda voluntate
Sed heredis institucione iterum habet locus
Pater. Non videtur absolutum quod in corpore
patrimonii versum est
Si servo. Supradicta scriptura nocet
Si servus. Servus liber factus efficitur quodam
modo novus homo.

ff. de rebus dubiis. l. vi.

Refertur. Civibus civitatis civitati videtur relictum
In ambiguo sermone. In ambiguo sermone
non utrumque dicimus sed id dumtaxat quod volumus
Qui aliud dicit quam vult neque id dicit quod vox
significat quia non vult neque id quod non loquitur
Utrum mulier potest quinque filios parere uno
partu. Tamen quod ultra eres nascuntur portentuosum esse videtur.
Qui potest eligere unum de pluribus cum duos
que dixit sibi retinere non potest.
Qui duos. Per nomen intelligitur agnati quia nemo invenit
In dubio presumitur pater prius mortuus quam
filius pubes uxor prius quam maritus
Si fuerit racione incertitudinis res de qua
agitur penitus viciatur. Nota quod iudices
debent esse subtiles ad veritatem investigandam
Cum duo nascuntur uno partu masculus
presumitur primo natus.
Quociens in re dubia primo facienda est inter-
pretatio ut res de qua agitur potius valeat quam pereat
Quociens sermonem fugiet ex uno in alio
parte oratio falsa est tota consetur falsa.
Appellacione filiorum non continentur omnes heredes
Si quis ita. Testamentum testibus confirmat
Quedam. Quedam ab inicio dubia sunt que
ex post facto clarescunt et liquet.
Si cognati. Si quis cognationi legget idem est
ac si cognatis legasset
Cum senatus. Collegio improbato legari non
potest sed singulis de collegio potest.
Ubi in dubiis interpretatio primo facienda
est ut res sit in tutissimo loco. Ex publicatione
Cum in testamento. In ambiguis id est accipie-
dum quod credibile fuerit cogitatum.
Cum queritur. Lex stipulantem fieri est in iure
Qui habeat. Placet catonis regula ad condi-
cionales instituciones non pertinere.
Ultima regula catoniana ad novas leges non pertinet

ff. de his que pro non scriptis habentur

Que ita scripta sunt ut intelligi non possit
pro non scriptis habentur
Si in metallum deportatus res pervenit ad eum tamen
aqua et igne non potest negotium meliorem

Indignum se facit qui curare negligit testatore post legatum No. argumentum quod testibus acciuit etc.
Ducatus non accessit
Rescriptum In eo solo de quo puniri quis deliquit
Simmunitatem Legatarius si iniuriosa verba dicat testatori relicto se facit indignum
Filius habet necesse parere patri suo.
Heres In eo de quo puniri quis in quo deliquit
Cum intabilis hereditas cum honere suo transit
Cum qui tacitam pacto iuris ac possessionis varietas non inducit voluntatis divisione
Qui impedit a primis heredibus mutare testamentum · idem mutasse videtur
Ei qui Qui non defendit mortem uxoris in dote se facit indignum.
Porciones Omnes heredes vel qui loco heredis sunt archa defuncti in dicta officiose agere debent
Tutore Necessitas officii nos excusat.
Ultima Sola ratio paterne affectionis non inducit suspicionem.

Diem incertum habet mors. Licet sit certum omnem hominem moriturum.
Condicionum Non sufficit sed adimpleri condicionem
Obtinuit Impossibilis condictio nulla est
Si is hic articulus tum extremum tempus significat
Quicumque Nota finem huius legis
Si quis ita Qui tenetur cum alio habitare non habet necesse omne momentum habitare
Hec condicio matrimonium facti non facit legitimam sobolem.
Si ita legatum est in ipsum pena in futurum confert
Si tacitus Condictio habetur pro expleta cum per eum stat cuius persona debuit condictio adimpleri
Cum fuit Matrimonii non facit concubitus sed consensus
In his que extra No. est
Demonstratio Non nocet error nominis cum de corpore constat
Non dubitamus Tripertita condictio pro non adiecta habetur.
Iure civili Pro impleta debet haberi condictio quotiens stat per eum cuius persona debuit adimpleri
Cum vir Qui facit de liberis mentione defuncti intelligitur cogitasse non de subiectis ab alio
Intestamento Monumentum de construendo defuncto secundum facultates et naturalium dignitatem
Filie Que debet nubere cum consilio propinquorum si nubat sine consilio non punitur
Hec condictio Condictio consistens in facto cum primum potest ad implendum est
Falsa Quadam honor augetur. sed persone condictio non mutatur.
Sepe quod plaliter preferunt significare accipitur
Nominatim demonstratio pluries iure nominis fungitur
Demonstratio factum non inducit condictio futura
Plebis Officiales in ecclesia officium habent
Dis Ianuarii Standum est significacioni verborum
Si quis eum Standum est racione voluntatis testatoris quod nichil precepit contra leges
Que condictio No. forum testatoris esse spectandum
Quibus Impensam nomine non continet
Subdubiis Qui debet unam de pluribus condicionibus adimplere potest eligere leviorem
Non unquam Expressa nocent. non expressa non nocent cum ad impleverit pro sua parte
Verius Non admittitur ad legatum qui prius non adimplet condicionem.
Ordinem pro tali est quale in mari deicere.

Cui fundus Omnes heredes succedentes in locum defuncti pro una persona habentur
Quesitum Sapientem dicitur se hic qui inique facit
Intendit Servitus morta assimilatur
Cum ita Quod in uno spaliter concedimus in ceteris prohibemus videtur
Non dicitur posse fieri quod honeste fieri non potest hoc modo Nota fraudibus obviandum.
Cum ita legatum periculosum est actiones mortem hominis expectare.
Non pro ea que nubere debet consilio alterius
Pacto legandi legato non cohereat
Ticio Cui non tamen quod accommodaverit habet eam certe liberat
Dies Dies incertus facit condicionem
Quia Clausula precedens in subsequentibus intelligitur repetita.
Quocumque iudicio voluntas contra leges remitti potest
Cum pupillus pubes fuerit condicionibus sufficit si ultima pars est vera.
Heres meus Certum est hominem moriturum
Cum servus No. quod condictio quedam est mixta in dando tamen. quedam in faciendo. No. quod ex facto oritur unde factum primo querendum est
Verisimile est defunctum voluisse ad impleri per heredes quod ipse facturus erat
Videre cartas racionum non est reddere raciones
Lucius titius Probacio filiacionis impossibilis est
Ticia No. effectum uxorem in bonum cum arte percipit
Condicionum Condicionum que in futurum conferuntur implere
Sicut Non debet certum veri testamenti voluntas
Pater compellitur filium emancipare si agnovit legatum sub hac condicione relictum si filium emanciparet
Ticio usufructus Non desinit quod non cepit.
Municipibus Omnes de universitate intelliguntur facere quod faciunt hii quibus tocius rei publice cura mandata est
Condiciones Tacita condictio non facit neque condicionalem
Ticie Ridiculosum est eandem mulierem eodem tempore esse nuptam et viduam.
Pater Intestamentis patris hvnam rem quam vel ibi non videtur decessisse sine liberis quem unicum dereliquit
Si fundum Nota finem.
Post Varia statuere debet iudex ex personis et loco
Ultima. Ante xxv. annum non habet quis rem suam administrare

ad legem falcidiam

Eo dicitur reliqui quod pauperibus reliquunt Ingratitudinem urbem accipiendum est hic aliquod spacio
Servum usufructus dimidiam. sed vidue sunt certe persone
Si heres Vir persuaderi potest non fuisse hereditatem. solvendo que emptorem invenit.
Commodum sentire debet qui bona administrat
In lege falcidia Partus mundum editus non est homine legem sperandi optinendi hic de eius litigantis
Si tacitum Nemo pervenire dno suo de sicut filius patri.
Quod de bonis Verba testatoris enunciativa non nocent
Et in racione No. quod genus pure non de vel potest
Penales Maximus est favor libertatis
Dolo Dolo facere videtur qui mota sibi hereditatis questione a legatariis non exigit cautionem.
Lex falcidia Legatarius falcidiam non deducit.
Cum dotem In legato dotis cessat falcidia.
In lege falcidia Res extimanda est secundum presens precium
Precia Communiter extimatur precia rerum non ex utilitate seu affectionibus singulorum
Propositum est an nos locupletiores dicamus quod acquisivimus hereditatem computacionem hec lex notabilis est. quod differunt alias et famose. / communiter plus vivere debet iuvenis quam senes /
Usufructu bonorum Bona intelliguntur deducto ere alieno.

Incipiunt notabilia [illegible] xx

Pote hrs licitu e unicuique diminuere ius suum.
Iniquitatate vix hanc legem intellegxit albrio
Si aut no i putat i falcidiam data .m. i [illegible]
Ultima Querebatu ultima lex e hec i i forzato

Reperitur casus ubi p tenuor tran
sit obligatio ad heredem.
Si dos filius dote uxoris qua pater recepit
in divisione dz deducere an ptez aliter vi
debitur i dotatam uxorem habere.
Qui fundum Vacioni congruens est ut idem te
pus habeat testator i subsut. qd fuit i herede
Iniquitatem iniquitatem i putatur que iure heredi
tario capiuntu.
Maritus Nota q maritus non facit suos
fructus parafernales. l. rex parafernalium
Qui q deciginta Quedam sunt questiones q qd
quid constitueriminus, nez. esse falsum repicitur

Sicut plene q p lege falcidiam.

Si res legata apud legatarium perit apert
tione legati submonetur exceptione.
Hec verbum plus comprendit etiam eum qui to
tum debet restituere.
Nisi dolo Cautio de legato pstando remittitur soli fisco
Hec aut Quedam elusorie mine sunt quarum ra
cio non habetur
Videamus Circuitus sunt vitandi
Cum non facile Sarracio remittur p pumptatem.
Omnis fidei commissarius sive executor ultime vo
luntatis no cogitur satisdare.

Ad senat. consultum trebellianum.

liber. xiii.

Res tantu valet quanto vendi potest
Personalis actio non sequitur fundum
Legata r fidei commissa solvenda p
sunt deducto here alieno.
De singul legat. r fideicommiss. debet haberi e falcidia.
Quia potest Varie sunt hominum voluntates heredi
tates que ab herede alienate sunt i quantum i putant
Coactus restitue quarte comodo no utetur
Quirodius fiscus cu suis hominibus agit hereditatem
Heres qui repudiat hereditatem no hr dice cum gr
Sentiendum habenda est ratio salutis r dignitatis
Sed r si. Sufficit heredi confiteri seu pfiteri quo
putat sibi expedire adire hereditatem.
Ille aquo Par impare nullum habet imperium
Nemo dz triplici officio fungi. differentia
debet esse inter cogentem r coactum
Sed cu ab herede Non e novum officium cu alteri
iniuria postulandum.
Nam qd filius fecit cum ad i pa atrum i patre pot
Cogi peculium plerumque designat subdam seu hereditate
Quod apud me remansurum est ab me di
citur proprie pvenisse
Ex facto Nemo rogari potuit ulique herede fuaat
Filii naturales quoque substituti excludunt [illegible]
ratione dignitatis conditionis r voluntatis
Deportatus pro mortuo reputatur.
In substitucione facta mencione heredis de
liberis dum tacite intelligitur cogitatum.
In fidei commissaria In restitucione hereditatis non
veniunt fruct nisi specialiter exprimatur.
Mulier heres test. de lata culpa r no levi q
si certo consulte sit hui culpe tenetur reddere maz

Porcio hereditatis legari pot
Cum Quantitas pecunie que prestari ple
rumque dubitacionum dissolvit
Non numquam Ex verbis testatoris coniectura
capitur voluntatis. s. de iu. co. illud.
Quidam fractum alterius alii obesse no debet
Omnibus Nota q omnibus civitatibus sub
ditis imperio romanorum legatum relinqui pot
Cui suspectam sibi dicat hereditatem nullu
comodum extestamento consequitur. Sed cogi
tur dare r restituere.
Siquis parte Hec lex notatur sepe ad multa
Sed legatus Nota q legatus compellendus
est accipe iudicari si no multum officio occupatur
Vendita fruct veniunt i restitucione hereditatis
Secundum Qui no sperat lucrum no dz sentire dampnum
Restituta Tutor actores pupilli alii demandare
dare potest. Restitucio fit duobus modis. r. ubi
No enim Restitucio que fit solo verbo non est
similis solutioni
Cum pro iura sepulcrorum remanet apud herede
Cum hereditas Argumentum ante litem contestatam
p timorem absentie possunt recipi testes
Paulus In eo dz quis punire in quo deliquit
Licius Verbis fidei commissi bona fidem i ee constat
Sipatroni Obligatio no transfert i fideicommissario
Indignum e ut aliquid consequatur ex voluntate
defuncti qui defuncti iudicium no servavit
Filia Vendicio i intellis tractu temporis constat
heredes Quedam videntur prima facie vera
que extensectius sunt falsa
Paulus respondit Cui relinquitur iniuria no ee hrtur
Facta Optimu e honesti hois nomen assumere
Contra tardius quis pecunia det etiam
pleniter condicionis tardius ad fideicommissum
pvenit r medii temporis fructus perdit
No dz imputari ei qui no potuit adire
pretore r sim desiderium postulare exali
qua iusta causa.
Mens iuxta legis pars e i spiciendo p. bona
Seno Rei iudicate auctoritas maxima e
ut nec p errore vel ambiguitatem pdit residere
Cui ita Restitucio hereditatis fieri pot p par
Cautio rem [illegible] res singulis [illegible]
Si heres pecunia fidei commissarius agit
q heredem ut sibi cedat procomodo pig
ris actione
Filium Nota q annus inceptus habet pro
completo
Epistolam Simpliciter rogatus restituere
hereditatem post mortem suam itellig rogatus
Seuola Verbum substitutionis attribuitur
fidei comissum. Hereditas codicillis relic
ta neque dari neque adimi potest
Hereditibus furiosis no possit q here maiorum
Lucius titius Mater veniens ad successionem
mariti cu filia debet conferre dote r alia
bona sua. Nudus miles no [illegible] petere

Huius modi certu e honorem moriturum
postea apud bonum virum electum
ab utraque parte fructus sunt de ponendi
heredis [illegible] i sunt p ex p [illegible]
Dicam Ad imp leta [illegible] contrac liberorum si
quis uxore pregnante decedat.
Lege Notabilissima e lex ista.
Quod pupille Non videtur nupta q viri pat
ria no pat
Ita eo Libertas cedit ab adita hereditate

Con(tra) annos singulos legatur p[er]sona [illegible] legata [illegible]

Infirmitas est evitanda [illegible] non solum sanitate post quam depositum bonum virum arbitrium [illegible] te electus fructus sunt deponendi [illegible] res in contencione consistit. Ille qui adimit in dubio ad sua peticionem semper cautionem prestare tenetur.

Vicem cautionis optinet [illegible] depositio.

Filio bonum virum per medietatem [illegible] [illegible] rimere causas

Restipulacio [illegible] cautio [illegible] [illegible]

Etiam non nulle sunt more iudicior(um)

Si is hodie constat [illegible] hodie agam. Preciue que certum est habere [illegible] non debet satisdare. Si desit esse cautum [illegible] copiam fideiussorum non [illegible] satisdari.

Plane nova res novum consilium capit

[illegible] missio in possessione rei servande causa ne [illegible] tedio affectus [illegible]

Creditores mittuntur in possessionem vectigalium rex

Creditor [illegible] est in possessione rerum [illegible] tore

Si petere quod integre fieret si in possessione non mitteret [illegible] fiat restituta possessio.

[illegible] legatorum [illegible] missa in possessionem causa rei servande [illegible] fructus [illegible] causa si non habet unde se alat

Bonorum possessio est ius persequendi retinendique patrimonium sive rei quod cuiusque cum is moritur fuit

Tutori permissum est tutori petere et non repudiare in bonorum possessionibus. Consule prudentiores iuris prudentes. Sed cum non non est litera [illegible] Que non valent mero iure defendentur tuicione pretoris.

Edicto [illegible] capital dicitur qui cui pena mortis vel ignis [illegible] imponitur

Non datur bonorum possessio si nomen eius ita deletum est ut legi non possit

Deportatus pro mortuo habetur non tamen non est [illegible] is qui filius iustus est efficitur non iustus vel non filius filius ducens ignominiosam uxorem sine consensu patris potest exheredari

Non [illegible] non [illegible] ex hereditatio [illegible] facit que [illegible] facta est. Et nota quod iura naturalia [illegible] debent.

Si post mortem sufficit aliquem semel aliquid noluisse.

Cum emancipat. Omne ius quod [illegible] causa hereditatis nascatur [illegible] heres equum est transferri ad eum que pretor loco heredis constituit

[illegible] equipolet universali

Hic titulus. Recta cautio dicitur que fit dato fideiussore vel pignore. Ista duo parificantur in iure. De certis [illegible] [illegible] cautio.

Castrense peculium vel quasi castrense [illegible] non [illegible] Non umquam varietatem pretor non repellit et [illegible] [illegible] non [illegible].

Racius et equius est aliquando alimenta [illegible] frustra fieri quam partum fame necari.

Curator non debet [illegible] sed [illegible] [illegible] et mulieri assignare

Curator dandus est ventri qui [illegible] [illegible] matri [illegible] facultates [illegible] dignitatem [illegible] ipsius mulieris

Curator datus ventri et bonis [illegible] ventrem [illegible] esse in possessione quod [illegible] certum est [illegible] esse in possessionem seu esse pregnantem.

Ubi de re odiosa tractatur masculinum non concipit femeninum.

Habitacio [illegible] [illegible] cibaria [illegible] quos bona fide mulier fecit non repetitur ab ea

Qui [illegible] Carbonianum defertur iudex si indicat causam propter [illegible] facientem. [illegible] [illegible] sit deferre [illegible] tutoribus [illegible] facile [illegible] [illegible] etates. Stulti aut iniqui pretoris est differre quod expedit presentari.

Non [illegible] adversus pupillos observari quod est pro ipsis excogitatum.

[illegible] pro modo facultatum pupillis in studie [illegible] expense.

Supreme tabule dicuntur post quas nulle sunt facte. Exemplum testi non facit probacionem.

Nota quod iure si [illegible] sunt [illegible] tabulle testamenti vel [illegible] ruptum vetustate

Qui exheredat dicitur [illegible]

Pater [illegible] successione filii [illegible] pactum. Pater tractans filium contra debitam pietatem cogitur ipsum emancipare

[illegible] iusto [illegible] administraciam [illegible]

Monachus de uno monasterio ad aliud translatus [illegible] illuc pervenerit nichilominus pro monacho reputatur.

Libertus furiosus debet castigari sub [illegible] minatione [illegible] non defuturi

[illegible] non [illegible] offendere verba dum [illegible] [illegible] mens et sententia legis

Si libertus. Quod fit in fraudem legis ipso iure non tenet [illegible] quod fit in fraudem hominis tenet sed revocatur

[illegible] [illegible] sepe [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] sunt notabilles

Ultima divisio libertorum nullo iure fieri potest

Margin notes:

[illegible] lega[ta] [illegible]

[illegible] possessor [illegible]

Bonorum pos[sessio] [illegible]

[illegible] xxiiii

tabule testi[menti] [illegible]

bonorum [pos]sessione [illegible] tabu[le]

legatum [illegible] tabul[e] bonorum pos[sessio] [illegible] bonorum

[illegible] [illegible]

de carboniano edicto

de bonorum possessione secundum tabulas

de [illegible] [illegible] liberis

si a parente quis manumissus fuerit.

de bonorum possessione ex testamento

de iure patronat[us]

de obsequijs a libertis et liberis parentibus et patronis prestandis

Patre et matre filium venerari oportet.
Honori. Quamvis hij verbis edicti habeantur infames re ipsa, tamen existimacione hominum quando non effugiunt infamie notam.
Liberto semper honesta et sancta debet videri filio persona patris
Nullum liberi non debent operas parentibus set pietatem
Ultima Non est ingratus qui contra voluntatem patroni utitur arte sua.

De operis libertorum
lib. xlii in forc.

Opere sunt diurnum officium.
Et vero aliquae sunt opere impuberis si est histrio vel mimicarius
Quod nisi. Quod si ponitur vel quod unus quisque promittit suo impendio dare debet
Non cogitur libertus sequi patronum si cepit porbe ingnavi
Medicus est et meridiano tempore quiescendum.
Non potest patronus prohibere libertum medicum ne exerceat medicinas
Si libertus non oportet patronum ut operis liberti utatur aut ludos semper facere aut egrotare voluntate non curat patronus curabit gratis amicos eius
Si libertus prius in artem michi factum redigitur ad arbitrium boni viri. ar. C. de. li. in fi. si quis
Sicut patre vivo debet esse in officio viri.
Duorum duobus possunt eodem tempore prestari opere diuise. vel eciam prohibet dum custodit domum scribere libros
Operarum eeunte sunt ope convenientes consuetudini facultatibus et dignitati.
Sermone patris privator iuri pio derogari non potest

de bonis libertorum

Si necem. deportatus loco mortui habetur
Cuicumque maior non debet obesse litiganti impericia aut severitas iudicantis.
Igitur ostendendum est ei qui ulasci noluit provocatus ad vocat non accusat. officium eciam necitatis non excusat illam Nota in constanciam recusandam.
Si patronus exheredacio fit duobus modis mala mente parentis

de libertis universitatis

Universitas consentire non potest

si quid in fraudem patroni

Omnes liberi sunt meretrices amicas donare non prohibentur non videtur. Scienti et nolenti dolus non infertur

unde liberi

Sempto. Parentes ad bona liberorum ratio miseracionis ad mittit liberos nature simul et parentum commune votum.

unde cognati

Nota quod verisimile non videtur. quietum sanguine defuncti valitudine ignorasse

Ex quibus causis in possessionem bonorum servetur

Utilles dies dicuntur in quibus habemus copiam experiundi.
Adire debemus possibiliter non ut ad nos veniat expectare Scam accipere debemus quam quis per alium assequi potuit consultans prudenciores.

de suis et legitimis heredibus

Et in suis adicio non est necessaria in suis heredibus quia statim ipso iure heredes existunt.
Pater privator cautiones non censet lex autem intestato Nota quod natus in duos dies septimi mensis iusto tempore natus videtur iuxta sentenciam ypocratis.
Nulla femina non habet suos heredes.

Filius vulgo quesitus matri succedit.
Condempnati in religionem rite constitui quod est
Sine plenum officium exigit a matre impetrendis tutoribus. Confestim vero in primum potuit ibi postea copiam habuit
Filij. verbum nobis extetissimum est.
Explicit liber infortiati. Incipit ff. novi

Nota quod nunciacio tenet sive iure sive iniuria fiat.
Denunciacio omnibus diebus fieri potest
Novum opus facere videtur qui pristinam faciem operis mutat
Mutacio non fit locum si opus reficiat
Nichil aliud agere debet pretor nisi vetere spirent adversus litigantes
Pretor aut pertinet ad decus urbium hedificia non derelinqui.
Satisdare debet de opere demoliendo qui hedificare vult si apparuerit iniuste edificatum.
Cui opus inpenam heres non succedit
Ultima. Nunciacio non fit persone sed rei tamen
Nam rei interest rei pro quod plurimos defensores habere
De pupillo denunciacio facienda est in presenti
Sufficit opificibus nunciari.
Non debet nocere factum alterius ei qui nichil fecit
Aliquid fit hodie. non ut hodie set ut heri
Triplex est causa operis novi nunciacionis naturalis publica et positiva. Nunciacio potest fieri iactus moribus per pastorem. lapilli. et [illegible]
Nota quod tot sunt necessarie remissiones quot fuerunt nunciaciones.
Res demostranda est quot in par fit nunciatio
Sacramentum calumpnie ita demum prestatur si exigatur
Verus procurator debet satisdare de rato.
In provinciali interdictum de operis novi nunciacione non habet locum in re eius
Superficiarius habet utilem in rem actionem contra quemlibet possessorem
Cum via in rustica servitute non habet locum nunciacio novi operis
Si prius si is cui nunciatum est noluit se defendere efficitur de possessore petitor
Non solum is qui denunciat novum opus modo loco sumere debet. Morte nunciantis extinguitur nunciacio re integra.
Stipulacio ista tacita condicione in se continet. Nota hic agi posse ad factum non sufficit interesse prestari!
Si plures nunciaverunt cauti debuit et ut unicuique novo caveatur. quod si non caveat singulis et causa plerumque prestare pacienciam destruendi debet heres eius cui nunciatum est.
Heres non succedit in penam.
Ultima Nunciacio non fit persone sed rei vel tenenti qui locum possidet.

Res dampni infecti desiderat celeritatem. Damnum est minutio rei et dies ex causa dies renovatur a pretore postulari et tribunali petere et non aliter. Abesse videtur qui non est coram presente procuratore. Sufficit si domum denunciet. Nota quod denunciacio fiat locatori rei.

Eveniunt non compellere ruderam tollere omnia que vult habere pro derelicto.

Non agitur si cautio non prestita.

Pretor. Qui proprio nomine convenitur cavet que alieno nomine satisdare tenetur.

Venicio soli corporis est cavendum.

Que omnia cavent non ultra nos obligant quam ut eadem nos damus.

Hec amplius de integra unusquisque cavet aut ediliciis caret.

Qui bona fide cogitare debent se posse cavere.

Cui sit cavendum in re et arbitrio relinquitur iudicantis. Dequo ille non iuraret et qui vitet eius cavillo fraus est.

Infinitas est evitanda. // Pretorium auxilium non excludit aliud si aliud excludit prius.

Qui heri non calumniabatur hodie potest calumpniari.

Ista dampni infecti fere iurat de calumpnia.

Cavetur inquilinis et inquilinorum uxoribus.

Inquilinis tamen a domino edium non cavetur.

Si finita non in speciebus in que sic cavendi solet. Modicum frumenti totam massam corrumpit.

Cum sed servus eius cum per versio conveniens.

Non debet iudex ad sententiam festinare.

Missus in possessionem ex secundo decreto efficitur dominus.

Cum aliquis mittitur in possessionem causa rei servande dicitur non esse de possessione dicendus secus si ex secundo decreto mittatur.

Ius conductoris transfertur in eum cui non cavetur.

Modo hanc modo illam sententiam approbamus.

Negligentibus non succurritur sed impeditis rerum necessitate. Aliquis debet esse finis dampni. Aliud auxilium hoc excludit.

Qui sanari non potest mortuo similatur.

Procuratoris duo requiruntur actio.

Cum creditor vasallus supplicari vel sit in re.

Si superficiarius fructuarius sit rei detencionem donec sibi dampnum restituatur.

Cum de mille fabis granum sinapis dampnum est in stipulacione res dampni infecti non tempore durat.

Flumini illitum est tamen firmum hedificium quod possit vim fluminis substinere.

Nemini facit iniuriam qui utitur iure suo.

Non debet quis ita alte fondere in suo ut precidat venas putei vicinorum.

Non imputatur ei qui peperit vicio naturali.

Nichil intelligitur posse facere vim seu contumeliam quam nichil ei resistere potest.

Procedens non videtur dampnum pati qui lucrum amittit.

Dampni. Qui de alieno cavet satisdare debet. Qui de suo repromittere.

Qui vias resicientes vias publicas prope suum privatum comodum sine dampnio vicinorum id facere debent.

In dubio dominus sit nec ne a quo cautio postulatur sub excepcione satisdare videtur.

Si edibus. Nota quod utique sanior potestas est inficiendi.

Auditores opiniones referunt propter suorum

Utrumque officium hospitis est res inventas includere si pensio non solvatur.

Inter quos non debent remittere certa prescriptio.

Qui nichil perpetravit et suo nomine nichil solvat.

Ex dampni honestius modus fruendus est non cuiusdam luxuria subsequenda.

Ex duobus extremis medium est sequendum.

Nichil heretico heretici vel chatekta (?) heretico.

Cum postulasset imputet sibi qui nimius scrupulus (?).

Ea que fiunt ex voluntate non eius passibus ambulat cum hiis que fiunt ex necessitate.

Quod in clausura. Nota quod superficies solo cedit.

Ultima. Qui demolitur domum negotiandi gratia in precio punitur. Propter operis publici licet detrahere marmoreas columpnas.

Quia cum prima arcenda.

Hec actio locum habet quociens manufacto opere predicto rustico aqua nociva est nisi fiat agricolendi causa. // Non debet ita quis hedificare in suo ut noceat in alieno.

Nota quod non est inde tracio lucri.

Locus inferior naturaliter servit superiori.

Longa consuetudo optinet vicem legis.

Qui fruitum debet non facit si petitur.

In summa lex non facta vetustas vicem legis optinet.

Lites diminuende sunt. Quod tibi non nocet et michi prodesset concedere debes quia equitas suggerit et si iure stricto deficiamus.

Quod natura fit equo animo fieri debet.

Ubi fortuitus casus incidit hec actio cessat. Nota quod iudex non semper debet inquirere testes ubi eius ignorantia memoria facti operis recipitur testimonium de auditu.

Quia. Nota melius est sperandum.

Iussus iudicis nos excusat.

Si terminus eadem est persona heredis et testatoris.

Si aliquo. Qui suo nomine convenitur non auditur si cedere solo velint.

In concedendo. Quociens diminuitur de iure alicuius evitandus est que res tangit.

Iudicem nullam potest iniuriam videri accipere qui semel noluit.

Superiter argumenta magna vicinia et proximi omnia rei de qua queritur proferuntur.

Sed interdum racione gravitatis et separacionis consentitur licitum quod alias esse illicitum.

Post vendicione. Nota quod dampnum dat rei et non persone.

Si prius ea que usitata sunt fieri debent et si non dicantur. Plus vires habet sacrum quam publicum.

Si impetratur sine permissu principis aqua per viam publicam duci non potest.

Sed hec dicuntur voluntas nulla est.

Quod principis iussus superioris excusat.

Senatus principi pacificatur.

Ultima vetustas constituti iure habetur.

De publicanis vectigalibus et commissis.

Cum si. Nota quod mala electio est in culpa.

Si publicanus in vectigalibus consuetudo spectari solet.

Si multi sententia datur precio et non persone.

Inter criminis reos et fraudis participes multum interest.

Impetratores in vectigalibus rebus inspicitur non persona.

Licitacio sepe calefacere ligatacio conductores ultra modum solite conductionis inflantur.

Ad conductionem invitus nemo expellitur.

Fiscus immunis est ab eiusdem vectigalium prestacionibus.

Mutata condicione non mittitur condictio rei.

Vetigalia pedaria no possunt ostitui sine auctoritate principis nec etiaz reformari.
Quare publica ypte remittitur o pensenda est
Publicani sunt qui vetigalia habent oducta
Sed hii vos ou libz municipii apellare repugnet
Comissa dominuz eius rei que incidit i comissum
statiz aquiritur fisco sine aprensione possessionis
Cesar Necessitas no habet legem.
Inuentum Justa ca i tueniete aliquid p alio solui pot
Venales sui dicuntur qui non fuerint p anni
Nota q inuenitur piper nigruz et piper albuz.
Igniosenduz e alicui racione etatis.
Qui concedente publicano differt solucione
releuatur a pena. // Pene ab heredibus pe
ti no possunt si uiuo delinquente qo no est morti
Non soluentez ignorantia non excusat
Non imputatur publicano si trasgrediens no istruat
Sed si decipiat profiteri nolentez. No. aut cot
Cotez ferro subiciendaz ut feru frumentu
et salez. Hostibus uendi dari non licet sin piculo
capitis. // Facto magistri vel gubernatoris q
ad naue non nocet dno ignoranti

p donacionibus

Donacio e quedaz magna liberalitas que
nullo iure cogente conceditur.
Si cu filius pat i religionem fidemiubere p filio
quando iubet aliud sibi dari
Mandatuz re integra morte soluit mandatoris
Etiaz donacio fieri pot absenti.
Affectionis honesta donacio e que fit i amicos be
merentes vel coniunctos nobis sanguine.
In honesta donacio e que fit meretrici.
Qui saxiz Mercenarius meus qui laborat i
campo pro me psumitur laborare
Filius familias Nota q filius famil. hns liberaz
peculii administracionez donare non potest
nisi sit filius nobilis et potentis.
Nota q donacio est in deperdito.
Presumptio sepe colligitur ex psona.
Defferenduz e honori et dignitati patris. no. d.
pot filius ca mort n sufficit generalis con
cessio sed requiritur specialis i hac d.
Indicibus aliqd n capere q mereti phibentur no solut
Dignus e dator donis et mercenarius merce sua.
Si filius donat voluntas patris pat donac n.
Absenti Donacio absenti facta valet
Iudicatur no n datuz de quo no fuit cogitatu
Quiz m preualet i tencio donatoris. // Si procura
tori meo res tradatur. statiz agitur m dominiu
et possessio si absente hec gestum
Post contractuz post crime capitale d. facte valent
Aristo Donatarius otra donatore de euictione no agit
Hec iure Remuneracio laboris no est donacio
s obcausaz dacio. Beneficiu no oferetur i inuitu
Ut m Creditor negociuz suu gerit
Eiz qui ois actio no omni mentiu intra oftus
Modestinus Mentecaptus donare non potest
Bone fidei dicitur stricti iuris
Si tibi no excusatu qui facit quod debet si no
faciat pro ut debet
Nuda Nuda racio no faciat aliquem debitore
Aquilius regulus Doctor et magister debet a su
is auditoribz remunerari nec e donacio. set
mis laboris remuneracio.

Quidaz Confessio i iure facta p iudicato habetur
Donacio facta cotra bonos mores no valet
Nimia festinacio e iniusta.
Donaciones Honesta e donacio qua quis fac
in concubinaz. Ex qualitate priz cognic
tione qz matrimoniu qz p sumitur celebrat
Sola carta dotis no facit matrimoniu
In presencia hois multu operatur in multis
Appellatio usus plena pprietas significat
Cui id quod origo obligacionis osideranda e
no titulus actionis. Quis et sudis dare pot
Si pater Salus hois p fereda e oi extimacioni
fideicomissori Inuito reo ex uir fideiussor qui se fecit
Donari videtur quod nullo iure cogente oceditur
Quans heredes possit ocessione prauy reuocare

Mortis ca Multa sunt picula mortis
periculuz est mortis est transire per
loca i sidiosa et timere potest crudelitate
Qui pcio mortis ca capto. Ex quibus patet
quid mortis causa donacio.
Tam hiis filius familias i nolente patre
no potest facere testamentuz. Sz mo. ca. dare pot
Qui mortis Ex penitencia h hec dona reuocare
Senatus Multis gnibus mortis periculi me
tui pot. Stipulacio i singulos annos Una
e legatarie plura.
Illud legata e fidei comissa parificatur d. ca mort
Scia Qui no uult videri lupus non debet asu
mere pellez lupi. Causa mortis vel piculi
exprimenda est ut valeat donacio ca mortis

Si qui sius dnus no dicatur habere nu
mos h commodatus alis nummos hre dicat
Seruus furiosi Manumissio in admistra
cione patrimonii no est
Seruuz Maritus constante matrimonio s
uuz dotalez manumittere no potest
Lege. In dubiis pro libertatibus e pnunciand

Si pater. p lucaly qd e ciuitate q qd i oppre
ssi manumittere Optimuz est sequi ma
iorum vestigia qui recte precesserunt et honeste.
No e Ea que i voluntaria iurisdicione co
sistunt fieri possunt a iudice transeunte.
Iuxta Alienu suuz no pot quis manumittere
Si collactaneus Capssarius e qui libros portat
Qui decem et septem annos habet potest
constitui ad negocia procurator.
Manumissio Verba solempnia licet non d
cantur ut dicta accipiuntur.
Ultima pupilli ostitum ut infirmi reprobatur

Si quis ita Dominuz rei legata recta
uia transit ad legatarium aliud ab herede
Si peculiuz Generi per speciez derogatur.
Si ita fuerit Condiciones o sistentes i facto
no possunt p alios adimpleri.
Condicioni amplius pareri non potest cu
semel sit adimpleta.
Libertas Condicio que incipit a condicione nega

tunc status eius compleri cum primum potuit.
Si ita fuerit inter eos similes in mente
testatoris inspicienda est.
Quod vulgo Si pluribus condicionibus
filii datus pot quis eligere leviorem.
Testamento. Cuius principium bonum in medio malum
Qui habebat et si habebat nichil nocet

Ergo donec cautum ut dato pignore
vel fideiussore.
Apud iulianum si alterum pedem in sepulcro
tenerem tamen semper quid adiscere vellem posse
Generaliter ordo scripture sequendus est.
Cum id quod fuit absentes denunciacioni
post literis redditis.
Talis faciam quod michi indebitum fore
dicere. Faciam quod indebitum bono uiro
Dotantur Si per eum non stetit sit emolimentum
abesse intelligitur qui non est coram iudice sed ex.

Statuliberos Quicquid alienum est
reddit nichil donasse uidetur.
Non fieri posset mulier perdit potius quam negaret
Cum heres serviet nobis in testamentum etiam
his quos curamus qui cupientes propter ad
uersam ualitudine impediuntur.
Statu libera condiciones que in dando consistunt
per eius eorum quibus ascribuntur
Labeo Morem agentium sequi debemus. conuen
ta esse diligenter bona fides.
Statu liberi verbis emptionis omnes alie
naciones complectitur.
Etiam Que in dando non que in faciendo con
sistunt possumus per alium adimplere.

Iulianus. causa exercitii non est inspicienda
Instructum Sepe in facultatibus sunt pro
spectantes bones quam in heredes sit
prosperat Lex Falcidia est sicut separata est li
cet per quam licita.
Si ex fidei commissa in diem non minus de eo
Si fratris defamacionis perit non est audiendum

Rescriptum per mandatum in pectus ipso iure notum
Diuus Sanctissimus et nobilissimus im
perator pot facere alienum suum liberum.

Non est modica ingnominia filii si pa
rentem non habeat suum. Seruitus co
quatores ad dolorem et iniuriam porrigit ceterum
liberis defendenti pronunciandum est.
Si parentum Non debet quis ad eum iudicem
mitti qui exurgit quamquam confirmat
Itur Qui in libertate mortuus est per xxx.
annos liber est si alia causa sunt hic putat
Rectissime dolum facit et qui recipit et qui u
tro non in sunt contrahentem.
Non solum Que dicta sunt in venditis locu
sunt venditionem in donatis et datis in dotem
Qui omnino non sit probare sinul se offerre audiet

Sed in obscuro. Iudex qui de libertate cognoscit
etiam de rebus amotis cognoscere debet.
Ultima Iuramentum impuberis tenet interpositum
cum sub operam prestatione. Impuberis operas
aliquod esse possunt uelud si sit pro. et mutulator
Ordinata Non debet esse melioris condicio
nis qui dubie libertatis est quam certe
Duobus Libertas non recipit diuisionem.

Eum non iusto. Sententia lata contra non ha
bentem iustum contradictorem ipso iure nulla est

Quod in nullius bonis est iure naturali
occupanti conceditur.
Gallinarum tamen et non est fera natura
Furtum committitur pro modica re.
Que ab hostibus capiuntur capientium fiunt
Deo sine materia nulla species fieri potest
Qui excutit spicas non novam speciem facit
sed eam que est detegit.
Scienti alienum solum pot culpa obici temere
Si edificavit in eo quod est detectum alienum ille proprius fuit
Qua ratione Nichil tam equum est naturali equi
tati quam uoluntatem domini uolentis rem suam in
alium transferre ratam haberi.
Res efficitur tua si pacto eam ap te esse et iam uellem
Per nudam uoluntatem domini sufficit ad dominium
transferendum in aliam personam.
Adquiritur usuarii ex re nostra non ex opera sua non quia
Usufructuarius non possidet.
Pupillus Sine tutoris auctoritate pupillus suam
condicionem potest facere meliorem.
Locus Artificis eiusdem et eius rei est quam in quibus sunt
Liber homo nulla opera deprendum ut legato.
Non spectatur quid senserit sed quid fecerit
Traditio Tantum transfertur in accipientem
quantum manserit penes dantem.
Nemo pot plus iuris transferre in alium quam ipse habet
Per liberam est adquiris omnium rerum possessione
Sed si credibile est alterum propter alterius et
re altimetum altam esse factam.
Ergo a fluuio dicitur latens incrementum
Nunquam nuda traditio non transfert dominium si causa precedat
iusta. Tesaurus est uetus depositio pecunie
cuius non extat memoria.
Etiam In uitis nobis adquiritur per seruos
sere ex omnibus causis
Hereditas Non per Hereditas nisi in defuncti substantia
Procurator Nemo errans amittit dominium rei sue
Questium Opere fructibus assimilantur.
Substitucio Que in illum compellit ex bona matre.
Seruus Res corporales non recipit et etiam usufructum
Pomponius Quod alicuius accipitur nostrum ma
net quam diu recuperari potest.
Non est nouum Qui non sit dominium alii dare pot
Bone fidei Qui bona fide possidet fructus suos
facit percipiendo transeuntem.
Res pupillaris non potest capi nec prescribi
Res ostiles occupantium fiunt.
Rem in bonis Res dicitur esse in bonis nostris ad
quam petendam actionem habemus ad si possidemus
Ea que possessio nobis acquiritur per aliorum possidere non
lentem pro nobis.
Homo liber Qui ab alio possidetur possidere non pot

De cessione eligendum.

De adquirendo rerum dominio

Liber ii ff nouum

Hereditas jn multis ptib; iuris p dno habetu
Cuedez transeunt cuz uniu'sitate que per se
transire non possunt.
Sius fortuna dat nobis thesaurum. Thesaurum in
uenti i alieno no datur opera medietas co
petit i ventori. Cuius notabillis e lex ista
penultia litere sut illius ad que mituntur.
Jn laqueuz Qui bestiaz i laqueata i meo lago
exemit no in meuz astulisse uidetur.

de aquirenda possessione

Possessio est quasi pedum posicio que ab eo
detinetur qui pedibus insistit.
Dormiens no incipit possidere si ad ... imanu pnat
Pupillus prumus pubertati per se potest i
cipere possidere.
Pater non possidet filiu que habet i potate
Debitor re pignori obligataz possidz tm ad usucaz
possessio nobis acquirit p tutore. curatore p cur
possessio nobis acquiritur corporibus et affectu
Qui tradit claues celarii uinarie uini uir tdidisse
vniuersitas consentire no pot
possideri Res i corporales possideri no possut
Qui fundum uult incipere possidere no
habet necesse omes glebas circumambulare
Sed sufficit aliqua partez fundi intrare ge
mite ut usq ad terminuz possidat totuz fundu
Jncertaz parte rei nemo possidet
Plures eandez re i solidum possidere no possut
Ex pluribus causis eandez rez possimus possi
dere. s acquirere dumz no. nisi ex vna causa.
Solo aio possessio amittit. h3 solo aio no q'rituri
Seruus pnat dnz suuz sui possessione qui diu
steterit in possessione libertatis i se parat ad
usarum dno sicut fecit spartanus.
Vbi sto. uel sedeo. aliud stare uel sedere no pot
No ad mittimus cax reru mobilium possessi
one q sut i psencia mea h3 cessit diligens i custo
In acquirenda possessione requiritur animus
i corpus nec alteruz p se p sufficit.
Furtuz sine gtractacione fieri no pot
Tot sunt genera possessionu quot sunt cae
adquirendi eius quod nostru est.
Cuidam Ex ea peculiari possidemus i usucapiz igitur
Si ex stipulacione preds est qui ingreditur i res
possessione rei uendite sine licentia uenditoris.
Clam Notaq dicatur clandestina possessio.
Exquirenda est origo nascende possessionis no
oppinio detinentis.
possessione amittit detectus uel qui ueniens
non est ad missus i terr. uel e suspicatur posse repelli
Que ad modu dicitur possessio q'ritur aio i corpe
ita amittitur
Generaliter Per quemlibet possimus retinere
possessione nobis possidere uolentez.
Si quis ante posteriora derogant prioribus
No. q aliud est possidere aliud e i possessione e
Conductio nulla est que fit vno nummo.
Juste juste possidet qui auctore ptore possidet
Naturaliter vsufructuaris naliz ht possessione
Nichil commune ht pprietas cu possessione.
No uidet possessione retinuisse q'rez ue dicitur
Pomponius. Cuz quis cuniculos e p sui acto
ris utit cu sui ea sius qz meys uti debet.

Nota q maritus est dominus fundi d
talis i ipm possidet i no mulier.
Nemini prodest accessio n ei q possid
No uiciose possessioni no accedit uiciosa
Quod uxor uiro vxor no possidz quod a
uiro sibi donat s p possessore dz possidere
Si quis ui possessio fallitur amittit z dumz
Quod uo p's possidet cui noie possidetur
procur aliene possessionis p'stat misteriu
Quidam uidentur pma facie sanem
tis qui uere sunt furiosi.
possessio nobis acquiritur p ostensione
fuctaz factam de alta turi.
Jngrediens possessione p uiolentia que
ab alio detinetur tam possidet par
tem qua pedibus calcauit.
Qui bona Nemo pot sibi mutare cam
possessionis nisi ca extrinsec accedente
Si quis re No intelligitur debitor imo
ia si ht uistaz caz differenda solucione
Jnterduz Non uidetur pro derelicto h
tuz quod saluti ca itm est dimissuz.
No uidetur No itelligit acquisituz quod
retineri non potest.
Cuz heredes Omnia iura transeunt a
heredes alta hereditate possessio non n
fuerit apprensa. aprehensa.
Liber homo possideri no pot
Quod seruus Quicquid p seruuz iuste ac
quiritur id dno acquiritur.
Si id quod Si ignoro ubi sit quod possi
debam desino possidere.
Per colonos i inquilinos possidemus
et si moriatur l lateat retinemus poss
Tribus modis amittitur possessio si deiec
tus est si ueniens no ad missus intrare
uisu capitur se posse repelli.
Locus incertus Locus possideri no potest
Jgnoras qd e icertuz n accipe si tradere pot
Sue furiosus no pot aio desine possidere
Si aliqua Qui conducit rez quaz primo
possidebat amittit possessione.
Quod sui pupillus amittit sine tutoris auc
Qui uniuersas Qui possidet edificium
singulares res q sut i edificio no cdetr possi
heres dui no possidet p colonu nisi na
ascatur possessionez.
Colonus pot facere aliu colonu i sep
dus i telligitur possidere etiaz si per
plures manus ambulauerit.
Si iussu ptoris su missus i possessione a
mittit possessione qui primo possidebat
Si colonus dns possessione retinet per
colonuz quocuq uadat nisi exuerit aio
de seruende possessionis.
Quamuis Alias ex dest peculio p etatem su
pletur ptutoris autoritatem.
Aliud Nota leges laudibiles q alegat
Si me i natiuaz Seruus no aquirit possess
Non amittit poss' qcodummodo sub con
dicione de possessione recessit.

Certus Controversia no pot habere fine n primo
apareat quis actor et quis reus
Cum pignus hic no. sup substituere una negotiaz
Debitor nulla habet possessione
Re pignus Colonus i agribus inquilini i domibus
Cum absens no i spiritu tps delis liberaru
sed potius representacionis
Interesse Cu res deponitur apud sequestru cu
stodie causa posso sequestri mittori p desse debet
Sicudo dus possessione naturalem possidet vel re
tinet p colonum quo mortuo non statim per
ditur nisi dus eaz adipisci neglexerit.
Cum iure no videtur possidere qui ingreditur
fundum iure familiaritatis amici
Cois finis p procuratore acquiritur nobis posso
statim p spontaneu gestore non nisi sub
secuta rati habitione.
Peregre infirmitas memorie no aufert no
bis possessione qua alius no invasit
Iuribus peculiaribus acquiritur nobis posso
et usucapio ignorantibus iure quodaz speciali
ne coganttu dnm p momenta speс realis pe
culior inquirere possessione qua p colonum
retinemus ignorantes. Amittimus itaq eum
si alius est ingressus.
Quamvis nichil est tam naturale q eo vinculo
quo ligatum est no dissolvatur.
Si rem mobilem Rerum mobilium possessio vi
lis est et neglecta.
Possessio quoq. Qui sunt i aliena potestate no
possident sed tenent.
Actio no queritur duo exp p curatoris. Sed
p curator q uentus actie ma dita ca contragit
p rerum possessio nobis acquiritur p servum
fugitivum que possidemus nisi ab alio possideatur
Quandaz Adquirit nobis posso p apositionem custodis
Permisceri usuff. et posso sepati sunt sicut pro
petas et posso unde no est permisceri ea. posso et usu
possidere impeditum qui prohibetur hedifficare
Ultima Adversus crucos posso viciosa solum prodest

Usucapio de bono publico est introducta ne
dominia rerum sint i incerto.
Usucapio Usucapio est adquisicio dnij ad ad
iectio p continuacione possessionis leg tpris diffinita
Sequitur Sepe subauditur quod post et subaudit
no intelligitur possideri iura incorpo consequitur
vale u dein a mero iure quis detinditur.
Vicium rei purgatur si res revertatur in
scientis domini potestate.
Naturaliter Naturalis iteruptio prodest oi
bus non solum qui eaz fecit.
Usucapionem Res. sacra. et sancta. et publica
etiam civitatis incorp. liber homo usu capi
onem no recipiunt.
Si aliena no. tradicionis initium ee spectandum
Servitutes p se no possunt usucapi. Sed
cu hedifficiis bene possunt.
Partus non est pars viscer.
Pignori Creditor possidet p alieno.
Cum tenetur actione p sonali ad re restitu
endam no ppea usucipere prohibetur.
Sius suam fluciosum se possessionis ipedit usucap.
Rem alienaz possimus sepulture
Servi noie debitor ad usucapione cu possidet
Si p vive p trois autius p stat eaz usucapiendi

Quamvis Res fiscales no possunt usucapi
Ea quo. Rei sive conductio vel emptio nulla est
Hereditas Vice unius p sone fungitur hereditas
Cum qui esset absurdus ti convenies stat ut
una res diversis temporibus usucapiatur.
prescriptione longa mutatur dominium.
Domus consistit ex solo et superficie.
Ubi lex Bona fides no prodest ad usucapiendaz
rem cuius vendicione lex prohibet
Sine Notari q sine possessione usucapio no procedit
Unqz Superficies no pot usucapi sine solo.
Celsus i nulla usucapio e u vere no potest titulus
Rerum mistura Tria sunt genera corporum si
cut homo. hedificium populus.
Nunquam Lucius error no prodest usucipe volentibus
In usucapionibus mobilium et i mobilium rerum
continuum temporis desideramus
p dormientes retinemus possessionem sic p furiosos
Vacuum tempus prodest hered ad usucapiendum p ficiendum
Si fur Qui non putat sibi licere usucapere
non possidet bona fide.
Incertaz partem possidere nemo potest
No solum Nemo pot sibi mutare eaz possessione
Colonus n vivente n mortuo dno aliqs sit possessor
Res no dr in possessa eo q dus est deiectus.
pot pluribus modis evenire pot q quis re
aliena tamq propriam alienet
Furtum No q furtu no comittit sine afectu furandi
Tribus modis pot q sin vicio aliena nansi posso
Si solum Superficies no usucapitur sine solo
Septam Inchoata usucapio p defuntum ante
addita hereditate p ficiat cursum suum
Si rem Rei usa i potestate peuratoris furti vi
cium no purgatur. Colusiones sunt cavenda
Cu vir Alienacio fundi dotalis a marito fa
cta non tenet sz uxore mortua valeat ro q sint
heres Continuacio no impeditur heredis scia
Iusto Nichil acquirimus p filium putativum
frequet ignorantia liberos hoies comparamus
Nota inicium possessionis inspectandum.
Usucapio pignoris q iunctione no extinguit
p secutio pignoris nulla societate dnij q iungitur
Qui moritur apud hostes fingitur mortu
us i ipa hora captivitatis
Langor ai nobis dampnu afferre no debet
Ultima prescriptio longe possessionis ad
loca iuris gentium pin q cedi non solet.
Licet quis in quadaz loco pluribus anis pisca
tus fuerit non pot eodem iure aliu prohibere.

Usucapio et possessio aquiritur nobis ignorantibus
quod i peculiaribus rebus receptum est tm.
Si extimandus In actu emptionis duobus tpribus
bona fides desideratur.

Pro emptore possidet qui re vera emit
nec sufficiat oppinari.
Separata est causa possessionis et usucapionis
plus valet quod e i veritate q qd e i oppinione
Quod no emptu no usucapitur titulo p emptore
Usucapio no i trumpitur litis contestacione
Lind Nota q litis extimacio similis e emptioni
Emptor fundi Qui possidet amplius fundum
pro i diviso totum usucapere pot preter par
tem qua cognoverit alienaz.
Cum fundum Partes que empto fundo adi

tinentur pam et seperata habent condicione
Tutor loco dni habetur et bn ad ministrat no
con pupillu spoliat
Tunc purgatur vicium rei cu res revertitur in
facientis dni potestatem.
Quo ad aliquid liber homo bonafide possessus s
no partificatu.
Si quis cu sciret Qui emit rem a furioso et pro
tinus scorto dat ut hic no e editu bona fidem
Quod vulgo Intervenient errore iustissimo p
cedit usucapio p emptore.
Msse. Nota hanc legem
Aliena Nota gdemnacio dni facta ex iudi
cium no interpellat usucapione.

P herede. li.

Qui legator Creditores missi i possessione
causa rei svande no possident sed rem
custodie causa tenent.
Nemo pot sibi mutare cam poss emil ut na lis
Insius heredis no fit locum usucapio p herede
filius iuncte p une re patris quodam modo
naturalit dicitur possidere.
Ultima Js qui pot i statu heres potest usu
capere p herede.

P donato. li.

Non sufficit opinari donatu s opz ee datum
Dus Emil i truptio pre e fit in q cam fecit
Sunt donacio i iuriz uxorie valet quando
donator no efficitur pauperior.

P derelicto. li.

Pro derelicto Res habita p derelicto effi
citur demum alienus cu fuerit possessa.
licet statim esse desierit ob intentis qui eu
desyt possidere.
An pars pez iuris e de toto quo ad totu quod
est de p te quo ad p te
Nemo potest hec usucapio no procedit nisi i
veritate res sit habita pro derelicto.
Ultima Dus tenetur alieni sium sium alias
videtur habere eu p derelicto.
Pro legato Error iustissimus usucapione i duc

P dote.

Sponsus p prie dictu qui iudiz maritus
Dos sine matrimonio ee non potest

P suo. li.

Slancillaz Demiciacio fca duo purgat iua
Supueniens scia rei aliene nocet.
Nemo pot usucape candem re bona et mala fide
Nota q iustus est titulus divisionis
Ultima Usucapio i vera e ut a s sit licau finis
In alieno facto est tollerabilis erro.
De suo facto dz quilibet esse certus.

De re iudicata.
liber. vij

Res iudicata e que fine controversiarum
har acap p nunciatur iudicis ipetet
Qui pro tribunali dillaciones ad
Innumerum iudicis sunt reducte.
Qui dampnare h e c absolvere qui e co dempnare
Si se no obtulit Contra defensore sine manda
to mandat sina execucioni no g dnz principale
Sentencia lata contra tutorem ul p curatore

ul curatore i bonis dni execucioni mandari
Sentencia no e retiranda. si execucioni mandata
Obligaciones no debent ex obligacionibus nasci.
lex suplet quod homo omittit
Condempnat intelligitur qui recte gdempnatus
Art pter Nota q delegatus nullam habet iurisdic
cionem. sed tantu nocione
No. q talis peticio valet p to atq ex de res id
loco vel possides.
Miles Nota deditio no est i obligacione sed
in solucione du taxat. Res condempnate p
executore vel iudice sunt vendende nunquam p
uictore.
Actio iudicati p petua e licet victus fuerit
Dere spaciu quod dati condempnatis i fauore
ipsorum est i troductu. Cont furiosu sina dici no p
Qui cu se Qui decipit decipitur
Inde positi Actiones creduntur condempnato de
loso i gtue depositi et comodati
Siquis ab alio vim timoris iussa e extimaci
onibus faciend obligacionibus si non fiat quod
convenit ad interesse agitur.
Quod visit victus ve pter gtio iudicio tolle pot
Adduo pro primo fit missio i possessione rex mobil
lium. secdo i possessione immobilium. tercio lo
co deveniture ad nomina.
Si quid est sine controversia capi debet.
Creditor vendere debet pignus et de ptio sa
tisface et superfluum aliis dare
longe res adibit nisi infinitas evitetur
No. q sina lata p delegatum madat executioni
p delegante. Si sina sumati fertur no p iudicat
Sunt et lex seque Quedam habent beneficium ut
co dempnetur i qntum facere possit quod perdit
p pter in audiciam.
Si convenit prout actu e inter contrahentes
iudex debet sic promintiare.
Debitoribus Quod ex ptio pignoris superca
dendu est debitori e sz duo menses dan
tur gdempnat ab sol.
Divus adrianus Sentencia lata pretextu
falsor testiu vel i strumentor retractatur
i res seuerissime iudicatur.
Si iuri No gpellitur iudicare cu decano loquit
Tunc aut Oms iudices iudicare dicuntur cu
oms sunt i presentia co stituti.
Inter partes In dubiis p libertatib pnuncianz
A im mea sententia iudicari est tenenda.
Duo Quod maior ps facit intelligitur
factum p universos.
Desenius Donator habet beneficium ne co
venerntur nisi in quantum facere pot
Paulus rendit Judex eodem die pot supplere
de hys que p tinent ad g sequentiam statutor
Acta Contra in defessos minores non e s
tencia pro mulganda.
De certa a pretoribus latina sit i p onenda
Actor uba Emiccare verba actor tenore
sentencie p senandum no est p hibitum.
De uno p sentib partib optet iudice iudicare
vel eis absentibus p gtumaciam.
Contumacia Contumacia litiganti vel lis
dampno cohartanti.
Contumax est qui tribus edictis vel uno p
omnibus quod vulgo p emptoriu appellant
p sentiam sui facere contempnit.
De aliena iurisdicione vocatus si non ve
niat contumax no videtur.
Contra Ximanus tribunal. no si i co. li. de. v. nou
Judex. Ex quo Judex semel p nunciauit amplius

se i remittere

se amplius intromittere non debet quia semel
functus est officio suo bene vel male
Cunctis omnibus dignus est que princeps elegit
quia omnia facere potest.
Si enim nulla pignora renovantur que nulla
est pretextu sententie que nulla est capta sunt
In summa non refert ex eque potentibus fiat
Quesitum morbus sontitus est qui est impe
dimento eius rei de qua agitur.
Febris est motus corporis contra naturam
Contra infirmitate detentum judicari non potest
Qui vetere quartanam habet potest om
nibus negotiis superesse nisi eo excusatur
Sepe constitutum est res inter alios acta aliis
non preiudicat in certis quorum quedam hic dicunt
Cum querebatur judex sententiam suam per errorem
latam revocare non potest et eodem die et tollit
In iudicati actione non habetur prius ratio eius
cui reus primo condempnatus est.

Qui confitetur quodammodo sua sententia condempnat
non fatetur. Qui errat non videtur ignorantis
Jus probavit contra fertendum est sententia in confessum.
Certum Qui confitetur incertum debet urgueri ut
certum confiteatur.
Confessio procurator tutor et curator dominis
preiudicium facit si per eos contrarium appetatur
minore a confessione sua restituemus.
Confessio non preiudicat facta absente adversario

Creditori qui ob restitutionem edificiorum
pecuniam redit privilegium exigendi datur.
Quo penitet Nota quod est locus penitencie
Cum bonis ille qui cedit bonis ab initio nichil
retinere debet. In postea quesitis habet
ratio ne fraudetur in alimentis cotidianis

A lege .d.n. defendi videtur qui per ab
sentiam suam in nullo facit causam
adversarii sui deteriorem.
Apud vel impuberes ex his non cum adit hereditatem
hec aut antequam fiat missio in possessione
absentis vocandi sunt cognati et affines.
et omnes quos verisimile est non omissuros
defensionem. Nota quod non turpiter se occultat
per tyranni vel domesticas sediciones civitatis
Infulamus latitacio est turpis occultacio sui.
Status furiosi non multum obstaret acon
dicione pupilli.
Latitare videtur qui se circha columnas occultat
etiam in palacio potestatis
Quando agitur actione penali fit mis
sio in possessione rei petite. Nota tamen in
quo missus in possessione causa rei sua
de lucratur fructus. facit que est factum frequenter
Quod etiam interest debitor quis
non sit an conveniri non possit.
Cum legator Qui mittitur in possessione
causa rei sua de nulla habet possessione.
Sed tantum modo custodiam et observa
cione pretor hiis concedit.
Ad cognitione. positi in banno si non defen
dantur bona eorum venire iubentur.
Si pupillus pupillus patitur missione
licet presens sit si non habeat defensorem.

Contraxisse quis intelligitur ubi contractus
celebratus est vel ubi se solviturum.
Bene expedit Quod ab inicio legis factum est
non cassatur electione cassata.
In iurisdictione fructuari appellacione dicitur continetur
Iudex non sit aliquid facere ubi non est discordia
Creditor qui potest fructus percipere et non percipit de
losus est unde in debitum eos computat et eos restituit de
bitori.
Pretor aut missus in possessione cum re sua de sine
dolo malo reputat sumptus factos.
Creditor constitutus in possessione de dolo et culpa tenetur.
Creditor missus in possessione rerum debitoris
nullum lucrum facere debet.
Differentia est inter creditorem conventionalem
et eum qui sit iure pretorum vel civile. Vel missus
suis in possessionem perficiat sibi ceteris creditoribus
Cum unus Qui possidere iubetur eo facto in suis vi
detur cuius cura ad iubentem pertinet.
Cum plures Sepe melius geruntur negotia
per unum quam per plures.
Inventarium continere debet tenorem instrumentorum
rerum que in hereditate defuncti reperiuntur.

Inter creditores potior habetur cui maior pecunia debetur
Quesitum Non est considerandus titulus ac
tionis sed causa scribendi.
Funeraria actio privilegium optinet inter omnes
Mulier minor xii annis uxor esse non potest
Pupilli successoribus non datur hoc privilegium
Debilibus surdo. muto. prodigo. furioso. per
sonis istis dantur curatores a lege.
Curator potest constitui bonis absentis et vincti.
Si creditores fraudulenta conversacio et cal
lida facit suspectum tutorem.
Similiter presumuntur dives nisi probetur pauper
privilegia non extra sed ex causa extimantur
Quod quis Qui pecuniam credit in refectione do
mus privilegium habet
Cum qui presens non videtur qui latitat post colonam
Ultima Creditoribus in possessione constitutis pu
pillis alimenta prestantur usque ad tempora pubertatis
Bonis Qui omnia bona vendit non intelligitur
vendere concubina nec liberos naturales.

Adiciendo in creditore possum facere credi
toris mei deteriorem condicionem.
Non possum ipsum recusare quem semel elegi
Multum tempus dicitur spacium quinquenale
Si creditores persona dominium non acquirere potest
Ultima Non imputatur ei qui aliquid facit exnecessitate

Nota quod bonis mortui datur curator
si nullus heres apparuit.
De curatore Unusquisque curatorum potest age
re in solidum et conveniri.
Invitus curator dari non debet nisi ex causa magna.
Ultima Bonis debitoris vendendis curator
dandus est unus creditoribus.
Verba generaliter prolata generaliter sunt accipienda

Verba generaliter prolata generaliter sunt accipienda
Actio in factum revocatoria datur infra
utilem annum contra facte vendicionis alienan
tem vel emptorem fraudem participantem

De bonis auctoritate iu
dicis possidendis

De privilegiis creditorum.

De separacionibus

De curatore bonis dando.

De hiis que in fraude creditorum
alienata sunt.

Vel ei fraudator est qui aliquid facit ut desinat habere quod habet.
Infraudem dolosus e qui no fac qd facere d3.
Qui aute hoc edictu ad diminuentes patrimonium suu ptinet non ad eos qui id agunt ne locupletentur.
No uir facere fraudem qui recipit qd sui e
Cuilibz licitu e ingilare ad sui debitu psequedu
Nemo uidetur fraudare eos qui sciunt 7 osciunt
Ignorancia pupillor no d3 ee creditoribus captiosa
Annus dicitur utilis i quo 9 putantur dies i quibz fuit experiundi copia.
Si debitor emptor sciens fraudem precij amissione multatur
Cui creditore dolus ei dn taxat debet no cere qui eu admisit
Ait pretor Nota q renunciacio facta ilimine contractus facit malefid possr
Vsurarij mutuu apetiit subcedunt usurarum
Dos i fraudem creditor 9stituenda non est 7 hec certo certius est.
Licitu est in debitorem capere fugiente.
Res restituenda est cum causa sua.
Si pater Qui concedit generale3 administracionem uidet concedere ut fraudem comittat
Oms fraus psumit q eu qui oia bona uedit.
Si pignus pignoris remissio no est donacio.
Pupillus uigilantib3 7 no dormientibus publica iura subuenuit.

De i[n]terdictis.

Liber. V.

Omnia interdicta licet in re3 sint tm in ipa personalia sunt.
Sequitur. De eo quod peruenit ad alium. i[n]terdicta psonalia sunt.

De quor bonor [i]u

Interdictu3
Interdicto quor bonor uniuersale est
Hoc interdicto debitores hereditarij no tenentur. s3 tm corpor possessores.
Nemo d3 sibi ius dicere autoritate sua.
Quotiens quis e incertus propter factu3 alterius duas actiones prestando pot ponere se uelle 9sequi quod magis eu 9tingit pali3
No nocet heredi 9sensus ante additam hereditatem prestitus. Sufficit semel consentire.
Satisdo uidetu si satis datu psoneat
Diuersu3 no cogitur heres satisdacionem offerre. s3 satisdacione petendi no denegare

Vne uis fiat ei q i possessione missus e

Frustra iudex mitteret i possn missu tuet. prohibendi ingredi coartaret.
Nichil opitulatu edictu3 ei qui ob falsam peticione3 missus e i poss. quia propter nullaz causa3 missus uidetur
Omne delictu3 cadit i impubere pt delictu eius
Si quis missus judex exequitu decretu3 suu3 extra ordine iure sue pot aliqn. p manu militare

De tabulis exibendis.

Relicti uerbu3 ptinet ad ultias uoluntat
Locu exibere est matiam ipi copia fac
Testis compellitur ierere testimoniu3 pena 9tumacie pstat absq iudici no 9stitepat
Vltima Carta suspecta debet apud iudice3 remanere ne possit aliquid malignari.

De locis 7 itinerib3 publicis. l. i.

Neq muri neq porte habitari possut Siste pmissu pncipis ff i cedia fortuita
Cuilibet Quod ad usu oium ptinet qls petere pot
Vltima No. q iure dicitur i[n]uli taris 9 uicias

Res fiscales quasi pprie 7 puate s[unt] pncip
Dapnu pati uidet qui comodu amittit
Imperator no 9sueuit concedere beneficiu3 in i[n]iuria3 alterius psone.
Non ualet rescriptu3 impetratu 9tra lege nisi specialiter exprimat in rescripto no obstante lege tali.
Ad decus urbis ptinet ne deformet ruinis
Salariu d[icitu]r q[uod] solariu eo q de solo prestatu
Viar qda3 sunt puce quedaz uicinales.
Qui e[n]choata mittit in uia3 publica hoc edicto tenetur
Quedaz sunt talia ut statim facto suo noceant. Quedaz ut nichil noceant in psenti. s3 i futuru3 sunt nocitura.
Via fit deterior cu rumpitur usus eius.
Habere possessione dicitur qui tenet et iure possessionis fruitur. Ista duo pariter tñ possidere 7 dolo desinere possidere.
Restituere e re3 i p[ri]stinu statu3 reducere
Loca publica populi romani sunt que uel in quibus populus habet imperiu3
Vltima Interest rei pu ne urbs deforet ruinis
Decreta pretor no debent esse illusoria

Purgare refeccionis est porcio. Qui reficit aperit purgat re i p[ri]stinu statu
Via no ad mittitur no utendo.
Vltima Arare uia3 publicaz nemi licet

Perenne flume est quod fluit sempr licet exarescat aliquot estate
Res dubia decernitur per oppinione3 eorum q[ui] eplentur
Publicus affluens e q flum sibi fcat.
Statio e locus u naues tuto stare possut
Nauigiu solemus dice ipam naue3.
Quominus aqua no pot extrahi de fluuine nauigabili uel ex quo aliquid efficit nauigabile sine licentia pncipis uel senatus
Vltima Nemini puato licet pote3 fac sup uia3 publica3 siue flume.

Licitu est unicuiq pdia sua munire 9tra impetu fluminis sine iniuria uicinor

Lacus ppetuaz aqua ht. stagnu tpalem
Fossa e receptaculu aque manu factu3

Satisdacio pstada e s[ecundu]m qualitate psone

Gracia in mobiliu3 7 i[n]mobilibus 9tentatur hoc i[n]terdictu3
Colonus non habet hoc interdictu.
No uidetur dedicasse que familia mentitur
Qui paliu3 secat pse dedicasse uidetur
No est excusatus qui iussu alieni peccat.
Pan habitio comperatur mansio.
Scdm condicione dñor suor no possunt face deteriore u 9traria est inscriptis.

Quod lato sensu habem' appel. fa. cotinetur
Si mercenarius deiciatur de possessione dominus
habet utile interdictum.
Post tempus deiectionis competit i'dictum.
Quod de quibus dam specialiter exprimitur
exempli causa dictum intelligitur.
Deicit qui ante possidebat non quando mult i ope po
viz in repellere licet.
Habere in rebus generale e
Ubi ad ulbus ad angulum non refertur
locus extenditur.
Violentus possessor semper intelligitur cotinuari
Hoc interdictum cessat per reuerentiam fructu
Deiectus in possessionem admissum quando legatur tenetur.
Idem est ex delicto defuncti heres non tenetur
nisi de eo quod peruenit ad eum.
Nota que continetur appellatione ar
Ad iniuriam propulsandam sufficit error amor
Hoc interdictum usufructuario competit.
Si vero vis i pulsiva non inducit hoc in
terdictum quod usufructuario competit
Vim facit viz facit qui non sinit possi
dentem uti arbitrio suo.
Colonus non videtur in mora qui non resti
tuendi iustam et probabilem causam habet.
Nota quod nullum interdictum i firmat
Cum fundum non quod agi pot possessorio et
petitorio simul.
Decreto violenti possessores semper sunt in mora
et plusquam frustratores habentur.
Ultima Cum deiecit colonum uel inquili
num meum me deicisse videtur.

posidetis

Actio non est prodita possessori quia e
quod possidet
obtinet hoc interdicto. qui non vi. non clam
non precario possidet ab adversario tam licet
iusta Qui possidet hoc ipso plus iuris habet
quam qui non possidet.
Si duo duo eandem rem possint in solidum
possidere non tamen eodem iure
Qui possidet inferiorem partem intelligitur possidere superiorem
Creditores missi in possessionem causa rei servandae
non possident.
Longe aliud est rei perum aliud posses.
Ultima Inter duos usufructuarios uel u
suarios habet locum hoc interdictum

superficiebus

Qui dam' actionem multo forci' exceptionem
superficiarie qui conduxit ad longum
tempus ius habet in re.
Ultima Nota que dicatur edes superficies

tine ac
privato.

Modicum tempus dicitur spacium. xxx. dierum
per quemlibet nolentem nos pos
sidere retinemus possessionem.
Restituendus est in integrum qui amisit possessionem
per inundationem fluminis ex clausula generali
Sepe fit aliquid non ut hodie sed ut heri.
Nec enim Quod ab initio recte factum est super
veniente delicto non infirmatur.
Unde ad usus quibus prohibente dat hoc interdictum
Dacio i totem similis e vendicioni.
Quotiens duo uel plura sunt necessaria
alterum ad esse non sufficit.
Reficere e rem in pristinam forma reducere.
Longe aliquid est reficere ad denovo hedificare

Ponte supra rivum facere licet si sine eo
cominari non possit.
Veteres dicunt principale non debet impediri si
nec istud per quod peruenitur ad illud.
Simul aquam longe possessionis prorogativa.

Cotidiana aqua est que duci assidue solet
si aliquando ducta non est.
Caput aque est illud unde aqua nascitur
Ierapolis in asia vetus civitas est ubi agri
aqua callida irrigantur.
Sufficit semel usum.
Individuum utile per inutile viciatur
Si aquirit sibi qui se putat suo iure uti.
Aliquis per se met decurrens michi retinet servitu
tem quasi ego videar deduxisse.
Corrivales dicuntur qui per eundem rivum aquam ducunt
Estas incipit ab equinoctio verno et finitur
equinoctio autumnali et ita in sex mensibus
estas atque yemps dividitur. Castellum e quod
dam receptaculum quod aqua publica suscipit
Beneficia personalia extinguntur cum personis
realia sunt perpetuo duratura
De facili debet heres impetrare beneficium quod
competit patri suo licet fuerit personale non est hoc
beneficium et iniuria facit qui denegat impetranti
hoc iure Ex flumine aquas ducere plures possunt
ita tamen ut vicinis non noceant.
Servitus aque aquiritur tanto tempore cuius non
estat memoria.
Lucio servitus aque aquiri seu concedi pot
pluribus simul et separatim.
Cum constet aqua dividi pot certis temporibus et mensuris
De i terdicto Nota quod aqua dicatur estiva.
Si de via Caucio quoque prestatur sine cautionis
preiudicio hoc specialiter expimento.

De rivis reficiendis. 2.

Specus est locus ex quo despicitur inde
spectacula sunt dicta.
Incile locus est depressus ractus fluminis
ex eo dictus quod inciditur.
Reficere est quod coruptum est in pristinum
statum restaurare. tabulare sive lapidare
non est reficere.
Labeo Omnia mala e orta ex bonis initiis
Denunciacio novi operis non habet locum
alii remedio lanis ad esse potest.
Ultima Si non esset aqua homines sitis necarentur

De fonte.

Cisterna non habet aquam perpetuam
neque vivam. ymbribus enim concipitur
Nullus est usus fontis quo reficit vel purgat
Cloacha est locus cavus per quem colluvies
quedam fluit. Celum pestilens et ruinas mi
nantur immundicie cloacarum.
Ad salubritatem et tutelam civitatum purgacio et
refectiones pertinent cloacarum.
Resandere possimus vianam edium pavimenta
cloacae reficiende gratia.
Nunciacio novi operis non habet locum i cloacis
ubi res non capit dillacione.

quod vi aut clam

Unusquisque debet tueri ius suum non ini
uriam committere.
Pendere prohibere possimus pro quocumque.
Preses non pot concedere i alieno hedificari
Consuetudo dat iurisdiccione.
Heredi ius non de ceme melioris condicionis stultum quod petit
Aut qui sufficit si domi denunciatur.
Iudicium qui aut clam venit cum interdicto de op. novi

Natura res qᵘ pares eu proximus credit.
Non tenet h interdicto qui fecit meliorem aquam condicionem.
Cum in puteum porcio agri est aqua uiua.
Pupillus non tenetur ex dolo tutoris.
Seruus debet obtemperare domino in hijs que
non habent facinoris autoritate.
Actio non transfertur in emptorem sine cessione
Demum iure communi hoc locum habet interdictum
hereditatis obtinet locum due.
Semper hoc interdicto innititur in lite.
Dolus pro possessione habetur.
Competit hoc generaliter hoc interdictum cuius interest
Cum fecit et post perfecit parietiam et impensam
qui fecit et non possidet. Impensam qui pos
sidet nec fecit pacienciam tantum debet
Vi facit cum contendat aduersario suo ui
facere desinit. Cum non facit opus in solo
suo nullus timeatur non tamen hoc interdicto.
Cum hic aream liberum hic actio usque ad celum.
Nota argumentum bonum quod in die pemptorum fieri potest sina

de remissionibus.

Remissio non est necessaria ubi non tenet quod factum est.

propriectario.

Precarium est quod uterdum concedit precibus alicui
in rebus rei sue precarium non tenet.
Renouatum intelligitur precarium per finito
tempore minime reuocatur.
Certe inquilinus et colonus usufructuarius non possident
Cotidie rogatur creditores ab hijs qui pignori
ri dederunt res consistere precarium.
Quesitum emptor qui pacium aliquo tempore pacto
tenentem possidere precario tacite concessisse uidetur.
Lata culpa dolo comparatur
Cum precario non obstante pacto ante tempus
potest precarium reuocari.
Si finis non possum hic ratum quod meo nomine est gestum
Et habet equum est ut quisque nostro uerbo
quatenus ei tribuere nolumus.
Nota quod ille possidet qui precario hoc rogauit
Duo duo eandem rem in solidum possidere non possunt
Ea que nota de sapiente uenditore.
Cum precario plerumque cauemus heredibus nostris sicut nobis met ipsis.

de arboribus cedendis.

Arbor impediens uicinum debet de
lari usque ad quindecim pedes
ne per umbram arboris uicino predio noceat
Non peccat qui peccat legis autoritate
si autem in pendit super domum iacere potest

de glande legenda

Glandis legende appellatione omnis fructus continetur

de libero homine exhibendo.

Non distat aspectus seruitutis cui non datur
facultas recedendi quo uelit
Quod lex dolo caret qui habet iustam
causam homine detinendi.
Supprimens sciencia noceret.
Exhibere est in publicum producere et uidendi
tangendique facultatem prebere.
Nemo prohibendus est libertati fauere
In preferendis est in prelatis qui ydoniorem
dolo caret qui utitur iure suo.
Vltima bene concordantia. Debitore lati
tatem nemo cogitur exhibere sed in bona ex
itur edicti autoritate.

Filia maritata remanet in potestate patris

Pater non debet accelerare exercere patriam potestatem
Bene concordantia matrimonia non debe
nt turbari iure patrie potestatis
De in de nota uerbum magistrale quecumque
ibi diximus hic intelligatur tacite repetitum.
Quotiens audis matrem familias accipe
nomine autoritatis feminas.
Vltra non hic locum si filius sit apud alium
spontanea uoluntate.

Interdictum hoc habet locum in rebus mobilibus
talia sunt subiecta qualia predicata pro
mittuntur.

Ti exceptione reus efficitur actor.
Exceptio nota quod exceptio est ac
tionis exclusio quod differt petitione actoris
Rei est accipere. actori est replicare
Dillatoria exceptio est que differt petit ad tempus.
Exceptiones aut peremptoria exceptio
est que semper habet locum.
Exceptiones peritatorie dillatorie sunt
In pupillo pupillus non debet esse solici
tus de presenti sed de dampno.
Et cui nemo prohibetur pluribus defensionibus uti
Si rem successores alij singulares alij uniuersales
Exceptiones personales beneficium extinguntur
rei coherentes exceptiones transmittuntur
ad fideiussores.
Nemo Nemo prohibetur pluribus exceptioni
bus uti quamuis sint diuerse.
Non utique non conficitur de intencione acto
ris qui exceptione opponit
Modestinus tres inter alios acta alijs nocere non debent
Si post. Contrarij uideri non facti nomine ex
ceptiones comparate sunt.
Aduersus de iure iurando cuius non est conti
fundum .c. hic sequenti primo debet constare
rem esse commune quod agitur cum diuidendo
Oms Omnis defensio que competit prin
cipali datur etiam fideiussori.
Exceptiones notabilis est lex i.
Ffi maiori concessum non debet fieri preiudicium priori
Anteposita Replicacio est exceptionis exceptio.

Res inter alios acta alijs non preiudicat
Iulianus Exceptio rei iudicate hic
locum cum eadem est quod re eadem condicio perinde
Singulis singulie contrarie singulas faciunt
controuersias
Sicut cum totum pars inest suo toto.
Eadem ea dicitur hic per iudicem fuerit mutata.
Si ante Exceptio rei iudicate de persona uendi
toris in emptore transit non tamen extra.
Si mater Mater potest agere ex eadem causa
non obstante exceptione rei iudicate.
In actore reali non hic actori necesse exp
rimere causam in libello. nec tamen expedit
quod exprimatur. In actione personali debet
actor exprimere certam causam.
Qui simpliciter agit actione reali omne
ius suum uidetur deducere in iudicium
Et eandem Quod meum est amplius meum fieri non potest
Eadem res ex pluribus causis nobis deberi potest

Iudicata prodita sunt ad pos. act. ad proprietatem.
Euidenter No. q condempnatus pot iterum condempnari.
Iniquum est ut ea pars ex rei iudicat q condempnatus e
sine absolutus q no possidebat pot iterum condempnari
Si ex testo iudex debet sentenciam proferre se
cundum formam peticionis.
Si an uno alia rem facit mutacio personarum.
Ergo superior pro h'ri no pot uince u i inferior habeat
Exceptio No. q exceptio rei iudicate nocet heredi
post Duo cum rem rei dni i solidum esse no possunt
Iure ppa pignoris obligatio no currit consistat
no preiudicat rei de q i pori iudicio quitur no e.
Ultima sententia lata sup reali no obstat.

De diuersis temporalibus prescriptionibus

Utiles dies dicuntur in quibus habemus ex
periundi copiam.
Infirmus si conuenitur ad se defendendum debet
mittere responsalem.
Longe Seruum glebe iter i mobilia computantur
Inter quatuor Ciuil' iterupta facta per litis co
testacione ei tantum prodest qui eam fecit
Non debemus considerare hominum oppinionem
sed substanciam ueritatis.
Cum heres heredi succedit i uicem et ius defuncti
Difficile e ut bono peragantur exitu que malo
sunt i choacta principio.
In omnibus in fisci questionibus xx. anni computantur
De accessionibus Similes ueniunt te et te uince debes
In usucapione dies i ceptus habetur pro completo
Ultima accessio sine uero temporis nobis prodesse no pot

De exceptionibus

Dolus suus nemini debet patrocinari
No. i hac lege modum summandi.
Palam stipulacio sine causa exposita nullius
est momenti. Exceptio doli generalis est ut illa
cuius aliqua pot habere locum et est datum.
Apud cessum ualitudine impeditus iusta causa
habet no ueniendi ad iudicium
Non debet plus esse i pena quam in sorte de q
factum esset compromissum.
No debet quis afficio duplici dampno.
Replicacio doli no datur contra doli excep.
Ex eo quod per fidem gestum e in consequi de actor
Exceptio doli tollitur per renunciam partium
Renuntia praestanda e unius petitis et defunctis
Dolus peticionis quem nocet duo quem non.
Cum utitur alterius amminiculo uti debet ei sui
causa suuis uicibus. Exceptio met. i re e scripta
Pure Que annua sunt ad agendum perpetua t
sunt accipienda.
No est i potestate rei quando conueniatur
si i arbitrio actoris e agere quando uelit.
Siopa creditoris notabilis e lex i.
Dolo dolo facit qui petit quod restituturus e
Si proconsul turpit accepta pecunia iustitiam
e penes de ceptum quam de cupientem.
Dispiciatur alicuius dolus alteri nocere no debet.
Dolus omnimodo puniendus est.
Paulus Rudit Notabilis e lex i et famosa

De honorum et liberti non debit

Non honorandi libertatis causa imponun
tur non exiguntur. Ex propter nimia
ueneretiam fiunt a libro arbitrio se no prodimunt

Ultima Quod emitur in alea q ad quod emi
tur bona fide debitor timet et per testem debiti ma
gis ob tempat creditori.
Emeri aliudente i alea euictio non prestatur

De litigiosis

Rem litigiosam ius facit demunciacio q impe
diente uendicionis causa fit.

De actionibus et obligationibus

Omnis obligatio aut e ex contractu aut
ex quasi contractu. aut ex maleficio vel quasi
aut ex uariis figuris causarum.
Furiosus e infanti no. hic qualiter co. depo. e
ditor teneatur. Qui negligenti amico
rem custodiendam commiti de se queri debet
Consensu. No. ob. que solo consensu perficiuntur.
Obligationum Substantia ob. no facit aliquod cor
pus nostrum. sed alium nobis obligat ad aliquid
dandum uel faciendum.
Ob. facta per locum no est obligatoria.
Ex maleficiis Ignorans non consentit nec delinquit
Inculpa est qui uitium culpa malorum hominum
Sub hac Nulla e obligacio que confertur
i arbitrium promissoris. Filius. Notabile
Quecumque alteri stipulari uel paciscj nemo pot
Serui in delictis obligantur sui et post ma
numissione remanet obligati.
Ex promissione. Titulus doctus no e furtiuus.
Seruus Dni no plus quam expediat sunt obligati
Na atrocioribus dnus parere no debent
Contraxisse ibi consentit ubi quis obligat se soluturus
Traiectitie dies i terpellat pro homine.
Actionum Condictio e actio i persona
Ame Nota quod omnes penales actiones post
litem contestatam transeunt ad heredes.
Obligacionis Obligo q nulla e nullo modo confirmatur
Non solum impossibilis condicio nulla e.
Cum ex uno Notabilis e
Omnium ex uno facto plures nascuntur actiones
In honorariis Turpia lucra sunt ab heredibus extrinque
extorquenda.
Cessat. Omnia cessat i iudiciis et cause i terdicti
Nec uerbo Actor uerbo iudicis officium continet
Filius fa Nota quod filius familias obligatur
ex omnibus tamquam pater famil preterquam
i uoto et pecunia mutuata
Is cui Creditor condicionalis no e creditor con
dicione pendente.
Obligaciorum ferre Tempus no est modus
tollendi uel inducendi obligationis
Superficies sequitur solum et si cepta sit.
Furiosus ubi ex re uenit obligatio tenetur
infantes et etiam furiosi. c.
Arianus Prouiciores debemus esse ad ab
soluendum quam ad compdempnandum
In quibus cuique Notabilis e.
Contractus ymaginarii contractus nullius momenti e
In omnibus Notabilis est et sequens
Ultima Varia statuere de ex personis et causis
Ex contractibus uenientes actiones i heredes da
tur et similiter ad eos perueniunt.
Cui annuit capite nec ciuil. nec natur obligat
De odium temporis i ternalibus uo ui ciat stipul.

Stipulacio non potest confici nisi utroque loquente. Cum aliquid adicitur vel detrahitur obligacioni non valet stipulacio nisi diversitas responsionis illico complacuerit stipulatori.

Utile per inutile non viciatur.

Ad hoc ut valeat stipulacio oportet quod uterque alterius linguam intelligat vel per se vel per verum interpretem.

Rex scit ..y. heredi obligacioni [?] condicio non mutat.

Difficultas prestacionis non facit stipullacionem inutilem.

Astipulacionem. Stipullacio est verborum conceptio quibus is qui interrogatur promittit se soluturum daturum vel quid facturum.

Qui autem libellas proximas stipullatur similis est ei qui libellas proximas stipulat.

Stipulacio non valet in rei promittendi arbitrium collata condicio.

Cum bis idem promittitur ipso iure amplius quam semel non tenetur.

Si ex legati causa. Pena committitur facta interpellatione cognito lato tempore.

Promissor rei in vitio liberatur.

Generaliter novimus turpes stipullaciones nullius esse momenti.

Scire debemus tot sunt stipullaciones quot sunt summe sive species in quas conceduntur.

Sciendum est. Si quis scripsit se fidejussisse omnia videntur solempniter acta.

Si stipulor. Non valet stipulacio si fiat super eo quod natura fieri non concedit vel de eo quod dominus fiet.

Contractus non tamen valet. Bis consensu confirmatur.

Si quis cum aliter. Cum ipsa res in se dolum habet dolo facit qui petit quod promissum est.

Cum pro dolo obligatus est habet excepcionem.

Si certos nummos. Cum nummos qui in archa sunt stipulatur specie stipullari videtur.

Stipulacio ista. Nemo alienum factum promittens obligatur. Si quis velit alienum factum promittere penam adiciat vel quanti erit ea res promittat.

Alteri stipulari vel paciscere nemo potest nec liberis dicere nemo potest.

In stipullacionibus cum queritur quid actum sit contra stipulatorem verba interpretanda sunt in pena non inspicitur quod interfuit.

Cum qui kalendis. Cum in kalendis simpliciter promittit se daturum de primis intelligitur contingentibus.

Quociens in obligacionibus non apponitur dies presenti die pecunia debetur nisi locus adiectus spacium temporis inducat.

Cum quis anno. Cum debes principio teneris anni. Annum autem debes in fine teneberis anni.

Si quis arbitratu. Instructi iuris iudicis non recedunt quod aut arbitratu alterius in stipulacione est in istum.

Quod aliqui. Quod filius familias aliquid dari stipulatur pro patre est ac si pater eius fuisset stipulatus.

Inter. si. et eo. nichil interest.

Si x. Hec verba cum pecierit non faciunt stipulacionem condicionalem.

Centesimus. Hec stipulacio promittis dare si volueris inutilis est cum aliquid volueris.

Cum filius. Hec stipulacio neque per te neque per heredem tuum fieri heredem obligat etiam si sit absens.

In conventionalibus stipulacionibus contractui contrahentes formam dant.

Hec stipulacio vacuam possessionem tradenda non nudum factum continet sed causam bonorum.

In stipulacionibus. Operarum stipullacio similis est hiis stipullacionibus in quibus genera continentur.

Stipulacio hoc modo. Promissio facta hoc modo scilicet contra bonos mores non tenet.

Cum quid ut fiat stipulemur penam sic recte concipiemus si ita factum non erit.

Et in tercium. Inter certam et incertam stipulacionem differt.

Stipulacionum. Certum est quod ex ipsa enunciatione apparet quid quale quantum cuique sit id quod petitur.

Ubi autem. Qui centum amphoras boni vini certum ut stipulatum incertum stipulari videtur quia bono melius inveniri potest.

Boni appellacio non est certi rei significativa quia id quod bono melius est ipsum quoque bonum est.

Cum id quod in faciendo vel non faciendo stipullatum incertum stipullari videtur.

Dare est accipientis facere.

Ad diem. Stipulatio penalis committitur in iactum diem.

Quociens in stipullacionibus ambigua oratio est interpretetur ut sedulitas rei prestita sit in tuto.

Si filius. In stipullacionibus spectatur tempus quo contrahimus.

Cum fundum stipulatur suum non veniunt fructus qui in eo sunt tempore stipullacionis.

Si procuratori. Utilis actio datur domino presenti ex stipullatione facta procuratori.

Quociens. Qui sine pena aliquid sibi stipulatur promittit ad interesse tenetur.

Nemo rem suam utiliter stipullatur.

Et hic moram fecisse videtur qui maluit litigare potius quam restituere rem promissam.

Inter stipullantes. Si non appareat quid promissum est actori potius est credendum alioquin semper negabit reus consensisse.

Stipulacio ex utriusque consensu valet. Iudicium ante redditur in invitum.

In summis semper quod minus est sponderi videtur.

Rem sacram vel religiosam vel usibus publicis destinatam aut hominem liberum inutiliter stipulantur sperantes casu adversarum fortunam liberum hominem nec civile nec naturale est. Desinit rebus negocium recte gerimus que subici usibus commodo nostro possunt. Codicis potuit homo motivus.

Si insulam. Qui promisit domum se facturum vel ad certam diem elapso die usque ad litis contestationem faciendo domum se poterit liberare.

Quando dicitur tot sunt stipulaciones quot sunt res conveniunt et ubi res exprimuntur alioquin una est stipulatio.

In executoribus. Parte rei soluta nichilominus integra pena committitur sicut non liberatur pignus nisi integro debito soluto.

Mora. Mora rei nocet fideiussori.

Si fundum. Qui moram fecit in solvendo postea offerendo potest purgare moram.

Plerumque subaudiuntur stricti iuris contractibus precise.

Potior est qui tenet quam qui presumitur. Ipsius ea.

Antiquitus Certum dare questio facti est et non iuris
Quotiens Obligacionis causa fit vel dicitur nisi
palam verbis exprimatur omissio habenda est.
Pupilles sine auctoribus obligari possunt ex stipulatu
Dees non dicitur liberatus qui non erat obligatus
Venditores Emptoribus non restituuntur expen
se nisi auctoritatibus sint promisse.
Decio Nulla promissio potest consistere que ex volun
tate promittentis statum capit
Cum stipulatus Cum iam opus ante kalendas effici
non possit puto penam esse commissam si aliquod
tempus ante kalendas iniciatus fuerit. et sic est
argumentum quod qui tenet solvere pecuniam per
sacramentum et petit terminum et pro creditore hic
terminum habeat nichilominus est periurus
Liber homo Qui dare hodie promittit eodem
die abeo pecunia peti potest quia dies incer
tus est non ut actio differatur sed ut presens
hoc ostendatur esse responsum.
Doli clausula Non pertinet ad eas partes stipulla
cionis de quibus nominatim cavetur.
Ex ea parte Maritus tempore matrimonii non debet ac
cedere ad aliqua concubina et super hoc concepta
stipullacio tenet non sufficit quod civiliter fiat
Cum more Coheredes hereditaria predia diviserit
et iterum commune dimiserunt ad defensionem et defensi.
Iudex appellacionis hic sinam iustam vel iniustam pronunciare
Si ita stipulatus In stipulacionibus cum solet inesse
tempus vel condicio et hic nisi expressa sit
Si pupillus Nulla intelligitur [illegible] nulla peticio est.
Inter Quod solvitur addito sibi non retinet
Quod dicitur pater ea que iuris sunt non que facti filio
stipullatur. Filius quod in suam personam confer
re non potest hec patri acquirit
Quidam hic hereditatio vel emancipatio incerta
neo inutilis [illegible].
Titia In contrahendo et dissolvendo libera debet
esse matrimonia non autem vinculo pene astrin
gi que in pactionibus dicitur tacite in stipul
lacionibus repetita creditur.
Quot pluribus pactis una stipulacio subicit
licet una interrogatio et unum responsum sub
iciatur singule tamen species in stipullacione
deducte esse videntur.
Quod scriptum est presumit factum et solempniter
Continuus actus Non hic quis ita delicate procede
re ut reprensione sit dignus. debet esse sti
pullantis et promittentis ut tamen aliquod mo
mentum nature possit intervenire.
Bonus vir dicitur iudex. Qui duplex natum est
usus aut felici navigacione maritus pervenit
ad locum comprehensum in stipullacione confessum est
obligatum quod in incertis non certis locis contrahitur
Cum que certa habitum est ei qui stipulatur et illud
aut illud sibi dari mutare potest quotiens
voluerit voluntatem qua diversa causa est
voluntatis expresse et eius que inest.
Cum ex causa In solidum defendenda est ne dicto
cuius indivisa natura est.
Pluribus Non quod multum prodest ex innano annorum
perceptus fructus retinetur. sed pro parti
bus acquiri non potest. Obligatio extingui
tur quod pervenit ad eum causam a qua incipere non potest
Si filius In utile est patria potestas ad filium obligandum

Non potest obligari fideiussor in duriorem
causam quam debitor principalis.
Peticione unius reorum stipulandi tota tollitur obligatio
Nemo est Duo fabri eiusdem artis eandem
peritis promittere intelligimus.
Duos reos In continenti intelligitur fieri
que fiunt ante quam contrahentes diducunt alia
Reos Argumentum quod duo rei debendi ca
dentur sibi ad invicem fideiubere
Si reus Quotiens due obligaciones con
currunt in eandem personam tollitur acces
soria et sola remanet principalis.
Penultima Pactum unius ex duobus reis alte
ri quoque nocet
Ultima Differentia est utrum res solvatur
in persona ab obligacione liberetur
In primo extinguitur obligatio in secundo non in eo

Communis Servus duorum servorum
personam sustinet. Quod non potest
acquiri utrique duorum acquiritur alteri
Servus communis Servus ipse sibi stipulari
non potest nec cum se dicit acquirit. sed de se obliga
Servus communis Servus plurium sic omnium est
non quasi singulorum totus. sed pro partibus utri
que in divisis et eius pro dimidia porcionibus non
equaliter acquirit solis in libertis. [illegible]
Si servus Sacius hominem liberum possidere non
potest quamvis ille suam condicionem ignoret
Si vos Servus duorum vocabulla pro demon
stracione habentur.
Penultima Quod ad te pervenit occasione
rei mee ego a te petere possum per con
dicionem sine causa et notandum quod hec lex
est propriis regnorum.
Si extraneus Ex tempore mortis intelligitur heres
licet heres possit aliquod tempus existat
Quod servus habere rem pro derelic
to est quaedam genus donacionis

Dum obligatio fideiussor accedere potest
alii satis Qui minus ydone
um fideiussorem admisit ydo
neum eum esse comprobavit.
Grece Fideiussor non potest obligari in du
riorem causam quam debitor principalis.
Si dubitet Non semper facilis est nova
emptio ubi connumeratio tamen de
biti non sit in expedito.
Si fideiussor obligari Etiam potest con
venire fideiussor cum appellatus est reus
ex quo promisit se soluturum si ille non solvit
Fideiussoribus Creditor tenetur cedere ac
tiones confideiussori ad versus suum
confideiussorem.
Sed et si Servus fideiussionis nomine obligari non potest
Heres Nemo pro se ipso fideiubere potest.
Mortuo Hereditas vice persone fungitur
Inter fideiussores non ipso iure dividitur obligatio.

Fideiubere pro alio pot quisq3 se obligā
re etiaz si promissor ignoret.
Ex psona omnes excepciones cōpetentes
reo eo iuito cōpetunt fideiussorib3 eius.
Hij qui fideiussores ī leniorez causa accipi
possunt ī deteriore uero nō possunt
Eiz fideiubent Qui fideiubent p seruo z
si nichil fuit ī peculio ī solidūz obligant
Cuz is reo tenetur fideiussor satisfacere cre
ditori nisi sibi iura cedantur
Vt fideiussor Fideiussor ad ius suis cōfide
iussorez nullaz ht actōez ū actionib3 cessis
Si fideiussores Exceptio cedendarum actio
nū3 pot opponi post sentenciaz.
Si ita Res extimant p pecunia. non
pecunia rebus.
Si debitori Pro deportato nō pot esse
re fideiussor quia tota obligatio est
extincta contra eu.
Inter eos Inter eos etiaz fideiussore
actio diuidenda e. Creditor qui ac
cepit pignus cū fideiussore nō cogit
distrahere pignus. sed eo omisso pot
conuenire fideiussorez. Nō aūt decept
uidetur iure comunis usus.
Eū fiscus occupat bona dampnati lo
co heredis habetur
Si quis pro patē pot accipere fideius
sorez a filio secus ecōuerso. z obligatur
fideiussor an q3 reus debeat quāi nō pot
Si fideiussor Non datur exceptio fideius
sori licet de mercauerit creditori ut
pecuniaz reciperet.
Sicut fideiussores reum pncipale fru
stra aliquid facturum. Datum uel p
mittit q2 feci alienuz iuslit pmitte
Exceptione Iniuria tibi facta penes te
manē equū ē q3 ad aliuz transferri.
Si hoc Si culpa tua ī iuste dampna
cionis causaz pbuisti subaudi maxime
Fideiussores Non possunt conueniri fideiusso
res liberato reo transactione.
Tutor Origo obligacionis considerandū ē nō
titulus actionis
Si arco Vbi dolus est maleficior nō accipi
fideiussore penas ob maleficia solui ma
gna racio suadet. Nulla uiz ht societas
rei fingiciose.
Vranius Nemo pot esse obligatus pro
se ipo ad se ipm. Quando creditor succedit
reo liberant fideiussores z mandatores
Pactuz creditoris nō tollit aliena oblig.
Vlt ima fideiussor impenaz contumacie
creditoris nō obligatur.

De nouacionibus z delegacionibus.

Nouacio ē prioris debiti in aliam
obligacionez translacio.
Nouacio anomo nomine accepit.
Pupillus sin tutoris auctē nāskt obligat
Si statuz Alter pot stipulari ex uoluntate
mea sibi dari quod michi debetur.
Qui promittit quod debeo me liberat
me iuito. Delegare scriptura uel nup
tu possimus debitore.

Nouacione legitime facta prim tollitur exptēa
doli exceptio Que poterant delegati opponi ces
sant ī psona creditoris cui qs delegatus est.
Imp̄uatis contractib3 z pactionibus quid ac
tuz sit iter euz qui delegatus ē z debitorem
petitor nō facille scire pot aut si sciat dissim
ulare debet ne appareat curiosus.
Non tenetur quis aliuz instruere.
Aliaz causa dissta ē it uoluntariaz z necessariaz nō
et melior sit condicio eor qui lite cōtestata sunt 3
aliqui solui possit. nō tn̄ est ei pmissa. u. ut adducto

De solucionibus z liberacionibus

Cum debitor ex pluribus causis unum
debitu soluit in arbitrio eius dicere ut
sit esse solutus aliās ī arbitrio relinquī creditoris
Creditor 3 ita rez agere debitoris ut suaz.
Nec Nō semp spectatur ordo scripture. 3 pocius
id sumitur quod agi uidetur.
Si quis Id solitu pocius uīr qd ex famosa cā debet
Vero procuratori Verus procurator ē qui habet
speciale mandatum uel cui est omnium negocior
ad ministracio demandata.
Ratuz Quedaz sunt que possunt magis intel
lectu capi qua elocucione exprimi.
Quod si forte Tria sunt genera tutor honora
rij noticie causa dati z qui ad hoc dantur
ut gerant. Interdicta uidetur administracio
tutori z curatori durante causa suspicionis
Filius fa. Inuito patre filio debitore ei liberare nō pot
Solucione Soluendo p alio uel iudicium acci
piendo liberamus debitore inuituz z ignorante
Si debitor Creditori nolenti recipe pecunia sibi
oblataz a debitore. ptor denegat actione.
Inter artifices differentia longa ē int artif
fices doctrine ingenij z nature.
Qui homine Ei cōpetit condicio indebiti cuius
nomine solucio facta est. Qui ppomit alicū
bus suis ut ei pecuniaz soluant
omnibus negotijs ītelligitur mādare debitori
Solutuz repetit qui ppetua excep. potuit se tueri
Si pater Vt aristotiles ait mulieruz sunt re
ceptacula quedaz.
Cū quis Pacto ī stipulacione pot fieri solu
cio si eciam statu maneat q fuit ipa uel
posite stipulacionis.
Si soluturus Oblacio solucionis fieri debet oppor
tuno loco z tempore competenti.
Si emptor z uenditor ad iudicem parum sibi fi
dei habent apud sequestre res ou pecunia deponat
reo cōmuni solui pot.
In omnibus Facta pncipali solucione liberantur
accessiones.
In numeracionib3 Vna numeracione quaz due obligacio
tollitur
Si quis aliud pro alio inuito creditori sol
ui nō potest.
In pupillo locupletior ē quis hec ipo quo
est pauper factus est.
Si uicia Mulier que occasione dotis mariti
bona possidet. omnes fructus perceptos 3.
ī dotez reputare tenetur. Habendus est enim
p soluto quod ex ea causa percipit.
Solutaz pecuniaz intueto dispensatore debitori
soluenti z ignoranti remocione nullum preiudi
cium facit q2 ex uoluntate dni solutuz esse uidet
Satisfacio pro solucione habenda est.

Solvere dispensatore Quod semel impbam amplius approbare non possum ut actio nascatur.
Si quis duos Cu. x. libr pot solui debitum.
Si secus non sufficit quoquomodo adimpletum esse condicionem. Solvere pignorante. Inviti et ignorantis possimus meliorem facere condicionem.
Qui sic solvit ut repetat non liberatur.
Qui mandat solui ipse solvere videtur
Quod in diem Qui tenetur solvere aliquid usque ad certam diem solvere potest et ante tempus et mediam
Similiter. Si post oblacionem perdat pecuniam sine culpa offerentis debitor liberatur
Verum est eum qui interpellatus dare non voluit offerentem postea liberari.
Quod certum est negare non possimus.
Id quod pene nomine a debitore exactum est lucro debet cedere creditoris.
Nodestimus post solucionem non potest fieri cessio actionum nisi hec actum fuerit inter creditorem et debitorem.
Si alienam per immissionem sit consumpcio minor pecunia. Nota hic de lunga manu.
Pro ut Quod nudo consensu contractum est dissensu contrario dissolui potest.
Si stipulatur Quod mea auctoritate facere possum optimum est id per magistratum facere
Quod liber Qui omnium rerum procuratorem constituit mandare videtur ut debita solvat
Hec iure Procuratori non potest fieri solucio nisi ad hec habeat speciale mandatum
Si debitor debitore inuitum potest creditor liberare
Si duo impersonali actione in libello.
Quociens due obligaciones concurrunt in eadem persona. Una non tollitur per alteram.
Si id cui non est iussu [illegible] duum fuerint pre possunt solvendi pecuniam quam solui non debuit
Dicitur Malificia non debent impunita remanere
Naturalis obligatio sicut per remunicacio ne ita per actum tollitur ipso iure
Si suo vicio creditor perdat suam causam non aget contra mandatorem mandati actio.
Condicio hereditatis obligacionem confundit.
Cum ex pluribus causis debitor hic notantur causis in quibus debitor potius soluisse videtur.
Qui res Obligacio semel extincta amplius resuscitari non potest. Liber homo factus servus efficitur alius homo.
Area est maxima pars domus.
Respondit Creditor non tenetur recipere nummos in aliam formam quam ipse dedit si aliud dampnum sit ipse passurus inde
Agnoscamus Cum diximus aliquem statum debere aliquid solvere cum aliquo temporis temperamento intelligendum est. Item eum statum debet venire loco patris
Aliud est ad certo solui potest stipulatore invito.
Verbum Mandatum solvitur morte mandatoris
Qui res Ex iure in postea fuit petita declaratur ubi diuisa res est.

De acceptilacionibus.

Acceptilacio est liberacio per mutuam interrogacione quia utriusque contingit absolui nexu obligationis
Si ex pluribus acceptilacio similis est solucioni
Si accepto inutilis acceptilacio inducit tacitam pacti exceptionem.

Iudiciales stipulaciones sunt que per iudicem interponuntur. Caucionales que istar actionis habent.
Cocs que fiunt iudicio existendi causa.
Petitorie siue imperatorie stipulacionibus non pignoris vel auri deposicio. Si persone desiderat
Paulus non quod pretor in ficiam sumus nemini vult esse captiosum.
In pretoriis Iudex qui in iniuriam caucionem precepit posuit in longum tempus perpetuando a parte supplicasse videtur
Ultima difficilius est probacio interesse et plerumque ad exiguam summam deducatur.
Pretorie stipulaciones sepius interponuntur cum sine culpa stipulatoris cautum esse desiit.

Si pupillus. Utilis actio acquiritur ex stipulacione facta tabellioni.
Non quasi Stipulacio rem saluam fore committitur demum finita tutella. Si in tutore secus impunitur
Et si Curator datus ad unam speciem non compellitur facere inventarium. Sed satisdare tenetur
Si plures Ex una tutella non debent ex rei apud diversos iudices varie questiones.

Si quis Ex posita satisdatione de iudicatum solvendo apud unum iudicem. Si agitur apud alterum evanescit. Lex admittit convictos presentes ad agendum non facit eos procuratores.
Iam tamen Deffensio per plures scissa in quo modo afficit petitorem.
Ibi res est defendenda ubi agitur
Iudicatum solui Stipulacio de iudicato solvendo tres clausulas continet in se. De dolo malo. De re defendenda et per verbum sonat.
Si an Auctoritate condicione per exceptionem rei extinguitur
Iudicatum Stipulacio de re solvenda expeditam habet quantitatem per intentum committitur in quantum pronunciauerit iudex
Si Deffendendum Procurator datus ad defendendum absente vel domino satisdedit eo presente domino interponit.
Si reus maiores magistrat in locum non possit
Cum queribatur Prestita satisdacione super una accione si eam mutauero non tenebitur.
Ex iudicatum Iniquum est astringi reum pena solui ad institucionem procuratoris
Ex clausula non videtur res defensa arbitrio boni viri nisi in solidum defendatur
Vir bonus Iudex rem non arbitratur indefensam de qua iudicium accipere non cogeret litigantem.
Cum apud Sempronium In constitucione procuratoribus dicendum est apud quem iudicem constitutum et est successore mencio facienda.
Mutato Iudice extinguitur hec satisdacio.
Iudex appellacionis de absoluit vel condempnatur

Qui minor Qui appellant ad cor auxilium confugere dicuntur.
Procurator Extimacio libertatis extenditur ad infinitum.
Petere Consul vel sindicus civitatis de rato non debet cavere.
Quo casu Quo tempore dominus habere debeat solucione rata magis potest intellectu percipi quam clariore precipi. Quod ab inicio non sit ratum postea possum habere ratum.
Non refert qualiter quis actionem suam retineat qui compensat agere dicitur.
Amplius non petitum Ante judicem ceptum non dicitur quis petere sed petere velle.
Si procurator fingere enim c. n. t.
Ne fatis procurator actoris de satisdare de iudicato solvendo et si constet habere mandatum
Si sine Cautio de rato si sine vellis est qui committitur ad expensas. Iniuria facta per iudicem debitori non de necesse fideiussori
Bonor Quod meo nomine petitum est ego possum habere ratum mortuo petitore. Ratihabitio bau sit cum ratum habet quod peti potest.
Ultima infra tempus quo res peti potest ratihabitio bau sit

Nomine plura delicta in eadem persona heretica non prestant impunitatem
Si quis de privato crimine cum civiliter et criminaliter agi potest.

Furtum dictum est a furno id est a nigro ex eo quod plerumque de nocte fit vel dicitur a fraude vel ab aufferendo.
Sola cogitacio furti faciendi non facit furem
Furtum est fraudulosa contrectacio rei aliene. possessionis vel usus eius lucri faciendi gracia.
Naturali lege prohibitum est ne furtum fiat
Fur manifestus est qui deprehenditur cum ipso furto.
Si qui Ex assidua contrectacione furtivo magis furti actio nasci potest
Itaque fullo Nichil est enim periculo qui nichil habet quod perdat.
Ex improbitate sua nemo consequitur actionem Eum qui fur furti actionem non habet
Simile donato precarium est.
Ne cum filio pater contra filium furti actione non agit quia iuris constitucio contraria repugnat.
Qui potest in furem statuere non de adversus litigare.
Quod dicitur Noxa caput sequitur
Actione Qui non potest dicere colorem rei petite si iuret remitti sibi hec rei necessitas de.
Vulgaris quod est Qui ex acervo frumenti modium substulit furti tantummodo convenit.
Quod in autem aliquis tetigit totum homine tetigisse videtur.
Sunt cisterne vini et aque. Sunt enim vas multe in quibus infunduntur vinum.
Qui furti faciendi causa cum clave domum alicuius intravit medium fur est.
Impuberem Impubes doli capax furti actionem.
Verum est rei immobilis non fit furtum
Si apes. Colonus qui nimis celere cont

subripiens fructus stantes in fundo fur habetur actorem
Qui tabulas Qui subripit instrumenta tenetur ad extimacionem eius summe quam illis continetur
Qui sine Qui opem et consilium ad furtum faciendum filio vel uxori prestiterit furti actione tenetur licet ipsi furti conveniri non possint.
Verum est Qui subripuit scortum libidinis causa furti conveniri non potest
Qui invicta Qui equum longius ducit quam sibi fuit comodatus furtum facit.
Si quis cum inhostio mendicam et falsa significacione variis cum intencione fallendi ut dicit aug.
Falsus creditor non fit furtum nisi sit cui fiat.
Qui rem invenit si nescit cuius sit et eam tulit quasi sit redditurus non facit furtum.
Res non invenitur ea qui eam sponte reicit.
Si servus Rei communis servus facit furtum
Recte dominus est qui putavit se rem agere domini voluntate non esse furem.
Qui vas Qui sua auctoritate abstulit rem est furatam ut eam iudici ostenderet non facit furtum
In actione penali non venit ipsa res que subrecta est eam sub hec in quo fur furti agere potest
In furti Consilium dare videtur qui persuadet instruit et compellit. Non de ce impunitus ludus pernitiosus
Si quis uxori Rerum amotarum tenetur id est furti propter res amotas.
Qui in iure voluntas et propositum delinquentis distingunt maleficia.
Si pignore creditor utatur furti tenetur.
Qui fermenta sciens ad frangendum hostium comodavit furti actione tenetur.
Species lucri est ex alieno largiri.
Interdum Tutor transigere potest cum fure quam locum domini habetur.
Si is qui melius est expensas prestare potest propulsare agere
Si servus Qui est dominum non oportere plus dampni habere propter servum quam valeat servus.
Nemini officium suum debet esse dampnosum
Furtum non committit qui fugitivo iter monstravit
Non petit Non potest efficere per se privatim quin dampnatum furti sequatur infamia
Actio legatum ab adita hereditate recta via transit ad legatarium.
Qui ea mente Nemo tali peccato sua penitencia nocens esse desinit.
In faciendo depositum nemo facit furtum.
Si is Interesse videtur eius qui dampnum passurus est non est eius qui lucrum facturus est
Qui re Si res subripiatur furti conposteriori agere possum.
Qui saccum Qui subripuit saccum cum pecunia nomine sacci furti actione tenetur
Meminisse Temeritas agencium extraordinaria animadversione choercenda est.

De tigno iuncto

Tigni appellacione omnis materia ex qua constat hedificium continetur.
Tigna enim dicta sunt a tegendo.

si quis in testo iussus liber esse fuerit.

Causam bonorum accipiemus pro utilitate

Furti adversus nautas

Campo recipiendo rem periculum subiit.

si familia furtu fecisse dicatur .l.i.

Sed accepit sciere qui scit et potuit prohibere
Lebeo iniquum est heredes nostros plus scire
quam nos ipsi scitimus.

arborum furtim cesarum.

Sciendum Qui arbores inciderit et maxime
uites tamquam latrones puniri debent.
Si plures eius est arbor in eius fundum heorigiz

ui bonorum raptorum

Pretor ait Non debet publico iudicio priuata actio preiudicare.
Qui uim facit dolo facit. Nullus est improbior fur quam qui ui rapit.
Bona rapta esse dicuntur et si una res rapta sit.
Familie appellacio eos continet qui in ministerio nostro sunt. Quesitum sit in bonis nostris quedam ex bonis.
Non est nimia differentia inter eum qui clam rapit et qui ui.
Pretor aut decem aut .xv. homines turbam faciunt.
Sed duo dicuntur facere rixam.
Terminacio et philologia uocabuli sua ante
No. Et sub textu quem induximus hic intelligatur uacare repetendo

de incendio ruina naufragio .l.i.

Publice interest nichil rapi. In bello ammissa dicuntur que perditam bello amittuntur.
Qui clauum unum de naue abstulerit omnium rerum que nomine eius amisse sunt tenetur et obligatur.
Heredibus ex personarum condicione rerum qualitate diligenter pene sunt extimande ut fra...
...lior sit proditio huius amissi.
Si fortuito incendium fortuito factum ueniam indiget nisi luxurie culpa prima fuerit.

de iniuriis

Iniuria est omne quod iure non fit contumelia et dampnum culpa dictum significat.
Illud relatum Si quis per lusum percuciat aut dum certat non tenetur in iniuriam.
Lex cornelia Omnis iniuria que manu fit lege cornelia continetur.
Domum accipere domicilium propriam uel conducta
Pretor adicit Non debet pretor audire semper eo querentem de deo suo quem tamen modo quia ... dicit
Atrocior est iniuria que fit in conspectu iudicis pro personis
Vulneris magnitudo et locus facit auctoritate uelut si in oculo sit percussus.
Attemptari pudicicia dicitur cum id agitur ut ex pudico impudicus fiat.
Non solum iniuriam. Iuris execucio non fit iniuriam
Qui in publico prohibet me sedere uel non patitur conuersari in iniuriarum actione tenetur.
Idem apud labeone Conuicium dicitur a concitacione uel a consilacione uocum. Cum enim plures in unum conferuntur quasi conuocium fit.
Conuicium facit qui ad uociferacionem alios conuocauit ut aster logus uel alius qui aliquid in nacione illicitam policetur.
Si aliquem furem dixerit qui non erat pro capitalibus constitucionibus punietur.
Qui uirgines appellauit ancillari ueste uestitas minus peccare uidetur.
Non tenetur iniuriam qui appellauit matrem familias meretricali ueste uestitam. Appellare blanda oratione alterius pudicicia attemptare est.
Qui turpibus uerbis utitur non temptat pudiciciam. sed iniuriarum actione tenetur.
Assidua frequentia quasi prebet infamia

Ad contumeliam sponsi spectat iniuria facta sponse
Ea que notabilia sunt uidentur quasi neglecta nisi specialiter denotentur.
Si quis libello dato fama alicuius secutus fuerit in iniuriam actione tenetur
Qui non debitorem quasi debitorem appellauit in iniurie faciendi causa in iniuriam tenetur
Si quis animo corrigendi aliquem uerberauit non tenetur in iniuriam
Questionem intelligere debemus tormenta et dolorem corporis ad eruendam ueritatem.
Qui iussu domini de suo habet questionem tenetur si modum excedat secundum labeonis sententiam
Quando fit iniuria suo inspiciatur utrum sit bone fame ordinarius dispensator an uulgaris modestissimus uel aliter qualis.
Sed summus crescit enim contumelia ex persona eius qui contumeliam facit.
Qui accepit satisfaccionem iniuriam suam remisit. In omnia sunt duo pote non debet
Non potest agere iniuriam qui iniuriarum actione tenetur.
Pater uelissimus id debet contumeliam filii sui ad suam utilitatem uocari.
Eo queritur an competat actio iniuriarum filio familias in spiciendum est qua longe pater absit et quis sit sub uectus.
Omnes qui suo nomine actiones habent possunt constituere procuratores.
Eum quem expedit peccata nocentum cum iudicibus esse nota.
Semper certus sum ego licet ille me putet alium
Qui in domum Qui alium uocat in ius ... ditur domum priuatam eius in iniuriarum actione tenetur
Si quis sum Si quis filium meum ludibriabatur licet consenciente ego tamen iniuriam uideor accepisse.
In iniuriarum actio in bonis nostris non computantur ante litem contestatam.
Seruo ex iniuria facta filio familias potest agere pater et filius.
Nec magistratibus Magistratibus non licet aliquid iniuriose facere.
Minores magistratus durante officio conueniri non possunt.
Quod rei si proferetur scutum militi ad eius contumeliam in honore uenerata debet rei publice et ad uindictam publice maiestatis iniuriarum experiri non potest.
Si plures Tot sunt iniurie quot sunt persone iniuriam facientes.
Si quis atrocem iniuriam pretor debet actionem exequi et seuerissime uendicare.
Constitucionibus ex lege cornelia in iure agi potest
Si inferior Si inferior uicinus superiori fumigandi causa fumum faciat in iure tenetur.

Sub pretextu Sub pretextu liciti sepe comittitur iniusticia.
Dum indignum esset mulierem impunitam relinquere que data opera maritum defraudauit
Annona. Barbari uexare et congregare annonam solent ut eam carius uendant quorum auaricie est obuiam eundum.
Emunt enim annonam a locupletibus qui fructus suos eos pessime uendunt dum minus uberes prouentus expectant.

Saccularii Qui vetitas in sacculis artes exercent. No. de arbore sicamoro.

Incerti latrones sunt qui serpentes circumferunt et proponunt.

De sepulcro violato

Actio sepulcri violati infamia irrogat. Pretor ait. Is preferendus est in actione cuius iustissima causa esse videtur.

Oportet imperialia statuta sentenciam inde obtinere et in omni loco valere.

Rescriptum impetratum contra consuetudinem tenet et derogat legi municipali.

Si is cui actio competit agere noluerit similiter dicitur si velit agere audietur.

In accusacione sepulcri violati humilioris fortune homines ultimo supplicio afficiuntur, honestiores in insulam deportantur.

Sepulcra. Sepulcra ex communicatorum et in proprio mortali morte tantum religiosa non non sunt.

De abigeis. ...

Abigei proprie dicuntur qui pecora ex pascuis vel armentis subtrahunt et quodammodo depredantur.

Qui porcum vel capram seu berbicem subtrahunt non tam graviter quam qui maiora animalia abigit debet plecti.

De prevaricatoribus

Prevaricator est quasi varicator qui diversam partem adiuvat causa sua.

Prevaricationis accusatum et absolutum de publico crimine amplius accusare non possum nisi primo constiterit de prevaricatione.

Pena turpiliana que datur in desistentem quinque libras auri pena complectitur.

Ultima. In omni criminibus potest quam sanguine quod de latrone corrupit puncto habetur.

De receptatoribus.

Pessimum genus est receptatorum sine quibus latro diucius latere non potest unde pariter puniuntur ut latrones.

Eos. Non est par delictum eorum qui cognitos latrones recipiunt quia recipiunt penitus.

De crimine stellionatus

Stellionatus. Quod impunitatis in dictis facit de dolo actio. Sed stellionatus persecucio in omnibus operatur.

Incidit in stellionatum qui sciens obligat rem duobus vel per dissimulata obligacione per calliditatem distrahit obligatam.

Si quis imposturam fecerit vel collusionem in necem alterius stellionatus potest postulari.

Ultima. Periurus non est infamis.

De termino moto.

Pessimum factum est eorum qui terminos finium causa positos propulllerunt. Imponenda est pena secundum quod etas cuius que patitur ut si iunior longius. si de se senior recisius.

De collegiis illicitis.

Omne collegium est illicitum nisi sit legibus approbatum.

Iudiciis collegii collegium tempore vel esse debet.

Cum a collegio recedit accipiat quod eius potest ex racione ...

De populari actione

Si plures eligat pretor ydoniorem si plures simul agere velint.

Qui in populari actione reus et non actor potest constituere procuratorem.

Ultima. Nec in heredem nec post annum competit actio pupillaris.

De publicis iudiciis liber v.

Capitalia iudicia sunt ex quibus ponitur pena mortis.

Iudicium interdum privatum iudicium publico per iudicium fiat.

Is qui crimine relacione criminis non purgat accusatus non potest alium accusare nisi prius fuit excusatus.

Ordo sublata est hodie solempnitas in edicione accusatoris. Nec cum post iudicium frustra invenit prior.

De accusacionibus et inscripcionibus

Mulier publicorum iudiciorum accusacione non habet nisi suam suorum iniuriam persequitur.

Libellorum libellum minus legitime factum vel formatum iudex debet dentibus laceratum reiecere cum exterminato furore.

Qui alium accusat in libello se inscribere debet subiturum eandem penam quam ille passurus esset probato crimine contra eum.

Levia breves lites et maxime vilium causarum de plano discutere pretor debet.

Sicut. Qui in uno fuit calumpniator in alio de facili presumitur calumpniator et sic in uno fuit malus et in alio presumitur esse malus.

Id nulli. Pauper est qui minus quinquaginta habeat in bonis.

Senatus. Obiectum crimine non debet quis pluribus legibus accusari.

Si plures. Cuius magis interest de pluribus is preferetur.

Hec condempnacio pecuniaria non imponitur suo

De custodia et exhibicione reorum. li.

Ad accusatus sit incarcerandus, detrudendus inspiciat iudex omnis qualitatem honorem dignitatem. Innocenciam. personam et amplissimas facultates.

Dives non debet detrudi in carcere nisi grave crimine commisit qui vix dare fideiussores.

Si quis reus hic dicitur qualiter puniat qui non exibet quod promisit.

Si confessus. Confessum fore da est sua criminalibus causis seu iudiciis.

Divus adrianus. Non semper credendum est literis officialium qui referunt ad nos custodiarum reorum quia non omnes ex fide bona litas scribunt.

Cum latro deprehenditur ab irrenarchis de receptatoribus eorum sciens queri debet.

Dicta testium et confessiones reorum literis inclusis et sigillis munita debent ad maiorem ...

Sepe talkiones et inimicis civitatum minus referunt. et maligne interrogant et non dicta pro dictis refferunt potestati.

In exemplo imponenda est pena ne alii tale quid facere molianturi.

In eos. Qui ruptis vinculis et fractu carcere evanescunt si recepti sunt puniri debent

ex eo cinineq3 riuis in nocentes iuciant
Non ē Tironi no est facile custodia committenda
Non est vni soli custodia committenda.

ad legem Juliam maiestatis.

Lubricum lingue ad penam facile
trahendum no ē.
Is qui extinguitur crimine mortalitate.
perduellionis est qui ostili animo ad versus re
publicam vel principem animatus ē.
Lege iulia maiestatis tenetur is qui sine iussu
principis bellum gessit.
Inquestionibus Julia mai. de ter. conivator catholice

ad legem Juliam de adulteriis.

Defenaciniis pot quis puniri sine ac
cusatore quod spale ē h' gnalez regulam
Si pater z maritus mulieris simul ad ac
cusacione veniant marit' ē p ferendus
quia psumit p pensiore iure. z maiore
dolore ipam acusacione consecuturum.
Et si sine colloquio de facili ad ulteriu no
committitur.
Miles defuncto marito ad ulteriu muliē
rem postulatum. Infanti no puplicat cri
me ad ulterij quod obicitur mulieri.
Si uxor Maritus caste vivens mulieri bonos
mores colendi auctor ē nō enim soli nobilles
uxores suas amant
P iniquum esse videt' ut marit' pudiciciam quam
non exibet exigat ab uxore.
paria delicta mutua copensatione tolluntur
Maritus exante commisso adulterio uxorem
accusare no pot q2 cū ea nupta esset adul
terium no commisit. Bero accusat mores
quos uxore ducendo pbavit
Si marit' Nec eum visus ē ydoneus accusato
qui medium robuste etatis ē.
Denunciasse Quidam obtinent. qui quidem cum q
dam iusticia z auxilio legis.
Sic eveniet Qui est in alterius potestate
alium i potestate habere no pot.
Nec plerumq3 pietas patris plibis consilium capit
Refrenandus est calor mariti zi pene facile
sevientis. Pat' quelibet ad ulterum occide
re pot zi qualib3 domo. Maritus non ū in
sua. s. vilem et de plorantem.
Mariti lenocinium Maritus de iusta uxori
que eius matrimonium imploravit. Non
de liquid mediocrit' q lenocinium exercuit quere
Questum facit qui aliquid accepit ut uxo
rem pateretur adulterari meretricio qestum gnē.
Si quis ad ulterium Uxor que ad ulterio vi
pacium accepit quasi ad ultera tenet.
Stuprum In vidua committit' stuprum adulteri
um maritata.
Si minor Omne delictum cadit in pubertem pret'
delictum carnis.
Si ad ulterium Difficilimum ē temperac' iusto dolore
Cuius fame pramus multo mag' est eius vite
Vim passam Mulier que vim passa est. Nō videt'
ad ulterium commisisse h' i iniuriam sua protegendam

pudiciciam a marito exibuit revelare.
Sex lege Adulterium no commitit' sine dolo
unde qui credit cognoscere virginem non
committit ad ulterium h' cognoscerit uxorem alterius
In omine In omine adulterij no ē danda dilacio
Post Crimen adulterij no committit' sine dolo.

Qui cum obligaciones factam pme
mi vel p vim lex reprobat z rescindit
Crimen raptus. h' iulie de adulteriis po
testatem extendit.
Hy qui Tellos appellacione omnia ex quibus
singuli homines natere possunt accipiunt
Terra ps bonorum ex lege iulia publicant'
Ex senatus Quot in aliena litem ut quid
quid ex condempnatore redactum fuerit int'
eos conferatur. h' iulia de in pnata tenet'
Creditores Optimum est ut si quas re pu
tas habere peticiones actionib' expiare
Tacens ne sit quot quis id quod sibi de
beri putat p iudicem no reposcit
Nō puto dignitati verecundie pietative
convenire quicquam no iure facere

Et iulia Nemo nec vim vel condempnaci nob'
Qui gladium strinxit ut eo interficeret
tamq3 homicida punitur. Qui i tiram
peusit [illegible] ē eius pena q magis in
su q2 no voluntate homicidium fecisse videt'
Eius dem incidit in hanc legem qui impu
blicam vendit mala medicamenta.
Qui medicamentum ad conceptione mulieri
bus dedit mandragoram vel salamandram
acconitum vel acutam relegari videtur.
Punit' hac lege qui homines ne libi
dinis causa castravit. Pena huius leg'
ē insule deportacio z omnium bonorum ademptio
ß hodie solent decapitari.
Minus puniuntur nobiles quam populares
Lege cornelia Nemo de se sponte p litteras admissum
In lege Cornelia pro facto accipitur.
Si muliere Mulier que vim intulit misse
ribus suis ut abigeret ptum i exilium
dari videtur
Furem nocturnum fure occidere possum sic
certe ei sine periculo meo no possum
Infans Infantis innocentia consilij te
netur facti i feralit' furiosi.
Divus In maleficiis no litis spectant no

Divus adrianus. patria potestas
in pietate. no i atrocitate consistere
Pena parricidii sanguinis ū lerabit cu
cane. gallo. galinacio. vipera. simia.
i culleo sui dz zi viciam flumine iactari
ut ei vivo celū z terra mortuo auferat'
Qui p furore parentes occidunt i punit'
est vitam satis ipo furore punit'.

Puniendus est Judex qui principales
constituciones negligit vel ignorat
Falsum committit qui i strumenta depositi

penes se prodit adversario deponentis pe
na falsi e cuius tenor ademptio.
Quicumque Qui nummos aureos tingit vel
pretium radunt summo supplicio afficiuntur
Lege cornelia Qui argenteos nummos ad
ulterinos flaverit eadem falsi tenetur
falsi Advocatus qui coram pr(e)side falsum
recitat instrumentum in exilium deportatur
filius Quod illicite scriptum est pro non scripto habetur
Divus claudius Manu sua scriptum videtur
instrumentum falsum cui scriptum est voluntas
Uxori hec ipso presumit quis suspectus fi ulterius
tutelam in debitum acceptasse et affectasse.
Qui falsam monetam percusit sicam non in tota
formavit suffragio iuste pene meruit liberari
Impubere falsum non committit sine dolo.
Qui duobus ad legem Julia repetundarum Qui eodem
tempore vendidit rem duobus coercendus
est pena falsi.
Si quis obrexerit Sufficit unum argumentum reffere
Divus pius Si per errorem falsum instrumentum
proferatur et ad veritatem agnoscitur proferri

ff. similiter de penis (?)

Officiales ab omni munere abstinere
debet donec officium eius durat nisi
ab his recipiat quos verissimile fecit
daturos sine officio.
Lex iulia pena huius legis extraordinaria
est et plerumque exilio puniunt vel durius pro
ut casus meruerint.

ff. ad legem iuliam peculatus

Lex iulia Qui pecuniam sacram vel
religiosam abstulit lege iulia peculatus
tenetur
Sacrilegi Sacrilegi sunt qui publica sacra compilant

ff. ad legem iuliam de ambitu.

In civitate Romana et in ecclesia pro dei
in pecunia pro honoribus acquirendis quod
lex iulia ibi non habet locum.
litigator non debet intrare in domum iudicis

ff. ad turpilianum et de abolitionibus

Senatus consultum accusatorum consequitur tribus
modis calumpniatur aut tergiversatur
Calumpniari est falsa crimina scienter intendere
prevaricari vero abscondere.
Tergiversari est in universum ab accusatione desistere.
facti questio in arbitrio iudicantis est.
Pene vero persecutio legis arbitrio demandatur
Appellationis remedio extinguitur prenunciatum
destitisse is videtur qui totum animum litigandi deposuit
nec aliter desistit.

ff. de questionibus

A tormentis non est incipiendum. sed demum cum suspectus reus habetur.
Incipiendum est a suspectissimo et a quo de facili veritas sciri non potest.
Servus civium in caput torqueri non prohibetur
Si testes interrogentur super eo super quo
iurati non sunt eius responsum nullum
adminiculum prestat cause.
Qui questionem habiturus sperat interrogare non debet an lucius titius homicidium fecerit quia magis suggerere quam querere videtur.
Confessio tormentorum res fragilis est.
et periculosa cum fallit sepissime veritatem.

plerique tormenta contempnunt pacientia
vel duricia tormentorum ut exprimi veritas nullo modo possit
Quidam tante impaciencie sunt quod potius
mentiri volunt quam pati duricia tormentorum
Inimicorum questioni fides haberi non debet
quia facile mentiuntur.
Verbis filiorum non est omnino credendum.
Non preiudicat facta confessio per tormenta
nisi post depositionem tormenti in eadem
confessione persequetur.

Nota.

Post perpetratam suam sua revocatione non potest
Questionis Modum questionis debent iudices arbitrari ita ut semper salvus sit
qui torquetur
Edictum Tunc demum per questiones investigari veritas debet cum capitalia et atrociora maleficia sunt commissa.
Divus pius In pecuniaria causa questio haberi non debet
De minore In exercienda veritate multum
facit vox ipsa constancia sive trepidacio confitentis et subtilis indagatio confitentis cogitationis
et alius habetur quilibet qualis est eius
opinio in civitate sua.
De libero Questio bene potest de libero homine circa suum testimonium vacillare.
Minores puniuntur eius questioni subici nollent quia etas eos defendit ad interrogatorium
stionis in spiritu reos suspeciores fuerit
ad mentiendi facilitate.
Repeti Repeti questionem divi fratres rescripserunt
Qui de se confessus est in caput aliorum
torqueri non debet.
Unius facinoris Ab eo potius incipiendum
est in tormentis qui timidior est vel tenere etatis videtur
Non est committendum salus domini in manu sui

ff. de penis

In condempnacionibus inspicitur condicio persone que fuit tempore commissi criminis
non sentencie. deficiente pena pecuniaria decurrit et transitum ad corporalem
Pregnantis Mulier pregnans donec peperit
ederit puniri non debet nec subici questioni
Relegati Contumacia cumulat penam
unde crescente contumacia crescat pena
Absentem Ex presumptione non debet absentes condempnari
Melius est impunitum relinqui facinus
quam innocentem condempnare.
In omnibus criminibus considerandum est consilio
an casu aliquid admittatur
Si quis forte Plerique iudices audiunt condempnatum salute principis allegantem ut
appuliani et modo non puniunt ut lombardi
Alii sunt media viam eligentes inquirentes quid sit quod allegant velit principi
Non est dubium dampnatos eludendos pene
causa decurrere. ad hec pro salute principis se iactant. Nemo salute principis
cum sit magna res temere debet.
Aut dampnum Carcer ad continendos homines non ad puniendos haberi debet.
Moris est plus est interdicere foro quam ad
vocationibus qui cui foro est interdictum se foro
sibi negociis accomodare non potest.

Incivilis pena e uulnere hoiez fuste qd no pot.
Insuper omis pena pecuaria minor e qua
libet corporali.
Sentencia cu lata e statz sortit effectu sinz
Respiciendu Inspicere dz judex nz durius aut
rez ipius gstituat qua causa deposcit
Non est affectanda clemtie gra seu seduitatis
Siu liberti mercenary oms domestici apellant
Delicta gmittut expposito impetu ul p casu.
Hodie judex cognoscens de crimine extraor
dine pot qua uult snaz fere grauiore uel
leniore.
Aut facta Impunita sunt ulcera illata in
discipuluz amagistro uel apparete. qui em
dacionis gra no iiurie ca adhibenti uidr.
Ex acerbande sunt pene quot multis ea
scintibus opus e.
Eundaz ea que juris effectuz no que juris
ciuilis sunt hnt i insulaz deportati
Cogitaciones penaz nemo patitur.
Si pena pene i stituntu i emdaciez homz
Immetallu No. q mia uiat scolariu iudicii
P ultimu supliciu mortez soliz i epetrami.
Crime unusqsq ex suo delicto subicit sorti
Crime uel pena paterna nullaz macu
laz filio i flinge pot.
Capitaliz Isti penaz capitaliu sut gradus
Summu supliciu. ad furcaz. dampnatio
uiui crematio. capitis amputacio. ce
tere pene ad extimatione no ad capitis
periculu ptinent
Solent qui uulgo iuuenes appellantur
se i quibusdaz ciuitatibus turbulent
clamacionibz popularium comodare.
Leges p omibus facte sut equaliter
z omibz hoibus tribuut plena securitat
Venenary capite puniedi sunt
Qui p inimicicias uel pde causa intra
opidu iguez poniit uiui exuruntur.
Famosi latrones i hijs locis i quibus
grassati sunt furcis suspendi iubent
Nostri maiores in omi supplicio se
uerius famosos qz i tecs fame puerunt
Siquis aliquid Denunciatores gsiliorz
nostroz aut uiui exurunt aut furc suspd
Mulieres que abortionis aut amatoriz
poculuz dant quia res mali exempli
est si homo no pierit i insulaz deportat
Instrumeta deposita apud aliquez co sen
su duoz alti alio absente reddi no debent
Sancio leguz Iu oi iure gna pspz denegat
Inspectione pene pocius sunt emoliende qz
ex asperande
Capitaliz Magis dz puniri qui offendit p
pinquz qua qui offendit extraneuz.
No jus criminis spectat sz sola sentecia
Vltra Nemo alicui pot iterdicere arte sua
ultra tempus sua ad iustitiacione.

De regredis reis

Liberis ita demu portio debent si ex iu
stis nuptijs nati sunt.
Non ut Ex eo quod quis i carcere duct
est spoliari no debet. sed demuz facta
condempnacione ad usus eiz
Cuz racio Lex est racio naturalis
Impiuz hominis adicione poenis qz per
niciaz copia cupimus ampliari
Legno
I scendiz est ei qui redemit
sanguine suuz qliter cuqz potit
Cui rei facti scelleritas no est obno
xia sz gscie facit reuz p gfesso heri
Siquis tedio uite uel impaciencia ali
cuius doloris sumeit uitaz successor
habere pot. Cui sibi no pepercit al
teri multo mag no pcet.
Relegatoz Solet interdici quibusdaz
ne i tra patriaz morent ul territori
uz ciuitatis. Delictuz sine pena non
prestat i munitate. Relegat no desinit
esse ciuis.
Vltima preses prouincie quedaz dap
nare pot ne de domo sua procedat
Corpora eoz qui capite puniut
cognatis ipoz neganda no sunt
Hodie corpora dampnatoz no alit
sepulture traduntur qua si apreside
petituz fuerit et pmissuz.
Vltima Animaduersor corpora qbz
petetibz tradenda sunt sepulture
Appellandi usus ualde fre
quens et necessarius e quia
iniquitate uel imperiaz
corrigitu judicantis
Aliquado bene late sentencie i de
terius reformatur.
Libelli appellatorij gtine debent no
me rei ractoris z snaz pro feretis
Sed si Si qui apud acta appellat suffi
cit si dicat appello.
Quesituz Qui unaz causaz edidit in
libello aliaz p sequi no uetat. ar ad
hec sus de successor. edicto. li. c. sed
uidendiz. et d honis. lib. si uero. c.
sz si. C. de edendo. edita. Justic. de ty
tu. c. qui aut. et de i officioso testo
mat. contra. ar. et ad l. aliaz dead
ulc. deuitasse. c. quid tam efficiat
A sentencia i po die quo fertur siqs
appellet suficit si dicat appello.
Non tn pro eo qui ducit ad supli
ciuz quilibz audit appellans i sire
sistit gdempnatus pire festinas.
Cuz quidaz publice proponat qui in
tendit qui judicis uiolenciaz porcsat.

Illud sciendum Qui appellat non debet co
minari iudici acuminis sententia appellauit
Bigstat Non tenet uocibus popularium
facta electio dignitatis
Si pluribus recusare possum iudicem in
suspectum sine cause adiectione
Seruii Remedium appellacionis triste
auxilium nuncupat
Constituciones Appellacio non debet esse presidium iniquitatis
Cum in una Cum plures sunt cause in una
sententia ophense duplex appellacio de
bet necessario interponi.
Si ex presumpto ipso iure non tenz lata sententia contra leges
Imperatores Appellacio debet fieri per gradus
et non per saltum.
Deponenda sunt fructus appellacione pendente
si timetur ne ab aduersario populentur contra
leges et ius litigatoris. lex in contra dicit
Ad hoc ut teneat sententia oportet quod peremptorium sit propositum uel ad noticiam per
ueniat litigatoris.
Paulus Impossibille preceptum iudicis
ipso iure non tenz.

Si procurator Procurator cam
appellacionis exercere debet ex bi
prioris mandati.
Queri solet In causa capitali non pot con
stitui procurator in qua imponitur pena
ultra relegatione. In causa ciuili
in ignominiosa bene pot constitui procurator.

pendente appellatione mors interuenerit.

Tutor pendente seu finita tute
lla reddita racione causerum appel
lacionem exercere non debet
Appellato debet hostendere de iniquitate sententie.

De iure fisci.

Parendum est rusticitati et sexui mulie
brilo intelligi Cum quis domestica
cautione rogatur ut aliquid det non
capaci fraus intelligitur facta legi
Dimalibus fit inicium exitus est spectandus
De thesauro inuento in possessionibus fi
sci debet dimidia fisco dari ex diligenti
cultura predia ampliantur
ex negligentia uero minuuntur.
Fiscus Cum fiscus succedit in ius priuato
utitur iure priuati.
Lucius fiscus est successor sed lere agsitor.
Non puto In dubiis causis debet pro
nunciari contra potentem.
Res que differenda est uendicio rei
que in controuersiam est deducta.
Lites donatas nemo suscipere debet

Est decretum Auctor probare debet quod
intendit. reus autem non debet hostendere unde
habeat rem petitam.
Cum mortem Maritus uxoris mortem defe
dere debet aliquin dos aplicabitur fisco.
Imperator Ad defensionem sue cause debet
uenire quilibet bona fide non redimere
iudices uel aduersarios suos.
Ita fidei Generalitas parit obscuritatem
In fraudem Exemplum instrumentorum facit
probacionem contra illum a quo habemus.
In maioribus causis ampliores sunt da
de dillaciones. Si principalis debitoris
bona sunt confiscata fideiussores liberantur
Aufertur Fiscus semper habet ius pignoris.
Nos id Qui plures habet obligatos
pignorum possessores primo conueniat principalem
deinde omnem reliquum possessorem.
Stacius Qui subcombuit propterea quod egerunt ante diem uel pendente condicione
iterum agere possunt iudice pronunciante
ab hanc peticionem te non admitto ad
presens saluo tamen iure agendi cum dies
competens uenerit.

De captiuis et postliminio reuersis

Postliminium Non intelligitur post li
minio reuersus qui habet animum reuertendi.
Pater Impubes non pot facere testamentum
In bello Quod fit est pro infecto habendum est
Nemo rem suam usucapere pot.
Post liminium Disciplina castrorum antiquior
fuit romanis parentibus quam caritas liberorum
Ad uacanti curam cuius nature sunt ut usu
sint pro consilium sim. nerz impugnare debent
Treugua est securitas
Hostes Hostes sunt quibus populus romanus
bellum indixit presentia personis rebus dis
cordia in finita.
Nichil non intelligitur esse presens quod mente est alienum

De re militari

Ore se militem cui non licet se gra
ue crimine habetur.
Desertor Ibi debet fuerimus non ad missum est
Tyronibus parcendum est ne in tanto deserunt
exercitum. Actus precedentis uite inspi
ciendus est in quolibet delinquente Qui arma
subripit aliena gradu milicie est repellendus
Capite puniuntur qui atrocem sedicionem mili
tum concitauerunt et qui apprensus est nolens
transfugere ea..pn.
Qui cum uno testiculo natus cum uno testiculo
miles esse non prohibetur. Tyronum ignoran
tia disciplinam militarem ignoscitur pro prudentes.
Non omne Qui crimini omen adiungit grauius
plecti debet. Qui in uno fuit malus nec
presumitur esse bonus. Qui propositum suum
non protexit cum possit in parte cum fuerit habendus est
Omne delictum Proditores sunt exploratores

qui secreta nunciant inimicis [capitali] pena sunt
Qui manus intulit preposito capite puniendus est
quia dignitate prepositi est sat petulancie cum
duxerit puniri vel lapidiam lapsis
percendum est ei resistere qui non potuit
Qui in acie fugam fecit capite punitur
In hijs provincijs in quibus milites militant
prohibentur predia comparare.
Venus servus miles esse non potest
Officium hic legitur quod si officium regentis
exercitum in aliquo de prohibitum ne malum
inde sequitur
Militares agri studio culture amiliaria milites
admittantur. Cum fiat contra lege fisci non
moveatur questio inquietari non debet.
Tria sunt genera missionum honesta causaria
ignominiosa.
Qui carcere frangit capite punitur
Quod cum meritis alienare armorum genere cum est
Qui tibiale vel humerale alienavit casti
gari debet verberibus.
Lex ultima miles turbato pacis debet
decapitari.
Ea que vere et liquido probari non possunt
sufficit si ex levibus aliquibus argumentis
ut probat lex non omnis.

de castrensi peculio.

Miles filius familias ea que tulit se
cum in castra concedente patre propria sit
Si uxor utitate spectans non autem per
quas finxerit se fecisse
Castrense peculium est quod concedit filio
agenti in milicia parentibus vel cognatis
vel quod in milicia filius acquisivit.
Dote dos data filio non intelligitur esse in castrensi peculio.

ad municipales

ff. l. xx. xii.

Municipes appellant munus
participes recepti in civitate
ut munia nobiscum faciant.
Et municipes dicuntur cuiuslibet
civitatis cives. Quod licet verbum ap
positum in respectu de aliquid operari.
Quot consentire videtur qui presens est et non contradicit
Absumcio [?] errore originis civitas non mu
tatur si iudicio dicentis se esse et non sit
Recusandi quis patriam unde oriundus est
necessitate mutare non potest
Simile in bonis debitoris simile pri
vilegium fisco nulla civitas habet
Municipes cives sciere intelligunt ea
que sciunt hij quibus commisse est tocius causa civitatis
Item questio fori in potestate iudican
tis est autoritas iuris secus
Libertus debet diversos honores regere
in duabus civitatibus prohibetur
Sola possessio domus in aliena civitate
comparata non facit domicilium.
Ultima fideiussoria in penis non tenet
Quod maior pars facit perinde est ac si omnes fecerit

Domicilium re et facto non nuda contesta
cione domicilium transfertur.
Liceat ticiens dos marito non putat incola
Si civitas nullam propriam legem habet non
recedit a locatione vel priorum vicinarum
Filij nota quod usurarios forenses ut ho
nesta patrimonialia subeant licet non
habeant possessiones.
Constitucionibus non est recedendum a for
ma diu observata
Pretoris magistratus municipales cum
unum officium ad ministrent unius ho
minis vicem substinet.
Ea que magis imperij sunt quam iuris
dictionis non possunt expediri per
magistratus municipales
Eius qui in eo loco intelligit quis habere
domicilium ubi semper agit vendit emit
contrahit ubi festas colit
Nichil est ubi cuius quis velit potest co
stituere domicilium
Ea que sponsa ante certas nuptias non
mutat domicilium
Qui ex vico ortus est eam patriam intelligi
habere cui vicus ille respondet
Roma est communis patria omnium
Incola muneribus publicis destinatus
nisi perfecto munere incolatui renunciare
non potest.
De iure omnium incolarum ex aliena iurisdi
cione vocatus venire debet allegaturus
privilegium suum. Domicilium condicione
non mutat vim facti.
Ultima in qualibet iuramento autoritas
principis intelligitur exceptam.
Imperator potest absolvere aliquo iuramento

Relegatus et restitutus si inve
nit locum plenum expectet donec
locus vacet. Innocenti filio non
debent esse delicta pene patris.
Generaliter debet esse plenus ordo decurionum
Spurij Non est impedienda dignitas
eius qui nichil delinquit.
Minores xxv. annis recipiunt plen
dam sed non habent vocem in capitulo
Honores Honores et munera sunt p
ceribus iniungenda.
Surdus et mutus si in totum non audi
ant vel loquatur ab honoribus non
a muneribus excusantur
Plebei honoribus decurionum fungi non
debent. Qui non consentit contradicat
Harenius modestinus non efficit decuriones
qui creatus est contra legem licet salari
um receperit decurionum. Non tamen
Minores xxv an. et qui annum li. xquin
tum excesserint non possunt esse de
consilijs civitatum. Observanda
et respicienda longa consuetudo.
Eos qui penuriam bonorum vacat minus
bonos ad dignitate. Necessitas non
habet legem.

Impatores In inicio cū quis creatū dcāns
9dicendus ē quia postea nō auditu.
Vltima deferendus ē honor cuilibet ra
cione preterite dignitatis.

Preferendus ē episcopus int̄ ceteros
p̄ quibz 9stitut̄ in dignitate. anti
quissimus quisqz p̄oz.
Nomina 9siliarioz ex p̄mēda sunt in
9stitutē cuiuslibet sindicatus.

Rescripto nemo dz condempnari sine
accusatore. Debitores ciuitatis ad
honores mutari nō debent n̄ primo
satisfecerint ciuitati. Ad rez publicaz
ministrandaz minores admitti nō debent
Siquis magistrat̄ Qui nō uult exercere
officiuz sibi ditum p p̄sidez ag̃scere 9pelit̄
Gradaz Gradati deferuntur honores
Qui semel p̄bari possūz iterū p̄bare
Honor In ciuitatibz nō debent reitari hon̄es
Et q̄ritur de honoribz uel muneribus dan
dis inspiciēda est p̄sona cui defert̄. Ori
go natalium zan̄ i iuncto muneri possūt
suficere facultates. Nō dz quis prius
habere maiorē magistratuz ā minorez susceperit
Extimacione Necessitas non habet legez.
Sponte In honoribus i quibus pater co
sensit filio sumpt̄ sibi ministrare teneri
Munuz Greco uocablo appellantur syndi
ci defessores.
Pro mensura sue possessionis quilibet
teneri soluere fodruz ciuitati.
Notaō disputaō rex ditis declaratū
Magistri g̃maticī phylosophi. medici ora
tores isti ciuiliu muniz hnt uacacione

In honoribz. Vere philosophantes
contempnunt pecuniaz.
hiis honoribz diuctis facultatibz appella
cione pendente ob tenui actendentis pau
ptatis nō excusant̄
Pret̄ eos Sacerdotes iudices oc̄ nō possūt
Qui hīt excusacionē si agnoscat iudicium
excusacioni renunciasse uī̄r.
Melius ē tantisp̄ expectare quā noua
rez nouo iudici committere.
Is qui naues senatori naue hīr non licet

Immunitates date p̄sonis non tra
seunt ad heredes. Immunitas da
ta generi nō p̄tinz adnatos ex feminis
Si qui Qui nō compelluntur honores
suscipe si suscipiant certa forma illa
fuanda ē eis.
Maiores. lxx an̄ cuiuelis muniibz uacat
Inmunitates date eo pacto ut ad post
teros trāsmitantur i p̄petuū succedentibz
durant
Semp In ciuitate nostra senatus semp
uenerabilis fuit. Consuetudine cui
libet loci nos aspicere oportet.

Clerici nō possunt renunciare p̄uilegio fo
ri quia dictuz est ecclesie nō p̄sone.

De relegacionibus

Sciendum ē Nondz cū admitti amico dome
stico eius qui accusat̄. Nullas ciuitas
pot mittē plures q̄ tres ambaxiatores
Legatus Si decedit ambaxiator i ambaxi
ata sumpt̄ dati p̄ficiscenti mḡz restituuntur
Is qui ambaxiatores dom̄ sunt i ambaxi
ata liberuz de suis negociis dare nō possūt
Eundez Vna z eadez p̄sona nō prohibet
habere plures delegationes
Vltima Inde sumit̄ puerbiu. messo ne mal
di auere. ne mal dī audire. Ambaxiatores
eciz securi esse debent. tp̄e guerre. tp̄e
pacis in omī partez tāuz.
Noīa 9siliarioz ex p̄menda sunt in co
stitucione cuiuslibz sindicat̄

De administratione ad ci
uitate p̄tinēt

Quod relictuz ē ad certaz speciē ciui
tatis i alios usus guerti nō pot
nisi forte in melius 9mutando.
Non utiqz Quod quis suo nōie facere pro
hibetur id n̄ p̄ subiectuz p̄ agere debet.
Fortuitos casus nullu potest consiliu
homiz uidere.

De decretis ab ordine faciendis

Medici debent habere probitatem mo
ruz z periciaz artis.
Illa decreta facta non legitimo numero
decurionū nō ualent
Lege aut Qd nō aliī licetur q̄ duabz par
tibus adhibitis. uel maiori p̄te adhibita
Ambiciosa rescindi debent ambiciosa sta
tuta decurionū
Quod semel Quod semel placuit excusa
potuit displicere.

De opibz publicis

Qui liberalitate ad opera publica redi
tus suos dedit de inscriptione no
minis accipe pot munificētie sue fructū
Opus nouuz Cuilibet pot construe hedi
ficiuz sine turri n̄ ad alterius emolucione
p̄tineat uel materiaz 9tēpcionis p̄beat
Operi pūco potestates ciuitatu non debent
i scribere nomē suuz.
Bilegatuz potestas uel officiales publi
cos reditus augē debet si minus p̄
uatoz i ueniat loca pūca uel hedificia
ciuitatum extimet ut sint uectigalia
i pūca an uectigal i sancius.
Vltima Vtilī ē refice q̄z de nouo hedificare

De nundinis

Nundine nō possūt fieri n̄ primo
a principe concedantur
Si quis ipos Ciuitates cotidie fuerint
p̄ populares. nobilles nō curat decurio
priuilegiu ad factuz respiciens longo
tempore tollit̄ nō utendo.

De pollicitacionibz

Stipulacio sine cā exposita nō ligat
Dimidiu facti qui cepit habet.
Appellacione filioz nepotes ex filia 9tinet
Impatores Tolerabilia sunt que 9sue. aplunt

Si quis re data hic decima inveniri.
Filius familias obligat voto persone non rei
bonis poris dum est ab aliis fuit segregata.
Legatum voti transeat ad heredes
Pactum Pactum est duorum conventio atque consen
sus. pollicitacio est solius offerentis promissio.
propter incendium vel terremotum promissio
facta tenet
Ob casum civitas quacunque causa quecunque petitur.

De variis et extraordinariis cognitionibus.

Lex est res sanctissima civilis sapientia
que precio nummario non est dehonestanda
Quedam honeste accipiuntur que non honeste petuntur
Numquam cum medicorum est persona qua advocatorum
Advocatis extra ordinem per judicis officium sub
veniatur ut competens salarium constituatur pro
facundia. scilicet advocati pro qualitate cause et
fori consuetudine.
Qui advocare non possunt consilium prestare
non prohibentur.
Sub nomine palmarii potest advocatus pacisci cum
clientulo suo de maiori salario contra prestando
Mortuo advocato salarium ab heredibus
revocari non potest quia per ipsum non stetit quo
minus ageret causam.
Medicus in civile factum prestes per unciae
coherere dum hec est medici qui egrotanti
imposuit necessitatem amittendorum oculorum
per adversa medicamenta ut egrotus vende
deret sibi possessiones
Cognicionum Nunc cognicionum ingenuo gra
dividitur. aut cognoscitur de honoribus sive mu
neribus dandis aut de extimacione. vel
de re pecuniaria disceptatur seu de crimine capitali
Fama est illese dignitatis status moribus ac
legibus comprobatus in malis diminuitur.
Ultima judex qui litem suam facit per impru
dentiam tunc consciencius equum religione iurium fuit judicaturus

De proxeneticis.

Proxenetica jure petuntur licite.
Ultima huiusmodi homines sunt in magnis ci
vitatibus officiane. pro senectias statuitur
salarium extra ordinem per officium judicantis

De censibus

Nota quatuor fiant nobilem civitatem
scilicet quod sit antiquissima. et armipotens
et federis tenacissima.
Italici non debent solvere tributa
Vicia post censum vicia edictis novis pro
fessionibus evanescent
Etatem Beneficia personalia extinguuntur
cum personis rebus data perpetuo duratura.
Forma ad minus duo continet debet que
poni in libello. cum realiter expetitur
Immunitas data laris vel civitatibus
transmittitur ad posteros. Nullum prejudicium
generatur in hiis que fiunt ex habundantia.

De verborum significatione

Qui cupit scire notabilia huius tituli
et sequentis legat titulos diligenter
et ea que in eis sunt studeat thesauro fi
delis memorie commendare quia omnia
sunt velut precipua pernotanda.

Parum elegimus cogitari.
Pena est legis interpretatio ut que
disposita sunt amonentibus
imprestentur.
Filii non possunt defraudari a paren
tibus sua legitima porcione.
Nichil inordinatum relinqui debet.
Ordo scripture sequendus est. Soli taber
lioni non est credendum. Omnibus hominibus
mors est terminus vite. Lex nobis minister
Manebit namque nullus audiens leges
que nec in paupertate nec in anxietate mon
et vivere permittunt

Questio dat racione conducte legis
agat vulgando hoc viro omnibus
filiis facit in iuriam. Calor juvenilis
contra favorem nature resistere non potest.
Frustra pareret mater taceret si a filiorum
successione deleret et merentem exclude
Optimum est atque laudabile et dignum
oracione ut mulieres ita se honeste ha
erent ut que semel ad virum venerunt
fuerint in violatum moriemini thorum
et huiusmodi mulieres miramur parit
et laudamus et non peccat augustale prim
Equitatis et iusticie sumus amatores
Cui nichil omnino dat nichil debet perpere
non fuat equitate qui non sit equalitate

Nichil quod est in usum bonum est. Ne
cesse opertet ad mensuram expensarum
prius se expec. que sunt. Expensas metra
qui hic fuat pauper non est. Non est fere
ditus qui velle substanciam suam expendit.
Ecclesia mater est imperii.
Unus non potest sustinere vices duorum
Monachus de uno monasterio ad aliud

transire

transire no pot // sicut e contra dicit littere principis si qua eciam forma fuit i perfecte ordinator ordinato compl[...] providere i beneficio competenti.

[illegible] mandato[...]

Primo conveniendi sunt sponsores et mandatores qz preciat ad pignus possess[...] habenda est ratio absentie. Creditoribus providendu e sine gravamine debitor[is].

[illegible] monachis

Monacus purgatu o[mn]i macula p[er] ingressu. Quando monasteriu hedificatur de novo epischopus dz pone[re] p[ri]mu[m] lapide. apud deuz no est acceptacio p[er]sonar[um]. Sacre regule sequende sut. Cosimus abas iussit p[er] c. xx. an. Dns qui sumz repetit fugitivu[m] uitare debet q[uo]d [...] maliz faciet ei propter fugaz. Testis potest esse monachus p[ro] monacho. Ingressi monasteriu se [et] sua deo dedicant. No e facilis uite mutacio sicut cu sit labore. Natura communis e omnibus. humana natura prone labit[ur] ad delicta. Trienal[is] t[em]p[o]ris testimoniu sufficit ad augmentuz virtutis [et] ad purgatione[m] t[em]p[or]is viciorum. Ordinadus e melior no qui senior est. Monachi no debent simul habitare cu monachabus. Senectus [con]suacio e optia educacio iuventus. Monachi co[mmun]iter habitare debent. comedere [et] dormire. uno qz iacere i[n] ipsa q[ua]dam stratura.

[illegible] clerici [...] ordinati [...] deduci

Bona e [con]sonancia cu[m] ecclesia et imperiu sunt i[n] pace. // Maxima sut dei dona i[n] divina collata clemencia. Sacerdociu [et] imperiu q[ue] humana uitaz exornant n[on] multuz distat unu ab alto. Bene [con]petentem universa gignitur si rei p[ublice] napiu fiat decens [et] amabile deo. Nichil est tam stabille. nichil qz imobil[e] le iter hoies [et] nulla preciat mutacione. Laycus ydiota no potest esse episcopus. No pot quis esse eps n[isi] sit i[n] sac[ra] pagina eruditus. Faciat ho quod ei possibille e. Sacre regule optinent vicem legu[m]. Erubescere dz ho frangere fidem suaz. Falsitas no debet remanere impunita. Iustus quanto plus examinatu[r] tanto plus eius clarescit. Multitudo sequitur epem. Iniusta petentes no debent habere responsu sine faciente[m] unde profecti sunt. Nichil sit i[n] sacris ordinacionib[us], dilig[im]us qz castitate uincentes. Presbiter diaconus aut sub diaconus p[ost]ea uel p[ri]vatu[m] uxore uel concubina ducens deinceps ydiota sit [et] cadat a bord[i]ne clericat[us]. // Vigamus no pot ad sacros ordines promoveri. Pudicicia per omnia placet nobis uite. // Sanguis [...] i[n] iuvene. cogti [...] potest culpa regi. Pudicicia maxime mulieres exornat. Illos approbamus qui legez nostram

i[n] litteris positaz apud se met ipsos ostendunt operibus ad implere. Imp[er]iu[m] semp[er] e.

Ulla est nostra i[n]tencio ex p[ro]fecto facere p[ro]fectu. // Omnis noster status subjectus motu [con]sistit. // Non minuz d[...] stat sacerdociu[m] abusio. Inc[on]tinentia libus cuius utitur sepe p[er]iculu avariz[...] Que [con]tra lege[m] fiunt [...] infectis habentu[r]. Optima n[ost]ra i[n] eccla est rex de natur[a] [...] Imp[er]atori plurima deus dedit. Co[mmun]is utilitas p[re]ferenda e privatie. Laudabille [et] utille est acusare malefactores.

Omnes dies [et] noctes nobis [con]tingit cu[m] omi lugubratione [et] cogitacione degere. Avaritia e mater omi[um] malor[um]. // Pene delictoruz facte sunt venales. No i[n]vanu[m] vigilias duximus. Iudex dz hre puras manus [et] e[ss]e [con]tentus i[n] hijs que a fisco dant[ur]. Imp[er]ator studet locupletos habere subiectos. Iudex dz curare ut sit rex ubertas. Vix e ut bono p[er]agantur exitu que malo sunt i[n]choata principio. Qui ad uicit unu[m] malu[m] no evicit unu[m] soluz. Nota [con]siliuz abuxore sumendu[m]. // De sua ad ministracione dz iudex deo reddere racionez. Iudex dz esse bonus homo. [et] ex usus [...] Turpius est delinquere i[n] aliu[m] qz i[n] se ip[s]u[m]. Ibi debet quis puniri ubi deliquid. // Cu[m] fugit de p[ro]vincia post depositu[m] officiu. Infra l. dies t[ame]n q[ui]s ulissimu[m] incipiuz capi debet. Cuz quis queritur de mala administracione no d[...] sine scriptis. Malus iudex auro vendit iusticiaz. // Iudex de male ablatis i[n] q[ua]druplu[m] condempnatur. Bonos iudices post depositu[m] officiu cu[m] omi favore recipimus. Nb. q[uod] quis debet facere de necessitate virtutez. // Absurduz e q[uod] iudices torqueant subiectos donec ulissima facta reddant [et] ipsi de maximis remaneant impuniti. Iusta illud turpe e doctori [...] No q[uod] imperator pot facere de duabus ciuitatibus una[m] ut p[er] paucos melius [con]s[...]. Expense militares [et] hostiu[m] i[n]secuciones multa egent diligentia [et] non possunt hec fieri sine magna diligentia [et] specia[li]. Optima e [con]sonantia cu[m] subiecti sunt obedientes iudici [et] legaliter se h[abe]nt. Privilegiu[m] meretur amittere q[ui] [con]cessa sibi abutitur potestate. // Iudex a p[ri]ncipio sui regiminis dz cavere de inculpabili debitor[um] exactione. Iudex qui recipit salariu de publico no dz excipere ex calentuz uel p[ro]culentu[m].

Nota q[uod] p[er] deuz iurandu[m] est no per caput eius nec p[er] capillos. // Iudex dz iurare i[n] p[ri]ncipio sui regiminis q[uod] non erit contra ius ecclesie. Iudex debet esse equus i[n] causis utriqz parti. Iudex dz iurare quod melius [et] iustius ei uisuz e. Potestas dz assumere consiliariu[m] bonu[m]

ex p[ro]ce[...] [...] q[uod] p[ri]ncip[...] de no alienandis seu p[er]mutandis rebus i[m]mobillib[us] aut [...] alez ypotecandis.

Ut iudices sine quoq[ue] suffragio.

Ius iurandu[m] quod p[re]statu[r].

Vr ecclia romana cent anor hat pscripcione.

et habente noticia legu et rez expimenta.

Spacium centum anor est longissimu vite homi tempus. Roma mater est legu et fons pncipatus. Dignu donaciu est deo ei potenti diuiciar restitucio. Ille fuit i no cens qui re vera i nocens e.

De referendarijs

Non est ppriu magis nra alicui auferre necessitati. Ergo debent et referendarij im haner osa multitudo nichil sit honestum. Domus psumitur filius ppt patrem.

De incestis et nefarijs nupcijs.

Imperator est pater legis. Filius no dz pnari patna successione si iniusta ea. Pater pot testari i e filios qlitercumq iniuste. Valde iniqu e absoluere nocentez et innocentez condempnare. Qui accipit consanguinea i uxore confundit sobolez et dedecus facere ni dectu toti generi suo. Bruta imitant animalia qui consanguineis suis carnaliter i miscentu. Ymo facit id quod plurima ala lia irracionabillia abhorent facere.

Separacio figata no reddit hoie excusatu. Propter delictu patris filius famil effi citur sui iuris. Filius dz alere patrez im piu et contemptore legis qz ipbus sit in pate

Incipit collacio tercia de lenonibus

Castitas amabilis deo solis fit cut cuias homi presentaui Mulieres caste uiuere nolimus. Sepe temptant hoies quod adimplere no possunt. Per deces mille modos temptant homines corrumpere mulieres In omni terra debent cessare lenones.

De defensoribus ciuitatum.

Nomina sunt consequentia rebus Quanto quis melioribus vsatur. tanto maior e et honestior esse dz. Defensores ciuitatum possunt cognoscere de leuioribus cais no excedentes quantitatez. ccc. solidoz. Qui i administracionibus sunt vel i aliqua potestate ita i culpabilez pbeant modis sinis ut nulli dent tem pus querimoniaz ad versus eos. Nec dignitate nec milicia seu aliquo alio priuilegio quisqua pot se excusare ne sit defensor ciuitatis. Conuenit vniquemq nobilium semp fuctione agere ciuitatu q bus habitant. Principes habent cura maximor. medi ocru et minor. Non debemus dare occasione pori confessioi No dz reiterari electio si aliquis contradicat Vinus actus i ducit frequenciaz nec minor iudex iurisdicione suaz per superioris pre senciaz pdit. q i nulla.

De mensura ordinandor clericorum.

Nobis intencio e ordinaciones abeuntes excellentez expensaz ad mediocre atqz portabillez statu reducere quantitate.

Vetustatez iam pditam reparamus Sunt contenti presides et qui circa eos e de sibi amistratis assisto. Potestates terrar possunt ad pacis facien daz ptes compellere. Clerici et milites possunt ex uno rescripto decidi. Nota ppter paupertatez litez gratis audire Nota quomodo supliciu alios fulminat sunt in alos consiliares ate expelle qui fidem iustaz no custodiant neqz fuant. Assummo consiliarum optimu et puru iudic qui iusticiaz puris manibus fuet et sit contentus ijs suis que assisto sibi dantur pu et puatz talez pstent to met ipm sit terribilis delinquentibus et deuotis mansuetissimus et inuitis omibus placidis. Non eiz reos sunt qui deliquunt sz qui reos possident Iudex cu oi equitate causam audire debet. Non dz quis audire extraordinariu iudicem nisi ordinarius primo denegauit exhibere iusticie complementum In iusta petentibus denegandus e assensus Exactor pui tributor extorquens illicita pdit manu. Ad pfectaz fortitudinem sufficit lex et imperij fauor Rustici no debent arma portare. Siobli neat supplicaturos qz hijs que sunt de pnosa fisco no dz ascendari pmenso sz expectanda e sua visio. q. siquis aut Defensor ciuitatis dz facere opa publica sumptu pu no puator expensis. Potestas debet punire delinquentes omi cessante priuilegio. tu suo fac q

Neque masculus p se neqz sola femina ad natiuitatis ppagatione sufficiens e. sz utrumqz quo ab apta uit deus ad agnationis opus. Non luxuriantibus sz caste viuentibus psurlegem Iudex plu condempnat qui ppetraz septuaz negare Timore pene qd decet et resetur ac confitendus Dos no facit matrimoniu sed consensus. Non valz responsio que lege no comprobat Concubina e que vnica est i domo cu dubitato affectu coniuncta. Nemini licitum e eodez tempore plures concubinas huc. Ad magnas contenciones fratres veniunt occasione coronis et maxime si fratri datur aliquid vltra corone vel vltra ptem. Plurime necessitates assistunt hoibus. Crudelissimus sine lege viuere

Vbi non est nouacio facta an tiqua formaz fuamus.

Matrimoniu sic honestum e qz huiuo generi videtur artifice introducere i mortalitate. Solus affectus facit matrimo Ex filior procreacione manent matrimonia iungit renouata. Non pstimum. si quod futurum e i nouarum. Voluntas testatoris p lege fuatur.

Lex erubescat filios fieri castigatores parentum. Mores omnia solvunt.
Ad comparendum iudices non est appellandum.
Quidquid ligatum solubile est. Multe vie sunt omnibus ad malicia. Luxuria maritorum multum exasperat mulieres et potissime circa cubile stimulatas et precipue castas. // Monachus habetur pro mortuo quantum ad matrimonium.
Nemo bene natorum ex supplicio efficitur servus.
Servitus morti similis est.

Removendum est supernacuum refusum et colligendum optimum et meritum. Certas multas circumscriptiones excogitatur pro ecclesiasticis rebus alienandis. Sciant episcopi clerici et alii omnes quia deus respicit que geruntur ab eis et si quid dolo vel maligne faciunt hac vivendi et morientes in suis recipient malis.

Heres est quodammodo persone hereditatis et testatoris.
Legitima testatoris voluntas pro lege servatur.
Ea que quis pro se dicit vel scribit nichil ei prosunt.
Particularis approbacio reprobatur.

In quolibet instrumento debet apponi in strumentum consuli indicio mensis et dies in quo geruntur // Deus dedit imperatori ut posset gentibus.
Imperator pocius vult se ipsum cogere quam expectare ut ab aliis cogatur.
Certi sumus quosdam pro divinum non valentes cohire postea studere procreacioni filiorum et ideo hec divinum est statutum.
Ambigui dicuntur qui alienis insidiantur malis. // Mortuo viro erubescat mulier nubere infra annum.
Mulieres ex studio pariunt abortum.
Que nubit defuncto facit iniuria.
Quandoque necessitas cogit mulieres nubere ne pereat filiorum.

Soli imperatori licitum est aurum contemperere. Quod medium est optimum esse nobis visum est. Nichil immensum bonum. // Honores ad presentium magistratus in kalendis ianuarii.
Que raro veniunt miraculosa sunt.
Mulieres consentiunt radiis maritorum. Honorandi sunt qui non expendunt immense. Imperator est lex animata in terris.

Ea que communiter omnibus prosunt preponi debent hiis que quibusdam utilia sunt. Afficiendi sunt multis castigacionibus mulieres.

Non debet habere luxuria plus castitate.
Nichil est in mundo utilius nuptiis. // Melius est corrigere quam subiectos despicere.
Quilibet annus habet duodecim menses.
Secundus maritus habet uxorem suspectam que priore mortuo ad has nuptias festinavit.
Presumitur mulier non caste vixisse que ingravidata marito quam post mortem eius xii mense parit.

Melius est pauca agere caute quam multis interesse periculose seu periculose.
Res certa et indubitata efficitur dubia per sententiam consilii sapientis. // Tabellio non debet scribere instrumentum nisi rogatus a partibus.
Leges prestant omnibus securitatem. // Tabellio potest alteri committere ut faciat instrumentum.
Tabellio est persona que scribit scripturis cuius scripture creditur. // Quod super carta dubitatur ad in breviaturam recurrendum est quod hodie non fiunt.

Delibracias potest et asculos calores hominum refrenare. // Princeps non potest compelli aliquid facere. Si rogari et amoneri. Veneranda est auctoritas vetustatis et antiquitas bene statuit novitas aut neglexit.

Et si qua pena periurii est merito convertenda qui exegit. Illicitum iusiurandum servari non debet.
Mulieres miserere sepius seducunt ut impie agentes se pie agere putent.

Alius pro alio conveniri vel inquietari non debet. Donaciones imperiales valent sine insinuacione cuiuscumque fuerint quantitatis. Eadem debet esse racio contrariorum.

Nemo potest recusare illum iudicem quem peciit. Ei qui vocatur ad iudicium offerendus est libellus. Iudex delegatus nullam habet iurisdiccionem ante litem contestatam.
Hic sumitur argumentum quod iudex delegatus a principe potest sententiam mandare execucioni.
Promptum est leges legibus concordare.
Qui fugit quodammodo accusator sue pene existit. Unde non est quod fugientes ut res amissas subtraxisse credunt.

Libertatis summus amatores.
Licitum est ecclesiis permutare res suas.

Ex bonis factis sumuntur mala exempla. Nota quod non permittitur directo non per obliquum.

Electiones clericorum cessante omni symonia fieri debent.
Ministeria dei non pro mercacione sed pure

De tabellionibus ... protocolla dimittant ... cavenda

De appellacionibus ut infra quod tempus debet appellari.

Explicit collacio iiij. Incipit quinta. Sententia non solum si fideiussores presentes sunt sed et si mutuis prestent sine periculo discedere.

Ut non fiant pignoraciones pro aliis personis.

De exilendis et non exilendis reis.

Constitucio quod ex assumptacio et libertas natos liberos esse vult.

Ut a decreto comminaciones in collatis in fortunis fiant ab imperatore.

Ut ea que vocantur insinuata sint et clare in minori quam ecclesie scribantur.

Ut clerici qui recedunt aliis pro his subrogatis emolumenti recedentes aut remanere nolentes non suscipi.

fieri debent et gratis ex cepto eo quod secundum consuetudinem prestaretur

Clerici non debent derelinquere sua ecclesia

De hiis qui impediuntur ad appellaciones.

Que utilli(ter) conservacione cauta sunt crime gentium causarum varietas sepe turbat. Si qui appellat in preturii annus vel exmistica bienium. Multos fortuna sedit ita pacatur victores sunt si causa recte mostraverint. In quolibet causa iurari debet de calumpnia tantum semel. Nobilles mulieres in iure veniunt ad iurandum. Nota articulos quos in se continet de calumpnia iuramentum. Scripture que ex archivo publico proferuntur publicum testimonium habent.

Ut in privatis domibus sacra misteria fiant.

In oratoriis que in privatis domibus sunt non divina misteria sed sole oraciones fieri debent. Non veniunt sunt soluciones emulatur

Ut de funeri seu funera corpus non iniuriatur accreditoribus.

Qui veritatem causarum cognitam non facile ad culpam veniunt si examinent veritatem. Communiter delinquentes sunt communiter puniendi. Qui hominis natura non erubescat dignus est pecunie regula ... Iudices debent receptioni testium interesse in iusta causa impeditur. Contestaciones licium debent fieri apud iudices.

Ut in mobilia ante nupcias donaciones

Sicut uxor dotem ita econtra maritus donacione dare debet nec alterutrum eciam uxore consenciente alienare potest. Utrumque ex pacto potest matrimonio soluto non vendicare

Ut facte nove constitutio non post in nuncias cor post duos menses valeant

Non omnia in uno sunt. Repente preciosum in veniunt hominibus mortes. Quod ab inicio legitima factum est non debet in mutari alia postea lege lata.

Ut nullus fabricet oratorium.

Nullus debet hedificare oratorium nisi episcopus precedenti cum racione lapidem primum ponat et crucem figat. Multi simulantes fabricare quasi domos oraciones suis mendentur langoribus.

Ut ad illustribus et qui supra ea dignitates sunt

Illustres sunt necesse litigare per instructos procuratores ne compescantur stare cum eis tractantium causa. Iudex debet sedere eum videat. Aduocati est stare eum dicit. Clientulis debet stare cum aduocato suo tenere inpedibiliter est utrumque privato litigare per se vel per procuratorem testium.

Ut honores obediant videlicet prima iure in pecuniariis et criminalibus causis.

Vidimus ex potentibus procedere iniurias ex divitibus aut pauperes. In potencia instancia soloblem est scienti et non cogenti nequitur reputant qui quod ipsi quasi pro se machinati potestatibus utentes. Hec forte contestos qui eis procreantur. Agit non omnem potencia super te sobolem quam pot. Cum per contumaciam alius in nullo minor est presente. Cum in puicia quis delinquit illic uti subiacent in de unica galina subtracta. Natura tantas induit mutaciones quod eas non est facille promittere vel predicere. Hermodicum est deserta causa

Si mullis morbus similem habet mediciana. Nec exigit nulla lex neque senatus consultum in re publica remanor videt ad omnia sufficiet ab inicio privilegium ut ad nature varietate temus machinaciones sufficiat. Multe namque sunt nature novitates. Natura quidem liberos heres facit. Solus consensus facit matrimonia. Prohibita est donacio inter virum et uxorem ne mutuo amore se invicem spoliarent. Nati ex incesto et nefario coytu non sunt filii nominandi nec ulla clemencia est extirpanda est. Nichil est vehemencius futurum quod philosophie est perfecte momentis in sentenciam in herentem occupaciones testimonii non debere apponi licitum in instrumento viles et obscuros milites lex cui gatos appellat. Nemo potest inuitus consilium suum tali in una Deus est testis legitimi matrimonii quamvis allic probaciones deficiant. Nota aliquid taceri ut maius delictum inesse detur intellegi.

Imperator adeo sit licencias proferendi leges. Nichil malis est ei homo maxime de ditus ad maliciam in ad invenit. Debitor vel creditor minoris vel tutelam vel curam habere non potest. Non minor metus est querere quam parata tueri et ideo melius est sortem absolvi seu vel impuberem conservari quam usurarie cupiditate in sortem amittere. Tutor vel curator non cogitur minoris pecunia fenerare si possideat inmobilia unde sufficientem reditum habeat. Imperator constituit se patrem minorum.

Fassitas nichil aliud est quam immutacio veritatis et multa simplicitas est magistras scientibus in sicus literas parificari nesciencibus. Nichil est omittendum fedissima subtilitate. Lex corrigit neqicias. Corruptores omnia mala.

Inquantum possibile est negantis perfidia conuincenda est. Pro inhibitis rebus non debent homines actiones uarias sustinere

Sepe lita variatum propter tyrus calami cantu anti mutacione.
Aliter scribit inuenis quam senex robustus quam tremens languidus et similitudine omnino quam auferunt principatum.
Deus de celis constituit imperium ut difficilibus causis quibus imponat bonas soluciones. Natura cottidie deproperat nouas formas.
Testis debet testificari de hiis que vidit et que eo presente facta sunt.
Testes debent cognoscere contrahentes magis editum viue uoci quam mortue.
Soli tabellioni non est credendum. Ingressi monasterium se et sua dedicant deo.

Propter hominum delicta fames terre motus et pestilentie fiunt. Qui de blasphemat dignus est supplicia sustinere
Deus non vult mortem peccatoris sed ut conuertatur et viuat.
Propter periuria hominum deus ad iracundiam prouocatur. Propositum imperatoris est ut ipsi subiecti bene viuant et honeste.
Iurandum est per deum non per caput.

Quod perfecte datum est adiectionibus ampliatur. Instrumentum dotis probat contractum esse matrimonium.
Quod recessit non per scrutamini. Ubique iusticia seruanda est simul et equitate.
Seruemus quod deo placet et legis lator decet. Potius legum patrius obtinet

Nota qualiter religiosi conueniant item monachi clerici et heremite.

Beneficia propalia debent esse omni diminucione uacua.
Gloria patris est filius eruditus.
Omne bonum a deo datum dicit esse mansurum.
Cuiusque ad utilitatem coronatum respicit ad affectum per ducem festinamus.
Sola electione patrum et consulibus ius sue potestatis acquiritur. Indignum est ut qui tantis iubet in altius maneat per filium nobilitare patrem per filium
Episcopi qui domini sunt patres spirituales non debent sub alterius potestate consistere

Tales debent esse iudices qui sciant ex se quid sit agendum non aliunde de eiudicare iudicandi honestatem.
Iudex sciat de quo lapsu sit et hic cautum est exprimentum.

Talem iudicium non debet esse sine mercede.
Iudex non debet hostendere se clementiorem lege.
Laudabilis est qui bona facit electione.
Quod nostre nolunt leges nos uolumus obtinere
Duo inimici duobus possunt committi iudicibus.
Quilibet iudex debet habere duos consulatos qui coram eo causas perparent. Relacio pot fieri principi ut consulat iudici qualiter debeat iudicare.
Iudex debet habere legales nuncios et locupletes.
Sedebunt ante iudices amane usque sero bladues poenis. Non semper eos temperat iudex iniuriam in expensis sed quantum expedire uidetur.

Nostre leges non dedignantur imitari sacros canones

Due rationes uincunt unam. Multas namque hominum anxietates et immerose et repentine mortes uitate nam multis nouationibus de nouo noua cottidie procreantur.

Auxilium magni dei et saluatoris nostri Ihesu Christi nostro opere semper inuenire debemus
Bella in hibita sunt quia duplices dolores infligunt
Arma prohibita auferri debent et in publicum iudicari. Que prohibita non est palam ferri debent
Prohibemus priuatos arma portare scilicet arcus spatas enses lorices cultellos lanceas securi galeas. Sed minores cultellos habere possunt quibus nullus in prelio utitur.
Agricole securi debent esse dum agros colunt tempore pacis et guerre.

Difficile est inuenire bonos fideiussores.
Oderunt peccare mali formidine pene.
Restitucio depositi non est interdicenda neque teserer frumentarie seu panum quibus aluntur homines neque pensionis quam in quibus ei prestare debent dominus tenetur.

Malum fugiendum est bonum aut inueniendum
Quidam putant leuissimum periurare.
Non luxuriantibus sed caste uiuentibus leges prosunt. Natura leges et liberos fecit homines.
Nichil est elegancius quam ut filius patri suo succedat
Naturales liberi dicuntur nati de concubina ex indubitato affectu coniuncta. Naturales legitimis non extantibus in duabus vnciis succedunt ab intestato.
Nullus potest eodem tempore duas concubinas habere.
Quod lex dat priuatus auferre non potest.
Filius non emancipatur inuitus.
Spurii nullam habent cum hac lege participium ut possint legitimari.

Sunt plurimi qui nolunt testificari uerum sed aliqui dicunt ut amplius ultra loculet.
Periuria et hominum calliditates animas corrumpi faciunt recitari. Non producant testes ignobiles uilissimi et obscuri.
In criminalibus causis de magis est periculum.
Quod datum presencia non debet esse testis in partibus consistant

Vt clerici apud Christi post episcopos conueniantur

De consanguineis et uterinis fratribus. ij

De armis

De deposito et denunciacionibus in quibusnam

Explicit collacio vj. Incipit vij. Quibus modis naturales efficiantur sui

De testibus. ij

Testes vacillantes circha testimonium verberibus subiacere. Soli tabellioni non est credendum post apertionem testium non possunt produci testes nisi iuraverit litigator se ignorare que in testacionibus continetur. Videat quis testes sibi hodiosum in pecuniariis causis precedat contestacio et tempore disputacionum predicta questio non tollitur.

In criminali causa non recipitur donum dicimus iudicet. Ubi timetur de absencia testium vel de morte recipi testes possunt ante litem contestatam. Presentes dicuntur qui sunt in eadem civitate cum de non publicatione tractatur.

Debemus falsa testimonia in quantum possibile amputare. Valet malicia testis qui cum manu mortue tener fecit. Cavet quis suspiciet eo quod dives est vel nobilis vel miles.

De immensis donacionibus in filios

Plus potest pater donare ei que plus diligit. Qui minus in equalitate est non nimis placet. Ceterum sapientis sit se prebere quando unum filiorum donat plus quam alteri.

Ut sine publicatione matres debitores et creditores tutelam gerant.

Magnam formidinem habemus ne pupilli iniuria committantur. Quod raro fit sicut vetus sapientia docet non observant leges latores. Sed quod plerumque fit respiciunt et metuunt. Et sic non quod illud presumit de iure quod plerumque contingit. Mater caret omni suspicione in rebus filiorum administrandis propter filiorum dilectionem. Mater contractis secundis nuptiis repente repellitur a filiorum tutella.

Ut ex actione constante primo et secundo viro vota migrante preponatur uxor et pa lex pro re matris sui.

Cum duo debita publica sunt necessario antiquum posteriori prefertur. Proximus est danti cum perceptione recusat. Prior semper ypotheca et dos posteriori prefertur. Inter eius sic dotis extantibus prima dos non habet prerogativa.

De ad ministracionibus

Vetustatem renovamus. Nec tarde nimis velocitate vocatus ad provinciam ire debet. Non est possibile neque enim portabile sine iudice relinqui provinciam. Preses provincie deponit imperium ante adventum successoris per duos dies.

De executoribus et qui requiruntur.

Calumpnie et tergiversaciones odiose. Agentem possumus reconvenire et debito a principio litis. Durante causa et lite pendente non possumus ad usuram mensium sub alio iudice convenire.

De equalitate dotis.

Plurimas videmus et invenimus in legibus exurere questiones. Equalitas debet esse in rebus et non in verbis solis. Quod semel est infectum manere post impossibile est.

Non debet videri lex in enigmate quod nichil est multum videtur.

In dote et in augmento mulier adversus antiquiores creditores privilegium habet. Ea que fiunt constante matrimonio inter virum et uxorem non carent suspicione. Quod enim ab inicio factum est in toto sine suspicione est. Quod autem fit postea contra creditores presumitur machinatum.

Creditor qui pecuniam dedit ad domum reparandam seu hedificandam aut cuius pecunia res empta est creditoribus prefertur antiquioribus. Marito incipiente male uti substancia sua dos constante matrimonio peti potest.

Propter multitudinem legum existencium aliqua ad presipicuum ordinem producere nos plurima necessaria ignorabant. Cogere mulierem quodammodo formam qui non restituit sibi dotem matrimonio dissoluto.

Infirma est natura muliebris et multis circumvencionibus supposita. Nullo modo sinimus mulieribus dotem minui.

Quilibet presumitur dives nisi probetur pauper. Pater non potest diminuere filie primam dotem nisi pervenisset ad pauperitatem.

Alter duorum reorum non potest conveniri in solidum donec alter presens est et solvendo.

Quindecim annorum debent esse qui contrahunt nuptias.

Deus est pater omnium et post eum dominus imperator.

Si fiat arbitrium appellacione pendente durante compromisso appellacionis tempora suspenduntur etiam si duraret compromissum per decies mille annos.

Omnem causarum finem debent iudices celeriter pervenire. Nemo invitus suas actiones compellitur exercere. Vox preconia et paucis presentibus totus fere deterior agnoscit eius. Deus qui iterruptam litem deserunt quam qui semel ceptam relinquunt. Nichil est tam proprium legum quam claritas.

Nostre serenitatis sollicitudo in omnibus vigilat subiectorum. Non debent cessare iudices inquirere si quid in re publica corrigendum est. Ideo voluntarios labores appetimus ut quietem aliis preparemus.

Omnia debent agi secundum leges ut eius virtus et auctoritas in mobili observetur. Non indiget alieno amminiculo quod est in legum positum auctoritate. Secundum quam leges leges debent examinari cause et decidi. Quod ab imperatore iudicatum est non potest ab alio retractari.

Datum est privilegium mulieribus ut pro
doribus creditoribus preferantur.
Eundem nomine non re. sunt spciant.
Non est iustum ut infideles simili privi
legio cum fidelibus ponatur

Quod medicamenta morbo hec existent
quam negotiis. Nec dominis virgini
tas nec actus fides nec etas valet testibus
suffragari.

Litigiose res e decimus duo cum movet
inter petitore et possessore. Cum res li
tigiose per successionem pervenit ad heredes
non intelligitur alienari si ab heredibus
dividantur. Vox peccata pravis innotescat.
Ad hoc litigiosi vocabullo secernimus y
pothecas. Causarum finem nos limus
celeriter pervenire.
Nemo compellitur invitus agere

Facta bina citacione reo non comparente
datur tercia dillacio ad maliciam sup
andam. Considerare debent parentes quia
et ipsi filii fuerunt et bona consilium parte
tibus separaverunt. Cum nunc filii sunt de
bent studere parentum animos sanare quia
et ipsi parentes fieri desiderant. et ipsi
ab optant filiis honorari.
Preceteris rebus cogitandum est de salute anima
Emptura pro parte tenet pro parte non tenet
illo quod ex causa preteritionis irritum est testamentum
cetera namque firma manet.
Corpora defunctorum nec detineri neque im
pediri debent sepeliri contra debitores.
Agnati et cognati defuncte pro hunc dillaci
one ne convertantur usque ad novem dies.
Per hec ubique tibi satisfaciat constitutum continet

Pater qui confessus est in testamento
aliquem filium suum esse si non adiciat
naturalem pro legitimo reputatur nulla al
ia exquisita probacione.
Solo affectu constituitur matrimonium.
Filii locupletes matres alere debent.
Non debent delinquentes innumerabili
loco habere monumentum quod ipsi pro sce
leribus propriis disperexerunt. Cum in celerib
scelus committunt non debent aliquod au
xilium in ecclesiasticis finibus invenire.
Curator quoque datum sibi et non persone
Si sponsus invenerit sponsam in ienerandis
locis cum aliquo loquentem et suspicatus fuit
turpis gratie causa eos colloqui exam
examinet defensor civitatis et impo
nat legiptimam penam

Si quis uxori ter denunciavit ne cum viro lo
queretur postea loqui reperiatur sine aliqua
probacione sed ipso adulterium presumitur commisisse
Eundem adeo impii reputantur qui sua presumunt
de peccatis securitate ubi convenerunt deum timere et
peccatorum suorum veniam impetrare.
Mater transiens ad secunda vota tamen sit necesse
relinquere cuiusdam filiorum cum minusculam porcione
reliquid quantum dat secundo marito in dotem.
Maritus accusans uxorem de adulterio debet
se inscribere contra eam.
Non licet uxori extra domum mariti stare no
lente marito nisi forsan apud suos parentes.
Eandem penam debet sustinere maritus si deficiat
in probacione adulterii quam passura erat mu
lier si forte probaset de crimine contra eam.
Propter naturale impedimentum coeundi matrimonium separatur

Interdictum est mulieribus officium tu
telle subire nisi sit mater vel avia q
bus conceditur certa forma.
Si defunctus neque ascendentes nec descende
tes relinquet fratres et sorores. ex utroque
parente coniuncti succedere debent et postmodum alii

Si quis in aliquo documento mencione fece
rit alterius documenti non creditur secun
do nisi prius documentum in medium deducatur.
Quantitas rerum hereditariarum publica descrip
cione debent sub gestis monumentorum manifestari
Cum minor abstinet ab hereditate vocandi
sunt quos res tangit.

Creditor religiose domus id accipiendo
est quod id quod credit probat in utillita
tem divine domus processisse
Ecclesia potest cum allia ecclesia permutare
res a principe data ecclesie nullomodo alienatur

Sacramentum mitti debet ad domum mulieris
que propter honestatem vite extraneis viris
se monstrare non consuevit. Curator racio
cinium inire debet quod nec per se nec per aliam personam
aliquid accepit vel aliquam promissionem habuit
Item notandum quod iudex non debet se intromittere
de causa invitis partibus.

Sancte ecclesiastice regule que in quatuor
conciliis composite sunt optinent vicem legum
Ecclesia gaudet prescriptione .xl. annorum
Horatorium denovo hedificari non debet nisi episcopus
posuerit primum lapidem et fixerit signum crucis.
Delictum hoc ductoris non prohibeat in sacro locatori
Episcopus res que post episcopatum ad eum per
venerint non potest transferre in propos agnatos
vel ad alias quascumque personas. Sed eas

Explicit collatio viij. Incipit
viiij. de heredibus ab intestato ve
nientibus etc.

Ut sponsalia largitas sponsalicia sit contractus.

De dillacione accipiendi et confec
cione ypothecis et aliis diversis gen
tibus et diversis legibus rerum sacrarum.

Ut litigantes iurent quia
nec pro iudicibus etc.

De ecclesiasticis titulis

Ut fratrum filii succedant.

pot quasi cum cpatu habuisse probatu
Ecclesia succedit clerico vel ministro decedenti
ab intestato et sine legitimo successore.
Hereticus de possessionibus expellendus est
et applicatur hereditas fisco.

De restitucionibus filie q. et ut ans le pudicu liceat hic suatore.

In delicto equali et similes penas iu
stum putaverimus et mine.
No piget nos nostras leges emendare.
Nota quod facile fecuit dacumeta. Exple
credit quot auctent ordinariis ind. publicat

Dominum decet perfecte iura subiectos
Male ad iudice consuetudines nec ex
longo tempore non ex longa consuetudine conservatur.
Omnis lesio et in iusticia suspendat. // Multi iu
dices iniq agunt occasione lucror.
Consiliarius criminis silic sub sine bit suppli
cium cum peccatore.
Libera persona occasione debiti non dz creditoribus conme
Qui non pot satisdare committit iuratorie caucioni
Mulier accusata non viro sed mulieribus traditur
custodienda per quas possit publice et libere
custodiri donec causa eius manifestetur.
Occasione publica debiti vel privati non dz mu
lier in carcerem detineri. // Membrorum disso
lucio gravior est utriusque manus absisione.
Pro furto non dz quis mori vel membra
perdere sed aliter castigari.
Substancia dampnatorum non dz confiscari sed
ab intestato succedentibus usque ad tertium gradum
deferri. // Si obtineat supplicator pro hiis
que sunt dampnosa fisco non debet accedari
pro inde iusticia sed est ex pectanda sancio.

Ut discernentes iudices audire in perlatum alegaciones cognitantur.

Sepe qui dz iudicare opressum ipsum op
primere reperitur. Iudices iurare debent
quod unicuique litigantium iusticiam conservabunt
ex causis sepe ad episcopum appellatur.

De usuris nauticis.

Consuetudo maris servanda est si ro
manis legibus non repugnat.
Heretici sunt excommunicandi.

De raptis mulieribus.

Soli imperatori licitum est leges interpretari.

De ce latalibus et aliis capitulis

Usurarius omnia pot preter ultimum supplicium
et membri absisione. Qui alieno nomine pe
tit pecuniam publicam vel privatam probare dz
sibi de hoc ipso impositas iniciones.

De sessionibus episcoporum et de amabilibus et reverendissimis clericis et monachis.

Episcopus minor xxv annis esse non pot
Cum alios dz docere ab aliis post or
dinacionem doceri non dz.
Episcopalis dignitas liberat filium a patria potestate

Clericus procurator seu fideiussor in causis
esse non pot.
Pro ordinacionibus episcoporum et omnium clericorum ea
solummodo prestari debent que ipsa recogno
sit consuetudo. Nota quod iudex mittit minis
tros ad episcopum pro dicendo testimonio nec iu
rare dz sed dicere quod novit sicut decet sacerdotem.
Nota quod episcopus non dz relinquere suam ecclesiam
ultra annum aliquin ab episcopatu expellitur
et alius melior ordinatur.
Nota quod non intelligitur sine herede de
cedere qui est in monasterium ingressus.
No. quod senia perpe debent qui mona
steria ingrediuntur. Amen.

In nomine domini nostri Ihesu Christi amen. Incipiunt notabilia institucionum prudentibus et procertis. Incipit prohemium. Im-

Imperatoria maiestatem non
solum armis decoratam sed
etiam legibus oportet esse arma
tam. // Studentes in legibus di
cuntur quasi ire per medium
profundum. Lex facit hominem religiosum. Opus laudat magistrum.
Lex tollitur per desuetudinem
Finis et principium tocius nostre erudicio
nis auditore principali procedit. Institucio
nes sunt tocius scientie iuris prima elementa.
Summa ope et alacri studio leges accipi
de sunt. Vos qui estis in primis legum
cunabulis positi sic eruditos hostem
dite ut spes pulcerrima vos vestras
foveat et ut ope perfecto res publica
nobis gubernanda mandetur.

Iusticia est constans et perpetua voluntas
ius suum unicuique tribuens.
Diffidencia plerumque iuvenes a studio li
terarum avertit. Cum vadit plane ledit fame
leui et simplici via cum iuvenibus ambu
landum est ne destitores studiorum efficiatur
Iuris prudentia est divinarum atque huma
narum rerum noticia. Iusti atque iniusti
scientia. Iuris precepta sunt hec honeste
vivere alterum non ledere et ius suum
unicuique tribuere.

De iure n(atur)ali gentium z ciuili

Jus naturale est quod natura omnia animalia docuit. Matrimonium est maris z femine coniunctio indiuiduam continens unitatem. Ad hoc iure naturali procedit procreatio z educatio liberorum. Videmus enim omnia animalia istius iuris perita censeri. Jus gentium est quod apud omnes homines constituit racio naturalis z uocatum sic quasi omnes gentes hoc iure utantur. Jus ciuile est quod quisque ciuitas sibi constituit.

Quociens non addimus nomen ciuitatis intelligendum est de ciuitate romana. Sicut cum poetam dicimus z non addimus nomen intelligendum est de virgilio.

Lex est quod populus romanus senatorio magistratu interrogante veluti tribuno constituebat. Appellacione populi universi ciues significantur.

Appellacione plebis sine patricys z senatoribus ceteri ciues significantur.

Senatusconsultum est quod senatus iubet et constituit. Quod principi placuit legis habet vigorem.

Responsa prudentum sunt sine z oppiniones eorum quibus erat permissum conponere leges qui z iurisconsulti appellantur.

Diuturni mores usu approbati legem imitantur. Jura naturalia inmutabilia sunt. Ciuilia sepe mutari solent uel tacito consensu populi uel postea alia lege lata.

Omne ius quo utimur uel ad personas uel ad res pertinet uel ad actiones.

De iure personarum

Libertas est naturalis facultas eius quod cuique facere libet nisi uel iure prohibetur.

Seruitus est constitucio iuris gentium qua quis domino alieno contra naturam subicitur.

Serui aut nascuntur aut fiunt. Nascuntur ex ancillis. Fiunt per captiuitatem.

Serui dicti sunt a seruando non a seruiendo ut dicunt gramatici.

De ingenuis

Ingenuus est qui natus est ex libera muliere. Calamitas matris non debet nocere ei qui in utero est. Qui nascitur ex incerto patre uulgo conceptus dicitur.

De libertinis

Libertinus est qui manumissus est ex iusta seruitute. De iure naturali omnes homines liberi nascebantur. Manumissio est datio libertatis.

De causis manumissionis

Manumissio est introducta a iure gentium.

Sepe de facultatibus suis plus sperant homines quam in eis sit. Minor .xx. annis non ad litem sed ad negotia potest constitui procurator.

Qui habet quatuordecim annos potest facere testamentum.

Libertas res inextimabilis est. Lex prosumit instructo suo dare ei libertatem.

Contrariorum eadem est disciplina. Qui seruum suum sine causa occidit non minus puniri debuit quam si occiderit extraneum alienum. Quid quid per seruum acquiritur id domino acquiritur.

Cuique non debet tollere ius suum.

Justa petentibus non est denegandus asensus.

Seueritas dominorum z crudelitas cogit uendere seruum suum bonis condicionibus ne in sui potestate amplius redeatur. Interest rei publice ne quis re sua male utatur.

De patria potestate

Nuptie siue matrimonium est viri z mulieris coniunctio indiuiduam consuetudinem uite retinens ut supra de iure naturali in .§. i. Filius natus de legitimo matrimonio est in potestate patris. Jus patrie potestatis ciuium romanorum est. Nulli enim alij sunt homines qui talem in liberos habeant potestatem.

De nuptiis

Justas nuptias contrahere possunt masculi puberes. Femine viri potentes precedente consensu patris quod hoc persuadet racio ciuilis z naturalis. Nepharie nuptie dicuntur que celebrantur inter ascendentes z descendentes. Eadem mulier duobus esse nupta non potest nec quis duas uxores habere eodem tempore non licet.

Vulgo concepti non intelliguntur habere patrem. Nurus habetur loco filie. Nouerca loco matris est. Mulier punitur dote que illicitas nuptias celebrauit.

Pater non habet filium naturalem in potestate.

De adopcionibus

Arrogator qui minor est habet patrem esse necesse. Talis patri persona incipitur.

Adopcio enim naturam imitatur. Apud catonem scriptum refert antiquitas.

Mater non habet filios in potestate.

Quibus modis ius potestatis soluitur

Mortuo patre filius z filia sui iuris efficiuntur. Ubi est eadem racio ibi eadem debet esse iuris censura.

Patricij dicuntur quos imperator sibi patres elegit. In insulam deportatus desinit esse in patria potestate. Limina sicut in domibus fine quendam faciunt sic z imperij finem z terminum ueteres esse uoluerunt.

Apud magistratus fieri debet emancipacio uel apud alios iudices competentes.

Postliminium fingit esse qui captus est semper in ciuitate fuisse. Filius non potest compellere patrem ut eum eximat de patria potestate. Limen est dictum quasi finis z quidam terminus.

Emancipacio est relaxacio patrie potestatis.

De tutelis

Tutela est ius ac potestas in capite libero ad tuendum eum qui propter etatem se defendere nequit

qui dari tutores testo possunt

Tutores dicuntur quasi tuitores .i. defen sores sicut editui quasi edes tuentur.
Tutor non pot dari ei qui est in alterius potestate

Filius famil tutor esse pot. et pat famil.
Certe cause vel rei tutor dari non pot quia persone non cause vel rei datur
Minor .xxv. an. tutor datus demum post etate legitima tutor erit. // Tutor pot dari ad tempus et sub condictione in testamento
Appellatione liberor non filior continetur nepotes

de legitima agnator tutela.

Agnati ad tutella vocatur ex lege .xii. tabular. Agnati sunt qui nobis iunguntur per masculinum sexum. Cognati aut per lineam femininam. // Civilis racio civilia iura non naturalia corrumpe pot.

de capitis diminucione.

Capitis diminucio est prioris status commutacio
Triplex est capitis diminucio. maxima media et minima. // proximior in gradu ad tutellam vocatur sed si pares sunt in gradu pariter ad mituntur.

de legitima patronor tutela

Ubi est emolumentum ibi et honus esse debet

de legitima parentum tutela.

Pater est legiptimus tutor filii emancipati

de atiliano tutore.

Cum est ut his qui perfecte etatis non est alterius tutella regatur. // Si magne sunt pupilli facultates eps dat tutorem cum defensore civitatis. // Tutor finita demum tutella tenetur reddere racione.

de autoritate tutor.

Pupilli possunt facere condicionem suam meliorem sine tutoris autoritate. deteriorem non utique. // Tutor in negotio presens debet suam autoritatem acomodare. post tempus vero autoritas interposita aut per nuncium aut per epistolam nichil agit.
Pupillus non pot etiam lucrosam hereditatem adire sine tutoris autoritate.
Tutor in re sua non interponit autoritatem
Curator datur pupillo ad una lite

Quibus modis finitur tutela.

Adveniente pubertate in masculo et femina finitur tutella .v. post .xiiii. an in femina post duodecimum completum.
Mulieres post .xii. an viri potentes esse dicunt inpudica visum est ex aspectu corporis in duci probacione. // Minima capitis diminucione sola legitima tutela finitur
Leges sacre dicuntur et sacra constitucione probate

de curatoribus

Masculi puberes femine aut viri potentes usque ad .xxv. an. curatores acipiunt
Curator non pot dari in testamento. datus tamen confirmatur per presidem vel pretorem.

Adolosentes preter quam in litem non compelluntur accipere curatorem. Ad certam causam cur. dari pot.
Habenti tutorem tutor dari non pot. // Tutor qui valitudine detinetur vel alia impeditus necessitate auctorem pupillo constituere debet suo periculo cum de certo presides vel pretoris

Testamentarii tutores satisdare non debent quia fides et diligentia eorum a testatore aprobata est. Secus est in tutoribus datis ex inquisicionibus pretoris.
Circha dissentientes in eligendo pretor partes suas interponere debet. Tutores et curatores si nolint ad ministrare pignoribus captis choerceantur.

Tres filii rome. iiii^or in ytalia. v. in provincia patre excusant a tutela quia publicum munus est tutela vel cura.
In bello amissi per gloriam in perpetuum vivere dicuntur
Qui litteras nescit habet excusacionem a tutella vel cura. Inpriti literarum ad negociorum ad ministracione sufficere possunt
Excusacionem habet propter inimicicias capitales
In causis est alior cura vel tutela subire eos qui alieno auxilio in rebus suis ad ministrandis egere noscuntur
Infra .l. dies invocatus tutor se excusare debet. Venienti ad eum de longinquo pro qualibet xx miliaria dari debent. Qui se falsis alegacionibus excusat liberatus non est.

Suspectus est qui non ex fide tutelam gerit
Tutor remotus propter suspicionem siquidem ob dolum famosus est si ob culpam non ejus interdicta est ad ministracio tutori dummodo causa suspicionis.
Satisdacio malivolum propositum tutoris non mutat. sed diu grassandi in re familiari facultate prestat. // Suspectum eum putamus qui moribus talis est ut suspectus sit. Removendus est a tutela qui pupillo denegat alimenta.
Pauper et fidelis diligens esse potest.

Res sacre et religiose in nullius bonis sunt. Quod enim divini iuris est id in nullius bonis est
Sacra sunt que sunt rite per pontifices consecrata. // Ab antiquioribus primo inapiendum est.
Cui venandi aut aucupandi gratia fundum ingreditur alienum potest ne ingrediatur a domino prohiberi.
Galinarum et ansorum non est fera natura unde quocumque loco inverint in rem nichil

hominibus ee intelligutur. Pro modica re fit furtuz etia de galina.
Lapilli et gême q in litore maris inueni untur statiz inuentoris fiunt. Aluuio e latens incrementuz. Insula que i flumie nata e eorz e pro modo latitudinis qui ab utraqz pte fluminis pppe ripaz predia possident. Medu tenue leati.
Purpura accessionis loco cedit licet sit preciosior uestimeto. Omne quod i alieno solo hedificat' seritur uel plantatu solo cedit si tn radices egit.
Appellatõe tigni oes materia continet'.
Alienu sciêti ee fundu solu pot culpaz obici quod temere hedificauit in eo quod intelligeret.
Fructuarius sola perceptioe fructuu efficitur dus. Oms fructus rr. natura hominuz gratia comparauit. Absurdu est eniz homine infructu ee.
Thesaurus inuetus i alieno. no datio opa p parte tm acquiritur inuentori.
Nichil tam conueniens e equitati q uo luntatez dni uolentis rez sua in alliuz transferre ratam haberi.
Inter ytalica pdia et prouincialia hodie nulla differentia e. Res uendite no transferunt dniuz i emptore. nisi de pcio emptori pmo satisfactu fuerit.
Interduz nuda tradicio sufficit ad dnium transferenduz. Ad incertaz psona transfert' dniuz rei ut puta si ptores missilia iactent i vulgus.
Res habetur p derelicta cu quis ea abicit ea mente ut sua ee nolit.

Incorporalia sunt que tangi non possunt ut servitutes.

Omnia hedificia urbana appellantur. Via est ius eundi. agendi et ambulandi. Servitutes prediales sine prediis constitui no possunt.

Usus fructus est ius alienis rebus utendi fruendi salua rerum suba. e eniz ius icorporale quo sublato et ipm tolli necesse e.
Finitur ususfructus morte fructuarij duobus capitis diminucionibus maxima et media et adnutitur no utendo et i situ rei seu mutatice.
Usus fructus formal alius e uetus alius quasi usus fruct' appellatur.

Usuarius no pot usuz uendere uel locare aut gratis concedere. Sivs pot habitacio sit p se ius pprium et naturale.
Seruitutis rpedisceat no min' uanu. sum

Usucapioniuz sufficit dnis ad inquirendas res suas. Usucapio inuenta e bono et equo ne dm rebus suis maturi de sta uideantur et ne dnia rex sint i incerto.
Res furtiue et ui possesse et fiscales non possunt usucapi uel prescribi.
Rei imobilis no fit furtum.
Error false cause non parit usucapione
Furtuz no committit sine affectu furandi.

Donacio causa mortis in tribus casibus reuocatur. si cõualescat donator. si pmoriatur donatarius si peniteat donatorem.
Simplex donacio que uulgo i tunos appellatur temere reuocari non pot.
Facta donacione i scriptis uel sine scriptis necessitas donacionis imponitur donatori
Justinus fuit pater iustiniani. Dos costante matrio pot constitui et augeri.
Nomina sunt consequentia rebus.
Maritus no potest alienare fundiz dotalez et muliere consenciete ne sexus fragilitas i eaz pniciez conuertatur.
Si fiat solucio pupillo i presentia tutoris. seu iudicis plenissimaz liberacione consequitur debitor ex tali solucione.

Ovc eniz i media e quod ex patris occasione puenit hoc ad eum reuti.
Premium emancipacionis e dimidia ususfructus. Seruus nichil suuz hre pot. Fructuarius no pot usucapere quia uero no possidet
Quod fruus inquo habeo usumfructuz acquirit ex re mea uel ex opibus suis dominus ppetatis e.

Testamentuz ex eo appellatur quia testacio mentis e. Non debemus omnez antiquitatez penitus ignorare.
Mulieres no possunt ee testes i testis. Nichil nocet ex una domo plures testes alieno negotio adhiberi. Plures autem possunt fieri i uno tenore ex eodez contextu.
Septez testes debent adhiberi rogati i testis

Error superueniens non impedit negotiuz recte gestuz. Filius familias etiaz consenciete patre no pot facere testm.
Sepe literati et heruditi hoies uarijs

de causis audiendi et loquendi facultate carent. Captus ab hostibus non potest facere testamentum.

De exheredatione liberorum.

Agnatione postumi rumpitur testamentum in utraque forma in homine peremptione naturali officium fungitur. Filius familias a patre preteritus potest dicere testamentum ipso iure nullum. Tantum valet exheredatio seu preteritio matris quantum exheredatio patris et ascendentium per lineam masculinam.

De heredibus instituendis.

Hereditas persone vicem sustinet. Hereditas dividitur in duodecim uncias ab uncia usque ad assem. Quarum hec sunt nomina: Sextans. Quadrans. Triens. Quincunx. Semis. Septunx. Bes. Dodrans. Dextans. Deunx. As. Si non fiat adiectio ex equis partibus heredes instituti esse videntur.

- Impossibilis condicio apposita in legatis pro non scripta habetur.
- Heredes instituti possunt quos nunquam testator vidit.
- In utilem institutione non facit ignorantia testatoris.
- Tot uncie assem faciunt quot testator voluit.

De vulgari substitutione.

Testator eas partes videtur dedisse in substitutione quas in institutione expressit. Vulgaris substitutio est que fit verbis negative conceptis. Ut si heres non erit tunc heres esto.

De pupillari substitutione.

Cui datur substitutus periculo insidiarum subiectus est. Si principale non tenet nec eius sequela valet. Substitutio pupillaris potest fieri usque ad tempus pubertatis quia ad veniente expirat. Fideicommissaria substitutio valet post tempora pubertatis.

Quibus modis testamenta infirmantur.

Nota hic casus in quibus quis dicitur decedere intestatus per posterius perfectum superius rumpitur testamentum. Capitis diminutione testatoris rumpitur testamentum. Nichil est tam proprium imperio quam legibus vivere. Imperfectum testamentum non est testamentum sed fin est quod perfectum non est. Nuda voluntate testantis rumpitur testamentum.

De inofficioso testamento.

Furiosus non potest facere testamentum. Collaterales non possunt agere de inofficioso preter fratres turpibus personis institutis. Querela non datur si alius remedio locus non est.

De rerum qualitate et differentia.

Filii viuente patre sunt domini rerum paternarum ita quod nichil eis deest nisi ad ministrationem. Femina filios non habet in potestate.

Qui heredes dicuntur qui sunt in optione defuncti tempore mortis eius. Non habet factionem testamenti qui non potest facere testamentum sed possit capere ex testamento. Qui colit res hereditarias licet non sit videtur gerere pro herede. Hereditas aditur nuda voluntate. Pro herede gerere est de duo. Notabilis est institutio illa que dat heredi potestatem eligendi inventarium.

Legatum est donatio quedam a defuncto relicta. Standum est non verbis sed voluntatibus testatoris. Imprimis legitima bulis et ad holosericis studiosi non debemus dare dificultatem.

- Res propria michi legari non potest. Quia quod meum est amplius meum fieri non potest. Plus valet quod est in veritate quam quod est in opinione. Res sepe peruenit ad eum quem non potest incidere viciatum.
- Legato peculio res que ei accedit legata esse videtur.
- Pro legata petitis tres competunt actiones.
- Omnia legata excepta sunt fideicommissa.
- Res aliena asciente testatore potest legari. Non valet legatum cuius rei cuius commercium non habetur. Necessitas probandi semper incumbit ei qui agit. Eiusdem rei non potest quis habere duas causas lucrativas. Res que non est sed speratur esse legari potest. Nota hic qui dicitur re veri bis contineri. In necessitatibus nemo liberalis existit. Ingenuali legato legatarius habet electionem.
- Incertis personis legari non potest. Tutor incertus dari non potest. In electionibus fortunam iudicem facimus nostrum in sortem. Ordo scripture non est sinendus. Non preiudicat error nominis si de corpore constat. Nota significandum hominum reperta. Falsa demonstratio non immutat substantiam veritatis. Falsa causa non nocet legatum. Electio non extinguit eritur. Heredis institutio tocius testamenti intelligitur caput et fundamentum.
- Impossibilis illegitima probrosa testatoris voluntas non est servanda voluntas. Scrupulositas auris prudentibus reprobatur.

Fideicommissa ideo fuerunt appellata quia nullo vinculo iuris sed tantum pudore eorum qui rogabantur tenebantur.

- Inutile est testamentum in quo nemo est heres institutus. Qui semel fuit heres nunquam desinit esse heres. Simplicitatis magis placet quam dificultas. Si de consilio est testium heres est.

Instantum potest quis grauari ex testamento in quantum sentit emolumentum.
Qui rogatus est prestare rem alienam, aut eam rem vel eius existimationem prestare tenetur. Quod deferetur non aufertur. Ista verba in fideicommissis sunt: Rogo, volo, mando, fidei tue committo.

Voluntas testatoris ex lege seruatur. Liberum est heredi non adire hereditatem. De falcidia deducendum est es alienum et funeris impensa.

Auctoritas Trebacii maxima erat inter iuris prudentes. Hereditas nec adimi nec dari potest directo in codicillis. Codicilli nullam desiderant ordinacionis solempnitatem.

Sui heredes intelliguntur qui in potestate morientis fuerunt tempore mortis, ut filius, filia, nepos, neptis, pronepos, proneptis. Due rationes vincunt vnam. Pupillo et suis heredibus ignorantibus acquiritur hereditas. Ex quibus causis nobis ignorantibus acquiritur, eisdem acquiritur furioso. Non sunt sui heredes qui desierunt esse in potestate parentis. Emancipati non exstiterunt, amittunt civilia. Civilis ratio naturalia iura dirimere non potest.

Simplicitas est amica legibus. Non erat in lucro per missum quod in honore obtinebat.

Mater succedit filio in solacium amissorum filiorum, et de hoc fit certe successione. Unum est matribus ut succedant filiis, quia respexit dominus imperator naturam precipuum et periculum mortis sepe euenientis. Non quod ius dicit iniquum siue angustiosum. Recta et simplici via est iam pronunciandum.

Usque ad tempora imperatoris Iustiniani ius satis obscurum atque nube plenum et vndique confusum fuerat. Veritas occultata fit magis quam auream animus hominum in fingitur.

Officientibus descendentibus et ascendentibus et collateralibus. Optinuit hec regula: qui prior est in gradu, potior est in successione.

Patronus succedit liberto in tercia parte que non fuerit sibi relicta in totum succedit.

Filiis naturalibus et legitimis et vnam libus in petenda bonorum possesione anni spacium indulgetur, et centum dierum tempora computantur vtilium.

Arrogator nomine filii conuenitur et si eum non defendat, bona filii possidere videntur.

Obligacio est iuris vinculum quo necessitate ad alicuius rei soluende cum secundum nostre ciuitatis iura. Ciuilis obligatio que est iure ciuili aut legibus constituta. Pretoria est qua pretor ex sua iurisdictione constituit.

Mutui obligatio in hiis rebus consistit que constant pondere, numero, mensuraue. Mutuum est quod de meo tuum fit. Comodari res intelligitur cum sine mercede tibi utenda datur, alioquin locatus tibi usus esse videtur. Non si fortuitos casus melius quam aliquis lege gratuitum debet esse comodatum. Depositarius de solo dolo tenetur. Qui negligenti amico rem custodiendam tradidit sue facilitati id imputare debet. De casu fortuito non tenetur creditor si exactam diligentiam prestat.

Ubi certa est stipulacio competit certi condicio ex stipulacione, ubi incerta actio ex stipulatu. Olim solempnia verba in usu fuerunt, sed hodie sublata est solempnitas verborum et in spiritum tamen sensus, partium et consonans intellectus. Dies in quem stipulacio facta est totus cedit arbitrio soluentis et promittentis. Impossibilis est condictio cui natura repugnat. Ex condicionali stipulacione tantum spes est debitum iri, eamque spem transmittimus ad heredem. Que per rerum naturam incerta sunt non morantur obligationem.

Duo rei stipulandi sic fieri possunt, ut post interrogacionem omnium promissorum dicat: spondeo. Duo rei promittendi sic fieri possunt, ut facta interrogacione seperatim respondeant quilibet seperatim: spondeo. Vno soluente de reis promittendi ceteri liberantur. Vno exigente de reis stipulandi ceterorum obligacione consumitur.

Conventionales stipulaciones sunt ex conventione partis que concipiuntur.

Res que in rerum natura non est nec esse potest omnino stipulatur. Vox patris vox filii eadem intelligitur esse persona patris et filii. In utilibus est patria potestas ad filium obligandum. Pater a filio et filius a patre stipulari non potest. Filii familias aliis obligari non possunt. Furiosus nullum negotium recte gerit quia non intelligit quid agit. Rei sue proprie stipulacio nulla esse potest. Infans et qui infantie proximus est non distat multum a furioso. Non valet obligatio si impossibilis condicio adiciatur. Si scriptum est aliquid in instrumento omnia presumuntur solempniter acta. Alteri stipulari vel preciosa vel legem dicere nemo potest, sed adiecta pena committitur stipulacio penalis.

Fideiussores appellantur quod homines accipi

De obligationibus

Quibus modis re contrahitur obligatio

De verborum obligationibus

De duobus reis stipulandi et promittendi

De diuisione stipulacionum

De inutilibus stipulacionibus

unit ut sit securius sibi cautum. Fideiussorio non tm obligatum t sed et heredes oblig relinqt
Obligatio fideiussoris accessio est principalis obligacionis nec in actione plus esse pot quam in re principali sit cautum. Fideiussor non tm obligatum sed et heredes obligatos relinquit
Obligatio fideiussoris accessio est principalis
Fideiussor non pot obligari in duriore causam qua debitor principalis.
Si quis scripserit se fideiussisse omnia videntur solempniter acta.

De emptione uenditione

Quod ex causa emptionis arre noie datum arg est emptionis et uend contracte. Is qui recusat ad implere contractum si quidem emptor est perdit quod arre noie dedit. Si uenditor duplum restituere tenetur.
Nulla emptio sine pretio esse pot et certum precium esse debet consistens in pecunia numerata.
Cuius periculum est eius esse comodum debet.

De locatione et conductione

Locatio et conductio proxima est emptioni et uenditioni. Locatio est res ad usum data cum certa diffinicione mercedis. Conductio est res ad usum accepta constituta mercede. Res intellig data in emphiteosim cum ita datum ut conductori uel cui dederit non possit auferri qua diu pensio fuerit soluta.
Conductor oia secundum legem locationis facere debet. Mortuo conductore heres eodem iure in eius conductionem succedit.

De societate

Sepe ita preciosior est opera in societate ut eos iustum sit meliore condicione in societate ad mitti quia sepe opera alicuius pro pecunia ualet. Is in cuius fiscus locum succedit pro mortuo reputatur. Sufficit talem diligentiam in rebus comunibus socium ad hibere qualem prestare solet in suis.
Qui minus diligentem socium sibi assumit de se queri debet, i. sibi imputare debet.

De mandato

Nemo ex consilio obligatum. Mandatum extinguitur re integra. Qui mandat quod plus est utique quod minus est mandasse uidetur.
Ab inicio liberum est mandatum suscipere. ex post facto necessitatis est consumacie

De obligationibus que quasi ex delicto nascuntur

Nemo curaturus esset negotia absentis si pro impensis non haberet actionem ad repetendum.
Legata relicta uenerabilibus locis indebita soluta non repetuntur

Quibus modis tollitur obligatio

Omnis obligatio tollitur solucione eius quod debetur.
Aquiliana stipulacio omnes precedentes obligationes nouat et agallo ag[illegible] concepta est.
Natura acceptilacionis est extinguere et mortificare omnes precedentes obligaciones.
Olim fiebat nouatio quot aliquid ad debitum uel detrahebatur obligationi hodie ita demum si hoc agatur et uerbis exprimatur.
Nouatio hodie non fit nisi ex hoc agatum uerbis exprimatur
Acceptilacio fit hoc modo. Habes ne acceptum quod tibi debeo. Respondet. Habeo acceptum tuli

Furtum est contrectacio rei aliene fraudulosa usus eius siue possessionis furtum a furuo i. nigro. Dictum est quod clam et obscure plerumque fit et de nocte.
Furtum sine affectu furandi non committitur
Tucius est pignori inherere quam in personam agere
Furti actio persequitur penam. In quibus res res ipsa non computatur condictio petit rem ipsam

Non debet esse melioris condictionis qui uim facit quam qui clam amouet.
Nullus est improbior fur quam qui ui rapit.
Mobilia rapiuntur immobilia inuaduntur

Qui latronem celauit non tenetur si aliter periculum effugere non pot. Non minus ex dolo quam ex culpa quis hac lege tenetur
Hic est figura locutionis. ysteron proteron conuersus ordo loquendi. Imperitia culpe ad numeratur. Sepe subaudit quod prest et sequitur.

Generaliter iniuria dicitur omne quod iure non fit. Defendi enim uxores a uiris non uiri ab uxoribus debent.
Veteres constituti erant in maxima paupertate
Qui iniuria passus est extimare debet iniuriam sibi factam. et iudex pluris uel minus condempnare debet prout ei uisum fuerit.
Secundum gradum dignitatis uiteque honestacione crescit aut minuitur iniurie extimacio
Olim pena iniuriarum talio erat. Actio iniuriarum sola dissimulatione abholetur
De qualibet iniuria ciuiliter et criminaliter agi pot.
Is tenetur iniuriarum actione qui curauit ut iniuria fieret uel cuius dolo factum est ut alicui mala penitentur.

Iudex computare debet mercedes medicis datas et cetera impendia que in curatione facta sunt.
Culpe reus est qui opera malorum utitur.

Actio est ius persequendi in iudicio quod nobis debetur. Personales actiones sunt per quas in tm deimus aduersarium dare aliquid uel facere.
Qui agit in rem nemine de se obligatum.
Dare est accipientis facere. Condicio in personam actio. Que sint actiones bone

fidei. dicat .ff. actionum. Jurare debet judex
ut certam sentenciam ferat. plus peti
tur. causa. tempore. re. loco
Creditor qui petit pecuniam sibi debitam
ante tempus debet in duas duplicare.
Singule regiones sunt diversa precia.
Qui minus petit in libello / obtinet in eo
quod tempore sine apparuerit sibi deberi.
Illud est melius quod magis hominibus placet.

Disputacio non debet esse verbosa.
Institoria locum habet cum preponitur
aliquis alicui negociacioni faciende. et
appellatur institoria. quia qui negociacioni
bus preponuntur institores vocantur.
Omnibus licet per constitutum procuratorem pre
sente vel absente adversario. nisi cer
ta lege prohibeatur.

Principales qui non tenentur satis
dare de iudicato solvendo. si promi
ttere debet sub ypotheca rerum suarum quod stabit
in iudicio usque ad finem litis
Tutores et curatores. sicut procurato
res satisdare tenetur. Qui non potest
dare fideiussorem ex ponere debet jura
toria caucione. Cum dominus presens est potest
relevare procuratorem a satisfaccione de iu
dicato solvendo. si absens est ipse pro
curator satisdare tenetur.
Nemo in aliena re ydoneus deffensor
intelligitur sine satisdatione iudicatum sol
Roma est caput omnium civitatum. ideoque opor
tet omnes civitates eam sequi

Actiones que ex propria potestatis iur
isdictione proficiscunt plerumque an
no tollutur. Penales actiones que ex male
ficiis oriuntur non competunt in heredem
nisi principali si lis fuerit contestata.
Omnia judicia sunt absolutoria

Infames non prohibentur esse procuratores
licet pro aliis advocare non possunt
Peremptoria exceptio est que rem de qua
agitur perimit. Temporalis que differt
ad tempus
Creditor prematurus debet in duas duplicare

Exceptio datur reo. replicatio actori
et est exceptio actionis exclusio.

Interdictum dicitur ex eo quod prohibet si
ve interdicat aliquid fieri.
Longe comodius est possidere quam apos
sidenti repetere. Racio civilis et naturalis fa
cit ut alter possideat alter a possidente
petat. Predo est qui sciente possidet
alienum per colonum et inquilinos retinemus
possessione

Actio in factum hodie subrogata est loco om
nium interdictorum. Nota quod omnia judicia di
cuntur hodie extraordinaria

Nobis cura est ne homines facile procedant
ad litigandum. Temeritas agentium com
pescitur tribus modis. pena pecuniaria. Iu
ris iurandi religione et infamie metu.
Dampnum et impensas litis tenetur inferre ad
versario suo improbus litigator.
Solidus in legibus. accipitur pro auro.

Judex sentenciam ferre debet secundum legis con
stituciones et bonos mores. Cum iu
dex pronunciat super actione reali statim con
dempnatus debet adversarium ad rei restitucionem
non neget sine frustratione in presenti fere
stitucione posse quam casu temporis secundum arbi
trium suum dabit. Non dicitur res divisibi
lis que non recipit comodam divisione vel que
ne nullus ho.
Nota quod ex sentencia iudicis transfertur dominium

Publica judicia nichil habent commune
cum civilibus causis. Et iste titulus
est bene notandus et menti tenendus.

Explicit iste liber deo gratias Amen

de pena temere litigantium

de officio judicis

de publicis judiciis

incipiunt notabilia . codicis
et novi c. compendiose

De iustiniano c. confirmando

Decem philosophi posuerunt co-
dicem. Supervacuus prefacionibus non
intendimus. Ordo rerum suadet et
necesse lex corpore iuris clausa
dicatur generalis.
Diuturna cura sollicitat principem super com-
munem utilitate. Sensus legum clarus esse de-
bet ut prolixitas amputanda est.

Hec duo arma et leges inventa sunt ad
tuicionem rei publice et alterum alterius
auxilio semper eguit. Doctrina legum eget sa-
piencia rerum. Eruntamen sunt prefacio-
nes que nullum suffragium prestant.
Nullum verum nullum sillabam in codice reperiri
in aliqua iuris divisione invenitur.
Qui alegat falsam legem est tamquam falsa-
rius puniendus. Leges non ligant nisi sub-
iectos imperio romanorum.

De emendatione iustiniani codicis

Nichil ceptum a principe relinquitur imperfectum
meliora consilia sunt sequenda. Secundis cer-
timus esse validum satisque formosum id quod
lectio repetita probabit.
Natura cottidie aliquid novi parit. Si exem-
plis factis aliquid scribi fuerit decreto neces-
sarium in speciali libro novellarum assignabitur.
Ex hoc sumitur ar. quod iustinianus fecit librum
autenticorum. Libri legum scribi debent non
per signa sed per sequentiam litterarum

De summa trinitate et fide catholica

Imperator ligat sibi subiectos tantum
Trinitas in personis una est in substancia.
Xpianus dicitur qui est dicit euangelicam doctrinam et
apostolicam disciplinam. Male credentes ul-
timis penis afficiuntur.
Nullus baptizatus in peccatum ab heretico non tenet
heretici cum exterminato furore abutuntur bibul eti-
am tantum. Non licet de fide catholica publice disputare
nisi fiat cum adsociati in scolis vel convincendi hereticos
intellectus. Non quod per permittit imperatore in epistola
hec est epistola remissiva que inse continet missi-
vam pasce oves meas. Romana sedes est
omnium ecclesiarum caput. Per me reges regnant et
potentes scribunt iusticiam
Nichil est quod lumine clariore prefulgeat quam rec-
ta fides in principe. Nichil est quod vacat
casum subiacet quam vera religio.
Fides et religio nesciunt subiacere defectui.
Cor regis in manu dei est et ubi voluerit in-
clinabit illud.
Cum rex iustus sederit super sedem suam non
adversabitur sibi quidquam malignum.
Quando imperator scribit pape premittit in
epistola nomen suum. Quattuor sacrosan-
cta concilia auctor sunt approbata scilicet antiho-
cenum, constantinopolitanum, calcedonense,
ephesinum. Ibi habundet celum desuper
et fundant montes iocunditatem et colles

leticia letabuntur. Notabilia in tabullis
cordis scribe hec ut pupillas oculorum
convenit observari. Posuerunt medicinam
spem suam in datum opera sanavit.
Recede a nobis vias tuas scire nolumus.
Senuitas propter culture cruciavit. Colli-
gunt aut manibus in fructuosa.
Agnoscant lingue balbucientes loqui.
Obdurantur est cor eorum. Oves que mee non
erant pastoris vocem non audiunt. Quin
obedivit apostolice sedis mandatis abscis-
sis habentur exortes. Tantum pondus
non nisi perfecti potuisse iungi.

Nichil est quod magis hominibus debetur
quam ut supreme voluntates. Liber sit
stilus et licitum quod iterum non redit arbi-
trio. Homo mortuus nichil amplius velle potest.
Quodlibet collegium catholicum tamen cap
probatum.
Nemo laycus non debent sedere in coro cum cle-
ricis nec intra ecclesiam sepeliri ubi et habitac.
Reliquias sanctorum nemo distrahat vel mercet.
Non plures propter defectu bonorum minus abreviat
canonicorum. Clerici pingues esse solent.
Placet predia ecclesiarum secretorum usibus
dedicata non debent sordidorum munerum
fece vexari. Omni sancta fides vetis
rome prerogativa letatur.
Ad instructionem munera extraordinaria ad spi-
ritualem respicientia subit ecclesia.
Cui sub pretextu sub pretextu liciti non
illicitum comitendum. Talis eligendus
est officialis qui sufficiens approbetur
in electionibus requirendus est consensus
primatis et superioris.
Iubemus delictum prelati redundet in
dampnum ecclesie.
Nominem extraordinaria munera subit ec-
clesia in adiuvantum principis et felix eccle-
privilegia lex subcumbit captioni ubi est
ei necessaria. Humanitatis nostre est pro-
spicere egenis ac dare operam ut pauperibus
alimenta non desint
Generali codicillus hic preferetur in singulis
Ingressi monachus non testatur cum non sit do-
minus rerum suarum.
Iubemus nulli Mater fidei et religionis ecclesia
Yconomus est cui res ecclesie gubernanda mandatur.
Res ecclesiastica prohibetur alienari. Que contra
leges fiunt pro infectis habenda sunt
prelati ecclesiarum sepe querunt occasione dona-
cionis ad vicissitudinem beneficiis colorari.
Yconomus idem ipse revocat factum suum.
Delinquens in officio administracionis privatur
Tabelio qui vetitorum contractum instrumen-
ta conscribit in exilium condempnatur. Iu-
dex autem qui hoc fieri mandat dignitatis
proprie et bonorum omnium spoliacione dampnatur
Prelatus sit excitatum actus ecclesie competentem.
Decernimus. Cessat in triusibus cessatum religiosum

ant

Sanam Cue diuini iuris sunt no debent huanis nexibus illigari
Tenor act i fnctiz i uariis iuris arti culis e ad missus. necitas no ht lege
Nec homz oibus rebus sunt pferend Michi res. no me rebus subicere conor
plt longa diffta e it res humanas diuinas. ut i terduz Jus publicu diuinum ponitur ex vna pte et pri uata exaltera i comoda.
Jnrefictis eccle uenditis z donat usq ad. c. anos ostetut act. Spaciuz. c. anoz e longissima uite hom temp Jnfinitas euitanda e.

Clerici no tenetur susape hospite Omis. Clerici seu homines eoz no tenetur solue colectaz.
Nulla. Ro. q bona cleicoz sunt tributa egentiuz uuatuz.
Deliys Tributarii sunt possessices dignitat prouinciales. predia clericoz eclastticoz rem puilegio gaudent.
Officiales plus puniutur qui clam delinqut qa qui palaz.
Id qui Jngrauioribus crimimb punit affectus z si no sequatu effectus
pbros Clerici aminib plib excusantu
Nec honore Eps no potest esse testis.
hic emadat autetica.
presbiti. Cui pl comitit pl abeo exigit.
Siquis i hec Jnminali causa fertur sentencia i gfessiz. no. hic etiuz iquo plib puniutur sine acusatore
Episcopalis scitas ultione i iunie prope no de posset. Jnsubsidiuz inuocari debeet auxiliuz militare
Necessarius de capitulo. platu r elige dus si ydoneus ibi repiatu. promagnitudne possesionu e certus clericoz numerus ordinadus
Quamqz Cui gturbat urbez procul ab ea centuz miliarib, mraz agat
Quodqz. Arg. q ruasalius pessit fruire feudum p substitutuz
placet nichil debent hic clerici comune cu publicis actib, nisi pprio nore uel causa sui numeri agant
parabolani sunt qui ad curanda debiliuz corpa egra deputantu.
Cuzqui Jnpsonis gmetis sanguie nichil seu crimine estimac fedus nile pmitit honesta uxor sui gusacione facit hone staz uiruz.
Siquis pbr ilo e iustuz bona seu peculia ascriptitioz q legibus dno possesionis debentur ab alyis detineri.
Siquis pral. Sigilluz autetica fidem facit sicut publicu instrumetu.
Dicit ilo puilegio gaudet clericali qui habituz clericalez non fuat

Quoniam uenerabilr de fide catholica publice disputari pot causa qui ceidi hereticos.
Id quos sctam pietat legatu relictu i ciuib pro uaiz
Cuz clericus Cui i formatur ul i strumt no dz ab alio i fortun Cleri mutare phibent. hic e autetica se dz hodie. z autetica generalit
Decernimus Religiose edes non desunt nomina debent esse gsequetia rebus
Nulli. no. de offo z potestate fidei comissarioz v executoz ultime uoluntatis.
Relicte pecunie humanitat intuitu no debent iudicioz stipendys erogari. Viuic debent humanitates i teritorio sm gsuetudinez ciuitatis
Si quequaz Cuatuz quisqz mercatur no quatitate suficiat extimetu. Omis locus uitus si ueneranda dei lecta pecunys expugnetur Quid autuz ee poterit aut securuz cuz in corupta gtupuntur. Esset phanus autic ordo mane
Eps deligi castus z humillis qui oia ppe uite integritate purificet. Ilo pretio sz pre tibus ordinetur antistes
Ideo abambitu debet esse sepositus ut queratur cogendus. rogatus recedat. i uitatus effugiat. Sola illi sufragetu necessitas excusa di. profecto i dignus e sacerdocio nisi fuerit ordinat i uitus. Quos par facinus coinquinat z equat eosdez simillis pena tenz z sic eqle delictuz eqlez penaz exigit
Orphano ilo tenetu reddere ratione quod hodie coreptu e quod hodie coreptuz e p s. i commod
Omis qui pretoriu e locus ubi cause uentilabantur. Clerici no compelluntur dare extraneos fideiussores ne multiplici affligat icomod Vnius recaptu p alio. yconomus e que episcopi tractatus elegit. patronus est seu appellat defensoz comunis eclesie.
Nemini dz ee sua tementas lucratiua. Actio pponitur i libello. Actoz calumpni osus co dempnadus e i oibus suptib z expensis.
Sacro Jn castrensib bonis filius habetu per omnia loco patris. Filius clericus in patris recedit potestate. z tu testari pot.
Repetita obtobriu e clericis si se peritos ostedant forensiu reru.
Siquis ld deri gfalcidia cessat i relictis ad pias causas. paupitas prodest
Qui malo gsentit uel no corigit p inde puniri debet ac si faceret.
Siquis i gseb. licitu e renunciare his que p se i troducta sunt
Generalit. Clericus pot fieri monachus.
Beneficio carent clerici desidentes z circa diuina misteria de uagantes.
Perempta causa. pimit z legatu
Raptores Cuicuqz mulieres rapit. deo z hominib i iuriaz facit. pena huius crimini e decapitacio cuuz bonoz publicatio.
Consey z ministri uel quicuqz opere plentes

capit' extremo supplicio puniuntur.
Raptor raptam i(n) uxorem habere no(n) pot(est).
Deo nobis Quod legibus constituimus opere
ad implere desideramus.
Monachus reputat(ur) p(ro)mortuo. No(n) qui icepit
s(ed) qui p(er)severavit salvus e(st). Monachus pa
tri succedit ab intestato. ex testamento q(ue)
quanta part(e) ad minus.

De opali audientia

Tempore necessitat(is) modus statuit(ur)
i(n) mercando. Sicsenus Ante sententiam
diffinitivam appellari no(n) potest. et q(uod) ab
i(n)ter locutoria appellat(ur). Dummodo de co(n)
stitutione fiat. Multa pauperibus eroganti
Nemo deinceps judices debent sequi con
suetudinem p(ri)ncipis. Indie pascali nullu(m)
teneat carcer inclusum omnem vincla dissolvat.
Quidem sunt quor(um) presentia co(n)taminat
gaudia leticiam q(ue) co(m)mune.
Paciatur tormenta veneficus malefic(us)
adulter. violator q(ue) monete. homicida
paricida q(ue) fecit sim(ile) excepcione. Reus ma
iestatis cadit adversus quem talia moli
tus e(st) veniam sperare non d(ebe)t.
Binus actus i(n)ducit co(n)suetudinem
Bime meretrices no(n) debent i(n)duere habitum regularem
Sig(nu)m co(n)sensu Duo laici possunt consentire
in epm tamquam i(n) laycum
Spale imperator appellat p(re)fectos p(er) pote
states suas. No(n) q(uod) sua lata pe(r)petu(o) deb(et) et
tore d(ebe)t p(er) potestatem mandari execucioni
judices. libellus hic ponit(ur) p(er)prave
mathe(matice). Omnes libri magice artis co(m)burant(ur)
Si lenones No(n). eum q(ui) pat(er) co(m)pellit fil(ium) emancipe
Adhuc No(n). clericum puniri p(er) judicem secu
larem i(n) patrimonio p(ro) enormitate facinoris
De criminibus Clericus iniuste reus p(ro)bus gau
det p(ri)vilegio clericali.
Nemo ad vocatus debet e(ss)e catholicus.
Et creationibus Tutor testamentarius satisda
re no(n) d(ebe)t cuius fides diligentia ate
statore fuerit aprobata. Pater pot(est)
dare curatorem filio exheredato.
Curator d(ebe)t in rare utilia fac(er)e et inuti
lia p(re)termittere.
Si legibus Scia pat(ri)s. scia filii dementis
Dos co(n)stituenda e(st) s(ecundu)m facultates patris
et natalium dignitatem.
Non est addenda afflictis afflictio.
Nobiliores de parentela debent inter
esse nuptiis contrahendis.

De hereticis et manicheis

Non d(ebe)t habere premiu(m) puniendus
lex. inculpa similis est tam pro
hibita discere q(uam) docere. Quinq(ue) e(st) mini
ster ministrum creare no(n) pot(est). No(n) d(ebe)t q(ui)s
se i(n)tromittere ad dicendum quod nescit
Hereticus e(st) q(ui) a fide catho(lica) assensu deviare

Quidquid i(n) religione divina co(m)mittitur
in om(n)ium i(n)fertur i(n)iuria(m).
aut
Tanto longe gravius e(st) eternam
q(uam) temporalem offendere maiestatem.
Quicumq(ue) hereticus e(st) qui no(n) credit id
quod predicavit sancti quatuor ewa(n)g(e)lia.
Manicheos de lecti veniam penitentibus dam(us)
Arriani manichei de civitatibus expellat(ur)
et ultimo supplicio tradantur. sicut in p(ri)n
cipio clementis i(n) iuriam.
Quicumque homines viles et abiecte condicionis
fustibus castigantur. in dica i(n) exempl(um)
Omnes libri tractatus hereticor(um) i(n) cedio cremar(i).
Si qui Nemo cogitur observare quod ip(s)e
non vult esse. vel agere.
Quoniam nichil h(ab)ent hereticus. et nichil
catholicus catholico. co(n)facultas pro
bationum no(n) d(ebe)t angustari.
Cogitur pater tum dotare filiam secundum
facultates eius et natalium dignitatem.
et filio alimenta p(re)stare
Si quis Quod sibi displicet nemo cogitur
restaurare

Subveniendum e(st) ei qui no(n) e(st) capax c(ri)mi
nis p(ro)p(ter) etatem.
Ultimo Judici no(n) licet delatum adse(re)
mem nulli aut uxori chaticioni mandare
ni(si) id pati velit.

Hec Maior pena e(st) i(n)ter homines con
versari q(uam) homines carere suffragiis
et auxiliis subvenienti et no(n) desperitis
Justicie eni(m) no(n) est locus penitencie.
Si quis Querela i(n) of(ficiu)m te est quinque
nio limitata.
Signum crucis e(st) ab hominibus venerandum
et ip(su)m humi ponere e(st) co(n)trarium religioni

Non p(er)mittitur legari universitati
Judeorum.
Jussio Judei suo delicto p(er)diderunt pri
vilegia. Judei Sententia arbit(ro) mandat(ur)
Nemo Justum e(st) unicuiq(ue) sua co(m)mittere.
Judeos Judei nichil debent facere i(n) co(n)tumelia fidei
aliquam amittunt licita n(on) abilliciat tepa(ri)u(n)t
No(n). privilegium meretur amittere.
Celicolar(um) Certum e(st) eam quicquid a fide cristi
anor(um) discrepant legi xane esse co(n)trarium
Ita dicit d(omin)us qui no(n) est mecum co(n)tra me e(st).
Die defertur judeis i(n) die sabati quo cult(us)
sui reverentiam s(er)vant nec co(n)venianturalii
ei(us) nec ip(s)i co(n)veniat alios.
Litigys p(ri)vatorum co(n)stat reliquos dies po(s)
se sufficere.
Nullus Id circho mediator vigor ip(s)i juri
tutella e(st) in medio co(n)stituta. ut quis auto
ritate sua sumere no(n) valeat ultionem.
Vult Judei no(n) eliguntur ad dignitates. Jud
eis p(er)mittitur h(ab)ere synagogam religionis causa
et fulcare veterem. et no(n) novam fabricare
et i(n) eam vetatur x(ri)stianum venire.

No sz fidz alterius i pugre p'ise doctrine
negligentia iudicat punienda e.
Sicut. ar q̄ carta suspecta apd iudice deponat
vt pphanus sfestus quctus cum rectz or
nz letacia mine p'hibemus mia.
Omnia templa paganor aplicant repu
ut impr ea creaizequaqz possit donare.
Cxpianus iudaz uere sunt xpiam quida
esse dicitur. sz pagani pessimi sunt no
mine xanus puuitur bona diripe
re uel auferre. alioqnz pro tali rapina
ddempnatur i duplum.
Rectores puniuntur si neglexerint furiano
ra iudicare.
pst Quos diuinus timor amalo nō re
uocat tpalis saltz pena cohibeat a pcco
vt Nobiliores i pecunia ddempnatur
plebey fustibz j castigantur.
Neqiūs grauiter puniuntur qui laborat
diuinare futura.

Irgumentuz q̄ cauitis nō dz recipere
Hone alterius ciuitatis nisi pmo se de
crimine purgauit uel uniu'sa debita soluit
Denunciamus Qui contumelia colligunt i ali
qua pte ciuitatis ea sedicionis faciende ul
timus supliciu paciuntur. In singulis
eclis cu pace & qete nota gueit celebrari
Presertim Sola cogitacio punitur. Cofugi
entes ad eclaz itez ineatu recip & restituz.
Non e qui epi tractat eligit. No q̄ quis
dz se purgare p sacrm.
Domestici & dicūr illi de familia nostra
Serui liberti coloni asceptici & tales hnr
familiares sine magna mora restitu
untur dnis suis prestito sacramento
q̄ ppt fugaz ipos nō ledent
Singlor ofugientum ecie abyconomi dil
ligenter sunt requirende.

Homines eccie apellant famuli
Sigillum autentice & condit euiden
testimoniuz uoluntatis.
Inter ius & equitatem pnceps i tpetitur
Iudices judices nō debent se finge du
bitare ubi nō dubitant. Beneficia filia
nō transgrediuntur psona
Leges Quelibz lex generalis q̄ nō est
corpe iuris clausa hit vim de sex signis
digna lex. Par i pare nō ht i periuz.
illuz dubiuz nichil agunt qui ohmunt le
ge contrahere phibente.
Que c̄ leges fiunt p i fectis hndi sut
Iuramentuz factu contra leges nō tenz
lex tost leges dant formaz futuris
humanum lex odtū ab i pratore cū dosa
no peterz sacri palacii.
Oia qo sciho fac & nō penitebit
Leges sacratissime q̄ ostringunt ho
minuz uitas ab oibz sciri debent ut
uniuersi p hibita declinent. & per
missa sectatur. Cuz de nouo No. e.

Vltima bma dsi. i ter ptes lata p pncipe
ius fac int oms & oibus pindicat in co
Eius manus qd sciciuus ipiali maiestate
Omis tante supie fastidio tumidus ut re
gales sensuz contempnat. Solus imp
ator e iterpres & conditor legis.

Mandatum pncipis nō pferatur ū sacra ci
titas quus ostendeit

Bella feliciter p agimus. pace decora
mus statu rei pu' substentamus.
Cileqz armis fidimus. neqz nostris milli
bus neqz bellor ducibz neqz nro igenio. s
nostraz spe ad solaz forauimus pm deum
qm Enittitur vn toti mud elementa pcesserunt
Nichil ta studiosuz i oibus rebus inuenitur
qz legis autoritas q̄ & diuinas & humanas
res disponit & omnez iniquitatez expellit.
Vrbs odita fuit tempore romuli
Deus res penitus despectas donare & ofirmare
firmitatis magnitudine pot. Nulla similitudo
& nulla discordia i codice reperitur
Sufficit vnū p omibus. Totuz ius antiquum
stetit ofusuz p mille. cccc. ann.
Nō oms p omia. s certi p certa uel meliores
& rectiores i ueniatur vn nemo u diq perfect
sz quidaz i uno quidez i alio.
Sentencia forsan vnius doctoris pot ex
multo maiores i aliq pte superare.
Omia nostra facimus cuz ab hys sit q
bus nri partitū autoritas.
Qui nō subtilliter factuz emendat laudabil
lior e eo qui pnus i uenit. Lege regia
omne ius omnisqz potestas populi Ro
mani translata e in imperatoriaz maiestat
Nichil spinosuz reperitur i prato iusticiam
Ea debent tummodo obtinē que iudiciorum
frequentissimus ordo exponit uel longa
consuetudo approbauit.
Oms ciuitates debent sequi osuetudinez
rome q̄ caput e orbis terrar
Vrbs regia odita e omelioribz augurnt.
Rudibs aute studiosi simplicibz eruditus
ad altiora facilius pmouentur. ut i ssi dem anc.
Per otiarias i tpetiticiom sentencias to
tuz ius oturbamus.
Interpretacio doctoris dz esse uera.
Tanta abunde odicta totuz ius antiqu ste
tit ofusuz usqz ad tpa iustiniani. p q̄z. ug an
Nulluz otrariuz uel simile n idez i legi iuenit
Liber digestor otinet i se libros. l. dicit
digestor seu pandectar quia omnes dis
putaciones & decisiones ht i se legitimas
Multa & maxima sunt que pp utilitatem
rex transformata sunt.
Ad portandaz tante sapientie molez su…

no sunt ydoney homines iudices et qui primus legum vestibulis starent et ydeo novicii audire debent leges, scilicet in stacionem que ius continent climatum. Ad comparacionem librorum legalium vix olim sufficiebant ditissimi. hodie omnibus facilis est eorum comparacio cum per villissima peccunia comparentur.

Omnium habere memoriam et penitus in nullo peccare per est divinitatis quam humanitatis.

Plerumque aliquid occultum est in legibus quod dissonanciam tollit. Nimia multitudo pariter quasi confundit. Velud est penitus supervacue ydonee efundere quam multis inutilibus pregravare. Copia facit inopiam.

Divine res perfectissime sunt. humani vero iuris condictio semper in infinitum decurrit. nec est in ea quod perpetuo stare possit.

Multas novas formas natura edere properat. Imperialem fortunam rebus humanis deus preposuit ut imperfectum repleat sicut retulit Iulianus subtillissimus legum conditor.

Leges abradende sunt et firmande. Templum iusticie hedificatum est.

Totum censetur falsum racione partis.

Soli imperatori concessum est condere leges et interpretari.

Nullo modo resuscitatur iudicialis sentencia finita vel amicabili pacto sopita.

Verbositas ex confusione defectus aufert.

Nimia multitudo sensum tamen legencium perturbat. Exiguitas mortalis ingenii et ipsius rei vicium excusacione meretur.

Romani iuris constitucio tribus annis confirmata in tribus voluminibus consistit. Institutiones, Digesta, Constituciones.

De iuris et facti ignorantia f. i.

Milites debent esse simplices. ab hys que aguntur in foro. agere ponitur pro defendere. Exceptionem peremptoriam potest miles proponere post sinam diffinitivam.

Lex ii. etatem per te tibi subveniri desideras.

Si post iudicio faciendi est fides soli iudici.

Cum falsa causa mutacione vel demonstracione non immutat substanciam veritatis.

Cum errantis nulla voluntas est.

Cum quis ignorancia facti dat repeticionem indebiti. Constituciones. no. e.

Ultima. Mulieribus ius ignorantibus incertis casibus non in omnibus subveniunt.

De precibus imperatori offerendis

Laudabilis fidei exempla sequenda sunt. Duo imperfecta constituunt unum perfectum.

Servus potest accusare infectores domini sui.

Quod imperator non debet prorsus absorbere ius alterius per rescriptum.

Si quis ad usuram. Non valet rescriptum nisi fideiussio ydonea super solucione debiti preparatur. vel prestatur.

Aut Que supplicatio No. et post ii dies posse retractari sina ut que ante contenta pridem plantet. Antepost Servus supplicare non potest. tamen si fuit ad iussus valet quod ei conceditur.

Omnibus potest pro alio rescriptum impetrare.

Ultima Brevem exponendi est negocium coram principe.

Pro hys que sunt in lite inter partes non licet principi supplicare nisi vel actor vel reus per inmutacionis edicto denegetur.

Ultima Cum licitam pronunciationem omittit perpetuo silere debet.

Non nocet tacitum rescriptum quod expressum non impedit.

Prescriptionem medietatem committit impetrans.

Non valet rescriptum per mediam impetrans.

Punitur Iudex punitur qui non permisit arguere veritatem falsitate.

Et si legibus consentaneum rescriptum si mendax petitor attulleit causam impetrans.

Ultima Rescriptum contra utilitatem publicam impetratum non valet.

Beneficium ratum et firmum porrigit ad aliquem. lex. ii. Ea que ad ius scribuntur per episcopum esse debent.

Sancimus Exempla non probant.

Sacrilegium. Sacrilegus est qui rescriptis obviat.

Ultima Non valet rescriptum nisi hec clausula sit inserta si preces veritate nitantur.

No. quid sit pragmatica sancio.

Si quia Non valet rescriptum sine die.

Non licet transire interdicta studio adulandi aut metu constantis in gravie.

Virtutum premio merentibus tribui consueuit honorem alterius alteri iniuria esse non debet.

Formam No. quod perfectus pretorio potest facere legem generalem dummodo non sit contraria legi etc.

Si quos. No. quod iudex removet ab officio propter negligentiam suam vel propter longam infirmitatem vel propter rapinam et furta.

Gracias et laudes semper deo referre debemus. Iudex debet esse a violentia et cupiditate remotus et iusticiam et veritatem servare.

In nomine domini In nomine domini incipiendum est.

Convenit ut semper custodes provincie servet ne detur hostibus licentia intrare terrandi aut devastandi loca que nostri subiecti possident.

Iudices secundum labores suos debent remuneracionem sperare. Unusquisque secundum labores suos promovendus est ad meliores gradus dignitatis.

Civitates nimie magnitudinis et castella minorantur ut per paucos bene custodiantur.

De officio prefec. urbis

Inferior debet sub esse superiori . No . q
non e descendendum // Noia sunt conse
quentia rebus.
Ultra defuncto p'side sequens in gradu ad
mittitur.

Absq labore gravi vix possunt mag
patrii
Nemo talis d3 ee magister ut stipendia
meliora e labor p' laboz eius faciat ceter
os ante ire
Scolar q' in usq ad fovedm fruendaq scola
rum privilegia postulat statim admittendi e

Non d3 ee iudicum desidia i punita.
Laudabilius e ut iudices p'us comodis p
utilitatib pu's magis studeant.

Hos ceteros gradus antecedit que stipe
ndia longiora vel labor p'sumpt fecerit
ante ire vel preferre.

Vocas tecum ad iudicium sapiente vel aim
deum iudicas ad alegationes eius p
eximus a demoneatur

Relationes iudicum libent audimus ne
Corporum decrescere videatur auctoritas
si eor peres in nostris aditis repellamus

Pretori sedula servitus . bonos lauda
pala malos publice accusa.
Potioris inferioris d3 honorare superiore.
Civitas navigio tempore yemis sepe
periculosa e . No . no tam vident q' se
lo conquesta e.
Ultra iudices debent habitare in palacio
vel pretorio et no i domibus privatorum

Clientulus d3 stare impedibus quando ca
usa sua tractatur.

Pater famil non d3 extrahi de domo i inita
vsitat . minor no debet vocare maiore fra
trem et hec e contra dnas regionum
Ultima honoratis viris i salutando est
reverentia tribuenda.

Iudex post depositum officium d3 remanere
p. l. dies ad respondendum omnibus de se co
querentibus // ca ista d3 terminari infra . xx.
dies a tempore litis contestat.

Defensor rei publice potest petere
restitucionem i integrum pro re publi
ca si fuerit lesa . Res publica civitatis
civitatis restitui pot.

Consiliarii provocandi sunt sepe pmior
et honorificentia debita no aut neces
sitate vel teribili metu.
Lex . ii . Assessores no hnt potestate sinandi
In criminibus no . Opartes iudicis e p'fesso.
De subtractis tenentur assessores in quadru

plu ut spoliatus duplum accipiat
Nemo qui fuit assesor i uno ano non debet
esse i alio
Velud suum assesorie velut castrense pecul
lium vendicatur
Nullus p'ses no d3 secum ducere assesore
In consiliarios nemo . d3 asidere ultra . iiii . meses
Ultra qui semel cogitus e non ob hoc solu
quod iam p'batus e improbatus
Non pax advocatur no subiatum alic honori idciarii
Ult Nemo pot eodem tempore duplici officio
fungi ne dum i utruq festinet neutrum bene
peragat . No est credendum unum de duabus re
bus necessariis posse sufficere.
In lege continetur qui scrupulosis excogitatis
arcubus eius rigore eludere festinant
Nemo pot ee in eodem negotio advocatus
et iudex ne advocationis sue memo corupti
iudicans no p'ferat

† Absens dicitur quasi fixus et stabillitus
quia semp e ydoneus in solucendo.

Officiales durante iudicio no debent hedi
ficacies facere
Transitus non d3 fieri de p'sona ad p'sonam.

Multa no infamat . Multaz . no . e.
Eos maiores iudices multare possunt
usq ad . l . li . auri medii usq ad tres n uncias auri
minores usq ad duas tm et qui excedit
modum condempnato tenet in duplum.
No crescit pena p' contumaciam perpetrati in eo
dem anno commissi . // Erubescere d3 iudex venire
contra factum suum
Multare mittitur propter paupertate conparit
Nota q' naturas refatur.

Modica quantitas dicitur usq ad . l . aureos
Lex . iii . Rusticitas d3 i uc creus et quieta
Defen Nomina sunt consequentia rebus
Per ous ista p'mant iudices crimina im
punita calescere.
Advocati fervore reis et auxilium sceleri
sis imptiendo faciunt scelera maturi
Plt possesores no debent i maioribus pon
deribus vel mesuris a susceptoribus p'gravari
Ultra ante tps no pot quis officium suum
renunciare.
Per tres meses an anni novum d3 fieri electio
potestatis et si effectus iustam excusacionem pre
tendat arcium.

Vipe dispice que ad modum debe
ri tibi probes.
Is apud iudex d3 modis aliquibus
pot veritatem investigare
Lex . iii . Edicta actio spem future litis demostrat

De annonis l. i.

De offitibus lusten

De modo multar

De defensoribus civitatum.

De magistratibus municip.

De edendo . liber ii.

Cum actore actore non probante reus si nichil prestiterit obtinebit.
Ubi est novum. Justum est. No. sint bessite
Proveat judicia tum in iudicio fides est facienda
Exempla non probant.
Ultima non oportet originem peticionis ex instrumentis eius qui convenitur defendari

de in ius vocando.

Ruma. Grauti in iure naturali non fertur per textum rusticitatis.
Ultima filius non potest esse in iudicio contra patre non iccuth

de pactis. l. i.

Incertitudo condictionis per pactum remitti potest
Genus generis potest facere causa dominum meliorem non autem deteriorem.
Debitori particiorum hereditatis debitum confunditur
Cum postea pactum mala fide factum irritum est.
Legem nudi pactio actione non parit
Pacta. no. e. ultima pacta valent.
In bonefidei pacta in continenti aposita pariunt actionem aliquam exceptionem
Pactum ex dotali filii cum parentibus nascentes nullam continent obligacionem
Cum personas sine scriptura valet quod actum est dummodo bona fide fiat.
Si creditores Cum peticione pro parte dividit tacitum pactum facit.
Licet pact de futura successione valeat in testamento
Cum ppp. Ex pacto transactionis non nascitur actio
frangenti fidem fides frangatur eidem.
Pactum. cura. Tutores curatores non possunt remittere debitum pupillorum. . Similiter no. e
Si accessit debitor pacionibus debitorum non immutatur peticio creditorum.
Pacti sunt ex aliena ipso iure divisum est inter coheredes ex lege xii tabularum
Petens no. e et famosa lex ista.
Si certis sola prestacio praeteritorum annorum non obligat in futurum.
Si quis contra se. Nemini licitum est contra pacta sua venire et decipere contrahentes.
Arbiter facit aliquot lite sua. ut. q. liot e
Ultima pactum de futura successione non valet nisi is de cuius hereditate agitur in eadem voluntate perseveraverit usque ad supremum vite exitum.
In alienis rebus non possumus contrahere vel pacisci contra domini voluntatem.

de transactionibus. l. i.

Transactio facta cum uno de curatoribus non prodest aliis.
Age cum germano Actio neque ex bonefidei est
Generalis peticio restringitur ad ea que sunt in speciali transactione deducta.
Transactionis procurator simplex non potest transigere.
De alimentis super possessione solo pacto transactionis non amittit quis dominium rei succ.
Fratris aliquis debet esse licitum finis.
De fidei comisso. Per pactum remitti potest

impulsum votum captande mortis alterius
Preses provincie preses per graciam non potest retractare seu remittere debitum civitatis
Ut premissum no. quia ex facto ius oritur
Transigere vel pacisci. De crimine capitali licitum est transigere vel pacisci.
Sub pretextu. no. e.
No minorem transac. ipso iure tollit valere oll.
Transactio et sentencia sunt pares auctoritatis
Nullum tempus consensum repudiat.
Nichil magis congruit humane fidei quam ea que placuerunt servari.
Cum ea. Scolaris gloriosius in vanis gloriae cupidus vidando reus in retinendo actor.
Que simulate geruntur pro infectis habenda sunt
Interpositas Justus metus est qui continet metum vel cruciatum corporis
Alia racio reformat pactum. Domini pacis scentes cum servis suis nulla continent obligacionem
Nec intencio Cum denegatur defensio multo magis actio. Indebitum solutum ex causa transactionis non repetitur et promissum solvitur
Sana consilio polet cui vim non negaverunt
Si maiores no. prodest aliquid intelligeri si verbis non exprimitur.
Sub pretextu. specierum no. e esse.
Transactione Nemo allegans turpitudinem suam audiri debet.
Si causa cognita super sentencia que transiit in rem iudicatam transigi non potest.
Si pro fundo sires evictum cum transactionis retenta de auctione non agitur secus ubi vicatur id quod datur.
Transactio que metus cognicione tollit amicorum presentia e.
Co da pacionis, Sacti et vilaeti dolus non infertur
Transactio no. quia transactio dicitur pactio non gratuita
Quamvis Non est locus penitencie.
Si quis maius Convencionalis pena committitur per libelli oblacione. Infamis est qui venit contra transactione firmata.
Si ex falsis illicite rei veritate suam non de.
Super falso transigi potest.
Utile per inutile non viciatur.
Ultima super condicione similiter vel asceptica transigi potest.
Error computacionis non preiudicat veritati

Consentire sine rei qui non appellat
Licet certorum ad vocati debent esse periti litarum et iura non ignorantes
Velamento no. dr sentencia retractari per absentiam advocati.
Si quis adiutor no licet advocato pacisci de quota parte litis sibi prestanda
Cum quis Nemo in eodem negotio sit advocatus et iudex.
Utilitas litis exposcit quod communicari

Agant aduocati quod causa desiderat. temperent ab iniuria. Non probris sed ra cionibus est certandum.
Ante litem contestatam debet ad uocatus de salario conueniri. Nemo ex hijs aduo catis quos licebit accipere uel decebit ali quid preter hoc quod libero arbitrio obtu lerit litigator. vnde acto. Exiguum munus.
Nemo ex industria sua protrahat lite
Qui turpi lucro atque deformitabit tam quam abiectus inter uilissimos numeratum
Aduocati est stare. iudicis est sedere.
Prouidendum Sciencia nobilitat hominem
Antiqui aduocati presumuntur meliores qua(m) rudes atque tyrones. Equa debet fieri distribu cio aduocatorum. Pars que subtrahit aduersa rio suo partem copiam ad uocatorum ostendit se iniquam litem fouere.

De aduocatis diuersorum iudiciorum

Eo ipso quod quis non placet presumitur calumpniari lex. Nemo debet prestare patrocini um seu fauore contra propriam ciuitatem.
Fori tui est notabilis et famosa.
Lex Nulla togatis inspectio operum publicorum nulla iniunctarum peraequacio ut exequentur honores in colectis secundum faculta tes. Nulla operis instructio ut instruat ru sticos ad opera. nulla descensio ut discu ciant quanta pecunia sit necessaria. nul lum rerum impositum ut computent cum hijs qui administrant. Nullumque aliud demandetur preter arbitrium iudicandi.
Nemini Nullus asociatum consorcio togatorum nisi primo examinatus magistri sui te stimonio comprobetur. Nota quod vnius testimonium ualet. No. quod quis presumi tur indignus non perficitur dignus.
Peticio Si promitto uel iuro te iuuare de omnibus causis tuis contra omnes personas non tamen teneo te iuuare uel patrocinium prestare contra parentes. filios uel uxorem uel consanguineos cognatos uel agnatos usque ad iiij gradum.
Post duos Salarium certi anni dat aduocati habi
Iubemus preterea Nullus potest fieri aduoca tus nisi studuerit per quinque annos.
Necessarium est nite honorum laudabile officium aduocatorum

De aduocatis diuersorum iudiciorum libro iij.

Suggestionem Quilibet debet remunerari de labore suo et post labore. vnde. Illud optat sua premia quisque labore.
Testamenta Vniuersis redditur quod pro eo omnium premiatur indulgencia. Priuilegi um ergo concessum pot uel similiter omnibus qui sub eo sunt uidetur esse concessum
Magis sunt honorandi qui per prin cipem eliguntur.
Per hanc prior obtinet numquam facunde studijs eruditi. No. ar. de certo nu(mer)o

canonicorum firmando. ar. quod clerici debent re sidere ubi magnas habent prebendas
Lex non patitur aduocatos esse pauperes.
Ar. quod pensio soluenda est in medio anno.
Vlt. Iustinus fuit pater iustiniani imperatoris
Ad uocatus potest abesse sine licencia per biennium cum licencia non per quinquennium.

De aduocatis fisci

Fiscalem causa non debet quis
prestare patrocinium pro diuersis.
Vltima dina lata contra fiscum eius aduocato absente non ualet.

De errore aduocatorum

Aduocatus in alegando personam principalis sui representat.
Errores Errorem sedentis non preiudicat ueritati
Vltima Errorem aduocati possimus corrigere

Lex ista est notabilis et famosa.

Ut quod desunt aduocatis iudex suppleat. vnica

Ex quibus causis infamia irrogatur. l. i.

Solus carcer uel uincula non infamat
Neque Compellendus est in duplum qui plus debito exigit nomine tributorum
Et si seuiorem Viciorem pena imponere potest iu dex iustis racionibus motus
Si possidencium Sentencie seruitus transige re uidetur cum eius dampnum. ceteris preterea pomum
Si furti Si res furtiua quam alter subripu it apud te ignorante comparata est non ledetur estimacio tua.
Debitores non sunt infames qui bonis cedunt
Vllam Soli ictus fustium non infamat neque posicio ad tormenta. Nemini non est
Site Nota furtum improbius
Ea que Cum patri displicet actio hijbus incipit displicere.
Decreto Tristiorum habitus ceteraque huius generis insignia mulieribus remittuntur prouato te pore quo lugere maritum moris est.
Nemo Abstencio bonorum patris neminem facit infamem.
Fustibus ubi non dampnatos intelligitur confiteri crimen qui paciscitur.
Interlocucio Reformare ad frugem meliorem uite hec inter locucio non infamat
Improbum Vsurarij sunt infames.
S. fratres Infames sunt qui ludricre artis ostentacione spectaculum sui populo tribuerint

De procuratoribus

Decretum totiens satisdatur quoties de mandato dubitatur.
Eum qui Tutor nolens deferre ab admini stracione repellitur. Eius rei que non defenditur fit missio in possessione
Cum absente Mulier in rem suam potest fieri procu racione pena non defendentis procuratoris. hec est
Verum Accusatus de crimine non potest esse procurator nisi primo purget innocentia suam
Exigite Quilibet procurator datus ad a gendum non potest constituere alium procuratorem ante litem contestatam.

Cum stipe dia. si pcur no. q procur gstitu
tur ad unaz specie litis
Neqz tutores Tutores et cur actores con
stituunt. ante litez. post litez non pruatos
miores aut pcur gstituunt cor auctoritate
exigenda Quilibet ad aliena defensiaz
admittit sine madato oblata satisdaci
one de defendendo et iudicato solvendo.
Iniunctis psonis agentibus p iniunctis
non desideratur mandatu. no. q iura
necessitas pro lz quod alias no liceret
De duobus malis minus est eligendu.
Justo iniustus i uenit.
Ita demu Procuratorie exceptiones opponi
debent ante litez contestatam.
Causa appellacionis eadez est cu prima
No eo minus Etas i dampnis subuenire
no in reb pfere gestis ober morib gsueit
Litez procuratoris officiu dz ee gratuitu.
procuratiaz simpl pcur no sit ius uendendi
Iunitus procuracia suscipe nemo cogitur
Maritus sine madato agit maritus pro reb
uxoris. Quod i uno speciali gceditur in
ceteris denegatu esse uidetur
Procuratoribus nulla procur p lite gtestata
efficiatur dus litis et potest post mortez dni
litez finire.
Cum tuqz illustres p phibetur age per se.
Licet iudiciu nullu gtrusie nulle co fto pcur
Ultra Inuiuxib caus no gpellitur quis per
sonaliter adesse nisi sit psona inustior ul
causa uehemencior.

ne liceat potenciori

Pauperes sepe i fortunis potentu interce
ssionib opmuntur
Ultima apta est uoracitas creditor qui alijs
actionu suaz redimunt exactores.

si hys q pote uit ei. assignt

Quis no dz potencioris patrocinium
aduocare i fraudez agentis q si fecerit
causa pdit et si sit iusta et si potencior his
eo sumpserit i famat

nemo puat pdijs

Qui facit quod i pdijs sunt. quodqz i
tegris tm fieri uoluit uerissimille
e q pdia sua i puare uoluit transferre

ut nemi liceat

Sicut uela regia uel titulos predijs
alienis no dz aliquis suspendere. Ita n
debet pone signa quibus denotet det ten
tas ab alio esse suas.

ne fisc l res pu.

Patrimoniu fisci ad dampnuz creditor implo
rare no debet.

de negocijs gestis

Causa pietatis et affectionis domestice
cessare faciunt actione.
Sine pfrauire Cum pupille e. Officiuz dici
tur inter hoiez et homine.
Curatorez Curator i testamto dari no pot.
Si alio heres no amittit ppri debiti actioez
nisi institutus animo compensandi.
Si filius propatre solvit debitu nulla hab
actione si animo donandi fecerit. no. q filio
gstitutus i potestate potest donare patri.
Quod i morte cogitu funeris impensa agno
scatur qui debitez sit
Si patris affectu curatoris Contra curatore
gitur nulla actione negotioz gestoz.
Heres curatoris i officio non succedit.
Tutori sufficit si cu ul i pauciis laboribus
consulantur amici. no. regulaz. Gestor ne
gotioz tenet de dolo lata culpa et leui
Si cogito negotiu Gestor negotioz no tenet
de fortuito casu nisi pacto speciali.
plt Acto negotioz gestoz est fidis.
Ultima Vnica prohibicio i hibet hanc actioz
etia si res bene geste sunt.

Fur metuz inferens tenet det an fero
Qui solvit sponte quod promisit co
actus no repetit p solutu
Non creditur quez iactare sui.
Si pmu hec actio datur infra anu i qdruplu
post anu uero i simpluz
Non iterest Quod impiole factuz est i
statu pstinu reuocatur.
Ad iniuriaz non presumitur quis uim fa
cere eo ipo q dignitate sit
Si donaciones capitales minas p timesc
no e uanu. Cirme. no. c. Nouacimi. ll.e.
Si p impressionez Officiales i fraudez legis
sepe uel gingis ul amici noib abutuntur
ubi Cotractus extorti p potencias i firmat.

Fideiussor pignus emptu a creditore
tenet restitue debitori.
Hec actio non datur cu alia locuz ht
Si sup stite actio famosa no i tenditur i patre.
Doluz Ex i sidijs pspicuis pbari conuenit
ubi acto de dolo usqz ad gtrimu bienu i tentat

Eo tempore Quilibet filioz gputatur
et anno. Sicut hic. no. e famosa
Minorib Minor restitucione implorans
debet probare se lesuz.
De tutela Racione sanguis et officij pre
sumitur quis agnoscere statu alterius. Item
plt Non uidetur circumscriptus minor qui
usus est Jure comuni.

Filio familias minori in fideiussio
nibus subuenitur. Minorib sucurit
i gestis et psente tutore ul curatore in
iudicio uel extra iudiciu.
Etiaz et lex si credito. no. sit.
Non sunt Beneficiu psonale no porrigi
tur ad fideiussores sicut i reali beficio.

Beneficiuz restitucionis psonale est.

si adu(er)sus remedi(um) l(ibe)r(tati)s

Illeisdem specialibus (et) eadem actione
rei videtur exceptio locum habet.
Lex y. Inter patrem (et) filium lis esse pot(est) si aut
sit in potestate questio moveatur.
Adversus principis constitere videtur cum
quis cognoscat iure eius.
Cum (et) minores a minor legitime defensus re
stituitur. nullo modo defensus ipso iure
conservatur illesus.
Imperator non debet esse actor pupilli neque
p(ro)ficere. c. r
Restituitur minor adversus vendicione
pignoris si enormis l(esio) est. r
Donacio valet in patre (et) filium emancipatum
si ad(versus) l(ibe)r(t)atem.
Restitucio contra libertatem locum hic non
pot(est) indempnitati tamen per manum succurritur.
si adversus transactiones.
Contra transactionem re minoris adh(ibe)
satius utitur suo iure.
Solutum (et) etiam iuris repetitum amore
si ad(versus) etatem.
Expensa nui mi. que oia bene cedit id
re q. sucatore.
Malor mores infirmitas animi non excusat
minores in omnibus etatis suffragio non iuvat
si ad(versus) fiscum
Siquestio e inter peccatore cessaris (et) pri
vatum precur fisca index est in ter cos.
Ultima res minoris que venditum subias
statum. Restitucio quidem habet fieri per
iudicis officium solempniter postulatum.

Ades in statis in bor amicula non desolat
video se in inscenti filio non e necessarium
cum nolle esse heredem.

Restitucio e omnis cause reintegratio
immodo per sinnore persone committitur mo
in re ipsa. i. ex solo tempore tarde solucionis
Situtor. Tutor illegitime ordinatur pro non
ordinato habetur.
Ad holosentie. Ad intendam querela est
tempus quinquennii limitatum.
Ultima melius est ante tempus occurre q(uam) post
causam vulneratam remedium querere.

Iudex iudicare pot(est) id quod est ei no
tum ut notorium. Industria supplet
etatem. Qui sic oia facit ut doctus appa
reat non presumitur lesus.
Pater in educatione propagat sobolem
Ult filius non restituitur contra patrem.
Honor reverentia debetur parentibus equaliter ideo
Cui debetur defendere ad versus alios vel
te forenus ad usus se ipso.

Malicia supplet etatem. Iuramentum
corporaliter prestitum maioris e auc
toritatis q(uam) prestitum verbotenus.

Magis creditum instro quam testibus.
Sub Erantibus non decipientibus iura non subveniunt

Appellare debet contempnatur si sibi sina disple
facilis denegatur speciale amplius q(uam) commune
Ultima Super uno eodem q(uam) negotio non reitera
tum beneficium resti in nove p(ro)tenditur defesiat.

Non debet quis decipi principali auctoritate
Omnis Maturi e sepius feminarum q(uam) virorum
Sicut enim crescit mala herba q(uam) bona.
Sagatior presumitur femina q(uam) masculus.
Nota q(uod) in pluribus melior e condicio
feminarum q(uam) masculorum.
Quod possum per me non possum per alium.
Si quis Enotiens aliquid relinquit in tps
maioris etatis. de ea tamen est intelligendum
que complectitur numerum annorum.
Est Sive petita sive non petita sit venia in p
dijs sine decreto non alienandis filius e cond(icio).
Iurati habicione denegatur restitucio.

Solus princeps contra sentenciam pro
curatoris suorum restitui solet.
Lex y. Actor sequitur forum rei. (et) non reus eius.
Ultima Delegatus per se facere videtur
quod facit per delegatum. Indelegatus resti
tui pot(est) sine ipsa ea resti. fuerit specialiter
delegata sine alia ea delegatur. Questio re
stitucionis vaderit.
Qui restituitur in integrum sicut in dampno
morari non debet ita nec in lucro.
Ea restitui exerceri pot(est) per speciales posit.

Postulata restitucione omnia debent esse in
suo statu in quo erant ante principium cause.

Quod tempore milicie notabiliter e factum
Sicut militaribus labor est in milicia
Penultima Que apatrie geruntur non debet
a filiis ad irritum vocari. Heredes non debent
revocare factum testatoris.
Ultima | Cessante causa cessat effectus

Uxor debet sequi virum suum quocumque ipse vadit

Nota tres casus quibus minor maiori. minor
maiori. maior minori succedit.
Petente non e in potestate rei quando convenitur.
Quadruplum consequitur quis pallium quod per
se habere non pot. Equalitas e in iudicijs ob
servanda. Mora trahit ad se periculum.
Cum pracium Cotinum q(uod) convenium hodie subroga
tum est hodie loco utilius cum prestitui petenti.
Absurdum e ex diffra laborum aliquod in duci dispendio
Non. eam in quo non competat actio litis contestatur.

Cum legacionis officio funguntur censentur quo
dammodo absentes rei publice causa.
Ingratis in maioribus subvenitur.

si sepius in testo p. l.

qui neque etatis se p(ro)
traxerint l(ibe)r.

si maior factus ra. hab. l(ibe)r.

ubi ratu(m) quis re. mi. l(ibe)r.

de reputacionibus

(et) p(ro)p(ter) quam causam restit.

in integrum restitucio
postulata.

de restitut(ione) militum

de uxore militis

de eo q(uod) in integrum restitucioni

eo quod cum ma. i. re. l(ibe)r.

de alienacione in dicio mutandi gratia facta

Plura pro re publica censetur Lex minoris
ultima vel sessiona competit restitutio.

Possessio parit actionem in rem adversario.

de arbitris

Sentencia arbitri non apellatur.
In compromissis in quibus pena promittitur
ut eius metu complacitis recedamus. Sen
tencia ultra diem compromissi lata nulla est. Ex sen
tencia arbitri non nascitur actio iudicati.
Si contra videtur non stetisse qui sui non fecit
presentiam quominus arbiter sententiam possit ferre
Arbitror sentencia corrupti arbitri non tenetur.
In arbitris hac lege concedit cum sacramento
fieri compromissum.
Nudis sermonibus arbitrorum credendi non sunt
Supplicacia obstinacionis cessit cavilla
Circuitus sunt vitandi. Finem certaminis
composicio sepe accidit inter homines imperitos.
Nichil refert quod exequi volentibus fiat
Cum ambiguum eum tacet afirmat.
Sentencia arbitri per iudicem ordinarium man
datur execucioni. Actor sequitur forum rei.
Sentencia arbitri emologata per tacitum
triduum est. Apud arbitrum convencio fit
in scriptis. Citata coram arbitro coram
iudice valent.

de satisdando

Procuratio actoris si de mandato constat
non compellitur satisdare. Pena non sa
tisdantis petitum hec est ut denegetur sibi actio
Procurator rei in omnibus cavet si sit cum
iudicato solvendo cogitur satisdare

de formulis

Hodie proponenda est actio sine aliqua so
lempnitate verborum. Satis est enim proponere
aptam rei et proposito negotio competentem.

de iuramento calumpnie

In omnibus causis iurandum est de calumpnia
Cum iudicem per narracionem actoris et
responsione rei fit litis contestacio.
Sacramentum de calumpnia prestatur in primordio litis
et statim post litem contestatam.
Actor iurat quod ideo venit ad litem quia se
credit bona instancia uti. Unde versus
Istud iuretur quod lis sibi iusta videtur.
Qualitas dignitatis vel sexus non concedit per
sona ad iudicem venire et ideo ad domum mittitur
sacramentum ut est in honestis mulieribus. Tales
omnes de calumpnia iurant habentes ad
ministracionem legis auctoritate sibi concessa.
Tutores et curatores scire creduntur omnem
naturam pupillorum vel adultorum. Arguitur quod ante
litem contestatam non posset quis scire per curam
quod verum est ut totam causam posset explicare usque
ad finem. Sacramentum de calumpnia non potest
remitti a partibus cum sit inventum pro com
munitate non pro commodo privatorum
Quod fit per maiore parte refert ad universos
Actor qui iurare recusat cadit ab instantia

ta actione. Reus pro confesso habetur
Deus pro hominibus iudex est in omnibus causis
Hec iuramentis est maximum remedium.

Quedam conceduntur pro [illegible]
que principaliter denegantur
Iudicem iudex delegatus non
delegat ut sit delegatus [illegible]
Servus in iudicio fungi testis non potest
Placent causas [illegible]
Iudices debent partes sepissime interrogare
an aliquid novi addere desiderent
Nulla continencia cause non est dividenda.
Causa possesionis et proprietatis sub eo
dem iudice ventillatur.
Properandum est ne lites mortales fiant
Cause cum lex sepe omnibus materiam [illegible]
are noscitur. Iusticia et finem tenere.
Nullus tam audax inveniatur qui possit
in vito iudice litem protrahere.
Prope extenditur ad sex menses.
Nullo presente defert sacramentum in contu
macis ad declarandas expensas
[illegible] lites [illegible]
Contumax condempnatur non appellat [illegible]
remocionem contrahitur absente reo.
Sentencia minoris iudicis per maiorem
execucioni mandatur.
Litigatoris absentia in presentia repletur
Victus victori condempnatus est in expensis
Diffinimus est iudex qui litem protrahit per
amicitiam vel inimicitiam vel turpissimi
lucri gratia vel per aliud quod lucrum
vel vicium quod nasci solet aut iniusti iudicii
Iudex removendus est propter delictum suum.
Nominis iudex [illegible]
[illegible]
Advocatus condempnatus est in duabus
libris auri si per eum stetit quominus
[illegible]
Causa inferenda est in sentencia.
Advocatus debet esse cause usque ad fi
nem nisi lex vel iusta causa eum impediat
A principio cause solicitudo est advocato [illegible]
Transfusione temporis omnia pereunt [illegible]
Rem non novam iudex [illegible]
Sacro sancte scripture semper debent esse an
te sedem iudicialem.
Iudicium magis terribile est de iudicibus
quam partibus esse debeat quia qui iudicant
alios ipsi iudicabuntur. Unde dicitur noli
te iudicare neque iudicabimini.
Lis contestatur per narracione proposi
tam et contradictione obiectam.
Advocatus cum omni ope atque virtute sua
sua et studio diligenti fini quod verum
et iustum extimavit clientulum debet adducere
Cum mala consciencia [illegible]

No licet litigatori spernere aduocatum.
Debitus aditus iudiciorum clauditur con
tumaci nisi prius omnia dampna eximi
modi iuicio i effecta aduersario suo reddat.
No q pedanei iudices non citant pter
ut compareant sed per se requirunt.
Aptissimi Recusacio iudicis locum hit
ante litem c. Nobis cordi est ut lites
sine suspicione procedant.
Ante diffinitiua sinam appellari non potest
Infirmitas mtanda est. Equa de iudex
recusatur ut suspectus eligunt arbitri
apti qui cognoscunt de ca suspicionis
Certi Cotidianus usus micos facit arbitro
Ut si ptes dissenciant eligendus est
arbiter arbitrio delegantis
Illico dicatur fieri quod fit infra tridnum.
No. cum in q appellat a sina arbitri

De procuratoribus

Nuncius communis traditum sibi ad
custodiendum debet usque ad nego
cii terminum obseruare.
Arg. q iudex debet finem negocium apud
que inciatum est 2 per libelli oblacionem
Omibus Executores debent eas rusticanas
offere iudicibus aliq abesse remonet.

De sentencia iudicibus

Sentencia a non competenti iudice lata
nullius momenti est.
placet nobis Causa statur non delegatum
placet Ag.. libet sina. a quacumque iudice ap
pellari licet et ordine regulari.
placuit Duo iudices absente tercio vel
mortuo Judicare non possunt.
Ultra pedanei iudices sunt qui humi
liora negotia disceptant.

De psona iurisdiccionis delegati pos

Delegatio tenet si causa commissa ad
iurisdictione pertinet delegantis.
Delegatus a principe pot alii delegare

De legittima persona standi in iudicio

Minor non pot esse in iudicio sine tu
toris autoritate uel sine curatore
Ultima Iudicari momentanee possessio
nis pot exerceri p quacumque psona
Sub colore adipiscende possessionis
obrepticia petitio alii obesse non debet.
Ep ha. sunt ar. q p bacio facta ext
Intenciones nulli pstant eis amicabilis.

Ne quis in sua causa sibi dicat

Nemo debet esse iudex in sua causa.
Invitus agere uel accusare nemo cogitur
ut nemo inuitus agere et ac.

De ordine iudiciorum

Testamentum rumpitur agnacione
postumi. Semp de i cedenti questio
ne pnunciandum est pla. quia lob tanes
dicit in emergentibus esse uerum.

Sicque decidenti quae pro semper est cognoscenda
Cuomia maius merito minori pfertur.

De litis contestacione

Litis contestacio fit per narracione et responsionem

De plus petentibus

plus petendi tuus suma debiti euacuatur
Secunda confessio homines magis ligat.

De dilacionibus

Ista demum dilacio a iudice concedenda sit
In urgentissima racio flagitant et neces
sitas desiderate instructionis exigerit.
Incuilibus causis non facile datur dilacio
nisi semel
Si quando non est inpotate rei cum qui cunctatur uide
non pot esse instructus cum per spem suam transitum
ad iudicium alienum.
Sine partis dilaciones arbitrarie sunt.
Infra dilacione demandatum iudicis officium quiescat
Ferie in dilacionibus computantur.
Cum anobis in iudicijs cognitionum utrarumque dila
cio non solet tribui.
A procedente Ea q eae cogitione desiderant
fieri debent a iudice sedente p tribunali.
A pcedente iudice dilaciam non queunt postulari

De feriis

Quolibet tpe apellari pot sine feria sole
pnis sit sine repetina
Omnes iudices urbani ipsi renitatem artium offi
ciales quae facere debent venabili die solis.
Ea que ad agriculturam ptinent exerceri possunt
in diebus solempnibus et festiuis ne occasione mo
menti pereat comoditas celesti puissione concessa
A nullo iudice Quod nomine eximitur fructu caret
Omnes dies Omnis dies iuridicus nisi sit feriatus
ad requiem laboris geminos menses indul
gentior annus accepit.
In omnibus festis pcipimus cessare ut cognitio lis
Manumissiones et emancipaciones festis possunt diebus fieri
Actus omnes in xv. diebus paschalibus quiescant.
Prouinciarum Non est differenda sceleratorum ositiorum
p dictio Facillime in hac summi dei spatium venia
p quod multorum salus et incolumitas speratur
Pstia pmdragessima non debent quis tractari criminalis
Ultra dies festos. dies altissime maiestati de
dicatos nullis volumus uoluptatibus occupari.
In papuis festis tractari possunt ea que per
tinent ad pacem et concordiam faciendam.
Orrida est uox peonis.

De iurisdiccione omnium iudicum

Jurisdictio progatiua de causa ad psona.
Juris ordine Actor sequitur forum rei.
Priuatorum Cosensus priuatorum non facit eum iudi
cem qui nulli preest iurisdictioni.
Nemo post litem contestatam cum non est in.
Incimali Qui uenit ad alterius aducticuus ex
amine cadit amore suo.
Ultima Qui in p fessione uel negotiatione sunt possunt
eligere sibi iudicem ordinarium sub quo tenentur
in ciuilibus et criminalibus respondere.
Iudex ordinarius recusari non pot. ap tibiis.

si qn impz i' pr. 2m. li.

Vi stabiles psone no trahuntur ad extraordinarium iudicem p rescriptum alios no ebunt p sortem cu alicuius potenciam p orescunt.
Fortuna multos inuisos facit.

ubi dcemus agi optet

Crimen punitur ubi comissum e.

ubi i rez actio exer li.

Possessio parit actione inter adversario
Siquis alterius b. q̄ uenatus alico no mine possidens statim dz i iudicio dz nominare no. q bo dicat q̄ q̄ p solam conuictione
Sumaria cognitio sit fieri p sufficienti deliberaz
In act reali lis q̄ uel q̄ rediens quoque audit de ppetate dz tayat
Ultima actor sequitur forum rei. Sub illo iudice e litigandum sub cuius iurisdictione res est litigiosa.

ubi de raciocinis agi opt.

Sequaque causa quis gerit aliena negocia de hijs tenetur reddere racione.

ubi de causa stat agi.

Ubi debet causa tractari ibi nota testimonia euerissima possunt documenta pstari

ubi quis decuriali uel etat. qd que. li ultra

Actor sequitur forum rei.
Proclamacio i libertate hodie nullo spacio temporis impeditur. Iudex ordinarius recusari no pot.
Sentencia diffi. hz fert lite no. g. contr regulam generalem.

ubi senat e clarissimi.

Reatus omnem honorem excludit.
Senatores domicilium dicit quis hre ubi larem fouet. aut maiore partem fortunaz possidet. e asidue conuersatur.
Quos solus imperator uel delegat ab eo cognoscit de crimine pu' ul' priuato qui maiores illustres s criminaliter accusant. Nullique posse absolue qui condempnare no pot
Ultima termus fiscalis potest esse i iudicio.

ubi e qn lz sine iudice se uin. li.

† Hoies diuine domus agunt conueniuntur apud pcuratore cessaris

Publicos latrones cuiz i pune accidere licitam sine peccato. Nocturnus popullato agrorum creditur sine pena. Dignum est ut unusquisque mortem qua minabat excipiat

ubi cu fiscalib e diuine domi.

† Quando cu agitur i ter fiscum e priuatum pcuratoris cesaris iudex e i ter eos.

de i officioso testo. li.

Repentini casus iniquitas pconiectura materne pietatis emendanda e. No. q p tinz bonu presumit e futurum.
Parentib filij tenetur suae patris diuisiam
Quod semel pbatum amplius pbare no possu
Querela repellitur qui uoluntatem testatoris agnouit primo.
De i offic. testo. militis testamentum per querelam no expugnatur
In catena paria delicta mutua conpensacione tollut

Si pater ffidei comissaria substitucio filijs facta ualet quia no magis querelis filioz grauat q̄ cuiz prouidet.
Cum duo agentes querela septe unum eo bud uincit e ab alio superatur.
Cum qui contra eandem p sonam i diuersis iudicijs audiuntur tercia p porcione.
Contra maiores no cessantib no aut pfiste
Qui sibi pruidet i uno e allio sibi consulit
Cum filium creat pbita agit qrela h̄ testz filij
Si filiam no pfest aliqd fieri ex ea u fiat ea propter qua fieri debet
Puta no valentu q i osulto cultore fuit filia. Montanee sur uoluntates mulierum
Stris no agunt querela nenetes extineam fueresali. fratr. consanguineis exceptatis fratres fratres uti no agunt qrelam si psone turpibus i stitutis.
No. beneficium p bene malficio pom
Liberi amici inimici mei dr meus inimicus
Quoniam tres donacio p imperial conputat i quantitate conferuntur.
Omni modo heredes no debent dedignari que testator no dixit. Quilibet presumitur gratus nisi profetu ingratus.
Quilicia que uendi pot i putatu i quantitate nota agi legitime ad suplementu.
Que nupt legitima porcio est quarta debite porcionis ab intestato.
Quonia impresttacione legitime porcionis nemo grauari pot.
Siquis i suo nota auaricia puniendus
Iniquum e ut alico odio allius pregrauet
Satis crudele e cu q no scit i gtutu exitium
Siquis filium. Imperator omes subiectos reputat filios uel nepotes.
Querela finit quinquio agi dat
Si qn no est credendum minorem inope qui iura tuetur uno uerbo uelle subuertere totam obseruacione testamentor.
In simplici donacione uideri datu quantitate poterat i dulgeri. filij sunt addequa patria uocandi non contrariis preceptis. Simplex donacio n. t. uiuos e putatu i quantitatem u hec dicat expressim
Pst omi totu uult totum amittit.
In legitima porcione filius no grauat cuius quod deficit no suplet ex ipsa sibi testatoris
Querella hodie transmittitur ad descendentes no preparata uel coniuncta.
Ultima nota triplex ee peculium. Pater familias no potest habere peculium.

Donacio facta i filios emancipatos per statum ualet.
Precibus ubi e eadem ro i eadem iuris esse sumitur. Si filius remoueri debuit a pperta gesta sunt hec querela no dat cu alijs casibus est de querela i offiaose donacionis ascendentibus e descendentibus tm datur.

Si totas No. q. qs uen[it] h[er]ez fen[d]i simz.
Cu[m] donacio[n]is hanc cessare facit fac
te donacionis agnitio.
Simat[ur] quod i[n] modestate fen[di] e[st] renuncia[t]
pl[ur]ia Consiliu[m] r[ationi] co[n]ue[n]ientius spectatur.
Ultima Utraq[ue] querela ad compesce[nd]a
dos malos mores i[n]ducitu[r].

Promptu[m] e[st] leges religibus ne[c]no[n] dari

Statutu[m] i[n] fisco extenditu[r] ad p[ri]uato[s]
Si pos[t] fructib[us] augetur hereditas
o[mn]i ab eo possidetur aequo peti pot[est].
Hereditas maiore q[uan]titate p[er]sona uel
causa mutatur condictio rei.
In restitue[n]da Compensacio ueni[t] i[n] hac actio[n]e
Si putas Qui e[st] in alterius potestate tu
tore[m] habere no[n] pot[est].
Hereditatis petitio hereditatis inpetra[tio]
tam i[n] re[m] q[ua]m i[n] p[er]sona. Peticio here
ditatis no[n] datur c[ontr]a titulo possidente[m]
Si filius longi temporis detencio indu
cit agnitionis p[re]sumptione[m]
Cogi possesso[r] no[n] cogitur dice[re] titul[um] sue pos[sessionis]
Ultima Actio i[n] apellat[ur] c[ontr]a in tale iudica
[tu]m contra agentes ex c[on]tractib[us] defuncti
s[ed] c[on]sultia no[n] lucrative exceptio locu[m] h[abe]t.
Hec actio bone fidei e[st].

Axit mea i[n]tellige[n]tiu[m] processu[m] quod
mei co[n]templacione tibi e[st] aquisitu[m]
Si i[n]feriore hedificiu[m] solo cedit
Domu[m] male fidei possessores ei quod i[n] re
aliena impediunt nulla[m] h[ab]ent repeticio[n]e[m]
nisi necessarios sumptus fecerint.
Si ex mea res empta de pecunia mea no[n]
est mea.
Partu[m] partus sequit[ur] condicione[m] ue[n]tris
Dote maritus e[st] d[omi]n[u]s rei dotalis.
Iudici tu[m] facienda est fides i[n] iudicio
Si quis sciens Bone fidei possessor sumpt[us]
recupat opposita doli exceptione.
Cu[m] a matre filius heres rem sua[m] a
matre uendita[m] uendicare no[n] pot[est].
Si fundu[m] premissa denunciatio uel amoni[tio]
no[n] facit no[n] parente male fidei possess[or]
a p[er]cipiendis fructib[us] excusat[ur] qs ff. t.
Re tua p[ro]p[ri]etatis error no[n] preiudicat ultim[a]
Certu[m] e[st] Male fidei poss[essor] tenet[ur] restitue[re]
om[ne]s fructus extantes rei uend[icatione] c[on]sumptos
condicione sine causa.
Bone fidei no[n] extantes tu[m] off[ici]o iudicis
s[ed] post lit[em] c[ontestatam] off[ici]o iudicis uniu[er]sos. Un[de]
Quid retines debes cu[m] fructibus illo[s]
Cu[m] bn qd retines tu[m] c[on]stantib[us] illud.
Solempnib[us] Si solius ce[n]su[m] p[ro]p[ri]o alio mini
me talis solucio te d[omin]u[m] fecit.
More litis ad complendu[m] p[re]scripcio[n]e[m] pro
dest t[em]p[u]s soli[us] lit[e] c[on]test[ata] precedens.
P[re]t[e]r d[omi]niu[m] rei no[n] aquirit[ur] sine i[n]stitu[t]ia

dictine de ordine regulari.
Res aliena pos[t] lex ista ualet p[ro] pane q[ua]rendo.

Nota cau[m] i[n] quo uxor relinquit maritum
usufructuariu[m] eiu[s] s[ed] or[dine] bono[rum]
Cu[m] modica refectio domus ad usu[m] fruc
tuariu[m] p[er]tinet
Neq[ue] usufructuarius no[n] prescribit
Ambiguitate Morte usufructuarii extin
guitur usus fructus.
Cu[m] antiquus i[n]d[e] cui habitacio e[st] relicta po
test ea[m] alteri locare
Antiquitas. Usuffruct[us] relictus ticio uel
heredi suo no[n] extendit ult[ra] heredem p[ri]mu[m]
Ampl[ius] Multi casus i[n]cidunt reb[us] mortalib[us]
In obscuris quod humanius est sequimur
Pl[ur]ia Multe, et i[n]numerabiles cause rebus
incidunt mortalibus p[ro]p[ter] quas ho[m]i[ne]s q[uo]d
habent ingitu[r] retine[re] non possunt.
Ultima Testator relinque[n]s usu[m] fruct[um]
filio alterius. potius contemplacione
filii qua[m] patris reliquisse uidetur.

Seruitutes habentes naturale[m] ca[usa]m
longo tempore prescribuntur.
Ut i[n] p[ro]uinciali tueri pacta r[ati]o[n]es seruan[tur]
inter contractos debent
Preses Ordinata caritas a se incipit.
Auarum e[st] et crudelitati p[ro]ximu[m] improperare a
micis studere comodo suo no[n] alterio. Statu
ta co[n]suetudinis forma obs[er]uanda est.
Alterius Quodlibet p[re]diu[m] presumit[ur] liberu[m]
ni[si] q[uo]d p[ro]betur e[st] e[ius] cuiuslibet usq[ue] ad celum
Si i[n] edibus Quelibet presumitu[r] libera ni[si]
si ab aliquo probetur ipsa[m] s[er]uitute deb[ere].
Per agru[m] uti uia p[ro]p[r]ia nemo recte p[ro]hibetu[r]
Ultima Qui longo tempore sui iur[is] mini
me co[n]secutus e[st] se[r]u[itu]te[m] p[ro]p[r]ia sibi desidet subuen[i]

Contra negantes non semp[er] expedit neg[a]re

Filius dote[m] uxoris sue qua[m] pat[er] recep
it i[n] iudicio familie her[ciscunde] deducere pot
Aduersus Castrensia uel quasi no[n] tene
tur quis conferre cu[m] fratrib[us].
In ipu[n]is Clemencia plerumq[ue] omittit offensa[m]
ita du[m] p[ro] digna mitiora obsequia mitigat
posteriora derogant prioribus.
Eaque No. q. noia d[e]b[it]ori[s] d[e]b[it]a diuid[un]tu[r] sigua arbit[rium]
famil[ie] h[er]c[iscunde] uoluntate[m] testatoris plene s[er]uare
Quot filii tenentur s[er]uare diuisione[m] patris
illa s[er]uanda e[st] diuisio cuiuslibet testatoris
Generalit[er] pl[ur]a p[er] p[re]cedentia t[er]minatur.
Inter filios et filias No. e[st]
Certu[m] peculia post morte[m] patris i[n] diuid[en]
da hereditate ad collatione[m] reuocanda sunt

de sufragio

de s[er]uitutib[us] ra[tionis].

v[id]e de leg[e] aquilia.

p[er] familie herciscunde

alie sut notabil[es]

appr[e]hensa

Si divisione. Per divisionem adquiritur dominium si possessio fuerit apprehensa.
Cohered[ibus] absentibus p[er] p[rae]sentes non generatur p[rae]iudicium.
Filie pater p[re]sumitur donare filie eo quod rem nomine eius emit. In iudicio famil[iae] habetur ratio sumptuum bona fide factorum et dampni dati.
Incerti iuris notabilis est.
Filium que sentem [illegible] lex difficilis est
Preterea pater inter filios testari pot[est] quibuscumque verbis non servata alia iuris solempnitate.

communi dividundo

Ultra instituitur vel actione nemo detinet invitus.

communi utriusque iudicis

Divisio incerti optinet emptionis no[men].
nota quod divisio iudicis habet [ti]tulo
Etiam nota quod sententia que non valet iure arbitri valet iure pacti.
Maioribus. Quod inter eos placuit fieri et debet in melius reformari.
Si patruus. Res empta de pecunia mea non est mea.
Si cum patruo. Nota quod res dividi possunt subiectis et deficiente concordia habentur pro indivisis.
Frangenti fidem et fides non est servanda.
Si fratres. Notabilis est.
Possessionum. Nota quod agnatio vel affinitas separari non debet quis non feret liberos a parentibus sorores a fratribus [illegible] sequi.

familie herciscunde

Successionum vetera monumenta servantur sive nihil sit inmutatum.
Si quis non diffinitionem [illegible]
interp[re]s. Unus quisque debet esse contentus suo.
Cum ipse in hac lege deficit [illegible] in salutari suo quia cum iactaret se intelligere omnem scripturam hac nullo modo potest intelligere potuit.

de confertis eidem litis

Unus consortium pot[est] pro aliis respondere ante litem contestatam et post.

de noxalibus actionibus

Noxa caput sequitur.
Si servi vestri dum ignorantes de delictis suorum solum tenentur ad noxe deditione.

ad exhibendum

Iudicis est inquirere veritatem.
Neque Commutatione litis alia res ex ipsa.
Non ignorabit. Cum tempore litis contestate possidet et tempore sine presumitur possidere.
Exhibitionis. Cum rem de[teri]ore detinet in eadem forma liberatur ab hac actione.

liber iiii

Preterea humanum corpus ad alium transferri locum non pot[est] nisi ex necessaria vel iusta causa interveniente consensu superioris.

de rebus eorum qui sub tutela ...

Causa decisa iure iurando preterquam periurii minime retractatur.

Iuris iurandi. Iuris iurandi satis contempta religio deum habet ultorem.
In bone fidei. In omnibus contractibus propter probationum inopiam licet deferri iuramento.
Eum etiam nota quod tutor prestat sacramentum diffinitivum in causa pupilli. Sed an debeat vel non.
Nec filius. Statuum filii patris obest non debet.
Actori. Ex iuramento in formam nascitur actio in factum ad similitudinem iudicati.
Si quis non sed redire ad id quod putavi remanens vero contra non de eo exordium alterius.
Generaliter. Multum discrepat iuramentum [illegible] principali. Eius etiam appellabit ab hiis que ipse facienda [illegible]
Iudici appellacionis si prima sententiam emendat.
Delator sacramenti appellare non pot[est].
Quod sacramentum mittit ad absentes ... ius ex pensis fiat. arbitrio relinquitur iudicantis iuramentum aut in presentia aut in sacrosanctis oratoriis celebratum.
Ult. Ex periurio nullum lucrum alicui accedere debet.

Hereditaria bonorum ad scriptos heredes pertinent pro hereditariis personis porcionibus. Si promodo emolumenti non est admittenda petitio que non continet equum vel usitatum.
Cum inter matrum revocaturum stipulacione.
Eos qui officium non potestates qui accipiunt pecunia mutuo a subditis [illegible]
Si pro mutua. Cui stipulatur ultra legitimam quantitatem reducitur ad legem non repellendus est a sorte qui usuras licitas stipulatum.
Eo quod Carta non continent quod vel [illegible] separatur incendium non est.
Si in rem communem [illegible] alie sequentes sunt notabiles.

Salarium advocati petitur nullo pacto clientuli tunc debent solvere salarium [illegible] que optinuerit consequatur a parte ea excludit qui non dubitavit in cavendo quod de pecunie debuisset.

Pecuniam petiturus debet secum afferre placitos et convincere debitorem suum.

Indebitum solutum sciens non repetit.
Preterea Salvinus vir fuit summe auctoritatis et ordinator pretoriani edicti.
Sepe nos trahit in suam sententiam summe auctoritatis.

Ubi principale non tenet nec consequentiam.
Si ex repetendi levitate perfecta donacione revocari non pot[est].
Si liber. Non semper percipit iudex. Sed ortatur sicut hic evenit in duo que ortatur salva reverentia placito suo stare.
Ad notationis causa. Si pro adventibus sunt

quo min' aduceet restituat q̄d recepit

Soli iudici fides ē inuidio fracedia
Cute Impari cū turpitudine melior
ē condictio possidentis
Quod euitandi Concucionis crimen in
aliuz ēē non debet.
Decalon no ualz supplo q̄ mācs bonos fieri.

Singulli fures tenent insolidum nec
quod unus psoluit alium liberat cū sit pena

Fiscus debitorem sui debitoris ante
diez solucionis cōuenire potest cum pro
pter necessitates publicas.
Mala fide Male fidei possessores fructus
extantes rei iudicatiōe ōsumptos codic
tione sine cū restitue compelluntur.

Nota hic illaz clausulaz. si ita est.
Nominibus ī dotez datis no. ē.
Ob causas Iniuriosum ēuenie colono ob
causas ppri debiti locatoris
Sicut Sicut a domino ppuz ē ōhere l' libz
no cohere ita ex post fco. mte ē ōsuare
si a creditore. Nota ar. q̄ cessa psona
li actione ī ōsequens ypotecaria cessa certu.
Vltia. hodie plus ōuenienda sunt posse
sores ī madatores ǭ̄ pnciat ad pstez poss

Actiones defuncto ōpetentes heres pot ī
tentare sicut defunctus poterat.
No dz nimia ulor subtilitas obsuari
ne latitudo uolūtatis ōhentiū ipediat
Stipulaciones ī promissiones accepit pō
mortez ī psonis heredum esse incipiunt
efficaces.
Ob maiorz culpa uīcs nexāi uetant lege
pstia Maritus pot ī tecedere puxore
Nemo obligatur ex alterius contractu
Vltia Pate debitum filij solue tenetur

Ex cōtractu filij ōstituti ī potestate pa
tris pat ultra q̄ de peculio no tenetur
Patris Ex psona patris uinctus no
potest filius conueniri
Liberti ut sui ōueniri no possunt.

Statu liber suo equiperat ut decan
gest no teneat.
Promisse liber factus tenet de pmis
sione qua fecerat ī suitute. ob liberta
te a domino ōsequendaz.
Licet Ex delictis manumissus tenetur
na noxa caput sequit delinquentis
Vltia Si ī dum sui delinquat dominus debet

eos castigare fustibus quia mutu iudicāt inter
sum ēdiz ēē pot ymo n̄ ex delictis.
Post manumissione pot suus a dno conueniri

Tutor non tenet' solue debita pupillor
Si ī eam ōuatus sui debitoris de suo
debitorem nisi p modum execucionis senten
cie conuenire no pot.
No pus fiscus sui debitoris debitore ōuenire
potest ī uento suo debitore no soluendo
Vltia Ex sola dilatione nois ī solutu utile pot ītetari

Pro hereditariis porcionibus heredes sunc
ta hereditaria agnoscere compellunt
Possessor ū rei obligate pot ī solidum ōueniri.
Heredem Uxor quodam. heredem mariti dz co
uenire no hereditarios debitores.
Sub ptextu etatis pupilli no differtur exac
tio creditor.
Ut debitum Nota. q̄ no est p potestatem pe
ticio admittenda. sz maior ea debet pre
poni minori.
Si adulta Pro ea sola pte ōfundit actio
qua creditori meo succedo.
Vltima Creditores debent herede no legatarios
conuenire
Ex delictis lite ōtest cū defuncto heredes
insolidum obligantur ne ditent scelere alieno

Triginta/an. spacium ī uita sluz actionum
Omnes res appellacione pecūe continentur.
Controuersia de noie ē sinaalz reliquenda
Vltima Epistola dmi adriani dat diuisio
nis beneficium mandatoribus ēfilibus de
rigore ī solidum obligatis.
Ubi eadem equitas ibi idem ius.

Debitori incumbit pbacio si asserit
se soluisse.
Possessiones Cum possidet absoluit actore
impbatione cessante.
Proprietatis Solo ī strumento emptionis no
transfertur dominium ī m emptorem.
Instra Priuata scriptura. ne ī mea non
obligat exposita sine causa.
Dispositione non emanatione testatorum no
luntates pro lege seruantur.
Exemplo perniciosum ē aliquem ppia aucto
ritatione sibi facere debitorem.
Frustra neccessum ne ab eo qui lite pulsat
probatio cōgeritur.
Cum te no presumit minor quis co pciam
minor fuit
Neqz naturales Non pbat hec esse prod
ab hec ōtingit abesse.
Cum res no. q̄ sūt necessaria ad rei ēpte dominium agnos

Cū fisc' ul p uat' debi. sui debi. ōueni. pos. ē l.

De hereditate uel actione uendita.

De delictis defunctor.

De ōstituta pecunia

De pbacionibus

No eplis sed natalibus vel adoptionem
sititutur parentela.
Nd nuptis Ascendacionibus filii co stituuntur.
Sine pos. Quod semel fuit et nunc meum p
sumitur et heredum meorum. In possessione semper
Cu scribus siunctus est pa istro semec. Cum plet
ad pbacione No. q no d3 fieri p lucio
vel i tugurio q ome emolumentum no prestat
No. q res depertia mea epta mea non e
Exceptione Nota quando dilatoria ex
ceptio opponi debeat et probari.
Si de pos. Nota eam ubi sola substractio
i strumenti emptionis sufficit ad plus dnii
Ad pbacione matris et fratrum meorum co
sensus michi pjudicare no debet
Actor Negantis factum per rem natura
probacio nulla e.
Iubemus Cui semel maluit. hodie mal p̄fuit
Sciant In criminalibus causis exigitur pro
baciones luce meridiana clariores.
No astringitur quis de statu suo solummodo
probare p testes.

Detestibus

Etiam domesticorum testimonium reprobatur
Solam Testis iterrogatus de causa
sui testimonii reddere eam debet.
Eos maiorem ad hibenti fidem testi qui pro
ducitur eius eo que sit necesse time.
Fides e omni gre et potestatum preferre de
parentes et liberi nec prose nec contra se
ad testimonium admittuntur.
Nimis Grave e q quis o se plite cogatur
Servos Servus p dno ul contra domi
num i terrogari non debet.
Iuris iurandi Testes ante q testificentur
iurant vel testificari honestioribus po
cius fides adhibetur. vox uni vox nullius
Quoniam Unius testis esse no potest.
Cibandi sunt testes a pte pducente.
Libertorum Liberti ad usus patronos testi
ficari no debent.
Nullum Nota quod testes compellantur
dicere testim no obstante aliquo privi
legio vel fori p scriptione
Nota testem debere dicere insecreto. No.
testem vana et falsa dicentem etiam sine
acusatore puniri.
Si quis Testes quos produxi p me i alia
lite contra me reprobare no possum.
Si qs testium Testes quos pduxi p me i alia li
te contra me reprobare no possum.
Testium facilitate testium multa invitati
contraria p petrantur. Nota testium ubi
quos testes ad pbacione solut. debiti requirit
Si quando Nota compelli testes fere testi.

Cui quod maius e committit multo forcius
id quod minus. No quis p alieno como
do dificultates ppas sustinere.
Ultima partes civitatis coram arbitro etiam
coram iudice ordinario uti possunt
Si uteris Res i te alios acta. aliis q

Non obest amissio instrumentorum si res
potest aliter aprobari.
Comodatarius absque conventione de casu
fortuito no tenetur
Ultima pretextu debiti restitucio spe
ciei comodati no pbabiliter recusatur

Fructus rei pignorate d3 sibi debi
to creditor computare
Si creditor Creditor pignus quod casu fortu
ito pdidit restituere non tenetur
Que fortuitis casibus accidunt nullo consi
lii iudicio prestantur.
Creditor rem pignoratam talem restituere
debet qualis erat obligationis tempore
pignus Quod i bonis remanet debitoris
no itellig culpa quam consuetudo admittit
Nec creditores presumitur et hodie habetur
qui habendi eam causam habuit.
Pignoris Rem pignoratam no tradita sua
autoritate no debet creditor occupare.
Ultima pignoraticia no tollitur longo tpr

Quod hee actiones locum habeant tria
i venire oportet.

Depensis et de i rem verso. no. sunt ac
tiones et cognomina actionum.
Usure Dispensacionem soluti fit i spectu rerum
Sicut iniquum e i nstris casu pditis de
bitores debita declinare
Iustius Etiam sit certa divisio facta tenet
Cum i stris pdita certa nec ho no tollit sbahuiu
Scripture diuse scripture ab eadem pte pro
late e no obtinent firmitate.
Contractus Emptor recusans adimple
re contractum datas arras pdit. venditor
no recusans refundit duplicatas.
Iudices No. dicta testium i civilibus causis a
libi recipi et ad alium iudicem sigillata mandari
Sequitur autentica apud eloquentissimum.
plures No. q rei negando faciunt ius agen
tium vacillare. Q(uod) favore ?? q
Apocha datur debitori antapoca creditori
Compacientes Credendum e artificibus qui sunt
experientia eius rei de qua queritur.
Ultima No. q i criminali causa in vitium de calump
Quanda subtili relencia teri u i ??
Abreviande sunt lites.
No. q sufficit si quis iuret se pdidisse.

In contractibus consideratur potius rei ueritas quam scrip
tura Nota casus i quibus quondam
filius famil gerit in quantum facere pot.

Nulla filii famil maiores fideiubentes
pro aliis obligantur.
Si sunt Servus non pot rem dni obligare
Si quis Nota quod qui procuratori meo uel consul
tioni pecuniam credidit conuenire me pot si ma
tum non habeo uel pecunia in rem mea uersa est
Si ex alio filius fa. quod patre uel contra pot fideiubere
Si mandatrix Si liberum Non potest transfer
dominium qui non habet.
Cum ancilla Servus impubes obligat
dominum in quantum peculium locupletior factum e.
Ultima Nota familiares epistolas non obligare

Per procuratorem acquiritur nobis domi
nium et possessio.
Cum per liberam personam quelibet nostro nomine ...
acquiritur nobis actio ypotecharia et sin aliis cessio
Si duo Nota quod in stipulationibus nouationis proferuntur
Nota est suorum malignitatibus obuiandum

Nota quem primum ex mendacio.
Zenodorus Nota in hac lege V. casus in
quibus filius fa. accipiens mutuo non iuuatur
Si filius Considerandum est pocius obliga
tionis origo quam titulus actionis
Si permitere Conualescat pignus succede
re obligatarie ei cuius res fuerat obligata
Macedonianum Cessare facit macedonianum cum
fauorabili studiorum. Cum iussu patris con
trahitur non conuenitur in quos usus pecunia uertat
Si filius ... contra macedonianum contrahit
nec etiam de peculio agi pot.
Ultima Rati habicio retrotrahitur et man
dato comparatur.
In filio fa. milite maced non uendicat sibi locum
quod expendere non credit nisi extra castrensi.

Mulier non obligata pro alio solu
ens non repetit quia fideiuben
ti mulieri succurritur non donanti.
Frustra Nota quod succurritur mulieribus
fideiubentibus in rem suam.
Sicut Mat pro filio fideiubere non pot.
Senatus Non succurritur mulieri rem
suam uendenti pro marito precium exsoluenti
Si sine Nota succurritur mulieri que res su
as pignori marito pro propriis patitur obli
gari quia fragilitati non calliditati succurritur
Si sciens Uxor re qua obligatur pro marito et
sine precio recuperare pot.
Si paternam filia pro patre fideiubere non pot
Quamuis Ignoranti mulieri solucionem in quo
erat obligata pro alio competit repeticio.
Si ad uersari Constante matrimonio pot
mulier marito ius ypothecarum remittere
Si dotare fauorabilius causa dotis fit
at cessare uelleianum.
Mulierem fideiussorum et mulieris i ... succurritur
Si mulier Muliere inuitata restituitur cre
ditori actio in pristinum debitorem.
Interim Mulier potest uiri ypothecarum

contrahentibus cum marito renunciare
Verba generalia restringuntur ad id de quo agitur partes
Si mulier post biennium mulier fo cauens obligatur
Sibi imputet quia de sepius excogitare potuit
et cautionem non fecit
Antiqua hodie unico solo cum maced uendicat sibi locum
Uetere Mulier pot fideiubere pro libertate cuilibet
Ult ...lz pot fideiubere pro dote cuilibet mulieris

Si excauit. Cum futurae numerationis spe confitetur
mutuum accepisse absoluitur non contra probet.
Cum fides. Auctor. hoc. Nota pro negatione prima esse
Frustra Cum quis alienam obligationem in se transfert hic
exemplo non uendicat sibi locum.
Si intra post biennium hec exceptio oppon non pot
Nota quod priuilegiatis succedens priuilegiato est.
Cum ult ... id quod quis accepit constat neminem obligari
Asseueratio Nota quod qui in uno gratiatur in alio releuat
Negantis factum probatio nulla est.
Tam mandatori quam fideiussori competit hec exceptio
Generaliter Nota quod prout quam in mutuo et in dote confessio con
cause preiudicat confitenti. Nota quod non ualet
promissio sine causa. Nimis indignum est
quod quis sua uoce per testaciones e id in cundem
suum reffirmare et proprio testio resistere.
Nota fidem iudici faciendam.
In contractibus Exceptio non numerate pecunie est solum
modo intra biennium continuum opponenda.
Nota tres casus in quibus preiudicat statim confes
sio de recepto.
Creditor qui confitetur debitum recepisse intra
xxx. dies solum pot exceptionem opponere nisi
differat etiam uel iurandum.
Aut hanc Nota quod exceptio non nu. pec. circa dotis
debet fieri in scriptis.
Sicut Nota fideiussor excep. debitoris uti et inuito debitore
Ultima hanc exceptionem oponit qui non oppo
nere iurauit cum insit tacita condictio in iuramento

In depositacionibus compensacio locum non habet
Extra solutum nec repeti nec compensari potest
Eius Quod non ei qui conuenitur sed alii
debetur compensacio fieri non pot.
Ultima Nota quod sentencia debet execucioni mandari nisi
in contineri proferatur exceptio
Nota quod debitum ex quo compensatur liquidum esse debet
Nota depositarium et uiolentum possessorem non pos
se compensacionem opponere.

Nota quod qui sollempnitate debitam de prestan
dis usuris nichil operatur deposicio et ob
signatio nisi precedat obligatio.
Quamuis In stricti iuris iudiciis citra stipula
cionis uinculum non debentur.
Repeticionem impedit obligatio naturalis
Aduersus Stipulatus maiores usuras sibi
preiudicat certis annis accipiendo minores
Si creditrici Nota modus adhibendum usuris circa
Creditor Nota ideo quod pluribus annis usuras sol
ui obligor eas soluere in futurum.
Quamuis Nota quod quod uni ius eligendi alteri renunciatur
Si pro te Nota quod sola oblacione impeditur

De non numerata pecunia

De compensacionibus

De usuris

cursus usurarum q nudum currere inceperunt.
Usure No e uestatum uetitum ut plurium annorum usure sortem excedant.
Frumenti Nota casum i quo ex nudo pacto debetur usura z nascitur actio ex lege.
Intonestati iudicijs usure ueniunt. ex mora iudicis officio.
Cum alegatis Nota pena quantitati apposi tam no ualere ultra modum legitimum.
Cum no stu. No. non ualere quicqd in fraudem promittitur usurarum. Sequitur. aut ad sta.
No. q tractatus de usuris hodie est correctus
Sica No. usura illicita p incertitudine tollerari
Oleo Infirmato oleo ? p incertitudinem peri. usas stipulamur z ult modu licitu
Eos Sublato principali tollitur accessorium.
Nota no ualere q suetudine contra legem
Nota de purgatione p sacramentum.
De usis Usure no possunt exigi ultra duplum
Ultima Nullo modo usuro usurarum a debitoribus exigantur.
Leges no uerbis sed rebus ponende sunt

De nautico fenore

Cum proponas Nota q periculo se exponit qui iter designatum no tenuit.
Ultima Etiam i intellectua no e periculu creditoris nisi specialiter conuenit.

Depositi

Nota inclusum lattorum casum fortuitum applicari depositarius solummodo de dolo z lata culpa tenetur
Si deposita Sublato principali accessorium durare no pot nec tenet
Desiderium tuum ex rebus iuris no conuenit
Cum hereditas hereditas diu fz substinet
Si quis Nec compensacione. nec retencione pretextu alicuius debiti pot depositum denegari.
Prima qui noluit primus iudicatum.
Nota pena frote. Nota aut bz cautum e
Ulti i Pro rata depositum consecutus cohere dibus coicare no cogitur bz depositarius factus sit no soluendo.
Indulsta alicuius no bz penas desidie alterius reportare

Mandati

Si pater Judisitie pot dus mandatum re i tegra reuocare.
Etiam No. procur adhuc sumptus repetere etiam si contrariam sententiam reportauit.
Si fideiussor Qui patitur p se fideiubere mandare creditur.
Si litis No. mandante z susapientem periculum obligari.
Si pecunia Nota. mandatorem uel fideiussorem agere posse antequam soluat. fallit. i. v. aut. hoc nisi
Comodati No. mandati fines no de excedendo
Si procuratore Procurator omnem dolum z culpam prestare bz. no casum fortuitum.
Mandatum re i tegra diu morte finitu.
Salarium iuste policitacionis peti non potest
Si q No. q patr. no licet pacisci de certa parte litis
Iure Infamis e dampnatus i hac actione directa

In re sua quilibet e moderator z arbiter.
Aliena negotia exactissimo officio geri debent
Per diuersas Pariter In maiori summa no ualet cessio que sit empta. No. tria. signa p que cessio presumitur simulata.
Anastasio. No nd audiri contra proponentem
Societas contrahi pot. uno pecunia. alio tero opam conferente.
Cum societatis Nota q omne heredem personalis actio comitatur.
Tam diu Societas tam diu durat q diu consensus partium integer perseuerat.
Pactum seruande sunt legitime conuentiones nolitur

Non queritur ut sit res uendita i presen
Lex. n. Nullus e furiosi consensus. recte tn contrahit i remissionis tempore
Si donationis No. simulatum contractum no tenere
Cum res Ex duabus causis dominium queri no pot. Proprie rei emptio no consistit.
Cum ipse. Tutor z eius uxor de bonis pupilli emere no uetant.
Si no Quod uendidi repetere non possum. quamuis pretium no soluatur. z no. q condictio ob causam no ht locum i contractibus nominatis
Empti Emptio sine precio no consistit.
Si mat Emptio rei proprie no consistit
Inuitum No dz qs cogi comparare uel uendere
No id circho Consensu finitur sententia i continenti pena. no rescindit emptio.
In uendentibus No est emptio precio uel contractu collato i alterius consentiu uolutate
Dudum Grauis e iniuria ut quis inuitus cogatur aliquid facere de rebus suis.
Ultima Perfici pot uenditio collata i arbitrio tertij. precij quantitate.

Speciale i fisco uel uendendo hereditate. hereditarijs creditoribus ut no remaneat obligatus.
Pricio heres licet hereditatem uendat creditoribus. legitarijs. z fideicommissarijs. remanet obligatus. quod tn soluit recuperat ab emptore
Nois Aduersus ignorante z inuitum ualet cessio actionis.
Emptor nois ex solo contractu itentat utile actionem
Cum tibi Nota uenditorem no teneri precise tradere. sz sufficit i te esse prestare.
Postquam ex sola obligatione nois. utilis actio competit creditori
Ex nois emptione pot emptor y poteg cam i tentare.
Ultima Cum personale uel realem cuilibet actionem. potest utilitatem itentare. Actionis nomen generale e.
Nulli priuato licitu e hre sentenciam p pupillo

Capite puniendus est qui hostes [illegible] sole uictualibus reddit ualidiores

Qui eunuchos fecerit capite puniatur

Excepta causa famis non possunt parentes filios uendere [illegible] obligare

Non ualet metu facta uenditio
Item non ualet uenditio si emptor uel uenditor ultra dimidiam iusti precii sit deceptus.
Ad rescindendum et si longe plus rem uendam quam emeris non [illegible] ipso uenditorem meum uel [illegible] decepisse.
Non est non rescindendum uenditio licet uenditor uelit [illegible] reddere duplicatum
Sine uoluntate augendo et detrahendo emptor et uenditor perficiunt emptionem
Dolus emptoris qualitate facti non quantitate precii extimatur.
Non rescinditur uenditio retractatum eo quod quis uendat quod sit nimium debitum
Si maior non quod non uacet denunciatio fiat ab eo qui ius denunciandi non habet.
Ex [illegible] non est audiendus qui causatur se uires sui patrimonii ignorare.
Si quos non rite extimari [illegible] creditum ciuitatis hii qui ad euictandum munia ciuitatum
non prodest simulate uendere bona sua

Re integra quod consensu contractum est dissolui ad uinculo generare uoluntatis perfectum Nota quod citra dationem non facit rem non esse integram.

Pro tributis sunt omnia bona cessantium [illegible] obligata.
Si deficit unum de solempnibus deficiat quod agitur. Res tractanda est presente eo de cuius precio uenditio [illegible]
Ultima uenditio facta per executorem debita solempnitate [illegible]

Necesse est eum qui comparat rei capitis censum agnoscere
Ultima transferentes [illegible] fisci non possunt [illegible]

Post perfectam uenditionem omne commodum et incommodum pertinet ad emptorem.
Nota hic [illegible] ut de euictione agi possit.
Cum [illegible] uini et simul uenditur ad [illegible] uenditionis est periculum. Si uero species periculum est emptoris.

Dolum certum est dolum uenditoris empti bone fidei non nocere.

Ex tali pacto [illegible] tacat actio a [illegible] preparatum.
Si traditio ad singularem interesse agit si res uendita non traditur.
Curabit fructuum perceptorum ratio facta ut ad usuras precii teneatur.
Minoris sine mora usure currunt [illegible]
Venditi [illegible] actio [illegible] non agitur ad rescindendum contractum [illegible]
Si fructus emptor tenet minores facit emptoris
Si paret uenditor non perdit dominium [illegible] perdit uel emptorem in possessione inducat.
Si minor non quod scienti [illegible] non infertur
Fructus post perfectum contractum fructus rei uendite pertinent ad emptorem.
Ultima emptor de [illegible] facti sibi non conuenit uenditorem.

Plus ualet ueritas quam scriptura.
[illegible] Nota quod potui nolui quod uolui non potui. Item nota alium non queri alterum actione.
Item non ex [illegible] contractu transire dominium.
Cum aliena res empta de pecunia mea non est mea.
Ultima per procuratorem queritur in dominium [illegible] hoc gestiente uel solummodo uenditore.

Nota quod quem de euictione tenere actio uenditionis Nota quod in subsidium re usucapta tantum habeo quod meo nomine gestum est
Item Nota quod qui quis apponit sigillum uidetur id quod agitur approbare
Nemo cui ius in re non habet in [illegible] rem meam alienare non potest.
Ultima non hic [illegible] alienare prohibita facere uidetur

Multum non fiscus [illegible] partis efficiat potest uendere rem communem.

Tutori uel alii officiali non potest condempnare nec est interdicta alienatio rei sue.
Falso partem mea in pro qua res diuidatur pro in diuiso possum uendere cuicumque
Ultima licet de euictione promissum non fuerit ad interesse agitur re euicta.

Nota ex pacto in continenti apposito noua [illegible] Nota [illegible] informa [illegible]
Cum ex Nota qui prius tradit rem non potest uendere [illegible] statuta [illegible] non soluat
Commissorie Nota ex pacto uel eo dominium tacite transferri
Qui unum ex duobus eligit alium renunciasse uidetur.

De actionibus empti [illegible]

Si quis alium uel sibi

De rebus alienis non alienandis [illegible]

De com[muni] rerum alienatione

De aliquo [illegible]

De pactis inter emptorem et uenditorem.

Ininicio In bonefid cōct venit usque ex pacto i contracti apposito ex mora.
Cum te si ab distractus vendidi ut aliquid facias nec fecisti recuperabo re precio restituto.
Si ante nota remedio denunciacionis. De posicionis et consignacionis consuli contra fraudem
Ultima nota pactum valere ne i loco vendito monumentum vel ecclesia constituatur.

Moveor. Nota in quo statu te invenero in eo te tenebo donec contrarium apparebit
Ultimus cum minoribus i edictum videtur videtur i maioribus i interdictum.
Nota ytaliam ee meliorem ceteris provinciis

Nota cum aliquid prohibetur prohibetur et id ad quod pervenitur ad illud

Servus venditus vel donatus ut manumittatur efficitur liber ex constitutione divi marci et commissa ad aufidium victorinum.
Ea quidem emptor prestare libertate non potest an alle prohibite alienari vel manumitti.
Ultima nota quod lex factum homo representat.

Redhibitoria sex mensibus quanti minoris anni spacio limitatur.
Si aput viam post venditione accedentia non venditoris dampnum respiciunt sed emptoris.
Temerarium est et quasi impossibile factum alicui promittere.
Si pro dolus Nota quos malas herbas habentes ac lesisserit redhiberi
Ultima Servus fugitivus ita potest redhiberi si supplet emptor quod apud emptorem fugere consuevit

Nota contra ordinamenta et ordinationes que et qualis faciunt paratica et societates operarii et artifices lombardie.
Qui conceditur nundinas i suo facere non debet stalaticum exigere nec illuc venientes occasione annua sibi debiti molestare.

Propter non solutum vectigal res i fiscum committitur.
Penes ad vectigalia qui pluris obtulerit preferatur que locatio est non minus tempore facienda
Unum non valet receptum si vectigal remissit non solutum
Universi Nota vectigal non solvendum de rebus que i iure ad usum proprium transferuntur.
Ex prestacione Nota octavam eius quod vehitur pro pedagio exsolvendam.
Legatos Ambaxiatores pro rebus quas portant hinc pedagium solvunt non de hiis quas hic emerint i recessu.
Vectigalia pedagia colligere i solacium augustarum suarum civitatibus precepto concedere eo suevit
No. quod pedagia de novo constitui non possunt ...

Nota subtili ingenio aurum abradebant auferentes iudeos qui denarium receptum non vendicat tergere ut consueverunt criminosa festinat.

Permutacio bone fidei est et fidem obtinet empcionis
Ex placito Ex pacto permutacionis non nascitur actio re nondum tradita.
Cum pro rebus No. ex permutacione transire dominium
Rebus certo pacto traditis si non paratur agitur prescriptis verbis.
Emptionem Empti i speciebus hic idem dicitur non consistit

Locator orcor de can fortuito non tenetur
Nota culpa presumi ad usus eius reliquis rebus salvis. Deposita asseruit perdidisse
Edem Nota tres casus in quibus potest dominus expellere inquilinum tota pensione soluta ante tempus.
Ex divi duobus orcor qui renunciavit custodie tacite vel expresse tenetur custodes solummodo exhibere. quod si custodiam in se recepit eam prestet.
Certi Domo locata ad obligationem omnium illatorum non spectatur scientia locatoris. sed in fundo locato aliud observatur.
Nemo rem nobis locatam possimus alteri locare
Licet propter sterilitate remissionem fieri pensionis nisi sterilitas compensari possit preterita ubertate.
Emptorem No. quod emptor non sit necesse stare colono nisi eo
Viam veritatis ignorat qui non credit heredem i conductione succedere.
Invitos Conductor finito locatoris tempore reconducere non tenetur.
Dampnum Agressure latronum non tenetur locator refundere conductori
Si divisa Si a pluribus per singulis partibus conductio facta sit non debet unus pro aliis ...
Si de fundo quem locator expellat ex conducto consequatur interesse.
Legem quidem conductionis servari convenit
Conductor qui i conductione finito perseverat videtur conductionem tacite renovare.
Excepto Quoque i tercdit sterilitas ... tne locustarum.
Circa Si alteri remittat. remittit non compellor
Si olei Non possum i fringere factam locatione si alius plus promittat.
Ad probacionem locasse rem ei qui dixit se dominum probat dominum locatorem. Ceterus nullus tenetur dicitur consentire.
Si quis conductionis No. quod si rem tibi commodavi vel locavi prius debes possessionem michi restituere et de proprietate postea litigare.
Si tibi Actio non nascitur ex nudo pacto.
Conductores Conductor tenetur i eodem statu restituere rem conductam.

Milites armis non negotiis privatis occupentur ut muneribus consignatis iugiter in herentes re publica aqua alunt ab omni sellorum necessitate defendant.
Vectigal finita per locatione cuicumque velit licitum est de novo relocare quod fuit in scolasticis.
Perpetua conductores alienarum rerum in spacio detinentes si restitucionem rerum facere lis ad diffinitiva expectavit et rei restitucione restituere compelluntur.
Ultima qui militi re latuit reditibus omnibus perdat. huius autem rei delator non vituperandus. sed pocius laudandus.

Contractus emphiteoticus per se est a vendicia a locatione seiunctus.
Non hinc contractum fieri debere in scriptis.
Particulare dampnum rei emphiteotica respicit. Dampnum non in re totaliter perempta lex h. Cessante emphiteota per triennium solvere pensione repelli potest nulla meliorationibus habita racione non requiritur an interpellatus fuit cum dies pro homine interpellet.
Ultima Emphitheotica rem vendere volens debet denunciare domino et cum ceteris in emptione preferre.

Sponsa per verba de futuro alii nubere non vetatur.
Sed si sponsus in eadem existens provincia per biennium nuptias perficere differat. in pena alii nubit sponsa patris defuncto sponso vel sponsa reditur arra dati.
Si patre tutoris arbitrium non debet admitti contra patris voluntatem.
Consilium mulierum plerumque reperitur ad usus propria comoda laborare.
Ultima Conveniri potest ut is qui destiterit perficere matrimonium arras restituat quadruplatas. Alia vero pena apposita non teneret quia in contrahendis nuptiis libera debet esse facultas.

Nota aliquid prohiberi non tamen dissolvi vel quod per ventum ad illud

Cum inter Codex dic quis potest esse sponsus et vir. Proprie dicitur uxor postquam venit ad maritum.
Sicut. Etiam in contractibus verba sunt retrahenda ad id quod sensum verisimile est non fuisse.
Si mater socrus donare potest nurui hereditario

Cum vero sponsus vel sponsa per quem stat matrimonium adimplere non recipit quod donavit
Si a sponso. Si donatio a sponso facta osculo interveniente alterutrum mori contingerit dimidia donationis solummodo. Si sponsa vero nichil perdat si donasset. femina viro donat
Mulier decet dare osculum non recipere
Si liberis Sicut dos a muliere ita donacio propter nuptias soluto matrimonio redit ad virum
Si constante augente uxore dotem augeat maritus et donationem propter nuptias
Ultima Novo nomine emendato donacione propter nuptias vocari. Relinus cum mulieribus propter fragilitatem sexus subveniri quam maribus
Dos non potest esse sine matrimonio. Sed sicque sunt dicte pacta facta in dote. pro ambulla repetita vel ligentur in donatione propter nuptias subsecuta ut equis passibus utraque perambulet.

Iudex interponere se debet et dissencientium sedare. vel quietare discordiam.
Si in propositis pater non cogitur dotare filiam que sine eius voluntate matrimonium celebravit.
Incopulandis Novo. curatore principalis dati rebus
Si iniuriis Nota de probacione filiationis seu presumptione
Causa petendarum filiorum sit nuptie precedentes
Si iniuria prohibita uxore mea possim parentes eius convenire.
Nec filium familias pater non cogit ducere uxorem
Per conventionem Nota quorum consensu puella debeat maritari. plerumque puelle verecundie cultu non promunt cum velit copulari liberi
Neque carta non facit matrimonium quod non est cum sine ea matrimonium recte contrahatur.
Nemini hodie licet duas uxores non possidere
Si donationum Pompa vel convivium non est de substantia nuptiarum.
Parentes Nota causam ubi repetuntur alimenta prestita causa pietatis.
Si imperialis Deus cotidianis hominum peccatis ignoscere peccantis dignatur.
Ar. quod testis sit admittendus licet infamis prius fuerit. Quo modo dicitur meretrix et maritata et honeste degente inhonestum vocabulum conquiescit.
Ar. quod cui dignitas datur habet ipso videatur eidem remisse in famia.
Ar. quod non est dicendus filius sacerdotis vel regis qui natus est ante sacerdotium vel regiam dignitatem. ut in c. gl. huius titulus.
Si famulus Cum de tempore nuptiarum fit mentio non de tempore ad contrahendum apto sed cum ipsi facte fuerint subsecute.

De nuptiis l. i.

Siquis alium pu Ea qua de sacro fonte leuaui
michi uxor esse no potest.
pt sut quatuncumque senes pot matrimonium celebrari
Vltima No q mulierum sequi mariti felicitatis
uxoris et fortunam esse no debet. No. no inici
ari matrimonium licet fuciat ad eu casu aquo initi

de incestis nuptiis

ari non potuit.
No est matrimonium . sed gtubernium cum ancillis. No.
q paratur ei qui delictu cognitum patefecit
No. pt puni eu q i caritate peccauit q̄ irrure
humilie No. q dicat humilis rabiecta psona
Licet Que sponsa fuit fratris mei licet u
go sit michi uxor ee no pot.

de interdicto matrimonio . l. i.

Adulta facta no pot tutori uel ei filio co
pulari. No. q no excusari impia lerore.
Cu pponas No. q sacer no pot ee mritus
sue curator. Matrimonium rite contractum ex
post facto irritari no pot. Nota legis
scrupulum osilium ut omnis scrupulus auferat
Curatoris Curator bene potest adulto suo
filia collocare sua
Si tutor Nota rraterem q̄r talia matrimonia phibentur
Vltima No. idem iuris ui e eadem equitas no suari

si quecumque po p. li.

Hic excusa concedimu michi taliis de do
mo mea ordinatim recusare.

si nuptie ex rescripto pe. Coll

Vltima Nota q no ualet concessio eius rei
de q̄ peticio denegata fuit.

de sec nuptiis.

Femine secundo nubentes quicquid huit a pr̄o
uiro debent filiis primi mariti reseruare.
Gnaliter Quod fauore quorundam introductum est
hac edit Constante matrimonio iterdicte sunt
donaciones i ter uirum et uxorem. confirma
tur tamen morte illius qui donauit
No. arbitratore posse eligi et abeo psito facto

si sec nubat mulier

Etas infancie dicitur i legalis.
Siquis poris Nota q heredes istituendo
uidetur quis alienare. Nota q i ... ob
ligatione ueniunt bona psentia et futura.

de dotis promissione

Sicut ea Qui promittit dotem pro ut fu
erit arbitratus promitte uidetur . sed arbitrium
boni uiri.
Si uoluntate Si mea uoluntate rescrip
sisti te recepisse a me quos no recepisti
i telligor promittere tibi dare.
Si pater dotis promisse actio marito compe
tit non autem uxori.
Ad exactionem dotis nudo pacto promisse ex
actio datur marito.
Vltima No. q patrum officium est dotem et

propter nuptias donacionem psua dare q pro de
Impiculum suu i cadit q efuso s... se ...

Nota qui. ic dotali. uel donata emta
de euictione sit regressus.
Viro no datur famosa actio in uxore.
Et si dotis sunt in uos et ultra uoluntate
manumitendi suos dotales maritus
habet liberam facultatem.
Nulla Mulieribus no e phibitum dare oia
bona sua i dotem.
Quod Cui rem extimata i dotem accepit
emere i telligit. soluto autem matrimonio
no res. sed precium tn reddere mulieri sue.
Quia pater et i contineti no pot pacisci
nudo pacto dotem sibi soli reddi. Dui su
i quacumque psona allia dotem dante.
Cum a soco no pot pater ex iteruallo sup
dote pacisci uel stipulari cu genero suo si
ne fillie uoluntate
Etiam Nota sensum no uerba spectari.
Dotis Mulier rei publice preferenda
te si temporis potitate ... tenet
Cu dote res extimate i dotem lucro et p
iculo sunt mariti.
De hiis Si res i dote data sedatum ... sub
trahatum actio marito competit.
Ex pec Res empta ex pecunia dotali no e dota
lis nise Que no coherentur filiam in aliquo
dotare no cogitur.
Cu circa Dimissis i strumentis tallie proba
ciones suficient ad probandum.
Pro honoribus ... dotis phonibus ... sunt mariti
Si iter hic fit extimacio ut deterioratio ...
Si pdem Maritus e dnus rei dotalis et
ideo uxor ea alienare no pot
Si dote. Vxor p adulterium dotem perdit
Si mulier Nota q mulier pot testari sup
dote constante matrimonio.
Licet Nota maritum licet penes eu dos
remaneat p ... no patere.
Vbi ad huc No. q uxor marito i capiente
facta sua male facere pot dotem recup
are no tn eam alienare debebit.
In rebus Nota mulierem i rebus dotalibus
oibus mariti creditoribus preferendam
Vxores sunt dotalium rex dne. sicut fi
lii paternarum. No. q no currit p scriptio
ei qui agere no potest.
Vltima Nota que libet dici michi extra
neum qui me i potestate no habet.

Nota actionem ex stipulatu etiam ad
dote certam competit.
Nota stipullacionem fingi ubi no e.
Vtilis stipulacio i cotem i strumento for
titudinem prestat i utili.

plus est de nichilo facere aliquid quam in utili
esset edictum de alendo prosequendo eandem
uxor rapiat et quod maritus legavit consequatur
Nota quod hodie cessat dotis retentio ob mores
malos ob liberos ob expensas.
Stimulus naturalis parentes ad liberorum suorum
educationem ortatur. Si ob mores posset
dos retineri iam mariti ad usus uxoris
excogitarent variarum genus culpe
Nota dote in quibus certis pactionibus
mariti lucro cedere non debere.
Redeunte conventione maritali ut maritus in
quantum facere potest solum modo condempnetur
Res immobilles statim soluto matrimonio
mobilium aut vel se moventium restitutio
potest per anni spacium protelari.
Nota res in extimatas dotales fieri incipiunt
fructus dotis extimate vel inextimate
ad honera matrimonii pertinet ad maritum
Dote uxoris mee ac nurus in divisione eo
sequor ante partem. Nota quod filia emanci
pata vel in exheredata dotem percipit
per se datam. Dotem quam dat extraneus
et mulieri sibi reddi tacite intelligitur nisi stipulatur
Extraneus est qui fecit dotata in potestate non est
pater pro filia dotem dans fingitur sibi re
ddi et tacite stipulari. Nota specialiter
te contestata actorem non transire ad heredes
Nota quod dos dicatur proprium patrimonium mulieris
Fundum dotale non potest maritus et consen
ciente uxore alienare vel pignori obligare
Fundus inextimatus dotalis in extimatus
dotalis incipit. Dotis extimate dominium
et periculum est mariti

Concilio de [illegible]

Hac lege quamvis mulier se viro submi
ttat. ea tamen invita non debet vir rebus an
gere parafernas
Nota que non cogi ad bonum. Conditores
legum equitatis convenit esse fautores.
Ex morte Extraneus qui promissionis tempore
dotem non pacisceretur sibi reddi. hoc facere non
potest in tempore dacionis sequitur redditur. Aliter ex
lege Nota maiore parte ad mortem reddi

Nutrix quod locum toto tempore matrimonii
obici potest dotis non vivat exceptio reo
dissoluto putet in hac autentica continetur

Nolo milites meos fictis adulacionibus
a suis focariis spoliari.
Donacio facta inter virum et uxorem confir
matur morte donantis.
Etiam nisi uxor aliunde se honeste quesisse
monstraverit que habet de bonis mariti habere in
Si ex voluntate Nota quod non debet esse me
lioris condicionis quam delinquens.
Si maritus Nota secretorum secreta debet

Ultima ulterius fit prius in speciali mansionem quam lucratus

Spuncla diu defert mulierem perdit tem
pus optimum ad nubendum.
Dubium non est omnia que conscalio gerantur iur
mento quam effectu et firmitate niti. Que
contra fas gesta sunt fructum validita
tis habere non possunt.
Consensu dolo absensu licita matrimonia contrahere
Castitas uxoris animo exasperat si mariti
accessu habeant ad alias mulieres.
Que intra domum nostra aguntur non possunt
de facili per extraneos comprobari.
In causis iusta est repudii causa si vir per
tenium propter naturalem in fecalitate coyre non possit
Iubemus Non dotalium sed afectu matrimonia contrahere

Nota quod propter delictum patris non debet
puniri mulier dote sua.
Dos a patre profecta ad patrem redire debet
quod consuetudo aprobat si filii non extant
Si quidem Nota quod morte absentis sufficit pro
bari per absentiam. seu per publicam famam.
Filie etiam matrimonio dissoluto invita filia
dotem pater petere prohibetur.
Nec maritus mariti per dote in quantum
facere potest condempnatur.
Si socer dominum dotem pro filio suo recepit
non peculio tenetur. sed in solidum convenitur

Regulariter constante matrimonio apetici
one dotis debet mulier abstinere.
Nota debet maritus fideiussores [illegible] dote uxori

Divortii Inter maritum et uxorem non datur
penalis actio vel famosa
Omnibus actus per que transfertur dominium est alicuius
Lex non Qui in dotem accepit cum aliis rebus
ad divisionem provocare non potest.
Autentica si pater.

Patrum necessitatibus liberos succurrere
iustum est [illegible].
Nemo debet habere constante matrimonio con
cubinam.
Mercatrum seu concubinarum venenis in
ficiantur animi pectora.
Quatre pater habens filios legitimos et
naturales potest naturalibus et matri eorum sola
unicam unciam relinquere.
Si quis Nichil refert utrum per filios an
per generos civitatum comoditatibus consulatur
Nec refert utrum curiales lex faciat an fo
neat quos invenit.
Divus Constantinus fuit primus imperator Romanus
humanitate Sequitur Auctoritas set patri
in plene tenetur de successione naturalium liberorum.
Cum quis Qui concubinam suam accipit in
uxorem nascituros legitimat filios etiam natos

De repudiis et de.. li.

Soluto matrimonio l. y.

Pro sidet. q. nup.

Fideiussoribus dotium

Rer amotarum

De fidibus dotium.

Divortio facto.

De alendis liberis

De concubinis

De naturalibus liberis

Nuper hic natt filio patris filia. Nota bastardos cognatis patris no posse succed

De testa tutela.

Materte tutores filijs dare non potest dari tn qsueuerut audiet cofirmari.
Si tibi datus tutor i testo si se irabiliter no excusat z de negligētis tn redeat ronez.
Tutele Nota q curator dat i utiliter

De qfirmando tutore

Si ut sponis Non valet datio tutoru i utili testameto.
Vltia In eo quod patr reliquit filio nali pot sibi tutore relinqre qui tutor debet petr confirmari.

De legitia tutela

Costitutione Nota qsanguineus .i. fratr
Patr Nota q ius agnationis no amittit iter patre z filiu nec i it fratres ut cap. d.
Vltima Minor xxv. anis tutor ee no pot feda .n. nomiz ratr qfusio e ut idez sub tutela sit z alij tutor fiat.

Qui petant tutores

Admone Adholoscentez adusus que co sistere ius ut eur postulet sibi daz
Admone Tuto queda finita tutela debet ad ulte petr curatore reddz rederr racionem
Cu amatbus No. negligēti mat casus fortuitus nichil nact qorigit i tutoribus postulan
Cu iure Tutore hnti tutor dari no pot
Vltima Matres debent tutores etiaz naturalibus filijs postulare. Nec i hac re iuris ignorantia excusetur.

Vbi petatr tu.

Petendus e tutor apud iudicez loci unde pa[ter] pueri oriūdus e ul u pessite sut facultates

De tu. ul cur. isti p. ly.

Liste liberali ordinata pro libero habetur cui monetur questio libertatis.
Maritus curator uxoris ee no pot
Luminibus Cecus curator ee no pot
Militie Miles tutor uel curator ee no pot
Neqz iudex hoiez no qsua iuris dictioe tutorem e[ss]e no potest.
Pupilli Pupillus datus tuto ee non pot
Creditore Pegmiu aut minor. debitor.
Si sororis legitia tutela ueīt datmaz
Curatore Curator qui se absentat debz suo periculo actore qstitue.
In uniūsis Adultus sine curatore in iudicio esse non pot.
Curator Adholoscenti ordinat[us] admi[ni]stratio no pot i choatuz litez desere uel se ad ministrationi subtrahere.

Ne mulier tutele offi[cium] fugiat

Tutelaz gerere officium e virile.
N aut Mater rauia ad tutela ouli pt qua testamtarijs pferut si sis nuptijs z uelecias renunciet nec debituz impedit
Habeat tutelaz. Vltia Nota filios naturales tutelaz legitima no habere.
Potuit Iulianz excusari tutoris dandus curator lz pupillus alios tutores habeat
Aduersus Durante officio ad u sus. tu z cur. redda racionis iudiciu qqesat
Probatti q ds fusu patronz curato adiugit
Licet Regslatz tn. hnti tutor dari no pot.
Supius Quod tutor i pupillum expendit, poci iusticia q solica autoritate firmat.
Non e Non debet tutor sub noie pupilli calupniosaz i stitue actione
Et si seisset Adeuz qui se tutore datu igrat gestionis periculuz no redundat
Si bona In bona causa debet tutor appellare
De hijs Ad rex suaz administracione non p[er]tinet fecunditas liberor.
Tutores No satdant de rato debita pupillorum reposcētes
Pacioncs An. xv. anni no tu cur. redderacionem
No om Tutor res pupilli donare no pot
Tutor dat si seno excusaut obligatur
Pro officio Administracionis bona tutoris ul curat sunt nuori tacite obligata
Lex que Nota q plus me diligit qui scit se apud me semp perseuerare debere.
f. Interest mea habere domu in qua creuit i qua patr meus obijt. Tollerabilius e. pnos mori dus qz fure extraneis plus qferunt annui reditus rerum immobilium q p fraudes pera diminuitur.
f. Femine secundis maritis no soliu rē pmorum filior sed etiaz uitaz adiciunt.
Nota hic q ois homo bonus q aliqd allo ad fraudez prohibendez alt ut qombustio mentetu. Generaliter usus mx diuinus. mx qtinuus mx stabillis e.
Vestes attritas ualia supuacua. fructus qui suato. suari no possunt sine detr to quiy ueniant. no uetamus.
Tuturies Tutor qua citius pot debet pfectionez i uentarij celebrare.
Scimus plenissima liberacione qsequm qui ad pceptu iudicis minori soluerit q debebat. q solempnitas in solucione iusticiaz no suatu. Quod rite z sm leges ab inicio factuz e ex alio euentu resuscitati no debet.
Cu quidam No. oms actiones quas tutor officij necessitate subierit finito officio i quondez minore trāsitum fact rtrasfer
Scimus Tutor uel cura co. fama te monetur. si no agat l pupillo non susa piat actiones.
In constituendo curatore furioso requiritur iudicis z ppiquor pmisio z cosensus

De eo qui tutor gerit

Tutores vel curatores no tenetur sa
tisdare d iudicato soluendo sed iudicio sisti
sistu pciuz dicitur quod i hys loco no
satur oltine tunc cu iudicio celebratur.

Ad eos periculuz tutoris uni prom
ac no porigitu ade q alia prouitia
ad mistrat
Si ius Nota tutore de casu fortuito
p suaz culpaz atqz pigriciaz obligari
Tutoribus Nota tutoribus casus fortuitos
ad usus quos no potuerat promitte
Si tutor Crassa z ignorancia rescissa no excusat
Vltia Quodaz tutor non tenetur de
periculo temporis post tutela.

Finita tutella vel cura i quo daz pu
pilluz vel adultuz trasseunt actiones.
Et si Quamuis meus tutor sibi dari mea
peciaz stipuletu. utilis actio michi dat

Ab uno ex pluribus tutoribus vel cur.
potest minor causa defendi.

Tutor vel curator durante officio uecti
galia oduce phibetu, Nota q multuz
operatur ultronea cofessio.

Tutor vel cur phibet admistrac n secu
tati minor satisdatioe i spiciat.
Et eciz sine i fa[...] remouet qui propt
i opia no satis dat.
Indubiu Quod gerit atutore quolibet
ster testario an p sitei satisdu. re
pupilli silua fere ipo iur nulli e moniti
no omz testari vel ex mag i sicie dei
no dz satisdatioe grauari.

Curatores suo periculo cessant qui
to tardius ad mistrant
Etiaz suspect pot i tuto testari pestilu
Impostulandis In postulado que suspecs
no osideratur precipualiter fricu lentes
pietatis offiz quod int consanguineos
vel coniuctos saguie natr pietas appelat
Euz qui pendente causa suspicionis tu
tor ab admistracioe suspenditu.
Vltia Tutor remotus ob doliz i famis
e si aut ob culpa no eque.
Oms questiones q cerunt an tutelaz
ea pendente moueri possunt.

Vltima Mater non tenetur obtuto
re no ydoneu petitu n suo periculo dari
fuit i decreto iudicis spaliz h prensuz.

Pater no potest michi tutore dare
que mat mea decedens proibuit eo
michi dari.

Tutores qui adcuratores no trastulerit ra
ciones causar defensioi debet asiste pupillor

Vbi pupillus educari debeat

Si mitricu no sup i ducat nulli mag qz mat
comitenda e educatio pupillor
Vlt no dz pupillus morari apud eu qui
ad ipius successiones aspirat

De alimentis pupillo p[...]

Interduz expedit ne secreta patronii reue
lent z q paupertas z debita taceantu.
no e debitte que nunc de ueto sicut sup

Arbitriuz tutele

Voluntati cruciatiue non statur
Nota dampnu nouz no soluendo fac
tor ptinet ad tutores.
Curator pupillus pot petere rem de su
a pecunia compta l' pecunaz consumit
Oms Oms tutores vel heredes cor de
bent sub eodez iudice conueniri.
Cu i terdicte Suplluz e precibus im
petrare quod legibus e comissuz.
Cuidqd Cuidqd dolo ul' e leui culpa dimi
nutuz e vel quod qri potuit tud q sit. tut
teur. mouerit ad scribendz.
Tutores Tutele actio p scrip. lo. tpib no expirat
Si defunctus Tutor a pricipio pauper de bonis
pupilli no psumitur locupletat lz durante tu
tella sua patrimoniu diuitijs ampliauit. Vo
ciz i terdicit pauperibus sua i dustria z la
boribus sua patrimonia augmetare.
Vltia Nota q confessio facta ex iudiciu no
prudicat ueritati. Contra tutore scriptura
i uetarij plene probat. nemo eciz ita stulte
edit utq se aliqd i inuetario scribi paciatu.
Tutor vel cur. no prius res pupilli atigat
vel aliqd admistret qz i uentarij ofectio
publice fuerit celebrata nisi i uentariu fi
eri testatores specialiter uetuerit.

De diui. tu. et ra. dis.

Vicium aliene cessacionis no debet ad dispe
diuz alterius ptinere.

De i [...] uendo.

Si diuisio Nota qu tutores possint conue
niri i soliduz vel p parte. Nota. q no fa
ce vel tarde face equipolent.
Summa Aduersus quodaz curatores i
litez iurat si adulto no restituat qua
titate i sentencia o ptesaz.

De hered. tut.

Allio propt leue culpaz heredis no iurat
i litez at i ipo tutore otrariu obseruatur

Si tutor no gessit

Pater per heredes cessacionis ratio e reddenda.

Obligantur no soluz qui gesserut. sed e
qui gerere debuerunt si gerentes fuiut no soluedo.

De usuris pu. sunt[...]

Vltima pupillus no cogitur quondam
tutores suos conuenire tutele.

De fid. tu. z ro [...]

Nota q exceptio cedendar actionu etia
post sentenciaz pot opponi.
Vltima Nota uitrici posse tutore ee priui
gni sui. no tamen apud euz ali vel educari

De auctoritate tu.

Tutoris uel cur. absentia nõ nocet stip ulacioni habite p minore.
Eum ño. An usucapi possit quod emit a pupill.
Etatis. Minores i criminalibus causis sine tu toribus reuz. ee nõ possunt. Iuuenili calore i terdum aliquid dictum uel tacetur quod ei dici uel taceri nõ expedit
Ultima Si plures sint tutores ad oia facienda p omnibus sufficit unus tutoris auctas et res q agitur ad solucionez tutele ptineat uel eis q omnes tangit dz ab omnibus coprobari.

Qñ tutor uel cur. dz. d. alia

Ultima Inhonesta i uagacia cessante femi ne post xij ann. mares post xiiij pubes indicat

De excusacionibus tu.

Excusacionis. Non dz dari tutor ingenu us libertino.
Amplissimi non debet filius quem senatu q. p ignorantia maritorum
Quinquaginta Ex quo quis scit se tutorem da tum infra l. dies excusationem pponat q in infra menses quatuor terminetur
Frater amissio unius oculi nõ excusat.
Voluntarie nõ uideo pdit qz puilegium q eo nõ spontanee uiti. i quibusdam.
Veneunt qdã. Etiam post finitam tutela excusacionibus ei dispicit.
Licet ñõ dz qs etiam inuitus sine gerere Tutoris Etiam qui nichil ht potest tu. dari Curator Et cuius tutelam gessit non gerere curator inuitus.

Si ex falsa ale.

Humanitatis ño. q contra conuictos nõ te neor ad uacare judicet i queire nõ possit.

De excusat uet.

Post xx. annos milites a sacramento militie lbt

Cum mio li.

Tres filij rome quatuor i ytalia in puincijs quinque athletes pictores excusat uel nepotes nõ psunt uno. simulat patrem.

De curatore furiosi

Ultra nota aliquid ostitui causa nimie frequentie cunctantis. Nõ dz fieri ex dra creatio curator.
Ultima ño. q multus i anno qui uacat pat uiz. Tutor testatrius nõ satisdet.
Iurat tutores t cur. q utilia faciet et i utilia ptermittent. Nota q i actu uz pot fieri p plures uices se eundem q reo i nemnitur.

De pdijs ul aliys re. qui

Non requiritur i necia uel dus decretum Lex ij. Ubi nõ e infirmitas ibi nõ est necessaria medicina.
Ño solum sicut uendictio i donacio fit sine decreto. sic transacio pfletiui
Et si pñs ño e efficax decreti i terpo sicio falsis allegationibus impetrata Minor perpeur. nõ dz decreti i posicio posthic Et sis uel etiam i uendicare res proprie

tutoris efficacit. i e contra sacerdotes qui obligant res pbas i contractu ecclesie
Prediorum ño. q emptor pbat minorez locup letatuz eu tutori solutum.
Siquidem minor qui sine decreto uendit supfluis de sui utilitate eo tendit.
Ob es alienum i similitte causez tñ mouent prediuz alienari ocreditum eu decreto.
Vetuz ño.
Si predium neccho i pdm loco. si sit scitum inter duos Et sine dcto possit admissi one pucare nõ ammonendus pueri.

Predium Si hec testator uoluit i sine de creto alienari potest res minoris.

Ultima maior factus alienationez quodamodo inualidez. quinquenii taciturnitate gfirmat. Minus donare nõ potest etia eu decreto.

Insubsidium tenetur magistratus q nouant cur. Ultima ño. q acto subsidiaria dat i ille cui uitio patrimoniuz minoris extimatur uiliori pretio q sit dignus

Seruus fugitiuus sui ipsius facit furtum. In re furtiua longi tpris psep. uel usus nõ pcedit
Requirendi per presidez facultas fieri dz dño requirere fugitiuum. / aut finaliter
Fugitiui Fugitiuus ad hostes fugiens i itinere i cceptus deliberandus est pde
Quiamquam ño. ex rei factae delicti penaz multiplicari. Regulariter ubi quis. de pecuniariaz pena nõ sufficit. pena sunt i corpore ño. etiam li sino debito gdz.
Mancipia si accip. res pu. pñibz eintat Eum sunt serui nõ emit ita pmpti ad fu gas si ad erudiendaz auctate subdunt tempus
Siquis Qui seruz imperatoris uel ciuitatis occultat reddat eu eo. xij. libras argenti
Ultima Dictio semel posita. propriaz i impropriaz gerit significacionez.

Contraria pponens seipm excludit
Inciuile res furtiua agnita penes aliuz etiaz sine pretio restituenda est do
Curet ug. cauti negotiari q tal ...
Sino dz de re subtracta nomi. i subi tu agit dus i nõ templum.
Ad suum. Nota q actiones ex malefiao descendentes possunt p procuratorem ciuiliter intemptari.
Ciuile Urbanu est quod. q rei apud te uendite l apud te facitis de nobis uendicare

Bis iniuans furtum facit qui integraliter non numerat omne quod recepit
Alienum Quod non est sine fide nostro a nobis recedit
Etiam tributor exactor per illicita exactionem furti se obligat.
Subtracto interitus rei ad furem pertinet
Si abducta propter cohaerens vicium res furtiva usu capi non potest. nisi prius redierit in domini potestatem.
Debitor si post apprehensione bonorum noverit subripiat furti ad quadruplum vel ad duplum potest conveniri.
Malle non natum ex re furtiva furtivum esse persecutoria non tollitur per penale negotia
Qui sciens rem furtivam emit et recepit furti actione tenetur.
Post decisione non agit ulterius qui transigit super furto.
Eos qui Cum ab uxore vel filio meo michi subtracta scienter recepit ad restitucionem rei ac penalem furti se obligat
Minime furti actio non competit in hereditatem suam. Si puerum quem nutriendum suscepit venum dedit furtum committit.
Quamvis unitas vite non patitur heredem uxoris defuncti turpi actione vexare.
Inen Nota pena ex incendio vel naufragio capientis. hic est. aut naufragio.
Falsus procurator per rei restitutionem addupla
Siquis finis furtum fit quod res invito domino contrectat. Non quod equus profert rigori Non puniri affectum et si non sequitur effectus
Non est impunitas concedenda ne ad delicta facile prolabatur.
Apud antiquos Dominus habet adversus alium furti actionem. eandem rei nomine ipse tenetur non potest
Distingue tempora et concordabis scripturas
Impossibile est pro libero homine dari noxale
Ultima furti actio competit ei cuius interest
Nota simplicitate placere legi.
Nota varietate non admitti nisi res aliter se habeat quam credebat. Papinianus autem et melius dixit hoc quam primo.
Nota ubi periculum ibi et lucrum.
Lex tribuit furti actionem competere in uxore
Non est danda accusatio ut in ter virum et uxore qui non bene secum in simul vivunt aliqua machinacio oritur. c.

Opere sunt manumissionis tempore imponende Pro pretiis operis pretia summi potest
Necessitas non habet legem.
Non plus pauperi quam diviti subvenitur
Manumissionis. Creditus ut manumittatur non potest dici ingratus non ei sunt opere imponende
Cum nummus Cessat operarum imposicio et.

ab extraneo precium pro manumissione recipere.
Siquia Ex vendicione operarum vel earum exactione consequitur libertus liberos fuctione.
Mater que ex necessitate manumittit operas non imponit in eius tempore quo maturius manumittit quo dies fidei commissi venerit. Alterius sibi honor patronis debitus reservari
Liberti Opera ob. in faciendo extraneo non debet heredi liberti uxorem non tenentur tenere.
Neque pro pretiis non pro futuris operis impune mercedem accipere licet.
Situs Cum suis propter nummos se habet. patronum habet sed ad alia non tenetur.
Liberte Cum libertam suam in uxorem ducit augendo eius honore sibi operas remisisse videtur non potest tamen alteri nubere se invito.
Ticius Jussus manumittere post triennium quam prestare quam vivo testatori prestabat. ad prestacionem post triennium non tenetur
Quod ex libera nascitur ingenuum est. Cum liberte suae consentit ut iubeat operas prodit set iura retinet patronatus. Qui manumittit hunt ubi voluit commorandi arbitrium nec compellitur eius patronus vel eorum filius commorari in iurisdictione operarum teneri
a libertum alienum occultat.

Qui manumittit servum ab eo recepta pecunia omnia iura retinet patronatus.
secus in emptore qui ex pecunia servum redemit
Si liberti Dominus qui liberto consentit ut cum ancilla imperatoris se iungat patronatum amittit
Ultima prestacionem natalium omne ius tollitur patronatus Iure aut patronatus remissio non est revertentia in ingratitudine cessa
Nobis cordi est ingenuitas magis bonis qua libertis rem publicam frequentari.
Nota hic sed per omnia.

Per calump. patronus revocat alienata per fraudem quatenus deest ad terciam.
defuncto Eorum quibus succedit factum successores infirmare non possunt.

Libertus contra patronum famosam actione intemptare non potest.
Liberte Liberta nupta voluntate patroni ulterius operas prestare non cogitur
Etiam Obsequium debent filii patronis licet date pecunia fuerint manumissi.
Si manumissori Amonitio debet precedere iudicialem amonicionem. Libertus volens convenire patronum sine atrocitate verborum de equitatem peticionis sue iudici commendare
Etiam Liberti in liberis dampnatorum debent prestare obsequium consuetum. alioquin adversus sese veritatem provocare videntur.

si quid in fraudem patroni

de obsequiis patronis prestandis. l. i.

Libertos liberti obsequia non tantum minuta pati debent.
Neque nouerca libertos . priuigno . seu patronos filio iniuriosos esse ferendum non est.
Vlt libertus patrone obsequiis refragium nocet.

de libertis et eorum libe.

Manus meretur primum libertatem aliquid faciens quod constituit.
Si manumissus non est quibus pleni culpa grauibus pene discrimine fatigatur. Non quod si uasallus commisit feloniam non aufertur feudum filiis iam natis seu post natis. Delictum patris filiis obesse non debet. Libertus in seruitutem reuocatus sine parabola principis non potest iterum manumitti.
Liberti filii patronorum in ut ingratos libertos reuocant sicut de date libertatis immemores similibus ingenuitatis nequitia recepit
Vlt liberti in militates si ingrati fuerit reuocat

de iure aureorum anulorum.

Ius ingenuitatis concedere potest princeps sed non consulta ciuitatum. Lex n. plus est natalibus restitutio quod usum aureorum anulorum concedere sequitur autentica sed hodie.

Cui admittitur ad bonorum possessionem li. i.

Filio familias delata bonorum possessio ad bona maternis admittitur tempore transacto.
Si bonorum succedenti ex linea transuersali datur spacium . c. dierum utilium ex quo eum cui succedit defunctum esse cognouit.
Infantis infans moriens cuius nomine bo. pos. est agita per tutorem eam sue posteritati transmittit
Emancipata bonorum pos. non agnitam in eam transmittere ad heredes non potuit.
Cum dum non currit hoc tempus quod dum fit errore dubitatur ex quo capi. succedentium tamen uolunt [illegible]
Iuris ignorantia mulieribus nocet etiam in bonorum poss. petenda.
Bonorum Tutor solus non intelligentis pupilli nomine potest bo. poss. agnoscere nec ergo nisi hec mater concedat ex speciali gratia. Nr. quod iudex possit secundum conscientiam iudicare
Cuicumque Rusticitati subueniendum in iuris solempnitate fuanda.
Vltima exclusa iam in uxorum capere sufficiat de habenda hereditate et coram diuinis qualiqualiter protestari.

quando non pe. par. ac li.

Succedentibus pluribus liberis de iure pretorio et exclusis aliquibus repudiacione uel tempore non petencium partes petentibus applicantur.
Nichil est innouandum pendente appellatione

de bo. pos. sine tabulis li.

Bonorum Extr. inscriptis condictio datur directa . sed ta. bo. poss. Emancipatio utilis.

de bo. pos. contra tabulas ... li.

Nota leges plus parentibus et propinquis quod extraneis securitatis fuisse.
Postumo nato rumpitur testamentum Etiam dum in mouere speratur contra tab. filio non ue
dicat sed locum

de bonorum pos. contra tab. liberti

Etiam qui ex causa fidei commissi manumittit in bonis liberti ius retinet succedendi.
Patronus ex actione seu sola operarum edicione in bonis liberti ius perdit succedendi.
Emancipati filii per unde liberi ab intestato patri succedunt.
Ex testo prima et proauorum cum est de secunda.
Vltra Adlona cum admittitur nepos proprii patris hereditate deiecta.

Consobrinum. p. bo. pos. est ab intestato succedi. Cum post natus ex consobrina [illegible]
Non sed Non probat hoc esse quod ab hoc contingit abesse.
Nepotibus Nepotes auo paterno materno etiam iure pretorio efficiuntur heredes
Vltra hec uxor per lineam fe. n. p. bonorum pos. succedere non potuit. Cognatum cognato succedere non urgetur
Vlterius notandum est quod de omnibus bonorum pos. hodie tamen due sunt utiles . s. unde liberi et uxor et contra tabu. in sue liberi.

Successorium edictum quod prioribus non petentibus sequentibus permittit succedere.
Dicamus Nepotes sororis mee ex filio suo . sunt filio in v. gradu.

Pupillus cum filiacionis mouetur questio . ex capies et satisdans solus in bonorum pos. usque ad pubertatem tuetur. Non satisdans uero mouet seu possidet cum mouentibus
Lex n. Beneficium carbonianum desiderat saltem ut semi plene probet se natum ex berta et hanc eius de cuius successione contendit fuisse uxorem sic in bonis usque ad pubertatis tempora constitutus interdum rebus alienis utitur.

Ad repudiatam non redit propter abstentiam aduentam

Maritus et uxor in solidum sibi ab intestato succedunt excluso fisco agnatis et cognatis usque ad gradum decimum non inuentis. Sequitur autentica. Preterea
Filio Quod datur filio pater non potest repudiare

Iure co. exte. non fiebat collatio nisi dictum fuerat per defunctum. Sequitur aut ex testo que totum statuit econuerso.
Si pater filia pro qua dote promissa cum fratribus patri succedens per partibus fratrum de dote redempta permittit
Pactum non astringetur filia pacto ut dote contenta ad patris successionem ueniat
Filie dote ita demum conferunt si nullo fu

to testo. nec p̄ ꝯ. tab. pat̄ succedunt. Suus e
mancipato profec. ꝯfert.
Dotis constante matrimonio nō ꝯpetit dotis exa
ctio et ideo filia ꝯ frīb; succedens ea ꝑ ꝑcu
lo suo retineat. Sequit' ant̄ ꝙ legiū est
Ea demū nō ꝙ emancipat' ꝯfert suo gra
que sit i bonis tpr mortis pat's ere alieno
deducto.
Filiaz her̄ ūre extē. succedens nō ꝯfert
Dat ū her̄ pat̄ designaret expressim
Si sororz impicia chereditis iuris forma
mutat̄ nō potuit ideo non diuisa re
ruz nō diuidutur.
Si emancipati cessat inter emancipato
collacio ū profecticioꝝ emancipati suus
omia conferrunt.
A patre cum milit i re sibi legata tm
succedē conferre nō cogitū.
postumo nō ꝯferenti actiones heredita
rie denegātur.
filie licet suus conferunt ū relictū
uel castrense peculium dicatur
Si donatore non conferrū quod post pa
tris mortez acquisitū. Quod donatū
a patre filio nō ut bn̄ merito. s; tantuz
affectione patna i collacioez deducit.
Si maritus remitte nō ꝯferenti dotez
nepoti hereditatis actoes denegātū
Nec emancipati conferunt quesita post
mortez patris.
Filiez codicillos faciens dr̄ decedē itestat'
vt libis h; sūt. iij. modis; dr̄ ab inte̊ succedit
Liberos quonis mō emancipat' ꝯfert ū
verbuz a solet hic positū inuit patre
filio que emancipat dn̄e aliqd nō ꝯpelli
Illaz nepotes ad successionez auie paterne
cū patruis tamitis ueniebant cū diui
tate partis eodez modo ad successione
aui matni seu auie matne ueniebant
cū auunculis i materteris. Sequit' aut̄ ꝙ trie
Illud Omia data i ternos que ꝯputat'
alicui i stituto i modico ad excludenda
querelaz ea oīa ab itestato ꝯferuntur
Hec regla ēōūo nō ē uera ut oīa que
ꝯferuntur ꝯ putetur i quartaz qz sim
plex donacio aliquando ꝯfertur nec
inegnt' i equalitas nō im ꝯputat' igitū
Vltia In castrēsibus uel quasi castre.
thodie i omnib; que acquirit filius
ꝙ a patre cessat collacio
Simplex donacio reglarit' nō ꝯfert
ū donacionis tpr h; donatoꝝ expressit
Institutus in paganicis a milite
nō uidetū i castrensibus institutū
aliquid probat' eo ipso ꝙ hm̄ nō fuit
voluntas militis ꝑ lege seruatur.

Miles institute ꝯmillitone i castrensibus
i paganicis mater succedit ab intestato.
Quāqꝫ iuris uenilis nō subiciuntur milit'
testamta. Nō diuisa bona diuidunt' ad sim
ilitudine diuisoꝝ
Si rufinus her̄ ꝑre mino. xx. an. etiā
miles suuz manumitte nō potuit i testo.
Ex testo iure militari ualz testz militis
i milicia decedentis uel inf' anuz mian
duz atpre missionis honeste.
Inte no. anuz ubi breui laqua ꝑ i eglitate
uitanduz ꝯuiuz. bulgies. im. nō pupil. subst.
Miles hrdi i postiz hrs fuit directo substit
Ex hys suus militis i ꝑ solaz legati da
tionez directaz ꝯsequitur libertatem.
Certi institue pot miles ad tps herdez
Sicut preticio militis qui scit se filios
habere pro exheredatione habetur.
Si eu miles nō instituendo filiaz qua
filiez apellauit exheredare uidetū.
Captatorias captatorie istit' nō ualnt ite ꝯtin
Inte Trebelliamiha et iure i stitucionis
falcidie cessant i militis testamto
Et millionib; militibus ob flagitium
millitare deputatis solummo incastre
sibus potest concedi testamenti factio
Si a fite testaria ab itestato successez exclud
Milites i ipo ꝯflictu belli possint milites
i pulue bugina. gladio ꝑ uagina et in
puluē sanguine rutilante ꝯdere testz.
Seminarios dr. ꝙ scriptores ꝑuilegiis
scolarium gaudent
Ne quidez soli milites i expedicionibus
occupati habent ꝑuilegiuz intestandi.
Vltia indignuz ē ut qui stabillez etatem
nō h; sapietiz homs mira ꝑtractet
Quātuncūqꝫ indignitate positus. an. xiiij
anū nō pot facere testametuz.

Nec omnz bonoꝝ societas nec indiuisa
successio impedit quo minus quis
faciat testamentuz
Si is qui suus testz rescindit qui nō do
loris impaciencia s; future pene metu
morte uoluntaria suplicium ante uenit
Senium senectus ul i firmitas hyi sane
mentis testandi nō adimit facultatē
Qui ē i potestate alteri nō pot face testz
Si frat minoꝝ. xiiij. an. nō pot face te.
Eunucis licet facere testamtuz.
Siquis imperatore instituerit habeat iu
diciū mutandi potestate.
Cu hrs etiaz i institucione imperatoris et
pape exigitur solempnitas testandi
imperatori i pape licitū est testz mutare.

Qui testū facē possit

Hac consultissima Intestato enim requirutur vii testes necessario computato. vno talethio in uno. vii testium computatur
Generalitas parit obscuritate.
Commemoratio cuiusdam nominis facit quod sensimus dubitate. Ecce testamentum vno ostium perdidit cum testes et alte alio se subscribebant. Humana fragilitas mortis precipue cogitacione turbata non potest de singulis recordari.
Non enim licet tabulariorum copia reperitur.
Caret suspicione negotium quod plurium sensibus confirmatur.
Furiosum Furiosi testium valet si nunciatum et consumatum fuit in dilucido intervallo.
Discretis omni origine. mutus et surdus est non potest testari neque motus eum demandat secus si talis calamitas superveniente morbo contigit. Nemo adeo surdus qui non audiat si quis super cerebrum eius alte clamaverit.
Unde contigit ut hic duo vitia sint separata. Nemo nec in caducariis filium familias testari.
Nostra Testantium Filii familias in peculiis quasi castrensibus. In officiosi querela cessante.

de testis ex quo modum testi copiam ... li.

Omnibus error facit ius.
Publicati exemplum probat autoritate iudicis publicatum. Nota. qui casum dicit casum probare debet.
Si in perfecto imperfecto ex imperfecto tamen non capit quamquam licet legibus sit solutus tamen vivere legibus dignum putat.
Si in nomine error nominis dicitur de corpore constat nichil officit veritati.
Neque professio omnino profitetur suum filium qui non de probato ordine non preiudicat veritati.
Verba obtemperandum est testatoribus. sed non de credendum.
Errore scribentis iuris solempnita non mutatur. Sepe plus dicit quam scribatur.
Unico speciali licet audictis testibus quos testes non valet testamentum nec in conspectu testatoris tamen testes testium funguntur officio.
Si testium Non dicitur firmari tamen validum per scriptum Non ideo testamentum valens licet sub tractatu non minuit vires suas.
Casus Faciae contagionis in uno testium persona contingentis aliquid de iure tractatum est. non et ut eorum unius diminuatur solempnitas cessa.
Si unus non quod omisso uno de solempnitatibus de aliquo agitur. Nota quod sit considerandum cum cancellatio requiritur in ea vel in ultima voluntate.
Testandi nemo potest facere nec leges in suo testamento vendicent sibi locum

Non codicillum perficitur consistit tibi ....
Generalis testamenti generale causa voluntatis.
Omni indignum absque solempnitate alium licet in uno spiritu eiusque curia potestas ultima condere voluntate.
Non dubium heredi sponte agnoscenti quod teneatur. impositum implendi necessitas
Testis superflua non viciat. sive necessaria per timissa. habundans cautela non nocet.
Testamentum observandum est more fidelissime ... Iniquitate constati. apud magnum ... publicatur testamenti. Sequitur autem ...
Omnium omnia iura in sinu principis fecerit collegium. Voluntates hominum audire volumus et non videre.
Per adictionem plenissime datur heredi mutari potest testamentum etiam si per principem fuit confirmatum
Iubemus primum testamentum solempne non rumpitur per secundum non solempne sub gestatum iure scriptum fore per principem.
Hac consultissima Intestato in scriptis de dicto et solempni hec de in eius solempnitatibus. si vii testes liberi pubes et rogati qui se subscribant et sigillent coram quibus testator clausum suum proferat testamentum et se subscribat et si impeditur testes octavus subscriptione et sigillatione testium infinita statim. eodem die et tempore perficite.
Nisi inter liberos scripta vel non scripta non valet imperfecta voluntas.
Nuncupaciam dicat tamen. quod fit sine scriptis solempnitate in quo vii testes ... audient voluntates
Solempnis voluntatis extraneis institutis tollitur non solempni.
Institutis hiis qui ab intestato succederent testatori iure hic requirunt quinque testium depositiones iuratorum.
Omnibus licet etiam greco testari. Nota. si ex imperfecto tres sequitur mutat.
Dictantibus quod vult testator potest relinquere testibus et dictantibus testamentum
Consulta de promiscuis actibus conturbantur officia. Quod uni iudici est commissum non auferatur eius alteri committatur.
Non viciat testamentum hic coram alio quam quo debuerit fuerit publicatum.
Ambiguitates non viciant testamentum licet errore scribentis aliquid omittat proposita sublatum est vicium expositionis in contractu et in ultima voluntate
Intestatis etiam nuncupativo testamento non habet necesse testator per dicere

testibus et ideo eos rogatos esse quia
disposuit facere suum nuncupativum testamentum
Damus Quod non mutat querere. statim
prohibetur. Per secundum testamentum solemp
ne primum tollitur ipso iure.
Per transcursum decennii et contrariam vo
luntatem saltem trium testibus approbatam
prius tollitur testamentum.
Cum antiquitas in confectione testamenti de
itineris extraneus actus nisi ex ne
cessitate ut puta de posicione superflui
ponderis vel simillis causis contin
gentis in personas testium vel testanti
Conbescit quamquam testator coram testi
bus facere aliquid naturale.
Melius est tantisper expectare quam rem
novam testamenti committere.
Si testator sua manu scripserit
testamentum et se scripsisse declaret non requiri
tur ut se subscribat loco testis etiam.
Iubemus Non. quod vita sine litteris est mors
et quasi vivi hominis sepultura.
Negotia in scriptis ad eternam rei
memoriam rediguntur. Nichil peccavit
antiquitas quoniam non est legis in scia
observacione prestinam est obsecuta.
Tabellio qui prout vita voluit tabel
lionatus officium non exercet penam fal
sitatis incurrit. Sequitur aut. Et non observato.
Nostra Si testator linum inciderit non
valet testamentum quia ei voluntate mutata
secus si aliqua quacumque causa contigerit
Vltra Simplicitati et imperitie rusti
corum iuris solempnitas ut in eorum
testamentis ob penuriam testium ad
minus .v. testes sufficiant concessit.

Deportati non scribuntur heredes
patre Non. totum appel. residuum contici
Cum proponas. Servus potest et nolente
domino hereditate sibi acquirere
Si pat Siquis instituat que filium
credit et non est ab eo est auferenda successio
Non ideo Nota quod maritus potest uxorem
suam instituere heredem. Vxor non est
affinis. sed causa affinitatis.
Si compensandi Creditor potest instituere heredes
animo compensandi.
Nec apud fratrem non fit adoptione
Collegium Non capit hereditatem collegi
um nisi fuit specialiter approbatum.
Extraneum Generis et cum moriet potest instituere
hereditatis Civitatibus potest relin
qui hereditas vel legatum et cetera.

Quot Institutum in certis rebus loco legatarii
habentur et hereditariis honoribus obligat
Vltra Grosso est extimare quod aliquis nomine conferret sum
heres heredis testatoris est heres.
Neque Quod non possum per me nec per alium
Extraneum penitus coniunctum potest instituere quos heredes

Conditio habetur pro impleta si non stetit per il
lum qui eam iussus fuerat adimplere.
Conditioni hac iure non erat turpe gemi
nos numero copulari.
Si mat Non refert quid ex quibus solempnitatibus fiat.
Nota effectum non modum desiderari. morti
vis quibus dicatur sive naturali sive civili moriatur
Per deportacionem patris filius efficitur sui iuris
Si pat Suus heres non potest institui heres
sub condicione quod non pendeat de primis potestate
reprehendenda Si dicentis non est observata conditio
stricto dat voluntas intelligi.
Vxor debet proferre lucro concordiam maritale
Generaliter Disiuncta potius pro coniuncta. Non su
fficit de appositis quasdam condiciones implere.
Non est verissimile quod aliena sobole
vellet preponere ante pro.
Non excludit substitutum naturalis liberi solis na
ti de naturali contracto testamento liberorum non
habita mencione.
Siquis Etiam vivo testatore proficiet ea
qualem conditionem implere.
Sufficit factum licet non duret factum.
Interdum dum nimia subtilitate utimur
defraudantur iudicia mortuorum.
Si testamentum Legatum valet licet testator monte
prevenientes fines priorum non designavit
quos inferiori scriptura declarare promisit
Vltra Tacita pupillaris que continetur sub ex
pressa vulgari non admittitur contra matrem

Ex precedentia subsequentia declarantur
partes expresse in substitucione vi
dentur in substitucione tacite repetite.
Hereditatem Substitutio vulgaris continet i
se tacitam pupillarem nisi contrarium indi
cat inequalitas personarum
Heres Quot ex testamento potest adiri hereditas
ab intestato. successio non redicet ad locum.
Quamvis Expressa vulgaris continet taci
tam pupillarem et contrarium inducat per inequalitas
Post aditam vulgares substituciones pupilla
ribus facte per adicionem hereditatis expirant
Testamento pluribus heredibus institutis repudiantium
porciones accrescunt adeuntibus coheredibus
volentibus et invitis
Si testamento Testamentaria successio ab intestato successionem excludit

de impuberibus et
substitucionibus

Preciabit illo. q impor. obstare querela in
nalit' et legitime respondet. Tacita pupillaris
que est sub expressa vulgari. non admittit
contra matrem. Secus in pupil. quia in se
compendiosa concludit.
Humanitatis substitucio q fit furioso ad exe
plum substitucionis pupillaris et sicut pupillaris
pubertate expirat. sic h cum furiosus
factus fuit sane mentis
Etiam filio furioso ad exemplum debetur relin
qui legitima. Hic colligitur personas
possint substitui furioso.
Cum quidam non est impossibile quod quis sine solo
uelit aliam ante ferri.
Ultima Si quis duobus heredibus instituit et tercium
alium substituit in pulteri filio dicendo
quibus erit in hereditate tercius ueniet in visile.
Si autem dicat tercius una cum filiis esse
promus in heredes supposito et. seu michi
heredes supposito. fient de hereditate solum
modo due partes cum una reddit persona
patris et filii censeantur.

De necessarijs suis he
redibus instituendis. h. e.

Testator qui soluendo non est in instrumento
uel iam creditor pot vni de suis suis
relinquere libertatem. cum sibi heredem ne
cessarium faciendo nisi talis sit qui pi
gnori fuit specialiter obligatus.
Cum hui plus habet auctoritatis institucio
quam legatum. hinc est quod suus instituitur
sub appellacione liberti consequitur libertatem
quam non consequitur legato sub libertatis conditione relicto
Si tutor Tutor loco domini habetur cum bona
administrat. non cum pupillum expoliat
Cum quidam Siue instituatur siue substitu
atur suus adno. necessarius heres consistet
licet diuisis gradibus ei libertas et hereditas sit relicta
Quidam sep uestigia uoluntatis sequimur testatoris
Seruus ex sola institucione facta adno et ex
sola dacione tutele consequitur libertatem non
obstante quod an instituat ut legatarius fuit ipse suus
Hereditas codicillis dari non potest. licet
legatum per se peti non possit tamen imponi sibi
heredes sicut testatoris liberalitate defendit
Legatarius suus et postea pupillariter substi
tutus expectat condicionem euentum ut alio
casu legatum ualeat altero heres pupil
lo efficiatur et liber.
Ultima Suus sub potestate condicione instituitur
non eam adimpleuit utique commodo defraudatur
Si autem casuali consequitur libertatem. hereditate
non facit non soluendo.

De libertis pretitis uel exhere
datis. sil.

Nisi post gradus exheredat ab omni gra

dibus ex hereditate uidetur. Ubi eadem
racio ibidem ius.
Si annus Per antiquam uiam sufficiebat inter
ceteros ex heredare nepotes.
Si quis filius Cum manifestus est sensus testa
toris inquirere significacionem uerborum tamen
ualeat ut melior sensus capiatur.
Maximum uicium Qui circa successionem ma
sculorum et feminarum differencias introducunt anti
quitores uident esse nature cur non omnes
masculos generarunt. Maiorem deberemus
sequi uestigia. Exheredatio de filii separatim nominatim
Sequitur aut. non. h. tamen quod ex causa pre
Verbum cetera multa conplectitur et estar
guimus pro breuiatura tabellionum.

Agnatione postumi rumpitur testamentum
Per p. h. ff. pticiaris facta a linea
masculina nichil defertur excepto
Uxoris Abortiuo non rumpitur testamentum
secus si nascatur h. in continenti decessent
Quod natum Partus perfectus natus admo
strum uel prodigium non declinans. rum
pit testamentum licet moriatur ante quam uo
cem emittat. Hic positum si pro quia.
Ultima In ultima uoluntate qui in uno
casu sibi prouidet uidetur sibi in alio prouidere

Emancipata summ hereditatum ma
numittendo. uel res hereditarias
pro impensa funeris distrahendo non
uidetur gerere pro herede.
Cum debitum Hereditate agnoscit qui
debitum paternum exsoluit
Si filius Suus heres uiuo patre
institutus transmittit hereditatem non adi
tam ad heredes suos ide iamdudum patre
Si pater pro herede gerit filii uoluntate
filius heres efficitur.
Potuit In adeunda hereditate per tutorem
pupilli uoluntas exigitur. et in bonorum
possessione petenda.
Si anima Dolo aio pot quis heres fieri
Quoniam In extraneos uel collaterali
bus hereditas non cepta non transmittitur
Licet Hereditate sibi delatam pot quis
adire perpetuo et si expedit an heredes
sint. usque ad xxx annos.
Si curatoris Instituti heredes possunt
adire perpetuo et si expedit an heredes
sint per iudicem interrogari debebunt. ad
deliberandum tempus si peticerit habituri
Sit maiorem Inbonis paternis im
misticiam in copia uel uiolencia ab ho
neribus hereditarijs non excusat.

penitere filio hereditate sibi dela
taz pater repudiare no pot
Ultra pubes. bo. poss. sibi delata hr
seu bonor possesse efficit.
Suus heres repudiata bonor
possessione pot patri de iur. ci. succede
Si sorori filius fa. qui delata sibi he
reditatez no adiuit factus sui iuris
eaz suo arbitrio sibi querit
Nec emancipatus ex donata n dampnosa
hereditate adire quis compellitur.
Si infanti. i. minori septe annis.
hereditate infanti delata adire pot
solus tutor uel pat. n i ea requirit
infantis autoritas secus si ipse ex
cessit septimum annuz.
Maiorez infante patre uel tutore
no hntez eo decreto iudicis ius he
reditatis acquirit.
Cu antiquoribus filij familias tam
ignorantes q sciencies hereditate
sibi fore delataz ad suos heredes
ius succedendi transmittit z repu
diantibus penitere conceditur. extra
nei no penitere no possut nec ius
deliberandi transmittunt n scientes d
delata intra tpra deliberandi decessint
Eundez pluribus pcibus. i te. i stitutus
uel mixte i stitutus z pupillariter
i stitutus aut i totuz approbet aut in
totu testatoris repudiet uoluntate
Cuz aliquis bo. contemplacione mea
aliquis fuerit i stitutus de cau condi
cione gerendo adire compellitur. ne
p adicioez alteri preiudiciu generat. qz
pudicis no generat q i suo instrumento
alienu factuz enarrat.
Scimus. Milites arma scire nolimus
non leges. formidolosi homines
ea timet que nulla suspicione sunt digna.
Intra. xxx. dies inarticulos atqz quo
quis agnit se heredez inventarium he
res incipiat z illud incipiat intra
alios lx. dies terminet z consumet
et i co ponat oms res que mortis
tempore testator habebat pprio sua
manu venerabili signo crucis ac
tribus testibus n no creditoribus z le
gatarijs conuocatis ipso z herede i fi
ne se subscribente uel tabulario pco
si scribere ipedit uel i tra annuz debe
at consumari si res hereditatis in aliqua
puincia fuerint ostitute.
Nota speciale i inventarij cofectione
p testes debent heredez cognoscere. No. q
quis ht facultatez z p procur inuentariu o
heres primo venientibus primo soluat. pote
rit tn pores solutu posterioribus uedicare
uel odictione ex lege repete.
Magis creditoribus de dampno euitando
certantibus. qz legatarijs de lucro conten
dentibus subuenitur. heres i nventariu
faciens i ptrimonio no oputat. sz deducit
funeris impensas z i sinuatois testi acim
plendi seu inuentarij faciendi. Si qd sibi
debetur satisffaciat ad similitudine ceteror
Si dicat maiore fuisse subam qz sit scripta
de sua ostia p sacramentuz satisfacere
debet heres z si ouictus fuit subtrasisse
hec i dupluz restituere compellet.
Intra spaciu i nventarij describendi heredes
nullatenus molestentur. interi tn quo ad
actores creditoribus nullo iudicio generando.
Intra sua tpra inuentario no confecto re
manet heredes insoliduz honeribus he
reditarijs obligati.
Tempus ad deliberandu dari pot a princi
pe. s. unus annus. a iudicibus. no. spaciu
noue mensuz. quod semel z no sepius po
terit i dulgeri z tunc z si i nuentariu
no faciat i soliduz z no pro modo patrimonij
creditoribus hereditarijs obligatur z sibi
imputet qui pnouo beneficio uetus ele
git grauamen.
Pleniore tractatu habito melior erat
inuentus e. a zillites z si hui subtilita
te no p nauerint tn non ultra vires
patrimonij teneatur. Quod hodie exigit paut

Suus heres qui in domo hereditaria
moratur no ut hrs. sz ut custos uel
inquilinus ex psona defuncti no petit uel
Si patrina q i abstinens hereditate pat
na bona fide fundiz emero a potibus
creditoribus patris mei conuenio z a post
terioribus non debeo.
Suus Quesita hereditas repudiari no pot
Nullo dato. uel pmisso hereditas transactio
no precedit
Sicut Quod dicitur confessos i iure pudicari
hndos. h refert ad ofitentes quantitate
uel speciez se debere.
Semel heres renuncians nichil agit
Pupillor. Sine tutore. pupillus re pudi
are no pot.
Vltima Suus heres hereditate renunci
ans rebus uenditis penitere no potest
nisi hoc fauor minoris etatis induat
rebus aut i eodem statu durantibus. Ma
ior. xxv. annis intra terminuz. minor

de repudianda
et abstine. heredit.

intra tpa mortis etatis q̄dricium et tienn postea poterit penitere.

quemadmodum testa apiat

Postulantibz quorz iterest apiri et recitari debent tabulle testi.

Testi Absentibz testibz testi insc̄pts cōditi si expedit apiri apiatur cora honestis viris qui iterz resignent et tunc mittatur ad absente qui sua sigilla cognoscant.

Eius Edicio testi facienda ē sine die et consulle nec ē apienda ea pte q̄ ad ignominiaz ptinet alicuius psone.

Vltima Quelibet sc̄ptura ad te ptines ex obsuacione apienda ē qua testa pudantur

De edicto divi adriani tollendo . l. i.

Primo ē istitutus subst̄ . i posse mittendi

Quamvis Inuisibilia vicia testi obiecta nō impediunt qmin sc̄pt̄ here i possez mittat

Vltima ps mittit i posse rex quas defunct tpe mortis hiut q sc̄ptus ē heres in testo nō abolito . nō cancellato neqz in aliqua sui pte cancellato . nec abuso.

Nota de ca missionis et tradicionis i quim sicz creditor existit i obtinet qui priora iura monstrauit . No . ht peti hr . toti decemio.

Siquis aliquem testari phibuit

Petis hereditatis cum ad augit si dicat sc̄ptuz compulisse testatore ut euz scriberet.

Eos Indignus ē succede q testatore i pedit ne testet

Vltima Maritus impune pot i se uxoris extremum iudicium prouocare.

De hiis q̄s ut indignis

Nota casuz ubi bone fidei possessor rei cuz titullo nō lucratur fructus . No . q accusare male factores ē officium pietatis

Pola puillegiat . nō puillegiato succedens suo puillegio uti non potest. Qui de accusat falsuz et succubuit quod ex testamento consequebatur amittit.

Si ca vindicanda ē mors defuncti an euadat hereditas eius qui dicit a familia interfect

Hereditas nō pot directo adimi in codicillis

Quod aufert ab indigno applicatur fisco.

No optet circha sumptus i honestos sepulture de necessitate parci.

Minoribus no obest si defuncti mortez nō uendicent. No . q qui apellat . de causaz apellacionis adicere q i tlautom puto nec

Suis No ē inculpa qui nō uendicat eo q interfectores repiri nō possunt.

Alia No . nō in apiendo . si pseuante puni.

Cum statue Successor eius qui claz uel bene nō accussus ē pot et post sedeat adim uedicare

Sorore Ab uxore que i mora vindicandi nō fuit . nō recte mariti uedicat heredit

Cuz sillanianum princeps philosophie plen non statuit aliquid imperfectis.

Nota casuz inquo fiscus habet heredi

Ubi ancilla liberum partu parit . Ille credimus eē factuz diu aliqd supe ad agg

Vltia Sub eodez tecto intelligutur omnes ubi cuqz sint dū potuerit uocē dni audie clamant

Agnacione postumi testi et codicilli rupuntur

Seq si sine testo facti fuerint codicilli.

Hereditate hereditas ubis pcatus non directo pot adimi codicillis.

Cuz pponatis ultimus codicillus priorum tollit pmnz.

Non id circho No ht quis necesse testari i presentia filior . q no . cz . quei eug . de supmis loqm.

Nec codicillos furiosus nō pot codere ultimaz uolluntatez . No . q qualibet psumuntur sine uitiis uigniz apletur

Sine Relicta i codicillis an uel post te factis robur obtinet

Si ictz Codicilli q te possent cur dunsuz hiis uocabullis mandarent . In codicillis istituendi et substituendi potestas data nobis nō ē.

Vltia Ei qui ex testo agit et uincit tamqz p fidei . cms hereditate pete nō licebit et si cautuz fuerit ut mortez codicillor obtineant fallit i parentibz et libis usqz ad quartuz uel tertiuz graduz cognatis . hyeiz pma bia ineti possint adulterz sub fideicomissaria conuolare.

No eiz par eadeqz ratio ē debita amittere et lucra non cape . In omi ultima uoluntate preterqz intestosi fiemt . quinqz testes . Qui testamentuz quod facere destinauerat nō coplemt intestatus in debitum . decessisse n dicet sit ut hr sc̄ptura ui eez obtineat codi.

Alimenta in . mea ctemplacione relicta donec eo claudio iusto moratus fuero . i post mortem clau dy alimenta prestabunt.

Quamvis heres licet hereditate uen diderit cogit hereditarijs honeribus uendere seu responde et quod soluit repetet ab emptore.

Cum po . te . Testator pdia q legauerat pignori obligando penite nō uidet et ideo ab herede liba sunt prestanda

Seruus suus nō pot sine libertate legari

Quod ab initio nō ualuit ex post fo cfirmat

No ē dubium legatarius subtrahendo legatum eius peticione priuatur.

Si legatarius deficiente pmo euanescit substitucio legatori.

Si forti Error por nomz si de corpe constat.

nō nocet

Adminstrat axilles [illegible] si tuto non sit obid q. legatuz consequitur euz et sinellet amistrare non poss.
Si instaurds prestada e cautio alegata rys si dubitat an legi fals legs fiat.
Cuz aliena d sciente valet legatuz rei aliene. Secus ab ignorante n̄ fuit uxori nel pxime psone legata.
Filia n̄ petit legatuz filia si id postea pater dedit in dotem.
Cu relusio prelegatu potest uendicari parte hereditatis omissa.
Propius res tua tibi legari nō pot.
Monumta sepulcruz legari non potest. s; ius mortuu inferendi.
Uniuerse legata nō valet ubi universe facultates debitis asumunt.
Creditor sibi legato pignore repellit heredes pcauz etiaz offerentes.
Datu legat admi pure et sub condic set cholegato nois legatari vel suo noie habet utilez actione.
Non tm valet istitucio de marito licet pro tpr niperit cu uxore.
Uxor in nichilo valet legatuz eius rei in qua quis habet usuz fructuz.
In legat et fideic. nō ē necia ullez solempn.
In analib; hys legatis et heredibus heredibus exactio observatur.
Cu qo si in solidum aliquo istituto in sex uncie relinquatu equaliter pciat cuz eodem. No. qr tantu habe semel. qitz sepius noiatus.
Legitima testatoris voluntas debet in omnibus servari.
Cu quidaz pater pot pupillarit substituere impubi filio exheredato.
Si legatarius legatarius pdit legatuz si subtrayat te ut suaz sententiam cmaz qui ally noce curaunt. No conseq. legatu q tutelaz designataz recusat subire.
Ultia No. tpialia legata valet. hicar guintat impor de qetib; ad ultimas volunt.

Prediis instructis legatis ea legata uidentur q sut i ut ppetuo non ad tempus posita.
Fundo instructo legato gastaldio homines et pecora que sunt ibi gratia stercorandi.
Damnus Cautio dicit promissio sine fideiussore vel pignore maxime circa ultimas voluntates.
Cu quidaz Circha ultimas voluntate l dimeties psonar utruqz debetu et aut quieto pro. et ponitur.

Et i dissimcta rez electio ē heredis quod et in contractibus observatur.
Sugesstion appellatione familie continet parentes liberi et ppinqui et ē sulta testois

Tenetur institutus qui accepta pecunia i fraudem legatariorz omittit
Cuz qui cui succedit ab intesto cum possit ex te. nō nacet libertatib; neqz legat.

Ambiguitates maxima mulier cupiditas i hec constituta ē ut capiat et plus edit p leges que pinitia puniunt non delectari a p mris apm. Aut hic sig. Cui quod.
Ultia Valet legatuz quod relinqui muliere cu vidua erit vel viro cu adecli liberi pucit

Penaz pot testator appone si eius iusta dispositio pbosa u impossibilitis nō fuit observata

Qui ex minus solempni voluntate ignorans p tenui legataio pstitit alimenta ea prestare cogitur in futurum dps
Et si uoluit legatu i uolllit ab herede sciente solutu apd legatariuz sine controversia residebit
Cu s. Ifusi ē actio si debit hic extitit edicti
Voluntas heres phibiti pdia ex familia alienare ea sorori i dotez dare debe dare ne phibet
Si fiat. No. qr expirat pupillaris substitucio pubertate. valet tn fidei commissi quadam.
Obligata pigni legat ē ab herede luendaz maxie si testator sciverit obligatuz quibus creditore distractis soluendum est precuz ab herede.
Voluntas defuncti qo ē i arbitrio indicanti
Cu in fideicomiss. maniussus ab herede legatuz sibi relictuz pseqrunt ipo iure.
Abeo que nō honoro grauare nō possu verbuz volo licet desyt qr additu pson sigficat pro addito ē habendus.
Quot vendentib; dnbus vel quibusda aliys consentientibus qui re alienatā eaz poterant vendicare. scetus nitit firmitate
Post morte suaz grauatus restitue retenta qrta si uult pot restitue i tui vot
Quot institut adiens a substituto relicta solue nō tenetur.
Cu qua regulariter ea q intesto reliquntur nō valent si ex testo nō adeatu hereditas
Cu filius pat rogatus emancipare filiu rogari uidet ut ei comodu hereditatis restituat quod ex psoa filij fuerat consecutus
Cuz ueniu in restitucioe hereditatis veniunt prelegata. Nota i fideicomissis.

si omissa causa testi. li.

De i dicta [illegible]

de hys q pene ca. li.

de fidei comissis li.

voluntatem pocius quam verba spectari.
Si creditoris heredi legari potest liberacio debi-
tori. Et in fideicommissis voluntas posterior spectatur.
Cum necessitatem necessitas tenendi racionis
remitti potest in ultima voluntate.
Etiam tutoribus tamquam appropriis post legata relinquitur.
Impuberem heres heredis potest pro legato ab herede legatarii
Et in epistola et breui libello ac nutu. quoniam
coram testibus possunt fideicommissa relinqui.
Si unitas vel solempnitas iuris deest non va-
let relictum in ultima voluntate.
Institutus sub condicione heres legatario tamen non tenetur
Heredibus legare potest testator propter substitutos
Et ex pupillariter potest non potest relictum
filio refutare.
Fideicommissum non debetur plura prima testatoris
Ex fideicommisso dubius pro his in utilitate dictum li-
bertas peti non potest.
Ex te non valente legatum peti non potest
et de hoc post ventum successores ab intestato legati
Cum actissimum non est impossibile quod quis ex se de
scendentibus et suo sanguini velit alios anteponere
Et videtur filium qui non bono gerere non possunt
Ultima heres qui negavit legatum ore co-
pellitur in duplum vel solvere et rodium sine de-
negationis non est sibi relictum testamentum
non solempne dicere
Pamphiorem perfectissima voluntas revelat
Lucrum hereditatis amittit qui instas dis-
posiciones non adimplevit testatoris.
Sequitur autem hoc amplius.

aut

Titulus de legatis et fideicommissis

Pro legato et fideicommisso tres competunt
actiones ex te. ypothecaria. et rei vendicatio
Omne per omnia unita sunt legata fideicommissis
non ubique secundum ypotheticas verbis legem imponimus
Ultima non semper rei videatur fortiam esse
Servus maior x annis sine arte c. xx. solidos
et medicus lx solidos. Non eunuchos plus exti-
mari quam gentilia habentes.
Res que subiacet restitucioni alienari
non possunt fallit in duobus casibus in hac
autentica comprehensis. Res que.
Que contra prosunt sunt singularibus
innatibus proponenda. Servo generaliter
legato non est optimus eligendus.

De falsa causa adiecta legato

Nota quod falsa causa non perimit legatum
Etiam et si nichil debeam valet hoc lega-
tum. x. que tibi debeo. tibi lego.
Si non designata dos in quantitate lega-
ta debetur secundum magis pervenit ad maritum
Si dotem tutus est debitor meus si vitam eum
solvisse solvere dixeri quod debebat
Ultima refert an simpliciter dos leget
an que tali instrumento continetur

Modus in legatis pro conditione accipitur
Condicio habetur pro impleta si per eum
non remanet quod iussus fuit ad implere
Ex hiis Nota quod si primus legatarius iussus
est aliquid dare secundo actionem sit secundus
legatarius contra primum.

Non videtur sine liberis decessisse qui
nepotem ex filia reliquit
Cum patet parvus intellectus non est
a contrario sensu hic colligendus
Sic ea legatum non perimit si stat per eum
qui debebat conferri ad commorari.
Legatum legatum non perdit mulier si per mo-
rem eius stat cui nubere iussa erat
Si uxore Nota quod filia maritata in pa-
tris remanet potestate.
Si plures conditi una iussi fuerit ad
implere et dividentur unum quodque solida
quenit ad implere si ceteri neglexerint
Ultima dubius non libertatem mittit spei
dande per libertate. secundum statim consequitur libertas

Tempore more usure et fructus veniunt in legatis

Adversus. de hoies. In legatis.
Qui rogatur restituere hereditatem
quartam retinet tertiam honeris contra
tribus partibus restitutis.
Ad eum Qui dimidiam retinet dimidia
restituta quo ad creditores et legatarios
dimidiam honeris sustinebit.
Si per fidem etiam rogatur restituere quartam
codicillis quantitatem et quante fructus po-
terit retinere.
Non instam non quod gravamine imposito
instituto ipse substituta videtur tacite repetitum
Heres coactus adire hereditatem quam
tam trebellianicam non deducat.
Iubemus cum filius vel filia de restitutione
de sub condicione gravatur fructus non co-
putantur in quartam et de restituendo
pret quam in duobus casibus non cauetur
Qui etiam unum filium vel nepotem vel
pronepotem ex filio vel ex filia dereliquit
Non videtur sine liberis decessisse. Non
satis dare de restituendo et qualiter non
de fructibus. secundum in rebus hereditariis re-
tinet hoc tantum in filiis primi gradus
nondicat sibi locum. Sequitur autentica. .
Non quod quis ingrediendo monasterium
habere filios et contrahere matrimonium extiat
sequentiam aut contra.
Qui rogatur restituere quod sibi in mor-
te superest tres partes potest concedere
quarta solummodo servata quam dimi

aut

aut

nunc quatuor casibus est concessum.
Damnus. Omni restituit tutori absque
pupillo qui fieri non potest plenissime
liberatum. No. sex casus in quibus ipso
iure per legem sine facto hominis in fidei
commissarium transeunt actiones.
Ultima no. hic est quod generalis fideicommissarius
singulari fideicommissario vendere.

Non videtur donatum quod natura debetur
falcidie pro modo legatorum falci
dia adversus singulos est utendum
etiam quarta quam fiscus ab indi
gno eripit non prodest quia quar
ta de legatis ceteris detrahatur
et in legatis parapi dati falcidie locum habet
si mortis donationes causa mor
tis per falcidiam minuuntur.
In imponenda ratione legis falci
die omne aes alienum deducitur etiam
quod heredi tempore mortis debebat.
In testo militis cessat falcidia quod
hodie non est verum. No. casus
in quibus iure novo et veteri cessat falcidia
Et lege hic tres auctoritas signata.
Primus institutus ab eo qui hereditatem
sibi restituere tenebatur etiam quar
tam quarte ratione falcidie retinebit.
Ex contrario non impedit repeticionem
secus si sciens vel iuris ignorantia persolvatur.
Qua est. No. e.
Hinc allegans No. testatore heredi quar
tam trebellianicam impedire non posse.
Privatur sicut ea cessat falcidia in eo quod
relinquit ad suos conceptos redimendos
scilicet si ut suum parentem manumittat.
Hec nota quod tutele actio datur con
tra patrem et contra matrem.
Dispositione cessat falcidia in rebus
que non recipiunt sectionem ut in instrumentis.
Mercatores inutilia sunt legata si de
bita testoris eius servum occuparunt
coheredibus etiam quod coheredes falcidiam habent.
Hec nota quod donacio mortis causa
captionibus deficiatur.
Ultima no. quod solvere et de solvendo ca
vere paria sunt. No. quod ubi est eadem
ratio ibi eadem iuris dispositio.

Ex libellis civilibus descendit nomen
et materia caducorum. Bella que
fiebant in civitate roma. dederunt causam
substitutionum fiendarum. No. quod cala
mitas belli introduxit pacis leni
tate sopitam. No. in omnibus heredibus
generale hereditatem etiam clausis

tabullis posse adiri et diem legatorum pure vel
in certum diem relictorum quo ad transmissionem
a morte testatoris cedere.
No. hic et quod tollit vel reformatur in corpore iuris
olim tempore modo legata caduca fiebant.
Pro non scripto est quod relinquitur ei qui tempore
testamenti tempore non vivebat. In causa caduci quod
relinquitur ei qui post testamentum ante mortem testatoris decessit.
Proprie caducum est quod relinquitur ei qui vi
vit tempore mortis testatoris et tempore testamenti. sed deficiebat
legatum quadam alia ratione.
In primo autem relicta remanent apud gravatos
sine onere nisi legatario substitutus datus fuit vel
coniunctus. In secundo autem idem quod supra. Si hic secus
cum onere suo vadit. Nec enim ferendus est qui
lucrum quidem amplectitur onus autem contemnit.
In tertio autem et ante apertas tabulas fit transmissio
legatorum licet clausis tabulis adiri possit hereditas
tamen non adita bonorum possessione non petita non transmit
titur ad heredes. Fallit in hiis de quibus theodo
siana lex loquitur et in deliberantibus morientibus
intra annum dies et legatorum suo manu
so vel alii legato et libertatum et usufructu
non a morte testatoris sed ab adita hereditate cedit.
Quod autem sub incerto die vel condicione relin
quitur cedit solummodo existente condicione. Si de
pro virili portione. i. pro numero personarum.
Quedam sunt condiciones in faciendo que non pos
sunt per alios adimpleri ut uxorem du
cere et studiis liberalibus imbui.
Partes coheredum coheredibus invitis accre
scunt cum suo onere pro hereditaria porcione scilicet
in legatis tamen hiis. enim si coniuncti sint in
nolentibus partes nolentium non accrescit. tan
tum cum onere. Dismutis enim legatariis
et nolentibus absque onere applicatur. Nam si hic
voluisset testator nulla esset difficultas
ea coniunctim disponere.
Subiectorum commodum sibi prius est existimet
Communis utilitas preferenda est private

Hereditatem mei superioris non aditam ma
sculi vel femine sciens vel ignorans in
parte vel in totum possum ad meos tran
smittere descendentes.

Annua si debes tunc inspicies caput anni
Annuo si debes tunc in fine tenebis anni
Ex ponciomilla. Cum uxor habere filios
intelligitur qui habet unum. sufficit natum
licet non superviveret. Ex hiis.
Ultima No. quod legatum acquiritur et ignoranti
No. succedentes ab intestato posse quartam detrahere
Cum desideratur hec cautio non subtiliter

Margin notes: de hiis que ante apertas tabulas; qui dies legatorum vel fideicommissi; Utrum legatorum si in ...

p

discutiat iudex an debeat legatum. si uelit sa
tisdari. ipius rei exprimens cognominum
hac satisfactiones possunt heredibus remittere testatores
Si postquam missus in possessione prior est
re. postea pignori obligata.
Cum dicimus mediatum. non est pro hereditate resti
tuenda satisdari debere.
Qui legati causa in possessione mittitur non
proprietatem sed ius pignoris nanciscuntur
Certe etiam in proprias res heredis fiet mi
ssio si in perlatus per sex menses durauit non caue
Ultima non. potestates ciuitati cum itemre
tenentur si pro legato ciuitati debito negle
xerunt petere satisdari.

de suis et legitimis heredibus
liberis . l. i.

R Enata spacio . c . dierum non repellitur a succes
sione defuncti. Nepotes ex filijs meis
defunctis in ab intestato succedunt non uiuentes in stirpes
Scire debeas Satisdacio usufructus de utendo
et fruendo arbitrio boni uiri non potest attestari remitti
Ut ab intestato filius meus et nepos ex pre
mortuo filio in parte abintestato succedunt
Intestato postumus preferitur sorori defuncti
Si in testamento adoptiuus cum naturalibus et legittimis
ab intestato patri adoptiuo succedit.
Ex libera conceptus ex suo uelut spurius
heres non dicetur decurionis filius licet per eam pater
manumissus decurio fuit creatus.
Filium libertus habet in potestate filios post
manumissionem legitimos in prius procreatos
Apud hostes non quod hereditate ascendentibus non
additam transmitto ad alterum ascendentem
Ubi femina non habet familie potestatem
Si defunct hodie huius tercie diminuto erectam app
Ultima unde liberi non datur in bonis possesion
tium per lineam femininam. Sequitur. aut in succ
primo uocatur filij equaliter deficientibus hijs
nepotes in stirpes non distinguendo sexum
huius paterne potestatis.
Si mater in successione prima causa est filiorum.

aut

ad senatusconsultum tertul.

I Nfans per se matri non succedit . sed mater
bene succedit infanti.
In successione non patre mater in bonis filij succedit preferi
Matres non repelluntur a successionibus filiorum ob
non petitos tutores si filij pubes decesserint
Si qua mulier. Mulier infra annum secundo nubens
iure nouissimo est infamis.
Mater quo ad successionem filij multum re
fert an ante mortem filij uel post matrimonium se
cundo uiro nupserit.
Omnes mater ob non petitum tutorem est ab
impuberis filij successione repellenda.

Ultra usufructum per filium patri questus in
uita patris penes eum remanet incorruptus
aut
Sequitur autentica. et eum solis. sorori
bus uel solis fratribus uel mixtis equaliter
in uirili porcione uocatur.
Autentica itaque. non si filijs exheredatis pa
rentes uel una de causis apponatur aliqua
institucio cassatur. sed in ceteris preseruat
Aut de fructo defuncto aliquo intestato sine
liberis et sine fratribus et sororibus sibi utrique
coniunctis parentes succedunt salua gradus
prerogatiua patruus dimidia. maternus
delata dimidia. Si cum parentibus sup
sint fratres et sorores utrique defuncto
coniunctis in uiriles porciones defuncto
succedunt exclusa differencia sexus et paterne potestatis

ad senatusconsultum claud.

Non pro modo. Mater quot per eam descenden
tium est. Sed quia precipuum debitum nobi
lium mulierum est obseruatio castitatis et
cas habere spurios acerbum est dicere.
Nota quod uulgo quesiti una cum legittimis
ad hereditatem matris admittuntur nisi
sit mater illustris in qua distinguitur
an fuerit genitiua uel non.
Ultima non. post mortem dande liber
tatis nasci ingenuum ex ancilla. :

de legitima her. ...

N On confertur dos cum non tractatur de
successione eius ex cuius patrimonio est profecta
aut
Sicut consanguinitatis. Aut Cessante. Non
extante linea descendenti uel extantibus
solis ascendentibus et repudiantibus uocantur
primo fratres et uocatur filij fratris pre
mortui in stirpes de fratre intelligo et fratris
filijs qui ex utroque latere attinet ad defunc
tum fratris mei filius. in ex utroque parente
coniuncti quamuis in tercio gradu sit in succes
sione mea prefertur alteri fratri meo. in
tantum ex uno latere attinenti.
aut
Post fratres post fratres ex utroque latere et eorum
filios admittuntur fratres coniuncti ex uno
latere tantum et eorum filij. Filij fratris patris preferuntur
aut
Post fratres fratrumque filios uocantur in
gradu proximiores ut pares in gradu
pariter admittantur. sublata differen
tia masculorum et feminarum.
Si hijs. Nota quod qui decedit apud hostes
potest habere successorem. In successione
Sciant parentes a pupilli successione
repellantur si post mortem patris intra
annum tutorem petere neglexerint
Non quod quis puniri in eo tempore quo delinquit

Si abeo simaio miraculu e ut maior
l. ann. pariat i racio ostingit.
Sic emacipat votuz parentuz est res
suas ad filios suos pudenti. No q iute
uni i rebus matnis pferut osangeis
Lex nauaia maris z fe. eorpus edit
z ad procatione altiuz alti auxilio idiget
illo q nimiaz subtilitate. No. iuf nus
i testim i cognituz
Grave e punire feminas eo solo q femi
ne nate sut. Cuz sit iuriuz paternuz
feminas gnare poti q maternum sint
No. hic ip i. znomi nouissio corrigi
Vlta Qui hic sentit dz i subiacre qnam
filie sororis mee osanguinee uel utine
in hodie sunt agnate.

Vtrico vitrius no succedit p niq uel e
Verum successores hre no potest
pmittat. Iure successio no defertur.
Iure durante spe testamentarie succes
sionis no est locus ab intestato.
Nutoribus iur aliquo hreditas no transfert
multo min hospitibus recipientib.
Sequit hi aut Omnes p eym. Nota
que pum inem sibi quo deliquit.
Ancilla Qui eu ancilla mea otubernuz
contrahit i omib remanet liber homo.
Vltima. No. q due rates meunt unaz
Triste lucr est patri hereditas filij sui
Itaqz Nota q fratres utriqz oiuncti pre
feruntur exuno eiz late oiunct.

Bona amatre rex matna linea filio ac
quisita sunt p patre tamq p admistra
tore legitimuz gubernanda z infatib
circha sumptus ex fructib faciend.
No. q lex docet mediri. Patre tales
res alienate sola rationabilis exceptio ob
iatur filio indicanti que demu incipit
cum eiz filius sue fuit potestatis.
Quicuqz post mortez patris aduenticia bona
rex materna linea sibi qsita percipit
filius ante patrem.
Simina No. eu filij emacipati mat suc
cedunt i vircilo usufs uocat pater eoz.
Vltima Pater i bonis matnis filij usufs.
retinet si nouaz filio sup induxit.

Ldem ius hit pater i bonis qsitis fi
lio ab uxore uel eo quod i matris uel
ab ipo patre re pfecte sint has enz re
cupit pleno iure ut i lege secunda.
Quod scriptis No. q no perit usufs pat
uel auo mortuo filio uel nepote.
Quecuqz. No. q filio non currit pscrip

tio donec fuerit in patris sui potestate.
No sine. Non pigret nos seq sapientis opinio
No q dz ius e i hoc salicio fundo quod idealt.
Cuz optet Profectiuz peculiu pat totu queri
tur. i aduenticijs solumo usufs. excipe ca
strense pecul. z quasi z cauis i aut hic sigt
Nulla maior i iudia q sit iter fratres
No q. lex uetat parentes p filios castigari
In rebus aduenticijs ppremio emacipationis
retinet pater dimidiaz ususfruct nisi ex
pressiz remiserit No q tutores z curatores
incipiunt ee obligati atpr quo susceperunt
tutellaz uel cura z no atpr quo male ad
ministrare cepint.
Cuz multa No. q impiglis fortuna omni
bus supeminet fortunis.
Vltima No. q filius sine osensu patris i iu
dicio esse non pot. Ne. curatore dari
hereditati delate filio famil minori si eaz
In iudicio sumptus sut apatre de fructib faciend.
Bona i telligutur here alieno deducto
Pater administrans bona delata filio ra
tiones reddere no tenetur nec pstat sat
dacione ut ceteri ususfructuarius. Ipa
natura ascendus e apatre filio z econtra
Nullo titulo pot filius uiuente patre alienare
Rem in qua e ususfs p eu acquisitus pat
Tristis exitus sequitur hoies post dissipaz
eius patmoniu. Leges no debut ee ludibrio.

Libertas ob iniustam causam pre
stita no reuocatur.
Nichil Muliebrem tamen manumissio uel adit
Nec muliere. Maissio no pot fieri p pcuratorem
Vltima. No. de seduta zotinua seruitute.

Non desideratur tempus ofirmatois sed
uoluntatis emisse.
Ex testo libertates pstita no possut herede no adita
Con filius uoluntatez matris uiolare no de
buo. Alieno suo libtas directo dari no potest
Sinire ite q no ualet. libtas dari no possut
Si heredes si exte no adeatur hereditas oia
scripta i testameto deficiunt.
Vltima Regularis Simus i initus osequit libtate
No. q melior e odictio illius qui nemi po
nisi posterior offera meliora.

Natura cauis e nolle dare alij qd s retie no pot

Non adita hereditate deficiunt libertates
Quamuis libertas semel pstita reuocari no pot
deleri. Quod differtur non aufertur.

de iudicia libtate
Liber lij
de testiaria manumiss
de s. fisici camina
de fidei omiss libtatib
no.

Et si no. Cui suu uel alienu suuz tutore dat ei
fideicommissariaz uidet relinquere libertatem
Ex uerbo Cui suu recomendat heredi no
uidetur relinque libertate.
Cu ueteres No. fauores maxie i libta. a p suadebo
Ancillaz Cui fidei comissaria libert meruit.
differete hereditat. sua p sidis osequtu libt
pstia Dampnu quod quis sua culpa sentit.
Ultima pronunciacionis uiciuz multas uiciat
sentencias. Stultus e uideo qui super
alio pnunciat q3 quod petituz est.
Nota spetiale. victuz uictori compensari
ad quadruplum expensaru.

De dediticia libtat toll.

Nos eiz qui ueritatez colimus eaty que
re ipsa sunt. nris legibus uolim otinei

De latina libtate tollenda.

Ar. q ex legibus correctis no sumatur
argumentum i causis. Itz no. q sub pno.
itz. No. q deficiete causa deficit effectus
No q si duo suuz egrotuuz de domo eii
at + amittat priuatu dnio.
No e pua populi opinio defraudanda
No. utile p inutile no uiciari.
No bene oueniunt i una sede moratu
maiestas + amor. Suus osequit libtate
si dns iter acta euz filiuz apellauit et
sic no. q si Quod ago no ualz ut ago. ua
leat ut ualere potest.
Non est danda occasio delinquendi

De coi suo manuss.

Nota euiz u quis cogitur aduenendum
Nota i pressiaz sigilli i deposito fiendaz
Preferendus e in manumittendo qui suus
manumitte procurauit.
Ultia Suo coi alt ex dnis legare potest
Impiale e humaniore sequi sententiam

De suo pigri dato. l. i.

Maritus qui soluendo e pot suu dotal. manumitte
Si tutor Nota q maior est fa | manumitte
uoz pupilli. q3 mulieris uel fisci.
Si abeo Generalis obligatio non impe
dit manumissioez sz spetialis. alegantez
Si creditor No. no audiri sua turpitudinez

De suis rei pu.e l. i.

Nota potestates auctoritate debere hys
q fiunt p consilia ciuitatu.
Cui e de solo octu uendicionis dniuz no trasfert

De hys qui ano dno manu.

Si no Nemo alienu suuz manumittere pot
Si pater Quod no possuz directo u pobliqu
Ultima Nota q glannus e falere pncipe
q3 aliu | aliquez potentez.

qui manu no possut

Iurenda dn directa libertate. i fraudz cre
ditor data requiritur fraudis osiliu et euet
In fideicomissaria solus euentus.
Unio ommissio fin ad ppli exclamatioz no ualz
aut Si mino. Aut sed hodie ex quo testau possz
+ libertate uice relinque.
Si in fraudez Pretium loco rei succedit

Qui a testatore uetitus e manumitti ad li
bertatez p uenire no pot.

Bona facientes remuneranda sut premys
Sui Cu res mea p utilitate publica pu
blicatu pariz a publico habere debeo.

Donata igenuo ut libert. ingenuo manu
missoris dimitenda sut.
Ingenua Neque nutimentoz suppt. neqz
sumtus ancillaz faciut que no e.
Cu cogitus. Cuz dubitam debem pciores osule
Diffamari. Ar. p scolari ut possit eue ae
tate ut cu stetiz ouenit + no differat in
recessu suo.
Ingenuu. No. q pactu no facit suuz uel
libertinu ingenuu.
Ad recognoscendos hois Nota sut reparanda
Ingenuu Ar. q qui dicit re de suo alodio
et +uo probat eandez possit asserere se ha
bere i feudu.

Nota euiz i h usussp libi hois alterius e.
Pate p filiuz manumitte potest
Siquis Cul ouestatis suus pot manumitti
Ampliandaz nostraz ciuitatez. magis
mi nuedaiz ee censemus.
Ultima Ancilla no fit eo solo libta cu fit
sui dni oeubina. u filij inde nati.
Uxores hntibus oeubinas hre non licet
No. que audiri otra factuz suu propria tur
pitudine alegantez.
Si liber Liber no fit suus ancille otubinus
Suus No. q e inter ueti ab sacte acta
i liberali causa ohebitu. Hermodiciuz
No q ab pr. sue currit apellandi tempus
No ideo hi sut duo de necesse adhz ut liber ef
ficiatu suus.
Si abeo heres debet testatoris factum
quamuis uir no ualeat cofirmare.
Cuz afirmes Ortandi sunt dni ergo ser
uos placito suo stare.
Principaliter inco q me hanc no est pos
siz defendere i uituz + eius pncipaliz i iter
pncipaliz Cadunt hois admissu usuz est
Nec omissa. Ad examinacione ueri omis
probacio auire prodita debet admitti
Dumsiuz Nota minorez xx. an no posse

sum fieri

multis ronibus fratum separantur tunc
7 condictores seu status.
Sicut no pudicat dno emancipatio fca ludo
sicut no nocet sic de manumissione non
fiat carta uel facta pdetur.
Sicut nota ar. q vendito teneatur car
tam mihi pdere. uel creditor solucionis
Cui i liberali ca matris no patris spectat odicio
multis ex caus osueuit status mutari.
De ancilla sz omia pueru que de alica an
cilla suscepi n eu manitaz fruis remanz.
Solo. obsequij non pstiti uelamento
non reuocatur data libertas.
Subscripto in manumissione no reqrit consensus
filij dni permittentis fim.
Liberta Concubina sui no efficitur ancilla
Si filiu seruus eiusdez crimis sociu no acusat
Conuictus sui conuenti ... igrare no dz
No id circho si ... clico possit mori que
sio sz nemine contradicente n clicus stete
rit i eclesia
Iubemus Confessio facta i uno iudicio pre
iudicat i alio i te easdem psonas
Ultia placuit eos q nascunt... uti matrum
Cu pet no. q si aliqs dixit i libello q
se aliqd stabitur dicto eius

Qui de possessione ... pronoccat.
Libertatez p procuratore dare no pot
In liberali causa plus qz semel appella
ri no licet. No. hi frequentatiez gessaz.
No. qui no pot dare fideiussore de stan
do iudicio conmittitur iuratorie cautioi
No q qui rez deductaz cora uno iudice
deducit. coraz alio pdit causaz.
Ultia ... suo. lite pen. agit empto de
euictioe n ne fruz ..., uendito uendidisse

No. q p negotiatiez fit res dubia.

No. q de incidenti no punciat
Sicmen ... pena i poi suo qz libero
Costitut debito ex cui monet ...stio stat
no cogitur ad solucione
Ultia No. ar. pclico qui agit cu eclai
ut iteri pcipit sumptus litis.

No. q osensus eroneus non pudicat

Destatu filij ... post ... queri potest
Si mate Nota tpra posterida spectari
Si pater No q no nalz otestacio fca sub
iudice no opetenti n intumpit pscriptioz

Per. xx. annos libtas pscribit bona fide
Ultia. No fit sui ex eius tpris. liber ho.

Qui manumittit i t unos iudet tacite pec
culiuz concessisse. secus si i ultima uolontate

Nichil est uehementius furoris amore. Homo
qui de se facit intupiuz tere sue cogitioi facit
obrobriu. Sit quisq plene dns sui sui
7 rerum ad eu ptinentiuz.

Si contra No. q res p testatore alienari pro
hibita usucapi no potest.
Si mate Bone fidei possor partu penes se
oceptu 7 natu ex ancilla furtiua usucapit
Si p tez Usucapi no pot uiolenta possessio
Sciens fundz alienu uendidans furtuz facit
Ultia No dz pupillus occasione iuris trahe
re ad iniquuz compendiuz.

Gratiaz facere donatione pfectaz nemini lz.

Nichil pro herede usucapit fruus heres.
Ult No precedente iusto titulo usucap. no pcedit

Qui ex oducto tenet no ... possidet
Iampridez res fisci usucapi no potest
Ultia uiciu defuncti i p heredis usucapione
perdere no pmittit.
Italici ... apellatur i usucap. et
prescrip. Ab initio hre sufficit bona fidez
In usucap. 7 p. hrs otinuat sua tpra cu defuncto

De procuratore acquirit poss ... i ignoranti
Usucapio demum post scientiaz incoati
minus sufficit si i poss rei uendite 7 non tra
dite preciu paciete uenditore dns sit ingressus
Donataz No. q i fanti ... rei donate possessio.
Licet posso nudo aio agri no pot. ptm solo aio retinet
Cu nemo Nemo sibi cam possession mutare
pot nulla causa extrinsecus accedente.
Improba posso pstare no pot ullu firmu titulu psc.
per peut possaz ... qrim si tradens erat dns
Nec exucita Improbu e ut empto dniu retineat
quam contra uoluntatez emptoris retineat.
Nemo ambigit possessionis duplice esse causaz
Nota q per negatione res fit dubia.
Ultia p colonos 7 similes no pudicat dns i
poss nisi tradant. uel detrahatur. Sz hn pudiat
Inquerendis 7 qui male elegit pudicium paciatur.

Qui. Male fidei poss alienate cessat. lon. tp. p
Si uerus dns alienacione ignorat. spectat
ergo. xxx. anorz defensio.
Longi presc. iducit bona fides institutur et co
tinue sine inquietitudine possidere
Diutina prescripto sine iusto titulo no procedit
Nec petentez errore pstandi pacto rem mea uen
dicanti non presto titulu possessori.
Si fraude psc. lon tpris ex ... malefidei no pcedit

De pactio ... lib. ...
De seruo ... claudiano
De ...
De usucap. p emptore
p donato. lib. ...
p herede. lib. ...
Cora de usucap.
De usucap. transforma...
De acquirenda poss
De p. lon. tp. p.

Longi. prescriptio munitus no nocet per
dictio instrumenti.
Si ib sfemie adoptare no possit
Emptor peremptoria opposita probari su
fficit aiz actor probauerit quod i tendit
Nec bona solu tempus precedens litis mo
tione proficit psidenti.
Sup pscripc. no impedit titulus fictiuus
Vltia psentes q ad p. dicuntur icadez pro
uincia ostituti. Sz hodie ciuitate sut le
ges diutius pro mulgate.

Colonus tempore no prescribit.
Insuor. Iure mobili no pscp. fi usucap kt ley
Hereditate peticio hereditatis no tollit longo
tempore.
Medicus i expedicione degens gaudet p
uilegio militari.
Du pt capto ab hostib no curit p. ostitu
No c. No minorib pscriptiones no curre
Nep ples actiones pscrip. longi tp. no tolluntur
Vltia Qui domi moritur no gaudz puilegio militari

Creditor possidete ypothecariam z longo tpr pot tolli
Nota q sublata ypote. o debitore salua manz pt

Quia colono uel emphitehote pncipis et
templor possiones curit nullo pot p. tpus defedi

No. fiscu post quadriennium questionez bo
noru uacantiu non mouere.
Omis si fiscus rem aliena ut sua uendat
emptore statiz securo possit fiscus ad rei
pciuz intra q driennium conueniri.
Bene No. q omia intelliguntur ee impatoris
Multa puilegia impial fortuna meruit
dignum e eos prerogatiua gaudere qui de na
turis laborant in suniam subiectorum.

Nota de imponentib custos pdijs alienis
Lex. ij. Male cet dnis pdioz si post xl. an
inquietare colonos uel siles non liceret
No i pscripc. xxx. annoru titulu no requi
ritur ypo. tollitur contra exnem. xxx. an
malefidei uel sine titulo possidentem
No. q libelli oblatio no interrupit pscps
n p executore conuictio subsequatur
Pupillaris etas de hui pscrip subducitur
Omis actes nocedi pscriptionib amputatur
Tanti ualz gnalit dicere qntuz singla nuare
Quadraginta an. tollit omne ius qu ipnatur
Prescriptioz p. xl. an no pscribit comiunicatur
Compit No. no pscribiz prestacioni tributi
seu publice functioe.
Cu notissimu. xl. anni durat ypo cot debitore

uel eius heredes pignora possidentem
Arg q debitor dicatur pignora possidere.
No q p apprehesione rei ul. noua promissi
onez interrumpi pscps q iaz fuerat icoata
No colonos et emphitheotas ad usus do
minos nullis temporibus se defende
Si quis cet No. p sidente. v. ul. xv. an.
posse re i aquondaz dno uendicare p
sidens aut xxx. l. xl. an. bona fide pot
soluuino ab exneo uendicare si a rei pos
sessione cecederit.
Pessus poss eo q uocat ad iudicium non
uenit ad totam causas restituitur j. anni
Vltia Multa sut sortis hume que nec
dici nec mutari possunt
Pscript. i terupta p litis otestacione
actio i annos ex tenditur q draginta

Personales actiones limitate sut xxx
anns. ypo. xl. Filio famil no currit p.
n cu patria potestate fuerit liberatus
Vt pfectus inter uigilantes et desides d
fferentia de ee. No sufficere si de mucet
Vltima Conuicto debitore. pli uel ypote
i terrupto facta itelligitur i utriqz.
Et si gnalit que obnoxia in dictam omia
iura in opetecia pptuasse uideor o eng.

Licet. Non oceditur flumine alio auter
ope manu facto. ripaz si sua licz mutat
sigt a flumine circundatur meus remanz
Lepy No. q augmentuz alluuionis faciat
crescere honera tributorum reci ipsa diminuit
Vltia Qui terraz i fructuosaz fertilez fe
cerit no e pro ea maiori censu grauandus
ne doleant diligentes agricultue opaz pdidisse

A Sentencia prefecti ptorio no apella
tur. s supplicatur no prest pu singul
legum ad municula denegari. Non sep
contra absente uel statiz post absenti
az iudex cogitur iudicare.
Cessante trib citationib propositis z si
ne peremptorio ciuidicere sent potest fieri.
Abeo Nota tempus ad apellandum decurri
a tempore sentencie curre.
Si ut pponis Si na lata die feriato no ualz
Sint ppois Non nocet in absenti iudi
catu in alio loco qz pudice fuit ordiatus
Si psos Non ualet sna otra adultos in
sta defensione curatoris auxilio destitutos
Ea que Que statuuntur ad usus abse
tes no cutumaciter no citatos non ob
tinent firmitatez.
Consentaneum Nota una citatione per

emptoria proonmibus satis. ec. Judex mittendo inc i possessionem rei petite adversa rium menz constituit repetitore.

Tres No. post tres denunciaciones etiam sine peremptorio sentenciam posse dari

Ultra Statutum contra absentem ex causa necessaria nature iuris racio non permittit

Non valet sententia sed litigatoribus data quibus iudex non recitat et sedendo.

Hac No. est subito ferenda sentencia sed deliberacione et fideliter negocio ponderato lata sententia non est ulterius corrigendi copia vel mutandi. No. regulariter prohibitum diffusum per alium recitare.

Ultra. Sequitur aut. Nisi. Et no. casus ubi valet sentencia sine scriptis. Sentencia lata sine scriptis hec nomen sententiae non meretur.

Finita lite per procuratorem non valet sentencia sine procuratore. Sed dominus comprehensus.

Lex. q. No. infirmatur sentencia sed modo sumus appareat qui olim eam protulit tamquam liber.

Preses No. hec ut valleat absolucionem vel condempnacionem debet sentencia continere.

Prolatam Non valet sententia si non solutum ordine iudiciorum prolata.

Cum eorum No. valet sententiam sed subdiderit firmiter

Cum sit No. non valere sentenciam si feratur in alio loco quam sentencie dari consueverunt

Constipulatas. Non omnis vox iudicis auctoritatem continet iudicati.

Libri Emcta re que pro re data fuerat i solutum reditum ad pristinam actionem.

Post sententias ipso iure non valet secunda sententia contra primam. In interlocutoriis secus.

Nulli Delegatus non potest aliam parte inaudita iudicare.

Judices. Greci inter grecos. Latini inter latinos possunt fieri sentencie.

Nemo No. non exemplis sed legibus iudicandum. Sequatur veri iudices veritate et legum iusticiam immittenti.

Cum pap No. dedignetur quis eundem iudicem habere in hiis que sunt in agendo.

Hec sunt No. valet sententia sine certa quantitate prolata.

Ultima Sentencia videtur placere condempnato quando statuto tempore non apellat

Circha quantitatem vel speciem inter

est singulare non excedit duplum item casus si aut circha factum vel non factum vertitur. In esse constituimus plurabilium peti potest.

Res plerumque pro sententia in firmitate et impossibilitate cadit

No. quod forma delegationis est servanda

Sibi respiciate. Nota. sententiam latam super possessione cae proprietatis ullatenus non nocere.

Ultra Sententia unus iudice dicta aliquid non constringit

Actionem perdat qui diffidendo de causa spem negotii reposuit in pecuniaria corruptela

Ultra Judex corruptus dampnum cause restituit parti lese.

Judex neque sententia neque sui predecessoris potest sentencia retractare.

Peremptorias peremptoria opponi potest quandocumque ante diffinitivam sententiam

Ultra No. valet in petitis receptis ut sententia rescindit

Quod deductis expensis superest fructuum nomine continetur.

Litigator No. quod post litem contestatam efficiatur quis male fidei. ut de fructibus perceptis et percipiendis teneatur. in quos actor percipere potuisset et in hoc par est condicio heredis.

Terminato Ad impensas litis nulla victori superest actio nisi de hiis iudex in sententia vel eodem die fecerit mentionem.

Non debet lis ex lite consurgere.

Plt Nota quod qui non probat quod intendit calumpniari presumitur.

Ult No. equitate in iudiciis servandam esse.

Rebus iudicatis standum est.

Lex. q. Res iudicate pretextu computacionis minime instaurantur.

Sub ipse Non retractatur sentencia pretextu instrumentorum noviter repertorum.

Plt No. quidque petit dilacionem ad solvendum sententia confirmari

Plt Scripture publicate per petitam obtinent firmitatem. Nota morte cognitoris fidem publicam non perire.

Alter diffinitivam sentencia pignora capi et distrahi minus pervenit iubet iudex

Si etiam Sentencia non venata executioni per officium iudicis demandatum.

Orco Assignanda est victori res in solutum si subastando non invenerit comparantem.

Stipendia prebende clericorum capi non

sentencia pro(?) peteti indice. l.

de pena iudicis q ma. l.

sententia sine re non possit. l. j.

de fructibus et litis expensis. l.

de re iudicata

de executione rei iudicate l.

debent si aliys rebus pot exequi iudicatuz i.
Si longius Nomen debitoris in causaz capi iu
dicati ultimo potest.
Sunt ppositi Minucius ceteris datus ad exeque
duz non de asumere officiuz iudicandi.
Si longius Cum moratu restitue iudicatuz
re perempta remanet obligatus.
Ultra Nota quis dicatu ppe executo.
Ultra No. i civili ca ferendaz ee snaz ifessu

de usuris rei iudicate

Post tempus qdrimestre ʒdempnat in
dubiu centesima usura pstare cogit ʒdepnat
Ultra post qtuor mses. scz9 tm. no usu
ra petit centessiaz contessia perit usuraz
Sic reo ita fideiussori dilato ʒpetit qdrimestris

si ples una sna ʒfi. li.

Actio iudicati pro virilibus detu in eos
qui pma actio insolidu tenebantur.

Quib9 reb m. no nocet.

Quod a coniuncta p gerit pot rem no habi

contrat epla s. c

Neq prodest neq nocet
Lex. secunda Iudex p eplaz setenciae no pot
Iudex/Iudex parcius alegationes audire
et examinare debet.
Ultima Magnus obflictus allegationu
i ubor verti circa iudicia ʒsuevit.

si ex falsis instru.

Falsaz No. q ad retractandaz snaz no
sufficit probare falsu instru u eius con
templatione fuerit iudicatuz.
No. ʒfessos i iure pro iudicatis haberi.

de ʒfessis. li.

de relacionib9.

Lex j. No. q ante relacionz no e ferenda sna
No. q appellat a consultacio semiplena in
qua mittatu no postea.

de apellacionibus. los.

Ordo hic est ut de possessione. postea de
violentia disquiratur.
No est novum apellari pot a sna pncipis delegati
Appellatio Nisi l inonadu e duz delibe
ratu an recipienda sit appll nec ne.
Preses No. qui et iuz alegat cauz pbare de
bet. Nullo modo pot iudex papalis cogno
scere de apellacione. // Sufficit si iudex appe
llacionis iusta vel iniustaz apellat pnunciet
In cum appellacione sup eodez capito vel co
nexo i duci possit nove pbaciones testes
Iniceis sumptus facit qui sibi necessarios credit
No. i cemina li post sentenciaz appellari
No. Reuz i ia maxie dampnatu si fideiu
sore idoneu dare no possit detineri i custodia
Iudex pncipalis cause apostolos dare
debet apellanti i no petenti.
Cum ad timilia Qui appellat elect ad of

ficiu vel ad munus se iuste de hosto
dere noiatuz. si i aliys cantus ne pluri
is cum pncipali probacio in eo debat
Si ʒtra Non est opus aliqua sna
si pma fuit lapsu temporis ʒfirata
Des liris cauz exeq pot qua i tpositiis
Si actor Curator i actor ab eo datus p
nocare possit. si solus lite pnct excedit
Minime Appellatio i tpoita i civili nego
cio cauceris l alterius iniurie nullaz mo
lestia substineat appellator.
Exilio lite pendente no est licitu suplicare
Litigatoribus Appellari potest etiaz sine
scriptis si illico appellatur.
Ne cius Nota vercenduz ee ne bis i co
gnito negotio dirimatur. A senten
cia pncipis no appellatur. // Sante
agenda sut que no retractantur.
Quonia Cuz debitu no est liquidu po
test fisci debitor appellare.
A prefectis A prefectis ptorio pro
vocare no sinimus.
Et in maioribus i in minoribus negotiis
facultas tribuitur appellandi. // Non
dz iudex ad i iuria pvatie si victis ad
auxiliuz appellacionis convolaunt.
Quonia Officiales debent resistere pre
satis i reos i strue si q iniuste agant.
Et i multis No. i appellari amulta.
maior i poita q excessu conveniret.
Cuz p No. i re medi ocritatis negocii
i logi propinqui seu longinqui comi
tti cauz ubi litigatores sunt.

si siqs

Vocationes Nota electiones officialium
no valere n i ʒ sessio prius facte sint.
Cum appellavit pot penitere ne huic
tas iuste penitudinis amputet.
Auditos Sepe oppressu iusticia errore
vel gratia cognitoris.
Si quis prius appellavi pot ab iniuria si
iudex prius q debeat snaz exequatur.
Si apellacionz No. de pena iudicis no
recipientis appellacionz.
Precipimus Regulariter cum appellat
a delegato recursus fit ad delegatore
Corectiones legum i quatuz debemus
possimus emetate.
Ampliore No. q appellacionis e utq pti
Nota q iudex appellacionis pot i de facto
supplere scilicet, appellacion non debuit
esse i usos.

Apellacio que fit ab electiōe officiale

Iur spiritu

infra spacium duorum mensium terminanda.
Tempora dilacionum data computanda est
infra quod datum ad exercendum appellacionem
omnes dies tam feriati quam non feriati computantur
per hanc. Nova capitula a primis separata
ponuntur ab actore vel reo, si causa appellacionis
induci non possunt probari aut ibi ac possunt
que in prima prolata fuerunt.
Ultima. Nota quod causae mortales nec dici
nec numerari possunt. Appellacio potest
per pactum remitti et legum austeritatis pa
ctis litigancium remitti. ut mitigari.

Non valet lata sententia contra personam
qua non fuit appellatum.
Sicut in Const. lege vel constitucionem ipso
iure non valet sententia lata. valet tamen
in litigatoris lata.
Si ut proponis. Cum debent plures iudices iu
dicare requirit ut omnes habeantur iudices
Certa. Annullata vel quod lex concedit impor
tat non necessarium est appellare.
Cum non eo iure valet lata sententia vel diem
in iudicando commissum et ideo delegans
ex integro iudicabit.
Venales. A corrupto iudice per pecuniam
non valet ipso iure lata sententia.
Veteranus. Missis ob honesta vel causa
riam missionem hominibus plurium munerum est remissio
Omnium. Omnibus honor est iudicibus refrenandus
Non potest victor appellare et eo quod iudex o
misit de sumptibus iudicare.

Non appellat in non veniendo contumax
ex vere condempnatus.
Observare. Nota quod non appellat testibus sup
eratus spontanea voce confessus. Nota quod non
valet confessio facta in tormentis aut for
midine tormentorum.
Unum. Officiales criminales contra officium
accusatus non appellat. si debet a suo iudice compar
Abstinendum. Manifeste convictus fisci debi
to non appellat.
Ab executore. Ab executore facti non appella
tur nisi mensuram vel tempore modum execu
cionis excedat. // Sub dubio forsitan. Re
dent sepe. Appellatur pendente rem mo
bilem apud sequestrum ydoneum collocandum
Ante. Negant ante diffinitive sine tempus
non est licitum appellare.
Ultima. Ei qui constat esse pendente debitore app
ellacionis beneficium denegatur.

Mortuo appellatore aut heres prosequatur
appellatum aut satisfaciat iudicatis.

Ei ... Mortuo reo perempta est ademptio iniurie
facta de bonis secus si expressit et similiter iudicat adinat
Ultima. Heres habet quatuor menses ad prosequen
dum appellacionem ultra tempus quod appellatione defuncto superest

In sacro comitatu principis nichil timere debent
litigatores.
Lex ij. Sunt protestationem quod intendit quod non
iudicis potencia perorat
Si in una eadem causa unus appellavit proficit
ei qui non appellavit. secus si unus minoris
etatis auxilio restituitur contra sentenciam impetravit

A sentencia lata super quocumque possessorio ap
pellari non potest. Lata super possessione sententia
proprietatis non preiudicat questioni.

In una eademque causa ... licitum tercio appellare
Nota ar. quod si prius delegavit iudicem appellatione re
mota quod iudex ille possit nichilhominus
recusari.
Pro debito non bonis cessit in carcere potest includi debitor
Lex ij. Qui bonis cessit et condempnatur
potest paratus solvere penitere. Nota
in bonis tenens dictum non preiudicare.
Si pater proximo patris non debent inquie
tari filii facultates.
Leges. Creditores non possunt res eius qui
bonis cessit dividere vel tenere. Propter
blasfemiam est fisco si ad munus ... ina
biles eligatur.
Nemini. In qualibet cessione sufficit sola professio voluntas
Cum et filii. Nota. Flebile adiutorium cessionis
humanum est dare in iudicias quam eligere cessionem

Secundus heres primus debet legata primi
testatoris solvere quam secundi.
Lex ij. Creditores possunt desiderare ut
a bonis heredis hereditaria separentur
In civile. Non compellitur unus de creditoribus
res debitoris accipere et ceteris satisfacere.
Pro debito pociores sunt ipsi qui cirogra
farii creditores.
Si uxor pro ea parte confunditur accio pro
qua succedit debitor creditori.
Cum proponat. Si debito vocatum non veniat
nec defendatur patitur possessionem bonorum
cognito summatim debito. que eciam aliquo
transacto tempore distrahuntur. Sequi
tur autentica et qui venit.
Ultima. Misso uno de creditoribus in possessionem rerum
debitoris. in eadem et sine parabola iudicis
possunt ceteri intromittere. expensis primo
ingredienti pro quantitate debiti restitutis.
Nota de sacramento purgacionis.

De privile[giis] fisci. li.

Nota autem fit executio in bonis alicui cassus valet dicere aliquid. Eum et hominis imminet hec probandi.

Quamvis fiscalis omnibus pari passu ambulant

Sind licet pro debitore privilegiato creditori per solutum privilegii sine cessione non consequitur

De pactis dotal. li. — Per Sed primo in obligationibus cia bona tua a secundo creditore vendicare possis per quam scripsisti

Privilegium de dote exigenda ad extraneos heredes non transcendit.

De his qui in fraudem credit. li.

Nota primo excutiendum quod perveniatur ad pignorum possessores.

Ex patina Qui patri non succedit creditoribus hereditariis non cogitur respondere.

Filios Non auditur quis eius cui succedit turpitudinem allegando.

Ignoti Quatenus ad revocandum alienata non titulo lucrativo sed honeroso requiritur fraus et scientia comparantis

Ultima Hec actio intra annum competit ad quem commoditatis sumpserit libertinus.

De interdictis. li. Titulus ...

Disceptare possunt iudici iudicet ... actionis. mentem partem subintrantes.

Preses Non potest iudex in hominem de non sua iurisdictione cognoscere

In certi Nota quod possessorium prius quam petitorium intentatur

Ultima Nullum interdictum debet cum antiqua solempnitate proponi.

quorum bonorum

Si qui probat se filium possessiones decretalem contra tabulas ad corporales possessiones quorum bonorum competit interdictum.

Ex edicto Hec interdictum ad bona intestati competit contra eum qui pro herede vel possessore possidet vel dolo malo desiit possidere.

Ultima Constat viz alium intestate uxoris consanguineis superstitibus excludendum.

quorum legatorum

Inter quos legatorum datur heredi ad recuperanda legata que legatarium auctoritate propria occupavit

Unde vi. li.

Etiam vis ... moderamine inculpate tutele possumus propulsare.

Cum procursos violentus et pro quod non pervenit ad eum nunc potest ista aucium uti ille

Ex depositis Convictus unde vi prestare de fructibus quos deiectus percipere potuisset

Meminerit Nota omnes citandos in quorum providere aliquid attemptatum. Nota quod inde nasci in interdictum actio ubi iura nascitur.

Ex culpa tutorum ... non debent aliquid substitutioni

Momentarie Causa cuilibet interdicti est summarie terminanda.

Si quis in tantam aliene possessionis invaserit dominus erat dominium perdit et possessionem restituit Si non erat dominus cum alio tantundem restituit quod invasit.

Si quis Nota propter difficultatem probandi dominium delinquentis per sacramentum expulsi in esse probandum Non abire Conductor vel filius qui rem restituere domino per sinam expectant rem cum eius extimacione restituere compellatur

Cum querebatur Nota penam post ... naturam inmobilis. Omnes scire debent quod suum non est hec ad alios pertinere. Furtum facit qui attingit contra domini voluntatem.

Nota quemlibet summum in sine mandato per absentem recipi. eius possessionem turbata pro ... questione domini reservata.

Ultimo Non debet iudex aliquid innovare in causarum merita pertinent ... ...

Possidenti fundum non in non clam non precario inter ... possessionem ... ...

Hec interdictum competit contra eum qui dicit se exhibere debere. vel negat se debere exhibere.

Ultimo pro uxore exhibenda agi potest ad similitudinem interdicti de libero homine exhibendo

Qui aqueductum debet emerit per indictionem tacite obligationis non salviano sed ypothecaria poterit conveniri.

Nemini licet negotiandi causa edificia demoliri. Nota quod depositis integre difficiis publicus deformatur aspectus

An erorum Nota quod quis videtur consentire ex quo scit et non contra dicat. Nota servari quod consiliis duobus casibus est servatum.

Sin prepositis Nota frustra precibus postulari.

Nota socium qui refficit ... dominum fieri si sibi intra quatuor menses sumptus cum centesimis usuris non fuerit restituti.

Sed Imposita edificia solo cedunt nec ... se restituende sunt ... fecerunt

Si quis post hac propter villam ordinandam civitatem ornamentis non est licitum spoliare. Ar. quod bladum de civitate ... trahere possum sine pena banni quia hinc ... aliud.

Singulari Omnes ad refectionem domorum sunt iudicis officio compellendi. Officiales debent domos sitas in civitatibus sicut privatae aedes per xv pedes debent distare a publicis.

Per privatas No. quod cuilibet licitum est in suo condere castrum cum muris et fossatis valere. Domum solarium debet distare ab aliis domibus horreis per xv pedes

Novi operis Cui nunciatur de novo opere debet infra tres menses probare vel statim praestita cautione vel satisdatione potest in opere suo constructionem procedere.

Nota quod immunitas non valet.
Omnes No. conductores operum ad summa per xv annos teneri de vicio contingente in opere
Ad portus Abstruitur portus aqueductus et murorum nemo se excuset privilegio dignitatis
Siqui No. contra illos qui se in sibi faciunt in opere publico pecuniis fabricato.
Omnes par omnis possessores sumptibus necessitatis imponatur.
Ultima licet nova prohibeantur vetera tamen licite restaurantur.

Non ideo quis liberatur a debito quod paratus est pignus ut suum relinquere creditori.
Quamvis Creditor primus pot. sibi satisfacere de rebus sibi principaliter obligatis. non debet manus extendere ad conditionaliter obligata.
Certa Creditores iusta conventione rerum debitoris possessionem ingrediendo vim facere non videntur. Melius est tamen possessionem auctoritate iudicis adipisci.
Ante Qui necessitate rei familiaris rem obligant non potest conqueri se coactum
Preses Sententia lata contra debitorem nisi in duobus casibus facta praeiudicat creditori.
In summa Creditor debet tributa solvere pro pignore sibi obligato et soluta in debitum computare
Usucapio conventione pignoris non extinguitur
Quamvis etiam facta condempnatione super personali debitum pot. ad ypothecam iterum
Debitore Urbanum est ante iudiciale conventione debitores suos debet admonere
Distractis a debitore pignoribus habet creditor electionem agere contra possessores vel circa pignora possidentes. Sequitur autem hec ita.
Debitore debitor qualitercumque rem alienando non preiudicat creditori. etc.

Et si Cum suo nomine meam pecuniam pignori dat obligationem michi pignoris non acquirit
Quamvis non est in obligata res de pecunia mea comparata
Pignoris Actio ypothecaria est realis.
Sicut creditor non tenetur debitum maius in pignore contingente
Creditor non pot. a debiti petitione urgeri.
Maior Nuda pignoris conventio pro pacto tollit ipso iure
Persecutione Creditor ex pressa ypotheca etiam non convento debitore transgredi pot. ad pignoris possessorem
Sequitur autem. Et si debitor quem in tertium in tacita ypotheca.
Servo Re obligata mutua debitum peti potest
Ultima Privilegiatus est creditor qui ac dedit pecuniam ad militiam comparandam.

Universa eorum bona qui censum praestant sunt fisco tacite obligata.
Certum est Cum cum fisco contrahit bona sua eidem tacite intelligitur obligare.
Quamvis fructus prediorum pignorati tacite obligati sunt
Si non inducta rem debitoris mei quam de me non facto debitoris vel alio eius nomine pervenit pretextu debiti retinere non possum.
Si mater Cui mater liberorum antequam tutelae rationem reddat accepit in uxorem pro ratiociniis tacite obligat sua bona
Nec si maior Filius rem patris non pot. obligare

Curator tutor rem pupilli nisi in ipsius utilitate obligare non potest.
Ult. Alexander non facit nisi quae iure potuit obligare

Instrumentali obligatione non veniunt quae non est verisimile aliquem specialiter obligare.
Eo constet Cum obligat cartam sive instrumentum videtur id de quo carta loquitur obligare.
Simonumento Monumentum non pot obligari specialiter
Specie Athleta species privilegium coronae praeter obligare non pot
Cum filios Obligatio pignoris non consistit in hiis quae quis de bonis suis facit obnoxia
Post pignorum gratia aliquid quod ad culturam agri pertinet auferri non convenit.
Ultima Iustum est voluntates contrahentium magis quam verborum conceptionem inspicere.

Qui prior est in tempore potior est in iure
Si fundum privatus si prior est in tempore etiam contra civitatem potior est in iure
Singularii Generalis ypotheca dummodo in uno tempore proponitur speciali.
Licet No. cautio rei aut hic signata in quibus
Et si creditor potior est priore
Eos qui Nota quod ypotheca praefertur omnibus privilegiis personalium actionum.
Scripturas Cautio privata cum tribus testibus notata

aut

In quibus caus. pig. ta. l. j.

Si aliena res pignori data sit.

Quae res pignori dari possunt.

Qui po. in pi. h. l. j.

aut

Rb.

her ms e nacta ꝑ camio publice facta
Assidue No. corpe ꝛ ſba toruita mulieris fu
gitiũ marit / mulieribꝫ debent miseri ppt
obsequia que maritis pstant ꝛ partus p
iculꝫ quod incurrunt. Mulier i dote pfert
anterioribꝫ creditoribꝫ hntibus tacitas ypoth
Indotibꝫ primo repetitur primo data. nisi res
secunde dotis appareant.

Secundus creditor soluendo priori inter locum
succedit sine pacto sed iure ꝑ soluere.

P priorem creditorem distractio pignoris non
facta emptor a debitore ꝛ posterioribꝫ credi
toribus e securus.

Sitat ms ceterꝫ rez pigneranda no obstat u sua pte

Creditori Qui credit aposse quercionali pig
nis vel priori dat recompacio ꝑ ypothecariam

Res capta pignori in causa iudicati no pmi
tore si ꝑ officialez videat e vendenda
Vltra Cuz calliditate ꝯtempnat empto iuidicari
no pot. solet adiudicari in diuiꝫ creditori.

Pignus pignori dari pot ꝛ soluto pro debito
solutum ius secunde
partus pignoris intelligitur pignoratus

Qui rez sibi pigneratam vendi patitur se ꝑ sunt
consentiete videtur ius pignri remisisse.
Obligatio pignori ꝯsensu ꝯtrahitur ꝛ dissoluit
Sic eo tpe priores videntur obligatiez pigno
ris ▬ remisisse. Si pur ameciati vendicioni pigno
ris no venerit obmae.
Creditor Qui reddidit cyrographuz debitori
videtur ius pignris remisisse
Si ypothecas fisco vendente ꝑ soluz sileruz sibi
preiudicant ceteros qz fides aste ꝯfisal quell nos.
Cuz exca Obl semel extincta restaurari no pot.
Vltra Qui semel alicatori ꝯsensit no hz amplius
re obligata hz aliquis de ea facta fuit iterz debitoris

Nota ꝙ pignus tunc retinere possuz ꝛ pro de
bito quod sine pignore in debes. Sed c
to priori offertes cyrographuz debitu a se vel a de
bitore soluere no tenetur.

Ypothecas Creditor no amittit exactione
in qua pignus no sufficit
Creditor quando pignus uult vendere heno
tuꝫ faciat debitori
Quadiu Creditor no pdit vendendi facultа
tez quamdiu restat aliquid ad soluendum
Cuz spalz No sufficientibꝫ spali obligatis tu
nc ad generalem proceditur ypothecam

Mulier No mutuũ mulier credit ignarum ꝯcedit
Vltra No. pfecem de pignoraticias actionez

Debitor c. vel demũ actoribꝫ vendicionem
pignoris impedire no potest.

Vendicez pig. no iur facta pot debitor retract

Vnus de heredibꝫ n totuz soluat no recapit
de pignore suaz ptez
Lex .q. Sublata de tpe mutuo pli ypothes ꝯsehat

Ypothecarius heredibus et contra heredes i solidum
competit. ꝑsonalis no pro heredis porcione
finditur inter eos.
Nisi ꝯstet de debito pignoris ꝯuencio no tenet
Vltima vendicio scriptura no obligat.

Creditor qui post i petitacione diuis recapit
usuras vel ptez debiti videtur impetratum
priuilegiuz refutasse.
Vltra Post bienniu aptr denũs pot creditor
pignus vendere quod de ꝯsuetudine no seruatur
Nota de sacramento purgationis.

Vltra Nota ꝙ non valet pactuz n ubi
ad tempus res sit in dominio creditoris

Que annua sunt ad agenduz ꝑpetua sunt ad exipiendum
ꝑscriptione No. ꝯsiliuz ꝑemptoria i initio
opponendaz.
Siquidez No. i rogatum posse pubuz dubito vide
rens ꝑter probatam i ntencione actoris ꝯ
de sua ex probare.
No exceptionibꝫ rei ex. actoris replicationibꝫ minime
defensiones ex eadem contractus reosta
tuz mutari. ꝯpetens cuius fideiussori no ꝯpetit
Vltra No. ꝙ declinatorie iudicii sunt ante
litez ꝯtestatam a litigatoribus opponende

Contractus sup re litigiosa initus nullius
est momenti exceptis i casibus hac litera
copꝑhensis. No. ꝙ res ꝓhibita alienari conce
ditur hic in dotez dari.

Nota pro habenda fide epistole.
Sicuti No. ꝙ nemo pot alteri stipulari
Nuda pactio nuda obligatione no parit
Neqz pupillus pot sine tutoris ꝑsentia
sibi alium obligare.
No monitur Jn stipulando antiqua solepnitas
Magna Nota ꝙ dies i terpellat pro hoie
Nota ꝙ ꝑ lapsuz diei pena comissa circha
contractus amplius no purgatur.
Veteris iuris i ter uiuos sine post mortez
quis dandum vel faciendum promittat va
let obligatio ꝛ hinc inde trasmittit ad heredes
Nota posse factuz ꝑ aliuz adimpleri. ꝯtre

re omnium hominum simillis e natura.
Optimaz Nobilles q no patiuntur noia sua
in istrumentis ascribi. No stat instro si p bat
pars eo die se abfuisse. de q legit instrum
Ultima ut obligatio transeat i heredes
factum adacione non discrepet.

Matrimonia tam i retinendo quam in ha
bendo libera ee debent.
Ut int no possunt it absent habiti stipulari
Ex eo stipulo q bonos mores inutili e mouenti

Sunt ita etiam si plures rei se i solidum
obligent pro parte tn conueniuntur.
si psentes fuerint r soluendo.

Debitor pro parte bonorum suorum ofiscata
creditoribus no remanet obligatus.
p h tam fideiussoris obligatio no mutat
No recte Cu pleg fideiubent simplr qlibz
intelligitur insolidum obligari. Nouatione
legitie facta fideiussores rpigra liberantur
Presente aut psente pus dz conueni prin
cipalis qz fideiussor utrisq ostitutus tps fuit
Si creditor no agit mandati qua n fuerit
mandatum obseruatum.
Filius potest fideiubere pro patre.
Cum alter fideiussori soluenti contra fi
deiussorem actio sine cessione no competit.
Liberu Creditor post peticionem dimidiam
non pot ad peticionem solidi conuolare
Emissis Creditor pot fideiussorem omissis
pignoribus conuenire.
Sicut. fideiussor n pus cessa psequitur
ypotec uel pignoris ad soluendum urgeri no d.
pot promissio de repsentando aliquo si
ne certo tpre facta p duos menses expirat.
Ultima propt simplicitatem tabellionis no d
obentibus preiudicium generari.

Delegatio no nisi debitore osentiente
pficitur. Nom aut debitoris ignora
tis uenditur r emitur.
Lex. y. Qui cedit actores adhuc i exigendo
prior e n qui cessionem recepit denunciauit
debitori uel pte debiti recepit uel lite fuit
contestatus. No. q debitor fuius dz creditoris.
Nec edi. No. debitore nolentem no posse delegari
Ultima hodie no fit nouacio nisi ut fiat
specialiter exprimatur.

Nichil interest an michi an de uolun
tate mea alij psoluatur.
Pecunie accipiendo e debitori facere sibi fieri
cartam de soluto. qz hic instrumentum iacuz
quod debitori. Debitor debet probare
sibi redditum fuisse instrumentum

eum. Aliud pro alio inuito creditori solui
no potest. Statut unde sequitur aut hec n.
Ing sicio No. q i sgnali simone no otinet q legaret
inductum Ex quo pbatur facta solucio no refert
an sit cancellatum istrumentum nec no
pot No. d q postulare cui contrarium no foret postulatum
Ultima probare debet qui asserit se soluisse.

Omnis agendi uia p acceptilacionem perimitur.

Venditor hereditatis singularum rerum
euictionem prestare non debet.
Cum donato q apellare icipit de euictione obl. donatore
Cui re tenet r possidet licet aliena uel obli
gata dicatur de euictione no agit
Si pdium Contra debitoris i solut uiz optimum cpnas
Ex predijs agi potest cu uenditore ut acreditori
bus res uendita liberetur.
No debitur h no pmissit uendito de euictione teneri
Auctore No optet fideiussori denunciare sed reo.
Emptor de euictione no agit si i iudicio no adfu
it p iniuriam iudicis ondempnatus.
Ex contra uersa in actione de euictione sumptuum
litis ratio r rei melioracionis habetur.
Exceptione Que de euictione tenet actio eundem
Sine Etiam sola questione mota de euictione agi
mus si specialiter hoc queuit.
Si obcaz No debitore pecam dicere uenundata tum dam
dicere ut de euictione agat optet re psinam euici iudicialr
Si stat No secuta euictione debitis supribus agi pot.
Si parietes de euictione no agit nisi ut eu
defenderit de uincet uenditori.
Si post No teneri emptor pcium soluere si imine
at i limine contractus euicto n pe pemere pset fideiuss
Si tibi No que contra factum suum ppriam ueire
Si fundum de euictione no agit qui scienter emit
alienum n sibi pacto uel stipulatione psperent

Qui iure creditoris uendit de euictione presta
re no dz. debet tamen pstare si ipsi gere potiorem.

Qui diu pater familias stetit presumitur
sui iuris.
Si filius No. q iudex p ut pat ut dz filium i oledi
Congruentius Controuersie si que sunt inter pa
trem r filium p se ipos intra domum terminande sunt
r no coram iudice uetillare. Filij debent re
uerentiam matri exibere.
Si maritus No libat q pmilicia a patria potestate
Ab ditacio No. e.
Libertos Argumento q igredies moa sum non de
sinat filios suos in potestatem, pmo habeat

De acceptilacionibus li.

De euictionibus li.

creditor euict li.

De patria potestate li.

Nec filium. brigam talimonia filii usque ad tri
enium ad matrem pertinet non autem ad patrem
de adoptionibus
post affectio sanguinis removet suspicionem.
de emancipationibus lib. 8
Mulier filios in potestate non habet.
Nota quod consuetudo dat iurisdictionem
Nisi cum patre filium emancipetur non queritur
Nec anime princeps beneficium in aliis iniuria contrahit
Infantes absens emancipari non potest nisi in
de ingratis lib. 8
terveniente in diligentia principali

Filii qui in servitutem reducitur in patris potestate
de captivis et postliminio
Captivus ab hostibus per die captivitatis mortuus
Eo casu nota. curatorem dari bonis extimatur
defunctorum.
Ferdisse. Mulieris nequitia promovemus
Ibidem solummodo requirendum est utrum aliquis volun
tarie fuit voluntate an vero coactus.
Ultima Pretium redemptionis solvisse videtur
qui pignus in ... redemptoris.
de infantibus expositis l. 11
Nota. unusquisque sobolem suam educat. si
eam suam dicere potest quem prorsus contempnit
que sit longa consuetudo l. 1
Nota similiter quod in eodem contrarium quam similiter
legis ratio est spectanda
Lex generalis consuetudo generale tollit le
gem. specialis. specialem tollit legem.
Spe spe future perceptionis donare possumus
de donationibus l. 1
Ultima Consuetudo tenacitate lege imitatur.

Rem donare non qui donat exceptionis in strum
functiones rem meam non facit pro
ea solvere functiones.
Nec ignorans nec invitus quis donat
Maiores vires habet veritas quam scriptura
Cum deleonis filio emancipato donare possum
secus si in patria fuerit potestate.
Si aliquid cartule tantis donatio non derogat
Si filius Quod quis non habet ad alium transferre non potest
Senectus non prohibet quem posse donare
Sive Si pater quod donavit filio in potestate
constituto tempore emancipationis non revocavit in testa
confirmare. Auia Nota. e.
Donatio Cum male agit odit lucem.
Lata Ninsta pestis est efficatior ad nocendum
quam familiaris inimicus.
Cuiusque Nota quod ex sola retentione usufructus transfertur
dominium sine traditione aliqua corporali
Illam Nota quod pater inter suam et au filios contestatio
nes eas acceas potest pater alium ordiare

In hac Nota. quod per presentia superioris inferioris non
diminuit de iurisdictione minoris aliquid.
Individuabilis Insinuationes in fiunt apud acta ideo sunt
necessarii testes nam superfluum est privatum testia
nem ... publica monumenta sufficiant.
Bonus Utile per inutile non viciatur.
Nota quod virtute patris maiorem quod consequitur potestatem
Si quis dat Nota quod quedam sunt bona quos magis
non habere expedit quam habere. Nota ex retencione usu
fructus traditio intelligitur recte facta
Nota ex nudo pacto donationem perfici et valere.
Postea Nota. fideicommissarios preter ius iurandum
non teneri reddere rationem. Hodie donatio
facta ad quamcumque usque ... solidos in sinuatione non egget
Ultima Abstinendum est ambiguis quia nullus est effectus
de donatione in quibus modis
Nota si pacto de alendo non precavetur ex solo pacto transit
Emotiens Nota in donacione ac dominia
quin alteri ex pacto alterius donationem
perfectam perfecta donatio condicionem non capit
Ultima Nichil interest quid fiat vel ei sit
de revocandis donationibus

Liberalitas collata in alium est donatarium
ad obsequia provocare. Heredes non de
bent inquietare donatarios quos defunctus
molestare noluit.
Si ap Quod iure in rebus accepit non est expresso
facto in dubium revocari
Cum confiteatur Non audit qui se allegans professionem honesta
Velleas Nota quod uxores in alienando non in
digent presentia maritorum.
Huius Nota debet plus habere humana crastitate.
Si iniqua Nota quod si quis non habens filios donacio
substantiam suam donat. post liberorum susceptione
revocat quod donavit.
Ultima Nota causas ingratitudinis propter quas
donatio revocatur. Si defunctus tacuit ad
versus ingratum taceant et heredes.
de donationibus causa mortis
Ult. v. testes requiruntur in donatione causa mortis

Nota quod orbus dicebatur qui uxorem et filios
non habebat aliquos.
Ultima Maritus et uxor sibi invicem possunt
relinquere quantum voluit.

Accusatus potest accusatorem suum
de criminosi ... accusare tempore
minori gravior questio proponitur.
Si cautum Nota quod alieno nomine accusare
Omnimodo Cum publicum vel privatum crimen
intendit se ad talionem scribit et de lite
prosequenda satisdat.

Accusacioz no recipit repetit qui alia dis
sedere est professus.
Sicaque No. iudicez posse statue certu tpa
ad testes producendos et alia faciendo q
bus elapsis audiencia no pstatur.
No phibetur milites pro actionez itendere
possunt si suaz suozqz iniuriaz prosequant
no igitur sicut dicta Res alienas gbures
dolo. pot cornelia de sicariis quiri
De crimie publico possunt de pu crimie accusare
si suaz suozqz prosequantur iniuriam
Si magnum de crimie capitali comissio iactio
no audior contra filitrez.
Crimus infamis no accusat nisi suaz suozqz
Cu eonim diusis libel phibet qs ctiuz accusare
Si sororis Sorore meaz possuz de leui accusare
ilegandia Accusatus nisi sua suozqz iniuriam
sequitur suu accusatorez accusare non pot de
pari crimine uel maiori.
Si quis No pot familiaris uel simus dug
accusare uacz cu funestaz interdici op
tet prius qz audiri.

Reus in causa criminali potest i terrenie
ad alegandas cas absentie procurato
Si accusatoribus Ordinarius iter de causa
cognosceat vel lata ab ipso sma no tenuit ipso iure
No ideo No minus homicida puniuntur
q eciis fuisse asserat alium madatore
Absentez in causa capitali absens ultra
relegatione dampnari no pot et si lis fuit
gt. bona tn ipius describuntur.
Ea quidez No. hic an soli officiali credat
Qui de crimie Accusatus ab uno no potest
ab alio sup eodez crimie accusari. h ex eodez
facto plurima crimia oriuntur.
Qui explicaci Qui promittit ut p se det
sma et hij qbz pmittit crime contrahunt
Si quis Absolutu impu crime alr no accusat
n de pmi preuaricatione demostret fallit
si quis suaz suozqz iniuria prosequat
Singuli in iudicando no e intendz eudentia
suffragiis decretoz. Soli officiali nocebitur
Tue queat p se debnt potenciores me
minibus itee.
In causis No. hic qst libel sup accusac faciend
Vltia No. ne subiecta i necessitaz feram
Nemo nouit d. i pmtaz licenaz incienda
Calupniatores puit ad iudicatz iudicij silendo
suplicij. No iquitatu de gscia aliena
qui de proprio crimine gfitetur. Accusator
cum accusato similitudinez custodie paciatur

No e in iudicio qd attendit nisi iudex de ipsi
exibitione percipiat.
Incarcerati no debnt i pom manica ferre
ossibus i herentes. Custodia de natez
cominari.
Euonia femine no debet detrudi i carcere ma
sculoz. Sequitur aut nouo iure.
Ad gmentariensez si i carceratus fugiat eam
penaz supstans paciatur qua passurus erat i clusus

Iudices i spectaculis et locis publicis sedere debnt
No. puniri prelatu n excessus corrigat subiectoz
Nemini licet priuatuz carcerez habere.

Unus pot plures de eodz crimie accusare
defunctis reis publicoz. crimium bona eoz
successoribus aplicanturt.
Nota q ex leuitate dicatur contempnendz
Ex psone hominuz dicta pensamus.

Sacramentuz quod no fit i scd scriptiaz no ligat
Nullus in crimie maiestatis e eqz gdicto omnibus
Cuiusqz Senatores sunt ps corporis principis
No. puniri i hoc crimine solaz uoluntatem
Sodentibz perpetua egestate mors e so
lacium et uita suplicium. Nota q minus sunt
audaces femine qz masculi.

Uxor non potest maritum lege iulia de
adulteriis accusare.
Crime No contrahit lenociniuz qui uxore
retinet qua adulteriz suspicatur.
Metus No. filio parci e si iactatoribz par pa
ruerit. Quod legitie fieri e pena no metui
No. uox tristis dolor excusat.
Adult Adult pro gnignuz de adulterio accusari no pot
iure mariti adulterij accusare uoleti. h. d. eos g
putantur utiliter.
Reos Adult. adulta. simul accusari non possunt
Eiz Qui duas uxores hat i famia gmittat
Quamuis No hac. adultere matriaz nominari
Que adulteriuz uilitas uite dignas iudicies
leguz obseruacione no credidit.
Quamuis No e gcessuz cuilz accusare d adulterio.
Marit gniuge ex sola suspicione rea facere pot
Sacrilegos nuptiaz gladio puniri oportet
Eiz uir Sic eam t peant ad tatiam no redeut
Qui tenent pueros p gniuge sunt habitur.
Adulterij. Ciuilis actio ppomitur criminali.
Si qui No. fit psnpcioz de psenti ad futurum ptinz.
Vltia Marit lucratur dotez uxoris adulte

Nota rez hic de tegit. curiali. legitur impor

Bin facere d qui ob debituz uiri cap
at pignori rem uxoris.
Lex. ij. Pena legis iulie ius. p. e relegato

De [illegible] ... utro. reis.
De custodia reoz
De priuatis carceribus
Si reus uel accusator fu. l. j
Si qs i patri male. l. j
Ad legem iuliaz maiestatis. l
Ad l. iulia de adulterijs
De mulieribus q i finis. l. j
De ui pu uel priuat. l. j

et tunc patris honor publicatio. Successor tespondet pro honoribus patronis.
Quoniam si ex vadentis vel resistentis parte quis fuit interceptus auctor qui maior eum prebuit capite punitur.
Si quis de causa possessionis in qua commissa molestia prius causa est quam deinde cognoscat
Crimen. Nota hic malam gramaticam.

De raptu virginum.

Cum deus omnia possit. De corrupta non facit incorrupta
Qui nuptam vel viduam vel virginem rapuerit vel in nolente consuerit capite punitur qui a huiusmodi muliere procedit ex sidus huiusmodi ...

De emendacione seruorum

Nota de sententia crudelius barbarorum

De emendacione propinquorum

Quod ad decora vite domestice laudis exempla non pertinent saltem coercitionis appellat medianam

Ad legem corneliam de sicariis.

Crimen contrahitur si innocentias nocendi intenciat
Lex. ij. Non punitur qui ad sui defensionem alium interfecit
Sed datur huiusmodi homicidium imputatur.
Si quis et crimine inercia pugnatum non etiam adulte preceptum.
Is qui. Qui cum telo ambulat necandi hominis causa. punitur sicut ille qui hominem interemit.

De hijs qui parentes occiderunt

Non penam quam parricidii quod patre vel filium interficiat

De maleficis et mathematicis et ceteris similibus.

Plus est hominem veneno extinguere quam ipsum vel telo interficere et occidere.
Lex ij. Artem geometrie discere publice interest
Nullus repellendus est principium hominis amicicia. sed ...
Eorum. Qui faciunt id ne labores hominum victorum gratia diuinis et lapidatione sternantur. non pena. sed premio digni sunt.
Nemo habeat curiositas diuinandi
Decipitum debet quod mulier denunciationis appellat
Et si excepta incantatores et diuinatores sunt humani generis inimici.
Culpa similis est tamen prohibita discere quam docere

De sepulcro violato

Violant domus ut ita dicam defunctorum geminum videntur facinus perpetrare.
Ultima. Sequitur aut ipsum. et aut sed nec ante.

Ad legem juliam de falsis de placia

Non valet sententia lata per iudicem secularem si eius causa disceptacio ad episcopum pertinebat
In fugam. Seruum meum in fugam constitutum non possum vendere vel donare.
Ultima. Nota de pena huius legis.

Ad legem viliam misericordiam

Huius prohibitio hodie est corrupta.

Ad legem corneliam de falsis.

Questio suppositi partus non differt in pubertatem

Lex ij. Qui debitorem conficit salua eius executione ...
Damnorum. Non punitur qui utitur falso rescripto per alium impetrato.
Falsis. Contra matrem et superiores intentari non potest crimen falsi vel aliud capitale
Qui falsas. Quod semel probatum amplius reprobari
Si fideiussor. Qui falsum non fabricauit sufficiat si desistat abusu sed in fabricante abusu non sufficiat abstinere.
Querelam. Crimen falsi et fere cetera crimina xx. annorum exceptione tollitur.
Cum qui. Non quia quilibet falsum querelat sicut facit
De fide. Accusatorem per prauum prosequi nemo potest.
Sicuti. Non est a questionibus incoandum.
Eximio. In eo quod obtentu falsitatis tractatum usucapio non procedit.
Et si aliter. Non est atque in testimonium deliberare debeas
Nec exceptione falsum non committitur in dolo.
Si quis sibi hijs que quis pupillat fecit superueniens dignitas non excusat. Veritas eorum que scripta sunt in instrumento per ipsum probant auctorem
Ubi intimaque personam sit vitio medius neque fecit nulla in facultate diuulgetur
Inuenire falsi probat utrumque.
Cuiuslibet finis hunc principium.
Damnum de quolibet falso ciuiliter vel criminaliter agi potest
Ultima. Qui suspectam scripturam profert de fide ipsius primo probet.

De hijs qui sibi in testo ascribunt

Senatus. Scriba non consequitur legatum quod sibi in testo ascribit de testatoris in voluntate
Ultima. Quilibet credo in lege magis uberrare quam malicia incidisse.

De falsa moneta

Nota publicatum domum rei dilicti quod incasit non viduis et pupillis sparsa subuenit.
Etas infancium quid velit ignorat
Tutores non debent quod in re pupilli agit ignorare et non ob delictum in re pupilli commissum de suo proprio pena prestant.
Qui falsam monetam fabricant et capite puniendus vel flamarum iudicio mancipandus.

De mutatione nominis

Mutare sibi nomine nemini prohibetur.

Ad legem juliam de ambitu

Ambigit qui petit honores.

Ad legem juliam repetundarum

Nota ut pena nulla possit esse mei ... Non. potestate sua teneri in quadruplum de omni fraude per aliquem de ipsis familia perpetrata
Omnes. Abstineant manus iudices a perceptione muneris ... alienum ... extimet ...
Inhibemus. Magistratus conueniri potest in administratione durante rei de licen in officio perpetrati.
Ultima. Non est credendum quod aliquis salutem ...

ullum comodum non apponat quod faciunt hii qui dominum tiorem contepciendo de seruitute mutandum.

Sacrilegii instar est disputare an is dignus sit quem elegerit imperator

Qui tumultum vel sedicionem in ciuitate facit est seuerissime puniendus.

De priuato delicto ciuiliter et criminaliter potest agi et qua placuit parte finita nichilominus per aliam intentari quod in pluribus casibus fit

Uxor est socia diuine et humane domus

Obtentu expilata sit hereditas non impeditur exactio creditorum

Vi bonorum rap. actio solummodo in rebus mobilibus locum habet.

Lex q. ius quadruplum competit que actio intra annum post annum in simplum

Res que est obligata a rapere non est licitum creditori

Hec enim puniuntur si an accusator satisfaciat debitori

Sic quatri Nota quod qui dicit alii conuicium consuitur dicere actio iniuriarum non competit

Summaria actio tollitur anno continuo.

Ultima causa criminalem iniuriarum non per se illustres sed per procuratorem intentent.

Auctor et recitator famosi libelli et cantilene de actio capite punitur

Custodes nocente eandem penam patitur qua pati debebat nocens.

Si quis publicat locus re delicto fit [illegible]

Bonis annotatis requisitus veniens in annum de bonis et de crimine auditum post annum de omne quecumque de bonis [illegible]

Honor qui debetur pupillus debetur in actibus tutoribus eorumdem.

Preses vero per dominum [illegible] dicit interrogandus est summe

Duces non debent iudices a questionibus reuocare ne perdant iusticia argumenta.

Diuo marco Nota quod ad perempne rei memoria fit scriptura.

Subiugari seruus tortori potest et aduersus dominum quando ex facto serui conuenit.

Nichil venale est exigentium terror.

Abolicio. Nota. Redempte miseracionis

vox minime ad mittat

Subicit sicut non consentiat qui passus est ulteriori iterum accusatori abolicio denegetur

Ultima Quos indulgentia liberat apud infamatos relinquit.

Nota quod infamis non potest amplius infamari.

Ultima Causa criminalis ac testamenti infra biennium terminari debet.

Quamuis Nota casum ubi non quanti sit dum fides seruat eadem.

Lex q. Mater nolens necem filii vendicare et si non probat calumpniari non dicitur

ubi Calumpniatores exposuit similitudo supplicii

Incredibile liber homo non potest depriuari ut perpetuo detineat in carcere

Decurionum filii non debent bestiis subici.

Vane voces populi non sunt audiende plerique eum nocentem absolui et innocentem condempnari optat

Si operis publice interest malefactores puniri nequaquam temere per filiat ad delicta

Pena qua iudex sinat imponi non potest remouere

Omnium sinat Nota modum et temperamentum quod tenere sit quod capitalis sinat est saluti

Si quis Nota non est que dicta in fronte scribatur sed sit ad similitudinem celestis figurata pulcritudinis

Cum reus sine aliquibus interemisse in ponendo est pena criminosis iuris omnibus quam licitam tantum ad debitum suam per ex[illegible]. ut. si. si iudicari.

Nemini Nota quod eorumdem possunt nunciare eorum in crimina libus dampnari absentes.

Quamuis peccata suos actores teneat non ultra procedat pena quam reperiatur delictum

Omnes satis est aliquem semel esse punitum.

Si filius Nota quod peculia et castrense filii criminosi non puniuntur sed remanet apud patrem

Si quis Nota modicis defendo bona criminosorum Nota quod negligentia est mulctandum iudex bona.

Hic quibusdam nobilibus cum salutationibus imperator assurgit. Restitutus in integrum vel simpliciter restitutum intelligit ad omnia restitutus

Si debitor Nota differas ut certas res tantum pro eius causa a quo non posset inipse. quia puniunt ad eum facit suus peccati dicitur. Quia peccatum ad ministratio bonis patris restitutio luctuosior erit reddatus quam abscessus.

Mali mores restituunt patre tenus sed abministracione et non deportacionis sina. Amen

de grauissi. abolicione

vi ex eius tpe c. h. li.

ad senat. consult. trebellia.

de calumpniatoribus.

de penis.

de bonis proscriptorum

de bonis eorum qui filii et de sinat. possib. h.

incipit x. liber codicis

Incipit de iure fisci

Lis que lege factum est ex superveniente casu non viciatur.
Iustam vero. hic ar. quod si aliquis quasi delegatus tulit sententiam et ille qui potuit delegare ratificat quod valeat.
Quod per iudicem est faciendum non potest per notarium expediri. Computatio facta a cancellariis iure sine obtinere non debet.
Certa omnia intelliguntur ante gesta que non reperiuntur prohibita. Cum petita fuerit nova contra prohibitum vero quod est officialibus principis resistit si excedunt in officio suo. Vero aliquid est quod sine auctoritate superioris fieri non debet.
Soli officiali non est credendum.
Iustas leges iuris est in fisco quod in privato facultas vero quod tabularii appellant sine ratiocinatio valet. Officiales periculo committunt quod alii quam tabelliones est investiganda veritas.
Cum in contractibus quadrupli redderetur tamen qui fraudulenter interposuit contractus fuerit permaneat.
Super susceptoribus auri et argenti sumptibus et pabula de publico ministrant.

De quiescendis fisci debitoribus.

Quomodo excutienda sunt bona debitoris principalis antequam procedatur ad pignora possessoris hi qui vero iure tuo in debitore quiescendum.
Instrumentis privata scriptura non probat.
Fisco vero probat instrumentum quod tabelliones nominibus subscripsit.

De fide instrumentorum et iure haste fiscalis. l.

Male fidei possessor a fructibus percipiendis per titulum non excusatur.
Nichil est de solempnibus obmittendum.
Duplex duplex ratio tum monet desiderantes quod per debitum vendit subhastat.
Ultima vero quod in fiscalibus alienationibus tam suarum rerum quam obligatarum subhastis solempnitas habet locum et ipsa preferendus est plus emptor offerens tantum quantum et secundus. Locus est licitationi dum peraguntur statuta in fiscalibus statutis.

Ne fiscus rem quam vendidit evincat. l.

Retractare fiscum quod semel ex contractu suo tradidit equitatis honestatisque ratio non patitur.

De penis fiscalibus. l.

Sicut in sorte debita fiscus est potior ita in pena persequenda debet esse posterior.

De fiscalibus usuris. l.

Usure pene non exiguntur.

Si quando annotationes. vero. ubi petitione ponitur. Nota verbo generali et de fundo omnia continentur.
Postea vero qui bona vacantia ad fiscum pertinent.
Ultima bona vacantia etiam palatinis iure in curiis assueti diligenter requirere debent et referre principi qui multis indiget intimare.

De delatoribus. l.

Id solum tacite relictum penam incurrit quod ei relinquitur qui capere prohibetur.
Item. Nulla macula delatoris aspergitur qui causam suam et contra fiscum tuetur.
Ultima de solo crimine maiestatis permissum est servis dominos suos accusare. Vero. eum puniri qui obiecta probavit. Vero. puniri homines inexplicabilem perditorum quam omnes utile differat fisco.

De petitionibus bonorum sublatis.

Ad importunitatem quorundam sepe non concedenda concedimus. Cuius rei est denegata petitio eidem non valet facta concessio.
Quando heredes recipiuntur quam in hereditate petunt.
Ultima vero quod tabelliones appellatur memoriales. Vero. puniri maiores ut terreantur minores.
Nemo debet petere aliena.

Si liberalitatis imperialis socius fuerit de thesauris. l.

Superfluum est precibus postulare quod legibus concessum est. Vero. quid sit thesaurus.
Unusquisque suis fruatur et alienis non immineat.
Donum dei est invenire thesaurum que quis non quaerat.

De annonis et tributis.

Annonas vel solvere debet qui possidet terram et stipendia.
Item. Annua pensionum non personis sed rebus indici solent.
Pro loci depreciatione militibus portetur annona ac pro loci magnitudine imponatur.
Omnes pensitare. Officialibus debitum communis remittens de suis propriis facultatibus reddere compellet.
Instituendis infodiendis imponendis par atque equalis illationis forma servanda est adeo cum re non sufficit.
Meditantes vero punitur mora commissum. i. v. menses sepe plus habet dispendii quod portatur quam utilitatis.
Iudices vero. negligentias iudicis puniendas.
Ultima nullus ad possessionem inspector accedat.

De indictionibus. l.

Dedicata prestatione nullus se excuset.
Particularia vero. provisa tella minus ledunt.

De superindicto.

Nichil quod sit superindictum exigi debet nisi imperatoris accommodaverit assensum dispositionis

ẽ(n)uata ꝯsuetudīe ũetis debitorib(us) imune

Nota tributoꝝ debitorē nõ debere con
ueniri an qᷓ breues fiant ata(m) sellie.
Ultia judicis officium ē ī querere debitores
tab. fidele pandere noīa debitoꝝ et ea po
stea exac exibere.
Omēs pronti esse debent ad soluenda ea
q pro toti utilitate poscitur ad usum
imperialis exercitus.

Ingrumacia p(re)sidentibus seueros nõ
esse conuenit.

Nota pauperes debitores secundũ qua
ntitatẽ patrimonii pati collatones. No
qᷓ debent ꝯti apoca quam facit ille qui
publica recepit functiõẽ.

Emcuiꝯ cum trium cohoerentium anoꝝ pro
bat solucione semꝑ p(re)sumit(ur) ꝑsoluisse.
P(re)sumptio colligit(ur) de p(re)terito ad p(re)sens

Collatores opas ĩ uelit p(re)tere nõ debent

Tabullarius erit flama suplicium si a
licui profiteantur īmunitatẽ.
Lex ij. possessores ad repatione pũ argẽti
astringunt pro nũo iugeꝝ uel bestiaꝝ
que possidetur noscuntur

Frumentũ uetus plus ē expendendũ
quã qᷓ nouum. Si blaua ita forte
uetustate corupta ē ut p(er) se met sine q
rela erogari possit eidẽ noua species
misceatur. cuius adiectione corruptio
uelata dampnum nõ faciat.
No qᷓ custos blaue dẽ ee nobillis. pruds
fidelis optie sibi ꝯsciuf qui frumenti mo
dia metiat(ur) uel ustũ extiaticib(us) colligat
quanta habeant ingdito.
Cũ ad qᷓ libet frequenter granaria īspi
cienda sunt cum aliq refectione indigeat
ut ex eis deflorate et corrupte species
mislitibus p(re)beantur.
Ultia temeritoꝝ hic eoꝝ qui decreton
ditis audet sibi aliqd usurpare pene de
portacionis subicet toti(us) ẽẽ exigat(ur) subic iactuã

Consuetudo leg. approbata nõ tollit rescripto.

Discussor est qui inquirit publicos de
bitores et in rescriptis redigit ul' inquit

et extimat facultates aliqꝝ pro ī quendã
collecta si scribat aliqne qui nõ erat pusse
debit(ur)ee. uel patrimoniũ suũ plus ualẽ qᷓna
beat et p(ro)pter hoc plus de colecta soluat. totum id
soluat ī q alteꝝ ꝑpetuã ꝯstituit debitore
Lex ij. ar. qᷓ de istro amisso pot desideriũ refectio

Decuriones pro electione fienda debent
solempniter ī curiaꝫ conuocari.
No. appellaũ abellecte abundantia uedicis in
chil sibi liceũ scimus.
Filios filiꝯ familias ad honeres et munia deuocat(ur)
Licet singuli fratres suo noīe quilibet
teneatur muniibus hẽ habent in con.
Infamia Bona fama magis debet esse
qᷓ custus capitis. Unde salamo. Bona
fama melior ē optimo balsamo.
Jnalb hites filios nõ hiitibus p(re)ferendis
Sinl(er) betuageary ap(er)tib(us) excusatur muniib(us)
Amniaꝯ podagre ualitudo excusatũ nõ p(re)stat
Nemo honores nõ debent tenere ī ane nome
Unius de decuriones atabellionũ offi(ci)is se abstineat
Promiteꝫ nomib(us) eius nõ tur debet cum fuerit
Exigitur decurio Cum intrat curiaꝫ imperiale
absꝙ licentia nõ discedat.
Si ad magistratũ. Notatum hic de nõ pertinaci
magistratus. Destores. uacat. No. argu(mentum) contra
rusticos qui qᷓque concedunt ī munitate
aliquem falso uel sibi ipsi pro eo soluentes
cum et hic alii qᷓ pauciores plus grauentur
aliquibus releuentur. Patrimonialia muna
nõ euitant aliqui nisi priuillegio principis
Curiales no. excusaũ ab honere rei priuate
Curiales. quigrauia. seruatores Nemo subter
refugiens deserere licet munera ciuitatis
nullus. Qualibet prerogatiua suffult(us) a debitis
muneribus habeatur ī munis.
Procuratoribus Procuratores rei p(ri)ue actionib(us)
publicis debere uti nõ conuenit indubi-
omēs iudices a male ꝯsuetudines nõ sint p(re)uaric
liatum ē subditis resistere iudici suo male agenti
Decuriones nõ debent subici cruciatibus.
Ita decurio quodaꝫ p(ro)pter honore p(re)stitum nõ teneat(ur)
Si quis ꝑmutatione. No. decuriones nõ fiei ꝑ(er)petuo
Nota officium procuratoris ee uille io multi
tibus nõ mandari alienã procuratione
gerere et quodaꝫ similie.
Filiis ꝯuocationis obtentu curialia hona
non declinant. Magistri excusar(e). Seroꝝ filii hõ
pro alio honore nõ dẽ quis molestia sustinere
Exemplo consuetudo nõ excusat.

Decurionib(us) et filiis eoꝝ. l. ij

Quot duo faciunt aliquem civem lex origo et ima
indicas nichil sibi licitum sciat quod sue non sub
iectus e potestati. l. fi.
Neque unum quidque emolimentum non dignitas
d. ff. pena omittitur. quia iliis non dicitur quod philosophi istam
Curiales Officiales qui se subtrahunt priua
dampna senciat et expensas propterea fa
ctas No. preoccupasse maiorem l. qualibet.
Nominacioni due partes ordinis in urbe posite
tercius ordinis instar existunt.
Ad subeunda No. quales debent esse quod sufficientes ymo
pecunias creditum potencioni.
Cui honoraria judicum percepta non sunt despicienda
Qui honoraria adepti sunt contumaciam
formidare debent eorum quod condicioni quamvis sint
No quod quis honorem perdit propter inobedientiam
Propter honorem quis se exaltare non debet
Justicie filius sequitur condicionem patris
dilium. Magistratus municipalis non potuerit
pro aliis administracionem quod metas titolo fecerunt
judex non dicitur aliquem citare extra territorium.
Quali judex factum indicis habetur alicui se facere judicem.
Hic finitum instancia aut spacio tum in summa
tempus cum non est breve. l. quam
Cum No. cives petiant primum tritice presc.
Sicut qui curia prescribit. bonos non malos
homines non est expectandus consensus qui sit ple
rumque venalis.
Nullus Nominem posse fine per substitutum
etiam si spectabilis vel clarissimus fiat.
Neque dorotheum habet lex non est specialis habet sit corpo
ruris clausa quia sic imperator voluit.
Bis ille semel confessus vel conuictus non potest re
silire. Omissa quod sibi vel in filio asceptum
vel colonum non incipiat ante potestatem.
Diuine memorie leges quevit futuris impo
nere non in preteritis calumpnias excitare.
Ut Nemo sit patruus vel avus habent alta dignitate
Quod simus apicalis dignitatum non excessum
vel hoc sibi alii vendicant vendicas.
Longus labor meretur premium.

Caveat sibi omnis venditor ne circumveniat
in sidis vel comparatoris potencia oprimatur
No. pro. opinione fruendas. Justi ero excusat
Lex N advinnisos refert quod publice per
maiorem partem fit in magna dicione.
Ultra No. solum exceptionis contractum in dictum non dona
cionis permutacionis rata cuilibet quod est amplius
non expressum quod est minus.

Lex naturale quippe virum est neglige

quod coiter possidetur. Divisionis electo sit per sorte
No minoritatem. l. grossi est item coheredes facien
da divisio/ Nichil se hic arbitrari qui totum non habet
Cum per te corrupi patitur qui invidet aliene
immobilia custari non possit. Faciendi est
quod prodest alii et nemini noceat.
No. quod propter divicias invidetur alicui
Ultra Uxor sunt cum permaritum. Nichil int
est comoditatibus a. philosophi. an pregnans consulat

Mutata condicione persone mutatur condicioni
Titulus dotis non est lucrativus cum tot et tan
tis difficultatibus comparatur. Ex origine cuius
libet contractus et esse quod sit statuendum distinguitur
In necessariis convictibus plures subtilitatibus appel
latur debitum nature persolvitur.

Nulli tribuitur salarium artis pro. vel sapientie prout
pro meretat vel vel ob liberales artes ut medicinam
Non debent decuriones rus inhabitare et
relinquere civitatem.

Nullus pot voluntate sua patria originem decli
nare et si rescriptum imperiale impetrauerit.
Ultra duobus locis quod pot habere domicilium
Nota quod in urbem terram non potest quod deserere.

Racione domicilii tenetur quis subire munera
civitatis ad quam se incolat iure transtulit
Nuda contestacione domicilium non transfertur.
Cui studiorum causa in aliena degunt civitate in
habere domicilium non dicuntur. et propterea eo loco
constituerint sedes suas. parentes tu vero qui
cum mittunt filios studiosos ad locum conmeant
domicilium ibi habere non creduntur. Medicum non prestat
Non tibi mutare pot domicilium qui habet propria volun
tate et de una civitate ad aliam se transferre
nisi tamen publicis muneribus fuit destinatus
Est vero stantes in territorio civitatis non ubi
habeant domicilium agrestes munera non tenetur
Cum neque sola domus vel possessionis intra eorum
ius que fidelibus muneribus non constituit unsialem
quo privilegio civitatis decoratum.
Cives Incolla patrium illa colit ad quam se contul
sit cum ex propria alia dereliquit et ibi domicil
consentitur habere ubi plus et frequencius agit.
Domicilium dicitur quis habere eo loco in quo larem
rem ac fortunarum summa constituit ut inde asse
surus non sit de quo si profectus est peregrinari
videtur. quod si redijt peregrinari iam desijt.
Cives facit origo. Manumissio. ad electo. Adop
tio. Incollas vero domicilium facit
Ultra Uxor sequitur domicilium viri sui No. c.

---

de his quibus contra sensum non
vendendis l. fi.

in equibus contra pro debet consens

de persone dei lucratur in scriptura

de salario per leudo.

de muneribus per beneficio

de census l. fi.

Nota insti. ti. q tam origiarij qm municipes i incole muna ciuitatis subire debent nisi aliquibus de causis excusentur.

Lex pia voluntas refferenda est ad eam mandari possit. Munus dr tribus mo dis. s. honus. donum. officium. No. q qs non dz hre officium i ciuitate nisi semel absolutus illorum honerum munium. i expotacione z filium gnniato denegat q supti bus proprus expediuntur qui ad ciuitatem uacatum quitatem habet uacationem. Cum ad aliud tenm legatur aut pertinetis bienij uacato concessa est

Ultra intervalla temporis hijs dictavit pos sit qui honores uel muna denegant alij minime z si fratres sint. Sed licet ora com habeat excipit pater z filius ut sup. l. ij.

Munerum alia sunt personalia alia patrimonialia. alia mixta. Personalia cum soli citudine corporalis labore i tenuia sine aliquo gerentis detrimento perpetratur. Patrimonialia cum dispendio rerum expediuntur. Mixta cumque corporali ministerio proprij sumptu peccie obeunt. personalium alia respiciant utilitate pro z principalis ut legatio ad censum recipiendos. alia priuata utilitate ut tutela. Patrimoniale aliud indicat personis pribus z sic tm ciuibus z inco lis aliud ipis possesionibus tm imponitur z sic possessores subire oportet z alienige nas qui neque ciues neque i eo l sunt. Omnia muna sic diuisa uno noie appellantur ciuilia siue publica.

Ciuilia Omnia patrimonialia omnes su bstinet siue debent etatis liberorum dignitatis z sexus expellit excipiunt tn magistri libe ralium artium. doctores legum. gramatici oratores medici z philosophi quibus reci piendi hospitis i ciuitatis concessa e. Militibus z ueteranis capitis pstato e remissa Mulieres muna corporalia adminis strada licet sint patrimonialia non subeunt Cuiuimi No. gnali immunitate concessa personalia muna tm remitti.

Professio doctores legum a pluribus muneribus excusant. a patrimonialibus non preter quod hospitis recipiendis sunt. Ilmuna e ccrd. Professio z dignitatum tum inter se discrepare non debent. : :

Gradatim fit uocatio de minoribus ad maiores sed non econverso.

Cum te Munus destinatus ad aliud uocandus non e antequam ceptum finiat.

Nota de tacita renunciatione. No. q nemo pot ue nire contra factum suum proprium. Voluntarium munus subscriptio i privilegijs nichil derogat. No a mittit privilegium qui de iure prophico aliqd rela xauit si i te licita z honesta interposita sunt cessent omni gratia z ambitione.

Omnia decreta decurionum na. fit. publicum mu nerum i ciuitatis decurionum decreto concedere non pot n medicis z magnis. Doctores liberalium artium uacant antistites.

Maxima No. que dicantur muna sordida priuate multum distat et regale culmine z opula tam fortunam

Sordidis rebus data i ciuitatis perpetuo suc cedentibus dirit personis delicta secus.

Studiosus usque ad. xxv. annum muneribus persona libus pro tenera etatem excusat. // Hic i militie p fessione iuris ac de liberalibus studijs. No. q hic etas facit bonum studium.

No. que etate. lxx. annorum a plibus excusari muneribus

Consilio potest cui virum natura negavit Podagra podagricus sicut ne morbus talis que non excusat. Cum pp podagram ualitudinem rebus propris i concessum comodite non pot excusat Ultra proprius morbus quem excusat. non alienus s patris licet filius ipsum excusare tenant

Reprobandi sunt doctores nisi se prebeant utilites studentibus, Arg. p in utilites admi nistrator debet remoueri.

Poete No. poete uacatione non gaudent sicut nec ge ometri qui numerorum peritiam hunt

Medicos Magistri liberalium artium. medici ac dine sicut doctores legum a omnibus muneribus personalibus uacatione accipiunt. quorum numerus cer tus non est z tres quasi i ciuitatibus possident Salaria debent paupe ut faciat multos i struat

Doctores Professores legum eligendi sunt p ma moribus primum de inde scientia antecedunt Nullus eligitur ad magisterium n a b ordine p conplet Bonus e qui aprobatissimus aprobatus est Redditum Cum de nouo elligitur ad magiste rium dz aprobatissimus aprobari

Vix fortun ferunt philosophi non curiis dealigis Archiat Medici qui perpiunt salaria depu

que ad modum ciuilia muna dicuntur. l. ij.

de hijs q sponte muna suscipiunt l. ij.

de decretis decurionum l. ij.

de excusat. muner. l. ij.

de quibus muneribus vel conpressi excu. l. ij.

nota

Rubrica. Cum etate l. ij.

Cum morbo se excusent l. ij.

de professoribus i medicis. l.

a honoribus ... muneribus

de ... l. ij.

... muneribus ... patrimonio l. ... fa. ...

abegionis pro salute prestanda nichil debet accipere multis que causis inter eosdem bizantinis pro obsequiis iam impensis oblata non teneantur respuere. Honestior est huius terminis ... prima Romam magnum semper habet postea ponit Romano que magistri debent eligendi ... iudicare forte eo sacramenti religione.
Ultima privilegium concessum aliter ... ditur ad filios et uxore.

De filiis ... sepultis et ... l. ultima.

Ut veterani honorem et munerum plurimum habent ... dictionis ... sunt qui militant ...
... debet fine perfecti operis consumare.

De ... l. ...

Infamia munerum civilium vacatam non prestat ymo ... est ut qui in sordidis ... fuerit ... infames ... utuntur honoribus.
Ubi est honus non est emolumentum.

De ... postulatis l.

Rei criminum postulati novos honores petere non debent ... purgatam ... nisi ... fuerint demonstrati.

De filiis familias l. ...

Consentio ... sine ... sit ... fuerit ...

... mulieres munera ... l.

Munus patrimoniale ... mulieres ... debent ... possessiones ... uxor se ... mariti domicilium.

De ... l.

Romano ... expense in ... debent fieri ...

De legationibus l. ultima.

Ultima Notarii ... qui ... debere ... firmas ... excusabilis necessitate ...
Prima Argumentum ... suspecti ... sunt ... iudicia in secreto.

De excusatione artificum.

Indiscernibilis artium ... est ... commodandum.
Ultima ... suscipiat ... sufficientes ... est ... fieri ... ...

... munitas ... facit.

Creato ... per immunitas ... potest non ... creationes fieri.

De suspicione recuperatore l.

Qui temere adversarium ad iudicium vocat ... prestare compellitur.

De tabulariis l.

Consensum eius non ... obligat.
Generali ... tabellio ... non potest.
Tabelliones non militant. Privata scriptura non debent publicis actibus immisceri.

Tabelliones non nascuntur sed fiunt.
Nemine susceptores debent singulis annis mutari ... qui placuerunt ... iustitie est ... eorum ... precedentis anni.
Lex in susceptores ... non ... debita debent suscipere ... ... tenentur ... precedentis anni.
Ultima Susceptores ... exactores ... debent ... suscipere ... collatores ... propter ... atque ... ponderibus debent ... ... singulis ... debent ... quibus ... tribus ...
Ultima Archarius est qui suscipit aurum vel argentum ...
... solidi faciunt libram auri.

Quis ponderibus ... accipi ... aliquid in commodum ...
Ut ... singulis ... fieri qui ad quantitatem solidorum ... ... fallat ...
... debent permittere ... pena ... ... Prima ... qui recta non procedit ... sed ...
Nota consuetudinem attendendam.
Ultima ... potius ... aut ...

In ... per ... transitus ... est ... ... deputati sunt ...

Nota ... solidi faciunt libram argenti ... prestatum ... est.

Qui ... detinet sumptus prestet.

Quod eius ... fiscus ... calamitate ut ... ...
... omne ...
... ...
... ... qui ... sunt.

artibus i gemosis metallorum venas inquirit Omnetallicis. Uncie xiiij faciunt libram auri

Sufficit calcare leges impunitas.
Pulcritudo vestium tempore pacis ut hic pilo bido armorum tempore belli.
Vestem purpureus color vel rubicundus solis imperatoribus deputatur. reliquis autem coloribus utendi privatis non denegatur facultas.
Nemo viris non licet habere i gaudijs tales vestes de auratas mulieribus sericam non denegatur.
Infrenis et sellis equestribus nemini habere margaritis et smaragdis apponere quibus aliis gemmis predicta liceat exornare.

Nullus potest fabricare mactas (?) nisi cui concesserit imperator. Nota pietatem regum aprima tis dona non copectavere. ꝯ

Oratores premittit cum flos et nobilitas romani eloquij fuit tullius.
Docet lex ista quot debent esse magistri artium et utique tres debent esse oratores. grammatici. x sophiste. v. philosophus unus. duo legum professores. Scole inter se debent habere aliquam distanciam ne discipuli sibi invicem obstrepe valeant. vel magistri. ne ne linguarum confusio permixta. vel vocum aures quorundam aut mentes a studio literarum avertat.
No. has artes in adolescentia adisci.
Qui non vivunt ut scolares non gaudeant privilegio scolarium. Loca sunt assignanda i scolis

Appellare frumenti omnia pertinentia ad victum continetur
Nautici de una civitate sint due et sic due sunt mature etc. sed unus est prelatus.
Presens aspectus placet. Ar. quod quilibet debet videre quod apud se deponitur.

Frumentum novum non ante contingi quam vetus totum fuerit consumptum.
No. ar. quod si canonice perceptis frugibus ꝑ bende sunt. mortuus fuit heredes ipsius vel qui ab eo comparavimus fructus retinebunt.
Ceterum in concedendis prebendis vita conside randum et dignitates.

Solis debilibus et infirmis qui corpore suo sibi querere non possunt mendicitas permittitur validi quidem et robusti mendicare non debent ne vere misisibus infirmis penne accipiat iustius fecerit si iniuste petentem cor

De frumento alexandrino

reveis quod si eum dederit
Auferendum est predictum census.
Lex que nemo puniendus est eo quod nec usque percepit
Ex supervenienti beneficio non tollitur precedens

De iure rei pu. l. j

Sites publica non habeant legis defensore similia sunt quod ipsorum ipso iure non valet.
Si ipse solidorum debuit penam ceterorum rei pena debet
Ultra omnium solidorum de penam universaliter postulari

De decurionibus civitatis

Ultra unumquemque curialium sigillatim voluntate suam designet propriis sacrosanctis evangelijs sed non tactis / Quilibet designare similiter quia putat utilem patrie sue.
Si sine curia adiectionibus prestitutam aditus fi sci leges tantum penet.

De debitoribus civitatum l. j

Debitor ei non prius in re publica honore gerere potest quam debito se absolverit civitatis.
Ultra interest ipsorum debitorum ne omnium debitum nutriat interest rei publice bonos habere debitores
Apud quos rei publice debet pecunia collocari.

Quemadmodum civilia munera indicuntur l.

Nota quod duumviri non sunt magistratus.

De solucionibus

Debitor civitatis debet dare solutum in civi litate civitatis ut suum esse.

De aque ductu

Aquas habere debent aque quantitatem ut consuevit fuit. pena statuitur iis qui ad irrigationes agrorum vel ortorum delicias aque meatibus abutuntur
Puniri debet qui aquam furtim extraxit de canali
Aquarum possessores fundorum per quos meatus aque transeunt debent mundare canalia alioquin amittuntur possessiones.
Ultra custodes aque debent habere signatum i ma nibus ut sint omnibus noti et manifesti

De gladiatoribus

Lex gladiatores esse prohibet. Argumentum quod duella iure nostro sunt prohibita.

De mancia l. j

Honestas fuerit et verecundia castis moribus perscrutet.
Sine imperiali consensu nulli datur copia quo ru libet armorum movendorum.

De agricolis et censitis l. j

Nota quod hec lex in ytalia non fuit .i. rustica tempore quo seminat vel fructus colligit ad extraordinaria munera trahi non debent.
Uni rustica timore dominorum peccatum opprimere non debent. audent.
Omnes rustici ad alios pendentes possidere velle debet
Que admodum colonus sine solo alienari non potest
Necessitate possessionis est quod quidem libertata legum mereantur
Immunitates Nota licita rapina.
Fugas. Si non recuperent fugitivum volentem fugi endi sinis non esset.
Diffinimus agnatio unique seperandi est.
Si coloni lex est multum notabilis.
Colonos iniqua. Coloni si terris debent

ꝯ. No. hic. quod qui mactam refutat dummodo sit debiti ponderis et bone speciei et tale. officium iudicis clarecundus est.

i here ut n pucto temporis debeant amoneri.
Per colonu dna eta p. pcolonu multa grat pund
Omb pfug. Coloni i se 9stitut i iudicio 9 [illegible]
Colonos multa. Colom no eligunt ad officia pu.
Litibus no fine litibus i pone cupientes.
No. seqstracioz fieri contra reglaz generaltz.
No. dici dnz qui dnt e eo qd dni 9sueuerut
lare t talia postulare. / Sententia facit ius.
Nedum ius nullate dffta iter suos rasepticios
Cu scim et que no psunt singula multa iuuat
i no uidet abe cui pat ne sfiat romasit i fude
no. q retineda ptez uidet quid retine totuz.
Ao q pene 9timo nostri corpis sut cogti
statuz petrus noret filio. i timo
Cu satis Colonus asceptici dr in breuz tene
Parentes comederut uuaz acbaz t dentes
filioz obstupescent.
Vetus 9suetudo dz colonis 9suari t no ipi noua
Vltia Asceptis no debut 9the matrimu cu liber mulil

T quib caus colo c esti [illegible]

Colonus ipi sunt t ipa sesse cognoscant sua
no sufficit colonos solue n exhibito 9dicioas
Tiricetus futuri temporis spectat ad iudicem
Graue e no soluz legib uero t nat liegtati p
alienis debitis altuz pgrauari.
Colom no possut colonos acuare de pn ema.
n suaz suoqz i iuriaz seqtur. / No que pos
se aqrere. s no alienare.

ut nemo ad sui patrmuz

Nemo ad suuz patrimuz de rusticanos susape
i stendes pu ee funtions. Vn 9uabtie que dm
tu potentib sunt imploande.
Talestias debut abstine anefariys actibz.

ut rustici adiu ius o [illegible]

Officialis no dz i psomis uel reb agruare
rusticos ne pu eo minuat utilitas quato eiz
plus fatigatur tato mir impio suue poterut.

no lice [illegible]

Contrariuz e no soluz legib. sed t natura
li equitati p aliens debitis altm pgrauari

de [illegible]

Traslationes ciuitatu sicrana petetio
in sepe trasferut ad i feriores per
gratiaz uel p fraudez.
Quisquis possor si arbores icidit no releua
tu i censil n hec fecit iusta cai uelud propia
ac recupandis agroz fructibz no ut steril
litate uel iopiaz pretenderet / contentu
calude paupertatis i geniu.
Lexim. no prodest po. si colonu sua fugauit
uel p uenditore n eiz minus prestabit cense
qua p equato eis impositu fuerit.

Omne titoru Consitores debent iuste censu
imponere t iuste censuz p equare.
Simplr. no. q ypothecaria sopitu sex mensibus
Vltia Culpa uni alt non dz subiace dispendio
id fit sine mora quod fit infra iij. menses
i uchil refert p se an p aliuz qs faciat legib edicta

Quicuqz Consensu omz fiat q ob pfuturz e
Colonus qui desertuz agruz ad cultura
reducit ppetuus e t alteri dare pot
Lanz ar erh colluge q contumax heritu possesso
rura desiderui apd acta publice no pot corrigi
An pstia Qui i uno 9uatk i alio relenat.
Vltia afflicto no e addenda afflictio.

Nulli lz 9 utilitates uetusta i portua depose t cesso
ly. j lhs tu lz titoria limitatoz castelloz possi
dere qbus ascripta t deglut indicauit antiquitas
Agros 9fundi limitati no possunt ascribi.
Agro 9cesso t iurisdictio 9cessa uidetu.

Prata puntialiuz uroz prioosu e militum
molestia fatigari t sic pascua no sut ab
animalib deuastanda. Intest machionu et
dnoz uasallos suos e dente t ne poeoz deuastet

Cu 9dia imppetuuz 9ducut a pncipe du sut
du tn annuatz debitu canone tfutur p sol
uant t no dnare possut salua lege fisci.
Cuiuqz 9mi 9ductores uel aoz posteri apte
dys enecti no possut lz alli maiore obtullit aitqz
possesores sicut ipos fundos possunt alienare
sic mancipys fundoz libertatez p stare.

Vltia no. de fructibus aquaz. Non licere
illa i usuz nouis qz ligonis uertere.

Emens alienu corpus ppp. du sine iterpellatie
amplius i quietari non debet.
Vlt Qui 9 iur dicta legu incat prauz perdit
meliorate rei titio no habitu.
Visus aq q dictus ab alique usurpatus ad
meatus 9stinos reuertat aliq. p. t. no. ol.

Venalis e plerumqz procuratoz 9uiuentia.
Vltia 9petitio collorata i cubalo diutima
nouella pfessio puilegiu no tollut.

Colom no eligut ad offa pu n i subsiduz
No. i uidiosa noiatione fieri non debere
Vlt saepe qs 9sortib suis 9uius t molestis 9sistit
Prudentes t meliores eligedi sut ad elec. fa.

Quod quod ciuitas 9quit id firmiter habet.

Ultima imperator non patitur privari ... denegari dubit.
Eos possessio non naciscitur diviniz dato privilegii.

Sufficiat semel aliquid esse factum.
Ultima no. res opponi liberatas posse nec
et alienari ab eo cui locate sunt.
Factum putatur quod de iure non tenet
Imperator non rescindit factum sui predecessoris
Non ... alti necesse qui ... sumere altercedit

Omne genus hominum legum ordine ... tum.
Graviori pena constituenda est ... qui inviti
sunt et nostra debent custodire mandata.
No. ordinatior iudicum et leges sequentem

Adreparationem pontium ytinerumque nullum
genus hominum excusat
Inclita palatia excipiuntur a communi ha-
bitacione ... rusibus ... pratorum.

Neque famosis neque notatis por-
te dignitatis patebunt.
Scelus. infamia vite turpitudo
ab honestorum cetu segregat
No. precipiunt infames ... integre fame
Lex ... maior dignitas nulli debet fieri preiudicium
... dignitate ... ad maiore eligi-
... dignitatis ... superest ...
maiore dignitates non minuitur augetur.
Lex ... senatoribus ... ...
Ius imperato se computat in ... senatorum
Senecta ... indignatio ... fieri ...
Senatu ... honores ... filius non op-
tet ... patre honore habens non nocet ...
... qui filium ... admittat.
Iudices iudex deponitur ... sceleris
... non ... admitte ... potestas
Dignitas illustris ... pro grauj ... non de
... et carcerem. sed committitur ...
... quod ... non ...
Cum propter ... quasi dignitatem sua
... debet proferri ... inscriptas.

Uestea et vestis consularis. preferendus
est posteriori qui prior meruit dignitatem.
Lex ... sedem ... consulis. Cessare
... militare ... ...
Nota optimus consilium tenendi.
Nemini Roma est caput orbis terrarum. pro
electione consulatus ... libras ... pro
refectione aqueductus ... consules ...

Ultima Patricius est quem imperator sibi elegit loco pa-
tris ... qua dignitates eximuntur a patria potestate
ad ea que ... ad aptantur ...
Non patitur aliquid sine legibus inveniri

Sit senex ... puericie ... ... doctrine
et loquendi ... facultas antiquior. No. ...
ores sunt ... ... in capitulo.

... appellat ...
... No. de famulis et famulabus ... fuerint
... principi. Calumpnia non de ... ...
Ultima ... quod ad nullius ... respi-

... est quod divina. seu specialia precepta
neglexerit
Lib. v. sunt ordines ... No. ... ...
Privilegium datum ... extendit
ad uxorem et filios et ... atque colonos.

Nota quod ... debent ... regia
observatio ... constituti. testimonium vite. laudabilis
... dicendi ... ... subti-
litas copia disserendi. amplissimi cetus approbatio
xx. annorum continuato. In regijs ... debet
... doctor legum ... mostrare vita lauda-
bilem. bonis moribus. ... facundia
dicendi ... copia disserendi ... disputa-
do copiosus. Magister qui xx. annis docuit ...
subtilitate honorum. et vicarius appellari qui ...
comiti et duci. ... est comes et dux. No. ...
... tempore non efficitur quis doctor

Honorificentia deferenda hijs qui contingere ...
purpura digni sunt estimati. ... princeps
honorat ab omnibus est honorandus.
Siquis ... vagabundus ... dignitate indignum
... assiduos ... ...

Adoratur princeps salutantur alij.
Lex ... senatores sunt illustres.
Ultima labor ... non de ... fructuosum ... ...

Nota quod quis ... tenet consule ...
non sufficit diu studuisse ... bene.
Privilegium patris filio prodest.
... nemo debet duplici officio fungi.
Nonquitur ... officia qui ... ...
Siquis ... moriatur officialis ante completum actum
heredes residui temporis salarium capient.
Aliquando sunt filij non ... heredes ... liberi.
In ... est in iudicijs ... litigatoribus
observanda. Iudex ordinarius ... est

De prefecto pretorio libro
De preposito sacri cubiculi
Ut dignitatum ordo servetur
De comitibus consistorianis
De professoribus qui in urbe constantinopolitana docentes
De decurionibus
De silentiariis
De praepositis sacrorum scriniorum

ordinarie aq mchil accipit noie sportulaz
Arbitr bn accipiunt iudicantur expensis
proximos Illorum itaz expernamus quib
ure pietatis sacra merito committuntur
Comprimus Cogitum exilium iustitie actione dig
hac lege Abet dr q licite habeat habito comentu
vel Cum pp fortuitu casu i metuz sibi offiz
imple no possit i suiz locuz alios sub
stituere no vetatur
Cuicumque cum por ceperit sep sequat habitug labor

De agentibus i rebus h.

Non sufficiat sibi solus si haius pticez rez
No. quis dicat Adnectit substitutis
Negotiatores no militant. Nemo pot du
plici offo fungi // Quod quis facit per
substitutu facit suo periculo.
hac Cu dat puilles pulegiato no io aufert
pmu puilegiu. // Scolaris fideiussorem
dare debet de eadez scola.

De curiosis h.

Non cedat officialis i omnibus nisi prohibet
pravam consuetudo reiciatur q hnes inveteravit
Legem Qui accepit dispendiu p pcibus eqmis
q habeat de ei quod accepit i qdruplu exigen
Km No iuuat offo vel dignitate qui male
eaz fruat / Cum i habeat gulae rebus subi ponitur

De palatinis sacr larg gitionum. pfco

qualis plone timet lomz subiecti.
Nihil amor dz exibere remictuz mandi etiam.
Ultra de filiis idez iudiciu est habenduz.
ubi eadez ratio ibi idez ius. Duo officia si
milia pari puilegio potiuntur.

De statutis h.

Quod phibitu est petere redire phibitu e.

De puilegiis scolarum h.

Non talia nia legibus contendi.
Ultra iudex debet accip noie sportularum unuz
solidum integer stance xuuui i diffinitae.
Pro sensu p tuu fertu sina sine septis. Nemi
ne simulataz familiaritate alico noie usurpare
Quod p me no possuz nec p aliu possi

De assessoribus palatinorum perfectio

Non sunt alieni apulsere z habere qui
signa nostra committunt q sequitur nos.

qui militie no possunt fieri

Eodem tepe no pot quis duas hre milicias
puitur assert z si no sequitur effectus.
Supr sinus probat i grantia co ponunz no plat
Citra Rustici no debent fieri milites.
Ultra Ubi deliberatum dicatur impial non
debet habere aliquid imperfectu.

Negotiatores no militant.

Negotiatores militare no debent. Nota q
alia est militia armata. alia i her
mis. No. q hic no est locus penitentie.

De re militari l. semel

Nota consuetudos qui sequunt. ua de i firmitat
recreditur i firmis medicas
Milites infamis no pot stare u pcceps est
infames milites utuntur honoris.
Siquis cum imminens faculitate exiget dispendi
vel oneris pdarum diuidit c burrum.
Cu supomentes supra ripa uirentes fluuios
de exercitus collocant. Nullus aut parum pol
luat neqz abluendo equru sudorez publicos
actos inducat inqz. No. q oriales qui ad
moduz bestiaz se inuertendo balneant.
Iusta fontez vel puteu no sut lavanda panni
vel pelles ne aque potatu polluat.
Nemo velatz remeandi accipiat facultate
Contra honoris augmentu no ambitio s
labore ad unuqz conuenit deuite.
Milites sive pu armat milites zalitur
Milites debent se parare ad bella cotidi
ano armor usu z exercitio.
Militant in causa pu sindicus est ordi
nandus pro ut consuetudo deposcit.
Nemine Non licet de una militia tran
sire ad aliam sine pmissu principis.

De castrensi peculio.

Vel succedit loco ptris fratre militie
q. filius familias hetu loco patris fa
milias i castrensibus bonis.
Cu a legas Consuetudo auget affectionez parite
re. No alteruz alteri inuicez redere.

De erogatione militaris annone.

Milites solent peripe tpz expedicionis. pa
ne. vinu. acetuz. lardiz ad condime
tuz carnem u uicinaz.
Iubemus epos uedimaz capit i kalis septeb
No. de nouello vino anona dari qm uetis
dispendiosa uidet erogatio.
Per hanc testes dz testificati de hijs q sunt sub
sentia sua facta.
Vetus consuetudo suetur.

De erogatione militaris

Ultra delictu precommitentis scienti dno no negandum

De militari

Inkalis septeb vestiendz e p yeme i. kalis apriles
lis pro estate.
Custos legati romane curie no debent hospi
tari i domibus epor vel alior platoz eis p
sentibus.
Denotiuz. No. e i lex. No. de salgamo hospi
tibus no pstando.

De metatis

No. puri licentiantez z licentiatu.

De tironibus h.

Tiro vagans no fit miles qz milites firm
stare debent i milicia. Ar q vagus scolaris
no fiat magister.
Ultra Tirones i scolis loco semp posteriori stant
Celsiore gradu optinet z habet assiduitas
z stipendior plixitatis suffragiuntur

tenentur · [illegible]

Privilegium meretur amittere qui
promerendis iudices debent factum examinare. Imperatore augusto te nobis confirmet.

Numerarii appellantur tabularii.
Omnibus civilibus iudex debet habere duos tabellarios
exceptores i. scriptores. Dominacionis i. tabellarius.
Nullus ascendendum est per gradus ad dignitatem non descendendum.
Cartularii dicuntur scriptores.

Habeant principales servus malum
pro solatio suo.
Nemo clericus discurrentes pro iudicio non debent gaudere privilegio clericali.

Cornicularii erant qui cornua sonabant
quando milites ibant ad bellum.
Nostrorum maiorum sequenda sunt exempla
non [illegible] venie.

Bona diffinitiva fertur ante litem contestatam.
Si cartulis. Non solum viles repellit
a dignitatibus sed et viles et apothecarii
et diversarum artium ulterius negociatores.
Vindicta fit pro qualitate delicti.

Ascendere licet non descendere. Non debet
licita maior esse [illegible] et non non puniri quod
sepe contingit. Sed iusticie clarius [illegible].
Non quia consuetudo dat iurisdictionem.
Probatorias non tenet facta electio
ubi principis fuit facta approbatio. Illud
[illegible] dolus aut fraus potest fieri contra propter
non [illegible] consuetudinis. Officiales debent habere sacras probatorias in quibus
imperator sua manu subscribit.
Qui vult [illegible] non est.
Omne [illegible] venditores ex negligentia [illegible]

Unus non debet tangere de officio alterius.
Contra sub fida custodia forte [illegible]
Nemo potest duplici officio fungi.
Puniri debet qui imponit vel facit imponi illicita ambaniata.
Item Nemo debet suscipere [illegible] ablivata [illegible]

Omnem honorem excludit reatus.
Preterea non iudices non puniti iniurias inultas

[illegible] utilitas preferenda est privatorum commodis. [illegible] quod pensio solvenda est
in fine anni. Non debet [illegible] dari salarium
ultra non queritur [illegible] qui heres non est.
Non [illegible] et recipientem pari pena puniri.

Quidquid indigentibus prius dandum est. [illegible]
qui turpi [illegible] pretium [illegible]
indicat. [illegible] esse [illegible]

Non [illegible] deserere civitatem [illegible] habitandi causa.

Omnia patrimonialia [illegible] rebus [illegible]
[illegible] domorum [illegible] fructum [illegible]
vetusta [illegible] et pensio [illegible]
tus [illegible]

In necessitatis articulo omnes [illegible]
[illegible] publicas [illegible] et subvencionem omni
cessante privilegio [illegible]

[illegible] debent habere [illegible]

[illegible] Non [illegible] honestas [illegible]
non [illegible] repelli.
Non [illegible] Imperator non invidet [illegible]
[illegible] studia.
[illegible] non est [illegible]
[illegible] Salubrite [illegible] non [illegible]

Pro levi culpa imponitur gravis multa.
Per clara [illegible] obsequiis rei
publice affert multum commoditatis.

comitatis.
Digni sunt [illegible] illustrat

Assume domesticos quorum fidem et industriam
tibi existimas approbatam. Non est multum
[illegible] notabile.

Omnis amittit licita qui usurpat illicita.
Contra potestates presente imperatore
nulla habent iurisdictione. Amen.

Benedicamus domino deo gratias [illegible]

publice letia.

[illegible] relicti omnia

De [illegible] numerariorum [illegible]

De [illegible] non [illegible]

De [illegible]

De spectaculis [illegible]

De [illegible]

De [illegible]

De [illegible]

De principibus [illegible]

[illegible]

Registrum [illegible] rote

1 De attemptatis post appellationem [illegible] revocandis
2 De appellatione [illegible] et [illegible]
3 De appellatione et [illegible] [illegible] sententia
4 De appellatione [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] audiencia
5 De appellatione [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
6 De appellatione [illegible] [illegible] audiencia vel [illegible]
7 De appellatione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] appellantis
8 De appellatione [illegible] in absencia audiencia et de appellatis [illegible]
9 De appellatione [illegible] iudiciali [illegible] [illegible]
10 De appellatione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
11 De appellatione [illegible] [illegible] [illegible]
12 De appellatione [illegible] [illegible] [illegible]
13 De appellatione [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
14 De appellatione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
15 De appellatione [illegible] attemptatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
16 De appellatione [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
17 De appellatione [illegible]
18 De [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
19 De [illegible] [illegible] in appellatione [illegible]
20 De [illegible] audiencia in appellatione [illegible] [illegible] appellantis [illegible]
De [illegible] appellationum
21 De commissione [illegible] [illegible] appellationem
22 De [illegible] appellatione [illegible] [illegible]
23 De appellatione [illegible] [illegible]
24 De appellatione [illegible] et [illegible] [illegible] audiencia ad [illegible]
25 De appellatione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
26 De appellatione [illegible] [illegible] et de attemptatis [illegible]
27 De [illegible] attemptatis post appellationem [illegible]
28 De [illegible] appellationis et [illegible] [illegible] ad [illegible]
29 De [illegible] appellationis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
30 De appellatione [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ad appellandum
31 De appellatione [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
32 De appellatione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
33 De appellatione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
34 De commissione appellationis [illegible] [illegible]
35 De appellatione [illegible] [illegible] et de [illegible]
36 De appellatione [illegible] iudiciali [illegible] [illegible]
37 De [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
38 De appellatione [illegible] iudiciali [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
39 De [illegible] appellationis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
40 De [illegible] appellationis et [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
41 De commissione [illegible] appellationis [illegible] ad [illegible]
42 De commissione [illegible] appellationis [illegible] [illegible] et de attemptatis
43 De [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
44 De appellatione [illegible] iudiciali [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
45 De appellatione [illegible] [illegible] [illegible]
46 De appellatione [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
47 De appellatione [illegible] [illegible] [illegible] et de attemptatis
48 De [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
49 De commissione [illegible] [illegible] [illegible]
50 De appellatione [illegible] [illegible] [illegible] et de [illegible]
51 De appellatione [illegible] iudiciali [illegible] et de attemptatis [illegible]
52 De appellatione [illegible] ad [illegible]
53 De appellatione [illegible] audiencia [illegible] [illegible] [illegible]
54 De audiencia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
55 De appellatione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

112 De penis contumacium post mortem alterius adversarii
113 De penis contra mandatum sub pena [illegible] pene [illegible]
114 De penis contra mandatum sub [illegible]
115 De penis contra [illegible] pro [illegible] [illegible]
De coniugatis — 116 ¶ De clerico coniugato capto [illegible] [illegible]
117 De penis contumacis [illegible] [illegible] [illegible]
De monach. — 118 De monacho qui [illegible] per agere sine mandato
119 De penis abbatis contumacis qui [illegible] [illegible]
120 De penis contumacis ab abbate [illegible]
De ordinar. — 121 De penis contumacis per ordinarios sine penitentiis [illegible]
122 De penis ad opponendum defectus et [illegible]
123 De penis plurium contumacium et insolidum
124 De penis ad mandata appellationis et appellationem prosequendi
Possess. — 125 De penis contra [illegible] mandatum ad recipiendum possessionem [illegible]
126 De separatione plurium penarum contra generalem et alias speciales
127 De penis contumacis vel substituti ad sufficiendum de salario notarii
128 ¶ De commissione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Appella. — 129 De commissione ut [illegible] [illegible]
130 De commissione facienda alteri auditori
131 De commissione obtenta [illegible] [illegible]
132 De officio impetrato [illegible] [illegible]
133 De commissione cause ut summarie procedatur
134 De commissione impetrata et eius processu
135 De commissione per absentiam impetrata
De citat. — 136 De commissione impetrata quam aliquis [illegible] [illegible]
137 De commissione impetrata super causis [illegible] et [illegible]
138 De commissione impetrata [illegible] pluribus [illegible] [illegible]
Cessio bonorum — 139 De commissione super bonis [illegible] cessio et donatio
140 De commissione cause [illegible] coram primo auditore
141 De commissione pluribus [illegible] auditoribus [illegible]
Citat. — 142 De commissione [illegible] ad partem citandi [illegible]
[illegible] — 143 De commissione [illegible] [illegible] [illegible]
De [illegible] — 144 De commissione cause [illegible] [illegible] [illegible]
De [illegible] — 145 ¶ De citatione ad domum [illegible] [illegible] [illegible]
146 De [illegible] [illegible] [illegible] ad domum [illegible]
[illegible] — 147 De [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] — 148 De [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] — 149 De pluribus [illegible] successive [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
De [illegible] — 150 De [illegible] ad [illegible]
151 De causis [illegible] quo in [illegible] [illegible]
152 De lapsu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
De citat. — 153 De citatis [illegible] et eius [illegible]
[illegible] — 154 De penis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
155 De citatis [illegible] quo se excusare [illegible]
De libell. oblat. — 156 De citatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
157 ¶ De libellis oblatis [illegible] [illegible]
158 De citatione et eius effectu in [illegible] [illegible]
De off. iudic. — 159 De citatione [illegible] [illegible] ablatas [illegible] [illegible]
160 De citatione [illegible] [illegible] [illegible]
161 De commissione cause de [illegible] mandato ad partem [illegible]
162 De mandato [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
163 ¶ De [illegible] gestis in libello [illegible]
164 De [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
165 De libello oblato [illegible] [illegible] [illegible]
166 De libello [illegible] et eius [illegible]
167 De libello [illegible] [illegible] [illegible]
168 De libello [illegible] in [illegible]
169 ¶ De declaratione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
170 De causis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] de libell. oblat.
De [illegible] [illegible] [illegible]

De [illegible]

[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]

[Margin notes: [illegible] [illegible] — domus religiosi — [illegible] — [illegible] — [illegible] — remissio — possessio — [illegible] — remissionibus — sigillum — [illegible] — [illegible]]

Marginalia: De [illegible] / [illegible] / [illegible]; De absolucione simplici / et ad cautelam; [illegible] / [illegible]

Marginalia: [illegible] ... De religioso professo provisio ... [illegible] provisio

In nomine domini amen. Anno nativitatis eiusdem m ccc[illegible] die martis [illegible] mensis februarii pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Gre[gorii] divina providentia pape undecimi anno sexto de mandato [illegible] convenerunt omnes domini auditores [illegible] sacri palatii apostolici [illegible] videlicet Roberto de [illegible] legum doctore [illegible] Egidii Bellemere [illegible] Bertrandi de Allamanis legum [illegible] Jo. [illegible] legum [illegible] Petri Cambonis [illegible]

[illegible]

Item [illegible]

[illegible]

Item [illegible]

[illegible]

Item [illegible]

appellationis ... ut non ... liberi
et non p[ro]p[ter] non ... de off[icio] dele[gati] · quia omnia
acta ... in ... publica ...
notoria et publica ... et ... non ... alia ...
... aut app[ellationis] generalis ullo ... spali
... appellat ab omnib[us] et singulis gravaminib[us]
q[ue] ... collegii ... et ... gesta ...
... que ... non ... disputare ...
... et ... ut ... que ... maior
pars ... ut ... et ...
... appellacionibus ... ubi appellationes
... judices ... procedendo
u[e]l superiori in tantum ... causa ...
... et ... ut ... superiore sibi
... que remissio cause ... et ...
[illegible]

De ... et ... ad[ ]...

De appellatione ... ad diff[initivam] ...

367

368

remedium ... de ... ad ... ut ... in ...

[illegible]

[illegible]

[illegible]

369

De appe[llatione] adsummatum in absentia iudicis et de ap[ostolis] dand[is]

De appe[llatione] tenendi in causa iudiciali

no[ta]

vide

387

[illegible]

(margin:) maiore gravamine ...

(margin:) ... de appellacione ab electione postulatione vel provisione ...

[illegible]

171

[illegible]

(margin:) De appellacione ...

De appellante pro electione in partibus [illegible]

44

Item [illegible] in hoc [illegible] in casu electionis super devolutione [illegible] si [illegible] appellans [illegible] ad [illegible] appellationem [illegible] sibi [illegible] sibi non fuit [illegible] appellare [illegible] [illegible]

De appellante pro electione petitum ad [illegible] et [illegible]

Item si appellans [illegible] ad [illegible] sua appellatione [illegible] petivit [illegible] litteras appellationis [illegible] appellet [illegible] diligentia appellanti [illegible] [illegible]

De appellatione [illegible]

Item [illegible] appellans [illegible] [illegible]

88

De appellatione super [illegible]

Item si [illegible] appellanti non [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] appellationem [illegible]

[illegible] non diffinitive [illegible] super [illegible] appellationis pendentia [illegible] et non [illegible] appellationis [illegible]

89

De appellante [illegible] et de [illegible] appellans [illegible]

Item si appellans [illegible] iudicis qui [illegible] appellationem [illegible] diligentia [illegible] appellationis [illegible] [illegible]

De appellante [illegible]

Item si [illegible] appellationis [illegible] diligentia appellationis [illegible] [illegible]

77

97

17 Decimo [illegible] iudici in cle[mentinis]

Item quod iudices apostolici [illegible] per litteras apostolicas [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] apostolice [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

18 Item licet apostolici [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sibi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] de cle[mentinis] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et in [illegible]

19 Item quod [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] super [illegible] [illegible]

[illegible]

20 Item quod [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

De cle[mentinis] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

21 Item quod apostolici [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] apostolici vel sibi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

22 Item [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

23 Item [illegible]

[illegible]

24 Item licet [illegible]

[illegible]

25 Item quod [illegible]

[illegible]

26 107

2 sic dicebant dni mag[ist]ri et no[n] solu[m] doctor
29 li vi

Tem q[uod] app[ellan]s tu[n]c ad p[ro]sequend[um] app[ellati]o[n]em inch[oa]ri
p[er] app[ell]a[n]t[em] p[re]fig[it] no[n] p[ote]st licet p[ost] appo[s]itam app[ellati]o[n]e[m] ut
d[icitu]r de ep[iscop]o de app[ellationibus] 2 patet q[uod] app[ellan]s tu[n]c [illegible]
[illegible] cu[m] o[mn]ib[us] actio[n]ib[us] 2 in[ter]d[ictis] ad[er]in[t] vel
[illegible] ut in c[apitulo] cordi
de app[ellationibus] li vi [illegible] sup[er]ius [illegible] 2 de ep[iscop]o
[illegible] de app[ellationibus] [illegible] porro ubi post [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ut in c[apitulo] [illegible]
[illegible]

P[er] a[n]t[e]d[ic]ti[s] licet [illegible]

[illegible]

[illegible]

nec ex [illegible]

[illegible]

q[uod] q[ue] [illegible]

[illegible]

no[n] op[er]e[tur] [illegible]

[illegible]

21 30

[illegible]

31

[illegible]

228

28

32

209

31

[illegible]

33

[illegible]

32

[illegible]

et nihil probavit nec fuerit ... in partibus ... dixit abbas ... et ... absolvi ... excepti ... quod non plenarie ... nec obstat quod ... fuit actum et sententia contra abbatem et quod ... quod hoc non ... et si ... quod ... dimisit ... abbatem ... dictum ... ipse potuit se defendere et ... se alias ... et ... absolvi ... ipse solus vel quibus alii posset defendere ... et bona ... alius ... ut non ... Et ... aliam ... non ... [illegible] ... quod appellavit et non ... ad ... si abbas non ... in ... et ad ... admittendus fuit abbas ... sententia ... et non ... et ... abbas et ... simul ... et ... in ... alias ... abbas

213

38 Item quod appellatio ab interlocutoria ... ad ... vel ... valet et tenet ... non ... et de ... [illegible] ... quod si ... [illegible]

[illegible]

214 39 Item si in ... post appellationem ... admittenda ... audiatur ... commissio ... super ipsa appellatione ... commissio fit ... alia appellatione ... in ... post ... [illegible]

... appellationem seu causa ... non valet ... [illegible] ... non ... [illegible]

36 Item si ... appellat ... [illegible] ... si exemptus ... privilegio apostolico vel per ... [illegible] ... appellationem ... [illegible] ... de appellationibus ... [illegible] ... absolutionem ... [illegible] ... de exemptione ... [illegible] ... absolutionem ... ad ... de ... Ego li ...

238

39 Item si ... appellat ... [illegible] ... de appellationibus ... [illegible]

38 Item si appellans ... [illegible]

319

37 De appellatione ab interlocutoria vel ... [illegible]

39 De commissione appellationis ... [illegible]

37 De appellatione ... [illegible] ... et de exemptione

36 De appellatione ... [illegible]

ubi de ... [illegible]

De ... [illegible]

39

De ... processum ... [illegible]

diat appo. aim in toto cuius obtinuit quia
cum ibi adiunx fuit dictum nec bigae [illegible]
quod et appo. posse con. [illegible] impte [illegible]
ea dicto, id sunt quia videbatur [illegible] appo.
sue no debuit pdere prius con. [illegible]
uit [illegible] se iuliaus no debuit nec potuit
p c ausit de app. de elec. bo. nec [illegible]
[illegible] sibi quesito [illegible] appo.
ez quo ad pdictum devolutum cause [illegible]
ad se [illegible] tenendo [illegible]
ar c [illegible] fuit [illegible] et [illegible]
[illegible]

39 I [illegible]

Di. et quia [illegible] pe. detulit appon. [illegible] po.
ga. nec [illegible] ps apud quia [illegible] pars
eligendi no dubitatur appo. [illegible]
p. quia [illegible] le amo. id [illegible]
[illegible] si posset [illegible] appo. [illegible]
[illegible] sibi [illegible] [illegible]
[illegible]

38

[illegible]

39

[illegible]

pse et com̄ pcem adiunctum nō alius uel alter [illegible] gouernant [illegible] qui fuit et fuit̄ q̄ cum illa sibi nō noceret [illegible] quia [illegible] pste et [illegible] quod ad finem [illegible] annectatur consti [illegible] et de eo [illegible] [illegible] plures [illegible] de pan[illegible] [illegible] grauem [illegible] [illegible] non fuit [illegible] post non [illegible] disponit [illegible] michael ponit de [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] in cle[mentina] [illegible] si [illegible] appellatio [illegible] seu [illegible] [illegible] quia [illegible] in illa [illegible] [illegible] possit [illegible] per [illegible] et nō per [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] ad plenum [illegible] de si [illegible] de [illegible] [illegible] et de consti[tutionibus] [illegible] 293

[Margin: De diligencia appellantis et iusticia allegate in cancellaria]

Cum licet in [illegible] diligen[cia] [illegible] de [illegible] appellacionem [illegible] [illegible] quia fuit [illegible] nō noceret [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 293

Cum si appellans [illegible] [illegible] [illegible] commissionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de app[ellacionibus] 392

[Margin: De commissione in curia appellacionis alias de appellacione]

Cum si appellatur ab aliquo [illegible]

[Margin: De commissione appellacionis [illegible] et de [illegible]]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 323

[Margin: De eo quod [illegible] [illegible] in curia [illegible] [illegible] ad aliquos de collectis]

Cum licet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] quod si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] absolucionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et quia forte a [illegible]

[Margin: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]]

135

[illegible]

140

[illegible]

339

365

364

365

[illegible]

196

De app. a delegat. ad papam

390

De app. a sententiis post inhibitionem sibi factam

347

processus omnino inritus est et nullus est si post appellationem [illegible]
appellationi sui renunciat [illegible] vel expresse [illegible]

[illegible]

De appellatione a diffinitiva cui parti defertur [illegible] auditur

[illegible] ad absolvendum [illegible]

[Column 1]

anime vel absolucione predicta valebit processus factus inter
pedem execucionem [illegible] opi cum supra de absolucione de
appellatione [illegible]

[illegible]

[Column 2]

[illegible] et obedientia [illegible]
appellatione non solum [illegible]

[illegible]

Item quod ad [illegible] attemptata lite pendente [illegible]

[illegible]

Item quod ad [illegible]

[illegible]

Item quod attemptata lite pendente [illegible]

[illegible]

Item quod attemptata [illegible]

[illegible]

Item quod attemptata [illegible]

[illegible]

Item quod attemptata [illegible]

[illegible]

Item quod pendente [illegible] attemptata lite pendente [illegible]

[illegible]

Item quod [illegible] attemptata [illegible]

[illegible]

[Margin notes]

[illegible] attemptata [illegible]

[illegible] perpendice [illegible]

[illegible]

68

[illegible]

69 De mandato auditoris ... [illegible]

110

[illegible]

111 De iudice apposito ... [illegible]

112 De audit... [illegible]

113 De audit... [illegible]

[illegible]

De audiencia ... [illegible] ... principalem et super ... [illegible]

De audiencia
[illegible]

Ad hoc facit quod dicit speculator quod tunc videtur absolute [illegible]
[illegible] dubitatur utrum [illegible] possit [illegible]
[illegible] alia [illegible] non [illegible]
non [illegible] et sic [illegible] possit et [illegible] possit
[illegible]

[illegible — remainder of the first column, about 60 lines of heavily abbreviated Latin text]

[Marginal notes, left: "An iudex [illegible]"; "Nota quod officialis ordinarii [illegible]"; "Nota quod [illegible]"]

diffinitive [illegible] non possunt [illegible] non [illegible]
[illegible] supra [illegible]
[illegible]

[illegible — remainder of the second column, heavily abbreviated Latin text]

[Marginal notes, right: "11"; "18"; "De audiencia [illegible] iudices [illegible] [illegible] tribus"]

[illegible] de [illegible] sit [illegible] aliter

[illegible]

[illegible]

De officio vicarii episcopi in spiritualibus et temporalibus possit alium vicarium deputare

[illegible]

De quali officiali episcopi committere vices suas alteri

[illegible]

De vicario vel officiali episcopi delinquente in officio suo

[illegible]

De officiali episcopi qui non potest punire clericum

[illegible]

De [illegible] appellatione

[illegible]

[illegible]

De vicario [illegible]

plus est [illegible]

suffic[it] [illegible]

[illegible]

Legatus a latere maior est ordinario in provincia sibi decreta

[illegible]

Item quod ordinarius sive diocesanus [illegible]

[illegible]

Item quod delegatus delegare super plures [illegible]

[illegible]

Item collector qui potestatem a papa colligendi [illegible]

[illegible]

De legato quod ad diocesanos [illegible]

De [illegible] in diocesi [illegible] legatorum [illegible]

De diocesano [illegible] eius officio

De delegato [illegible] non potest [illegible]

De collectore et eius officio [illegible]

235

240

269

plus ponderandum monere p(ro)p(ter) v(er)ba

vel p(re)lat(us) d(e)ffic(er)et q(uia) n(on) est f(ac)tum volu(n)tate
p(re)d(e)c(essoris) et sic dicebant plus ponde-
randu(m) mone(re) qua v(er)ba de (con)s(uetudine) stili p(ro)c(edunt)
et (con)tra intelligencia(m) sic ponderant d(omi)n(u)s in
cla(usu)la de c(om)missione et s(ecundu)m q(uod) (con)ti(n)ua(tur)
e(st) s(ecundu)m sine inhibic(i)o(n)e vel decreto. Si ergo
p(ri)mus collector est plures et sunt deputantes
depute(re) sub dubio st(ar)e (con)t(r)a dubios dubic(ac)io(n)e
et de p(ar)te iudicata et (con)tra dicitur p(ro)c(e)d(e)re
all(egatio)n(e) una n(on) se a(n)i(m)a [illegible] de s(e)q(ue)ntis
e(st) de ultima et d(omi)n(u)s c(on)cl(u)d(it) ab ancle
de iur(e) p(ro) p(ar)te p(ri)mi [illegible] alt(er)i inter
iur(e) decret(um) [illegible] p(ar)tes e(st) n(on) iuste
et c(ontra) et q(ui)a et c(ontra) licet l(ibro) VI de off(icio) dele-
gatis et c(ontra) si delegatus o(mn)i(bu)s l(ibro) VI c(um) p(ro)s(e)-
q(ue)nd(is) e(st) de iur(e) (con)tinuet(ur) q(uod) subsidium
p(ro)p(ter) volunt(atem) ip(s)i(us) c(om)m(itte)ntis n(on) et v(er)a fo(rm)a
q(ui)b(us) potuit deputar(e). Et n(on) potuit
sibi c(om)m(it)tu(n)t s(ed) q(ui)a n(on) potuit (con)tra d(ict)os
subcollectores ergo et si (con)s(ti)t(ut)i stetissent vel de-
cessissent sua (con)tra g(rati)a ut n(on) potuit valere
qua(m) poterat sic e(st) in p(ro)posito [illegible] de b(e)n(eficiis)
sup(ra) allega(tis).

De (com)missione subcollectoris p(er) collect(orem) p(ost) obitum deputantis

Item dixit et (con)cludit d(omi)n(u)s d(omi)n(u)s m(a)g(iste)r et
alius p(ar)tes q(uod) in q(ui)b(us)da(m) aliis (con)clusi(on)i(bus)
et licet (com)missio sine p(er)sona p(ri)ncip(a)lis collectoris
deputanti p(er)i(n)de est et sic p(er)iret p(ro)p(ter) (con)tra
mandatu(m) p(ro) l(ibro) VI et de off(icio) dele(gat)i (con)tinet(ur)
et in(ter) [illegible] [illegible] in auct(oritate) (com)missio
(con)tra (com)missionis sibi fact(e) subcollectoris et n(on) p(ro)p(ter)
ac eius (con)tra posse p(ro)p(ter) p(ro)cess(u)s qui fuerit
p(ro) p(ar)tes (con)tra (com)missione(m) sibi fact(e) (con)tra q(ui)a est
allegatu(m) n(on) in(de) e(st) [illegible] in p(ar)te p(er) (con)tra et in(de)
s(ed) subdelegatur p(ro)c(edit) q(uod) subdelegator m(ea)n(ente)
subdelegatore sicut p(ri)ncip(a)li n(on) potest s(ed)
l(ibro) VI sic (con)tra (com)missione(m) subcollector adq(ue)
i(n)adl(ecte)r(e) q(uod) (con)tra subcollector n(on) est m(ea)n(ente)
s(ed) administrat(ionem) sine negocii gestor(e) de q(u)o
pena posse (con)tra p(ro)cess(us) s(ed) q(ui)d(em) sic et subcol-
lector q(ui)a collector (con)tra potu(it) (con)tendi
p(ro)p(ter) de iure et rebelles g(enera)l(ite)r n(on) se m(ea)n(ente) an(te)
si(mi)l(ite)r nec neg(oti)or(um) gestor s(ed) sic (con)tra p(ro)cess(us)
ut e(ti)a(m) p(er) de e(ius) d(ic)ta d(e)q(ui)b(us) m(ea)n(ente) mandato
s(ed) (con)tra pl(ur)ies et n(on) p(ro)pter p(ri)m(u)m c(ontra) all(egata)
p(ro)p(ter) q(ui)a (con)tradic(it) s(ed) ordinatio d(omi)n(i) G(regorii) undeci(mi)
nomina subcollector s(ed) in(de) p(ro)collector an(te)
mediato et sibi ad libe(ru)m c(on)tinua(n)t(ur) g(enera)l(ite)r ad ulti-
libro nec iudicio (con)tra (con)tinuend(um) e(st) et n(on) ad
d(ic)a(n)d(um) (com)missio(n)e ad p(ro)bandu(m) p(ro)p(ter) q(uod) c(on)c(lu)sio s(ed)
sp(eci)ale mandat(um) ip(s)e q(ui) (con)tra d(omi)n(u)s Urbano VI s(ed)
dic(itur) (con)tra (con)tinua(re) ep(iscop)is [illegible]

De substituendo diversos collectores et subcollectores

Item q(uod) b(e)n(e)f(ici)a collector et subcollector semel
(con)stituti l(icet) desinant esse collectores et officiu(m) eo(rum)
officiu(m) s(e)mp(er) manet (con)tinuo nec aliq(ui)s p(ote)st
disponere de illis p(ro)pt(er) p(ri)mu(m) q(ui)a patet
ip(s)o semel si(mi)l(ite)r affecta q(ue) (con)tra affectio (con)tra col-
lect(or) n(on) possidente ip(s)e p(ot)est sub (con)tra i(n)q(ui)
semel delibera(t)o p(ar)te alt(er)a (con)tinua(ri) (con)t(r)a (con)tendi p(ro)p(ter)
q(uod) i(n) (con)tinuat(ur) n(on) i(n)c(ipi)unt sibi (con)tra p(ar)tes

et collectori impedit n(on) possit se i(n)tromitt(er)e
de (con)tra b(e)n(e)f(ici)o p(ro)p(ter) alt(erius) iur(is) (con)ti(n)ua de off(icio)
(con)tra ut ite(m) de offi(cio) ordi(narii) et pastorales de p(re)b(en)d(is)
sumit(ur) l(ibro) VI et Decla(ratio) et de ep(iscop)o c(ontra) li(bro) q(uod) (con)de-
m(na)t(us) s(ecundu)m (con)tra de b(e)n(e)fic(iis) (con)tra collati(on)e vel aute(m)
operatur. Si aute(m) de p(ar)tib(us) obtineret vel operaret(ur)
q(uo)d p(ro)p(ter) sum(m)a(m) officii p(ro)p(ter) est fa(cta) declaratio d(omi)n(i)
d(omi)n(i) Urbani VI et G(regorii) undeci(mi) q(ui)a (con)tra q(ua)s
ip(s)e mandat p(ro)vide(re) de b(e)n(e)f(ici)o eo in(de) vaca(n)ti vel
vaca(tu)ro si aliqu(o)d (con)tra (con)tra p(ro)visio n(on) p(ote)st
fortiri eff(ectu)m ulteri(us) (con)tra manet (con)tra (con)stitutio
s(ed) au(ctor)itate delibera(ti)o(n)e n(on) (con)tra i(n)fra de (con)tra
g(e)n(er)ale vel sp(eci)ale et sunt d(e)t(er)mi(n)atu(m) in tota et
est p(ri)mu(m) (con)tinuatur q(uod) sp(eci)ale (con)tra

De revocando et petenda aliis facta colp(atione)

Item sunt d(ic)ti viri p(ar)tes q(ui)b(us) pete(re)nt subsid(i)-
i p(ro)p(ter) l(ibro) VI alia substituat et de eis dicunt (con)tra
et ip(s)e sub (con)tra (con)tra n(on) p(ro)cedat et mod(er)a(ri)
vel revo(c)ar(e) p(ar)tes sub(stituendo) posse (con)pelli i(n) ibi
ad p(ro)sequend(um) (con)tra ulteri(us) i(n)sup(er) ac s(ecundu)m (con)tra
q(uod) n(on) p(ro)bat(ur) q(ui)a (con)tra officiu(m) voluntar(iu)m (con)tra vel
[illegible] n(on) nemo (con)pellit(ur) invit(us) ad suscipiend(um)
q(ui)a offici(um) de p(ar)tib(us) l(ibro) in (con)tra et c(ontra) n(on) ip(s)e
(con)tra (con)tra q(ue) s(ecundu)m (con)tra ab initio (con)tra (con)tra
p(er)mi(ssi)o suscepit s(ed) p(ro)p(ter) q(ui)a suscepit semel i(n)sup(er)
l(ibro) VI et d(omi)n(u)s defi(n)i(tu)r (con)tra ulteri(us) p(ro)sequi
et (con)tra ut in (con)tra et in c(ontra) is q(ui) (con)tra de duo
et c(ontra) licet l(ibro) VI fi(n)is (con)tra (con)tra et (con)tra n(on) p(ar)tes
q(ui) l(ibro) (con)tra (con)tra (con)tra a(ll)e(ga)t(i) admissi(on)e n(on) (con)tra
cu(m) p(ro)sequi n(on) in (con)tra (con)tra n(on) iuste h(oc) (con)tra (con)tinuet
sunt et sic est ad (con)tra p(ro)sequend(um) et mand(a)t(um) sui
(con)tra (con)tra n(on) ad p(ro)sequend(um) (con)tra (con)tra (con)pellit(ur)
et p(ro)p(ter) p(ar)te sunt (con)tra p(ri)mus d(ic)tus

De p(ro)curatoribus q(ui) c(ontra) mandatu(m) sp(eci)ale

Item sunt d(ic)ti viri ad agend(um) et defend(en)d(um)
in b(e)n(e)f(icia)lib(us) req(ui)ritur mandatu(m) sp(eci)ale (con)tra p(ar)tes
q(uod) mandatu(m) g(e)n(er)ale p(ro)p(ter) m(u)lt(a) et sunt (con)tra
(con)tra et (con)tra d(ic)tus suo p(ro)c(ur)ator (con)tra
posse i(n)q(ui)rend(um) in b(e)n(e)f(icia)lib(us) et (con)tra sunt
(con)tra (con)tra in sua valet (con)tra (con)tra a(liqui)b(us)
q(uod) n(on) sua valet (con)tra de p(ro)c(urator)e (con)tra (con)tra
(con)tra (con)tra req(ui)ritur sp(eci)ale mandatu(m) (con)tra
ad (con)tra s(ed) est ad agend(um) et defend(en)d(um) ut
de p(ro)c(urator)e (con)tra (con)tra et c(ontra) si m(u)lt(i) l(ibro) VI et ibi n(on)
p(er) (con)tra et est qui ad agend(um) c(ontra) (con)tra g(enera)l(ite)r et in
(con)tra sp(eci)ali q(ui)a m(u)lt(a) sunt sp(eci)alia et de (con)tra
agunt ad aliud de (con)tra (con)tra (con)tra q(uod)
au(tem) req(ui)rit(ur) sp(eci)ale mandatu(m) (con)tra (con)tra sp(eci)ali (con)tra
(con)tra de (con)tra ut de Decla(ratio) c(ontra) si (con)tra l(ibro) VI
(con)tra q(ui)a (con)tra et de p(re)b(en)d(is) (con)tra et (con)tra l(ibro)
VI (con)tra ibi (con)tra et q(uod) est ad agend(um) et defend(en)d(um)
req(ui)ritur sp(eci)ale mandatu(m) sic de p(ro)c(urator)e l(ibro) VI
de (con)tra p(er) sub g(e)n(er)ali (con)tra n(on) (con)tinuet(ur) (con)tra
(con)tra (con)tra licet sp(eci)ale n(on) in c(ontra) q(ui) ad agend(um)
sup(ra) all(egat)o (con)tra (con)tra n(on) p(ote)st fi(eri) c(ontra) (con)tra de
(con)tra et c(ontra) b(e)n(e)f(icia)lib(us) (con)tinua(n)t(ur) magne et p(er)iculose
et n(on) in illis (con)tra sp(eci)alia (con)tra de(cla)ratio q(uod)
sic (con)tra c(ontra) ut c(ontra) l(ibro) VI de p(ro)c(urator)e (con)tra (con)tra (con)tra
de (con)tra obl(ig)ac(i)o(n)e in fi(ne) et c(ontra) ut debitus p(ro)p(ter) p(ar)tes
ac (con)tra n(on) obs(er)va(n)t sunt (con)tra (con)tra (con)tra n(on) (con)tra
(con)tra (con)tra (con)tra et b(e)n(e)f(icia)lib(us) req(ui)rit(ur) sp(eci)ale
mandatu(m) q(ui) ad agend(um) i(n) iudicio ut in

ad singulos pertinentes mandatum speciale quod intervenit
pro ... qui ad agendum, et in ... de
proc. ... generale ...
... per ad ... procuratoris
procur. sicut ... in omnibus et singulis causis motis
et movendis et licet possit ... subiectum
... possessionis ... ad ...
... possit ... procuratore ... ad
agendum ... de procur. ... ad eligendum ut
in c. ... de elec. li. vj. ...
sic non ... procurator ...
... ad agendum ... procur. ...
... de procuratoribus

De procur. cum mandato substit.

Item si procurator ... mandatum ... substituit
[illegible]

De procur. ... ad ... c. 139

Item ... procur. ...
[illegible]

De procur. ... mandato ...

Item si ... procurator ...
[illegible]

[illegible — second column: paragraphs beginning "Item si ...", with margin notes "De procur.", "De procur. in mandato ...", "De procur. ...", "Non ... substituere possit"]

De procuratore cum iudice generali

148

De procuratore cum iudice speciali

149

De procuratore ad agendum et defendendum [illegible]

150

De procuratore duorum [illegible]

164

De procuratore per sigillo [illegible]

165

[illegible]

De quo [illegible] cum iudice [illegible]

145

De procuratore [illegible]

174

De procuratore [illegible]

187

cum renunciasset et nupsisset nec posset pro quo alia non ... expresse ... sigillum episcopi ... ad ... officii et ... subditis ... tamen cuius ... fit ... tamen ... dominio nec possit ... quia ... proprio non ... et ... preiudicium ... et pro ... possessione ... et solus ... non credit ... episcopi ... apertum ... puto ... quia ... convenit ... et ... et ... ad ... dicit ... episcopi ... canonicos ... pro ... ibi ... presbyteri ... sub ... et ... ipse ... alia ... sibi ... prohibitum et ... committi ... ... potest ... et ... ... et ... ... de ... presbyteri ... de ... ... [illegible]

Item si potest quis invitus subjectus subditus ... et ... subjectionis ... prelatus ... subditus ... sibi ... prelato ... proprium ... potest ... subditus ... quod ... et ... ad ... alium ... dicit ... non ... subjectum ... subjectus ... ... legitime ... et ... in ... ad ... [illegible]

Item quod ... non potest ... ... in ... ... et ... ... recusatus ... et ... ... [illegible]

Ex ... ... [illegible]

et portasse confirmari et ... clericale, quia alias non gaudet foro ecclesie et privilegio prout ... in ... ... et ... ... et non ... et ... ... [illegible]

Item quod ... ... mandatum pro ... ... et ... ... [illegible]

Item quod monachus pro agere ... suo sine mandato ... ... mandatis ... ... vel ... abbatie ... ... abbatis ... ... ad ... ... ad ... ... alienatio ... ... [illegible]

Item sunt dubitata ... ... de ... abbate ... ad aliud ... et ... ... [illegible]

Ad hoc ... ad ... ... abbate ... et ... ... [illegible]

De potestate quod invitus subditus

De potestate quod non potest ... ...

De ... ... in ... ...

De ... ...

De potestate ... ...

De monacho quod potest agere sine mandato

De potestate ... abbatis ... ...

De potestate ... abbate ... tutelaco

206

ut p(er) quod inchoationem valuit et validam fuit processus sicut enim dato priori per translationem ... abbas et vacante ...

[illegible]

De priore electo promoto in abbatem ... regularem

225

[illegible]

De priore ad agendum et defendendum

258

[illegible]

De priore plurium ecclesiarum ... consolidandum

260

[illegible]

De priore cui mandatur appellari et appellationem prosequendi

285

[illegible]

De priore seu prelato cui mandatur ad recipiendum possessionem iuris canonicalis

294

ut possit peti sola dicitur in sperata de
non simus vel ulterius peti potest per
audientiam in absentia pro sicut est in con
tumacia ipsius per absentiam faciendi / ita si
ad sit in curia per assertionem vel commissione
de speciali mandato curia per legitima debe
bat deduci et innocere sufficientem ad dicta
que potest committere vel imperare mat
Item quod si non fiat aliter dicitur quod sit
inventus absentia per contumaciam pro ut
est dicitur de ... le vi ut licet non quod
eam ... qui incurrit in possessione
o si ... Enpion ... de ... sepe
et c ... le vj

Item quod errore nomine vel cognomine alicuius
circa que impetrat commissio dum paliis
ammissionatis alias possit ... de persona
pro ipsis sit que in commissione est expressa
non dicitur ... consensum partis
...
... commissionis ... subno
...
...
...
... aliter et ... et ...
... simo vel ... expressa ...
... sit et non ... non ... dicitur
... in ... in ...
... le vj ...

Item quod commissio impetrata super causa mota
et movenda per impetrationem extendit
... ad ... non ... et
se ... incipit ... causa / si
quia post impetrationem incipiat possidere
et ... agere ... non ... vigore
... commissionis / quod non extendit ad futura
... impetrationem ... que generat
... movetur ...
... extendatur ad
causas futuras ... non ... est
c ... le vj ...

Item quod commissio impetrata pro filio fami
lias impune potest ... filius ... iste
... per ... patris ...
... commissa ...
... et bonis ... non
... sicut agit ...
... non ... impetratam
... est ... de ... impetrare ... non ...
... impetratio in ... non est
... impetrare ... quod ... commissa
impetrata ... ipsius ...
... inhabilem ... non ...
... et nullo ... non ...
... habilibus ... de ... et ...
... non simpliciter

... impetrant vel agere ... quod ...
... pro ... in quibus sibi competit
ius agendi agere ... et in iudicio ... in
in omnibus casibus ... vel ... simul ...
... et ... et ... obli...
... filius ... in ... non in ... et ...
... le vj ... in iudicium ... vel ...
... ff ... ius iudicii ... iudicii ... licet
... agere in iudicio ... sine ... pro ut
... ff ... le vj ... pupillo
non ... pupillis ... sapientes ...
ut ... si ... le vj ...
iudicium incipit ... que est ... de
... super ... / et quia ... non ...
que agere ... agere ... ut in ... ff ...
... et ... mediate deliberatione / ...
... ad ... de ... de ...
... et ... / ... ipsi impetrato non est actus
iudicialis ... ut ... de ... quod
... et nullius ... si ... quod ... valet
... non ... de ...
... agere ... iudicia ...
... valida ipso ... ut ... ff ... de ...
... commissione ... pro ... in quibus ...
... non est de commissione ... de ...
... pupilli ... valet ...
... apud ... commissio ...
impetratam quale agenti ... vel ...
... vel sine ... et ...
... in iudicio ... non ...
quod ... impetratam commissio ... non ... et
et non nulla ... / quia ... non impetrat
... / ... alia ...
... agendi ...
... agendi ...
... et ...
... et ...
... et ...

Item quod commissio impetrata super bonis non ...
... licet ... impetrata ... et ...
et tenet ... de ... vel ...
... licet ... valet et ... abbatie ...
... le vj / ... non ... impetrat ...
... commissio impetrata non ... quod ...
... impetrant ... pro ...
... licet ... impedientie ... et ...
licet ... le vj ... non ... de ... et
... impetratio ... abbatie ... impetrat ...
impetratam commissionem ... valet ... impetratam
... non ... et ...
... quod ... licet ...
... valet ... non ...
licet ... et ... et ...
... et ...

Item si commissio ... super ... ad ...
... valet ... non ...
... et ...

De commissione quod ... in ... facta ... novit ... erat

De commissione impetrata super causis motis et movendis

... extantes

De commissione impetrata pro filio ... in ... facta

Iudicium ... licet ... et ...

Impetratio ... non ... iudicii

De commissione super bonis impetrata ... et ...

De commissione ... causis ...

certum continue inquo factum est [illegible] ff
de [illegible] et de [illegible] et sic non observare [illegible] iudicium
de re [illegible] et de [illegible] [illegible] ubi not[atur] hec
Item si aliquis in pluribus commissionibus [illegible]
primo audiret [illegible] processu [illegible]
[illegible] not[atur] [illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] quo [illegible] sufficit [illegible] procedere
[illegible] auditor commissi [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Item voluit et ordinavit dominus gregorius [illegible]
[illegible] commissiones [illegible]
[illegible] alicui
auditori [illegible]
[illegible]

Item si commissa [illegible]
[illegible]

Item si [illegible] commissionum [illegible]
[illegible]

[illegible] impedit

Item si commissio [illegible]
[illegible]

Margin: De [illegible] causa [illegible] statum [illegible]

Margin: De commiss[ione] [illegible]

Margin: De commiss[ione] [illegible] [illegible] auditori [illegible]

Margin: De commissione [illegible] non [illegible]

Margin: De commission[e] [illegible] [illegible]

Margin: De [illegible] [illegible] non [illegible]

ꝯ psonalis monicōem actorum ut non fiunt
e si dico quod nunc impossibile [illegible]
continere duos menses et aliquos includimus
[illegible] sit quod [illegible] sunt non actorum
forma [illegible] fieri [illegible] actus quia tempus
[illegible] potuit et debuit [illegible] partis
mandata [illegible] iste debuit et potuit [illegible]
ꝯ [illegible] maioris curie que est [illegible] loco
[illegible] audire [illegible] aut loco alterius [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] promisi
[illegible] ponebatur [illegible] actus
est [illegible] in [illegible]
[illegible] locis [illegible] difficile quod
actus [illegible] non potuit [illegible]
de deposito [illegible] clerici cum clerici
de clerici et [illegible]
ipso reputare [illegible] actum et [illegible]
[illegible] quod [illegible] possit [illegible]
[illegible] presumptive [illegible] impossibile non

[illegible]

De festibus citatis ad iurandum

Item si est causa ardua ... Dic non infamando inimicos ... illos iurare illa dicente ... [illegible]

De testibus senibus et valetudinariis

Item quod senes seu valetudinarii et alios debiles ... [illegible]

De absentibus ... [illegible]

Item licet ... [illegible]

Non de citatione ad singulos actus

[illegible]

De ... [illegible]

Item ... [illegible]

[illegible]

De citatione ... et ... comparendum

Item quod citatus ... [illegible]

De citatione personali

Item quod ... [illegible]

De citatione ... [illegible]

Item licet ... [illegible]

De citatione ... [illegible]

Item licet ... [illegible]

[illegible]

De citacione ad aparendum ... [illegible]

303

[illegible]

82

De citacione ... [illegible]

[illegible]

De commissione cause ... [illegible]

222

[illegible]

Loco alibi ... [illegible]

[illegible]

De mandato ... [illegible]

232

[illegible]

276

[illegible]

283

[illegible]

[illegible]

Item si [illegible] alicui [illegible] [illegible]

275

Item [illegible] libello actoris [illegible]

De libello [illegible]

12

Item si [illegible]

De libello [illegible] obstante exceptione

Item si libello [illegible]

De libello oblatione [illegible]

Item si [illegible] libello [illegible]

De libello [illegible]

328

[illegible]

Item si [illegible] libello [illegible]

De libello [illegible]

1357

Item [illegible]

De libello [illegible]

42

Item si [illegible]

De libello [illegible]

57

tn est quia hic pdi simu' ubi nullas
quurit lic gst pquo all no p'mo e fi d'
offi iudi et ut e admini de int' hnd' 2
ut e dnc de sent' no ut qui stagnat
q'inalib ut lic no gst a e stne p'be spe
ey dot et conet gl' q'est i fummo ipo re
quur' lic gst ei de offi iudi q' fi b' stu'p'n'-
tom q' iuar. iniqua simand e olo nul 2
lic et gtesmo e iuaia pe hnc erdini stale
et lic gtesmois redunt' no potnit / q' lic
gtesm' e qordin' et stale medici 2 no solu
insinuos nus pnun pnea poni sicut publ'
a iudio inedientiu oni pus reint' no pnt
de fo ope / vi diligenti de ben go gtigit
de fo e fi aud iuot ij qij insinuis in
summa i so a Ber in e titulus 2 glo ij
de offi dele e p'so an dore iudi e finali
li ij 2 in ele e iuscpe debet sicut mo'lo peut
ponun subi remutit ad spe si agrio ssn
de pua tae ut e i li ij
Item plut's in litigand' h'q'ensi't agdep'o
oppinio ut le 2 no ut e fi de do et gen
ey no agdepunt' si nolum que st' b usion
de offi ordi pnt q' nd li ij 2 debent' bn'
nt ibi a licat poss' dici bone fidei possor' in
aim aut lic gst enmc lic gst dicit hic, nisi
fidem si inuenibit et ideo e adiqistencia
siue nomud 2 sic d3 eos custodie et no ppnu'
pnt li et no in iulio de resti spo por
uine 2 sbr e ti glne
Item q' pq lic gst fum' nud i continue
in integ' propar' mitente pelissi e gs ois
dia pambulo de lesione sen in insti lesione
sicut adusos quus pati institio degna l'
2 no ut e de colit et e audrus de resti
in i tege quarla e qnedit dilao q' gesse
pq lic gst de re iudi Item nt chaon
Item sint dubian' qu' agit' de nullitate sine
al pass' requirit' lic gsts a ond nullia 2
rnidebit' pone despiciendo aut despinoi
nullitie pont notorie gsme expat aut no in
p' aut no e iuara lic gst nec tuo lic 2
to si dictum-lilus nlomn si poss' iudici
gsme expart summa perm indic nulla
sup quod nullite summi locare pale ad
audiencia sum3 poit si expedie et pmi'
pguo all tag' Item ad stee de sn spo
et e olim de pu-spu' 2 cle pastoli de re iudi
2 bna nota suma ut e Item nt de gsne
dr sine ubi dr ex qsquenc3 e contra de pu
an sciencia sic bellelmus qui nulli de pu-
nlls et to requir' ut hoc unu' qu' ex ipo lau
dicis pt deprehendi nullitas dicitur aut si
ipp destin aliquem gtristem alind pro-
ndone quoi nulliae dar to notorie r
fulcit nullitas siue expacus nl ps lz siue
sed dicit ey hodie gsme vel notorie de nullite
sine nichilos 3 inc late hodie agim-2
pnucia' ff ut inpossibil' aut li Bi que
de i notorie cum or-ucno sunt3 ms
sum de pu-sunt ad nonam inqp / v sit
q' sum sup nullite pess' lauc Item dssi'
q3 ut no suma ut cum depon- 2

qo au ut si de app nichil sup de gpulsione in
si aque no tenent ut ordi suis sinat de
dat dudum, de elio gsti e bono qgluencie de
ua i ob' suceptuo a e de lic gst l bna
ff ex in li a ampli / go rnide pt q pard'
posse simit ey dilteo gnem ddu qu'
e dubiu de nullite ipius pess' / vtru' to si
notorie gpact ipm pess' sen sua in suss
i e nulla expact que si publicata gparate
deprehendi Item q si dicit inselo p'sumt
e aut suo iudice bna notorie vel si ut audace
suo sic plac' ey gstnet incollerabile ar'oz
sine difficultate et duo e gsmanda est
mach de in at si de app abrega de sen
p' paut' a e polit ie bent'z de sen coli
ij scmo de pnis alibi a p an punit aun
pnis / q' qn orge nel inignie rolluqi
potue / expact retentn' sum at si dioi
suss' in sima expss' hoc no dere iudi en
ber a pard' de sen ex rona li ij i si 2
p pm media ele pisto li dere iudi pu2 ob'
cum ex qn no expactes gfulcit nullitas alle
gata / vz aliud requir' aliam raliu'pbans
aut uerz pt dimngle aut pm inccerni
nullitas / aut iniadone so in requirit lic
gst a or pus sci sumo qui no hoc de offi
iudi e ij q' all ani aut de pane inpucia
de offi dele Item gtinget ff de sin' li
aut inadonalie 2 cuc no pnt lic e no
de resti in inte pcon / pnt' vel inaden'
de offi iudi e ij 2 p'sumo dere in tuazi
supiciam ag mani uno pnapit / sic
ucun uno pnapit agebatm- de nullitate
sine et dubit' sup hoc licus / go admit
ad inqoibz sine qoe sij vide dit et
tone q' si ma appone adussi sum agit'
de nullitate ipius sine cat no e iuaia
lic gst quia pes ipme appons e m'sum
psumo ut dilens de app 2 so ina appone
no e iuara lic gst e pouas de app e ita
ut sup quod nullite capni' lic gst yo
si ipm mand' ree no e iuaia lic gst
mand' nullitas q' appo' quia ina nullitate
ss arguit' in iquinacis iudicatur 2
abpp3 et q' tinget iupiciam pet a' bdeim-
melioi ree posse gtradi lic no gst quia
ma apponit iniqua sepe de iniquate
pes agitur ut de app inspicie q' dare
vnio sed Item e tina qnedicis me appo
a nullite q' sola appo est sine qnuc'
gfrutur nullitas de nolunt' ut ff de sen
vuilea gonis li quedu nulli 2 no sumo
nudo e dilens a ge est dr' in quo dl-
dradi nudo siua qoe aust' ing de e
no e iuaria lic gst a tu nullitas q' in
qnis q' sum de illam dat pmpm sidem
asso'ri' de nullite ipius sine ut e qui
q' no e nate l bna de resti spo loue

De adultis [illegible] suadendis
De recusatione [illegible]
De lic gst [illegible]
De lic gst agendi de nullitate sententie
De nullitate sententie
De sup nullitate sen' sit lic gst stand'

[illegible] sin resistit se ad actum q[uod] sint publica et notoria [illegible] ut [illegible] ... [illegible] ... distinguitur bene et valet [illegible] ... opponi [illegible] modum [illegible] ad imp[illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... Item [illegible] ... [illegible]

Item q[uod] in [illegible] ... [illegible]

Item si [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... religiosi [illegible] ... [illegible]

Item [illegible] ... [illegible]

Item [illegible] ... [illegible]

Item [illegible] ... [illegible]

Item [illegible] ... [illegible]

Item [illegible] admissio [illegible] ... [illegible]

De restitutione [illegible]

De [illegible] religiosis [illegible]

De admissione [illegible]

De admissione [illegible]

De [illegible]

De [illegible]

De admissione [illegible]

[illegible] ... [illegible]

Quando admissio est in... [illegible] ... admissio ... [illegible]

[illegible]

ne enim ad [illegible] ... Item licet [illegible]

[illegible]

De causis [illegible] ... [illegible]

264

De beneficio resignato in curia et de obitu

258

De [illegible] ... [illegible]

256

De admissione ad probandum [illegible] admissio

213

Quod ad [illegible] ... [illegible]

Item si [illegible] ... [illegible]

De verbis [illegible]

243

De verbis [illegible] ... [illegible]

95

De [illegible] ... [illegible]

333

[illegible]

[illegible]

Item licet confessio extraiudicialis [illegible]

De confessione extraiudiciali

[illegible]

Item [illegible]

Dicta quod sufficit ad [illegible]

[illegible]

Item si [illegible]

De contumacia [illegible]

[illegible]

Item non sufficit [illegible]

Dicta quod sufficit [illegible]

[illegible]

De libello oblato in iudicio [illegible]

violentia [illegible] spoliatur vel eius familia [illegible] quamvis domum possit et vacuam [illegible] nulla violentia [illegible] super [illegible] restitutione [illegible] possessionis [illegible]

Cum libellans in iudicio [illegible] vi [illegible] mobilium et inmobilium sibi per violentiam obla[illegible] [illegible] violentiam [illegible] possessionis [illegible] oblatione [illegible]

De restitutione spoliatorum

Cum petitur restitutio [illegible] possessionis [illegible] spoliatur [illegible] non sufficit sibi [illegible] locum [illegible] assignari vel sibi possessionem [illegible] [illegible]

Ar[illegible] cum sit [illegible] aquedam posse [illegible] [illegible]

De agenti possessorio quando [illegible]

Cum [illegible] possessorio ad [illegible] [illegible]

[illegible] possessionis ex quibus dubitari [illegible] plenius [illegible] et [illegible] ad omnes alias [illegible] et agentis possessionis [illegible] possessor [illegible] [illegible]

Cum [illegible] [illegible] possessionem [illegible] 199.

Cum [illegible] [illegible]

De restitutione [illegible] spoliatum [illegible] quando [illegible] [illegible]

De [illegible] [illegible]

adplanandum quod dominium et causam nec sufficit
sit mentio de corpore beneficii quod quis exprimet sed
non exprimat qualitatem ipsius beneficii et si exprimat
hoc fit ad supplendum cautelam que
ibi obstat non sed inde est dignitas dignitatem
item si aliquis plenum tenuisse et possedisse
dum bona vixit sua alius qui obicit p
sumitur adhuc possidere id plenum quia
qui semel possedit adhuc eam presumitur possidere
ff de acquirenda possessione l. i. quemadmodum et
sic si primus ff de p[ro]ba eo qui p[ro]bat sed non
quod ... de so[lutionibus] ... ad ... de negoti[is]
... et ... et ... per ...
... quod si ago

Item sufficit acceptavi beneficium plenarie id nemo
ante suam acceptationem ... non plenum
... quam vacatione sive morte ... si plenum
vacanti possessione acceptationem presumitur
diligentis fuisse et acceptasse ... per ...
... que ... licet ...
... omnium ... dilectus ...
... dicit quod ... sufficiat plenarie
se appellasse ... quia nisi ...
... sic imposito quia
... diligens id plenum negligens ...
[illegible]

[illegible]

Item quod ... sine ... simplex sive
... plenum ... quod ...
[illegible]

[illegible]

plena collatione ... beneficio ...
... plenius ...
... primam ...
... plena ...
... invalida vel ...
... iudicandi ...
... magni ...
... oppositionem ... quod ...
... requiritur replicare declarationem sive
qua ... nulla invalida
... replicare ipsius ...
... petet ...
... declaranda ...
... ipsa ... nulla
... supponit ...
... dilectus ...

[illegible]

dequibz p ſo un caſo ajo . uc j decupi li bj
ne e ethend adinuantu / 2 phor coll imt q
ume allegatus palia pa dicebat cop
legitus / 1 due bar audend . Omn̄ pndat
dic poſſi quis bele diſpoſici dum al p
quentido pbat 2 capudum . q placum au caus
ſolempnitc aſpm aſ 2 un tonnte latu 2
no palia pa / Sz qa quis bele pbar aliu
diſpoſita ſuffiat uuor uus ne q 2 ſ
nota 2 uudn l . quoties ē i di agit
co de diſpo pbanda / ſi ſequalit pbanda
go io aquonue q ppte dilacoim age
da ois pbacom uel dcnone di ſi pus
dicq ſignat g q qu alt 2 uudicabi
dicte legis bij ſacuu adpoicum poc
supp 1 ulris ſine dic lucr aliu dat in
bet puna ad pagend tuaba pupilli
dun cuſſendi dolui ſiui ad aliq puna
ſcam / Iniq p hoc di ipm abſolue a
tutela dic tepi legis q ſic duiuo ſtat
q ſic clare / Sz iniqua deipu ſtad Sz
q̄tie pluis q̄pabit / dic dic ced q̄tid
Sz ſuffiat q alie q̄ſtat duuo haut
detuſluac pcopſſ 2 tal collit impedi
mentu tutele 2 bn ſic q licet pupillo
p hoc pudicet no bj nuſ dueti puba
lz ecili ci puniat no obſtu allug p
uudico colli ſi ſiat licet ne q̄pmat
ut ff de ore q dcn tutele l . accy Ubil
prauy nuſi 2 no p glo 2 bung p q alt
lex dom 2 qui adimit ad bona poſſ
ſu peud ma q pesti . ef qua cu ma . no
poſſ impi e li qui dicit cu poſſ au
pu ad hoc libe q Sz in q̄paliſ 2 ff
dcie uudi l . quud 2 ff de capit hoc
l . Illud ſic cf ti i dcypti li di ſoc
p hoc cf indicabant alia lex que bij
cf ſiat adppoicum q dic q ſi nu
les ſucus ſe ſelm q̄re alia iuſticiat
ſlui cuiat cq̄hedit ut iuſticiuculz
impediut tollat bj de illo magiſtro
ſiue ceptuo no ſiat incaom 2 bn ſic
qua ſtaud puſtiuj collacom hoc aut
pro no pudicat ita iucuſe quuolegi
p elam q̄tuia iuſticacom ſilio pudi
cely ti ad cellendam aliſuuj cilis p
iudicaj ſuſſt ſtud bj mesſuo no q
pſſo bj al no pſume ut l . ci aciſſſ
e de ſtacom iuſſ 2 e bona appaio p
dic Sz quis al cu pub l . di ulis
q quui ſſ aunp cui pubic p ez libe
ut bonis diſpoſicom pencom / pcom
lucio q̄hedicandi 2 ſibi pudicandi
uicione uulat ez libeun q̄ſtiunti
ſuacom 2 ſilj q̄hedicacom ſuendj ut
e de mub teſta l . uicut / decrcſſ p
dcn q̄poſiut dq ij emencn pudicj
2 e p pilon ut lex pon e i uſſ

uel l . pc lex cf pſuada q no q ſi ued
ſpalilz uulz ſic q̄pſſ q dedi ſucide uel de
impedit colleud in ipa diſpoe ſiue mece
no uuq̄hedicat 2 uiocu ſſo ut uucn uula
a 2 me pluis dapleu 2 eſt ci mill lix
q q̄tegis quo adreuſue allegacos ſub regula
q placuſee palaz caſs q̄cepcre
regulam ut ff de pc l . uam pliquide uuſt
de pudag volent lx q pc cf alie iſude
ad e di uocu ſſo ut ſu pceloc / qua illud
q ibi & q̄l ad hoc e uus uoui cenguſ
ut ibi no uuſ uulle glo 2 ue dapue q
cenſioni prom pnud quq pos pno pbat
uiq̄ſ uus ce / p i reuj o pmj ſoc aliaro
e qua ſſo q uocy iucludit de ualaia cuu
uegacam no cotiaria dicj q uulla ſep q
ſſo porrp ſuppq ut no uudis e di uocu
ſſo 2 alue alis uegau uel impoſſl e ad
pbandj ut in l . actor q de pba 2 e qua
ſc e ci uel uuuie diſſial ut no uuglo ult
dci e ci uocu ſſo Sz cia ſtud & deluent
de qua legiſt uiluj uegat ſi ſimplice
affirmat iucludit q aiue pbabil ut
dcn l . actor g ſ ſo de lig uocy ſſo ce
deliuae ſſe / ſiue pit pſpue aſſitacom q
aluis cotiuſtinat pſtaue / 2 di ſolat lz
hoc no q̄pſiuaru uulla uepuia ſſ ciulio
ut ad ſpouq tquaucia uuc uocſ dagucu
pouloc auec dcuo bij dauus iuouſ
ſui pſpue uet cgo uo al dcuq pme ſuſſt ut
iuc diſſile e / ymo q impoſſile e q ſuppe
dcſ q̄ deſpucaſſiue pſtauce pbaue ſuſſt
de pſtupre e aſſire 2 e liue 2 e qua no
e diſſile cuj plubz ſeruj pc dici q ucalū
ele pluis no e aud do ſtand uccali uuo
ez ibi agit deuuiod pudicao ſ . paupuc
qua pbaue gumj q no e id ad ſuſtend
no q̄ſſpualemj q no e lupſt ye dcaud 2
hic dcie ſcluj agi de gio iuſia Caliuu
q̄ſtuuanda ſcouj q agi diſpalite no pbuada
quep ſ ſuiconbilij e qua pi / ſz ſmo
qo uiq guq uugiali du gcol 2 pque no
e uicabile ſi aſſiuueſdd aſſue q̄ceſſo
uuſ q̄turbiaueſ no obſtaj q ſi dicatur
q ps gie ſublacaij ob ſtuuac quuor pudicaj
qua licet ſtucor q g ib obſtz illa no poic in
de pona / tj dico q ſſ hoc no ſequit q ſic
ſſ gie ymo ceuj ipaij guui ceuſcui tip
paiubulaij q̄dcuj pade ſalc uellor de
uo quo 1 ſtuio padic collom / de ſpu uoiſ
2 cciuq uegocij / eq iupd uucu collaue
que pui duſtuuf ut in l . cui q yui ff defi
uida pa / no obſt l . quis i ff de ge
iupi q ibi legit decrec decupe dci legaic
uel pue legacom 2 ſic ſue gelo dcl / 2 ſiue
dcſtuo ad uuſſi ez dico cepe dcud pſtia
e deliuae ſſe uudet dcle cf quo peat de dz

79

[illegible]

274

[illegible]

80

[illegible]

296

[illegible]

81

[illegible]

126

82

[illegible]

487

83

[illegible]

46

363

[illegible]

quod e(st) n(ot)a(n)da [illegible] et ibidem [illegible] ac si e(st) i
[illegible] non potuit [illegible]
[illegible] alibi [illegible]
[illegible]
[illegible] vel al(ias) [illegible]
[illegible] impedientem [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] p(er)missionem [illegible] vel
[illegible] impedi(ri) [illegible]
[illegible] assignare [illegible]
[illegible] remissio [illegible] Si
[illegible] non [illegible]
[illegible] illum [illegible]
quod [illegible] non [illegible] non [illegible]
[illegible]
[illegible] p(er)missis [illegible]
[illegible] impedit [illegible]
[illegible] suspendendum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] impedito [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] impedita [illegible]
[illegible] 87

Item [illegible] vel [illegible]
[illegible]
[illegible] remissio
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] remissio [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] remissio [illegible]
[illegible]
[illegible] 87

Item licet [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] non [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 86

Item licet [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sigilla [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] remissio [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sigilla [illegible]
[illegible]
[illegible] remissio [illegible]
[illegible]
[illegible] remissio
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 81

Item [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 88

Item [illegible] sigillo [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Margin: 252 · 76 · 222 · 305 · 390 · 391

89

Item ubi acta aliqua impediunt confessiones [illegible]

[illegible]

de officiali (margin)

90

Item licet [illegible]

[illegible]

91

Item licet [illegible]

[illegible]

92

Item [illegible]

[illegible]

93

Item [illegible]

[illegible]

94

Item [illegible]

de adherentibus (margin)

[illegible]

sup eisdem an(te) ponere et debeba(n)t aliquos q(ui)
non p(er)sonam si debeat institui q(ue) p(re)sentare sub
ordinarie / item q(uod) scolares clericum presentare
[illegible] [illegible] ac(tibus) [illegible] [illegible] ad in
[illegible] sui adiungi [illegible] publicatio
quia dic(itur) non est p(ro)ut impeditum q(uod) de iure
non [illegible] [illegible] d(e) [illegible] non p(ro)ut li(bro) vi
[illegible] quia [illegible] fuerit ac [illegible]
qualiter [illegible] depositas [illegible] et
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sibi [illegible] vel maior [illegible]
[illegible] d(e) [illegible] li(bro) vi [illegible] [illegible]
Item q(uod) [illegible] [illegible] fide [illegible] ad
[illegible] commissione oppone(re) non [illegible]
n(on) valet [illegible] [illegible] [illegible] papa
de [illegible]. 96

Item sunt dicendum de illo qui renunciavit p(ro)
[illegible] suo beneficio [illegible] tenet et valet
[illegible] nulla ipso iure [illegible] [illegible]
et dubium [illegible] aliqui [illegible] dicit q(uod) [illegible]
[illegible] et nulla ipso iure p(er) abbas [illegible]
audiam q(uod) iure [illegible] abbas et
[illegible] q(uod) [illegible] que sunt [illegible] est in [illegible]
[illegible] ad audiam [illegible] [illegible]
[illegible] que [illegible] [illegible] iudicium [illegible]
[illegible] ut iure [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de hoc [illegible] [illegible] libere
q(uod) [illegible] [illegible] plene libere
[illegible] nulla [illegible] in [illegible] [illegible]
vel dissolvendo ut iure [illegible] [illegible]
de pau(peri)e [illegible] [illegible] [illegible] spirituali [illegible]
[illegible] q(uod) [illegible] ad [illegible] religionis
[illegible] [illegible] non tenet [illegible] [illegible] p(ro)fessione
[illegible] nulla [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] q(uod) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] libere [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aliquod beneficium [illegible] libere et ponere [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] beneficium
[illegible] [illegible] tenet [illegible] [illegible]
[illegible] iudicis vel [illegible] q(uod) iure [illegible]
allegavit [illegible] [illegible] [illegible] abbas ad
audiam [illegible] q(uod) [illegible] quia illud
[illegible] [illegible] et [illegible] in isto [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ipso iure [illegible] [illegible]
valent et tenet ut [illegible] [illegible] [illegible] sup
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] abbas
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

arguitur [illegible] in non addit [illegible] alios
[illegible] [illegible] q(uod) iure [illegible] [illegible] pot
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iure
q(uod) [illegible] [illegible] 9a

Item licet verus et possessor beneficii [illegible] vel
[illegible] licet [illegible] beneficiis
[illegible] [illegible] [illegible] q(uod) [illegible] [illegible]
[illegible] et de [illegible] possessor [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quia
licet [illegible] [illegible] possessionem [illegible]
[illegible] iure [illegible] [illegible] sup hoc [illegible]
[illegible] [illegible] adhuc possessor [illegible]
[illegible] et si [illegible] possessione spoliare
[illegible] ut non iure [illegible] sup hoc [illegible]
licet [illegible] possessor renunciat [illegible] possessioni [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] li(bro) vi [illegible]
[illegible] sibi q(uod) [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fructuum quos [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] non [illegible] [illegible]
hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non in [illegible] sup [illegible]
[illegible] 98

Item si opponatur [illegible] q(uod) sponte renunciavit
beneficio suo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
pure et libere in manibus sui ordinarii
licet non [illegible] [illegible] [illegible] q(uod) [illegible]
[illegible] [illegible] nichilominus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in manibus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] possessionem [illegible] [illegible]
fuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in nullo [illegible]
[illegible] suo superiori [illegible] posse ipsum [illegible]
si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] admonet [illegible] q(uod) in
dubiis [illegible] sup hoc [illegible] admissio
[illegible] [illegible] [illegible] absoluta [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] beneficio q(uod)
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
possessio ut [illegible] [illegible] [illegible] sup
hoc [illegible] q(uod) [illegible] [illegible] [illegible] quia
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] suo non [illegible] [illegible] ad
ipsum [illegible] q(uod) prelatus [illegible] [illegible]

Dico q(uod) r(enun)c(ia)ns id q(uod) [illegible] venit
contra suo beneficio

56

57

161

35

[Item] si actor ... [illegible] ... sibi petit ... aliud ... ad ... [illegible]

[illegible]

... quia ... [illegible] ... quia ... [illegible]

[illegible]

fuerit p(ro)ductio ap(u)d causa ista legu(m) i testib(us)
nō recepti(s) et abiurato p(ri)mo i ab aliud p(ro)-
ponent(ur) s(ed) hec nō legitur qui ad eundem
effectum sup(er) eisd(em) arti(cu)lis plures p(ro)ductiones
quia post p(ri)mam p(ro)ductio(n)em recepto(rum) i attest(ati)o(n)es
nil valuerit s(ed) nō nunc debeat responde(re)
et idē dicunt q(uod) p(ri)mo valebit eo(rum) depo(siti)o
s(ed) nō deponunt q(uia) vel t(er)tio articulum nil
valebunt nec p(ro)sunt dicto eo(rum) p(ro)ductioni
de testi(bus) testib(us) de [illegible] leg(is) [illegible] p(ar)ti

100 Item si aud(itor) admittit ar(ticu)los nullo [illegible]
cū et [illegible] recipiat testes sup(er) illos i p(ro)b(at)
sup(er) admissione qui ar(ticu)lo(rum) asserunt i p(ro)b(ati)o
appareat p(ar)tis instituit p(ro)sumi responde(re)
et [illegible] ar(ticu)li admittantur et [illegible]
nō appellat(ur) sunt dubitati nec recepto testi(um)
p(ost) admissionem p(ri)ma et [illegible] reperiunt [illegible]
[illegible] et valebat q(uod) nō necesse [illegible]
p(ar)tem app(ar)ere i [illegible] instituit p(ro)sumi
[illegible] sunt [illegible] admissionem [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] ad
missionem que sunt [illegible] valebit eo(rum) [illegible]
acc[illegible] [illegible] et sic [illegible] testium [illegible]
nō [illegible] [illegible] [illegible]
in effectu de eo(rum) [illegible] [illegible] et [illegible]
l(ite)ri [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ponis
[illegible] nō li(ce)at aud(itor) [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] deliberandi et
nō repellendi s(ed) potius admittendi
ar(ticu)los que [illegible] [illegible] [illegible] declarant
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] omnib(us) [illegible] recipiunt(ur) testes
sup(er) ar(ticu)lis vel [illegible] i admissionib(us)
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] testes
i recipiat ar(ticu)los admittere [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
recipiunt ad p(ro)bandum [illegible] et si actor
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ac [illegible] admissio e(st) [illegible]
[illegible] judicialis nec [illegible] [illegible]
testium [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible] si e(st)
[illegible] debet nolle [illegible] li(ce)at ab admis-
sione [illegible] ar(ticu)lo(rum) sunt oblationis nō
[illegible] [illegible] testium nec [illegible] admissio(n)e
[illegible] declarat [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

101 Item q(uod) [illegible] [illegible] et [illegible] sup(er) aliquo actu
[illegible] [illegible] [illegible] li(ce)at nō [illegible] de [illegible]
e(st) [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] i de
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nec nō [illegible] [illegible] e(st) [illegible] [illegible]
e [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
q(uod) [illegible]

102 Item q(uod) [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible]
ad [illegible] [illegible] nō p(otes)t [illegible]
in ipsa causa quia [illegible] [illegible] [illegible]

[Marginal note beside 101: [illegible] [illegible] [illegible] testes sup(er) [illegible] [illegible] [illegible] testio]

[Marginal numbers: 395; 92; 157]

attestationi(bus) q(ua)m p(ar)tes q(ua)m testes i repellunt
de testib(us) [illegible] [illegible] [illegible] e(st) [illegible]
p(ar)tes [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
sibi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] nō e(st) [illegible] [illegible] [illegible]
l(ice)t nō [illegible] [illegible] si [illegible] a [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] signa vel
sigilla eo(rum) si potuit et [illegible]

103 Item q(uod) [illegible] [illegible] testium eo(rum) nō [illegible]
[illegible] sup(er) ar(ticu)lis nō [illegible] admissis
i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nō e(st)
[illegible] q(uod) recipiunt(ur) ar(ticu)li admittunt(ur) [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

104 Item sup(er) ar(ticu)lis nō admittendis vel iam
repulsis nō s(unt) recipi testes [illegible]
hoc [illegible] qui sunt repulsi vel repellendi
q(uod) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] valent recipi l(ice)t ad [illegible] e(st) [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
qui [illegible] [illegible] [illegible] repelluntur [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nō si
[illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible]
quia male [illegible] [illegible] e(st) quia testes a
[illegible] [illegible] nō [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] e [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et nō [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] nō [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] e(st) [illegible] [illegible] nō si [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sup(er) quib(us) [illegible] testes
q(ui)a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et si [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nō [illegible]
[illegible] quia sup(er) hoc [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
nō [illegible] [illegible] q(uod) [illegible] nō debuit [illegible]
q(uod) [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] hoc [illegible] sunt ab omnib(us) [illegible]
[illegible] s(ed) [illegible] si [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] q(uod) nō potuisset [illegible] quia
[illegible] testes [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] et [illegible] nō potuit [illegible] locum

[Marginal numbers: 103; 108; 104; 326]

[Right margin, partly cut off: [illegible] [illegible] [illegible] / Sup(er) ar(ticu)lis [illegible] repulsis [illegible] testes [illegible]]

e enim testium depp etc. Et iudice eti
l. yi et licet fora pa dicto hoc dengere
mus / cum desquuta posset suspecta quo
quia per hoc continuare eo mo quod fiat ale
/ videtur statutum tamen e enim testium
parum quia per multa suspecto teste sed hoc
dicunt non placuit quia potest in a alteri
q. iudice commisso renuntiare domitat quod
e impossibile mati fordo

107

Item si testis minus competenter super
ante dicto dicat et deponat dicendo se nichil
scire de aliquibus articulis a iudicis petitur
dicat et deponat [illegible]
[illegible]

106

Item quod impossibile sufficiat testium de auditu
[illegible]

107

Item quod abundante superfluitatis non vi-
[illegible]

108

Item sunt duo in uno valet dicto sunt de
[illegible]

poinete suo ante iudicio de psto per sunt
celuss pomo duos / ita quando cous ba-
ram columnam ad iudicium appellat intendat
suo adversario et proponit- aliter ut no p.
de semper in c. bo. [illegible]
[illegible]

109

Item si pars qui licet [illegible]
[illegible]

110

Item licet appellare in iure abundantia vel
[illegible]

Quod valet testium de auditu

Quod valet dicto testis [illegible]

Quod testes [illegible]

Quod appellatio [illegible]

107

109

110

vel ex iudicum de no appello ut inprius cum
valeat fiam prima pan cum ex inabsentia aliq
pos et sic loquitur lex si cum ff. acquirit app. no
cum ius tam no valeat n ambe ptes parit
vel inpma vnus pos et sic loquitur lex ille
de tempore appelli quia sic intelligit glo. in dict.
l. si cum quocumque licencie et no gdicavit
dictio placavit omnibus dina p dom pndit
[illegible]

1011

[illegible]

1012

[illegible]

1013

[illegible]

1014

[illegible]

Opinio

[illegible: left column of heavily abbreviated Latin legal text, approx. 50 lines, beginning "Cum oppositionem replicat ..."]

118 Item possessor beneficii ... [illegible]

119 Item ... possessor beneficii ... [illegible]

120 Item ... [illegible]

121 Item ... [illegible]

147

victoriam obtinuit ipse extiti non fori de omni desapiens posset sepe et est quem de pred defuncti ut sua cum non debet no hoc supplicet omnie sed debet adhuc decessor olim in alia non habuit ut licet pen e i s defuncti p jo an le oj ut pred decime supp ad hoc ij qi confirmis 122

Item licet annualiter recipitur possessor beneficij inter et tenetur et possessor fructus percipit non cuius si appello de possessione a spoliatur in no competit actio iudicii uti ex con prohibitur nisi dicamus q diu nemo possit incipit vel qd diuor tempore nomine meo sum competit a meum habuerim e fructus al possessor amisit fuerit a sic nisi jo in possidet cum nomine possessor te ipsi ipse e in benefic de principibus si diligens Item si anno possessor beneficij ultimus dies e bno primo decenn sp q et gener ut speciale i-fuerit condicionem appellet agere sua aduersarij q exceptionibus que sunt re ipse ulla et surreptitia tertio aduersus incumbit ut apparet idem possessor appellans cum impetravit possessionis meum impetrat nomina gratiam aff sup dc bno gratiam re-fuerit ulla mentionem dignum aduersarij iure aff sua ut intimatur fuerit sunt dcti ut hanc gratiam nouam potest emanet annum audivimus sunt et e surreptitia quam dum inhoc dubio cum beneficij naturam in re tenuit q gratiam hec non est surreptitia st pro non preiudicium non prestat impedire et dcm inter li oj de electione audit et inhoc omne concordavit st p no quia si hoc sit possessio tenuerit aduersario sive ultimus meus concessit de beneficio a gratia appellatur nichilominus a ulterius secundus licet sive gratiam sit sibi dedisset sen scisset de Rescripto supplicis a sic cessio q cum quem st ad denegandum vel concedendum nomine fuit sie exprimenda de nostro uero adamus ac si expresse cum solebat pertinent hec appellato non e ii quiddam pertinet ad eum de apparet ex sic a sic no e intelligenda peremptorie licet pendente appellatione dummodo potest dum no obstant de per de licet concesso pen ex post q possessio attentum sic intimata dicitur ius pendens pertinet aliquid dum valeat dicit q vero decimas pz ut e tenemini de elect pendente etc cum sit ca ut dc dum ut licet pendens vel appellans pen ad nomine intelligitur quod aliquis innouatur vel aliquod impedimentum pros petitur ex hic nichil a illum iudicium fiebat per sed q no possidet [illegible] q gratia sua nulla e a sic no obstans nec ante licet pen e i ad st a decesso eum ubi hoc enim uere nigle sia de q^o concedit conditionem a effectum a jo an u no qui loquitur quia priuilegio impetrare licet pen a impedimentum pro possessione non hic no possessio ius sua uenit

q^o a probat ulla collationem quod e apparet dictis q vero ullam obtinens cum est a bu dispensatur uale vel inuali a no nec obstante pro [illegible] nisi tenor qui inseritur in quibus expresse cauetur q si appellans impetrat licet sup aliqua negocio inquisitio non apparet non sit mentio de sua appellatione sit nulla et hoc sen appello ad papam sive ad alium superiorem p ad nec contrarium de app le oj sed e dum si pro appellante inclusit ut hic mentio non pro appellano no inclusit q ultimus grati fg a sic intelligitur ut expone b ibidem s e appellans que est dicit i e ho ut licet pen q possessor ad quem de aliqua noua sua potest a ad licet qz a pz licet quod dum no vergat impedimentum aduersarij sui all e digna de app a no ibidem jo an sup rubrica ut licet pen quia est bta prima sup rubrica de app in fine q ante tos e mag dicit e q quidem in addicionalibus quia reatur jo an in uero uideo et ut licet pen sunt all pro hoc verbis q licet lio impetrare p possessionem licet pen valent tm vigore ipsius impetrare fuit cum no pt se iuuare sed bm infirmus q^a alias nec perdet nec prohibet in illas ex q pen una que lis indecisa habuit q q alio ad Romam nec albus dum de sen a re iudi le oj de prima sunt tam vigore priuilegij impetrata psessione qd sup cuiusdam rem in medio decision iudicis pt ad q indeb q illud e no obstat quia aliud priuilegio no impetrat aut dno quia tunc sz illud no indicat e sic et in telligit et soluit dus jo de leg in c i ut licet pen a si dicatur q salva actione instituit petitam superatiz nomine predictam sit pnos si adeptum actione beneficij sua bona valeret quo tunc no cognitum a e effectuose in rem dicatur et ini suo peteret e et sibi tm ad sua ad nouam impetrationem ad q indeb primum exigitur q aliud fuerit que si haberemus et a ue eo ius sua contingerent q no si pen dendi que no habuit ipsum malignio ut per petitum nobis predictis ut ff qui sub dicto cognit e l. fructus q pendit ff de iure liberorum nisi l. si e ff qui a quibus lege in bonis nisi cum alia que sepe et frequenter no ante alia que ius a contingent accidunt ad apparentem ff de le non alia de app e sepe hechs q^o dic expedimus distingit quia aut petita impetrata dicitur ad a nominationis aut pro sui petitione si ad a nominationis no quia i nomina de re-specta iuris vel possessionis pro utra quia no respectu iuris pro impetratione fiat ualet e ablato suo a no prima nec si ut licet pen inaddicionibus nec pt eam aliquid i nomina respectu principis ut quo ius nomina impetrat quia a principe sit no attemptat et sic stz

uis ut inc possint derass prebit[illegible] ut respectu ipsius cum quibus impetratio sit e quia sua ne[illegible]

[illegible]

124

An licitum sit prelatis suspendere pec[illegible]

[illegible]

125

[illegible]

126

[illegible]

127

[illegible]

128 Item si mei crucesignati [illegible]

[illegible]

129 [illegible]

[illegible]

130 [illegible]

[illegible]

131 [illegible]

[illegible]

132 Item [illegible]

[illegible]

133 [illegible]

[illegible]

134

135

136

137

349

284

304

186

[illegible]

138

[illegible]

139

[illegible]

140

[illegible]

141

[illegible]

male fidei possessor sive violentus ... [illegible]

[illegible]

aut diuiditur g° qualis [illegible] punctum mo
sunt repellenda sic omnis [illegible] dicendum
quod [illegible] ro e psm per qui quam [illegible]
[illegible] racione pars sustinet ff de [illegible] l. i.
g° [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible]
ex libello [illegible] si [illegible] ex notorie nisi
[illegible] e per[illegible] debet [illegible] [illegible]
e [illegible] ro idem [illegible] [illegible] [illegible] nota
ut pro actorem [illegible] [illegible] ut [illegible] cum
[illegible] sit uel l. [illegible] ff de [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] e [illegible] [illegible] libell. l.
si g° [illegible] [illegible] actione [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] possit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] nec
aliud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] g° [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] e in ipsa [illegible] [illegible]
[illegible] a [illegible] [illegible] l. e [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] e [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] e non [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
e ibi [illegible] [illegible] [illegible] e non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] e [illegible] [illegible] ibi [illegible] [illegible] e [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
e sic sunt [illegible] in [illegible] [illegible] publ. [illegible]
[illegible] si [illegible] [illegible] absolucio ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] iudicato uel [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
e ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et e [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non
[illegible] quia [illegible] [illegible] iudicato non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
iudicat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] e [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
absoluto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] uel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] e [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
uel [illegible] [illegible] uel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] g° uel [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] e [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] e [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] e [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

improbabilis et [illegible] non facit [illegible] [illegible]
si non [illegible] e de [illegible] l. i. [illegible] nisi [illegible]
[illegible] e [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et sic [illegible] [illegible]
iudicatum et offensa [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] l. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non sufficit [illegible] [illegible] [illegible] iudicate
uel [illegible] offense [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ultra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ab [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et de iudicato et [illegible] offensa [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
notorietate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
dicit [illegible] [illegible] absolucio ad [illegible]
uel [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] offensa et
de iudicato [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sola [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
impediret plus [illegible] [illegible] [illegible] g° [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] notorietate non sufficit
[illegible] [illegible] ut ipse [illegible] [illegible] [illegible]
iudex e [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] notori[illegible]
g° [illegible] [illegible] qualis [illegible] notori[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
e in [illegible] e de notorio [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] sufficit [illegible] [illegible] ad de
[illegible] notorietatis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
e in e [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sic [illegible] nichil [illegible] et notorium [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] e [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] e [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] seu notorie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
e [illegible] [illegible] notori[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] uel [illegible] [illegible]
[illegible] uel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] e [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] notori[illegible] non
e ad [illegible] uel [illegible] [illegible] ut non [illegible]
e [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
passione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Margin notes (left): [illegible] ad [illegible] / 128 / [illegible] absolucionem [illegible] iudicare / 330

Margin notes (right): [illegible] / [illegible] notorie [illegible] / [illegible] / [illegible]

¶ De alienis quibus ... quod non legitur [illegible]

quod ponit plen. pro ponere capitis [illegible] ut ... denotari [illegible] disponit sentit et [illegible] illorum ... verbis et firma pollices qui de materia dubitabant / [illegible] quod premissa patet ... quod [illegible] ponitur de utroque disponit [illegible] ... illorum et [illegible] ignorare / propterea [illegible] [illegible] et de rigore iuris exigentur in [illegible] plena probatio [illegible] non requiritur adeo exacta probatio plena / sed sufficit semiplena et in [illegible] per duos [illegible] sufficere [illegible] publica [illegible] et firma cum aliis adminiculis que habebant [illegible] seu [illegible] et sic fuit [illegible] de capitulo [illegible] 174

¶ De absolutione [illegible] absentis

Item quod [illegible] absentia et [illegible] [illegible] potuit absolutio fieri sed non [illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] de adulterio [illegible] quod [illegible] absentia potest fieri [illegible] absolutoria 175

¶ De absolutione ad cautelam [illegible]

Item quod adherens appellationi [illegible] absolutionem ad cautelam non fuit [illegible] absolvendi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] 176

¶ De absolutione ad cautelam [illegible]

Item quod [illegible] absolutionis ad cautelam impediendi [illegible] absolutionis ad cautelam impedienti [illegible] [illegible] ... 177 [illegible]

¶ De absolutione ad cautelam [illegible]

Item quod si quis petat se absolvi ad cautelam [illegible] [illegible] [illegible] absolutionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

non in c. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 173

Item quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 174

Item quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 177

¶ De [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

179

176

177

178

[illegible]

180

181

[illegible]

[illegible]

162

[illegible]

241

[illegible]

163

[illegible]

224

[illegible]

164

[illegible]

221

[illegible]

p'quer ex ostendi ad iniuriã quo sublato tuo impedimento [illegible] sublatum licet dicat expresse statuendo [illegible] licet decreti li. vi. et c. [illegible] de preben. li. vi. et [illegible] Secundo dixi [illegible] [illegible]

164

Item [illegible]

166

Item [illegible]

[illegible] decreti [illegible] de preben. li. vi.

167

Item si impetrans [illegible]

168

Item [illegible]

169

Item [illegible]

170

Item [illegible]

vel ecclesia capella contigua ipsius ecclesie sit et
non polluatur ecclesia vel cimiterium per hoc pollu
tur capella [illegible] ecclesie vel aliorum c.
duo li. vj. [illegible] ecclesie [illegible] li. vj.
Nam si sub umbra sive dextris [illegible] edifi
cijs [illegible] cimiterii ambitu et ca
pella illi ecclesie contigua vel [illegible]
[illegible] non si capella vel beneficium [illegible]
[illegible] sive ecclesie [illegible]
sive [illegible] ipsius capelle [illegible]
[illegible]
[illegible] vel in [illegible]
vel [illegible] corpus beneficij
et locus ubi est situatum [illegible]
[illegible] alibi [illegible] ff. de
et [illegible] l. cum quibus
Item volunt [illegible] in
regula [illegible] et [illegible] sexto de praebendis
li. vj. [illegible]
de aliquo beneficio [illegible] praeb.
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] quod cum vacante [illegible]
acceptantis [illegible] valet [illegible]
quia [illegible] vacationis quod
[illegible] si acceptare [illegible]
loco [illegible] talis [illegible] vel plura
[illegible]
[illegible] beneficij acceptant
[illegible]
vacans [illegible] loco sive ecclesia [illegible]
ubi [illegible] aliud [illegible]
ff. de [illegible]
[illegible]
[illegible] ab
[illegible] li. vj. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] praebendis c. si li. vj.
Item quod quis [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

Marginalia (left): [illegible] beneficium; si polluta; [illegible] beneficij; [illegible] beneficij

Marginalia (right): [illegible]

220

331

223

q Dr infectio effectus volentium

ilnc i. e. bi mori ppo. uiss li by sumbu ill
prude qui coniunctum sigtu disponit sub
eo a dicato. Ex sup assuetum pred. a ligu
tua pater cuiusm collaciones quae affector
a ligaciam mult pia renoch. accipe dne
prude ne si aut. cumuliss a sic ppo appte
disponit sup effectum sz no sup ad cuiq ea
effects collocis aut. e affect predium ut
in c eniq tm a m e si p̄ fiqua l. e dudu
depredio li by vn ipe aut e ad effect e
affectio / Et intelligendo effcm ac addem dis
ponit no vide emble ipam aut a dispone
sup ea ac insinut p l verbum ille bu
lum qui ad finis a gessit s. p. pred. diu
p fiqua appz q e finit ut q pecr a no
potuit supp. dicitur peu generale a
si fuiss pecr ver imp pher fit aut
p[illegible]

[illegible]

q Dm in ut aut ac effectum

q no bu ac usto

q Declaracio libro

Adquid

q de inicio

q vide de op sup[illegible]

pigsr[illegible] sic sto b. dcaut[illegible] pu[illegible] p[illegible]
psmen [illegible] timea pyen pfendy. In
dne pred[illegible] tacuq psum ponitur supy
alt[illegible] / puta q l adiuncta p sim per allegatu
q b ne fine qdiccionalis quia aut qdicio
sub mollen / vz bi e p donmy que poas ponat
lmomenti quod qdicionalis sz ne ne dud
de psump a mole dmat dooff de l. [illegible]
aut sic pdet dec. dicit q dcctum ppe ne
ligat aut punsitad qdicon a sub mollerent pue
l e a no mole dmat dcgaff predio pu tu
regimen ipa qdicon ceptum. adicmp dne q
g no obstat e. Bi per dcspos p logue
impartitum qdicon a no aulis pue l e no
mod ele dmat dcgaff pleri q ner obstat
[illegible]

[illegible]

q no de papa

q Item

q Tolle

q dccaut

109

[illegible] non [illegible] duplicialit

concessionis / nec tamen mencionis facta extitit vel precipitur beneficium de quo providetur vel mandatur provideri de quibus si non fiat mencio negativa est pro mencione facta et ipse mandata nulla sunt non [illegible] nec. Si mencio facta dispensacione [illegible] non [illegible] et secundum novam ordinacionem mencionem ponimus in verbum [illegible]

Item dicebant doctores quod non valet nec [illegible] si beneficium spectabat ad eius provisionem [illegible] de quo [illegible] si scivit [illegible] nullas provisiones [illegible] nec. Si [illegible] dispensacione [illegible] ponimus [illegible] quo sunt [illegible] in [illegible] et nobilibus [illegible] provisionem [illegible] plures [illegible] [illegible] quod licet [illegible] simpliciter collatio [illegible] non amplius [illegible] dispensacionis [illegible] alleganti vel alicuius [illegible] aut [illegible] plura beneficia incompatibilia indicavit ut non [illegible] Si [illegible] dispensacione cum [illegible] all [illegible] non [illegible] Si dignitatem dispensacione [illegible] quando [illegible] libere beneficiorum obtentorum [illegible] provideri [illegible] [illegible] glosa [illegible] qui non tenetur [illegible] qualitatem beneficiorum obtentorum [illegible] ut [illegible] Si dignitatem [illegible] nullus dispensacione [illegible] simpliciter collatio [illegible] Si [illegible] [illegible] quo [illegible] collatio [illegible] Si pluribus dispensacione [illegible] [illegible] [illegible]

Item de [illegible] an sit dignitas vel [illegible] de [illegible] alicuius [illegible] in [illegible] dignitatis et multis locis pro [illegible] dignitatis [illegible] / alij [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] in [illegible] dignitatis ad [illegible] / [illegible] quando [illegible] [illegible] subditos [illegible] [illegible] de officio [illegible] dispensacione [illegible] Si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Nicolaus de [illegible] [illegible] [illegible] dignitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ecclesiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] In alijs collegiatis [illegible]

[illegible] vel collegij [illegible] collegio [illegible] in ipso officio [illegible] [illegible] subditi [illegible] capellani [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lege ff. de [illegible] [illegible] [illegible] ff. de [illegible] placuit

Item si abbas [illegible] in [illegible]

115

176

[illegible] plures [illegible]

[illegible] collegiatis [illegible]

[illegible] non [illegible] [illegible] cum [illegible]

[illegible] de [illegible]

322

[illegible] custodia

[illegible] de [illegible]

[illegible] sacristia

350

non est dispensacionem alicuius ad [illegible]

Eum autem / tamen est quasi quoddam ordinarium
et quoddam dominium personam et non habeat
sicut prior [illegible] quia licet sit simplex persona
tamen alii dignitati non sufficit nisi si sit
[illegible] et pro alia dignitate applicatur
tam sive distinctas adhuc et tenendi et
alias solempnitates que sunt similiter ut non
valet [illegible] certe non aliter et [illegible]
tamen et et, ubi per particulam et Io. an. 310

Item maior pars dominorum tenuit et tandem fuit
declaratum l. xj [illegible] quod in ecclesia
cathedrali regulari et non admissio
est dignitas [illegible] plurium [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Io. an. et [illegible] [illegible] et [illegible]
sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] que [illegible] [illegible]
in inferioribus dignitatibus sicut superioribus
de [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sic celebrari [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] non
[illegible] [illegible] super [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
dicit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ubi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Io. an. et [illegible] [illegible]
non est [illegible] [illegible] in personis dignitatibus
[illegible] in superioribus ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
superior quia non sunt [illegible] [illegible]
et non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] declarare et [illegible] [illegible] [illegible]
valere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et non [illegible] [illegible]

qui regulari sine impressione et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] vel alio loco [illegible]
[illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] intelligimus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
intelligebatur dignitatibus [illegible] ubi [illegible]
[illegible] et non dignitatibus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quia illa [illegible] et [illegible] [illegible] licet
[illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] non ob
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] constitutam in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
ad hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] et licet [illegible] [illegible]
que [illegible] super hoc [illegible] [illegible] - 312
[illegible] [illegible] [illegible] Io. an. [illegible] [illegible]

Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] posset
[illegible] [illegible] resignationem simpliciter
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
spectantem ad institutionem episcopi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] capitulum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] que [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] que sunt [illegible] [illegible]

[illegible]
292
[illegible]
xxx d. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
314
[illegible]

[illegible]

[illegible]

quia legatus cum descendit ut c. cum q. le.
in uo inc. & c. de officio de preb. nullo
per alleg. ... de institu. sine alias plures
prestitibus ad inuestituram spiritualem de vacan[tibus]
posset infra quam illi prestabant quia ad
institucionem non ex plenitudine ... spectat
spectat temporalibus et spiritualibus licencia ad
inuestituram. de ca. uel. hoc uel secus ut in c.
si capitulum de suppl. negl. prela. ... li. vi.
descendens non quem cum [illegible] prepositus [illegible]
secundum [illegible] ... appellacionem [illegible]
[illegible] si de supp. neg. prela. uel [illegible]
metropolitanus [illegible] ... non ... in eod.
c. i. de preb. [illegible] glo. ... solum [illegible]
ad glo. ... supplere ... [illegible]

313
¶ De vacacione et assignacione beneficii confirmati et confirmande

Item si assignacio beneficii confirmati est
extra provinciam seu [illegible] i. [illegible]
[illegible] legatus [illegible] impediunt collacionem
seu quamuis aliud dispositum beneficii ut in c.
ut nulli de app. i. decet. si ... cum
non impedit assignacionem [illegible]
[illegible] ad [illegible] provinciam
[illegible] faciendam.

¶ De beneficiis vacantibus extra provinciam assignatis

314

Item beneficia extra provinciam assignata
[illegible] quod ... [illegible]
pape collo. [illegible] provinciam li. c. [illegible]
in c. [illegible] provinciam li. vi. [illegible]
[illegible] ibi [illegible] opinio
reprobatur [illegible] et [illegible]

¶ De tempore quo legatus [illegible] ad beneficia

315

Item sine dubio ... quod legatus
natus [illegible] i. [illegible] de
quo in c. i. de off. le. [illegible] duo semestria (vi menses)
ad conferendum beneficia ad ipsum pertinencia
[illegible] plurium uel [illegible] deuolu-
ta [illegible] ... negligentia [illegible]
aliquod beneficium spectantis [illegible] ad
eius collacionem uel [illegible] infra vi menses
et sic deuolueretur collacio ad archiepiscopum
[illegible] superiorem per [illegible] nulla [illegible]
[illegible] negligentes [illegible] per
alios sex menses et sic [illegible] [illegible]
negligenciam quia [illegible] quod [illegible]
deuoluta collacio ad eum [illegible] ad le-
gatum [illegible] pre. pos-
tulasti et c. [illegible] de app. li. vi. sed

¶ De [illegible] beneficiorum [illegible] et collacione

316

¶ [illegible] collacio beneficii deuoluta ad superiorem [illegible]

aliud tempus semestre [illegible] sine dari [illegible]
[illegible] quod [illegible] legatus [illegible]
posset [illegible] [illegible] beneficia
vacancia et collacionem [illegible] pertinencia [illegible]
[illegible] [illegible] de off. le. c. i. ii. et iii.
li. vi. [illegible] [illegible] ... [illegible]
[illegible] uel [illegible] [illegible]
pertinentibus [illegible] deuoluitur [illegible]
et non [illegible] negligenciam [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] quod glo. [illegible] et [illegible]
[illegible] in c. i. ne se. va. [illegible]
li. vi. [illegible] in uo in c. [illegible] li. vi. [illegible]
libi [illegible] et [illegible]
licet de supp. neg. prela. ubi [illegible]
collacionem [illegible] [illegible]
[illegible] deuoluitur per duo semestria
[illegible] quia [illegible]
non [illegible] superiore [illegible] ut ibi
[illegible] ipse idem [illegible] et legatus
natus ut [illegible] de off. le. [illegible]
deuoluta [illegible] ipsius [illegible] collacio ad
ipsum [illegible] ad legatum [illegible] sibi ad
[illegible] semestre [illegible]
[illegible] quod [illegible] non sit
ut ibi [illegible] licet legatus natus
sit superior [illegible] ad alios [illegible] legatos
[illegible] ut posset ad eum appellari uel
[illegible] quedam ut in c. de off.
le. [illegible] quod ipse superior sit
[illegible] ipsius ut [illegible] et quod [illegible]
posset ad ipsum [illegible] a delegato appellari
uel [illegible] sibi [illegible] [illegible] de [illegible]
c. [illegible] de appell. de [illegible] c. ii. li. vi. ad
[illegible] [illegible] alleg. [illegible] in c. postulasti
et de c. [illegible] [illegible] ibi [illegible]
[illegible] non posset sed cum alius [illegible]
[illegible] et [illegible] non solum ipsius solum
[illegible] quorum [illegible] superior
[illegible] appellari de [illegible] et [illegible]
[illegible] ut ipse [illegible] [illegible]
[illegible] solum [illegible] posset [illegible]
uel negligenciam [illegible]

317

Item si [illegible] negligentibus [illegible] deuoluitur

¶ De [illegible]

delegacio [illegible]

aliquod beneficium sine collatio eorum be-
neficiorum spectat sibi currit tempus semestre
ad conferendum non a tempore noticie sed ab [illegible]
die quadrimestris. At dato lucro ad pu-
niendum contumaciam hoc verum est dummodo
vacavit per devolucionem de iure et de facto
et quod fuit nimium dicere vel acto ipse
quod dissimulavit patent quod vacacionem et
negligenciam suam. Alias non currit sibi p[er]
dictum quod nisi a tempore noticie [illegible]
colligitur de expressis per c. j. quia diversitatem
et supplendum ne pro c. licet ubi dicit [illegible]
nobis dictum quod vacacionem scivisse
observans predicte constitucionis quod ei adscribit per
vel collacio beneficii currit tempus dum
moratur [illegible] cum allegat cum
probabilis quia presumitur ignorancia nisi probetur
scientia. De iure presumitur [illegible] que curat
vacacionem observans predicte constitucionis [illegible]
negligentiam [illegible]
[illegible] quia non observat [illegible]
sed quod negligencia presumitur non observat que
loquitur quod [illegible] vel indigno [illegible]
[illegible]. Sed tamen quibus [illegible]
damno [illegible] vel [illegible]
[illegible] vel indigne que beneficia
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ignorare quod per [illegible]
[illegible] et de facto et nullam [illegible]
[illegible] deposuit ipse [illegible]
[illegible]
[illegible] ibi dicit
[illegible] presumitur quod
[illegible]
[illegible]
[illegible] ignorancie [illegible] mandat
[illegible] ignoranciam allegare
[illegible]
[illegible] allegantur ignoranciam [illegible]

[illegible] non [illegible] vel [illegible]
[illegible] omnes [illegible]
ignoranciam [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ignoranciam allegare [illegible]
omnes [illegible] allegare
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] celebrare [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] allegat probabilem ignoranciam
[illegible] beneficii [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
allegaverit [illegible] ignoranciam [illegible]
[illegible] ignor[ancia] quia
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] beneficii [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

316

Item in religiosis professis an valeat [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] quia hoc [illegible]

De religiosis professis [illegible] [illegible]

laicum de qua c. xxii quod si de priore et
adicitur cum duobus locis si est capitulo cum
consensu abbatis dispensaverint antiquitus prima
ad instantiam auctoris monachus generaliter
prohibetur scilicet in dicto capitulo et c. prior et
adicitur cum duobus c. si et capitulum cum
consensu abbatis dispensaverit de prioribus conventus
ad prioratum [illegible] ut credo et hoc [illegible] per
verba l. v dist. presbiter ergo argumentum quod generaliter pro
hibitio [illegible] rerum compugnantia pate
bat. Alii volunt dicere contra predicta quod dis
tinctionem de regula c. ii quod ibi loquitur
in regula cum ad prioratum cuius electio
quos instituit regule [illegible] ut ipse
generalem sub consilio lateranensi ut ibi dicitur
et quod loquitur in eo quod licet aliquem per
monachos cum eo posse eum ad prioratum
cuius regimine priorum dispensative
assumi ut [illegible] q. i. [illegible] et in c. presbiterum
ut l. v. dist. presbiter ubi dicit tamen hoc [illegible]
assumi potest quod nullum privilegium c. si
dispensatione [illegible] consensu abbatis monachus
per presbitera pro [illegible] cum presbiteralis [illegible] sola
in [illegible] eorum instituta c. ii [illegible]
pertinet qui [illegible] adhuc l. viii dist. c. [illegible]
et c. [illegible] dist. quorundam [illegible] dicitur in
canonico regulari ut ibi in c. primus de
[illegible] cum quo concordat [illegible] sic [illegible]
instituta quibus [illegible] et [illegible] i. de
clericis [illegible] secularibus quorum [illegible] sunt alt
plenius de [illegible] quod credo verissimum in
canonico regulari tamen quia sic non ob
prohibitionem consilii tamen quia instituit regule [illegible]
non licet [illegible] inde c. ex dist. [illegible]
et [illegible] religiosi dicunt sed [illegible]
proprium dispensationem sed in [illegible] asse
[illegible] ad [illegible] credo hoc [illegible]
alium dispensationem [illegible] et sic [illegible]
[illegible] et [illegible] dist. [illegible] et
[illegible] sub [illegible] sicut [illegible]
in celebre [illegible] celebre
non [illegible]
[illegible] et hoc [illegible] archidiaconus

[illegible] et non in c. licet [illegible] de electione li
vi [illegible] sine [illegible] vel
vel [illegible] dispensatione
contra consilia generalia i. q. [illegible] et [illegible]
de presbiteris [illegible] et hoc [illegible] de religiosis
in c. [illegible] de [illegible] et [illegible] hoc [illegible]
in c. [illegible] de tempore [illegible] ubi [illegible]
[illegible] premissis prohibitionis [illegible] quo ad dis
pensationem [illegible] de [illegible]
[illegible] dicebat [illegible]
[illegible] ut non possit [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] dispensatione [illegible]
[illegible] religiosi [illegible] ad
[illegible] ad [illegible]
[illegible] dispensatione [illegible]
[illegible] placuit [illegible]
[illegible] quod [illegible] in c. [illegible]
[illegible] electio vel
[illegible] ad aliquid [illegible] electo
non [illegible] hoc [illegible]
culpa [illegible]
[illegible] quod [illegible] non [illegible]
eligendi ad superiorem [illegible] culpam
de electione [illegible] in c. [illegible] si [illegible]
[illegible] non tene
[illegible] clericus ut non [illegible]
[illegible] si [illegible] in c.
[illegible] ubi [illegible]
[illegible] licet [illegible]
[illegible] excusabile [illegible]
[illegible] et sic [illegible]
[illegible] capite quia religiosum
[illegible] capite [illegible] non [illegible]
[illegible] effectualiter [illegible] tempore [illegible]
[illegible] dicebam [illegible] sub
dubio forte [illegible] capite [illegible]
[illegible] et semper [illegible] et
[illegible] quod [illegible]
non [illegible] ad hoc religiosi [illegible]
[illegible] quia regulares [illegible] non [illegible]
de regula [illegible] non [illegible]
de [illegible] non [illegible] debuissent [illegible]
[illegible] consiliis [illegible]
[illegible] Flandrie [illegible]

No[ta] [illegible] [illegible] et [illegible]

Laicum non [illegible]

contractum commisisse si maxime postea eam promotionem ipse nunc nullam quamvis papa licet cum eo dispensare possit et praesertim cum religiosa promotio tunc non tenet si dolose et sic semper promovendo religiosum non ydoneum promovent alle [illegible] predicti in debentias et ideo non videtur sinistri processione de effectu eiusdem cum nec cum [illegible]. Sed tamen arguo primo in c. cum contra tendebat quod loquitur de eo in quo credit nos praelatus ipse nunc sine dispensatione nec c. quando ex eo [illegible] alle c. populari de electione [illegible] ubi de eo contra quando cum bonorum de [illegible] plura nunc dilecti de eorum auctoribus [illegible] tamen prius primo nunc praemio [illegible] quod vacatio [illegible] collatio quamvis sit c. nulla ipso iure et sic prius confundit de nostra ad superiorem et tenet hoc propter culpam eo fuit vel promovit indignum quod non scit promovit indignum quod fuit negligens quod non propter negligentiam sed propter culpam primam fuit nunc confunditur eadem superius alle [illegible] ad [illegible] et c. si per [illegible] libro sexto quod primo dicitur eam de hoc [illegible] ut sed adde

Item quod possessor bona fide alicuius castri villae sive communitatis ius cum [illegible] nos promovendi ad eorum et sibi vel alibi secularis licet nunquam antea promoverit per adeptam eandem promotionem quae dignitas sive castrum [illegible] hoc nos promovendi semper commisisse et possedisse nisi non sit cum super decima possessione adversus ipso iure non obstante glossa super [illegible] contra a capitulo praedicto possessio moram quae non impedit eum impediendo sicut nec modo licet [illegible] nec licet post ei [illegible] nisi hoc super ipse nunc seu possessione promovendi sibi nocere non esse et [illegible] quamvis licet [illegible] malam fidem inducere et sic probare non possit et non primo de restitutione in integrum c. ij de eo pro [illegible] et decretis supra dicto

Item si a promotus per [illegible] ad eorum aliquis agat bona fide et eum cum possessore promoventi

177

p. d. mortuus non ipso a. et cum promoverit interesse prius interesse per eorum adeptam et per declarationem nos promovendi ad eorum pertinere a promovente n. d. [illegible] fit et [illegible] per [illegible] si [illegible] cum [illegible] nisi licet pendente electione n. a promovente [illegible] eum cum electis a promoventis pro se per [illegible] praedicto vel etiam sive eis a per electionem a promovente pro se sive canonizatur per [illegible] c. [illegible] c. [illegible] c. quod sit de electione libro a de eorum super quibus primo

Item non sufficit promotus quod eligeretur et nominetur promovendi vel aliquod beneficium spectans ad nos promovendum vel [illegible] promotore debent seu [illegible] ordinare promotio nisi eorum infra tempus promovent personam electam seu licet promotoris provideat superiori ad quem spectat collatio seu institutio [illegible] seu effectum infra tempus [illegible] ut [illegible] primo [illegible] si de pro [illegible] c. [illegible] libro [illegible] ij de [illegible] super [illegible] promovente [illegible] per non primo a [illegible] promovere et [illegible] consensu a bulla [illegible] dubium [illegible] quod [illegible] promotus [illegible] infra tempus [illegible] et diligentia personam promoto vel [illegible] diligentia personam non [illegible] negligens [illegible] sibi imputare et [illegible] quae [illegible] si de [illegible] c. [illegible] non fit [illegible] de eo qui [illegible] et [illegible] libro [illegible] non [illegible] debebat qualiter sufficeret vel electionem [illegible] promotione [illegible] seu promotio infra tempus quo adhoc [illegible] electionem sive promotionem [illegible] quo ad superiorem [illegible] electionem [illegible] vel promotionem [illegible] id non sufficit et [illegible] quae [illegible] quod sit de electione libro [illegible] c. [illegible] quod licet [illegible] [illegible] promissionem [illegible] tamen nichil [illegible] obligatur et nichil [illegible]

215

Tempus promovendi [illegible] solum [illegible] cum [illegible]

Depositio promotore persona habilem super [illegible] cum [illegible] recusat

[illegible] promotionis [illegible] [illegible] vel [illegible]

[illegible] promotionis [illegible] eorum [illegible] [illegible] permanent [illegible]

1311

177

tam lapso tempore quadrimestri patronum sunt
ius presentandi sive conferendi devolvitur ad
superiorem nec proinde potest variare de-
inceps patronus ut nota Jo. An. et Do. Ant. de Butr.
in c. plac. de offi. ordi. c. cum nos ho-
mo quando dz fieri formaliter et personaliter
presentatus infra tempus iuris et ut superior qui
habet potestatem instituendi hz videre et
examinare personam quod sit ydonea ad
regimen ipsius beneficii de elec. cum ibi
nobis olim et c. si lz / contra hoc obi
personaliter presentatus fuit hec nec dicitur
prius quam percipitur sensibus corporis fit
ff. de acq. obli. l. i in princ. et § [illegible]
melior pallez

Item sciendum quod omnis dicta decisio ex
capto qui dicuntur dubius / si primus pre-
sentat presentatum habilem superiori infra tempus
debitum licet ipse recusat presentatum ad-
mittere vel instituere idem dz primo in
presentato quod fecit quod debuit nec aliqua
culpa sive negligencia fuit deprehensa in
culpa eius superior sibi nocere non dz de elec.
si clericus et de restitu. non dz lz agere contra
presentatum contra superiorem quod cum dicitur ad-
mittere denegavit de iure patronatus c. ultimo
et c. pastoralis dicitur ut nota Jo. An. cum (?) videtur quod
primus debz attendere item appellare su-
periorem asserens quod recusat sum admittere pre-
sentatum in curia et instituere apud eum pro admissione
sive institutione persone faciendi quod si non fecerit
est in mora proprio alterius loquens ad
hoc [illegible] quilibet ius asserit pre-
sentatum adhuc sed si velit possz de elec. cum
ante tamen presentatum / tantum tempus sibi remit-
tatur ad presentandum c. elapsu / ante non si
non licet possz variare sed variatis accumula-
re tamen de variatione ante adhuc non
tenet presentatum lz et non de iure patronatus / ut nota
ante et c. cum dilectus et c. cum autem et c. nobis
si non obst. tempus et infra ponitur collectio
bona acumulandi ut in quibusdam supra alle-
gantes nisi expressum presentatum presentatum per
superiorem non sit ydonea vel nec et si
ut convenit ipse ydonea tunc ipse admittere

et instituere ut in c. cum autem / et si fuerit
recusatus agitur de hoc contra ordinarium et
superiorem / si non sit ydonea perdit ius pre-
sentandi quod devolvitur ad superiorem ut in
c. cum nos de offi. ordi. cum dicitur licet
[illegible] ibi dicitur ipse non perdat de [illegible]
presentandi [illegible]) § hoc ibi [illegible]
expresse In autem c. de [illegible] tempus [illegible]
quis [illegible] de [illegible] coll. [illegible] non
[illegible] de filiis presbiterorum et inchoatum
[illegible] ad hoc in c. i de supplenda [illegible] presentat
lz et / contra ultra tempus ad instituendum
superiori a iure [illegible] / sed ubi ad presentandum
ut in quibusdam supra allegantes infra quod tempus
si fuerit presentatus formaliter [illegible] et pri-
mo ad presentandum [illegible] tempus ex
volenti instituere per superiorem infra quod si non
instituat superior hoc fecit ut in c. ulti.
[illegible] c. de supplenda de offi. ordi. de [illegible] / [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] infra
[illegible] personam ordinarius licet non [illegible]
[illegible] infra ultra tempus / proinde non
[illegible] quia ad [illegible] ultimum
tempus [illegible] personam presentatus lz et non
[illegible] cum ei quod [illegible] et melius
in [illegible] si [illegible] de [illegible] [illegible]
igitur [illegible] ad [illegible] per [illegible]
sibi faciendi vel oporteat cum [illegible]
impellatus / et [illegible] [illegible] sibi
beneficium debitum providebit [illegible]
de [illegible] et idem fuit de presentato infra
tempus quod [illegible] ordinarium presentatus
si cum [illegible] [illegible] quia [illegible]
[illegible] lz [illegible] superiori § et de [illegible]
[illegible] [illegible] ibi non et

Item quod collo sine presentato [illegible] prevalent
possit de [illegible] sive mala fide non
[illegible] valet et tenet quod [illegible]
c. [illegible] sua de [illegible] lz si
[illegible] [illegible] vel mala fide [illegible]
[illegible] eius presentatus collatio [illegible] facta
quod presentatus et fructus possidentis ut non
sunt in c. consultationibus de iure patronatus
sed male fidei possessor non facit fructus
suos [illegible] tenet de [illegible] rei [illegible]

Non lz quod presentatus et fructus possessionis [illegible]
possessori [illegible] sed [illegible] non facit fructus
suos [illegible] [illegible] per [illegible]

ac de ꝯstitucionibus ꝯdicione sine cum c. decimi
bene l. nulla ff de rei ven l. si vero
al' sequitur q si prescr de offi iudi q ex
mora creditoris et q illorum ergo quas duas ꝯclusiones
ponit primo coppositus vidi circa pulens in
pri a ins. Item no ꝯsequitur et sic ex
no p c. primo vidi c. ꝯsultationibus et ubi
de male fidei et bone fidei possessore an valeat
clerici collationem p̄sentationem facere possessores
quas vita de bone fidei possessore ari
pus que assistit / si no ius que c. re
spicit ꝯtinue adhuc annua primo i c.
cum in de iure de rescri in maiori in glo p
mechanum in si dicti no uic cr qui
capitulum s. v iudicatori ubi quamvis
incapax patrie possidens possidet p̄ntandus
et p immix annis p regim dicat ꝯstitu
cionem q si tales abbatia collacat pt ac
no admittit ad eam loca pensum qui fu
secundum a de electione michael c. in glo ulti
primo a pe desper vel si no in glo huic
collacio primo s. quas glo de c. mutatione
de muris no p violencia ex depossessione
violencia remisse et si no p primo inc
pulens supius allegatur 273

Item si aliquis p̄ntatus p̄vivum p̄onium
infra tempus debitum a superiore no admitti
tur ipsa p̄ntacione suam ulterius ppropria
primo p p̄ annum remittat peri suo sibi
ꝯcesso p̄ximo p̄ntacionem in manibus pre
in et p̄onum alium p̄ntat diabant
omnis dum quod bullis tamen remittatur
quod p̄ntatio ad prim. etc. Item primo
et hoc p̄ mater ex mendabis de iure et
c. ad monet. Quod licet p̄ie in re no
pt remittere nisi in manibus eius qui poss
ine in beneficium deputare ut no p pari
in cle. bene de iure v. pis adicioni
possit dimittere c. ille admittendos i manibus
ordinarii ex simpl. not. ubi coporum
i manibus p̄onum, leui, aut p̄dicari
pis adiciam quod pie ꝯgasse p̄lebi
c. si deprehe si ut cum ac quidam lib.
inde gre de sepul. cum igitur p̄ntans
no ex pis in re sit no c. institutionis

Ex adverso ut in c. dilectus de offi legati
ergo illi potuit dimittere in manibus sui
p̄onum ꝯstruunt hoc p̄sumo rei p̄mo
in c. cum in de iure de rescri in maiori in
p dimittitur ubi dicit q clericus ante
ꝯfirmacionem pt remittere peri suo ex
cessio sibi quesitum in manibus eligencium
et si clericus de se facte ꝯsensit nunc q
monasterium poterit in electo ad inscriptione
dignitatis licet alium fuit optans in c.
pro capitulum de remittere. Tamen hodie
a iure omnis modicum in c. si electo
de electione libro sexto quecumque decretum fuerit
p̄mo dicit ꝯclusio videlicet q p̄onius p
tamen remittere in manibus suis suam
pt remit p̄ntacione et hebit in maiori.
tempus q p̄ntatus hebit ad p̄ntandum quia
p̄pri ne fecit igitur sibi michael c.
inp̄ntandum de iure supriorum q p
ine ex libro hoc tenet ro et i no in
dic c. si clericus in i glo s. ample glo 192

Item q sufficiat p̄ntato alicui episcopo ad
aliquam ecclesiam et instituere post si agat
possessionem quo ad collacionem si p̄ntacione
dicta deficiat institucione licet no teneat
deputacionem p mediam p̄mo ꝯferret et
offi lega dilectus. Et quia sola ꝯfirmacio
superioris licet ꝯsistit clerico tenet possessor
et omnia sine p̄nium p̄nt lc et no p
primo et hoc et de electione michael c. de rescri
ipso iure p̄ositis

Item suppono q ipsa p̄ntata a p̄onum
eiusdem p̄onum que digitus civitate
publice materia ꝯsistit spectavit et
ad p̄ntacionem p̄onum laici p̄venit ad
a̍pud ecclesiam cathedralem, et de ipse
p̄ntatorem p̄monit vel aliud p ꝯtra hinc
p̄onum vacacionem morte suo ipso deposuit
sunt q ad p̄ntacionem no obstante eiusdem
vim tunc dicit cathedralem, aut tunc
posse ipsa ad beneplacitum sedis apostolice
ꝯcenendo tempus p̄onium primum ꝯservare
vel p̄ssessionem possessionis unius vacantis
ullo iure de iure p̄ntandi ex iuramento

Marginalia (left): Depuntaro p̄ lib̄ p̄venimus infra tempus debitum

Marginalia (left): Pis cum re ino pt nisi ad manus superiori dimittere. Pis no adhuc admittens clerici ut patroni

Marginalia (right): No q ꝯfirmacio licet ꝯsistit clerico dicitur quodlibet possessor

334

dicitur sic nec quandoque sine dispensatione
fuit nulla et suscepit in quo dum
anno .xiii. maior tamen pro dicebat
ad suum exactionem et pisto galle fuit habe
dictum sunt et nunc penditur causa instans
vij c. gelus et nos respondit ad .ii. partem sunt
confirmare vel infirmare maiora maior
pars sed que sunt predicte dicte sunt pro
mulgare sunt ipsa primum et quod nedum
alter assertum sine prudentia et colite
sibi ius quod et impune cum eo colitur
sibi spes firma et quoniam quidem stendit pro
pugno indicebatur causa legis prout
dicitur ff ad l. aquileam l. item quod
cornelia in fine ff de pe. fisci porcum
iniuria facit contra dolo l. si ei cum
que in genere fuit et si debent in eo
videntur de aspi c. preter de rescriptis spe
cialibus perquis prima videtur quod adiudicata
tempore vel causa quo proximus fuit apud
eum si qua ipsa facta non fuisset sine
quod dum omnino esset a nobis proximo apud
vel igitur secundum modum quod ubi sunt duo
impedimenta uno sublato aliud non videtur
esse sublatum ff de servitutibus urb. prediorum
l. si domum de ser. prediorum c. ii de mutuo
et usu pall. edictum de privilegiis postol.
nec sic videtur impedimentum duo unum
de ipso cum in eo ps aliud de prius
proximum igitur primo sublato non videtur
secundum sublatum maxime quod vel vero quod
supra ius et non possit fieri nisi exploratum sic
patet in eius articulo non fecerunt quod de
lecto in alio quam clara ipso adiecto
restringendi ut in regula que a iure
non de re iure libri non sunt tenendo de
cetero adaequum ff de lib. et postu. l. et
quidem de pu. ecclesie de hiis per sub instrumento
libri non omnino de exactione de ipsis e
in libro Clio prima expediendo item per
innovatione ipse vacat visitatione nisi ad sibi
specialiter concesso ut in c. quesito de rebus
primum quod ostendit cuius de pe. immunibus

et in ipso ut de proximum consuetudine vacat
ut non primo de re. uti et in dubiis
et io .iii. de re. prima c. uno libro .vi.
et vero c. et per pariter ad iure vel causa ponit
ut de proximum ut sive per residentiam
eorum impetra pro quod consuetudinem quam
melius erit propter placitum quod plura
prudentium ideo papa applicat requirunt
personalem residentiam de ecclesia non rosi
quam non ille et c. ii et si prioris qui c. de
eo libro .vi. et ano libri amodo cum per uni
eorum dignitatem personalem inponatur non
ecclesiam proprie residere et sic ergo
de nobilis ut de proximum ergo quod dicto
per ydoneam sive compendia locorum c. augustus
de ipsis capitulo de cuius metropolitana
esse non per quod introducitur c. quod vicaria
laicorum ad eorum puerorum pertinenda
eis spiritualia non committuntur c. ne clerici
episcopi consuetudinem contra perpetuum
ponitur subiciunt ut c. eorum de clausis
de prebendis partes et .iii. c. .ii. de pe. libro .vi.
eadem videtur turbatur cum eorum qui
tenent tempus electio vacatio nec de mo-
dum tempus dilatione tenetur quam vel si
debitor ff de iudiciis et l. quod dicit ff de
solutionibus ergo cum cum prudentia impetretur
prudentiam in iure debet cum inter
de appellationibus cum sic et c. i libro .vi. de re
iudicata ex adiunctis consultationem cum sibi quod
tamen motum c. quod ex aliquo predicti
ut sepe forma dicto esset tenetur
quam notatur ad eorum ipsum de pe.
perdere ut causa prudentie esset secundo ac
si ipse cum fuisset in predicto ut ff ad
l. aquileam l. que sepius quod i et licet
obligatur c. sine impedimento clarius et ibi
l. dispensa quod sabinum ff de dampno
sic prudentia c. vel non de pri. et ab
de ff inquo suum sed ut probatur per quod
le et non ff de mo. l. iii quod i non si
non vacat visitationem apparet de gra

Ubi sunt duo impedimenta uno sublato non videtur sublatum

Iure propter compulsione incidentium

Cum prudenti tantum ut sepe prudentia in iure

pniudicio ipius pñ q no valet gra
sine dispensatione pp̄ quod agit de rste
ide et pcedent bñfici pñ in com
itim efficitur, scilicet solz dñi pap p̄ˢ
incidit ex vacatione p̄pri͂ vel q
pcaut spali reservat de reg cãl
qui dep̄s dimisit a e si pl̄ d
cass pñ s i cap̄lo c e si soli r c ex
tator libri qs eod̄ quia ipsū e i
quod no e visibile q pncipe velit pni
dicare pñu et pna vel futuz p pni
gi l cessione qua fiat qr no e visibile
q hoc sua velit in dñm et ut e
d sin a pma l fi ff negotiis intercedere publ
l mitto r qr siquis apud pncipe de p̄ulegiis
vnde desine omni dilatio dc dñi sing
gli a e ij libri ex pnob dispensatione
seu respo ut ff de bñ l i aplc
r si a l ex adopco ff de adopco dc
regi quanto lib decassi dele sup eo
nec facit hoc pt sine eo pno pna i
e cne vetur degsi r cy si cant
pis vel iñ publ l pspice r sine alt
vnd dñi eadē pycion quod ipa dyo
ont r posuit inde e tamē dc
reg̃ ille ex repceon apud pncipe gessit
pnob eqe ad bñ supioui pncipi vel
no pñcti aut vacatioȝ vel p no
velo no sufficiet delicto pñ
a dicto indicabat ex ele i quibz ne
fiert dep̄s p pñ / nam quemadmodo
indispensatione sup plu dign incompati
bilium cõpmenda e qualitas onu vel
pncipalis alio scilic r inyhac desp̃ ro
ratio dig cum illa incopat facienda
est mentio de hac qualitate videlz q
spectabat ad collatione laici pfam et
simul in maria ordinis nc nisi de
cõpmgl r asst et dilec deli ple c ij
l bj q pro pte sua depna ego fui
ad cõpulo alijs dnis r qua ex cõtinet
dñs martinus pompel qui all ex bñ
deto vel p instro quoz pñm fuit hi

quia est magis pncipis e ponderandum
pniudicium spe futuri pur ad spes ista
e radicata maligno pñ depn̄ gra
r alie no no talis ne e spes inl pñ
iudic aut vacationi pñ cõptus
l a inter e dum pmu all de cass
pñ c i r iij maior p peto s i l
gallus qr r cõpit si cautum ff de lib
r postu a ibi p Bartholo e p ar inducta
e pso ap in exercitus pnegtum sine tpi
de ex inl libri fuit ex lex q i ff
de lib libe r ff de in inst sup r de in
cepi l cuius filio exhedu q vene
et similibus qui pdelit vel futuro pis
dispendi cõstituerunt quod cõp modo
pis dispendi ut q cass iure nisi bene
ex in nunc filios ex exipis intentio
no fiat r ibi p Bar. r qui hoc tollit
pñ et putu ro cõmeniri ex q vide
pncipi denotat hoc quia si sic non
debet pniudicium pñ / aut notitiam
quo ad spes inl pnatz aut quo ad
possessionem no pt dici pnit qr petat no
pdit nec sibi negatur. Nec s qr possessio
mihi cui no interpellatum eum eius
esus no pt tolli nisi in actu vacationis
go ar de in inl inp ff de ni i cepi
l nalie r si qr post defectū cõfirmatum
in pnf cõtra que dicunt pncip pulegiz
ad alterius pniudicio trahi no valent ro
tinetur de pniudicio q in nunc depn
sed al depni vel pniudicium no d pte
de pnis r no lex sine pulegio dz ut gl
depni ar ff de hered instit l ex facto
qr zᵒ quia cessante ca cessat effectus de
app ex cessante de inl inl et si ppt
ff de inl patre l adigat qr pnis ago
vacatio e ex ficate pncatoris p pñ
qr alio que bene gra no pt de cass pñ
c i r ij de inl patre cum ppe cum
filibz go qr pᵒ cõclu in resign modicum
e turbatur ff manda l. mandatus de
dona pña r pn inl sic nat nemo
fiat in intra dilectioȝ eum eta voluntas

Usus possessionis no pt tolli nisi in actu vacationis

In re spiritualibz modicum tempus e ut arbitrari

Secus igitur in re sua nisi sic non alio
vocandi alio licet inchoatur exigitur alio
vocatum non potest impedire ut ff. de damp.
infect. l. fluminum et ff. de l. si. C. ff. de aqua
plu. arcen. l. i. et dominus declarat questionem
in ecclesia mea ipsa hic super bn̄ sicut sua sua
ipsius est dispensare et vacaturus impedit vel
vacando ideo aut dispensio ut super inte
pertinendi predicta quia non ibi erit eius locum
vel id agebatur alio alii pari vocandi
quod valuit quod fecit proprius super ipso alii et
quam promovens in eorum provisionem consensit et
cuius prima approbavit / ideo resilire a re ipsa
non potest de se psbr / secus de idoneis
se pro licet et licet inferiori dispensatione
cum consensus erit nisi requirendus fiendi i
dispensatione non preferendo nec sequitur esse
idoneos qui eligunt non preferuntur ut non
pars in c. innotuit in princ. de elect. et in c.
inst. cum princ. de rebus eccl. quod fel.
consensit in eo omne ut ponebat inferio
ipse promovens michi consensit et considerato
vel solo tacuit / et ipsius sic erit in pri
movens sua pervenit collectivus quod sufficit
ac ea que le et non dubitans que sunt
anima i pro c. ecclesie et propria incole in
ea de vero primo sic videns de hiis que
sunt apta c. ij et iij primo lib. regis
portugalie super quando consensus prelatorum et
decreta sunt sed fidem non fuit quod licet per
permissum et data sunt et tamen hoc puto
pro procuratore ecclesie et ideo in fine anni
providens non potest non dicitur ipsa accusatione
non dicitur ipsam accusatione de elect. q. missa li
bro licet sit indubitatum vacationis prebende
ne eius persona dispensatum non beneficio pro
non impedire tamen vacationem ac fundi
est sic provisionem prout si provisum dicitur
ubi erit sic ut de elect. c. in ea lib. vi.
vel ponit prelatus probatur cum pauper in
agendo vel ponendo aut plurali ut in
l. si. in c. qui contra non potest ac post
dictum / ubi ita ipse sunt dictum non potest

ipsam infra tum inter presens pro sibi cum
pertinet et adhuc non confirmaretur vel
quod prelatus non mentit erit sic de offi. dele.
consuluit de appellatione cum ibi non de
de ipso pertinet c. cum dilectus et c. i prima
quoniam ut non videtur in l. Et in sua supra
licet ff. de ver. obli. ut c. ex l. qui sine
et calumpniam infra et si inducebatur pro
hoc pro glo. in c. pervenit in c. quoniam de
testibus li. vi. que hoc ad deponendo alienatio
presumatur aqua et approbatio appareret pendente pro
eius adhuc non visum reservare dominio
promissio / quod forsitan potest per ipsa id de
quo quando / ut videtur allegatur quod id
est sic pendendi quod fuit princeps coniungit
per l. inde cum ff. suam plurimus ff. ad
l. aquiliam et certius id pro quia ipsa
possit tollere questionem potentem per quam in
dicatur hoc vacationis vel opera cum
vacare promissionem / aut eius consensu habere
sed dicitur si incontinenti quod et providenti
dispensatione inferior pro quia pro. l. que de
dotium ff. de iure dotium qui cum potest plures
per ea in que de dote ipso anno per vide
quia libera pars videtur quo adhuc
ut princeps respondet ut c. de lega. l. si. ff. de
qui pro l. et i depositum eius fuit alia dictio
sine omnibus id et Nono quod pro quia
si dicatur dictum que non valet aut hoc est
eo defectu potest vel ipso facto vel culpa
superioris aut quod dispensare sine dis
positione aliena potest in ipsa ratione super hoc
quod fuerit / aut ipse simpliciter ex ipsa
in surgente eo in constituere ipsius
quod decrevit per i dici non potest per que dictum sit
nunc forma providentia si non est negata
sunt ipso nunc hoc non credit ut non
nec in c. si nunc ipso depositum vel
tamen dici potest quia ipse causa non reperitur ipsa
pertinere non obstante c. cum dilectus
de his patronatu / ut videtur de offi. le. quia
licet inde sicut prout licet non videtur
suspicione causa c. longa dicto ad ipso actum
quam ubi prima nunc quesitum et quod sinceri
ausi non potest vel dicitur in c. quamvis de

Nota maxime ad ... de ... per alios

Ita ... per ... Pro...

... pro plurimis

Justi... plac... ... pa...

De suspensione delegati ab officio que fit per progressum

De collatione beneficii vacantis tempore interdicti

possessor sententiam absolutionis reportavit ipso
a sententia appellavit et iudex interim suspendit
pendente petitorio utrisque parte possessorii et possessorio
possessionis impetrato confirmari donec fuerit
diffinitivo declaratum in sententia iudicis agi-
tatum in petitorio et dubitabatur utrum
quedam iniuria pendente iudicio in petitorio
per spoliationem contra ipsum agentem qui petitorio
et possessorio videlicet de prima collatione sibi facta
et denegata eandem primitionem [illegible] subse-
cutam que non fuit negata propter quod vel
exceptio contra ipsum proponebatur iniuste
intentata [illegible] pendente articulo declaracionis
constitutionis ut sic quod non veniat
restituendus repetito dicto sunt debent
insinuatio pro dubio dicto contra dictum
et nisi quod pretendunt aliqui dicebant
restitucionem fiendam et in firmatis dictis
sententia pendente agenti ipsa causa primo in
constitutione de sententia plenius dicunt quod qui
spoliatus possessione vel plenarie admis-
sus et non nisi agentis possessorio quod
dicit denegandum et restitucionem alle-
gatum dictum fit ut et ad dictam de restitucione spoliatorum
[illegible] possessor [illegible] quod non per primo in
iuris nisi et ut [illegible] venditionis
spoliata per supradicta iniusta iudicium pendente
et non negata [illegible] sicut per
dictam a iure sunt spoliationem ergo non de-
restituendus in et accipiens de restitucione spoliatorum et
in et [illegible] de restitucione [illegible]
super hoc [illegible] prima [illegible] quod agentis
iudicio obstat spontanee dicunt
exceptio aliqui dicunt [illegible] unde ergo cum
dicebant quod [illegible] dicta sunt sunt
restitucionis [illegible] primo modo
iuris dicte quod [illegible] fuit ius [illegible]
non valuit et ut dicebat [illegible] pendente
dicto modo quia iniusta pendente primo
collationis et resignationis fuit pendente
qui agebant petitorio et possessorio et forte
non pendente in [illegible] iniusti vel distinguendo
dicebant et [illegible] per eum [illegible]
in petitorio vel distinguendo dicebant

aut iniuste suspensio pendente aut post dicebant
dicebant ipsi non obstat [illegible] suspensionis
pendente quod est suspensio et sic valide non
potuit esse [illegible] et medium quia
pendente fuit suspensus est ad petitorium et similiter
in generali ante accessionem de possessorio
et papalis [illegible] ante suspensionem
eadem [illegible] et [illegible] aut negatam
aut non si negata propter negationem [illegible]
dicebant [illegible] dubia dicit non absolvebant
restitucionem [illegible] primo in et constitutione si non ante
vel exceptio contra ipsum adhuc [illegible] videbatur
per et [illegible] de restitucione non dicit
[illegible] constitutione [illegible] nisi per [illegible]
ubi non [illegible] et prima ac [illegible] fuit [illegible]
ante [illegible] ergo vel obstat quod fuit per
dictam iniuriam [illegible] et non
negatam quia [illegible] fuit [illegible]
quia apostolus suspendit [illegible] ipsius sine
[illegible] et [illegible] pendente iniuria [illegible]
ergo non obstat [illegible] nisi [illegible] de
[illegible] et [illegible] de sententia [illegible]
[illegible] de [illegible] vel [illegible]
[illegible] possunt dici in [illegible] dicit et
non [illegible] vel [illegible] imponere omnis
[illegible] vel [illegible] agentibus
[illegible] vel [illegible]
[illegible] ut [illegible] in et [illegible] nisi de
[illegible] loquitur [illegible]
nisi [illegible] et ad [illegible] de restitucione spoliatorum
[illegible] sed non [illegible] fuit duplex
[illegible] quia [illegible] spoliationem
[illegible] possessionem agentis et spoliata [illegible]
[illegible] quia ibi fuit qui resistebat actor
et assistebat non sed ergo [illegible] dicebant
[illegible] ad et [illegible] de [illegible] et
non [illegible] primo et ad et [illegible] de [illegible]
[illegible] possessionem petitorium
restitucionem [illegible] de [illegible]
petitorio non denegabant ad [illegible]
[illegible] non dicebant si per [illegible] nisi
[illegible] quia dicebant non admittendus
per et [illegible] de [illegible] ad et
[illegible] per [illegible] sed et [illegible]

i c . Cum venisset sup hoc pendebam
ipm locum qui actu cui petendi r poss
r sic int ijo ubi c acceptu r veliare
vel ipius locum que ipso excep abitu
venis buficij que no obstat rgcuique
possessio ut in c . cu venissz de jure sed
r pactum deno petendo agendo obstac
agenti indirecto ut no glo in c . ex insi
nuac de prima et aur agens in indicto
eucum collacio vacalem pone c petz
solum recepto quia ante introducto
quia no reperit sup hoc pns sperio sed
c recepam exspirate romis . c . Cum q
de eo que inut inpossibiam lebj ut d
no archi r so an inolo dummu dico
poss r et no pprio in c . expte domp
ipo ubi tamen dicat suffic prelod qd
plect agens inditae so autē supiorz
possessio apphendisse licet forte sim
colla vel eloc fuiss dicoso r no eaiud
at pprio optime fit c . ex intia de ges
pro cumque no aiy c . pulicio pprio r
inora inro ystat de collac ordo illez
de spoliati puta quia aute supiorem
possit fuit r hunt possessio licet ree
vacare collos ystut et de violencia
ingressu ipius ex spoliacio per violencia
rom sue q tione vigore collois sibi
fce de eo aueplitati ipo facto iniust
ut in c . Cum qui de prebn lebj qr
quod facere no posset improbabiliter dici
ipm no posse repelle agente indicto
pecien vacacs reale sibi cum ipe inet
pendit renetio sed per violenciam sumi
pom que pecam reprehencois sibi obici
posset nam paria delicta mutua pensaco
c . pussionem et ibi vbz Glo no accep
ciat inst impeditio per no c . pusto d
deca poss r spe et ubi inretmie p
Bar inct obstat ex dolo petit que
omnij vendicat sibi loco impedito
pnt le reo in c . ju nud fin si bz
pecunis dicam que locum cecet cum d glo

fuparit ex empcionib vel cerito cum
agenti possessio sue obstat excepcionem dictum
nostro puta si plem r violam cum possessio
ex ingressus resat ex primit inuis ex
pisse inoto c . confratam

Cum de collac prebdi inetra collegiata
ay ptineat adepm dumtaxat vel adepm
plen ipius ecce de pte eod d ad eum
cum r dimisi q pincedem aliqui dicitur
qd adepm qui est perdinator inerito
esse di plenie r cz disposit ecce bean
iusta dict p q i fereganda r nobij q i
omis basilica de offi ordi respiciat de
plen pytor de gaff prebn ecclia dupst
de gress pla adamas si ipra fit primpex
pnati licet adeplm r capim simil spectat
collo prebndarum inetra cum ut inc
Cum ecce volentes de no c . tamen que
inc alias ecctas dicit se inc epm ipud
de pte repatisti ubi cum ipo c . primod
capitulo r alij ut incbra r se niiniis si
dimis vel petit sinealim dchijs que si
apla c . inouit r quam aliae no ecce
collegiate ex suos ipalos oritur vplurex
ut in c . Cum no ignotis de pte de pmi
patio vel de offi ordi ex abarior declarat
inord lebj que hz locum in pnimarij ecce
si hoc no ali no quibz ergo istust ex
inc dr ez q adepm spectat recepcio
Canicer r collo prebdarum de pne cod r insulibz
ecclis phoc allegami dicas e de ez c ex
insinuac de pma r c Cum inetra de
plen lebj v c contrismiss insi decuime
fit c expte degaff pre ex pinouit a
no in c . seraunt ecc decet pro an . r
so no q oi glo pendit inetam placet
collegiate ecctis de collac no inferiore
lucis in illis ecclis adepm spectat no
inetric ud no in c . Cum ecce volentes
ad nepure r gelo ad ipm collegium ubi
no in c . ex noster dchijs q sint apla p
Cor r hostie vpse an inc et pre de prebn
le vj c r . epi et capla dns no vp inco
duo so delegati ubi cum r roturi dum

De collone
prebndarum
inetra colle
gia pertinet
adepm vel
capitulum

170

sic de benef. inferioribus suis dioc. que ad
collationem spectant prelatorum et ad episcopum insti-
tutionem sicut statu priori debeant pertinere
vel donationis ut in c. unico de suppl. ne-
glig. prelat. ad collationem si beneficius sine cura
capellani vel prebendam quod semper pertineat pre-
latorum ut c. relatum de testa. de prebendis cum
plenarie de iure patron. cap. licet de offi. deleg.
ad hoc est alle. c. volum de prebendis et c. ad mo-
nendum de ex. ibi. dicit Jo. de ligna. alle. quia
hoc non invenit in cap. negligentia et non primo de
re de ver. significatione et non Jo. an. c. i de capell. mo-
nach. in quibus locis non est impetrandum eius
fundatione capelle debet pertinere ad episcopum
instituere eum dom. vacaverit archid. hoc
in eo nullo casu ubi dicit materia et
melius pauci(s) iudico c. collect. eo. si. i. glo.
ubi concludit sic si licet capitulum absque sine
episcopo eligere eo ante instituendi semper
manet apud episcopum et sic notatur aliq.
dicit dom. hinc licet cum et gloss. ut ex
hoc supplicantibus de priori et hospitali in summa ei de
elect. et ibi quis possit eligi et quid de
elect. per capitulum episcopo alii non consentit et primo
ut eum accessissent et c. episcopi propositum
de consti. licet quod licet capitulum cathedrale
non possit facere statutum sine consensu episcopi
capella aliam etiam sine consensu prelatorum
suorum pro hoc irrequisito dico episcopum
primo dicitur ex. in de c. cum accessissent
in maria tamen prelatorum hodie fuit
non per Jo. an. et archi. de ver. signi. c. ii libri
sexti et de re. nol. mo. per totum de reb. ecl.
eccl. in quibus consistit. cum monachus vel sic
c. vestis de regula c. si libri

Item si quis qui patronum exerceat ius vocandi
personam presentandi cum aliis dominis extra
deputatus in eam quem ipse alteri non possit
primo quod alii vinculo duos suos qui
quoad dominum presentat teneat et habet quando ex
permissionis sui ipse presentato post quod quindecim
forum per alios duos non habet et tunc quod quindecim
videtur amicitur spatium adimpleatur et sic cessare

peius aliorum intelligitur autem de quando volu-
erit se deffendere in forma ut ipse vel per
alium hoc faciat de offi. dele. prudenter in
cle. et c. ii c. cum autem de pastoralis

Item si presentandi qui infra tempus suum
presentationem ad institutionem contingentem in
partibus ultimis mandat super hoc habeat
licet et teneat pro quo in ipsam presentationi non
scripsit non commodum ut pars lectoris
per lex et non primo et hoc de offi. del. super dicto
et de ciph. pla. licet nisi et primo dicit
an in cle. prudenter de offi. dele. et per Jo. an.
et alios et plane per priori et alios in cle.
tunc et que de comiss. pro cap. si est possibile
a nullo spectat prejudicium quod eis ut sine causa
animarum et instituti per corpus idoneus et per eum
non sit notorie sua potentia quare dispensatio et
ante de sed in instituendo loco inferioris
c. de elect. proprium compostum omni
qui hoc non inducit dicit super et propriam missionem
ubi est dicit et ex presentatione quod non sit
inde licet sic enim super hoc prima dist. licet
sufficiat quod cantori conferret per iurisdictionem
recipiendum delinquenti enim et iurisdictionem et
sic sine delinquente per prima dist. usum cum
et salvo ex ipsius super hoc prima ratione et
hoc verius est quia alteri difficile posset
probari quando presentato tamen non cuncta primo
possit sine maximo incipere visitationem
ubi et primo et hoc de comiss. pro ardens
et ibi archi. de preb. si ubi absente et ex
collatione et ibi per Jo. an. in no. c. iii glo.

Item si duo vocibus concordantibus datis ad
presentandum quemquam et presentationem impetrantium
eius cle. quod si non omnes vel quantum impetrantis
presentant vel presentavit antequam ipsis constat
de presentatione cum vice dominium de spirituali
impedimentum expressum constet vel quantum peciit
presentando seu presentatione corporis tenetur et
valebit tamen nihil quod dispensabilibus interventus
videtur opinio autem vincitur videri de iure
ar. c. delatis nisi de appellatione et non in archi.
primo iniuste ubi impetrari quam alii archi.

capitulum cathedralis non potest facere statuta sine consensu episcopi

301

169

195

in gravamen partium declinat ut c. Cum pla-
de offi. dele. § v. Aurelianen. li. vi. ubi hoc an-
tequam non [illegible] ad gravamen declinat cum
dicto li. vi. et ibi dicitur licet etc. quod dicitur in
c. prudentiam de offi. dele. tenendum quod di-
cunt quod cum possessio duorum partium
non possit [illegible] cum ab initio de-
[illegible] li. vi. [illegible] alius non sunt
in l. arbitrium [illegible]

Item in forma pauperum [illegible]
[illegible]

372

[illegible]

373

Item [illegible]
[illegible]

246

delegato quiss[ione] tamen que ad quo[n]dam
pertinet illa quam potu[er]it quia ip[s]e no[n] dum
quam quincte no[n] potuit i q[ua]bus amb[i]-
guu[m] de p[ri]ncipii quod aut de rep[ri]o c. si de
off[icio] ordi[narii] c. i li[bro] vi ibi p[er] so[lam] mo[rtem] delegati
cui c[om]missio p[er]sonalis no[n] rep[er]it in alie
p[er]sonis et ratione quissionis de rep[ri]o
c. pastoral[is] ins[ti] de off[icio] del[egati] sup[er] c. ij s[upra] xix sic
delegatis n[on] ordinariis patet q[uod] omnes
executores cum grati[a] q[ui] similiter delegati
sunt ut ne delegati p[er] mortem d[omini] p[ro]cessibus
pendentibus debent deleri autem no[n] ordinari[i]
de p[ro]bis illos ut c. delatus et c. si deo cess[erit]
p[er]i presume et c. executor et c. si capitulo
et c. si post li[bro] vi de off[icio] del[egati] c. plures i
c. si sup[er] et c. ss. au c. ti et li. et c. i prodit
uel c. p[ro]bat pre fin[e] no[n] p. so mo[rte] m c
si q[uis] c[on]firmat[ur] d[e] elect[ione] li[bro] vi no[n] ibidem p
so au in no[n] sa q[uod] que tamen intell[igi]
p[er]tinet q[ui] ordinarij c[om]mittit c[aus]as sive
sine nego[cio] fuerint expedienda sive p[er]pe[tu]o
decisus si in alieno nec in p[ro]prio g[e]n[er]o
idem tenet so mo[rte] in c. p[ro] de off[icio] ordi[narii]
li[bro] vi q[uod] pau[lum] in ti i deb[er]e glo[ssa] si in
quissionibus in cle[mentinis] idem et infra in spe[culo] ti
de le[gato] c. c[om]pe[tent]er ubi quod si c[om]mittens

Item notandum est de te[n]mino si duo ex
o[mn]ibus executoribus p[ro]cedere tunc i declaran
dicta quod si non omnes ex suis narrare
cum ex collegium absentia uerum
gaudeant in nego[cio] omnes quiss[ionis] p[ro]cessus
ceptos no[n] ualet nisi alio c[on]stet de impedimento
i absentia colle[gae] de quo dicit c[on]cedit plures
uel p[er]iculum ut c. pruden[tia] de off[icio] del[egati]
et decretum ea[dem] sigm[en]to quo est
tollerandum.

247

Item licet sic dicimus i stilo sunt rep[er]to
q[uod] p[ro] p[ro]curatore cum uidetur dictum p[ro]babilius
tamen sunt enim clare d[icitu]r in c. no[n] sic
autem sp[eci]alis sui quest[io]n[is] no[n] obcaetem-
fuit inueniri de e[xc]ess[u] in negotio uel i

248

spe[cie] tamen si compertum est ad eam
tunc q[uod] imponimus licet p[ro]cedere tam-

ante p[ri]mum intelligentem p[re]dicacionem p[ro]
nisi ipso mandato de quo est sedis infra
ex ipso c. Dudum de sepulturis li[bro] vi que loquitur
de mendicantibus conspectualibus sine superioribus ex
speciali tamen apparet uidetur quod s[ed] no[n] tenent
fuit inuentum de quo primum et p[ro] clericis de
rogatorias inhibitis c[on]tra p[ro]fitentes tamen
d[omi]nus dum nec solo corpore dicitur hec no[n]
procede[re] in c[on]uentu clerici uel p[re]dicatori ad eius
exitum autem p[re]dicatorum autem cum licet
no[n] sic p[ro]tinus c[on]firmato uel collato nam
ipsa p[ro]prio collegio uolunt p[re]dicare tamquam
a sede clericis uel p[re]dicatoribus uel collegiis ad
eum ab questionem de off[icio] del[egati] sup[er] c. i
c. ex p[ar]te i c. ti de rep[ri]o in c. Dudum
li[bro] vi p[ro]bat glo[ssa] ubi dicitur exprimitur sicut quo
dicunt posita p[ri]mo in c. p[ro]uenit de
elect[ione] et de ordine c. ergo ut ubi eum
duxit uel p[ri]mum casum s[upra] s[upra] nam
cum c. dicit quod uterque eorum uera p[ro]bis
c[on]questio in hunc sine in c. licet bene
adiuuant q[uod] finali p[er]sona tollit de exc[essu] p[rae]
c. si h[ab]eat de rep[ri]o c. i nulla p[er]sona p[er]
si p[er]uenerint quibus collatum est ordinarium
in c[on]ferendo uel delegans de p[re]bendis Dudum
in c. Dudum i li[bro] vi idem dicit applicare
capitulum elegit aliquem in eo i aliquid
c[on]tinet p[er] apponit nomen inhibendo re-
seruando uel p[re]dicando c[on]firmato p[er]sona
facta uel collata no[n] tenet de elect[ione] si c.
spe[cie] li[bro] vi idem dicit in rep[ri]o mandatis
autem ordinarii q[uod] licet nec apparuerit
uno re[s]ponsione sue ordinare ad p[re]bendam p[ro]
uacantem de p[re]bendis relatum et d[icitu]r
tamen apud c[om]petentem est debitor i rep[ri]o
illam mentione fuerint et p[ro]ferunt
p[er] impetrationem earum de p[re]bendis quo quis et c.
si i p[ro]b[atur] li[bro] vi c[um] sit quod p[er] malicie
c[on]clusionis audiui d[e]um eum diu sibi uel p[ro]
casu et s[upra] q[uod] in placitum non imponit cum licet
cunctis p[er]iciu[n]t quo adipiscitur p[re]dicacionem
p[ro]prie uel recepit c[on]trarie gr[ati]a sine no[n]
p[re]mittitur s[ed] remittitur sibi soli nisi ad ea
acceptandi no[n] sit uenire p[er] q[uod] c[on]clusio

ꝓuisionis ... et gratie q[uod]
si p[re]dictus saluis in aliis obs[er]uacon[ibus] q[uod] et
absq[ue] ... p[er]mittend[is] q[uod] ipsa ...

Item si mandatum alicui p[ro]uidendi de
maiori p[re]benda ...

304

Item secundo ...

Item si mandabit ...

300

230

tenet ius canonis sic concluditur quod depositus in
canonicum vel etiam prelatum et electus prelatus
pro sic alicuius et sic patet de simili capitulo cum
in. depositus relatum de clerico filius ubi
debet non possit capitulo mandare sed minori
dominicum predicatorum suo ordine sine
superioris valet et tenet quod conclusio
Ar. ex que le Ino de ma et ob. e
sententia primo depositus et e casu
et e cum de non p. nobis li ij

Item valet conclusio et tenet quod capitulum
mandarum prelatum reprobatum etiam ubi
sunt unitas et minores ut patrum ius
ordine sine dispensatione possit prior capitulo
mandare cum extabit ar. ex que le
e non m e sic dispositum li ij quis non nisi
notum non potest prouidere conclusio verum capitulo
sine superiore minore quia licita e astruuntur
de minori dignitate ad mandatum sed non dispositum
de maiori admittitur ar. ex que
le e ne de oris e hoc et quod pro quo
sit non p. p. pro uno in e cum dicitur
de reprobis li bj so in medio e sic dispositum
tamen esse p. e p. supra dicatur quia illa
e meliori plura

Item si capitulum committit archiepiscopo sive ar.
quorum cui solue deti beneficium potest vel
palam incorporato possessionem mandare sive
dubitabile non valet mandatum palam sed
ordinem quod sum delegatus ab alio
appellatione principe non potest alium subdelegare nec
vices suas committere ut in e cum eum
de off. de dcbet p. bo. de off. dele. e
sup. ulterius quod si non sic de iudi. li a
media p. per ordinem cum et mandatum
incorporationis conversis quod palam non
posset de off. dele. si vero cum durabit
et concludebatur ponitur contrarium verba
quod valent mandatum et conversio quod qui
non sunt ordinarii officiales percipiunt auctoritatem et
cum officium spectat de iure ad mandatum
beneficiatus in capitulum possessionem de off.
archid. ad hoc et e ut nunc et esset sed
quod officium palam petit quod de iure
pe[r] qui palam le oj nec ante officium sine

inspectione magno specialis e das industria
persone et quod loquitur predictus ordo sed
cum de off. dele. quod palam dicitur pro eo
supponit illa opinio prima patet per eorum
dictis e cum tamen quod delegatus abundans
ad unum tamen non posset illa alii subdelegare
p. eius eum e contrarium sed patet sive autem
de committere non reperiatur sic glo.
e quod mandatum quod sit commendabile
et sine quantitate de concludendo ymo e perpetue
fieri quod merito sed recepto principaliter ad eum ad
propter papam collatum depositus prelato nisi an
non de re nisi cum Bartolus et in ole
iudicem de off. dele. et ubi propriam vel possessionem
ut si dicta Bartolus et suos sequaces eum
id ibi addicitur specialis et expresse magistri
sic perdonum quod ille pro vel palam
de illa eo cognoscit ut eo possit tunc
eum causam non dupliciter sed ante quando
alii ut nostra an nec e pro cum nisi de
off. li ij quod glo. e notabiliter et vel tenet
nec dominus sed intelligatur apinne sic
committere dicit sicut alii cum ipsa clausula
non ut videtur e pro cum non et dispensare sed
cum libri add. ag decisionem cum sequentibus

Item si papa mandat alicui executori in
certo possidere cum beneficium et alios quos sic
credidit sic e ita vel ita de ipsi communiter
mandat certo de eo beneficio quod ille tenet
composuit ipse eo non obstante et prima non
inveniret reintegrare antea provisionem et
receptionem eorum tamen dubitabile nec
confirmant priora ipse prius executori
ante et dicebat maior pro eo quod
non alt. e si sup. quod de off. dele. li ij
compositio quod dicitur dicitur et prius execu-
tor plurimi dicebant quod et alii ipse e
pro cum in Ricus depositus lib ij ubi dicitur quod
p. si p. provisione de studiis persone si prius
dicitur alicui executori ipsa compositio cum si
credidit re[i]nteger manente re et hoc sic e
inspecto quod ergo dicebant plura continet
quod mandatum non tenet locum nec e si
sup. nec e si cum sed prima quod dicit et vendi-
tionem sibi locum quoniam mandatum

231

371

352

[illegible] mandatum reintegra[illegible] iusti-
tiam [illegible] offi[illegible] dele[illegible] [illegible]
[illegible] Si sup[er] [illegible] loquitur
[illegible] facta [illegible] facienda quia illud lo[quitur]
[illegible] [illegible] sine de [illegible]
potest [illegible] ponens dicit
[illegible] mortuo mandatore [illegible]
[illegible]
[illegible] delegatus [illegible]
[illegible] ad [illegible] faciendam
[illegible]
[illegible] quia [illegible]
[illegible] mandatoris
mortuo [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] mandatoris [illegible]
[illegible] mandatum [illegible]
[illegible] mortuo mandatore
[illegible]
[illegible]
ad mandatorem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] mortuo man-
datore licet [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] quia loquitur [illegible] manda-
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
loquitur [illegible] facienda [illegible] facta [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] mandasset [illegible]
[illegible] quod [illegible] mortuo [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible] mandante [illegible]
[illegible] mortuo [illegible]
[illegible] Anglie [illegible]
[illegible] respondit
[illegible]
[illegible]

289

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

298

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

in valent si mutarent antiquum formam cum
ipsam preiudicium importarent [illegible] [illegible]
[illegible] mutationem [illegible] sunt [illegible]
[illegible] q. b. quare autem [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] dei [illegible] cum que
lo. et non [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] in
non [illegible] [illegible] [illegible]

Item quod [illegible] unum beneficium [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] cotidiane [illegible] valoris [illegible]
non sunt computande [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible]
beneficii et [illegible] non comprehenduntur

137

[illegible] lo. et non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
non residentibus [illegible] uno [illegible] [illegible] [illegible]
in non et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] distributiones
cotidiane sunt aliud quam illud quod
[illegible] [illegible] [illegible]

Item voluit dominus quod episcopus [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod dispensatio episcopi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] ad pre
catholicam quod [illegible] et [illegible]
quando [illegible] [illegible] [illegible] catholice super alios
[illegible] [illegible] [illegible] quia ipse sunt [illegible]
pre [illegible] et episcopi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et caput [illegible] membra [illegible]

139

sunt [illegible] non [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et qui [illegible] et [illegible] qui [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] qui tenet [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dominus [illegible]
[illegible] sive [illegible] [illegible] et dicit
[illegible] quod et magnus honor [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut non ipse [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] et i [illegible]
[illegible] [illegible] si [illegible] dixit tunc dominus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] episcopi [illegible] [illegible] [illegible] in
dispensatione [illegible] super [illegible] [illegible]
[illegible] aut [illegible] et media aut [illegible]
[illegible] [illegible] dispensare [illegible] [illegible] ut possit
[illegible] simplex [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non dispensare

[illegible] quod possit [illegible] beneficia quecumque [illegible]
quia [illegible] dispensatio et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] tamen [illegible] [illegible]
dispensationis [illegible] [illegible] in et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in non [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] beneficium
includit [illegible] vel non [illegible] [illegible]
ad non [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

Item si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
super beneficio [illegible] [illegible] [illegible] possessor
[illegible] beneficium in aliud [illegible] vel [illegible]

59

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] permutatio [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et de appellatione [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Item quod permutatio non competit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sibi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
possessionem [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] de [illegible] [illegible]

65

Item si quis permutat unum beneficium
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliud [illegible]
vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] beneficium [illegible] tamen [illegible]
[illegible] [illegible] nova [illegible] ut in [illegible]
et [illegible] de beneficio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in alia [illegible] supra

66

Item agentia aperta beneficii [illegible]
permutationis sufficit probare [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] beneficii permutati [illegible]
[illegible] [illegible] permutant impugnatum
[illegible] impugnanti incumbit probare [illegible]

117

[illegible] [illegible] [illegible] permutationis [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non de [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] licet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] beneficium [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] probare [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut non
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Item quod presentatio facta per dominum de
beneficio spectante ad presentationem laici ipso
contempto et non vocato non est nulla ipso iure
sed annullanda per sententiam sed episcopus contempto
fuit iusta causa iusta quod prelatus debuit
et potuit presentare quem dominus sic de bene-
ficio suo debeat providere quod ipse est alias
inde de ingratitudine incipiat sine quanto
est licet de iure patronatus li. vi. et in quo plus quem
per alios e. quod scriptum de elect. et c. cum nos
ante de his que fiunt a prelatis ut c. in
quibus contemptus capitulo non reddit actum
nullum sed annullandum per episcopi contemptum et
ipso in supra ubi continentur alias et c. cum
in ecclesiis li. vi. Preterea alias dominus sic
patronus in ecclesia vacante de iure patronatus dicente quod
presentatus tempore vacandi quorum iure est presentatio
ut notavit ante episcopus et dicat si dominus in-
stituerit quod non sit nulla sed annullanda
nam si esset nulla ratio facti non possit
per c. audito de elect. et si dominus alias aliam
ecclesiam quia isti actus auctorizandi patronum
principaliter dependent ab episcopo ut in c. quesi-
vit de iure patronatus et non in ecclesia vacante et
et licet debeat quod actio fiat consensu
capituli vel prelati tamen ista non est nulla ex
ipso tamen si ad ipsum non spectat collatio cum
sit omnis ascensus corporis sicut licet ma-
lo fiunt ex parte prelati quorum interest
ut notavit c. quesivit et in c. in ecclesiis
ex ante sufficit consensus eorum expressus et
postea videtur ipse idem quod supra in
eadem sua regula dicit supra in quo ubi
sic quod possunt quo duo beneficia simplicia
tenere et tamen quod per ius aliud patronatus
nisi in certa sua propria dispensatione que
si expresse inducitur sufficit quibus de-
clarat Innocentius per hoc non pro eum in c.
licet canon de elect. li. vi. et glo. pende-
re non per c. de supra e. in c. cum et melius
est non primo et postea et postea in c. i. de
re ecclesiastica non alienanda et c. li. de re eorum sicut
cum quia licet iste consensus non videatur
solemnitatibus presentationis cum non caveat
ipso iure quod non possit postea inducere.

prius canonicum quod expresse sed sufficit supervenire
eorum consensum ut in c. de his que fiunt a prelatis
c. cum vnde licet quod ab initio non valuit non
firmatur ex post facto e. tamen capituli in sequenti
inducente consensu bene firmatur quod non
videtur quod ratio non firmatur de regulis iuris li. vi. quod
sciendum adverte quod tamen canonicus quia
dicti corporis ad dictum dominum est
eius que est clausula inhibitoria sed intrare
collatio capitulo fiat de beneficio spectante ad presentationem
et collationem laici ipso contempto et irrequisito
Preterea in capitulo legitur neque presentatio ex eo
quod laicus contempto non habet collationem sicut in
presentatione beatus licet cum alio vel per
alium videri sed quod est dicendum sequitur ut collatio
[illegible] casus ante negotium in notata materia
per glo. vacantem de iure patronatus dicat et dominus alias
c. c. cum sapiens qui fecerat notitiam actionem
ad dicta dominus sic declarasse videtur electionem et
videre quod sit annullanda per c. pende-
te lite pastoralis de elect. animo et quod ibi non
sed non sed sapiens alias quorum interest contradicere
presentationi vel non consentire tunc autem est
nulla alias esset nec magis est ratio de
sua non quod tamen interest sed equaliter
vocabuli contradicente et iusta causa animo
revertere ad non ab eorum contemptum presentationem
per ea de corpore ea eo non sit impedi-
tum sine eo cum impugnaverit non per c. de
vacantem ante de consensu cum tamen decanus
patronus dicatur quod sufficit eorum consensus ante vel
post tractatus vel expressus prioris auctoritate.

Item si allegatur beneficium curatum quod obtinuit
virtute dispensationis non sufficit e. de fi. pres. li. vi.
sed per alio beneficio curato cum legitimum inter se
dicatur presentatio dubitatur de duobus primo
utrum presentatio fuerit nulla vel annullanda
ipso iure secundo si esset nulla utrum quibus
possit quis transferri ad secundum beneficium sicut
innocentius de quo primo licet aliter et dubium
sit magis in de dictis modicis perpetuis
sed archiepiscopus expresse vero qui in c. de fi. presbyteri
in c. non per illud autem de prebendis li. vi.
tenet expresse quod collatio sit nulla cum per
dispensationem secunda dicatur ad primum

z ad [illegible] z sic acceptio pro beneficio dis-
pensatio [illegible] e sicut [illegible] z collatio sine
acceptio sciendi i no lib z [illegible] beneficia-
tum fuisse [illegible] tenet [illegible] ad quo [illegible]
[illegible] dicto [illegible] beneficiatus sic
[illegible] qui [illegible]
z cum [illegible] fecisset [illegible] quia [illegible]
tenet [illegible] deficit [illegible]
z tenet contra [illegible] non
[illegible] quando [illegible]
[illegible] sic [illegible]
alia [illegible] melior z [illegible]
[illegible] qui [illegible] dubio [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] dicebat
[illegible] regressum [illegible]
[illegible] ignorat [illegible]
[illegible] vel [illegible] dolo [illegible]
z [illegible] fuit [illegible]
que [illegible] dolo [illegible]
[illegible] dicebat
[illegible] superiori [illegible] regressus in
[illegible]
[illegible] quibus [illegible]
[illegible] in tempore non
potuit sine nova collatione que debuit fieri
per superiorem [illegible] super hoc [illegible] non
[illegible] de [illegible] z [illegible]
[illegible] non

Item quod curator [illegible] pupillo non
[illegible] quamvis [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] pubertatis

Item quod [illegible] loco [illegible] clerico
[illegible] decimas [illegible]
sibi ut [illegible] debi-
tas z in [illegible] comprehendi [illegible]
[illegible] z aliis causis spiritualibus [illegible]
[illegible] que de-
cime sunt spirituales z [illegible]
decimas ut non [illegible] qui
[illegible] z [illegible] licet
[illegible] non ut non [illegible]
[illegible] z sic fuit [illegible]
[illegible]

Item quod cessio facta per patrem [illegible]
emancipato contra [illegible] valet [illegible]
quia [illegible] non debet [illegible]
[illegible] modis [illegible] per [illegible]
z sic [illegible] sibi [illegible]
ff de [illegible] l. [illegible] sic non [illegible]
[illegible] de [illegible] per
[illegible] e si [illegible] cessit [illegible]
patrem [illegible] quia [illegible]
que non [illegible] quia laicus
contra [illegible] cessio [illegible]
[illegible] quia dux vel comes [illegible]
[illegible] sine [illegible]
[illegible] cessionarius [illegible]
sine [illegible] super laicos
contra quam fit sibi cessio [illegible] non [illegible] z [illegible]
de [illegible] z [illegible]
de [illegible] laicus
[illegible] quia [illegible] e [illegible]
[illegible] z [illegible] de [illegible]
[illegible] licet [illegible]
per [illegible] vel simulata que [illegible]
[illegible] sanguis [illegible]
z [illegible] ut non [illegible] z [illegible]
si [illegible] non [illegible]
e ut laicus [illegible]
e [illegible] de [illegible] non [illegible] hoc [illegible]
quia [illegible] filius [illegible]
[illegible] sine [illegible] contra laicos [illegible]
[illegible] cessionem sibi factam per patrem z [illegible]
[illegible] z [illegible] e [illegible]
[illegible] vel [illegible]
non [illegible] vel [illegible] laicum [illegible]
[illegible] facit [illegible]
[illegible] libri

Item quod emancipatio facta [illegible] per patrem
[illegible] laico [illegible] auctoritate est
valida [illegible] licet [illegible] quod emancipatio
debet fieri [illegible] e. de [illegible]
[illegible] l. i [illegible]
[illegible] agens
z emancipans [illegible] emancipatio e
[illegible] ipsius patris z non filii ut [illegible] l. [illegible]
e [illegible] patris z non [illegible]
filii [illegible] e [illegible]

48

49

[illegible]

[illegible]

pdictum qo ait & s dicat dum sum in logibus
indispenc pximeos temuisse quod cessionem
in posse ponere dictum dei ben uer de
denas et no in imitatione uns cedentis fictum
ber dicta obstabit cum si intentat valere
nomine suo cum petetur l. fi. C de hor vel
rei ben id primitur dicat ge rem ad se p
tine iure dominii vere dicum allegat leg
co de vali subdit q si no exprimat in
libello an proponat dictum nomine cedentis aut
vale nomine proprio pendeat ubi li. et si,
in co uniua pius actoris ut s dom e dicam
mananc dictam nomine cedentis si no suo
nisi in initio a suo domino qui dicit re
ad se ptin aut domino tunc vale viden
suo nomine proprio proposuisse et sic exponimus
lex nos accepimus sequuntur posse comp
natas C de eden l i ut ubi libri dicit ex
superflua si pone aliquid operari C de pro
nupc off l i aut obstat quod ubi simpl
propositum intelligitur de dicto ff si ager
ut pe l i q i et no ff de cust l i q i q
illud paciat in isto qui suo domino cum
posse sed sed is per uti suo et alterius de
mo simpl aut proponendo de suo intell
et dicat q qo dum sui incipit ego qui hec
et et pxm aut gmo ne decipiam dom ope
poniam in p. depon q sequitur videtur
x ex quem et ex nusq agens ex qd
cessionarius simpl agendo vide intentare
dictum rei ben alleg ff de peti here l. ut
mallo q item facius et ff de coli simp fi
l ii et dum l. plurim ff fa hic ber et jo
an et jo no aut alb fame de re iudi li
vi dicunt et indubio si quis dicat se hic
dum intelligit de dicto et inuenit ope
s s in simili hostis et de alie iud iudi q si
l dicat host impu q in assertion aperte acti
ones dicti et ideo cessionarius pt aperte intentare
nomine proprio ex si actum cum iure perimit vel
in si no dicat q si cedens habuit dictum
cessionarius proponat dictum si vale et hoc
dom oge alleg iuxta illud q aut tamen
pe logista ex dum guill de cuno fac de
blemiss quod te tenet dat et cu os hor m
l aut q caud ff de cop rei iud tenet

et dicat expresse q appeta dum in libello expressi
continebatur et tenet vale dum plane potendi
et ubi nam inquietatur et a pl. ex et si
pignus q si precarium ff domum mus p
l. deb ff de cdi iud et l. si sepulcro q quam
qui debet obligatione de quo pdy post decer
et alie et pasto de blemisse manu de iudi
glo io in q eamdem et pe debet parca b
que ut etiam ubi rotat bartho et alle
post l. cum argento q si filius ff de cop
rei iudi et quia nomen dum intelligi
de dicto ut in l. i q qui superstium ff si
ager ad quod uidet ut sup ponit pe all
et dus exemplis ja de butri in l. epter
C de hor acti vel rei ben et l. qui superdixi
q depon ob p cum tenet et dicat expresse
q nisi quis crede velle age nomine proprio
nisi de cession fecit mentionem Et plus
alius ioh ste dus si pgat pe i dicit
ex finale ad alius dus pstam dar remanet
se q sed ut quid dum deponit cedens
mentionem no potuit proponere dictum ut
valem dicit dictum no quia cedens nunq
rem possidet et sic nec dum possidebat sed
lem non quia cessionarius no tenuit ut
possidet publicianam no quia ut pretendit
iuste comparato et cedens et cessionarius
nunq habet dum et quia et cessionarius
et cedens nunquam possiderit et sic q no
potuit usucape quare publicianam intentare
no potest Ad hoc videamus q predictus
cessionarius procedebat bona sibi cessit uni
dum vel qui et precedebat et melior uno uni
et forma pue depon melius potuit et debe
bat et quia et actiones omnes iuris ipsi
lex competentes cedenti debet cessisse ut
competunt in cessionarium melior uno et for
te q decinebat omnis modis sine action
valeat hinc cessio uo sub dd ubo vel p
nam cal et cedi pt ut no ope et decessio
actiones q i s ex nusquam is aut competit illo
cum de pri pepe inspice ut in libello sine
no agendi ut no sumo in c ope de re
et no alie intentare et dictum a pbamus
in vale bud abstinebit m- cop q le iuris
in c socii depend pq se facit et dum
ope et de sum q qualis & quod si lic

Dicebat etiam dominus Nicolaus quod licet ius depo[sitionis] non publicata quod dominus appellat ut quod alio superius alle[g]a[n]tur non sequitur propterea quia ius contentus assignatio quod dominus valeat appellare et si non quod dominus durantem causam quod dominus vale[at] [illegible] quod ut [illegible] si quod debeat [illegible] post [illegible] illum cum quod non insufficientem [illegible] continuo [illegible] ff [illegible] l. si ad [illegible] [illegible] actionem adiorum quod [illegible] dicitur ut vel quia actio ff de [illegible] assignationem [illegible] actionem ad agendum super [illegible] [illegible] depositum [illegible] de [illegible] actorum [illegible] libelli et ab [illegible] possit [illegible] agentem de iudicio dicta et in hoc [illegible] finaliter [illegible] quod recipiatur id quod magis vale [illegible] et [illegible] [illegible] agentem [illegible] [illegible] verbo debet [illegible] et [illegible] [illegible] verba [illegible] libelli [illegible] libellum [illegible] [illegible] in [illegible] ut l. [illegible] ff de iudiciis et l. [illegible] [illegible] ff de [illegible]

Item quod anno [illegible] [illegible] abbate [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] circumcisionis [illegible] et [illegible] in [illegible]

[amen] Item [illegible] [illegible] Anglie et Francie anno [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] anno [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subsequente

Item quod [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] agentis sive actorum [illegible] [illegible] anno [illegible] anno [illegible] [illegible] [illegible] apud [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] anni [illegible] [illegible] actio [illegible] si non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] ubi non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] et non [illegible] in c. [illegible] [illegible] et [illegible] ad [illegible] [illegible] et [illegible] etiam adde

Item si dominus [illegible] [illegible] sine [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] non si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] talis [illegible]

[illegible] non valet nam [illegible] quod nullo agente nam libello dato [illegible] [illegible] debet [illegible] de [illegible] [illegible] non [illegible] si non obstante [illegible] verba [illegible] [illegible] [illegible] non sunt [illegible] quedam [illegible] videtur quod [illegible] [illegible] [illegible] sibi [illegible] ad [illegible] non [illegible] nisi quedam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut in c. [illegible] de [illegible] de appellationibus ut debitum [illegible] ut [illegible] c. i [illegible] adde [illegible]

Item quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] quia hoc est quod [illegible] [illegible] quod est [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et ibi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in c. [illegible] de [illegible] in [illegible] glo. et in [illegible] de [illegible] quod [illegible] et ibi [illegible] qui [illegible] ad non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliqua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] possit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] c. [illegible] de [illegible] qui [illegible] ad [illegible] [illegible]

Item quod [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bonis mobilibus [illegible] debet et [illegible] et [illegible] liberis [illegible] [illegible] si [illegible] [illegible] bona [illegible] [illegible] nam licet [illegible] [illegible] vale non possit [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] ut non [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et non [illegible] [illegible] [illegible] etiam non [illegible] et [illegible] [illegible] de [illegible] et super rubrica de [illegible] [illegible]

Item si [illegible] [illegible] filios [illegible] [illegible] singulos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia ubi [illegible] [illegible]

voluisse vel inquit eorum heredem et ita posita de
verbis testatoris fuerint adiectio per se facta quia
illud et testamentum dispositionem repugnans dicat
animo dicat et conficit ad se testamentaria etiam
intestati et sic est impossibile ergo idem maior quod quod
si testator tres eorum heredem instituit et
addiciat institutionem conditionem impossibilem vel
contrario eam heredem tenet pro adiecta ff de
condi inst l. i ff de her inst l. si ita quia
hec institutio fuit excepto fundo sit et si de
condi appo redeat ergo quod est quod non glo ff de
acquir her l. si fuerit qui absente inst
quod ius accrescendi de her vel [illegible] per testatorem
dispositionem auferri non potest / Et quia testator facere
non potest quin leges locum habeant in suo testamento
ff de leg l. nemo dicere requisisti [illegible]
[illegible] habet accrescendi quia non patitur
quod quis decedat pro parte intestatus ut in de
iure [illegible] non patitur [illegible] quia ut [illegible]
patet [illegible] vel legatario ut ff de her
acqui l. i [illegible] glo [illegible]
si [illegible] testamenti ad se tamen intestati
falcidia [illegible] ut [illegible]
[illegible] de [illegible] ff de acqui
her [illegible] quia [illegible] pro [illegible]
testamenti ff de her inst l. [illegible]
altius [illegible] fuit [illegible] de testam [illegible]
partem [illegible] dicitur [illegible] in addi
sup l. si ita quis [illegible] ff de her inst dicit
quod si testator instituit [illegible]
tamen quod [illegible] ab intestato [illegible]
parte quod [illegible] institutionem [illegible]
[illegible] spale [illegible] familias
[illegible] institutio [illegible]
quod [illegible] ff de her inst l.
[illegible] non [illegible] accr [illegible]
[illegible] quod [illegible] sibi relinqui
[illegible] institutionis [illegible] relinquitur [illegible]
[illegible] apud [illegible] supplet
[illegible] ad [illegible] ut l. [illegible]
l. qui [illegible] de [illegible] testamenti [illegible]
de her [illegible] quod [illegible] legis dispositio
non [illegible] effectum [illegible] ut in [illegible]
de [illegible] l. ij inst [illegible] inst [illegible] ergo [illegible]
[illegible] hereditatem quod [illegible] accrescendi

[illegible] ergo idem quod [illegible] adiectio de non plus
[illegible] vel [illegible] adiectam [illegible]
[illegible] ut [illegible] liberi [illegible] falcidie vel
alias [illegible] de legatis quia [illegible]
[illegible] alia [illegible] sic [illegible]
[illegible] testamenti [illegible] ergo [illegible]
quod [illegible] alii quod si [illegible] l. [illegible] de her
inst [illegible] pluribus [illegible] rebus inst
[illegible] ipso [illegible] heredem
[illegible] testator [illegible] non [illegible] ut in
l. si [illegible] ff de her inst [illegible]
si [illegible] non [illegible] ut l. [illegible]
[illegible] si [illegible] impossibile [illegible]
testator [illegible] ergo [illegible]
quod [illegible] quod [illegible] non [illegible]
[illegible] institutio [illegible]
l. [illegible] ff de in [illegible] testam
ubi dicit quod testator [illegible] ut [illegible]
ius accrescendi ergo [illegible] heredem inst
[illegible] in [illegible] ut [illegible]
ad quod [illegible] quod [illegible] quod
[illegible] testator [illegible] ius accrescendi
[illegible] substitutionem quia si substitutus
[illegible] coheredes [illegible]
[illegible] Bartho in l. [illegible] ff
de [illegible] / vel [illegible] l. [illegible]
[illegible] substitutio [illegible] accrescendi
facit [illegible] testatoris
[illegible] non [illegible]
heredes ut l. [illegible] et si quod [illegible] ff
de in [illegible] testam [illegible]
[illegible] testamenti
si [illegible] testamentum [illegible]
[illegible] non obstat l. [illegible] ff de cond inst [illegible]
ubi sunt due [illegible] repugnantes
[illegible] sic [illegible]
non [illegible] testamenti [illegible] ad l. [illegible]
de her inst [illegible] non obstat
quod [illegible] testatoris [illegible] quod [illegible]
est si [illegible] quod non sit repugnans sibi
ipsi [illegible] sit [illegible] et [illegible] apud
ut impossibile [illegible] et [illegible] finis

Casus est talis, a et b habent gratias in forma communi sub similes et equales unam dictam per unum [illegible] ante collacionem, sed a in litteris suis per executorem, sicud primus fecit fieri processus, b vero in publicis predicta fecit fieri processus prius tamen quam a. Verum [illegible] collacio ad quam spectat cathedralem recepcio publicacione litterarum. Quid dicetur a quo recepti possunt primo b. Et dicitur quod a, non obstante quod processus sit in publicis.

Et c. duobus de [illegible] libro sexto, quia sunt equales in quibus prius [illegible] ad quem spectat collacionis recepcio et collacio, potior est in predicta casu. Unde dicunt quod c. duobus de [illegible] quod ille qui suis executoribus [illegible] presentavit [illegible] debet intelligi. Non possunt esse contra quia lex quo [illegible] dat executores presentari ad conferendum predictam deinde executoris potestate conferendi [illegible] contra dictas potestas [illegible] mandato apostolico de [illegible] [illegible]. Et [illegible] libro quod [illegible] deinde executoribus ordinarium collatorem [illegible] [illegible] quod cum [illegible] [illegible] non possunt ut vero in [illegible] de [illegible] de [illegible].

Sed in [illegible] quod c. duobus libro de ordinariis collatoribus, non de executoribus, qui conferunt [illegible] [illegible] ad quos spectat [illegible] recepcio et collacio [illegible]. Sed ad executores non spectat recepcio sed [illegible] compellitur ad recepcionem [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] c. duobus quod de executoribus intelligi non potest quia ipsi non [illegible] recepciones. Preterea [illegible] de executoribus intelligi voluisset hoc expressisset sicut de [illegible] ad [illegible].

Preterea quia sunt [illegible] in [illegible] et [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad quos spectat recepcio [illegible] et collacio [illegible] ut ipsi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alterum qui voluerit eligere tenentur. Sed hoc de executoribus intelligi non potest quia ad ipsos non spectat electio vel recepcio quia hoc [illegible] [illegible] non patitur. [illegible] capitulo de [illegible] libro [illegible] c. [illegible].

Et [illegible] discordarent quia [illegible] eligerent [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] quam plures [illegible] sunt non esset maior pars quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et tenent [illegible] [illegible] et [illegible] de maiori parte executoribus intelligi non potest [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] c. duobus [illegible]. [illegible] quod ista predicta [illegible] [illegible] de ordinariis collatoribus non de executoribus nisi in [illegible]. [illegible] ambobus [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] [illegible] et ille qui prius [illegible] litteras suas presentavit [illegible] ei [illegible] est collatorem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] predicta [illegible] prius predicti capitulo [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] quia de [illegible] collatores [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] capitulo [illegible].

lib 54

fecepl. xvi q. i fere p toto
De parrochiis tot. pro. xiii q. i p toto xvi
q. i Si quis Ifere p toto i q. iii precipit
De decimis et p. et obl. xvi q. i p toto xx q. iii fere
p toto vii q. i et xxvii q. i fere p toto
De reb. eccl. non alien. xx q. i p toto xxiii q.
q. sunt qui agellos Si quis qd suscipit c
De sponsalibus xxviii q. v fere p toto
Degn. coniuga xxvii q. iii. xx q. i et xxxiii
q. v fere p toto degn. infi xxviii q. ii fere p toto
~~De vo et vo xxviii q. ii fere p toto~~
De vo et vo xvii q. i p toto xxvii q. vl c Is
fere p toto xix q. iii q semel qui
De arch. vo xviii q. ii qda monachi et xvi q. ii
in summo et c vis
De capellis mo. xviii q. ii Si quis episcopus et xvi
q. fulgentius quicunque filius decimus mo-
nasterium vero nos confirmandum Si plures monachi
Si quis filius de re pa. xviii di Decelo-
gius xi q. ii demonachis nullus monachus depe di
i et ii decabiss ic de q di v
De regl. et depositi p9 ptu q cum empta et c
baptizat
De bap. [illegible] p toto
De et cedi xv q. i gra et c monachos plac
xx q. iii vnius xxviii q. ii p toto xxvii q vl
minctus et iii c se ii no sequentibus
De [illegible] cr. xvi q. i Si [illegible] lxxxiiii di p
toto xv q iii fere p toto xxi q. iii fere p toto
xxi q. ii p toto et lviii di nulli clerici nec
clerici vel monachi se nec se immisceat xviii
q. i c statu c. cum pluribus c. sequentibus
Ne cleri vel monachi secularibus negotiis se immisc.
l xxxviii di c vlt viii dist. p toto xvi q iii
p toto xxi q. iii p toto

lib. ii

De iudic. xxviii ca p toto xxx q. ii p toto
De clam. depo. De iudic. dubio xxxv q. v fere
p toto xxiii di si vir xvi q iii xxx xxv
q. i no oz xxi q al et homines
De iudic. imp. xxvii q. p toto
De in cle vel vo vii q. i c i et v sequentibus De eo
qui duxit a m. qui pol p adulteri xxxi q.
i c i fere p toto xxxii q. v si quis vx.
De iurgis le xxx q. ii ph. c ipm xxxiii q.
i Si quis nectit xix q. ii fere p toto
De qui incon. De nat. ex li. vetre xxx
q. i et q. iii p toto
De tog. spuali xxx q. iii p9 susceptu
De cog. le. De eo qui cog. conjug. vx. sue
xxxii q. vii dormite qui quida
Si quis sponsam xxxii q. vii Si quis vidu-
am q dolinuit concubinisse Si quis ibi
posita
De consang. et affi. xxxv ca fere p toto et xxx
q. ii ms. summa

De probatione sup. expositis imp. xxxv q. v p toto
De fri et male xxxvii q. i p toto
De aetat. qlt. q. int. et c. xxxiii q. iii infirma
posita nisi nisi comes
Cum si fuit le xvi di q i et xxxiii di Si quis
vidua xxxv q. iii c. q. i inquies
Cum in ea attare possunt xxx q vii dist
De dimorcys et dep. p9 dimor. usu do. ii q. iii fere
p toto xxx q. vi abiata et isto et p9 ca p toto
De scendis impois xxx q. i de his et post eos

liber quintus

De accusationibus ii q. i manifesta quid lochainis
de manifesta et q. iii p toto et q. vii et viii p toto
et iii q. iii p toto et q viii c. i et vo xxi fere p
toto et xv q. iii fere p toto
Desy i ca fere p toto
Ne pla vices suas fide an te credat xvi q.
ii Pertinens
De matre ne ad xxxviii di sed hyda
De iudic. et tpr. xlv di quis sunt et lxiiii di
quis incipia nulla xi q. iii admittam
xxxviii q. inde quidem sepe nullus os fallit
De hereticis i q. i in multis capitulis et xxiiii ca fere
p toto xxiii q. i et q. iii i multis ca.
De scismaticis vii q. i venerabilis hanc dicit
xi q. i p toto xii q. ii alleniu et xxxi
q. iii decapos de c di iiii c i ii et iii d no
et se nisi ad c p solitis
De homicidio vo. l di clericus vnor. de his
Si quis vidua et c septibus nisi ad c p missi
xxx q. i fere p toto xxiii q. v p toto de pe di
i fere p toto et inc pincipe homicidor vnus
De torneamentis viii q. vii qui clerici et clericus
De clericis pug. ii q. iii monachum
De adulteris et stu. xxxi q. i p toto illius sit
ad hoc lxxxi di tam Si quis clericus
Si quis se quis antichrus Si quis sacerdos
Si quis dyaconus xxxii q. i manuli capitis
ii q. iii memo blandiar et q. iii sit certe nisi
ad capitulum hys anctoribus
De raptoribus p et inc vi q. iii de vis nephados
xxvii q. ii ca in multis capitulis xxvii q. ii
Raptor statim depositus articula xxvii
q. vl Si quis pessima [illegible] Si qs
xxxii di p toto
De furtis xvi q. iii antiquus ord devotissima
in legibus similiter
De p ule et epres vi di privilegiis xi q. iii pun
lexi xxv q. ii p toto
De penit. ca. de pen. dist. de iniuriis et dapno
dato de pene ii q. i fere p toto
De b sen. lxiii di p toto et xviii q. iii et iii
p toto De crimine falsi xxx di in media et x
q. i vl c vl

De pr. xxxv ca ptoꝝ
De clas . i . de eclās prioꝝ . i q̄ iii ptoꝝ
De cle vc lxxx di . de venatoribꝫ
De cle prii . xl . di . sc̄pto pto
De cle cōgni iii . de eo q̄ sūt or . recipit . de cle nō or iii . de cle ꝑpal gn̄o liii di . c . vinis ol . iii . di salomitane . ii q . v . q̄ cōtra . xi . q . iii . si quis cōmūs . i . xii . di . ptoꝝ
De pe . z re . xxxiii q . iii . ptoꝝ xxv . q . vi . se pto .
Q̄ sit eo q̄ imp deb sigin . de re . iiii . xi . q . iii . in multi capl'is xv . q . iii . xxiii q . v . z iii xxxvi . q . ii . ptoꝝ xiii . di salomitane . ab
Respta iiia plene est nōdum

Nota diligenter

¶ Nota libri legales gtinet instituta digestum nouum vetus codice et autentica instituta h̄t iiii or libros . . . ad alios libros . . . corꝑ diuid . p titulos p leges z leges p ꝑ . . . ff gtinet statum romanoꝝ . . . libros et codicis . . . ¶ Codex h̄t duodecim z gtinet statum imperatoꝝ . . . diuid . . . Autentica sunt quedam excerpta vel summa illoꝝ z ille diuid p titulos z . . . p paragraphos . . . ¶ ¶ ¶

Decretum h̄t tres ptes prima h̄t . c . z . i . distinctiones . . . h̄t xxxvi causas . . . de . . . distinctiones . . . distinctiones . . . ¶

. . . digesta . . . codex . . . digestum vetus qd gtinet xxiiii libros . . . infortiatum qd gtinet xiiii libros . . . digestum nouum qd h̄t . xii . libros . . . summa libroꝝ ¶

Et nota q̄ qlibet liber h̄t . . . ff de off ptoris l barbarius . . . liber . . . nota . . . tabula alphabeti . . . leges . . . digestum . . . ff . . . infortiati . . . vocat codex q̄ gtinet xii libros . . . p paragraphos sicut digesta . . . codex . . . auct . . . sunt in codice . . . leges . . . lege . . . de epis z cle l . . . ¶

Tria . . . volumine . . . tres partes prima . . . nota institi . . . institut . . . iiii libros qui diuidu . . . p titulos z p paragraphos

. . . no p leges . . . ut inst . . . post . . . medium l . . . vocat collacōes z autentice z nonantur p paragraphos z nō p leges sūt in . . . imperatoꝝ . . . volumi . . . tres libri codicis . . .

Codex magistri iustiniani

Incipiunt tituli libri primi codicis

Quesumma trinitate fide katholica . . . epis . . . privilegiis eoꝝ . . . de nouo codice . . . de iustiniano codice confirmando . . . de emendatione iustiniani codicis . . . secunda eius parte
De epis clericis orphanotrophis brephotrophis . . . z monachis z eoꝝ privilegiis . . . p . . . de . . . rebus que ad ecclesiam pertinent
Ne sanctum baptisma iteretur
De apostatis
Nemini liceat signum salvatoris Christi humi vel in silice vel in marmore . . . sculpere aut pingere
Ne . . . infidelis . . . paganus . . . habeat seu possideat seu circumcidat
De iudeis z celicolis
De his qui ad ecclesiam confugiunt vel ibi exclamant
De his qui . . .
De legibus z constitutionibus principum z edictis
De mandatis principum
De senatus consultis
De veteri iure enucleando z auctoritate iuris prudentium qui in digestis referuntur
De iuris z facti ignorantia
De precibus imperatori offerendis z de quibus rebus supplicare liceat vel non
De libellis principi datis . . .
Ut lite pendente vel post provocationem aut diffinitivam sententiam
~~. . .~~ imperatori supplicari nulli liceat
Si contra ius vel utilitatem publicam vel per mendacium fuerit aliquid postulatum vel impetratum
De diversis rescriptis
De statuis z imaginibus
De his qui ad statuas confugiunt
De officio prefectoꝝ pretorio . . .
De officio prefectoꝝ . . .
De officio prefecti urbis
De officio magistri militum
De officio questoris
De officio magistri officioꝝ
De officio comitis sacraꝝ largitionum
De officio comitis ~~orient~~ privatoꝝ
De officio proconsulis z legati
De officio comitis orientis
De officio comitis . . .
De officio vicarii . . .

De officio pretoris
De officio rectoris provincie
De officio prefecti vigilum
De officio militarium iudicum
De officio diversorum iudicum
Ut omnes iudices tam civiles quam militares
post administrationem deposita per dies L
De officio eius qui alterius iudicis vice optinet
De assessoribus et domesticis et cancellariis iudicum
De annonis et capitis administrantium et eorum assessorum
et aliorum publicas sollicitudines gerencium vel eorum
qui in consilium constituti sunt
De contractibus iudicum vel eorum qui sunt circa eos vel
inhibendis donationibus inter eos faciendis et ne
administrationis tempore proprias edes edificent
De modo multarum que a iudicibus infliguntur
De defensoribus civitatum
De magistratibus municipalibus

Lib. II. Secundus

De officio iudicis Alexandrie
De edendo
De in ius vocando et de edendo
De pactis
De transactionibus
De errore
De postulando
De advocatis diversorum iudicum
De advocatis fisci
De causis ex quibus infamia irrogatur
De procuratoribus
Ne liceat potentioribus vel patrocinium prestare
De hiis qui potentiorum nomine titulos prediis
assignant vel eorum nomina in lite pretendunt
Et nemo privatus titulos prediis suis vel
alienis imponat vel vela regia suspen-
dat. Ut nemini liceat sine iudicis auctoritate
signa imponere rebus que sibi debentur
Ut nemo ex professoribus vel oratorum procinctu alienum
in lite prestat et de negotiis gestis
De hiis qui vi metus causa sunt
De dolo malo
De in integrum restitutione
Si tutor vel curator intervenerit
Si in quo casu tantum restitutio in integrum postulatur
Si adversus rem iudicatam
Si adversus venditionem
Si adversus venditionem pignoris
Si adversus donationem
Si adversus libertatem
Si adversus transactionem vel divisionem minor resti-
tui velit. Si adversus solutionem debitori
vel ei factam. Si adversus dotem
Si adversus debitum
Si adversus usucapionem
Si adversus fiscum
Si adversus creditorem
Si ab hereditate abstineat
Si adversus venditionem hereditate bonorum
possessore vel quod ei acquirat
In quibus in integrum restitucio non est necessaria

Etiam adversus quos restitui non possit
Si minor maiorem se dixit vel probabit
Si sepius in integrum restitutio postuletur
De hiis qui veniam etatis impetraverunt
Si maior factus ratum habuerit
Ubi et apud quem restitutio petenda sit
De reputationibus et provendis ...
De reputationibus que fiunt in iudicio in integrum
restitutionis et provenire tam restitutionis totos
De restitutione militum et eorum qui rei publice causa absunt
De temporibus in integrum restitutionis tam minorum quam proborum
que restitui possunt quam heredum eorum
Et in quibus causis maioribus in integrum restitutio
De alienatione iudicii mutandi causa facta
De receptis arbitris
De formulis et impetrationibus actionum sublatis
De iure iurando propter calumpniam dando

Liber tercius

De iudiciis
De sportulis et sumptibus in diversis iudiciis faciendis
De executoribus litium quos sibi gratia
De pedaneis iudicibus
Qui pro sua iurisdictione iudices dare possunt
Quorum appellatio ... augustorum ...
Ne quis in sua causa iudicet vel sibi ius dicat
Quando liceat persona in iudicio sive vel non
De ordine cognitionum
Ut nemo invitus agere cogatur
De litis contestatione
Ne plus petitionibus
De dilationibus
De feriis
De in ius deductione iudicum
Quando imperator pupillos vel viduas et miserabiles
tales personas cognoscat vel eos exhibeant
Ubi de criminibus agi oportet
Ubi quemadmodum qui ex eo loco ...
Ubi in rem actio exerceri debeat
Ubi de hereditate agatur vel ubi scripti heredes in possessionem
mitti postulare debent
Ubi agi debeat tamen cum publice quam privata
Ubi causa status agi debeat
Ubi quis curialis vel cohortalis vel alia condicione
conveniatur. In quibus causis maiores possessores ...
Quando liceat unicuique sine iudice se vindicare
vel non. De inofficioso testamento
De inofficiosis donationibus
De petitione hereditatis
De rei vendicatione
De usufructu
De servitutibus et aqua
De lege Aquilia
Finium regundorum
De aurea (?) hercescunde
Communi dividundo
Communia utriusque iudicii tam familie herciscunde quam communi dividundo
Finium regundorum
De precibus ...
De nocturnis actoribus
De exhibendo
De religiosis et sumptibus funerum

De excusatione senatorum ¶ Qui etate
Qui morbo ¶ Qui numero tutellarum
De tutore seu curatore qui satis non dedit
De predijs et alijs rebus minorum sine decreto non alienandis
vel obligandis ¶ Quando decreto opus non est
Si quis ignorans rem minoris sine decreto
Si maior factus alienationem factam sine decreto rata habuerit
De magistratibus conveniendis **Liber Sextus**

li. 6

De servis fugitivis et libertis mancipijs
De furtis et servo corrupto
De operis libertorum
De bonis libertorum et iure patronatus
Si in fraudem patroni alienatio facta sit
De obsequijs patrono prestandis
De liberis et eorum libertis ¶ De iure aureorum anulorum et de natalibus restituendis ¶ Qui admitti ad bonorum possessionem possunt et infra quod tempus ¶ Ut non petentibus partes petentibus adcrescant ¶ Unde bonorum possessione secundum tabulas ¶ De bonorum possessione contra tabulas liberti quas patronus et liberis eorum datur ¶ Unde liberi
Unde legitimi et unde cognati ¶ De ordine successionis
De carbonia(no) edicto ¶ Unde vir et uxor
De repudianda bonorum possessione ¶ De collationibus
De testamento militis ¶ Qui facere testamentum possunt vel non
De testamentis vel substitutionibus
De impuberibus et alijs substitutionibus
De necessarijs servis heredibus instituendis vel substituendis
De iure deliberandi vel de adeunda vel acquirenda hereditate
De repudianda vel abstinenda hereditate
Quemadmodum aperiantur vel inspiciantur
De edicto divi Adriani tollendo
Quemadmodum heredes instituendi sint vel Macedonianum
Si quis aliquem testari prohibuerit vel coegerit
De his quibus ut indignis auferuntur hereditates
De codicillis ¶ De legatis ¶ De verborum significatione
Si omissa sit causa testamenti
De indicta viduitate et lege Iulia miscella tollenda
De falsa adiecta legato vel fideicommisso
De his qui penam nomine testamento vel codicillo relinquunt
De fideicommissis ¶ Communia de legatis et fideicommissis
et ut in rem missio est tollenda ¶ De his qui sibi adscribunt
legato vel fideicommisso relinquunt
De heredibus institutis et legatis et fideicommissis liberis
De usufructu et fructibus legatorum vel fideicommissorum
Ad senatusconsultum Trebellianum
De caducis tollendis ¶ De his que ante apertas tabulas hereditatis inveniuntur
Quando dies legati et fideicommissi cedit et his similia
De bonis heredibus expilatae et expilatae hereditatis
Ab intestato venientibus
Ad senatusconsultum Tertullianum
Ad senatusconsultum Orphitianum
De suis heredibus
Communia de successionibus
De bonis maternis ¶ De bonis liberis vel proprietate et consequente
De heredibus decurionum et multis fabricensium numerariorum

Liber septimus

De vindicta libertate et apud consilium manumissione
De testamentaria manumissione
De lege Fufia Caninia tollenda
De fideicommissarijs libertatibus
De latina libertate tollenda
Pro quo quis manumissus ¶
De servo pignori dato manumisso
De servo rei publice manumittendo
De his qui a non domino manumissi
Qui manumittere non possunt et ne in fraudem creditorum manumittatur
Qui ad libertatem non possunt venire
Pro quibus causis servi accipiunt libertatem
De ingenuis manumissis
Communia de manumissionibus ¶ De libertis cum
de ea stridore tollenda
Quibus ad libertatem proclamare non licet
De ordine cognitionum
De collusione detegenda
Ne de statu defunctorum post quinquennium
De longi temporis prescriptione
Qui pro libertate et non adversus libertatem opponitur
De peculio eius qui libertatem meruit
De senatusconsulto Claudiano tollendo
De usucapione pro emptore et transactione
De usucapione pro donato de usucapione pro dote
De usucapione pro herede ¶ Communia de usucapionibus
De usucapionibus transformandis
De acquirenda possessione et retinenda
De prescriptione longi temporis x vel xx annorum
Quibus non obiicitur longi temporis prescriptio
Qui bonis non obiicitur longi temporis prescriptio
Adversus creditores ¶ De prescriptione quadraginta
Ne rei dominice vel eorum venditione ex corpore
sub moneta ¶ De prescriptione xxx vel xl annorum
De annali exceptione ¶ De prescriptionibus et temporibus
De alimonijs et paludibus et de aliis statu mutato
De sententijs preceptorum prescriptorum ¶
Quando et quis iudex sententiam proferre debet
De sententijs ex periculo recitandis
De sententijs et interlocutionibus omnium iudicum
De sententia que sine certa quantitate prolata est
De sententijs que pro eo quod interest proferuntur
Si a non competenti iudice iudicatum esse dicatur
De pena iudicis qui male iudicavit
Sententiam rescindi non posse
De fructibus et litis expensis
De re iudicata ¶ De rei iudicate executione
Si plures una sententia condempnati
Quibus res iudicata non nocet
Comminationes epistolas programmata subscriptiones auctoritatem
rei iudicate non habere ¶ Si ex falsis instrumentis et testimonijs iudicatum sit ¶ De confessis
Inter quos acta res iudicata non nocet
De relationibus ¶ De appellationibus et consultationibus
De temporibus et reparationibus appellationum seu consultationum
Nemini prohiberi non est necesse
Quorum appellationes non recipiuntur
Si pendente appellatione mors intervenerit
De his qui post appellationem iudicis non appellant
Si unus ex pluribus appellaverit
Si de momentaria possessione fuerit appellatum
Ne liceat in una eademque causa tertio provocare vel post duas sententias
De officio preceptorum roborata causa tantum
De bonis auctoritate iudicis possidendis
De privilegio fisci et de privilegio dotis
De revocandis his que in fraudem creditorum alienata sunt

Liber octavus

De interdictis. Quorum bonorum
Quorum legatorum. Unde vi
Si per vim vel alio modo absentis perturbata sit possessio
Uti possidetis. De tabulis exhibendis
De liberis exhibendis. De libero homine exhibendo
De precario et Salviano interdicto
De edificiis privatis
De operibus publicis
De ratiociniis operum publicorum et de patribus civitatis
In quibus causis pignus tacite contrahitur. De pignoribus
Si res aliena pignori data sit
Que res pignori obligari possunt
Qui potiores in pignore habeantur
De his qui in priorum locum succedunt
Si antiquior creditor pignus vendiderit
Si communis res pignori data sit
De pretorio pignore
Si in causa iudicati pignus datum sit
De partu pignoris et omni
De remissione pignoris
De distractione pignorum
Debitorem venditionem pignoris impedire non posse
Si venditio pignoris agitur
De luitione pignoris
Si unus ex pluribus debitoribus et creditoribus partem suam
debiti solverit vel acceperit
Si pignoris conventionem numeratio secuta non sit
De iure domini impetrando
De penis pignorum
De exceptionibus seu prescriptionibus. De litigiosis
De contrahenda et committenda stipulatione
De inutilibus stipulationibus
De duobus reis stipulandi vel promittendi
De fideiussoribus et mandatoribus
De novationibus et delegationibus
De solutionibus et liberationibus
De acceptilationibus. De evictionibus
Creditorem evictionem non debere
De emancipatione liberorum
De ingenuis liberis ab hostibus
De postliminio reversis et redemptis
De infantibus expositis liberis et servis
De his qui sanguinolentos nutriendos acceperint
Quae sit longa consuetudo. De donationibus inter virum et uxorem
De revocandis donationibus
De infirmandis penis celibatus

Liber nonus

De emendatione liberorum
Qui accusare non possunt
De accusationibus et inscriptionibus
De exhibendis et transmittendis reis
De custodia reorum
De privatis carceribus inhibendis
Si reus vel accusator mortuus fuerit
Si quis imperatori maledixerit
Ad legem Iuliam maiestatis
Constitutionem ... Ad legem Iuliam de adulteriis
... Si quis eam cuius tutor
fuerat corruperit
De mulieribus que se propriis servis iunxerint
Ad legem Iuliam de vi publica seu privata
De raptu honestarum virginum viduarum seu sanctimonialium
De emendatione servorum. De emendatione propinquorum
Ad legem Corneliam de sicariis
De his qui parentes vel liberos occiderint. Ad legem Pompeiam
De maleficis et mathematicis et ceteris similibus
De sepulchro violato. Ad legem Fabiam de plagiariis
Ad legem Corneliam de falsis
De his qui sibi ascribunt in testamento
De falsa moneta. De mutatione nominis
Ad legem Iuliam de ambitu. Ad legem Iuliam repetundarum
De crimine peculatus
De seditiosis et his qui plebem audent
contra publicam quietem colligere
Quando civilis actio criminali preiudicat
De crimine expilate hereditatis
De vi bonorum raptorum
De crimine stellionatus
De abigeis. De nili aggeribus non rumpendis
De his qui latrones vel aliis criminibus reos occultaverint
De requirendis reis. De questionibus. De abolitionibus
Ut intra certum tempus criminalis questio terminetur
Ad senatusconsultum Turpillianum. De calumpniatoribus
De penis. Ne sine iussu principis certis iudicibus liceat
confiscare. De bonis proscriptorum seu dampnatorum
De sententiam passis et restitutis

ff vetus

Incipit digestum vetus liber primus. De iustitia et iure. ff
De origine iuris
Et omnium magistratuum et successione prudentum
De legibus senatusque consultis et longa consuetudine
De constitutionibus principum
De his qui sui vel alieni iuris sunt
De patria potestate
De adoptionibus et emancipationibus et aliis modis quibus
potestas solvitur. De rerum divisione. De senatoribus
De officio consulis. De officio prefecti urbis
De officio prefecti augustalis. De officio presidis
De officio procuratoris Cesaris vel rationalis. De officio iuridici. ly.
Et de officio eius cui mandata est iurisdictio
Si quis ius dicenti non obtemperaverit
De in ius vocando
Si quis in ius vocatus non ierit
In ius vocati ut eant aut satisdent
Ne quis eum qui in ius vocabitur vi eximat
Qui satisdare cogantur vel iurato promittant
Si ex noxali causa agatur quemadmodum caveatur
De eo per quem factum erit quominus quis in iudicio sistat
Si quis cautionibus in iudicio sistendi causa factis
non obtemperaverit. De feriis et dilationibus et diversis temporibus
De edendo. De pactis
De transactionibus. De postulando. li. 3
De his qui notantur infamia
De procuratoribus et defensoribus
Quod cuiuscumque universitatis nomine vel contra eam agatur
De negotiis gestis. De calumpniatoribus
De in integrum restitutionibus. Quod metus causa gestum erit
De dolo malo. De minoribus xxv annis
De capite minutis
Ex quibus causis maiores xxv annis in integrum restituuntur
De alienatione iudicii mutandi causa facta

quia fide ¶ De receptis qui receperint arbitrium
nautae caupones stabularii
lv De iudiciis et ubi quisque agere possit
De inofficioso testamento ¶ De petitione hereditatis
De possessoria hereditatis petitione
lvi De rei vendicatione ¶ De publiciana in rem actione
De usufructu et quemadmodum quis utatur
De usufructu accrescendo
lvii Quando dies ususfructus legati cedat
Quibus modis ususfructus amittatur
Si ususfructus petatur vel ad alium pertinere negetur
De operis servorum ¶ De usu et habitatione
De usufructuariis quot modis caveatur
lviii De servitutibus ¶ De servitutibus urbanorum praediorum
De servitutibus praediorum ¶ Communia praediorum tam urbanorum quam rusticorum
Si servitus vendicetur vel ad alium pertinere negetur
Quemadmodum servitutes amittantur
lix Si quadrupes pauperiem fecisse dicatur
Ad legem Aquiliam ¶ De his qui effuderint vel deiecerint
lx De noxalibus actionibus ¶ Finium regundorum
Familiae herciscundae ¶ Communi dividundo
lxi Ad exhibendum ¶ De interrogationibus in iure faciendis
De quibus rebus ad eundem iudicem eatur
De servo corrupto ¶ De aleatoribus
Si mensor falsum modum dixerit
De religiosis et sumptibus funerum
De mortuo inferendo et sepulcro violato
lxii De rebus creditis si certum petatur ¶ De condictione [...]
De iureiurando sive voluntario sive necessario
De in litem iurando
De condictionibus ob turpem causam
De condictione causa data vel non secuta
De condictionibus ¶ De condictione sine causa
lxiii De condictione furtiva ¶ De condictione ex lege
De condictione triticaria ¶ De eo quod certo loco dari oportet
De constituta pecunia ¶ Commodati vel contra
De pigneraticia actione vel contra
lxiiii De exercitoria actione ¶ Ad legem Rhodiam de iactu
De institutoria actione ¶ De tributoria actione
Quod cum eo qui in aliena potestate negotium gestum esse dicitur
Ad senatusconsultum Macedonianum
lxv De peculio ¶ Quando de peculio actio annalis sit
De in rem verso ¶ Quod iussu ¶ Ad senatusconsultum Velleianum
lxvi De compensationibus ¶ Depositi vel contra
lxvii Mandati vel contra ¶ Pro socio
De contrahenda emptione et venditione
De pactis inter emptorem et venditorem et quae res venire non possunt
De in diem addictione
De lege commissoria de hereditate
De rescindenda venditione
Quando liceat ab emptione discedere
De periculo et commodo rei venditae
De servis exportandis
lxviii De actione empti et venditi ¶ Locati et conducti
De rerum permutatione ¶ De praescriptis verbis
lxix De pignoribus et hypothecis
In quibus causis pignus vel hypotheca tacite contrahitur
Et quae res pignori obligari possunt
Qui potiores in pignore habeantur

De distractione pignorum et hypothecarum
Et quibus modis pignus solvitur
lxxi De aedilicio edicto et redhibitoria actione
De evictionibus et duplae stipulatione
De exceptione rei venditae et traditae
lxxii De usuris et fructibus ¶
lxxiii De sponsalibus ¶ De ritu nuptiarum
De iure dotium ¶ De pactis dotalibus
De fundo dotali ¶ De nautico fenore
De fide instrumentorum et amissione eorum
De testibus et testationibus ¶ De iuris et facti ignorantia
lxxiiii De donationibus inter virum et uxorem ¶ De divortiis

Incipit tabula titulorum in novo digesto

De novi operis nuntiatione
De damno infecto
De aqua pluviali
De vectigalibus et publicanis commissis ¶ De donationibus
De manumissionibus ¶ De manumissis vindicta
lii De manumissionibus quae servis ad universitatem pertinentibus
imponuntur ¶ De manumissis testamento
De fideicommissariis libertatibus
De adeptione libertatis ¶ De statu liberis
Qui sine manumissione ad libertatem perveniunt
Qui et a quibus liberi non fiant
De iure aureorum anulorum ¶ De natalibus restituendis
De liberali causa quae ad libertatem proclamant
Si ingenuus quis esse dicatur
De statu defunctorum post quinque annos non quaeratur
De collusione detegenda
liii De acquirendo rerum dominio
De acquirenda vel amittenda possessione
De usurpationibus seu usucapionibus
Pro soluto ¶ Pro herede et pro possessore
Pro emptore ¶ Pro donato ¶ Pro derelicto ¶ Pro legato
Pro dote et [...] ¶ Pro suo
liiii De re iudicata et effectu sententiarum
De confessis ¶ De cessione bonorum
De rebus auctoritate iudicis possidendis
Quae in fraudem creditorum facta sunt ut restituantur
lv ¶ De interdictis seu extraordinariis actionibus
Quorum bonorum ¶ Quorum legatorum
Ne vis fiat ei qui in possessionem missus est
De tabulis exhibendis ¶ Ne quid in loco sacro fiat
De locis publicis fruendis ¶ De via publica
De fluminibus et ne quid in ripa publici fluminis fiat
Ne quid in ripa vel flumine fiat
De ripa munienda ¶ De vi et vi armata
Uti possidetis ¶ De superficiebus
De itinere actuque privato ¶ De aqua cottidiana
De rivis ¶ De fonte ¶ De cloacis
Quod vi aut clam ¶ De remissionibus ¶ De precario
De arboribus caedendis ¶ De glande legenda
De liberis hominibus exhibendis ¶ De liberis exhibendis
Utrubi ¶ De migrando ¶ De Salviano interdicto lvi
¶ De exceptionibus praescriptionibus et praeiudiciis
De exceptione rei iudicatae
De diversis temporalibus praescriptionibus
Quarum rerum actio non datur ¶ De litigiosis
lvii ¶ De solutionibus et liberationibus
De acceptilationibus ¶ De praetoriis stipulationibus

Rem pupilli vel adolescentis salvam fore
iudicatum solvi ¶ Rem ratam haberi
De privatis delictis ¶ De furtis
De actionibus et obligationibus ¶ De verborum obligationibus
De duabus obligationibus ¶ De duobus reis constituendis — li
De fideiussoribus et mandatoribus
De tigno iuncto ¶ Si quis testamento liber esse iussus fuerit
Furti adversus nautas caupones stabularios
Si familia furtum fecisse dicatur
Arborum furtim caesarum ¶ Vi bonorum raptorum — liij
De incendio ruina naufragio
De iniuriis et famosis libellis
De extraordinariis criminibus ¶ De sepulchro violato
De concussione ¶ De abigeis
De praevaricatione ¶ De receptatoribus
De furibus balneariis ¶
De effractoribus et expilatoribus
De crimine expilatae hereditatis — liiij
De crimine stellionatus ¶ De termino moto
De collegiis et illicitis corporibus
De popularibus actionibus ¶ De publicis iudiciis
De accusationibus et inscriptionibus
De custodia et exhibitione reorum iuliam
Ad legem Iuliam maiestatis
Ad l. Iuliam ¶ De adulteriis coercendis
Ad l. Iuliam de vi publica
Ad l. Iuliam de vi privata
Ad l. Corneliam de sicariis ¶ Ad l. Pompeiam de parricidiis
Ad l. Corneliam de falsis ¶
Ad l. Iuliam repetundarum
Ad l. Iuliam de annona ¶ Ad l. Iuliam peculatus
Ad l. Iuliam de ambitu
Ad l. Fabiam ¶ De plagiariis
Ad senatusconsultum Turpillianum
et de abolitionibus criminum
De requirendis absentibus damnandis
De quaestionibus ¶ De poenis ¶
De bonis damnatorum
De bonis eorum qui ante sententiam mortem sibi consciverunt
De interdictis relegatis et deportatis
De sententiam passis et restitutis ¶ De cadaveribus punitorum
De appellationibus et relationibus
A quibus appellari non licet ¶ Quis a quo appelletur
De appellationibus recipiendis vel non
De libellis dimissoriis qui apostoli dicuntur
Quae sine appellatione rescinduntur
An per alium causae appellationum reddi possunt
Si tutor vel curator magistratusve creatus appellaverit
Eum qui appellaverit in provincia defendi
Apud eum a quo appellatur aliam causam agere vel compellendum
[illegible] ag° ¶ De iure fisci ¶ De captivis et post-
liminio reversis ¶ De re militari ¶ De castrensi peculio
Ad municipalem ¶ De decurionibus et filiis eorum
De albo scribendo ¶ De muneribus et honoribus
De vacatione et excusatione munerum
De iure immunitatis ¶ De legationibus
De administratione rerum ad civitates pertinentium
De decretis ab ordine faciendis ¶ De operibus publicis
De nundinis ¶ De pollicitationibus

De variis et extraordinariis cognitionibus
De proxeneticis ¶ De verborum significationibus
De regulis iuris ¶ — Incipit lib. xxiiij
Soluto matrimonio quemadmodum dos petatur
De impensis ¶ Rerum amotarum
De agnoscendis et alendis liberis vel parentibus
De inspiciendo ventre custodiendoque partu
Si ventris nomine muliere in possessionem missa etc.
De concubinis ¶
De tutelis ¶ De testamentaria tutela ¶ De confirmando — liij
tutore vel curatore ¶ De legitimis tu. vel cu.
De tutoribus et curatoribus datis ab his qui ius dandi
non habent et qui et in quibus causis specialiter dari possunt
Qui petant tu. vel cu. et ubi petantur
De administratione tu. vel cu. ¶
Quando ex facto tutoris minores agere vel conveniri possunt
De suspectis tu. vel curatoribus ¶
De excusationibus tu. et aliis eorum — liiij
Ubi pupillus educari vel morari debeat et de alimentis
De contraria tutoria actione ¶
De eo qui pro tutore vel curatore negotium gessit
Quod falso tutore auctore gestum esse dicatur
De fideiussoribus et nominatoribus et heredibus tu. vel cu.
De magistratibus conveniendis
De rebus eorum qui sub tutela vel cura sunt sine
decreto non alienandis ¶
De furiosis tu. ¶ ¶
Qui testamentum facere possunt et quemadmodum testamenta fiant — lv
De liberis et postumis heredibus instituendis
De iniusto rupto irrito facto testamento
De his quae in testamento delentur inducuntur vel inscribuntur
De heredibus instituendis ¶ De vulgari et pupillari substitutione
De iure deliberandi ¶ De testamento militis — lvi
De adquirenda vel omittenda hereditate
Quemadmodum testamenta aperiantur inspiciantur et describantur
Si quis omissa causa testamenti ab intestato possideat
De senatusconsulto Silaniano et Claudiano
Quorum testamenta non aperiuntur
Si quis aliquem testari prohibuerit
De iure codicillorum ¶
De legatis et fideicommissis 1° lvij — lvij
De legatis et fideicommissis 2° lviij — lviij
De legatis et fideicommissis 3° lviiij — lviiij
De annuis legatis et fideicommissis lx — lx
De usu et usufructu
De servitute legata ¶ De dote praelegata
De optione legata ¶ De tritico vino vel oleo legato
De instructo legato ¶ De peculio legato
De penu legata ¶ De supellectile legata
De alimentis et cibariis legatis
De auro argento ornamentis unguentis — lxij
vestimentis et statuis legatis
De liberatione legata ¶
De adimendis et transferendis legatis vel fideicommissis
De rebus dubiis ¶ De his quae poenae causa relinquuntur
De regula Catoniana ¶ De his quae pro non scriptis
habentur ¶ De his quibus ut indignis auferuntur
De condicionibus et demonstrationibus et causis et modis eorum — lxiij
Ad l. Falcidiam

Incipit liber xxxiiii et vo(catur) tres partes le(ctura) codicis

Si omnibus licuerit post probatam legem falsa lectione
esse dicatur ¶ Institutus heredem ¶ Celsus dicit
an duob(us) lectio cedit vel fidei commissorum cum liceat
de bonorum possessione contra dolosum factum minus sinceris
esse competenti ¶ Si tabule testamenti extabunt
de bonorum possessione secundum tabulas ¶
de litteris primi secundum tabulas et bonorum possessio
de collatione bonorum ¶ De collatione dotis
de ventre in possessionem mittendo et curatoribus eorum
de coniungendis emancipatis cum liberis eorum
de carbomiano edicto ¶ De bonis pignoris
de capiendo quis minimum sit
de bonorum possessione ¶ De potestate militis
de iure patronatus ¶
de obsequiis ab aliberto liberis parentibus et
patronis prestandis
de operis libertorum ¶ De bonis libertorum
de libertis municipalium ¶ De assignatis libertis
si quid in fraudem patroni factum sit
si testamenti nulla extabunt unde liberi
unde cognati ¶ De successione edicti
de gradibus cognationum affinium et nominibus eorum
unde vir et uxor ¶ De veteranorum militum successione
in quibus non competit bonorum possessio
et ex legibus senatusconsultum bonorum possessio datur
et quis ordo in dando possessione servetur
de suis et legitimis heredibus
de senatusconsulto tertulliano et orphitiano

Tres partes codicis liber

De iure fisci ¶ De conveniendis fisci debitoribus
de iure et fide hastae fiscalis
de delatoribus et omnibus ¶ De advocatis
de fisci curia ¶ De venditione rerum fiscalium
ne fiscus rem quam vendiderat evincat
de his qui ex publicis rationibus mutuam pecuniam acceperint ¶
de poenis fiscalibus creditores preferri
de fiscalibus usuris ¶ De dividendis suis ad usus fiscales
pertinentibus ¶ De bonis vacantibus et de incorporatis
libus ¶ De latinis ¶ De bonis proscriptorum
de his qui se deferunt ¶ De liberalitate
imperiali ¶ De thesauris ¶ De annona et tributis
de indictionibus ¶ De superindicto ¶ De exactoribus
tributorum ¶ De capiendis et distrahendis pignoribus
de apochis publicis et descriptionibus curialium
de canone largitionalium ¶ Ne opera a collatoribus
exigantur ¶ De immunitate ¶ De conditis
in publicis horreis ¶ Ut nemini liceat in
emptione specierum se excusare

Tres partes codicis

De collatione senatorum vel relevatione aut
translatione senatoriorum ¶ De collatione eis
de delatoribus ¶ De tironibus et aliis eorum qui de
aliena lucrari quibus modis et fortunis
eius liberant. Si servus aut libertus ad decurionatum aspiraverit ¶ De predijs curialium seu decurionum
alienandis ¶ De his quibus quarta pars debetur
de compendia decurionum ¶ De spe debite fallacis
et municipibus decurionatum conari voluerit
de muneribus originariis
de incolis et quis domicilium habere videtur
et de his qui studiorum causa in aliena civitate degunt

de honoribus et muneribus non continuandis inter
patrem et filium et de intervallis
de muneribus patrimoniorum
quemadmodum civilia munera indicantur
de his qui sponte munera publica susceperint
de his qui pro patrie natione susceperunt
de excusatione publica muneris
de excusationibus munerum pro multitudine quibus conceduntur
de excusationibus amorum ¶ De excusationibus muneribus vel
prestationibus
item professione se excusant. De his qui numero
liberorum vel paupertate excusationem meruerunt
de professoribus et medicis ¶ De clericis
de his qui non impleverunt stipendia
sacramento soluti sunt
quibus muneribus excusantur
hi qui post impletam militiam vel advocationem
per provinciam suis vacant quomodo et tempore
his eorum ¶
ista lex generalis de conductoribus vectigalium fisci
de libertinis ¶ De infantibus et de his postulat
de his qui exilio dati vel ordine moti sunt
de his quemadmodum filius possit tenere
de petitione successionum
de mulieribus et in quo loco munera
si munia caucio facta sit
si post creationem quis decesserit
de vacatione sumptuum
de susceptoribus prepositis
de ponderatoribus et cumulatione
de auri publici prosecutoribus
de his qui in pompa publica collectionem auri non
sunt comparanda
de auro coronario
de argenti pretio quod usus auri
de collenda ministra auri collectione cessante
de metallis et metallariis seu bedarijs
de pupillis propter hereditatem
de operibus et omnibus aliis nomine eorum
de muneribus non excusandis
de iure publico impositione de mancipiis
de cancellariis et metallariis et procuratoribus
gemmarum et de monetariis et de bastagariis
nulli licere frenis et equestribus sellis et bulbis
margaritis et smaragdis et iacinthis
aptare et de artificibus palatinis
de classicis ¶ De navibus urbis rome
de pistoribus ¶ De suscriptoribus vini et arcarijs
corporatis ¶ De calligariis et de catafractariis
de mancipiis et de pradiis liberalibus urbis rome
prestantibus
de honestorum vetulis
de privilegiis urbis constantinopolitanae
de metropolitanis ¶ De canone frumentario
urbis rome
de frumento urbis constantinopolitane
de annonis civilibus ¶ De iure dicatibus valiorum

De [illegible]nontis tironibus ¶ De frumento alexandrino
De alexandria ¶ De iure rei publice
De administratione rerum publicarum
De vendendis rebus ciuitatis
De spectaculis scenicis et lenonibus
De expensis ludorum ¶ De aque ductu
De armatis ¶ De gladiatoribus penitus tollendis
De venatione ferarum ¶ De maiuma
Ut armorum usus inscio principe interdictus sit
De agricolis censitis colonis
De capitatione ciuium censibus eximenda
In quibus causis coloni censiti dominos accusare possunt
De colonis palestinis ¶ De colonis thracensibus
De colonis illiricianis ¶
Ut patrocinium suum recipiunt vicos vel rusticanos eorum
suscipere ¶
Ut rusticiani ad nullum obsequium devocentur
Ut nullus vicanus pro alienis debitis teneatur
De censibus et censitoribus et peraequatoribus et inspectoribus
De agris desertis et quando sterilia fertilibus imponuntur
De fundis limitrophis et terris et paludibus et pascuis
De pascuis publicis vel priuatis
De fundis patrimonialibus et saltuensibus et emphi-
theoticis ¶
De mancipiis patrimonialium et salinarum et ypso-
ceterorum et eorum fundorum ¶
De fugitiuis colonis patrimonialibus et emphitheotico-
rum et saltuensibus fundorum patrimonialium
emphiteoticariorum ¶
De fundis rei priuate et saltibus diuine domus
De agricolis et mancipiis dominicis et fiscalibus
De prediis tamiacis et hiis que colonicis
De diuersis prediis urbanis et rusticis ciuitatum
De agricolis et mancipiis dominicis fiscalibus
rei publice ¶
De prediis tamiacis
De conductoribus sine actoribus prediorum fiscalium augusti
Quemadmodum ciuitatum prediorum fiscalium appareant [illegible]
De collatione fundorum fiscalium
De [illegible] domica ¶ De palatiis domibusque dominicis
De possessionibus [illegible] dapnosis [illegible]
De dignitatibus ¶
De pretoribus et honore pretura et gleba collatione
abolita successione sublata
De consulibus et non spargendis
De prefectis pretorio siue urbis magistris militum
in dignitatibus exequandis
De prepositis sacri cubiculi et de omnibus cubiculariis
et de priuilegiis eorum ¶
De questoribus et magistris officiorum et comi-
tibus sacrarum largitionum rei publice
De primicerio secundo et tertio et notariis
Ut dignitatum ordo seruetur
De magistris scrinii ¶ De comitibus consistoria-
nis ¶ De illustribus comitibus et tribunis scolarum
De comitibus rei militaris ¶
De comitibus archiatris sacri palatii
De comitibus qui prouincias regunt vel regunt
De professoribus qui in urbe constantinopolitana

De silentiariis et decurionibus eorum
De domesticis et protectoribus
De prepositis labarum
De proximis sacrorum scriniorum ceterisque qui in sacris scriniis militant
De principibus agentium in rebus ¶ De curiosis
De palatinis sacrarum largitionum rerumque priua-
tarum ¶ De stratoribus
De castrensianis et ministeriis
De decanis ¶
De priuilegiis eorum qui in sacro palatio militant
De priuilegiis scolarum ¶ De castrensi omnium
palatinorum peculio ¶ De dignitate
De excellentissime dignitate qui militant per uelum
De his qui ad militiam vel dignitatem aspirant
Ut nemo duplici militia vel dignitate mili-
taria fungatur ¶
Ne negotiatores militent ¶ De re militari
De castrensi peculio militum et prefectianorum
De militari veste ¶
De erogatione militaris annone
De salgamo hospitibus prebendo
De metatis et epidemeticis ¶ De tironibus ¶ De veteranis
De filiis officialium militarium qui in bello
moriuntur ¶ De numerariis et actuariis
De cartulariis et adiutoribus scrinii et exceptoribus
sedis excelse ceterarumque iudicum quam
ciuilium quam militarium
De cursu publico et angariis et parangariis
De tractoriis et statiuis ¶ De apparitoribus prefectorum
pretorio et priuilegiis eorum
De apparitoribus proconsulis et legati
De apparitoribus comitis orientis
De cohortalibus principibus cornicularis et
primipilaris eorum ¶
De apparitoribus prefecti annone
De diuersis officiis et apparitoribus iudicum et
probatoriis ¶ De exsecutoribus et exactoribus
De lucris aduocatorum et concussionibus eorum et
apparitorum ¶ De priuilegiis

Incipiunt rubrice institutionum

De iustitia et iure ¶ De iure naturali gentium et
ciuili ¶ De iure personarum
De ingenuis ¶ De libertinis
Qui quibus ex causis manumittere non possunt
De lege fufia caninia sublata
De his qui sui vel alieni iuris sunt
De patria potestate ¶ De nuptiis
De adoptionibus ¶ Quibus modis ius patrie potestatis soluitur
De tutelis ¶ Qui dari possunt tutores
testamento ¶ De legitima agnatorum tutela
De legitima patronorum tutela
De fiduciaria tutela ¶ De capitis diminutione
De atiliano tutore vel eo qui ex lege
De auctoritate tutoris / Quibus modis tutela
finitur ¶ De curatoribus
De satisdatione tutorum vel curatorum
De excusatione tutorum ¶ De suspectis tutoribus
De rerum diuisione ¶ De rebus corporalibus et incorporalibus

De servitute rusticorum prediorum ¶ De usufructu
De usu et habitatione ¶
De usucapionibus et longi temporis prescriptionibus
De donationibus ¶ Quibus alienare licet vel non
Per quas personas nobis ius acquiritur
De testamentis ordinandis ¶ De testamento militari
Quibus non est permissum facere testamentum
De exheredatione liberorum ¶ De heredibus instituendis
De vulgari substitutione ¶ De pupillari substitutione
Quibus modis infirmantur testamenta
De inofficioso testamento ¶ De heredum qualitate
De legatis ¶ De ademptione legatorum et translatione
De lege ¶ De fideicommissariis hereditatibus Falcidie
De singulis rebus per fideicommissum relictis
De codicillis ¶ De hereditatibus que ab intestato deferuntur
De legitima agnatorum successione
De senatusconsulto Tertulliano ¶ De senatusconsulto Orphitiano
De successione cognatorum ¶ De gradibus cognationum
De libertis assignandis ¶ De bonorum possessionibus
De acquisitione per adrogationem ¶ De eo cui libertatis
causa bona addicuntur ¶ De successionibus sublatis
que fiebant per bonorum venditionem et senatusconsultum Clau-
dianum ¶ De obligationibus verborum
De duobus reis stipulandi et promittendi
De stipulatione servorum ¶
De divisione stipulationum ¶ De inutilibus stipulationibus
De fideiussoribus ¶ De litterarum obligatione
De emptione et venditione ¶ De locatione et conductione
De societate ¶ De mandato
De obligatione ex quasi contractu
Per quas personas nobis acquiritur obligatio
Quibus modis tollitur obligatio
De obligationibus que ex maleficio nascuntur ¶ De vi bonorum
raptorum ¶ De lege Aquilia ¶ De iniuria
De obligatione que ex quasi maleficio nascitur
De actionibus ¶ De noxalibus obligationibus
Quod cum eo qui in aliena potestate est negotium
gestum esse dicitur
Si quadrupes pauperiem fecisse dicatur
Per quas personas agere possumus ¶ De satis-
dationibus ¶ De perpetuis et temporalibus actionibus
Que ad heredes et in heredes transeunt
De replicationibus ¶ De interdictis ¶ De pena
temere litigantium ¶ De officio iudicis
De publicis iudiciis ¶

Incipiunt tituli autenticorum per collationes

Quo alienandis aut permutandis ¶ Ut iudices
sine quoquo suffragio fiant [illegible]
De referendariis palatii ¶
De [illegible] imperiis
Si heres legata plus valuerit
De non obligando viro volente mulieris
Ut determinatus sit numerus clericorum
De fideiussoribus et mandatoribus
De monachis ¶ Quomodo oporteat episcopos et reliquos
De lenonibus tollendis ¶ De defensoribus
civitatum ¶ De mensura ordinandorum clericorum
[illegible] ¶ De [illegible] commisse
De filiis ante dotalia instrumenta natis

De administrationibus officiis rectorum appellationibus
De nuptiis ¶ De appellationibus et intra que tempora
appellare debeant ¶ Ut nullus municipalis [illegible]
De questoribus ¶ De tabellionibus
Ut ecclesiastica immobilia [illegible]
[illegible] ¶ Ut preses non [illegible]
Sanctitas non solum in [illegible] permissione [illegible] ut
non fiant per [illegible] personis
De exhibendis et introducendis reis [illegible] ex
[illegible] ¶ Ut decreto commutationes ecclesiasticarum
rerum ¶ Ut ea que nota [illegible] Ut clerici qui
[illegible] ¶ De his qui ingrediuntur ad appellationem
Ut impune [illegible] domibus sic [illegible] non fiant
Ut defuncti seu funera eorum
Ut immobilia ante nuptias donationis
Ut sacrosancte nove constitutiones
Ut nullus fabricet oratorii domos preter voluntatem episcopi
Ut abbatissis [illegible] super ea dignitate
Ut ordinatione provinciarum ¶
Ut omnes obediant iudicibus provinciarum
Quibus modis naturales filii legitimi efficiantur
Ut hi qui administrationes [illegible]
De instrumentorum cautela ¶ De his qui ingrediuntur [illegible]
Ut non luxurientur contra naturam
Ut liberi [illegible] ancillas non [illegible]
Ut hi quos [illegible] monachos
De quaestore [illegible] prestante
[illegible] que indigentibus hospitalibus fiant
De iudicibus ubi [illegible] in [illegible]
Ut clerici apud proprios episcopos [illegible] conveniantur
[illegible] civiles ¶
De sanctissimis et Deo amabilibus [illegible]
De deposito et de [illegible] inglinorum
Quibus modis naturales efficiantur sui
De testibus ¶ De incestis et nefariis nuptiis filios
Ut sine prohibitione [illegible]
Ut exactionem instrumentorum dotis [illegible]
De administrationibus ¶ De exceptionibus
De [illegible] dotis ¶
Ut post non soluto [illegible]
Ut [illegible] cum [illegible] miles
De appellationibus ¶ De testamentis imperfectis
De restitutionibus ¶ De [illegible] dotis [illegible]
[illegible] quos [illegible] astrictos
Ut neque miles neque federatus
Ut divine iussiones [illegible]
In mediis litibus non fieri sacras formas
[illegible] appellatione [illegible] illas [illegible]
indicari qui tempore [illegible] [illegible] sunt
Ut liceat matri et avie ¶
De heredibus ab intestato venientibus
Ut sponsalia largitas
De alienatione et emphyteusi
De restauratione [illegible] commissa
Ut litigantes iurent
De ecclesiasticis titulis
Ut nulli iudicum liceat habere loci
De armis [illegible]

De brutis indicis audie 33
De modis collis 38
De raptis mulierum 26
De privilegio archiepiscopi
De sedis episcopi
De collationibus et aliis capitulis

Expliciunt tytuli auttenticarum

Incipiunt tytuli digesti novi et veteris

liber nonus

Abigeis xviii
Acceptilationibus iiii
Acquisitionibus et inspectionibus xi
Adquirenda vel amittenda hereditate xx
Adimendis vel damnis iii xli
Actione publiciana
Actione empti et venditi iii
Actionibus et obligationibus et successoribus vii
Ad exhibendum vi
Ad legem aquiliam xi
Ad legem corneliam de sicariis et veneficiis
Ad legem falcidiam xi
Ad legem iuliam maiestatis xvi
Ad legem iuliam de adulteriis xvi v
Ad legem iuliam de vi publica xvi
Ad legem iuliam de vi privata
Ad legem corneliam de sicariis xviii
Ad legem pompeiam de parricidiis xv
Ad legem iuliam de repetundis xi
Ad legem iuliam de annona xvi
Ad legem iuliam peculatus xvii
Ad legem iuliam de ambitu xvi
Ad legem fabiam de plagiariis xv
Ad legem rodiam de iactu ii xiiii
Ad legem municipalem et de incolis ii xvi
Ad senatusconsultum trebellianum ii
ad orphicianum xvi
Ad senatusconsultum macedonianum xvi xiiii
Ad senatusconsultum de senatusconsulto trebelliano
pegasiano
Ad senatusconsultum syllanianum
De abolitionibus criminum
Ad exhibendum libertatem xi
Ad senatusconsultum velleianum
Ad minoribus et usufructu legato et fideicommisso
Adoptionibus et emancipationibus et aliis modis
quibus ius patrie solvitur
Agnoscendis et alendis liberis vel parentibus
et patronis vel libertis est infra
Albo scribendo ii 12 xl alcatoribus xi v

Alienatione iudicii mutandi causa facta vi v
Alimentis et cibariis legatis est infra v
Administratione et periculo tutorum vel curatorum
qui gesserunt vel non et de agentibus vel qui
unius vel pluribus infra ii
Administratione rerum ad civitatem pertinentium 8
Annuis legatis et fideicommissis 12
Appellationibus et relegationibus ii xvi
Quibus appellare non licet xi xvi
Quando et quo appellatur xi
A quo appellandum sit et intra quae tempora xi
Appellationibus recipiendis vel non xi
Si pendente appellatione mors intervenerit xi
Apud alium esse appellandum iudici prius xv xi
Nihil innovari appellatione interposita xi
Eo nomine sine appellatione restituuntur xi
Si quis appellaverit vel prima eius desiderat xi
Si tutor vel curator vel magistratus creatus appellaverit xi
Si pars cum ago appellatur alia cum age appellet xvi xi
Aqua cottidiana et estiva illius v
Aqua pluviali arcenda xi
Arboribus quod non sua arborum non valet v
Arbore sine possessione vel...
viii et viii indebiti vel si de re dictum...
post ... cccc ... ante ... arboribus xliii
caedendis xxvi arborum furtim caesarum xxi xliiii
Assignandis libertis iiii infra xliii
Auri argenti mundi ornamentorum ... infra xi

Bonis damnatorum xl bonis eorum qui ante
sententiam morte sibi consciverunt ad liberum cor-
rupterunt xl bonis ante iudicis possidendis iiii
Bonis libertorum xi xvi
Bonorum possessionibus infra xvi
Bonorum possessione furioso infanti muto surdo caeco
competente xi xvi
Bonorum possessione contra tabulas xiiii infra xviii
Bonorum possessione petita xi xvii
Bonorum possessione xi xvii
contra tabulas
Bonorum possessione ex testamento militis xviii — si omnis ... possessio ...

Cadaveribus punitorum xxxv
Calumniatoribus iii xxxv capite minutis iiii
Captivis et postliminio reversis et de redemptione ab
hostibus xl xi
Carboniano edicto xl xxxvii infra xviii
Castrensi peculio xxxviii iii
Censibus xv
Cessione bonorum iii
Cloacis xviii
Collatione bonorum iii xxi
Collatione dotis iii infra
Collegiis et illicitis corporibus xviii xv v
Colluvione detergenda xviii xv v
Commodati vel contra vi xiiii
Commodis eorum qui rustico suo cum urbano... iii
Communi dividundo iii x
Concubinis iii infra
Condictionibus xiiii xv

Publiciana in rem actione vi. ii. v.
Pubes indicias xliiii. i. xx.
Quando appellandum sit et intra quae tempora xlix. iiii.
Quando de peculio actio annalis sit xv. ii. iiii.
Quando dies legatorum cedat vel fideicommissorum xxxvi. ii.
Quando dies ususfructus legati cedat vii. iii. v.
Quando ex facto tutoris vel curatoris minores agere
vel conveniri possunt xx.
Quando libellus principi datus
Quarum rerum actio non datur xliiii. v.
Quae instantia curatoris gesta sunt xlii. xx. iiii.
Quae sine sui appellatione rescindantur xlix. viii.
Quae res pignori vel hypothecae obligari non possunt
Quemadmodum dotes petantur xx. v.
Quemadmodum servitutes amittantur viii. vi.
Quemadmodum testamenta aperiantur inspiciantur
et describantur xxix. iii.
Quemadmodum usufructuarius caveat vii. ix.
Quaestionibus xlviii. xviii. x.
Qui et a quibus manumissi liberi non fiunt xl. ix.
Qui sine manumissione ad libertatem perveniunt xl.
Qui petant tutores et curatores et ubi petantur xxvi.
Qui potiores in pignore vel hypotheca habeantur
De his qui in priorum pignorum loco succedunt xx.
Qui satisdare cogantur vel iurato promittant
vel suae promissioni committantur ii.
Quibus ad libertatem proclamare non licet xl. xiii.
Quibus causis pignus tacite contrahitur xx. ii.
Quibus ex causis in possessionem eatur xlii. iiii.
Quibus ex causis maiores xxv annis in integrum restituuntur iv. vi.
Quibus modis pignus vel hypotheca solvitur xx. vi.
Quibus modis ususfructus vel usus amittitur vii. iiii.
Quibus non competit bonorum possessio xxxviii.
Quibus rebus adversus iudicem est ii. x.
Quis a quo appelletur xl. xlix. iii.
Quis ordo in bonorum possessionibus servetur xxxviii. v.
Quod cum eo qui in aliena potestate est negotium gestum esse dicatur xiiii.
ii. xiiii. v.
Quod falso tutore vel curatore gestum esse dicatur
xxvii. vi.
Quod iussu xv. iiii.
Quod metus causa gestum erit iiii. ii.
Quod quisque iuris in alterum statuerit ut ipse eodem
iure utatur ii. ii.
Quod vi aut clam xliiii. ii.
Quorum bonorum xliii. ii. Quod legatorum xliii. iii.
Re iudicata xlii. i. ii. iii.
Re militari xlix. xvi. ii.
Rebus auctoritate iudicis possidendis xlii. v.
Rebus dubiis xxxiiii. v.
Rebus eorum qui sub tutela vel cura sunt sine decreto non
alienandis vel supponendis xxvii. ix.
Receptatoribus xlvii. xvi.
Receptis qui arbitrium receperunt ut sententiam
dicant iiii. viii.

Regula Catoniana xxxiiii. vii.
Regulis iuris l. xvii.
Rei vindicatione vi. i.
Religiosis et sumptibus funerum et ut funus ducere
liceat xi. vii.
Rem pupilli vel adolescentis salvam fore xlvi. vi.
Remissionibus xliii. xxv.
Requirendis vel absentibus damnandis xlviii. xvii.
Rerum amotarum actione xxv. ii.
Restitutoria actione et qui licet ab emptore ... x dupli
Ripa publica munienda xliii. xv. ii.
Ritu nuptiarum xxiii. ii.
Rescindenda venditione xviii. v.
Rerum permutatione xix. iv.
Rivis et de fontibus xliii. xxi.
Sacrilegiis et desertoribus xlviii. xiii.
Salviano interdicto xliii. xxxiii. i.
Senatoribus i. ix.
Senatusconsulto Silaniano et Claudiano quorum
testamenta aperiantur xxix. v.
Siliani passim ... xlviii. xxiii.
Separationibus xlii. vi.
Sepulchro violato xlvii. xii.
Servis exportandis vel si ita mancipium
venierit ut manumittatur xviii. vii.
Servus fugitivus xi. iiii.
Servitute legata xxxiii. iii. iv. Servitutibus
Servitutibus viii. i.
Servitutibus rusticorum praediorum viii. iii. Servo corrupto xi. iii.
Servitutibus urbanorum praediorum viii. ii.
Si ager vectigalis vel emphyteuticarius petatur vi. iii.
Si a parente quis manumissus sit xxxvii. xii.
Si cui plus quam per legem Falcidiam licuerit
legatum esse dicetur xxxv. iii.
Si ex noxali causa agatur quemadmodum caveatur ii. ix.
Si familia furtum fecisse dicatur xlvii. vi.
Si ingenuus esse dicatur xl. xiv.
Si mensor falsum modum dixerit xi. vi.
Si mulieri ventris nomine in possessionem calumniae causa
missa esse dicatur xxv. vi.
Si pars hereditatis petatur v. iv.
Si pendente appellatione mors intervenerit xlix. xiii.
Si quadrupes pauperiem fecisse dicatur ix. i.
Si venditor ususfructus vel ad alium pertinere dicatur
Si tabulae testamenti extabunt xxxvii. ii.
Si tutor vel curator vel magistratus creatus appellaverit xlix.
Si ventris nomine muliere in possessionem missa eadem possessio
dolo malo ad alium translata esse dicatur xxv. vi.
Si ususfructus petatur vel ad alium pertinere
negetur vii. vi. Si quis aliquem testari prohibuerit
vel coegerit xxix. vi. Si a codicillis
Si quis testamento liber esse iussus fuerit post
mortem eius hereditatem dolo susceperit ... dicatur
Si quis cautionibus in iudicio sistendi causa
factis non obtemperaverit ii. xi.
Si quis in ius vocatus non ierit sive quis eum vocaverit
quem ex edicto non debuit
Si quis ius dicenti non obtemperaverit ii. iii.

Incipiunt tytuli Codicis

Domesticis et protectoribus xii
Donationibus lii
Donationibus ante nuptias vel propter nuptias iii
Donationibus inter virum et uxorem et a parentibus in liberos
Dotis et dotalis habitatione xvi
De donationibus causa mortis lvii
Dote cauta et non numerata xv
Dotis promissione vel nuda pollicitatione vi

Edicto divi adriani tollendo et quemadmodum
[illegible] edicto successorio xvi
Edictis privatis x. Emancipatoribus liberorum
Edictis actionibus lix. xlix
Emancipationibus iustinianiarum quod dictum est iii
Emendatione servorum [illegible] xvii
Emphiteoticis iure iii
De eo qui pro tutore negotia gessit xlii
Episcopis audientia et diversis capitulis de [illegible]
Episcopis et clericis et orphanotrophiis [illegible]
[illegible] periculis et [illegible] capitis et
[illegible] clericorum vel veteris [illegible]
[illegible] xxxi
Erogatione militaris annone xxxvii
Errore advocatorum vel libellos vel preces [illegible]
[illegible] renovatione [illegible] super supplicat
Errore calculi ii
Eo quod certo loco dari oportet [illegible]
[illegible] et commissa [illegible]
Eo qui per vim [illegible] [illegible]
[illegible] xlii
[illegible] xliii
[illegible] tutorum xix
[illegible] xxxvi
[illegible] militari annona xii
[illegible] artificum lvii
[illegible] lxii
[illegible] heredes [illegible] xlii
[illegible] lxii
[illegible] lvii
[illegible] rei iudicate lii
[illegible] lix
[illegible] actione xxii
[illegible] iii
[illegible] xl
[illegible] vel [illegible]
[illegible] vel [illegible] ii
[illegible] xii
[illegible]
[illegible] xlviii

Fabricensibus xi. xx
Falsa causa adiecta legato vel fideicommisso xlvii
Falsa moneta xxxiii
Falsa [illegible] xxxii
Famosis libellis xxxvi
[illegible] xii
[illegible] hoste [illegible] vii
Fidei commissis libertatibus iii

[illegible] tutores vel curatores lvii
[illegible] xxiii
[illegible] [illegible] xli
[illegible] militaribus [illegible] xlvii
[illegible] xxxv
[illegible] xlii
[illegible] actione [illegible] lix
Foro competenti
[illegible] et [illegible] [illegible] xl
[illegible] [illegible] politane xxiii
[illegible] alexandrino xxviii
[illegible] colonis [illegible] xii
[illegible] xiii
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] xvii
[illegible] dotali xxii
[illegible] [illegible] xliii

Generali abolitione xliii
Gladiatoribus xii
[illegible]
[illegible] lxx
[illegible] xviii
[illegible] lxii
[illegible] [illegible]
[illegible] hereditate vel actione
vendita xl
Hereditariis actionibus xii
[illegible] viii
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] lxviii
[illegible] testamentum vel codicillis [illegible] xli
[illegible] legantur sine [illegible] commissa
[illegible] xlii
[illegible] iii
[illegible] [illegible] ex
[illegible] xv
[illegible] xxxii
[illegible] manumissi sunt x
[illegible] tabulas ad
hereditates [illegible] li
[illegible] [illegible] xlii
[illegible] [illegible]
[illegible] vii. [illegible]
[illegible] pecuniam acceperint iii
[illegible] xii
[illegible] [illegible] x
[illegible] [illegible] xxxix
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] lxiii
[illegible] pro [illegible]

Pabulum imperatoris et expensis vel sumptibus urbis laceat supplere urbium xxi
Prediis curialium sine decreto non alienandis x
Prediis vel aliis rebus minorum sine decreto non alienandis vel obligandis lxxi
Prediis tamiacis et domibus municipalibus ii
Prediis tamiacis et saltibus qui ex colonis dominis libere conditionis pertineant lxvi
Prefectis pretorio sive urbis et magistris militum et dignitatibus exequendis ii
Perfectissimatus dignitate xxxii
Prepositis sacri cubiculi et omnibus cubiculariis
De privilegiis eorum iii
Partus liberorum xx . xxxiii
Prescriptione xxx vel xl annorum xxxix
Prescriptione longi temporis x vel xx annorum
Precibus et honoribus prestandis et libello collationis et palli et titulis vii
Solidorum petitione sublata vel amissio
Pretorio pignoris et ut iactationibus creditorum
Pretorio pignoris precedat xii
Primiceriis et secundiceriis et notariis viii
Primatis carceribus exhibendis ii
Primipilo lxii
Privilegiis corporum urbis rome xiiii
Privilegiis domus auguste vel rei privatae vel quorum collationum excusationem habent lxxiii
Privilegiis eorum qui in sacro palatio militant
Privilegiis scholarum xxx . xxxix
Privilegio fisci lxxiii privilegio dotis lxxxiii
Privilegio urbis constantinopolitane xvi
Probatoribus xix
Proximis sacrorum scriniorum xii
Possessoribus et mediatis lii . xxvi
Possessoribus qui in urbe constantinopolitana dicta seu constitutae perime
Paganus sive quando accipiunt liberi xii
Pedagogo xxxviii ... militant xx
Proximos proximis sacrorum scriniorum ceterisque publicis leticie

Quadriam prescriptione xxviii
Quando ... condemnandi ... xxi
Quando decreto opus non est lxxii
Quando tutores vel curatores minores agere vel convenire possunt xxxiv
Quando fiscus et privatus debitoris sui debitore exigere potest
Quando imperator vel pupillos et viduas vel miseras personas agnoscat et ne exhibeat
Quando libellos principi datos lite contestatam
Quando licet ab emptore vel venditore recedere xlii
Quando licet sine iudice unicuique iudicare vel vindicare se vel publica devotionem xxxiii
Quando pater ... tutelae ... xxxi
Quando non petentium partes petentibus adiciuntur
Quando provocare necesse non est lxx
Quando procuratores vel tutores esse desinunt lv
Quae res exportari non debeant lxiii
Quae res pignori obligari possunt et quae non ...
... pignus ... xvii
Quae res vendi non possunt et qui vel emere vel vendere vetantur xli
Quae sit longa consuetudo liii
Quae vi metus ne causa fuit
Quemadmodum testamenta aperiantur inspiciantur et describantur xxxii
Quaestionibus xli
Quaestoribus et magistris officiorum comitibus sacrarum largitionum et rei privatae vi
Qui accusare non possunt
Qui admitti ad bonorum possessionem possunt et intra quod tempus possunt xx
Qui adversus quos in integrum restitui non possunt xlii
Qui bonis cedere possunt lxxi
Qui dari tutores vel curatores possunt et qui dari non possunt xxx
Qui et adversus quos restitutio xlii
Qui aetate se excusant v
Qui intestati
Qui legitimam personam in iudiciis habent vel non ...
Qui manumittere non possunt et ne in fraudem creditorum manumittant ii
Qui militare possunt vel non et de servis ad militiam vel dignitatem appetentibus venias
Duplici militia vel dignitate et militia prohibeantur xxxii
Qui morbo se excusant x
Qui ad libertatem proclamare non possunt lxxii
Qui tutelas se excusant
Qui petant tutores vel curatores xxxi
Qui numero liberorum se excusant lxii
Qui potiores in pignore habeantur xviii
Qui propria ... iudices dari possunt iii
Qui testamentum facere possunt vel non xxii . tutelis lxii
Quibus ad dignitatem pervenire specialiter appetere
Quibus ad libertatem proclamare non licet et de his qui ad libertatem proclamare non prohibentur xvi
Quibus muneribus excusantur hi qui post impleta militia vel advocatione per provincias suis commodis vacantes morantur et de privilegiis eorum lv
Quibus ex causis maiores in integrum restituuntur ii
Quibus non obiciatur longi temporis prescriptio adversus creditorem xxxv
Quibus res iudicata non nocet lx
Quo quisque ordine conveniatur xxxv
Quod cum eo qui in aliena est potestate negotium gestum esse dicitur vel de peculio seu quod iussu xxvi
Quando tam iudex sine presentia partibus ... vel uno absente
Quando appellationes non recipiuntur lxii

Renorum bonorum iij
Renorum legatorum iij
Raptu virginum seu viduarum necnon sanctimonialium xiij
Ratiociniis operum publicorum xij
Rebus alienis non alienandis et de prohibita rerum alienatione vel ypotheca lj
Rebus creditis et iureiurando j
Receptis arbitris lvj
Re iudicata lij
Re militari xxvj
Rei venditatione xxxij
Rei uxorie actione in ex stipulatu actionem transfusa et de natura dotibus prestita xiij
Reis postulatis lxiij
Reis requirendis xl
Relationibus xlj
Religiosis et sumptibus funerum et de aliis et alleatoribus xliij
Rem alienam gerentibus non indici ob rerum suarum alienationes liij
Remissione pignoris xxvj
Repudianda bonorum possessione
Repudianda et abstinenda hereditate
Repudiis in iudicio de moribus sublato ij
Reputationibus que fiunt in iudicio restitutionis in integrum xlvij
Requirendis xl
Rerum amotarum xxj
Rerum permutatione iiij
Res inter alios acta vel iudicata aliis non nocere
Rescindenda venditione iiij et xl
Restitutione militum et eorum qui rei publice causa absuerunt lj
Revocandis his que alienata sunt in fraudem creditorum lxxv
Revocandis donationibus lvj
Sacrosanctis ecclesiis et rebus ... cap. j. ij
Salgamum hospitibus non prebendo xvj xlj
Salsando xlviij
Secundis nuptiis ix
Seditiosis et his qui audent plebem contra rem publicam colligere xxx
Senatus consulto j
Senatus consulto claudiano tollendo xxiiij
Senatus consulto trebelliano xlix
Sententia que sine certa quantitate profertur prolata est xlvj
Sententiam passis et restitutis lj
Sententiam rescindi non posse l
Sententiis adversus fiscum latis retractandis xx
Sententiis prefectorum pretorio xlij
Sententiis ex periculo recitandis xliiij
Sententiis et interlocutionibus omnium iudicum xlv
Sententiis que pro eo quod interest proferuntur xlvij
Sepulchro violato xix
Servis fugitivis et libertis mancipiis civitatum artificibus et ad diversa opera deputatis et ad rem privatam vel dominicam pertinentibus j
Servis rei publice manumittendis ix
Servo communi manumisso vij
Servo pignori dato manumisso viij
S[illegible] xxxiiij
Si adversus: rem iudicatam / venditionem / venditionem pignoris / donationem / libertatem / transactionem vel divisionem restitui velit
Solidorum functione sublata xij
Solutionibus a debitore vel ad se factam
Si adversus: dotem / delictum / ~~dote~~ usucapionem / fisci venditionem / creditorem
Si aliena res pignori data sit xvj
Si non a competenti iudice iudicatum esse dicatur xlviij
Si antiquior creditor pignus vendiderit xx
Si certum petatur ij
Si communis res pignori data sit xxj
Si constante matrimonio dos soluta sit xix
Si contra ius vel utilitatem publicam vel per mendacium quid fuerit postulatum vel impetratum l
Si contra matris voluntatem tutor datus sit xliij
Si curialis relicta civitate rus habitare maluerit xxxvij
Si de momentanea possessione fuerit appellatum lxxj
Si ex falsis allegationibus et exemplaribus actum sit lxx
Si ex pluribus tutoribus et curatoribus omnes vel unus agere pro minore vel conveniri possint xl
Si in causa iudicati pignus captum sit iij
Si in fraude patroni alienatio a libertis facta sit v
Si in communi eadem causa in integrum restitutio postuletur
Si liberalitatis imperialis socius sine herede decesserit x
Si maior factus sine decreto alienationem factam ratam habuerit lxxiiij
Si maior factus ratum habuerit xlvj
Si mancipium ita venierit ne prostituatur lvj
Si mancipium ita fuerit alienatum ut manumittatur
Si minor in minoritate permisit xlij
Si minor se dixerit vel probatus fuerit ab aliis xliij
Si nuptie ex rescripto petantur viij
Si omissa sit causa testamenti xxxix
Si pendente appellatione mors intervenerit lxvj
Si per vim vel alio modo absentis perturbata sit possessio v
Si pignoris conventionem numeratio secuta non sit xxxiiij
Si pignus pignori datum sit xxiiij
Si plures una sententia condempnati sunt vij

Si post creacionem quis decesserit lviii
Si propter inimicicias creatio facta sit lxvi
Si propter publicas pensaciones venditiones cele-
brata sint iiii
Si quacumque preditus potestate vel ad eum pertinentes
ad suppositarum iurisdictionis sue aspirare ten-
taverit nuptias vii
Si uxor gubernatoris vel ad eum pertinentes spolia
exhaurit ii
Si reus vel accusator mortuus fuerit xi
Si secundo nupserit mulier cum maritus (?) repetitionem relinquit
Si sepius in integrum restitutio postuletur xliiii
Si servus aut libertus ad dignitatem aspira-
verit xxx
Si servus exportandus veniat xi
Si servus emisse mandaverit xxxvi
Si tutor non gesserit lv
Si tutor vel curator rei publice causa abierit lxiiii
Si tutor vel curator intervenerit xxxvi
Si vendito pignore agatur xix
Si unus ex pluribus appellaverit lxviii
Si unus ex pluribus heredibus creditoris vel
debitoris parte sua solverit vel acceperit xxxv
Si ut ab hereditate se abstineat lv
Si ut omissa bonorum possessione vel ad alia
acquirat xliii
Si senatus consultum de commercio (?) xviii
Sine censu vel reliquis fundum comparari non
posse iiii xxxvi
Si quis alium testari prohibuerit vel coegerit
Si quis alterius vel sibi sub alieno nomine vel aliena
pecunia emerit li
Si quis ignorans rem minoris esse sine decreto
comparaverit xxi
Si quis imperatori maledixerit vii
Solutionibus et liberationibus xliii
Soluto matrimonio quemadmodum dos petatur xviii
Spectaculis et scenicis et lenonibus lx
Sponsalibus et arris sponsaliciis et penitentiis
[deleted]
Sportulis et sumptibus in diversis iudiciis faciendis
et executoribus litium ii
Statuis et imaginibus xxii
Stratoribus [illegible] constantinopolitane
Studiis liberalibus urbis Rome vel constantinopolitane
Sumariis et susceptoribus [illegible] ii
Suffragiis [illegible] ab intestato venientibus liii
Suis et legitimis heredibus et filia nepotibus
Summa trinitate et fide catholica et ut nemo publice
disputare audeat iii
Superindicto xviii
Superexactoribus xx
Super in [illegible] ad dies collegiis xi
Superstitum [illegible] lxxiii
Susceptoribus prepositis et archariis lxx
Suspectis tutoribus lxviii

Tabulis exhibendis lxxx vii
Tabulariis scribis logographis [illegible] vii

Temerariis actionibus
Temporibus et reparationibus appellationum et consulta-
tionum iii
Temporibus in integrum restitutionis cum minorum aliarum
et personarum restitui possint lxxx
liii Thesauris xi
Testamentaria manumissione ii
Testamentaria tutela xxxviii
Testamento militis xxi
Testamentum quemadmodum testamenta ordinentur xxxiii
Testibus xx
Tyronibus xliii
Tractatoribus et statutis l
Transactionibus iii negociatoribus ii
Tutela dimittenda et per quos tutor [illegible]
Tutoribus et curatoribus illustrium et clarissimarum
personarum
Tutore vel curatore qui non satis dederit xlii
Tutore [illegible] et dignitatibus et curatoribus

Vacatione muneris publici x xliiii
Ubi de criminibus agi oporteat
Ubi de possessione agi oporteat
Ubi fidei commissum peti oportet
Ubi quemadmodum certo loco dari promisit
Ubi in rem actio exerceri debeat
Ut nemo ad suum patrocinium suscipiat rusticanos
vel rusticanos eorum lii
Ut nullus ex vicariis pro aliorum vicariorum
debitis teneatur lv
Ut omnes iudices tam civiles quam militares post
administracionem deposita per l dies in locis
vel ubi locis [illegible] viii
Ut que desunt advocatis partium iudex
suppleat ii
Ut rusticani ad nullum obsequium devocentur liii
Uti possidetis xi vel tutores et curatores
vel in iii [illegible] [illegible] qui causa
rei publice absunt liii

Incipiunt tytuli institutionum

Acquisitione per arrogationem iii xi
Actionibus iiii vi
Adempcione legatorum ii xxi
Agnatorum liberorum xx
Adoptionibus xii
Atiliano tutore vel eo qui ex lege iulia et
titia dabitur xxi
Auctoritate tutoris xxii

Bonorum possessionibus iii x
Capitis diminutione i xvi
Consensus obligatione iii xxiii
Donationibus [illegible] curatoribus i xxiii
Divisione stipulationum iii xviii
De donacionibus que sunt causa mortis li vii
Dualibus obligationibus stipulandi vel promittendi xvi
Emptione et venditione iii xxiii
Eo cui libertatis causa bona addicuntur x

Incipiunt tytuli autenticorum

Secuntur et qui tenentur col vii con vi
N[illegible] Remissoribus et mandatoribus et solutionibus col ii con iii
filiis an totalis institucio nat. col iii con iii
Hec constitutio antiquat. priore constitutionem de
hiis qui ingrediuntur monasterium et de sponsalibus
eorum eo quo tempore ex eadem male constitutio
vibratur constitutionem possessionum et ancillarum
vendicacionis debeat col viii con vi Here-
dibus et falcidia col i con i
Heredibus ab intestato venientibus et de agna-
torum iure sublato Item hiis qui ingrediuntur ad
appellacionem et quando opposita manus possessionem fiat
collacio litis et de iudicandis dilationis
et in omni iudicio calumpnie col vi
con vi
Incestis et nephariis nupciis col ii con vi
Iniunctis donationibus in filios col ii con iii
In medio litis non fieri sacras formas aut divisores
sed secundum leges ventilari et negocia audiri
col iiii con x Iudeis hereticorum collegiis
col ix con xi Instrumentorum cautela et fide et
primo de deposito et de mutuo et de aliis contractibus
privatis quando scripturis testes et de
hiis quibus testes et instrumenti publice
conscripti et de collatione manuum per scripturas
et de opponi instrumenti habilitatibus et par-
tes litis sicubus et de non expressis titulis
et de gratiis et de inaudiendis et de
hiis qui agere sive aut indotatas
et filiis gratiis locale hec lex col vi
con vii
Iudicialiter ut ullatenus in medio iudicio eligant
aliquos iudices quod sumitur et aut appella-
tiones accipiat neque similes iudices et aut
in media lite sacre forme quod oportet iudici
non attendat iudices col vi con x
Accipiune col ii con iii Quibus modis quod
piam absque qui ad instancias iure inducat
se amovere per sacre sive mensuram col
v con ii
Lenonibus tollendis col ii con vii
Litigiosis et decima prolis abnecto de
prestandis col viii con vii
Magistratis clericorum et duratorum col iii con i
Monachis et abbatibus col i con vii
Nec sunt quos et de dote et ius mulierum et
sponsalia largitate litis primo ut sponse
sunt filiis suis ubi si ad sacras nupcias ve-
niat urbi solo mulier assistit aut corpore
prudens existentes nupcias ante dotem
aut nupcias donatio in ipsis simili-
ter suum filiis ipsorum ante scitam
agente filios alienos non ut se gratia
instituerit et inducant accione deinde in
terminum quandam et de arte promendo
non alienandis et non inmittendis cetera
rebus et mobilibus aut nuptialium apparatu col i
con i Non eligendo semper imbecilles vel res
alienandas et interdicere in nupciales donationes
et de successionibus earum et filiis sive nupcias col
iii con i Nullum recente agricole tale illis
bonum regula debeat usurpare dare col viii
iii Privilegiis dotis hereditatis mulieribus
non prestandis col viii con ii
Qualitate dotis temporibus nupciarum donatione
coniugum dotibus et aliis sponsalium privilegiis
et excipiant sunt privilegia creditoribus in
emptione milicie et de dote remanente
ad priorem et remissis data preceps filia post
et de dote collatione ipse uno monete col
v con iii
Quibus efficiuntur sui naturales et de eorum potesta-
tione ab intestato successione col iii con ii
Quibus modis filii naturales legitimi efficiuntur
et qui supra alios indices qui sub probabili con-
stitucionibus tenentur col v con i
Quod non oportet episcopos et reliquos clericos
ad ordinationem clericorum col i con vi
Raptis mulieribus que raptoribus nubunt
col ix con xv
Restituendis palliatis col ii con iii
Restis permittendi col viii con xv
Restitutione filiorum commissi et nove filie ipsius
adgnatis gradu locum habet et qui filie
nove sunt remanet col ix con vii
Restitucionibus col viii con iii
Restitucionibus et ea que post nov. nupc. post
mortem viri col iii con v
Sanctissimis episcopis et deo amabilibus et reve-
rendissimis clericis col ix
Si heredes plus legata solvunt col i constitu-
cio non solum si fideicommissariis opus sit si
in memoriam ut fide pietatis dispersa col iii col
Tabellionibus et tutela dimitti [illegible]
col iii
Ope non soluta petunt sup dote col viii con
Testibus col iii con ii
Testamentis imperfectis aput inter filios factis
et de divisionibus inter alios [illegible] facta sunt
et de eis familiis [illegible] suprascripta col viii
con iii
Tritute et [illegible] et successionibus filiorum
et nepotum naturalium ut collacionibus et distribu-
tionibus inter liberos attinentibus [illegible]
vero expensis tenentur [illegible] col
iii con iii
Usuris nauticis col ix con x
Ut illustribus et qui sup eas dignitate
quodammodo sup pecuniariis causis sed in mini-
stro constituti per procuratorem litem et causis
aut impetraverint cause litis [illegible]
[illegible] [illegible] col v con i
Ut clerici qui procedunt aliis per [illegible]
[illegible] consimilia procedentis aut re-
[illegible] volentes non [illegible] et qui

civitas etiam aliter incedat funeribus ministeris
evoluta voluit aliquos clericos instituere non
permittit eas sed per electionem sanctissimi patriarche
suscipiat Col. i. ti. vi.
Et clerici apud proprios episcopos primum conveniantur et
post hoc apud civiles iudices Col. vi.
Et in appellatione cognoscatur secundum illas leges
de iudicatione que tempore date sententie obtinebant
non secundum eas que postea promulgate sunt et declaratis
capitulis Col. viii. Con.
Ut sacre commutationes ecclesiasticarum rerum non
permutata fiant ad piissimum imperatorem et sic
non ad alias personas transferat res sed tales
fiant ad imperiale domum et ut liceat perpetue
emphiteosis agri alienationis in oratoriam
domum sacris vicibus interpositis excepta hac
maiore ecclesia ut ea in privata persona suscipiat
emphiteosis Col. v. Con. viii.
Ut defuncti seu fama eorum non in iniuriam
creditoribus et ut conpellatur non suscipiat agi
tenes absque iudicibus Col. v. Con. xvi.
Ut ordinatus sit unus clericorum sanctissime maio
ris ecclesie et aliarum sacrarum ecclesiarum Col.
Con. iii.
Ut fere nove constitutiones post insinuationem
earum post duos menses valeant per eas et
in futuro dictibus sed reliquam constitutionem sive
testamentis in reliquendis conditione aut non
faciendo vel non dicendo in heredes Col. v. C. xi.
Ut differentes iudices audire interpellationes
allegationes cogantur ab episcopis hac agere et
si cum suspicione habuit iudicem potest audiat
cum eum vel episcopo et de cancellaria aliqua
cum appetet et cum episcopo agere Col. vi. Con. x.
Ut divine missionis subscriptiones habeant gloriosissimorum
questorum Col. viii. xx. Ut ea que dotata est insinuata
sed clericis in maiore quod ecclesia dentur aliis
aut ecclesiis penitus non dantur Col. v. Con. xx.
Ut de exactione instant dotis sive propter
nuptias donationis vota magistri imponantur vel par
prima vel expori matrimonio filii et si vel si
voluerit uxor aut vir cum postea dotem
suscipit vel de vita que scripta sunt distulit
aut vir suscipe soluto matrimonio exegi
eo alia causa nuptiale donationem exposita
Col. vii. xxii.
Ut fratres filii fratris succedat patre ad instantiam
suam etiam adscendentibus testantibus et ut mu
lieres non consummata ante nuptias dona
tione non ledantur non insinuatis et cetera cum
vel si spectat imperiale lucrum eo non fraudentur
et cetera ut mulieres non sedes alibertes
dicunt sunt partes sponsa licet largitione quod
ipse sit unius filii et ut similes sint pene
utriusque servus dum sine causa nuptiali
repudium mittitur Col. ix. Con. vi.
Ut hi qui oblatas sibi literas exhibent res
iudices aut obligati sunt eis ad eorum

gubernationem provintias non accedat et credi
tores non ullomodo suscipiat cessiones adversus
eos quorum curationem agunt aut egerunt
et quod volebat agi in omni curatione in
quibus prius leges curatores prohibent et
de gubernatione pecuniarum competentium eis quorum
negotia ministrant et qui eos votandi
vel muniti et aut exercis reddi comparari
Col. vi. Con. vi.
Ut immobilia ante nuptialem donationis et
ypothecate dantur neque omnino alienentur a viro
vel consentiente uxore nisi postea facti
possit uxori et huius vale dote Col. vi.
Con. xviii.
Ut imperatoris privatis domibus preter iustitiam
non fiant Col. vi. q. xvi.
Ut liberi diverso animo non exigat amulo
et ut restituantur natalibus et celebrantur do
talium instrumentorum multiberter mulierum sua
exigere ipso iam in legitimas nuptias
fieri filios suos sed nunc mancilla sunt
et ipsam liberam esse celebrationem dotis
et nuptias legitimas et ... eo
consecrare suos Col. v. Con. xi.
Ut liceat viro et uxore et aliis parentibus post
legitimam partem liberis relicta quo voluit
residua facultate sua disponere et alia pla
capitula Col. viii. Con. xii. Ut iudices sine
missione et que videntur eis discernat et
litigantes in exordio litis iurent neque
promiserint dare iudicibus neque dispositioni
et ut quod iubentur venia dare applicentur et
non committeat semetipsos esse ipse ex
causa Col. ix. q. iiii. Ut neque iudices neque
sedatus absistent domini privati ad possessiones
aliquas Col. viii. Con. iiii. Ut sine prohi
bitione matres et debitores et creditores
tutelam gerant neque insinuationem
prohibeat ad vota Col. vii. Con. iii.
Ut non pignorationes pro aliis prohibeant et
fiant ... donationes non egeant gesta
monumentorum neque ... imperatoribus
fiet donationes indigeat Col. v. ti. ii.
Ut non luxurientur contra naturam neque iurent per
capillos aut aliquid huiusmodi blasphement
... Col. vi. Con. v. Ut omnes obediant
iudicibus provintiarum et ... et in
pecuniariis ubi negotia examinantur
nullo excepto per privilegium ut sunt ...
dominantur nisi sacra pragmatica forma
exhiberi ... Col. x. q. xxiii.
Ut ordinale ... urbane dive ...
... in angulis et ... sed
... non in ... liberant ...
fortuna Col. x. Con. xvii. Ut nullus
... agricole tenens contra ... Col.
viii. Con. iiii. Ut nulli iudici liceat
... loci ... nisi expertis causis
... missio Col. ix. c. viii.

Ut nullus fabricet oratorium domos post voluntatem episcopi et ubi deputet quis hoc et diligentia constatim fabricatur oratorium sufficiat et et episcopi nisi desint sine titulis et alie immobilium rerum ecclesiasticarum col. v. Ut sponsalia largitas specialis sit titulis tradi (?) versis capitulis col. vii con. ii

Incipiunt constituciones Frederici imperatoris

Agnatus vel filius repudiata hereditate possit paternum feudum retinere lxxvi

An apud iudicem vel dominum questio feodi tractari debeat lxxvi

Alienationem feodi paterni lxx

Apud quos vel quis contentio de feodo debeat xvi

An ille qui intersicit fratrem domini sui feodum amittat

An mutus et alius imperfectus feodum teneat lxvii

An maritus succedat uxori in beneficio xiii

Beneficio fratris tertii [illegible] sui feodi succedat xix. Beneficio feudi lxi

Capitul[um] Conradi lxxi

Capitaneus qui curiam vendidit an intelligatur beneficium vendidisse lxxix Contentione inter me et dominum de proditione feodi fratris xiii xx

Controversia inter dominum et vasallum de investitura feodi ix

Controversia inter feminam et masculum lxxiii

Clerico qui investituram facit lxxvi

Duobus fratribus a capitaneo investitis l

Eo qui sibi vel heredibus suis masculis et feminis investitam accepit xlix

Eo qui sine feodo primus facit lxxix

Episcopo et abbate vel abbatissa feodum dare non posse vi

Feodo grandie et castaldie feodo alienatione xi

Feodo marchie ducaty et comitatus xxi

Feudo sine culpa non amittendo xx

Feudo dato in vice legis commissione vexillando xxii

Feodo non habente propriam feudi naturam lxxviii

Filiis natis de matrimonio ad morganaticam contracto lxi

Forma fidelitatis xl

Fratribus novo feodo investitis xliii

Hiis qui feudum possunt dare et qualiter acquiratur et retineatur li

Quibus causis feodum amittatur lii. Investitura de re aliena facienda xvi. Investitura inter dominum et vasallum lis oritur xxiii. Investitura feodi apud pares tractanda xlviii

Investitura de marito facta xlvii. Lege corrandi lxii. Milite vasallo qui contumax est liii. Capitaneis valvassoribus xliii

Natura feodi vii

Nova fidelitatis forma xl. Natura successionis feodi lxix. Notis feodorum lxxxvii

Pace tenenda et eius violatoribus lix

De pace iuramento firmanda servanda mandanda vindicta et pena iudicibus infligenda qui eam mandatam et constitutam facere neglexerint lxxvi

Per quos fiat investitura et per quos recipiatur xxvii

Prohibita feudi alienatione per Fredericum xxxiv

Qui remoni (?) debent testes qui per esse (?) credantur li

Quomodo debeant vasallos iurare dominis fidelitatem xxiv

Qualiter dominus proprietate privetur lxxvi

Quemadmodum feudum ad aliena filia pertineat

Que sint regalia lxxxiii

Quibus modis feudum amittatur xl

Que fuit causa beneficium amittendi lvi

Quibus modis feudum constitui potest xxiii

Quis dicatur marchio dux comes capitaneus et valvassor xliii

Quid iuris sit post alienationem feudi si vasallus recuperet lxxiii

Quod precedere debet vinculum investiture xxvi

Qui successores teneant iii

Quot testes sunt necessarii ad probandam feudi ingratitudinem lxxxii

Si de feudo defuncti controversia fuerit lviii

Si de feudo vasallus ab aliquo interpellatus fuit et dominus eum defendere noluerit lviii

Si vasallus feudo dominus privatus tibi dari servitii lxiii. Successione feudi xiii

Vasallo decrepite etatis qui feudum refutavit et filii investiverunt xlvi

Vasallo milite qui arma bellica deposuit liii

Vasallo qui contra constitutionem Lotarii feudum alienavit lxix

Libri legales dividuntur:

- Digestum
- Autentica
- Instituta
- Codex
- Liber feudorum

Digestum in tres dividitur

ff. Vetus quod continet xxiiii libros
Infortiatum xiiii continet l
Novum xii continet

Expliciunt concordancie titulorum decretalium cum decretis cum aliis rubricis legum compilatus est Deo laus

[illegible]

Cum inter
Dudum
Bone memorie
Querelam
Cum monitione
Per inquisitionem
Accusatam
Causam que
Si autem
Auditis et intellectis
In causis
Cum olim
Cum dilectus
Cum in iure
Venerabilem
Cum dilectis
Bone memorie
Cum adiu
Officii tui
Illa cottidiana
Scriptum est in
Ne pro defectu
Causam que
Cumque
Nichil est
Ut preteritis
Cum post petitam
Constitutus
Ecclesia vestra
Cum in magistrum
Quamvis
Sacro sancta
Cum in veteri
Congruit
Dudum ecclesia
Ingenuus
Massana ecclesia
Ecclesia vestra
Publicato scrutinio
Si alterum electo
Hiis quibus
De translatione episcopi
Cum ex illo
Inter corporalia
Quanto
Licet in tanta
Ex auctoritate
Cum super
Ad hec quia

Nisi specialis
Ad honorem dei
Ex tuarum tenore
Cum ex
Causam nos
De renunciatione
Litteras
Litteras
Cum ad
Ex parte nostra
Super hiis
In presentia
Sane dilectus
Cum in dubiis
Ad supplicationem
Nisi cum pridem
Post translationem
Cum petenti
Veniens
Licet canon
Dilecti
De supplenda negligentia prelatorum
Statuimus
Sicut nobis
Licet magister
Litteras vestre discretionis
Dilectus filius
De temporibus ordinationum et qualitate ordinandorum
Sub diaconus
Ex tenore
Ad aures nostras
Si archiepiscopus
Nec episcopi
Cum secundum
Ex parte tua
Quod translationem
Cum in
Litteras nostras
Vel non est
Dilectus filius
Consultationi
Quesitum est
De servitutis in ordine
Ex parte tua
De ordinatis ab episcopo qui renunciavit episcopatui
Requisivit
Cum clericis
De etate et qualitate et ordine preficiendorum
Si abbates

[illegible]

Ex ratione
Inductorum
Cum te de
Cruceris
Ad aures nostras
Cum bone
A multis
Quam in duo
Cum contingat
Intelleximus
Accepimus te
Cum sis artus
Quamvis multa
De sacra unctione

Cum venisset
De sacramentis non iterandis

Pastoralis
A nobis
Presbiter aut
De filiis presbiterorum

Ut filii presbiterorum
Ad presentiam
Presentium
Conquerente
Veniens
Proposuit
Ex transmissa
Constitutus
Ex tua nobis
Quoniam
Ad extirpandas
Ad hec extra
Michael presbiter
Literas
Cum decorem
Ad abolendam
Dilectus
Nimis
Instruendi
De servis non ordinandis

Instruendi
In suorum
De famulis
Nullus
Consulit
Dilectus
De obligatis ad ratiocinia ordinandis vel non
~~De presbitero~~ Magister [illegible]
De corpore viciatis

De presbitero

Cum de tua
Ex parte
Exposuisti
Tomas
De bigamis

Ut bigami
Super eo
De bigamis
Nuper a nobis
Debitum
Quia circa
A nobis fuit
De clericis peregrinis

Tua nos
Inter quatuor
Tue fraternitati
Te nobis proponente
De officio archidiaconi

Archidiaconus
Officium nostrum
Ea que
Cum satis sit
Archidiaconus
Mandamus
Ad hec nos
Significasti
Ut nostrum
Dilectus filius
De officio archipresbiteri

Ut archipresbiter
Ministerium
Ut singule plebes
De officio primicerii

Ut primicerius
De officio sacriste

Ut sciat se sacrista
De officio custodis

Custos ecclesie
Custos solicitus
De officio vicarii

Ad audientiam nostram
Pendeas attentius
Ad hec si persona
Clericos in presbiteratu
Tua nobis
Ex parte tua fuit
De officio et potestate iudicis delegati
Quia quesitum est

Sane p a nobis
Si pro debilitate
De causis
Preterea
Quamvis
Significasti
Si quando
In literis
Consultationibus
Sane quia
Ex parte
Ex parte tua
Quoniam abbas
Super eo vero
Causam matrimonii
Causam que
Cum te
Relatum est
Gratum gerimus
Prudentiam
Cum causam
Cum super abbacia
Consuluit
Insinuante
Querenti
Super questionum
Pastoralis
Ex literis prudentie
Licet undique
Cum in iure peritus
Cum olim abbas
Cum olim magister
Coram dilecto filio
Cum B. canonicus
Cum contingat
Significantibus
Suspicionis
P. et G. per literas
Cum ingessimus
Uno delegatorum
Quoniam
De officio legati

Cum non ignores
Studuisti
Nisi specialis
Quod translationem
Licet

Dilectus
Novit
Volentes
Excommunicatis
Nemini
De officio et potestate iu. or.

Perniciosam
Si sacerdos
Cum ab ecclesiarum
Cum nos
Ex parte tua
Significavit
Quanto devocio.
Ad reprimendam
Duo simul
Quod sedes
Pastoralis
Licet
Irrefragabili
Quoniam in plerisque
In litera
Conquerente
Sit iusta
Dilectus
Grave gerimus
Eis quibus
De officio iudicis

Ex literis
Iudicis
De maioritate et obe.

Cum certum
Si quis
Regebatur
Duo principes
Illud dub
Solite
Pertinas
Inter quatuor
Quod super his
Cum in ecclesiis
Hiis que
Dilecta
Dilecto
Cum olim
Statuimus
Cum inferior
Humilis
De transactionibus

Sicut grave

Statuimus
Contingit
Constitutus
Dectero
Ex litteris
Super eo
Venerus
Preterea
Preterea
Ex parte
Depostulando

Clerici
Ex parte tua
Cum sacerdotis
De procuratoribus

Alia quidem
Querelam
Ex insinuatione
In nostra
Tua fraternitas
Cum precausa
Quamquam causis
Petitio nostra
Licet dubius
Dilectus filius
Constitutus
Auditis
Non minuite
Consulti
De sindico

Sicut studii
Rubrica De hiis quae fiunt a maiori parte capituli

Perlatum
Abbas
Adaures nostras
De audientia
Pastoris
Cum dilecti
Super eo
De in integrum restitutione

Requisivit
Cum venissent
Auditis
Ex litteris
Cum ex litteris
Exstata
Consul felicis
Constitutus
Causa restitutionis
Beneficio
De alienatione iudicii mutandi causa facta

Ex quorundam
Ex parte
De arbitris

Sane
Nonsine
Pervenit
Dilectus
Cum tempore
Ad dilectis
Cum olim
Contingit
Per tuas
Ex parte
Ex posita
Innotuit
Cum a nobis
Compromissum

Incipit liber II.
De iudiciis

De quo mult. Deo
Decernimus
Quamvis
At si clerici
Etenim
Dilecti filii
Intelleximus
Clerici
Causam que
Cum non
Quia
Cum venissent
Novit
Pastoralis
Ad examinandi
Cum deputati
Qualit.
Causam quod
Exhibita
Venerabilis
Significaverunt
Si quis
De foro competenti

Nullus
Sane
Si quis
Si clericus
Ex transmissa
Verum quia
Cum sit
Quod clericus
Licet ex suscepto
Ex tenore
Si diligenti
Cum contingat
Postulasti

Li. 2

[illegible] spoliata [illegible]
[illegible] spoliatore
seu [illegible] coram
Ex parte — [illegible] iudice potest
Conquestus — [illegible]
Dilectus filius — [illegible] defensare
Significasti
Proposuisti
Licet ratione
De libelli oblatione

Ignarus
Significantibus
Dilectus
[illegible] petitionibus
Ex litteris
Prudentiam
De litis contestatione

Olim inter
Ut lite non contestata non proceditur ad testium [illegible]

Accedens
Ad hec cum
Tue fraternitatis
Accedens
Quoniam
De iuramento calumpnie

Inherentes
Literas
In pertractandis
Imputatorum (?)
Ceterum
Cum causam
Cum causa
De dilationibus

Dilecti
Preterea
Litere
Exposuit
De feriis
Omnis dies
Licet
Capellanus
Conquestus
De ordine cognitionum

Intelleximus — [illegible]
Cum dilectus — [illegible]
Tuam
Sup
De plus petitionibus
Consilium

De causa possessionis et proprietatis

Susceptis
Adultimum (?)
Cum ecca (?)
Cum sup
Pastoralis
Cum dilectus

Cum olim
Inquisti (?)
De restitutione spoliatorum

Licet multum
Spoliatis — [illegible]
Accepta — [illegible]
Audita — spoliatus
In litteris — [illegible]
Item cum quis — [illegible]
Conquerente
Ex transmissa
Cum ad nos — [illegible]
Ex conquestione — [illegible]
Gravis
Olim
Literas — [illegible]
Ex parte — [illegible]
Cum ad sedem
Olim
Olim — [illegible]
Sepe — [illegible]
Pisanus (?) — [illegible]
De dolo et contumacia — [illegible]

Ad hec
Ex litteris
Causam
Prout
Finem
Cum dilectus
Cum olim
Veritatis
Contingit
Venerabilis
De eo qui mittitur in possessionem causa rei servande

Constitutus — [illegible]
Cum sit
Cum venisset
Ad hec
Ut lite pendente nichil innovetur

Ad memoriam
Laudabilem
Ecclesia sancte marie
Ecclesia sancte marie
Dilectus filius R.
De sequestratione possessionum et fructuum

Ad hec
Dilectus
Abbas
De confessis

Cum monasterium — [illegible]
Cum sup
Ex parte

De probationibus

Ex epistole
Sicut
Ex litteris
Proposuisti
Tertio
Quoniam
Post cessionem
In praesentia
Licet
Per tuas
Quoniam
Adversarii
Cum causam
Causam
Cum bone
Placuit

De testibus et attestationibus

Inminente domini
Quoniam aliqua nobis
In omni negotio
Quoniam
Insuper
Ex parte
Si qui
Sicut
Veniens
Causam quae
[illegible]
Super eo
Dilecto
[illegible]
Cum tu
Fraternitatis
Intimavit
Causam
Personas
[illegible]
Super eo
Licet
In litteris
Cum venissent
Series
Praeterea ad quos
Cum a nobis
De testibus
Constitutus in nostra praesentia
Praesenti auctoritate
In nostra
Tam litteris
Cum olim
Ex tenore
Significaverunt
Cum causam
Veniens
Cum

Dilecto
Significavit
Cum causam
Albericus
Cum in tua
Constitutus
Constitutus
Licet
Per tuas
Licet
Praesentata
Nuper
Venerabili
Cum clamor
Testimonium
Ultra
Nonne

De testibus cogendis

Causam
Cum super
Super eo
Pervenit
Pervenit
Licet
Praeterea
Super his
Cum G.
Dilectorum
Venerabili

De fide instrumentorum

Si scripturam
Scripta
Ex litteris
Accepimus
Contingit
Inter dilectos
Quod super his
Pastoralis
Cum dilectus
Cum Iohannes
Ex parte
Perpetuis
Imputari
Si cautio
Cum P.
Si instrumenta

De praesumptionibus

Sicut
Afferte
Ex studiis
Nullus
Nonne
Mandata
Quasdam
Quanto
[illegible]

Trina
Illud est [illegible] Cum matrimonium sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
literis
Teras
literas
Cum in
Dudum
De iureiurando

Ex administratione
Pervenit
Ego episcopus
Nullus
Debitores
Ad nostram
Si vero [illegible]
Ex rescripto [illegible]
Querelam [illegible]
Tua nos [illegible]
Cum quidam [illegible]
Sicut [illegible]
Veritatis
Verum
Veniens
Breui spatiatus
Quanto
Venientes
Ad nostram
Ad nostram
Et te
Querimonialis
Tua nos
Quemadmodum
Ego N.
Sicut nostris
Cum contingat
Sicut et I. [illegible]
Annus [illegible]
Petitio
Ex litteris
Intellecto
Mulier
Clericus iuramentum
De exceptionibus

Denique
Duobus
Cum ecclesiastice
Pastoralis
Cum inter
Cum venerabilis
Olim
Dilecti
Apostolice
Dilecti
Significavit
Exceptionem
Dispariis

Venerabilem
De prescriptionibus

Placuit
Nichil
Eorum
De quarta
Vigilanti
Ad aures
Causam
Illud
Trina
Ex transmissa
Accedentes
Cum nos
Ad audientiam
Cum nobis
Auditis
Cum ex officii
Si diligenti
Cum olim
Veniens
Quoniam
De empt. et vendic.

Sententia
Super gravamine
Non est
Ea que
De cetero
Cum aliquibus
Labor
Cum causa
Tenor
Consanguinei
Cum olim
Cum int
Causamque
Quod adeo
Sicut
Cum sup
Cum Bertold
In causis
Inter monasterium
Suborta
Cum I.
Cum te
Ad probandum
Crius
Duobus
De appellationibus

Dilecti
Inter cetera
Ad nostram
Per tuas
Cum sit
Ad hec
Si duobus

Ex ratione
Veniens
Super eo
De appellationibus
Super eo
Pervenit
Consuluit
Suggestum
Ad presentiam
Cum teneamur
Consuluit
Adhec
Questioni
Preterea
Constitutus
Proposuit
Tua fronte
Reprehensibilis
Adhec
Pervenit
Consuluit
Adhec
A priore
Tua nos
Ad aures
Ad audientiam
Accepta
Postremo
Adhec
Cum in ecta
Directe
Preterea
Secundo requis[iti]
Cum sit
Monuit
Sepe
Constitutus
Constitutus
Ex parte tua
Significavit
Significantibus
Ex insinuatione
Bone
Dilecti
Pastoralis
Sollicitudine
Dilectus
Ut nostrum
Oblate
Perpetuas
Ut debitus
Cum cessante
Cum speciali

(T[itulus] 2us) [illegible]
Ubi intentum
[illegible]
[illegible]
[illegible] augmentum
nos docent
[illegible]
[illegible]
[illegible] illa [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] debet

Cum causam
Dilecto
Nicholaus
Tua
Dilecti
Ex parte
Intimasti
Significante
Interposita
Inquisitioni
Sua prima
De peregrinantibus

Conquerente
De confirmatione utili vel inutili

Si quis
De confirmationibus
Bone
Cum dilecte
Aduram
Porrecta
Examinata
Venerabilis
Sua nobis

Incipit liber iii — *Incipit liber 3us*
De vita et honestate.
Ut laici
Clerici
Clericus
Si quis
Clericis
Monasteria
Quoniam
Cum ab
His qui
Cum decorem
Ut clericorum
A crapula
Cum
Ex litteris
De cohabitatione cle[ricorum] et mu[lierum].

Inhibendum
Si quisquam
Clericos
Sicut
Super eo
Si autem
Vestra
Tua
A nobis
Quesitum
De clericis coniugatis.

Si qui
Ea que
Diversis
Cum olim

Joseph
Ut consultationi
Expte
Relatum nobis est

Non liceat
Ex gestis
Tua nos
Relatum vbi recipienda sunt ...
Fraternitati ...
Conquerentes
Rectoris
Expte
Tenalis
Inter
Expte dilectoris
Tue fraternitatis frater et soror ... debet patronatum ... in partem
Cum decorem
Expte
Cum dilectus
Ad audientiam
Cum adesset
Clericos
De prebendis et digni.

Et nullus
Nos liceat
Ratio
Episcopus
Tua
Cum teneamur
Referente
Maioribus
Relatum
Avaritie
Si quorum
Remonatis
Adesset
Preterea
Cum non
Cum sint
Inter cetera
Cum iam dudum
Dilectus
Tue
Nisi essent
Pro illorum
Duis
Accedens
Dilecto
Vacante
Dilectus
Ex multa
Grave
Extirpande
In lateranensi
Licet
Exposuisti

Dilectus
Sup
Cum causam
Venerabilis ... [illegible]
Cum olim
De clerico egrotante vel debilitato

Cum percusso
Presbiterum
Rectoribus
Tua nos
Expte
Consultationibus
Constitutionibus

Non amplius
In certa
Ex frequentibus
Auctoritate
Ad decorem
Cum venissent
Cum adversum
De concessione prebende et ecclesie non vacantis

Tam nimiorum
Nulla
Relatum
Proposuit
Tua
Cum nostris
Post electionem
Cum super
Litteras
Expte
Constitutus
Dilectus
Ex tenore
Accedens
Postulastis
Cum dilecta
Ne sede vacante aliquid innovetur

Novit ille
Illa devotionis
Constitutus ... capituli
De his que fiunt a prelato sine

Irrita erit
Continebatur
Cura nobis
Novit
Quanto
Ea noscitur
Cum apostolica
Tua nobis
Pastoralis
Et si membra
De his que fiunt a maiori parte capituli

Cum in cunctis

[illegible]

Quesitum
Ex ore
Ex parte
Ut ecclesiastica benefi. sine diminucione conferantur
Ut nostrum
De rebus ecclesie alienandis et non
Non licet
Tam vos
Consensus
Episcopi
Nulli
Si quis
Ad aures
Ut sup
Ad audienciam
Ut possessiones
Ad nram
Cum laicis
De precariis
Precarie
De precariis
Precarium
De commodato
Cum gracia
De deposito
Bonus
Bona fides
De empcione et vendicione
Placuit
Verum
Cum dilectus
Pervenit
Ad nram
Cum terrai
Emenditon
De locato et conducto
Ex rescripto
Sua nobis
Propter
Potuit
De rerum permutacione
Si princeps
Et commutaciones
Mancipia
Commissum
Quesitum
De questionibus
Cum olim
Cum universorum
Exhibita
De feudis
Confirmacione

Ex parte
De pignoribus et aliis caucionibus
Illius
Lator
Ex presentium
Illo nos
Ex litteris
Cum contra
Significante
Cum constet
De fideiussoribus
Clericus
Pervenit
Constitutus
Quod
Cum pro.
De solucionibus
Ad hec
Si quorundam
~~Odardus~~ Odardus
Hiis qui
De donacionibus
Prudentes
Fraternitatem
Veterum
Consultacionibus
Per tuas
Cum dilecti
Pastoralis
Inter dilectos
Apostolice
Propter eius
De peculio clericorum
Investigandum
Presbiter
Ut unusquisque
Inquirendum
Si quis
De testamentis
Quorundam
Quia
Nos quidem
Indicante
Filius
Si heredes
Cum in officiis
Ad hec
Tua nos
Cum esses
Relatum
Si qui
Officii
Requisisti

Raimetus
Tua
Ramaldus
Joh(ann)es
De his
De successionibus ab intestato

Et hoc
Ad consulto
Cum dilectus
Peruenit
Placuit
Adiiciam
De sepulturis

Nos instituta
Relatum
Fraternitatem
De his
Ex parte
Cum liberum
De uxore
Certificari
Super
In nostra
Ex parte
Sacris
Absolute
Parochianos
De parochiis et alienis parochianis

Si episcopus
Ut dilectis
Nullus
Super eo
Significauit
De excessibus priuilegiis et ex(cessibus) [illegible] priuilegiatorum

Dominam
Nobis
Ex multiplici
Commissum
Peruenit
Nuntios
Cum jo.
Dilecti
Suggestum
Ex parte
Licet
Ad audientiam
Recolenda
Parochianos
Ad hec
De terris
Quamquam
Cum sit
Prohibemus
Ad apostolice

Ex parte
Non est
Ex transmissa
A nobis
Tua
Ex parte
Postulasti
Cum contingat
Cum in tua
Audiuimus
Aduersus
In aliquibus
Cum non sit
Nup(er)
Interdicimus
De regularibus et transeuntibus ad religionem

Nullus
Si quis
Ut clerici
Vidua
Joh(ann)es
Tua nos
Non est
Adiiciam
Super eo
Sane
Signum
Cum ui(ri)
Porrectum
Cum simus
Sicut
Ad apostolicam
Sicut nobis
Licet
Ramenus
Consulti
Postulasti
Ex parte
Statuimus
Religiosi
De conuersione coniugatorum

Preterea
Uerum
Quidam
Cum sis
Coniugatus
Sane
Ex publico
Uxoratus
Ex parte
Consuluit
Cum persunus
Placuit
Ad apostolicam
Ex parte

Constitutus
Veniens
Accedens
Significavit
Gaudemus
Iudeum
De conversione infidelium

Mulier
Laudabilem
Ex litteris
De voto et voti redempcione

Peregrinus
Veniens
Litteraturam
Scripture
Non est
Licet
Magne
Quod super
Ex parte
Per tuas
Postulasti
De statu monachorum et canonicorum regularium

Theodosius
Monachi
Recolentes
Cum
Quod dei
Cum ad mo.
In singulis
Ea que
De religiosis domibus ut episcopo sint subiecte

Nunc autem
Quia monasterium
Exenodochiis
Adhec
Inter quatuor
Constitutus
Cum venerabilis
Cum dilecti
Nemini
De capellis monachorum vel aliorum religiosorum

In ecclesiis
Dilectus
Ex parte
Audiencia
De iure patronatus

Relatum est
Cum
Quoniam de quibusdam
Preterea
Quod aut
Quia

Ex litteris
Illud
Querimoniam
Cum laici
Cura
Si vero
Cum sui
Ex insinuacione
Consuluit
De iure
Nullus
In singulis
Consultacionibus
Suggestum
Relatum
Tam te
Preterea
Cum aut
Nobis
Per tuas
Cum.
Cum dilectus
Pastoralis
Postulastis
Transmisse
De censibus exaccionibus et procuracionibus

Sanatio
Omnis
Venientes
Licet
Pervenit
Cum ap.
Prohibemus
Preterea
Ecclesiis
In nonam
Cum clerici
Ea que
Significavit
Ex parte
Grave
Quanto
Cum in
Ex parte
Cum olim
Olim
Cum venerabilis
Procuraciones
Super eo
Bene.
Cum app.
Cum canonicus
Auctoritate
De consecracione ecclesie vel altaris

Adhec
Tua
Quod in dubus
Cum sit
Proposuisti
Ligneis
Consuluisti
Cum sicut
Aqua
Si certa
De celebratione missarum et sacr. eucharistie et divinis officiis

Presbiter
Quidam
Consuluisti
Consilium
Exparte
Cum marthe
Ex nimia
De homine
In quadam
Volentes
Sane
Cum creatura
Referente
Perniciosus
Literas
De baptismo et eius effectu

Si quis
Maiores
Debitum
Non ut
Licet genes
~~De baptismo et eius effectu~~ De presbitero non baptizato

Si quis
Apostolica
~~Veniens~~ De custodia eukar. cris. et aliorum sacramentorum
Statuimus
Reliqui
De reliquiis et veneratione sanctorum

Audivimus
Cum ex eo
De observatione ieiuniorum

Exparte
Consilium
Explicari
De purificatione post partum

Volens
De ecclesiis edificandis

Quoniam
Cum dicat
Ad audientiam
De his
Ad audientiam
Tua nos
De immunitate eccle. cimiteriis et rerum ad ea pertinentium

Ut in domibus clericorum
Pervenit
Indicatum
Non minus
Cum certa
Inter alia
Adversus
Quia
Ecclesie
Immunitate
Ne clerici vel monachi secularibus negotiis se admisceant

Multa
Sacerdotibus
Non magno
Secundum
Clericum
Secundum
Relatum
Sicut
Sententiam
Super specula
Incipit liber iiii De sponsalibus — liber iiii

De francia
Preterea
Iuvenis
Ad audientiam
Ex
De militie
Ex litteris
Non est
Preterea
Veniens
Cum locum
Veniens
Commissum
~~De desponsatione impuberum~~

Requisivit
Cum in apostolica
In presencia
Inter
Ad id quod
Sicut ex litteris
Cum ~~~~ apud sedem apostolicam
Dilectus
Duce Fra.
Tua nos duxit
Cum in tua diocesi
Consultationi
Ex nimia
Si qui sed
~~~~ ult vir
Adolescens
~~~~

De desponsatione impuberum
Duobus cum fr. nesciunt
Puberes a pube
Litteras
Accessit
Continebatur
Ad illos
Duobus
Illos
Attestationes
Ex litteris
Duo pueri
Ad dissolvendum
De clandestina desponsatione
Si quis
Quod nobis
Cum ubi tuo
Desponsati duorum
De duobus
Accepisti
Licet
Tua
Tua duxisti
De conditionibus appositis in desponsatione
Continemus
Cumque
Ad illos
Verum
Super eo
Si creditores
Cum clericus non sit vocatus quam prius
Ex litteris
Continebatur
Consuluit
Veniens
Rursus
Insinuante
De eo qui duxit in matrimonium quam polluit per adulterium
Propositum
Significat
Super
Ex litteris
Cum haberet
Significasti
Veniens
Si quis
De coniugio leprosorum
Pervenit
Quoniam
Litteras
De coniugio servorum

Significavit
Propositum
Licet
Ad nostram
De natis ex libero ventre
Iudeorum
De cognatione spirituali
Utrum
Cum
Super eo
Martinus
Contracto
Veniens
Tua nos
Ex litteris
De cognatione legali
Si qua
De eo qui cognovit consanguineam uxoris sue
Si quis
Ad illos
Transmisse
Super eo
Discretionem
Fraternitati
Ex litteris
Veniens
Tue
Iordanus
De consanguinitate et affinitate
Ex litteris
Super eo
Quod dilectus
De infidelibus
Quod
Quia
Tua
Nondum
Ex
De frigidis et maleficiatis et impotentia coeundi
Accepisti
Quod
Ex litteris
Consultationi
Laudabilem
Fraternitatis
De matrimonio contracto contra interdictum ecclesie
Littere tue
Littere
Ex litteris
De muliere
Qui filii sint legitimi
Conquestus
Cum aut

Transmisse
Cum
Tanta
Causam
Perlatum
Quod
De ferente
Pervenit
Per tuas
Pervenerit
Ex tenore
Gaudemus
Quamvis ... accusati possint et testificari
Relatum
A nobis
Videtur
Insuper
Significavit
Cum in tua
De divorciis
Si qua
Quesivit
Porro
Significasti
Ex litteris
Illa
Quanto
Gaudemus
De eis qui
De donationibus inter virum et uxorem et de dote post divorcium restituenda
Mulieres
Significavit
De prudencia
Plerumque
Et si necesse
Nuper
Per tuas
Donatio
De secundis nupciis
Capellanum
Capitulo
Vir autem
Super illa
Cum secundum
Incipit liber quintus. De accusationibus inquisicionibus et denunciationibus
Si legitimus
Si quis
Illa
Omnipotens
Nulli
De his
Ne prelati
Accusasti
Cum P.
Ex parte
Si confiteri
Accepimus
Licet
Veniens
Super his
Qualiter
Cum dilectus
Cum oporteat
Inquisicionis
Dilectus
Ad peticionem
Dilectus
Qualiter
Sicut
Olim
Prelatorum
De calumpniatoribus
Cum fortius
Cum dilectus
De symonia et ne aliquid pro spiritualibus exigatur
Inordinando
Cum alium
Si Dominus
Accepimus
Quoniam
Sicut
Tanta
Cum pastoris
Cum in ecclesia
Cum sit
Ad hec
Cum ecclesia
Insinuatum
Nemo
Querelam
Ea que
Ex indulgencia
Et si questiones
Veniens
Ex tue
Ad aures
De symoniace
Mathens
De regularibus
Ex insinuatione
Nobis
Dilectus
Licet eis
Per tuas
Sicut
Dudum vos
Per tuas

Consuluere
Sicut
Quoniam
Audivimus
Ad apostolicam
Non debet
Jacobus
Si quis
Mandato
Ne prelati vices suas vel ecclesias
Preterea — sub annuo censu concedant
Quoniam
Quonam ceterorum
Quoniam
De magistris et ne aliquid exigatur pro licentia docendi
Quoniam
Prohibemus
Quanto
Quia
Super specula
De iudeis et sarracenis et eorum servis
Presenti
Multorum
Iudei
Quia
Iudei
Ita quorundam
Consuluit
Adhec
Sicut
Ad sicut
Dignum
Quod olim
Et si iudeos
Postulasti
In non nullis
Cum sit
Ad liberandum
Ex spiritualia
Nulla
De hereticis
Dubius
Qui alios
Firmissime
Fraternitatis
Si quis
In eos
Cum Christi
Sicut
Ad abolendam
Vergentis
Si adversus
Cum ex
Excommunicamus
Sicut
Excommunicamus
Absolvendos
De scismaticis
Quod apud
Fraternitatis
De apostatis et reiterantibus baptismum
Preterea
Ex litteris
Due fraternitati
Quosdam
Consultationi
De hiis qui filios occiderunt
Venerabilis
Intelleximus
De infantibus
De infantibus languidis
Si a patre
De homicidio voluntario
Si quis
Tu fecisti
Si presbiter
Cum in
Aliquis
Sicut dignum
Presbiterum
Continebatur
Lator
Suscepimus
De cetero
Ad audientiam
Dilectus
Ex litteris
Ex litteris
Significasti
Petrus
Dignum
Tua nos
Sicut
Postulasti
Ex contracta
Johannes
Petitio
Quidam
De torneamentis
Felicis
Ad audientiam
De clericis pugnantibus in duello
Porro
Henricus

De sagittariis

Artem illa
De adulteriis et stupro

Si duxerit
Perveniens
Cum
Maritus
Significasti
Intelleximus
Tua
De raptoribus et incendiariis et violatoribus ecclesiarum

De illis
Super eo
Ex tenore
In archiepiscopatu
In litteris
Cum causa
Accedens
De furtis

Si quis cum furatur
Fures
Si quis
Si quis ad furem
Ex litteris
De usuris

Plures
Si quis usuram
Quia in omnibus
Super eo
Cum tua
In civitate
Preterea
Conquestus
Quia nos
Consuluit
Si quis usura
Post miserabilem
Tuas
Frustra
Cum in diocesi
Salubriter
Michael
Si quis navanti
Naviganti
De crimine falsi.

Falsidicus
Super eo
Ad audientiam
Dum sepe
Licet
Quia gravi
Ad falsariorum
Accedens
Ex tenore

De sortilegiis

In tabulis
Ex tuarum
Ex parte
De collusione

Scripta
Crimina
Audivimus
Inventum
De delicto puerorum

Pueris
Referente
De clerico venatore

Episcopum
Omnibus
De clerico percussore

Si quis
Preterea
Presentium
Continentia
De maledicis

Innotuit
Statuimus
De clerico excommunicato, deposito vel interdicto ministrante

Si quis ar.
Si quis presbiter
Clerici
Latores
Illud
Fraternitati
Postulastis
Proposuit
Apostolice
Si celebrat
De non ordinato
Si quis
Ex litteris
De clerico per saltum promoto.

Tue
De eo qui furtive ordinem suscepit

Veniens
Cum te
Innotuit
De excessibus prelatorum

Perveniens
Adhec
Ad aures
Clerici
Sane
Illud
Cura
Sicut
Si quis usura

Ex litteris
Int(er) dilectos
Accedentibus
Dilectus
Dilecta
Grave
Nimis
Nimis
Cauta
De non o(per)is nunciatio(n)e
Intelleximus
Cum olim
Significantibus
Si qui
De privilegiis et excessibus p(r)ivilegiator(um)
Episcopalia
Sicut
Cum ex
Dilectus
Dilectus
Adhec
Si de terra
Porro
Accepimus
Pane
Patentibus
Quam
Cum olim
Accedentibus
Cum capella Ex parte
Ex parte
Pastoralis
Petistis
Quoniam
Cum ca.
Quod
Ex parte
Sup(er)
Quia
In his
Quidam
Quidam
Consultationi
De purgatione canonica.
Johannes
Si quis
Animales
Nos in(ter)
Cum p.
Ex tuarum
Constitutus
Int(er)
Cum dilectus
Cum in
De testibus
Accedens
Cum dilectus
Accepimus
De purgatione vulgari
Cura
Significantibus
Dilectus
De iniuriis et d(a)m(n)o dato
Si iniuriati
Si quis
Si bos
Si lex(er)it
Si egressus
Si quis
Olim
In nra
Si culpa
De penis
Ea que
Presbiteri
Licet
Calumpniam
Quod in dubiis
Due distinctiones
Constitutus
Sup(er) his
Quam
Adimes
Dilectus
In quibusdam
Graven
Manifesta
De penitentiis et remissionibus
Omni p(re)sbitero
Quod aut(em)
Quod quidam
Licet
Questionem
Hii qui
Officii
Nova
Quod
Omnis
Cum in fir.
Cum ex eo.
Nostro
Ne p(ro) dilectione
De sententia excommunicationis
Sup(er) eo
Monachi
Qui
Si vero
Mulieres
Porro

Nulli
Parrochianos
Extenuere
Decetero
Adhec
Ea noscitur
Cum ab
Cum desiderës
Bernens
Pervenit
Significavit
Tua
Ad eminenciam
A nobis
Conquesti
Perpendimus
Immunitatis
In audiencia
Quod dilectis
Cum pro ea
A nobis
Nup
Quod indu-
In talia
Et illorum
Sanctimonialibus
Sinere
Et fame
Contingit
Relatum
Clericis
Sicut
Pertuas
Si aliquando
Officii
Responso
Inquisicioni
Contingit
In presencia
Quante
Presumpcionis
Sacris
Nouerit
Canonica
Super eo
Venerabilis
Cum voluptate
Si concubine
Duobus
Permittimus
Quamvis
Si quando
Pueris
De verborum significacione

Immunitate
Nam et reges
Nam et ego
Quod
Joseph
Intelligencia
Nichil
Preterea
Quamvis
Foris
Pactum
Sub dictu
Causa
Quesiuit
In hijs
Olim
Cum in partibus
Cum clerici
Querenti
Quod
Venerabilis
Ex parte
Cum olim
Abbate
Super quibusdam
Nominus
Dilecto
Ex litteris
Ex parte
Ex parte
Tua nobis
Transmisse
De regulis iuris

Omnis res
Estote
Cum scandalisauit
Quod non est
Quod
Cum in contemplacione
Quod in
Cum exstimare
Deflebat
Quamvis
Indignum

Institutionum

li° p° De adopcionibus
li° p° De Atiliano tutore
li° p° De auctoritate tutorum
De ademptione legatorum
De assignacione libertorum
De assignacione parogacionem

ff. veteris

De adopcionibus
De alienatione iudicij mutandi causa facta
De arbitris et hijs qui arbitrium receperunt
Ad legem aquiliam
De exhibendum
De aleatoribus
Ad legem rodiam de iactu
Ad senatus consultum macedonianum
Ad senatus consultum velleianum
De actionibus empti et venditi

Codicis

De apostatis
De assessoribus et domesticis
De annonis et capitulis
De advocatis diversorum iudiciorum
De advocatis fisci
De advocatis diversorum iudicum
De alienatione iudicij mutandi causa facta
Ad exhibendum
De actionibus et obligationibus
De an servus ex suo facto
De actionibus hereditarijs
Ad senatus consultum macedonianum
De actionibus empti et venditi
Ad senatus consultum velleianum
De alendis liberis
De administratione tutorum
De alimentis pupillo prestandis
De arbitrio tutele
De auctoritate prestanda
De auctoritate tutore vel cura dando
Ad legem faladiam
Ad senatus consultum trebellianum
Ad senatus consultum tertulianum
Ad senatus consultum orficianum
De assertione tollenda
De acquirenda et retinenda possessione
Adversus creditorem
De annali exceptione
De aluvionibus et palludibus
De appellacionibus et consultacionibus
De acceptilacionibus
De adopcionibus
De actoribus et inscriptoribus
Ad legem iuliam maiestatis
Ad legem iuliam de adulterijs
Ad legem iuliam de vi publica vel privata
Ad legem corneliam de sicarijs
Ad legem flaviam de plagiarijs
Ad legem iustiniam
Ad legem corneliam de falsis
Ad legem iuliam de ambitu
Ad legem iuliam repetundarum
Ad senatus consultum turpillianum
De abigeis abolicionibus
De aggeribus nullum non rumpendis

Inforciati

De agnoscendis liberis
De administratione et periculo tutorum
De auctoritate et consensu tutorum
De acquirenda vel admittenda
De annuis legatis et fidei
De alimentis et cibarijs legatorum
De auro et argento legato
De adimendis et transferendis legatis
Ad legem faladiam
Ad senatus consultum trebellianum
De assignandis libertis
Ad senatus consultum trebellianum

ff. novi

De aqua pluvia arcenda
De ademptione libertatis
De acquirendo rerum dominio
De acquirenda vel admittenda possessione
De aqua cottidiana et estiva
De arboribus cedendis
De actionibus et obligationibus
De acceptilacionibus
De accusacionibus et inscriptoribus
Arborum furtim cesarum ambigeis
Ad legem iuliam maiestatis
Ad legem iuliam de adulterijs
Ad legem iuliam de vi publica vel privata
Ad legem iuliam de vi privata
Ad legem corneliam de sicarijs
Ad legem pompeyam de parricidis
Ad legem corneliam de falsis
Ad legem iuliam repetundarum
Ad legem iuliam de annona
Ad legem iuliam peculatus
Ad legem iuliam de ambitu
Ad legem flaviam de plagiarijs
Ad senatus consultum turpillianum
De appellacionibus et relacionibus
A quibus appellare non licet
De appellacionibus recipiendis
De appellacionibus recipiendis
De apud eum a quo appellatur
De albo scribendo
De administratione rerum civitatibus pertinencium

Trium librorum codicis

De annonis et tributis
De apocis publicis
De athletis
De auri publici prosecutoribus

Auro coronario
argenti precio q[uod] thesauris
annonis civilibus
alexandrine privatibus
administratione publicarum rerum
aque ductu
agricolis et censitis colonis
armorum usu
agricolis et mancipiis
agentibus in rebus
apparitoribus
apparitoribus
apparitoribus magistrorum militum
apparitoribus proconsulis et legati
apparitoribus comitis et orientalis
apparitoribus prefecti armorum
Autenticorum

Administrandis officiis
appellationibus et intra quod tempora app.
a quibus oportet causam dicere
agnatis
administrationibus
appellationibus
alienationibus et officiis ephitecos
Institutionum

Bonorum possessionibus
Inforciati

Bonorum poss.
Bonorum poss. furiosi
Bonorum poss. contra tabulas
Bonorum poss. secundum tabulas
Bonorum poss. ex testamento
Bonis libertorum
ff. Novi

Bonis auctoritate iudicis possidendis
Bonis dampnatorum
Bonis eorum qui mortem sibi consciverunt
Codicis

Bonis libertorum
Bonorum poss. secundum tabulas
Bonorum poss. contra tabu. liberti
Bonis maternis
Bonis que liberis
Bonis auctoritate iudicis possidendis
Bonis proscriptionis seu dampnator.
Bonis eorum qui mortem sibi consciverunt
Trium librorum Codicis

Bonis
Institutionum

Capitis diminutione
Curatoribus
Codicillis
ff. veteris

Constitutionum principum
Calumpniatoribus
Capite minutis
Communia prediorum
Communi dividundo

Condictione causa data
Condictione ob turpem causam
Condictione indebiti
Condictione sine causa
Condictione furtiva
Condictione ex lege
Condictione triticaria
Constituta pecunia
Comodati
Compensationibus
Contrahenda empt. et vendi.
Inforciati

Concubinis
Confirmando tutore vel curatore
Contraria tutele actione
Curatoris furiosi
Condicionibus institutionum
Condicionibus et demonstrationibus
Contra tutelas
Collatione bonorum
Collatione dotis
Coniungendis cum emancipato
Carboniano edicto
Codicillis
Codicis

Contractibus iudicum
Communi dividundo
Communia utriusque iudicii
Conpertibus cum eorum litis
Condictione indebiti
Co. ob causam datorum
Condictione ob turpem causam
Condictione sine causa
Condictione furtiva
Condictione ex lege
Constituta pecunia
Comodati
Compensationibus
Contrahenda empt. et ven.
Communium rerum alienatione
Commerciis et mercatoribus
Concubinis
Confirmando tutore
Contrario iudicio
Curatore furiosi et prodigi
Carboniano edicto
Collationibus
Codicillis
Communia de legatis et fidei comiss.
Condicionibus insertis
Caducis tollendis
Communia de successionibus
Communia de manumissionibus
Collisione detegenda
Communia de usucapionibus
Confitentibus confess.
Confessis
Committenda et exigenda stipulatione
Creditori cavere non debere

Crimen peculatus
Crimen sacrilegii
Crimine expilate hereditatis
Crimine stellionatus
Calumpniatoribus
ff novi
Collusione detegenda
Confessis
Confessione bonorum
Curatore bonis dando
Collectis
Corruptionibus
De condictione
Crimine expilate hereditatis
Crimine stellionatus
Collegiis illicitis
Custodie et exhibitione reorum
Cadaveribus
Captivis et postliminio reversis
Castrensi peculio
Censibus
Codicis librorum tercii
Conveniendis fisci debitoribus
Capiendis et distrahendis pignoribus
Canone largicionalium tributorum
Codicis in publicis operibus
Collacione donatorum
Collacione heris
Capsibus
Curialibus rome
Collegiis et corporatis et numulariis
Canone frumentario urbis rome
Capitacione civibus exhibenda
Colonis palestinis
Colonis ubacianis
Censibus censitoribus et apparitoribus
Collacione fundorum
Condicionibus et pavaciombus
Collacione fundorum fiscalium
Cupressis exciso
Capsulis et non exigendis ab his peccatoribus
Comitibus consistorianis
Comitibus rei militaris
Comitibus et archiatris sacri palacii
Comitibus qui provincias regunt
Curiosis et stacionariis
Castrensianis et ministerianis
Castrensi omnium palacinorum peculio
Castrensi peculio militari
Collacione veterum
Comitatu
Cursu publico
Comitacibus et principibus
Autenticorum
Consulibus
Constitutio qui ex pacto
Constitutio de dignitatibus
Consanguineis

Con de appellacione cognoscit
Collatoribus
Institucionum
Donacionibus
Duobus reis stipulandi
Divisione stipulacionum
ff veteris
Divisione rerum et qualitate
Dolo malo
Deposita vel contra
Distractione pignoris
Donacionibus inter vir et uxor
Divorciis et repudiis
Infortiati
Dote prelegata
Codicis
Diversis rescriptis
Defensoribus civitatum
Dolo malo
Dilatoribus
Deposita
Donacionibus ante nupcias
Dotis promissione
Dote [illegible] tanta non numerata
Donacionibus inter vir et uxor
Divortio facto apud quem
Diversi tutela
Distractione pignorum
Duobus reis stipulandi
Donacionibus que sub modo
Donacionibus causa mortis
Debitorum vendit
ff novi
Dampno infecto
Donacionibus
Donacionibus causa mortis
Diversis et temporalibus
Doli mali et metus excepcione
Duobus reis debendi
Decurionibus et filiis eorum
Divorciis ab ordine faciendis
Codicis librorum tercii
Delacionibus
Decurionibus
Decurionibus
Decretis decurionum
Debitoribus civitatum
Diversis prediis
Dignitatibus
Domesticis
Decanis
Depredacionibus
Diversis officiis
Autenticorum
Defensionibus
Deposito
Duobus reis stipulandi

Institucionum
Excusacionibus tutorum
Ex heredítatis liberorum
Eo cui libertatis causa
Empcione et vendicione
Exactionibus
ff veteris
Eo per quem factum est
Edendo
Ex quibus causis maiores
Eo quod certo loco
Exercitoria actione
Edilicio edicto
Evictionibus
Excepcione rei vendite et tradite
Codicis
Emendatis
Episcopis et clericis
Episcopali audiencia
Edendo
Errore calculi
Errore advocatorum
Ex quibus causis maiores
Eciam per procuratorem
Ex delictis defunctoribus
Exercitoria actione
Ex delictis actionibus
Emphiteotico iure
Eo qui pro tutore
Excusacionibus et temporibus earum
Excusacionibus veteranorum
Edicto successorio
Edicto divi Adriani
Execucione rei iudicate
Edificiis privatis
Eum ob apographaciam
Excepcionibus et prescripcionibus
Evictionibus
Emancipacionibus
Exhibendis et transmittendis
Emendacione servorum
Emendacione propinquorum
ff novi
Excusacionibus
Excepcione doli mali
Excepcione rei iudicate
Extra ordinariis criminibus
Expilacionibus et expilacionibus
Eum qui appellavit in provincia
Trium librorum codicis
Exactionibus tributorum
Excusacionibus muncrum
Ex quibus minoribus
Excusacionibus artificum
Expensis ludorum
Equestra dignitate
Erogatis militarium
Exactione et translatis
Autenticorum
Ecclesiasticarum rerum mobilium
Exhibendis reis introducendis
Execucione instantis dotis
Executoribus
Ex quantitate dotis
Ecclesiasticis titulis
Institucionum
Fiduciaria tutela
Fidei commissaria hereditate
Fideicommissionibus
ff veteri
Feriis et dilacionibus
Fidei commissaria hereditatis peticione
Finium regundorum
Familie herciscunde
Fugitivis servis
Fide instrumentorum
Fundo dotali
Codicis
Filio fa. minore
Fideicommissoribus minorum
Formulis et impetracionibus
Feriis
Familie herciscunde
Finium regundorum
Fide instrumentorum
Fundo dotali
Fideicommissoribus tutorum sive curatorum
Fugitivis servis
Furtis et servo corrupto
Pacta adiecta legatis et fidei commissis
Fidei commissis
Fidei commissariis libertatibus
Fructibus et litis expensis
Fideicommissoribus et mandatoribus
Falsa moneta
Famosis libellis
Inforciati
Fideicommissoribus et nominatoribus
Fundo instructo et instrumento legatis
ff novi
Fidei commissariis libertatibus
Fluminibus etc.
Fideicommissoribus et mandatoribus
Furtis
Furti adversus nautas
Furibus balneariis
Trium librorum codicis
Fide instrumentorum
Fiscalibus usuris
Filiis familias
Fabricensibus

Frumento urbis
Frumento allexandrino
Feudis l.
Feudis patrimonialibus
Fugitivis colonis
Feudis rei private
Autenticorum

Fideiussoribus et mandatoribus
Filius ante dotal.
Fide instrumentorum
Institucionum

Gradibus cognatorum
Codicis

Generabili ambolicione
Inforciati

Gradibus cognatorum
ff novi

Glande legenda
Trium librorum codicis

Gladiatoribus
Grege dominico
Institucionum

Hiis qui sui vel alieni iuris
Heredibus instituendis
Heredibus qualitate et differencia
Hereditatibus ab intestato
Hiis per quos agere possimus
ff veteris

Hiis qui sui vel alieni iuris
Hiis qui notantur infamia
Hiis qui deiecerunt
Hereditate et actione vendita
Codicis

Hereticis et manicheis
Hiis qui ad ecclesias fugiunt
Hiis qui a ecclesiis manumittuntur
Hiis qui ad statuas confugiunt
Hiis qui potenciorum nomine
Hiis qui metus causa gesta sunt
Hiis qui veniam etatis impetraverunt
Hereditate vel actione vendita
Hereditariis actionibus
Heredibus tutorum
Heredibus instituendis
Hiis quibus ut indignis
Hiis que pene nomine
Hiis qui sibi ascribunt legatorum
Hiis qui ante apertas tabulas
Heredibus decurionum
Hiis qui a non domino manumittuntur
Hiis qui precio vendita sunt
Hiis qui pro alieno loco.
Hiis qui parentes vel filios
Hiis qui debent
Hiis qui latrones
Inforciati

Hiis que in testamento delentur
Heredibus instituendis
Hiis que pene causa relinquuntur
Hiis que pro non scriptis habentur
Hiis quibus ut indignis
Trium librorum codicis

Hiis qui ex publicis racionibus
Hiis qui deferunt
Honoribus et muneribus
Hiis qui sponte
Hiis qui a principe
Hiis qui de numero librorum
Hiis qui implentur suscipiendis
Hiis qui in exilium
Hiis qui ex publica collacione
Honoratorum vexillis
Hiis que ex officio
Autenticorum

Heredibus et falcidia
Hiis qui ingrediuntur
Hec constitucio interpretatur
Hec constitucio innovat
Hereditatibus ab intestato
Institucionum

Iusticia et iure
Iure naturali gencium et civili
Iure personarum
Ingenuis
Inofficioso testamento
Inutilibus stipulacionibus
Iniuriis
Interdictis
ff veteris

Iusticia et iure
Iurisdictione omnium iudicum.
In ius vocando
In ius vocati
In integrum restitucione
Iudiciis
Inofficioso testamento
Interrogacionibus
Iure iurando
In litem iurando
Institoria actione
In rem verso
Iudicio actione
In quibus causis pignus
Iuris et facti ignorancia
Iure dotium

Codicis

Iustiniano codice confirmando
Iudicibus et ...colis
Iuris et facti ignorantia
In ius vocando
In integrum restitutione minorum
In quibus causis in integrum restitutio
In ius iurando propter calumpniam dando
Iudiciis
Iurisdictione omnium iudicum
In quibus causis militantibus
Inofficiosis dotibus
Inofficioso testamento
Inofficiosis donationibus
Iure emphiteotico
Incestis nuptiis et inutilibus
Interdicto matrimonio inter tutorem
Iure dotium
In litem dando tutore
In litem iurando
Iure anulorum aureorum
Institutionibus et substitutionibus
Impuberum et aliis substitutionibus
Iure deliberandi
Indicta viduitate tollenda
Ingenuis et manumissis
In quibus causis cessat longi
Interdictis
In quibus causis pignus
Iure dominii impetrando
Inutilibus stipulationibus
Ingratis liberis
Infantibus expositis
Infirmandis penis
Iure liberorum
Iniuriis
Infortiati
In expensis
Iniusto rupto et irrito testamento
Iure delibandi
Iure codicillorum
Iure patronatus
ff. novi
Iure anulorum aureorum
Interdictis seu quod ordinam.
Itinere actuque privato
Iudicatum solvi
Incendio ruina naufragio
Iniuriis et famosis libellis
Interdictis et relegatis
Iure fisci.
Iure immunitatis
b Iure fisci.
a Trium librorum codicis
Indictionibus
Immunitate nemini concedenda
Irreponenda ... prescriptione

Incolis et ubi domicilium
Infamibus
Iure rei publice
In quibus causis coloniis
Ius iurandum quod preatur
Incestis et inutilibus nuptiis
Iure iurando
Instrumentorum fide
Indicibus
Insinuandis donationibus
Interdicto litis
Interdictis collegiis
Institutionum

Libertinis
Lege fusia canina
Legitima agnatorum tutela
Legitima patronorum tutela
Legitima parentum tutela
Legatis
Lege falcidia
Legitima agnatorum successione
Liberarum obligationibus
Locatione et conductione
Lege aquilia
ff. veteris

Legibus et senatus consultis
Lege aquilia
Lege commissoria
Locati et conducti
Codicis

Legibus et constitutionibus
Litis contestate
Lege aquilia
Locati et conducti
Legitima tutela
Libertis et eorum liberis
Liberis preteritis
Legatis
Legittimis heredibus
Lege fusia canina
Latina libertate tollenda
Liberali causa
Longi temporis prescriptione
Liberis exhibendis
Locatione pignorum
Litigiosis
Infortiati

Liberis agnoscendis
Legitimis tutoribus
Liberis et postumis
Legatis primo
Legatis secundo
Legatis tercio
Liberatione legata
Legatis prestandis

libertis universitatum
ff. Novi

liberali causa
locis et muneribus publicis
loco publico fruendo
libero homine exhibendo
liberis exhibendis
litigiosis
lege gradiana
libellis dimissoriis
legationibus
Trium librorum codicis

libertinis
legationibus
lustrali auri collatione
locatione prediorum
litoribus et itinere custodia
lucris advocatorum
Autenticorum

lenonibus litigiosis
litigiosis
Institutionum

Militari testamento
Mandati
ff. veteris

Minoribus viginti quinque annis
Mortuo inferendo
Mandati vel contra
Codicis

Mandatis principum
Modo multarum municipalium
Migratibus
Menopalis
Mandati
Mortis causa donationibus
Mulieribus qui summis ...
Maleficiis
Mutatione nominis
Infortiati

Migratibus querendis
Militari testamento
ff. Novi

Mortis causa donationibus
Manumissionibus
Manumissis vindicta
Manumissis testamento
Migrando
Trium librorum codicis

Muneribus et honoribus
Municipibus et originariis
Municipibus patronorum
Mulieribus et in quo loco
Mulieribus et gynecianis
Metropoli Berito
Mendicantibus
Mancipiis et colonis
Mignis et est
Mensibus et militari

Metatis
Autenticorum

Mancipiis
Mancipia ordinandorum
Mandatis principum
Institutionum

Nuptiis
Noxialibus actionibus
ff. veteris

Ne quis eum qui in ius
Negociis gestis
Naute caupones
Noxialibus actionibus
Nautico fenore
Codicis

Novo codice confirmando
Ne sanctum baptisma
Nemo licet signum
Ne christianorum mancipium
Ne.
Ne liceat potentioribus patrocinium
Ne fiscus vel res publica
Negociis gestis
Ne quis in sua causa iudicet
Noxialibus actionibus
Ne uxor pro marito
Ne filius pro patre
Non numerata pecunia
Nautico fenore
Nundinis
Nova vectigalia
Nuptiis
Ne fideiussores vel mercatores
Ne pro dote mulieris
Naturalibus liberis
Ne tutor vel curator
Necessariis suis heredibus
Ne de statu defunctorum
Nudo iure quiritum
Ne rei divine vel templorum
Ne liceat in una cadem ...
Novi operis nunciatione
Novationibus et delegationibus
Ne sine iussu principis
ff. Novi

Novi operis nunciatione
Natalibus restituendis
Ne de statu defunctorum
Ne vis fiat ei
Ne quis in sacro loco
Ne quis in loco publico
Ne quis in flumine publico
Novationibus et delegationibus
Nichil innovari
Nundinis
Trium librorum codicis

Ne fiscus quam rem vendidit

Ne operi et collationibus
Ne manibus et pugnandis
Ne quis honori publico
Naufragiis
Nulli litem facere
Nauti
Ne quis liber
Ne lite contumacibus
Negociatoribus
Numarius et talicularius
Notaria servo
Ne tutor [illegible]

Non eligendo et ... iubentis
Non alienandum
Nuptias nulli credi
Ne quis inter ... ex

Institutionum

Obligationibus
Obligationibus que ex contractu
Obligationibus que ex quasi contractu
Obligationibus que ex delicto
Obligationibus que ex quasi maleficio
Officio iudicis

ff. veteris

Origine iuris
Officio prefecti pretorio
Officio prefecti urbis
Officio consulis
Officio questoris
Officio pretorum
Officio prefecti vigilum
Officio proconsulis et legati
Officio prefecti augustalis
Officio presidis
Officio procuratorum cesaris
Officio iudicis
Officio ...
Officio assessorum
Operis servorum

Infortiati

Optione vel electione legati
Obsequiis a libertis
Operis libertorum

ff. novi

Operis novi nunciatione
Operibus publicis

Codicis

Officio prefecti pretorio
Officio prefecti pretorio Affrice
Officio prefecti urbis
Officio magistri militum
Officio questoris
Officio magistri officiorum
Officio comitis sacrarum largitionum
Officio sacri palatii
Officio proconsulis et legati
Officio comitis orientis
Officio prefecti augustalis
Officio vicarii
Officio pretorum
Officio rectoris provincie
Officio prefecti vigilum
Officio iudicum militarium
Officio civilium iudicum
Officio diversorum iudicum
Officio eius qui vicem
Officio iuridici Alexandrie
Ordine iudiciorum
Operis libertorum
Obsequiis patro.
Ordine cognitionum
Operis novi nunciatione
Operibus publicis

Titulus libri x codicis

Omni agro deserto

Institutionum

Patria potestate
Per quas personas nobis acquiritur
Pupillari substitutione
Per quas personas nobis acquiritur obligatio
Perpetuis et temporalibus actionibus
Pena temere litigantium
Publicis iudiciis

ff. veteris

Pactis postulando
Procuratoribus et defensoribus
Petitione hereditatis
Possessoria hereditatis petitione
Publiciana
Pigneraticia actione
Peculio prefecto
Prescriptis
Pactis inter emptorem et venditorem
Periculo et comodo rei vendite
Prescriptis verbis
Pignoribus
Probationibus
Pactis dotalibus

Codicis

Paganis et sacrificiis
Precibus imperatori offerendis
Pactis
Postulando
Procuratoribus
Pedaneis iudicibus
Plus petitionibus
Petitione hereditatis
Prohibita sequestratione
Postulationibus ab ...
Plus valere quod agitur
Pigneraticia actione

Pequatis psoratis
Pspotio
Patribus qui filios distraxerunt
Periculo et commodo rei vendite
Pactis inter emptorem et venditorem
Pactis conventionalibus
Periculo tutorum et curatorum
Prediis et aliis rebus
Postumis heredibus instituendis
Pro quibus causis servi
Periculo eius qui in libertate
Prescriptione longi temporis
Prescriptione xxx vel xl annorum
Pena iudicis qui male iudicavit
Privilegiis fisci
Privilegiis dotis
Precario et salviano
Pignoribus
Precario pignore
Pctu. pignoris et omni causa
Pactis pignorum
Patria potestate
Postumo reverso
Privatis carceribus
Penis
Infortiati

Peculio legato
Pecunia legata
ff.ti novi

Publicanis et vectigalibus
Pro socio
Pro emptione
Pro herede
Pro donato
Pro derelicto
Pro legato
Pro dote
Pro suo.
Privilegiis creditorum
Precario
Pretoriis stipulationibus
Privatis delictis
Prevaricationibus
Popularibus actionibus
Publicis iudiciis
Penis
Pollicitationibus
Pro teste
Trium librorum codicis
Penis fiscalibus
Petitione bonorum sublati
Prediis curialium

Prebendo solacio
Professoribus
Peculio successorum
Petentibus adimunera
Ponderatoribus auri
Prediis et omnibus
Privilegiis corporatorum
Pistatoribus
Privilegiis urbis Constantinopolitane
Periculo eorum qui migratibus
Pascuis publicis vel privatis
Prediis civitatis
Privilegiis domus auguste
Palatinis et domibus
Pretoribus et honoribus prefecture
Prefectis pretorio sive urbis Rome
Preposito sacri cubili
Comitivo et 2º tercio et libriis
Prepositis agentibus scolarum
Professoribus qui in urbe romana
Prepositis laborum
Proximis sacrorum scriniorum
Principibus agentium in rebus
Palatinis sacrarum largitionum
Privilegiis eorum qui in sacro palatio
Privilegiis scolarum
Perfectissimatus dignitate
Peculio castrense
Primipilo
Publice letitie
Autenticorum

Privilegiis dotis
Privilegiis rei publice
Institutionum

Quibus ex causis manumittere licet
Quibus modis ius patrie potestatis solvitur
Qui dari tutores possunt
Quibus modis tutela finitur
Quibus alienare licet vel non
Quibus non est permissum facere testamentum
Quibus modis testamenta infirmantur
Quibus modis re contrahitur obligatio
Quibus modis tollitur obligatio
Quod cum eo qui in aliena
ff.ti veteris

Quod quisque iuris in alium statuerit
Qui satis dare cogantur
Quod cuiusque universitatis
Quod metus causa gestum est
Quando dies ususfructus legati
Quibus modis ususfructus finitur
Quemadmodum servitutes amittantur

Quibus ad eundem iudicem
Quod cum eo qui in aliena
Quando actio de peculio
Quod iussu
Que res pignori vel ypothetice
Qui potiores in pignore habeantur
Quibus modis pignus

Codicis

Quando libelli principi datur
Qui et adversus quos
Quibus ex causis maiores
Qui pro sua iurisdictione
Qui legitimam personam
Quando imperator inter pupillos
Quod liceat unicuique
Quando fiscus vel privatus
Quod ad eum qui in aliena potestate
Que res venire non possunt
Que res apponi debent
Quando liceat ab emptione
Qui petunt tutores
Qui dari tutores vel curatores
Quando mulier officio tutele
Quando ex facto tutoris
Quando tutor vel curator
Qui numero filiorum
Qui morbo
Quando decreto opus non est
Quando numero tutelarum
Qui admitti ad bonorum possessionem
Quando non petentium partes
Qui testamenta facere possunt
Quemadmodum testamenta aperiantur
Quando dies legati cedat
Quando manumittere non possunt
Qui ad libertatem pervenire
Quibus ad libertatem proclamare
Quibus non obicitur longi temporis
Quando diversi praescriptione
Quomodo et quando iudex
Quibus res iudicata non nocet
Quando provocare non est necesse
Quorum appellationes non recipiuntur
Qui bonis cedere possunt
Quorum bonorum
Quorum legatorum
Quibus causis pignus
Que res pignori obligari
Qui potiores in pignore habeantur
Que sit longa consuetudo
Qui accusare non possunt
Quando civilis actio criminali praeiudicat
Questionibus

Infortiati

Qui petantur tutores
Quando ex facto tutoris
Quod falso tutore auctore
Qui testamenta facere possunt
Quemadmodum testamenta aperiantur
Quando dies legati cedat
Quibus non competit bonorum possessio

ff. novi

Quibus ordo in possessione bonorum servetur
Qui sine manumissione
Qui et a quibus manumissi
Quibus ad libertatem
Quibus ex causis in possessionem
Que in fraudem creditorum
Quorum bonorum
Quorum legatorum
Quod vi aut clam
Quarum rerum actio non datur
Questionibus
Quibus appellare non licet
Quis et a quo appelletur
Quando appellatione non est necesse
Que sine appellatione

Autenticorum

Quando oporteat episcopus
Quibus modis naturales efficiantur
Que sive

Trium librorum Codicis

Quando et quibus quarta pars debetur
Quemadmodum munera civilia
Quibus muneribus vel praestationibus
Qui etate se excusant
Qui morbo se excusant
Quibus muneribus
Quo quisque ordine conveniatur
Quibus ad conditorum priorum
Questionibus et magistris officiorum
Quod militare possit vel non

Institutionum

Rerum divisione
Rebus corporalibus
Replicationibus

ff. veteris

Rerum divisione
Receptis et qui arbitrium receperint
Rei vindicatione
Religiosis et sumptibus funerum
Rebus creditis
Rescindenda venditione
Rerum permutatione
Ritu nuptiarum
Repudiis et divortiis

Infortiati

Rerum amotarum
Rebus eorum qui sub tutela

Si quis ex testamento liber esse iussus
Si familia furtum fecisse dicatur
Sepulchro violato
Quarum pass z restit
Si tutor vel curator appellauit
Si pendente appellatione
Codicis

Summa trinitate z fide katholica
Sacrosanctis ecclesiis
Senatus consultis
Sacrificiis paganorum z templis
Sed contra ius vel utilitatem publicam
Statuis z ymaginibus
Si tutor vel curator interuenerit
Si in toto eadem causa
Si aduersus rem iudicatam
Si aduersus rem iudicatam
Si aduersus venditionem
Si aduersus venditionem pignorum
Si aduersus donationem
Si aduersus libertatem
Si aduersus transactionem
Si aduersus solutionem
Si aduersus dotem
Si aduersus delictum
Si aduersus usucapionem
Si aduersus fiscum
Si aduersus creditorem
Si vel ab hereditate
Si minor se maiorem dixerit
Si saepius in integrum restitutio fiat
Si maior factus ratum habuit
Satis dando
Sportulis
Seruitutibus z aqua
Si certum petatur
Suffragio
Si seruus extero mandauit
Si propter publicas pensiones
Si ne detentu vel reliquis fundi
Si quis alteri vel sibi
Si seruus exportatus
Si mancipium ita fuit
Sponsalibus et arris
Si prouincie rector
Si quacumque praeditus potestate
Si nuptiae ex rescripto petantur
Secundis nuptiis
Si mulier secundo nupserit
Soluto matrimonio
Si dos soluto matrimonio soluta
Si ex pluribus tutoribus vel curatoribus
Si tutor vel curator non satis dederit
Suspectis tutoribus
Si mater indempnitatem
Si contra matris voluntatem
Si tutor non gesserit
Si ex falsis allegationibus excusatus

Si tutor rei publicae causa absfuit
Si quis ignorans rem minoris
Si minor factus maior est
Seruus fugitiuus
Si in fraudem patroni
Si quis aliquem testari prohibuit
Successorio edicto
Si omissa sit causa testamenti
Suis z legitimis heredibus
Seruo communi manumisso
Seruo pignori dato
Seruus rei publicae manumittendus
Senatus consulto claudiano
Sententiis praefecti praetorio
Sententiis ex periculo recitandis
Sententiis z interlocutionibus omnium iudicum
Sententiam que sine certa quantitate
Sententias que pro eo quod interest proferuntur
Si a non competenti iudice iudicatum
Sententiam a non competenti iudice
Sententiam rescindi non posse
Si plures vna sententia condempnati
Si ex falsis instrumentis
Si appellatione motus
Si vnus ex pluribus
Si ex monumentaria possessione
Si pignus vel alio modo
Si res aliena pignori data
Si antiquior creditor
Si communis res pignori data sit
Si in causam iudicati
Si pignus pignori datum sit
Si vendito pignore agatur
Si vnus ex pluribus heredibus
Si pignoris conuentionem
Solutionibus z liberationibus
Si reus vel actor
Si quis imperatori maledixerit
Si quis eam cuius tutor fuerit
Sepulchro violato
Seditiosis
Quarum pass

Trium librorum codicis
Si aduersus fiscum lat
Si libertatem
Super indictionibus
Super exactionibus
Si seruus aut libertus
Si criminalis relicta
Si propter inimicitias
Si post recuperatione
Si ante vel post accusatione
Susceptoribus prepositis
Gynaeciis z procuratoribus

Vbi pupilli alantur
Vt cur. pro puberta[t]e
Vsuris pupillaribus
Vnde liberi
Vnde legati et unde cognati
Vnde vir et uxor
Verborum et rerum significatione
Vsuris et fructibus legatorum
Vindicta libertate
Vsucapione pro emptore
Vsucapione pro donato
Vsucapione pro dote
Vsucapione pro herede
Vsucapione transformanda
Vsuris rei iudicate
Vnde vi
Vti possidetis
Vi bonorum raptorum
Vel agentibus non impendendum
Vt intra certa tempora
Trium librorum codicis

Venditione rerum fiscalium
Vt non liceat absentione
Vacatione munerum
Vestibus
Veteris
Vendendis rebus civitatis
Venditione servorum
Vt nemo aptiorum coportinum
Vt rusticum ad nullum
Vt nullus ex vicariis
Vt dignitatis ordo servetur
Veteranis
Autenticorum

Vt determinatus sit numeris
Vt iudices sine quoquo suffragio
Vt causa romana
Vt nullus mutuans
Vt preponatur nomen imperatoris
Vt non fiant pignorationes
Vt decreto examinationes
Vt ea que vocantur
Vt clerici qui recedunt
Vt in privatis domibus
Vt defuncti seu funerati
Vt immobilia ante nuptias
Vt factione constitutiones
Vt nullus fabricet
Vt ab illustribus
Vt ordinate prefectum
Vt omnes obediant iudicibus
Vt hii qui obligationes
Vt non luxurientur contra naturam
Vt clerici apud episcopos
Vt sine prohibitione
Vt exactione
Vt neque mulieres neque
Vt divine iussiones
Vt liceat matri et avie

Vt preposicam largitatis
Vt litigantes in exordio
Vt fratrum filii
Vt nulli iudicum
Vt differentes iudices
Vsuris variatatis
Verume collationes

a b c
Alienatione fundi
An maritus procedit uxori
Apud quem vel quos controversia
An mutus vel aliquis inperfectus
An ille qui interfecit patrem
Alienatione fundi paterni
Agnatus vel filius defuncti
An apud iudicem vel curiam d.
a b
Beneficio fratris
Beneficio femine
a c
Contra sacram maiestatem
Concessio inter dominum et vasallum
Concessio inter me et dominum
Constitutiones feudorum
Controversia inter d. et vasal.
Contrapositio inter vasal. et epis.
Consuetudine recti feudi

In nomine domini et gloriose virginis matris eius speculum iudiciale a magistro Guillelmo Duranti compositum incipit.

Reverendo in Christo patri suo domino Ottobono dei gratia sancti Adriani diacono cardinali Guillelmus Duranti domini pape subdiaconus et capellanus inter decretorum professores minimus cum recommendatione sui [illegible] bonis conspicere et cum debita correctione presens speculum ac salubriter attendere presens opus.

E throno dei procedunt fulgura voces atque tonitrua et incessanter eius die ac nocte clamant animalia senas alas habentia. ut legitur in Apocalipsi iiii c. Dicitur[?] legitur etiam medium i. filius tonitrui etc. de pen. di. ii. primatum. extra de elect. scriptum est. in prin. Sane thronus dei ecclesia est a qua procedunt fulgura miraculorum voces mandatorum et suasionum atque tonitrua comminationum. Siquidem miracula sunt mortificationes, resurrectiones et aliis signis. ut de con. di. ii. revera. extra de cele. miss. cum marthe. § quesivit. i. q. i. tenentur. Mandata sunt ut non occides. xxiii. q. v. § i. et c. f. non lig. non mechaberis. ut xxxii. q. v. non mechaberis. et q. vi. c. f. et i. q. iii. meretrices. Suasiones sunt quod transgressio pena non meretur. ut iiii. di. § f. Comminationes sunt ut omnis arbor que fructum non facit excidetur et in ignem mittetur. extra de decim. quamvis. Has quidem voces atque tonitrua tam in die prosperitatis quam in nocte adversitatis indefesse clamant sine intermissione animalia i. doctores ecclesie. ut xliii. di. sit rector. vii. q. i. § hi tunc obstinatis et § sequenti. extra de renunc. nisi cum pridem. § pro personali malicia quos divina providentia columpnas immobiles in sue sublimitati ecclesie stabiliunt. ut extra de hereticis. cum ex iniuncto. § cum igitur etc. sicut in uno extra de accusat. qualiter et quando. ii. § i. v. et io sa. ii. q. vii. accusatio. i. di. fidelior. in f. xix. di. ita dominus ad hoc designatos ingenti lege quod ait dominus deus eiecit de paradiso propter suum peccatum ut xl. di. adam. et de pe. di. ii. adam collocavit ante paradisum voluptatis cherubim ad gladium flammeum atque versatilem ad custodiendam viam ligni vite. neque paradisus voluptatis ecclesia dicitur est. de qua in gen. ii. plantaverat autem dominus deus paradisum voluptatis a principio. Cherubim non quam in eptitate sue plenitudo ut de pe. di. ii. principium quippe hi ordo doctorum est. quod lingua flammeus gladius est quod flamma caritatis ignita. unde in psalmo qui facit angelos suos spiritus et ministros ignem urentem. ut in p. c. iii. ad versatilem quod pro prout ad omnia et pertinet varia omnia possunt accidere et reddere. ut xxxv. di. § ecce ad fidem. v. pati. extra de electi. in c. vinea. § quod non v. mittere. hii igitur cherubim ad custodiendam viam ligni vite i. veritatem fidei orthodoxe perpetuam invenere. ut in i pall. § quod non. i xxiiii. q. i. ubi sunt fluenti ecclesia collocata. ut fides catholica circumvallata muro inexpugnabili bellatorum possit resistere alienationibus extra a iuris. ut extra ne clerici vel monachi super specula. § f. et liii. di. litteratam in § vii. q. i. § cum non i. q. iii. salvator. quoque sicut alia senas habent alas prout alias. vi le

ges melle pa est lex naturalis. ija mosaica. iija prophetica. iiija euangelica. va apostolica. vja
canonica. ut xxv. q. i. de q. Primum deus concessit homini in sua creatione. ut v. di. in prin.
usque ibi lex est. Deus homines et in spiritu seu quandam intus legem l. naturalem unde apostolus scit quod habent
legem dei scriptam in cordibus suis. cum ergo gentes legem non habent si naturaliter ea que legis sunt faciunt
ipsi sibi sunt lex. ut xix. q. ij. due vero sunt. Hec lex inualescente post peccatum diluta est in homine
lex non quia ponatur ditiore in malicie depulsa est in ea nam malicie et erroris caligine
obfuscatum est lumine et lumen malicie de pe. di. ij. principes. xvi. q. ij. visis. ut tunc
exhibit confessione absque peccati. Et in similitudine nostra consurgent. inspirator deus illam coadiunans
ut xij. q. ij. cum redemptor. nunc lege quam ascrip in cordis homini in corde scripserat. litteris per moysen expli-
cuit. x. eius precepta consulit. ut viij. di. moyses de pe. di. i. libri. ex. considera cum c. i. §.
h. scit. quam legem ueterem seu mosaicam nuncupamus. ut ex. de elect. cum inueni. et ex. de pu-
rificatione. post partum c. i. et etiam leg. decalog. appellatur. ut de pe. di. i. tres etc. sunt. huic
mosaica lex accessit prophetica. ut in pri. §. h. scit. nam cum mosaica usuras ab alienigenis sinet
exigi. ut xiiii. q. iiij. c. ab illo perfecto talis permissionis ubi lex diluitur prophetia dicens
eum fore in tabernaculo domini mansuetum qui pecuniam suam non dedit ad usuras et munera etc.
ut xlvij. di. quam et xiiii. q. iiij. si quis oblitus. Sed quia ut ait apostolus ad ebreos vij. lex
neminem ad perfectum duxit euangelium autem salutem dedit in credentibus et ex. xxiii. q. v. ad fidem cum
aduenit plenitudo temporis misit deus filium suum legislatorem qui nobis statuit legem unde legem
quondam immaculatam animas conuertentem quam beati uocabulo euangelicam appellamus. ut i. di. in
pri. et i. §. c. libenter. ex. de consue. translato. Huic non lex accessit apostolica illam
modificans in quibusdam. nam quam indulget dominus dispensationis consilio uetat apostolus dicens
ego dico non dominus. si quis habet et c. ij. q. i. multa. ad idem xxviij. q. i. iam nunc et ii. omnes non proprie in spiritu
di. apostolus fideli consulit. ut in i. Bigamus. preceptum non habeo consilium autem do bonum est autem si sic permanserit
sicut. xxviij. q. i. sic enim neque. nupta coll. deinceps ecclesia deo auctore ecclesie auctore gradibus et ordinibus
diuinis in te in ea disposicionis cum ad eos deuenitur clericorum lites diuersas. lex non suf-
ficeret euangelica ut in. mediator. lib. de iube. concepit. magis. ita ab apostolis quod eorum uicarius per
tempora ecclesie statuunt. scilicet et edita. ut in. v. sane quam generali uocabulo canones appellantur ut
xv. di. c. i. xix. di. c. i. in prin. iij. di. et non. xxv. q. i. violatores. Et multa alia specialia nomina
sortiantur. ut xxv. q. ij. si quis dixerit. et iiij. di. §. porro. quibus siquidem seculo consideratis uix
quisquam electoris exigentia potius seruilis quam per eos negat explicatum. ut ex. de pm. [illegible] spectat.
cum non cum duas leges pone tamen. ut publicam l. canonicam ut xix. di. omne. Porro si-
cut canonice leges expone. multi iuris professores pariter quam successores diu floru-
erunt. ut triphinus silui. Jo. yspanus. Simeon. Jo. hug. mileniis. p. yspanus.
et Jo. valen. damasus. p. boemus. p. papinien. alanus. p. capud lauire. vinc. et. Jo. theotonicus [illegible]

Jo. Cinciuna. Ja. d'Albeng. epūs Camerinen. God. de Trano. Bartholomeus Brixien.
Jo. de Deo. et P. Parmen. hij siquidem preteris clarioribus sapientie pronunciis coruscabunt quorum
nomina digni duximus ad perpetuam memoriam recensenda. vij. di. Moyses. et c.
Sicut. et s. v. prox. tanta ei nos antiquitati subesse inveniatur ut nova sapientum
tractatui inde nullo paciatur nec. Sed vix glosam eorum que auctor sunt opinionis inveni
scriptis de dictis. ut de dc̄retis. lib. eiu. l. tanta. § tamen. Novissime vero due
stelle lucidissime mis temporibus miri(fi)ce rutilarunt. videlicet. celeberrime recordationis dominus Jn
noc. papa iiij. meus in patrum pater. liber. et Reverendus pater dominus meus Henricus di. gratia. Ho
stien. epūs. lune mi. ... verius media filius ut splendor firmamenti. perpetui uero
stelle ... prope principia ut ex diversis si. spectatis. quod in dignitate nil est
... ut v. G. l. xij. de ... l. i. cum tuellos ... compatibiles cunsecedunt
... magnitudinis maiori excellencia obumbrantes. ut depe. di. ij. prec(e)ptum pre-
pri. si sic eorum opera iudicare evidenter ex dictis. mo. q. di. imperium. ex. de reg.
mi. estote. lxxxvj. di. tanta quamquam natura alibi etiam in. theorica quorum in
eorum scriptis perfectissime reperitur. ut xxxvij. di. § hinc in lisus si. Ceterorum cum
eorum actio non sit ... ut xij. q. ij. ex. quod bonum pre factis. Sed duorum filius
ministri. ut. lxij. di. dominus in isti. nec puer filius ... esse facere. non quod prorsus in
dicere facta. ut de ... di. vlt. c. f. ... cum audivimus ego solicite. quod etiam
in. perfectum. videlicet. etiam libellos aliasque summas iudiciales ... quod etiam in
iudicio ordine ... sit divisi ... Laboratum. videlicet. Aprylleo Bagarotto
Tancredo Rofredo Beneventano. Uberto de Bobio. Uberto de Bonacurso. Jo. de Deo. Guil.
et Bonaguida Aretinis. Jo. de Blasiono. Egidio Bonon. et aliis pluribus. nec
adhuc si hijs doctrina sit edita ad plenum. quod [illegible] ... in re publica sufficiente
in. ... promulgata. ut inter. coll. vj. ... no. na. sic. ex. le. ... in legibus
effectum in ... inventionibus reperitur ut G. decret. in. c. l. ij. §. Sed quod dum
iste ... pr. Inperfectum meum viderunt oculi mei. ut de g. d. nij. si non sufficit
... pi. quod ... insigne luminare fulgoris nempe rutilans ... mirifico
super sue ... vetustissime collocatur. cum suis in. lucerna
radians et ... singularis. et faciendi plures libros nullus sit finis
ut legitur in libro ecclesiastes. c. xij. ... ad ... venientem. ut xcvj. di.
... ad ... gloss. ... nobis ubique diffusum in eum ...
... ut ex. dic. in. ad ... in suppositione et ex. ... si. in hijs et
... v. Sed ne aliquis et ... di. ij. semel. et de v. pe. hijs ...
... ut quod in. ... perfecta vero tempore permaneant ... ut G.
... in. c. l. i. § primum bos. et l. ij. §. h. quod ... sapientissimum eccle
siastes. quod quod fecit in vestigiis ... parabolas in ... quod si. verba ...
... sermones ... plenos ut in eius libro. c. xij. ... in ...

pri(m)

cospiraciones. ut .j. d. of. ind. impn. septes. ecce qui ipse sua gratia infuderit. qui experientia
probauit ut beato doctore dicitur deserto doctrine. illorum flores qui aliquis colligendo
non inuenit tamen de eodem fonte gratie discipulus biberit et magister. nec aliquis doctis de ponit
quia qui a doctore suscepit. ut xxiiij. q. j. cum beatissimus. neque enim deus uel [illegible] a doctore
non discrepat. nec xvj. q. j. si cupiatis etc. de ele. pri. p. l. ij. etc. immo omnes a deo
scientiam diuersa sapientiam. qui ea amatoribus suis uariatione [illegible] / ut ipse eam [illegible]
recte suscepit posse asserere competentis ut xxxviij. in relatum Quod et extendo
fonte ut dixi discipulus bibit et magister patens est. cum omnes sciat sicut a deo ut xxx vij. di.
et hinc .ij. q. ij. quia pro omnibus lex ut ff. de le. et se. c. l. iij. immo ipse x est scientia
ut xxxviij. di. si iusticia et uera sit deuotus [illegible] primus [illegible] ut xxi. q. iii. nemo
xxv. q. j. violatores et q. ij. igitur viij. di. quo iure. i. di. sicut quos dilectores [illegible] c. si
ille i. f. et lxxx. di. id est. ib. [illegible] longe etc. i. f. i. io. c. etc. quia deus impius [illegible] seculo
[illegible] ut in [illegible] dimisso. c. [illegible] pe pri. quia ignis ipsum coll. vj. viij. lx. veritas fons
id nubilat non obstat sequitur [illegible] simulat. hic ergo qui non omnia [illegible] ut de pe.
di. iiij. c. [illegible] non [illegible] plus [illegible] eorum non neque equalis [illegible] nec omnes infunderit [illegible]
nec equalis sunt [illegible] prudencia omnibus sit predicti. [illegible] i. euangelizando alius alio melius
[illegible] docere [illegible] alius alio doctior. i. [illegible] doctrina. ut [illegible] legimus de q.
di. iiij. cum tamen [illegible] viij. q. i. [illegible] et ix. di. q. nescitur bono cum melius inuenire
ut ff. [illegible] pe. j. cum quod [illegible] non omnes possunt [illegible] meliores et [illegible] inueniuntur
ut b. dicitur [illegible] cos. l. i. [illegible] plures [illegible] duos [illegible] unam cauillatores immo [illegible]
alteram et eandem causam [illegible] coplent et [illegible] [illegible] ut de pe. di. iij. plures
hic i. e. quia legitur ad chorinthios diuisiones gratiarum sunt et j. alius [illegible] dat sermo sapientie alii
sermo scientie alii fides alii gratia [illegible] alii prophetia alii discretio spirituum alii genera linguarum
alii interpretatio sermonum et [illegible] i. q. j. teneamus et quos [illegible] apostolos [illegible] prophetas [illegible]
euangelistas [illegible] pastores et doctores ex [illegible] cum [illegible] impn. etc. sicut in
uno Sane placitandi [illegible] [illegible] natura, nec effrenata cupiditatis [illegible]
[illegible] corruptione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tot non a
litigia [illegible] plus sit negocii quam [illegible] ut ex de [illegible] dec. et ff. de p. ii. [illegible]
ex [illegible] nec [illegible] xiiij. q. di. bonorum i. [illegible] coll. i. ut [illegible] sine [illegible]
sit. [illegible] cogitationes [illegible] sit. et [illegible] [illegible] ergo addissentiendum ut de q. di. iiij. sic in
[illegible] ex [illegible] [illegible] quia [illegible] ff. [illegible] quia potatur [illegible] di. si forte
a nonatis [illegible] ecce formatus b. dicitur [illegible] c. l. ij. [illegible] Hinc est
quod [illegible] ordo et placitandi usus i paradiso [illegible] exordium [illegible] fuisse sicut adam deo obiecerit
a deo [illegible] [illegible] exceptione. obiciens i relatam [illegible] [illegible] immo
[illegible] [illegible] [illegible] dicens [illegible] quia in [illegible] dedisti me decepit. et eo
[illegible] de pe. di. i. [illegible] ut [illegible] quod cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui omnia
[illegible] [illegible] ut xlviij. di. [illegible] et di. j. [illegible] [illegible] et xij. q. j. dilectissimus.

placitandi no erat usus sed p senecta hoies quietissime uiuebant sicut duo noi
mei nomen et tamen demum tollentes et ibi dicitur unde si mirum no erat sed dic q in tunc
aliqui erant ppli. vn dicitur et in sudore uultus tui uesceris pane tuo / ut l. di. i tempore
alleges veteri ordo iudiciarius operari vnde dicitur n. moyses in ore duorum uel trium
testium. ii. q. iiij. § i. ex. de testi. in or. tunc ar. rex dina erant distincta. vn dicitur
et no generationes re primi tui. In nouo autem testo placitandi operatur usus. vn tempore
sententia ius iudicia si tractes. ii. xi. q. i. § cxlvio. hic et q sup litibus dirimendis
tunc apti. q eorum successores vitiosi canones eduxerunt ut xvj. di. c. ij. iij. iiij. et
xv. di. sed. Item speculi iudiciale forum. in q q de iudices. aduocati. intellectores
prees testes. ceterique psone spectari uideant. que tunc in iudiciis ordinariis et extraordinariis
ciuilibus et criminalibus. ac in singulis iudiciarum actibus. sunt vite officii modernae. ar. xix
di. ei. no. denique quamquam sollicite. q d suo in cubiculo officio spectari. ut xxj. di. clericos v.
epi ei grce. in q q no sicut ipse vero q spectatur in illo. cum q eadem mitte speculi. conformes
forme b oppositer. ymaginationem q perfecte similitudinis sine instar. ut ar. de pe. di. ij. v.
si ei in q d erat medium. v. si q b auditor. Sic perfecto hoc speculum foris uiatis in iudiciis
et ex necias recipiet. et distinguet quoque. g hoc speculum taruncit puls speculatoris uidebit
. ut xvj. q. vij. sed q diximus ppe pn. ut e ezechi. prophete. speculatorem dedi te domum
isl. l. in tanti ei. ut tale et liber iste. ut absque illo si q b ui. ptatis b noluit derogatione
sententia ipsum uideat. sic al ait. Jo ij in plogo paralipomenon. q ait at hui operis sit uti
no et ep ubis exprime na signis caracteribus scripta uerus et veri exhibebit. ut
ff. de in rem. l. l. i. plerumque n rursum generaliones augmentet. ut vj. q. i. si ori
isti. h aute solum cum datur. asserto. q hoc solers inspectio q i mis quatuor in temptum pienz
inducte cauta causidicus et tribulatiue efficiet eruditionem. h. rei iudicatiua plenius p
iuris explicato. et cum oes rationem abonis sit modis acciem. ar. xx. q. iiij. oes in
tenencie et vj. q. i. inuitatur. et xj. q. iij. si q b no vero cor si q de pu s inuitari q se
intelat cum melius et plenius omnibus et si decetum esse in itue. coll. iij. dsen. ise. si illo
q de et q rex in tanti committitur no facile adeo h inuenire. veniemus si uolte examine
net diligente. ut in titut. ut distincti. seu fi. co. impm. coll. vj. neque pluribus q
effusus et missum et sb triacbo / q no optimum et metacu subrogatbo ut in auc. coll.
. v. dictat s ic. uno. alie. i pn. ut ml h nimis n. in oz dictatum sit ut in auc. coll.
. iiij. dqsul. § . curetur si q de impn. fe coll. ex. d etate. q lic. i et pene mchi i m
missum bonum est ut i aute. ut de. sit. iiij. cli. impn. coll. i. et ar. xciii. di. legemus
clr e fi. xiiij. q. v. c. ij. et c. septuz ut b. de uerb mr. c. tenuit. § qui. Cetum
no et im pposita nr. mas tam copiose cabilibus i diuas restricte. ut h eet et q
mari sup adde cum tn adiectione no mergat plenius ut ip. c. si oia. et xcvj. di.
[illegible] q des ipn. n ud forte. qm q eligit ut additur lit ut alie det pstinguts. adh. n
[illegible] censeo aureum reportum. dudum time laboe eximio opilatum. soli q q.
[illegible] excitem seu fm pumet h stilo nouo et utili enucleabunt questiones q plenius
q b duis. temporibus i casibus et stol. et consl. examinati uiri. i romana curia et alibi
i sent b . dqsorib duo. utitur isti in pugnationes singlaz psonitas in iudicio in

invencionum monstrantur forme quod singularum iudicialium actuum describentur forme in istorum
tam in iudicijs quam in contractibus in invencionibus supponentur ille magistros dans perspicue / que ualeat magis /
opinione iactantes quod antecessores aliqui roborent / ut .xxvi. di. Una. v. q. ro. t. xxiii. q. iii. vires
quia qui ideo causa exceptionis est / ut .lxviii. di. cor. cum. C. admodicata suffragia retinendo
ut .C. l. xii. de pallacie. salar. l. servicii in pri. t in aut. Unde. que pe pri. v. aut ulli coll. vi. quia
et in statutum ingressi sunt obsequentes ut dominando mag. que reprehendere dominent in aut. de testibus in per
pe. fi. alij non solidam spe fructus iusticie quibus impediunt admirationem eorum obruere student
ut .xi. q. iii. ita corporis / Extrinsecus que sequuntur vicissitudines capiunt spiritu aliorum quorum
res extrinsecus quo quod minimum ipsum extrahere antecessores confinctos ut .xxxvii. di. relatum sit quod nonnulli
usto doctrine filia ut .xvi. q. i. sit nulli in pri. quibus distinctionis in moderata similitudinis que dum
extimari cebetes nolunt sepe se in quibus, dum in quisitionibus pluris que expediunt experientes / animia
similitudine pertinere ut legitime .xlviii. di. hic t ei. v. pecuno aut. t v. nasus .. t. t quod
in percipiant suos iuvent auditores quibus non satisfaciat que corrigerit. si que ad illos de
lectat erronee predicant / ut .ii. q. vii. secuti sunt ad si. Gratiano igitur utilius capaces sunt
plurimum venialibus mee solicitudinis satisfacto ut .ii. q. i. nisi. v. de hys aut. t .xxxii. q. iiii. re
currit ad si. v. sine in tracta tc. t .xxiii. q. vii. c. i. tam extrinsecus in aliorum libellis semiplene
sit edita quod hijs que minime satis instrueret modulis in unum fasciculum colligatis. ut .xii. di. nonnulli
administratorum lites exercentur domne ad prima opinione quinque libellum ipsum que dispositas dim
gendo / Infra pre dispositione in iudicijs in invencionibus ducetur / Inserta totius ordo iudiciarius
in causis civilibus perstringetur / Iudicia iudicii criminalia supponetur / Insertis non diversis libellorum
forme cum positionibus nec non in istorum in diversis contractibus forme describentur. que in causis partis
pertinentis lucubrationis monstrantur. Certis quidem diutius nundum in iudiciali consimilium loco
sit t congruerit loco ciuitatis .iii. plurimum predictis .iii. circumstancias restitucionis confirmata ut .xv.
di. c. i. coniugalis que prohibitionis iiii. quod cunctis gradibus / quod si iiii. sit humores in corpore que t constat
ex iiii.or elementis ut ex. de consangui. t affi. non de. t de celebratione miss. in quartum in fi. / Licet igitur clari
tatis speculum iudicialis cedant uolui ante antiquorum. iustis id recedit uetus de ore uno
ut in psalmo. exultavit cor meum. tc. vii. de impe. venustate renovamus ut in aut. coll.
.vi. de administratione cui pri. quibus renovanda olebat ut .lii. di. presens in pri. t ff. domini. in
ini. seq. et de confirmatione quanto .xix. q. iii. quasi .xxv. q. i. quod uite cum fides eius in pluribus
non queat statim suum varietatibus temporum nunc naturam habitant ut imp. c. no de t .xxxii.
q. iiii. si hys ut sepe ei parati ut valide mutantur t laxantur causis propterea
ut .i. q. vii. t si illa in fi. t quod paulatim labitur convenit renovari ut in aut. coll. vi. de
questore cui pri. t michi penetiisenim ipso mitiis dicit tenet nova uitatis evoluens in iuncti dies
quas in privatae stabilem tum in posterum ut in aut. coll. vi. ut ob. obe. man. p. s. si non iste. aut
in. que accipiat t nil est quod immobilitas non serviat in aut coll. ii. dein. ecclesie. cum. n. quod
nos igitur aut in quam ut in aut. lex. t .lxxxix. d. adulterio. de. di. v. ne tales. pe. fi. de sepe
variante consone causis leges ponimus / cum semper in optimis eligit res antiquiis non agunt
in aut coll. v. ut defunc. seu fu. c. n. i in in. i pri. nec erubescat antiquitas. si quod melius horum
que ipsa tradidit novitatis adinvenerit / ut in aut. coll. iiii. de nuptiis in pri. coll. quod maioris. ut
.xcvi. di. esto in fi. nam paulatim ei ad melius perveniamus attendunt ut in aut coll. i. de monachis

ff. v. or. et omne artificium perfectum circa finem incumbit ut ff. de l. iii legatis ... ornatibus et C. l. xii. de re milit. milites ... et ebrietate satietate ebriati sicut vino ut xxxvii. di. de vino quia ut plerumque septies novitatis ... ut ex. de sent. excom. c. i. ... ff. nec novitas male negligitur quod bene statuit vetustas. Aucthoritas venerandi nam diffinitur iuris terminis sic et certum non merueri ut meruit ...

Hic igitur operis ordinem adhibere ... legis patrum adhibere quod ... ut extra de ... de offi. presi. ... in more ... observes. et xxiii. di. in nomine et ex. de testi. in nomine. ... non ... ut C. de iudiciis ... res separatas ... communi utilitati ... Et opo ... ut extra de ... sibi ... patris ... ut obliviscatur ... et ... ut de pe. di. ii. si ... non est ... ut ... de pe. di. i. ... xii. q. ii. ... ex ... ut ... de pe. di. iii. ... de pe. di. v. c. i. ... lxxxvi. di. ... Justitia et ... bonum ... est ut xii. q. ii. cum devotissimam ... ut xi. q. iii. ... ut xxxii. q. iiii. ... ut C. de iudiciis ... ut xx. di. ... postulans et devote. Prime autem particionis capitula sunt hec.

De iudice delegato
De iudice ordinario
De legato
De auditore
De assessore
De arbitro et arbitratore
De iurisdictione omnium iudicum
De officio omnium iudicum
De recusatione
De actore
De reo
De accusatore
De accusato

De procuratore
De requisitoribus
De defensore
De excusatore
De syndico
De actore universitatis
De yconomo
De orphanotropho
De iudice dato
De tutore
De advocato
De teste
De testariis

De tabellione
De executore

in. albe lune. §. i. Jacobo nobis de iudicijs ecclesiasticis p[ro]s i hac parte necte z unde d[e]p[ri]us q in
eis i tenere solis r de ipsius gstitucione r officio i pugnatione q[ua]m unde generalis est hec. Iudex
actor z reus defensor i testibus ut ex. de iu. si forum. §. i ostendi i uij. q. v. c. j. hec p[er]sone necessario
i teneunt i iudicio. s. ordinario sed z i notorijs n[on] sunt necessarij testes ut ij. q. j. de manifesta
r c. manifesta ex. de iur. iur. admittitur. iij. ex de accusatione cum dedecet. r c. qualiter ij. defensor
q[uando]q[ue] quidem i teneunt r quandoque no. ut p[ate]t ex de procuratoribus. procuratorum r ff. e. l. i. Sub eodem modo tunt
q[uae] p[ar]s p[ro]s i inj[uri]a[m] p[ar]ti[bus] l[ega]t[is] Iuxta ecclesiastica de iudicijs et r ordine iu[dic]io dict. r officijs i recusatione
Iuxta de actore i reo, r accusatione r accusatione Incipit prima pars q[ua]e p[ar]ticul[ari]s i iudicio i teneunt
solent Inque de testibus r rebellionibus r de sententijs

Iuxta premissionis ordinem · iudicum · occurrunt de iudicibus. Vn[de] no[tandum] · q[uod] iudicum alij sunt
delegati alij ordinarij auditores alij · assessores · alij arbitri alij arbitratores
ut. ij. q. vj. §. q[uod] de arbitris de q[ui]b[us] singulis p[er] ordinem dicemus Et q[ui]a iudex delegatus
sedis ap[osto]lic[a]e s[upre]mum i iudices optinet locum · ut ex. de off. ord. pastoralis. §. preterea r
de of. de l[egati]s si quis r c. xc[?]ij. d. of. r xcuij. d. c. i. abs nostro dix[imus] i tractandum. ut ff. de
eden. argentarius c. i. r l. di. q[uo]d tuta [?] ser. Dicentes q[ui] sunt delegati Et s[unt]
cui gstituat · Quomodo gstituitur Quomodo delegatur possunt Et sunt delegati officium in[ter]
dictos sive primis Quibus modis finitur Et q[ui]b[us] attributus Et q[uo]d gerit cum causa principali finit
elegatus e[st] is q[ui] ex alterius commissione aliquod certe i capitulo iudicium alterius gerit ex. e. si
gom[m]unis. §. i. r §. eius §[?]. i ff. de off. eius cui man[data] est iur[isdictio]. l. i. r §. Subdelegatus no
e[st] is cui tantum uel aliqui dimedij s[ci]l[ice]t certe a delegato suo loco gmittitur. ut idem. E[x] i e[st].
delegatus de delegatus de q[uo] no[ta]. j. §. p[ro]x[ime]. v. ex mag[istro] d[icto] tunt parte dicit auditor ut i prill.
· c. si gom[m]unis §. viii. r §. quid no.

At nunc dicendum q[uo]d possit gstituere r q[uo]d gstituere sunt princeps ut i prill. §. eius no[tandum] Ite[m]
ordinarij ex. de of. ord. pastoralis. §z. l. ex. de ap. de illa sicut pote ut i no[ta]. ij. magne
glo. Ite[m] delegatus apl[i]ca[ur] r talis dicitur subdelegatus r[?] delegantis. ex. e. si gom[m]unis. §. nos · tunc.
r c. cum te. r c. pastoralis r generaliter quicunque ordinariam iur[is]dictionem possum gstituere sunt ut ff. d.
iur. dict. o. iu. sola i ptorum e. de iur. dic. etiam dicit. e. q. p[er]sinit · iur. dict. man[data] dare datur
ut p[ate]t. l. i i trunc[?] sed i iur. dict. ordinarium z iudicare dicitur licet ut ff. de iur. dic. o. iu.
l. more n[on] na[?] certe uel etiam i v[?] delegatorum i pertinet q[ui]d dic. uit. ff. de of. eius cui man. e[st] iur.
l. i. r ff. de of. p[ro]consulis. n[isi] quis §. ij. i iz. ita de iur. delegato · si sunt dicat · i p[er]s q[ui]d adeo p[er]z
iur. dict. ut i §. l. maior. ex. de of. or. pastoralis i sin. ex de foro. q. i domini. §. l. ff.
de iur. dic. om. iu. l. f. delegatus a ut absolutio q[uo]d p[r]incipe no[n] delegat. e. de iudic. cum dicat
ex. de of. del. si gom[m]unis §. i nec dicatis sunt i legato p[ro]consulibus ut ff. de of. p[ro]. i le.
legatus sequi u[er]z hic r ff. de iudic. ~~[illegible]~~ cum p[ro]tor t[ame]n vo[?] et tacitum
p[er] gmittere s[ecundu]m g[?]sat ut j. §. p[ro]x. uel distinguere q[ui]a ut z sub q[ui]b[us] certe delegato
sunt gmittere sunt cum ut. ij. §. p[ro]x. uel distingue q[uo]d ut z sub hoc certe delegato
tunc no[n] alij dicit q[uod] tunc e[st] delegatus administratores certe aliquod tunc uel tacite. uel primae
tunc adiunct causa tunc q[uo]d p[er]sequerere ut no. ex. de ap. c. cum ij. §. v. E[x] mag[istro] d[icto]. r j. §. seq[uitur]
v. Ite[m] p[re]tera · q[uo]d sit delegatus absolutio q[uo]d cum[?] dicit. de p[re]sentibus · e. dispedit [illegible]
i tunc · cost. v. ut d[e]f[ensio]. seu. sic. c. i iur. §. illud Incasibus et n[on] sunt delegati gmittere
gmitteret q[uo]d p[ar]tibus i iuris ut iur. cum p[ar]te gmittendi sit ei tuncquam gcessit ut ex de of.
de l[egato]. q[ui]mus. r c. pastoralis inp[ri]n r c. f. i nemini sit i iuri q[uo]d uti suo iure
ex de elec. cum eccl[es]ia vulnerata i ff. de iur. iur. i iuracio. §. i. r c. si q[ui]s n[on] sit uelit

mittendo se exhonerare ut in pe. c. pastoralis. § i. e. c. praeterea. Si adicimus et expressim sententiam
vel dic. quia cum super consuetudine non potest ar. ff. de arbit. arbiter ita sumptus quia eis de plurimis
potius quam sanare ut ex. de off. del. cum te alia non tantum contradicente potest. ff. de arbit. non existens § i.
il. non distinguentes de duobus compromissi secundum ho. bo. vel dic. ut ff. de sent. v. Sed nunquid cum
si in delegatione dicatur delego tibi causam talem et do tibi potestatem alium tantum litem contestandam substitui sit tibi necesse sine
nunquid del. iste poterit alii causam litem contes. delegare dicit quod dictum quam sic ar. ff. de proc. vi. ite
l. i. in fi. et l. se ff. de testa. tu l. tutor ictus Sed nunquid sub del. delegati meruit. causa tanquam causa sub
delegata est vel in delegata ab alio quam principe qui non est ad universitatem causam del. potest ac iteratione ut
§ i. in vel index quiusque i c. ie c. extra de e. de procura. l. ii. ex ubi ubi et aliis notatur
exe... sine iuris dissolutione unde si causa et interrogata talia parte se examinata
post testium receptiones committere ut in pall. c. cum volens. prius si parte non se examinata
Sed sunt aliqui causa contestata annexata ex de ap. cum cessante in parte et committere citatores ut in pas. c.
pasto. § ite. cum l. denunciationem ut e. c. extra de v. in no. d. m. hosti. quod talis executor cum
spiritualis habent iurisdictionem contra opponentes se ipsi et invitatos vel quos misit per expedire
causa contra omissa quam in causa potest alii delegare quam ad denunciationes faciendas ar. de extra in
ipsa servata causa iuris. debita venientia quia nullus sub del. vel in delegati delegato vel ordinario
et bene nullus del. ab alio quam principe potest causam vel lite contestata vel testium receptis vel sine plenaria
committere ut ex de ap. cum cessante quamquam expresse de. et de sten. et affi. c. i. quia talia se in incidentibus
seu incidentibus ut ex de ap. cum quod plenam causam committere ut si ut m. q. m. a praecedente
ff. de off. possit. in quest. § i. et b. dubitat. et procedente quia forte opponit actione non
tenere vel cum non posse autem vel lite contestata non tenere vel non esse facta vel teste tales esse
criminales cum eo quod quae producuntur in tali casu § si non ista de alijs quamquam iudex committe
Sed unde clerc. alia committere non potest quam audire iudex delegatus iudicare de iudicii praeter ista ut c.
de iudic. audire ff. de off. pr. et le. legata secundum quod in lite non et ff. de iudic. o. m.
l. f. ii. h. in expressim ex de ap. cum cessante tales dicitur item executores quam contestores
seu auditores quam habent aliquam notionem ff. de re m. et pstor. in prin. et sub delegata vocantur
ut ex de re m. cum volens et impi. c. cum cessante ne delegati alij committat perexecutores
de pse. ff. de iud. o. m. iubere de iudic. sanimus / praeterea quod iure possit unum articula
committere causa et totum casum quod si non potest ut supponimus quia ex. del. a principe vel legatus
vel ordinarius ut dicit. com. et alium transferre possit in tantum praeter alij committendi. ff. de iu-
dic. o. m. l. m. i. f. et id quia illa potestas ei sit exempissime Sed ex lege vel constitutione
ut c. de iudic. audire ff. e. cum pstor. § i. ex. c. pasto. in prin. et c. ult. § i. et quam sic
lege vel sententia quae committitur in iudicatur iurisdictione transferunt ff. de iud. o. m. l. i. n.
ob. de e. pasto. § i. quia in loquitur de del. a prin. quod si fit potest ite non ob. dec. cum volens
quia in sic d... contingit ne conditor in... alij sed retulit vel unde pnc in no. ne de f.
si commi. § i. quod quia d. iudex quam nullius de ordinario ut et ninne glo. in potest quod in cap.
si ordinarius ie. ne de e. extra quia in patriarcha non committit publicos sine Sed ipse
... publicus ... ite in patriarcha est sub dele. adlegato prin. quod potest ut
in pall. c. si e. i. i. e. c. pasto. in prin. unde habebat collationem ut in i. et in fatet legi pote
tres in est committere ar. ff. de arbit. Sed est in expecta... de arbit. il. dicit. c. i. ii. Sed

q(uod) habe(n)t p(er) c(er)ciorat(i)o(n)e(m) p(re)nu(n)cium u(e)l ep(isto)la(m) r(e)legendo p(er)ittos ip(s)e lege(m) [illegible] ff. de adm
[illegible] tu(tor). ita aut(em) [illegible] gessisse ex. e. pastor. [illegible] p(re)terea [illegible] i(n) s(e)c(und)o p(ar)te mandat(um) aliq(ui)s
citati p(ar)tium ex p(ar)te [illegible] sebere noui(m)us nos sub delegatis [illegible] recepisse
un(de) nos citati(o)nem [illegible] mandatu(m) ap(pa)reat cor(am) nob(is) [illegible] rogo ut h(abe)at citat(i)o(nem)
[illegible] cor(am) testib(us) i(n) [illegible] ut [illegible] ei q(uod) citat(us) [illegible] [illegible] publica(tione) [illegible]
ut rec(eptu)m [illegible] leg(itim)a [illegible] ut ex. e. [illegible] et [illegible] concesse [illegible]
i(n) [illegible] iudic(io). d(e). [illegible] p(ro) [illegible] ex. de off. d(e)l. c. f. i(n)nocenc(ius) e. c. [illegible] ex
de [illegible] d(ic)it [illegible] et ideo [illegible] et benigni(us) est [illegible] dici
mediat(e) [illegible] ex. de testi. [illegible] [illegible] et (con)di(cionem) [illegible] possint
ol(im) [illegible] expediri [illegible] nobis p(ro)b(atu)r de iu(ri)s [illegible] q(uod) si [illegible] c(ita)t(i)o(nem)
[illegible] u(e)l q(uod) testes [illegible] no(n) [illegible] ut [illegible] et [illegible]
[illegible] p(ro)missa obiectio et [illegible] citandi [illegible] citatus [illegible] u(e)l p(ro)curat(or)
citati [illegible] ff. de [illegible] u(e)l [illegible] ff. de off. p(re)t(oris)
[illegible] p. xxiiii. q. v. [illegible] possit [illegible]
execucio(n)e [illegible] q(uod) [illegible] executor [illegible] no(n) [illegible]
e(ss)et [illegible] et sic loqui(tur) dec(retum) [illegible] q(uod) d(icitu)r q(uod) executor [illegible]
[illegible] n(on) [illegible] q(uod) si possit [illegible] [illegible] ex de
[illegible] cu(m) [illegible] [illegible] no(n) [illegible]
[illegible] ex de off. dele. [illegible] no(n) [illegible] possit [illegible] expediri
q(uia) tu(n)c possit ex de dolo [illegible] no(n) obstat [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] ut [illegible]
et [illegible] ff. de iudic.
cu(m) [illegible] c. i. ix. q. iii. [illegible] de iudic. [illegible] no(n) possit
aliq(ui)s [illegible] ut ex de testa. [illegible] [illegible]
[illegible] ut ex. de re iu(dicata) [illegible] nob(is) [illegible] [illegible] aut(em)
[illegible] [illegible] testes no(n)
[illegible] de d(e)l. q(uod) [illegible] ut [illegible] ex de
[illegible] aut(em) [illegible] no(n) [illegible] ex
[illegible] ff. de [illegible] colligere
[illegible] ut [illegible] p(ot)e(st) [illegible] [illegible]
ex [illegible] ff. de iudic. [illegible] q(uod) [illegible]
i(n) [illegible] ex. de dele. [illegible] [illegible] et [illegible] q(uod) [illegible]
[illegible] ex de [illegible] si no(n) [illegible] examinet eos [illegible]
audiat. [illegible] de iudic. aut(em) [illegible] ex. de [illegible] c. i. [illegible] testiu(m) [illegible]
[illegible] no(n) [illegible] eligi(tur) [illegible]
[illegible] q(uod) testes examinet [illegible] q(uod) [illegible]
no(n) poterit [illegible] no(n) [illegible] testiu(m) examinato [illegible] ff. de iudic. l. ii.
ex. de off. de(l). c. f. [illegible] et no(n)
[illegible] [illegible] c. [illegible] q. xx. [illegible]
[illegible] q(uod) de(l). [illegible] potest [illegible] [illegible]
[illegible] et no(n) d(e)l. [illegible] de iudic. [illegible] q(uod) [illegible] omnes
[illegible] si de [illegible] cu(m) [illegible] subdelegat(ur) [illegible]

ad eum tamen est appellandum. e. t. si quando. § porro secus in alio a quo ad superiorem appellatur. ff. que
et a quo appel. l. i. in. ex de app. romana. excepta quod puta simul sit exceptum ut ex. e. significasti et c.
admonuerunt ut ibi no. ii. q. vi. quamvis.
Constatur autem del. oso q no prohibetur. ex de sponsa. cum apud. ff. de pacis. mutuis ...
hibeatur inde. e. t. § p. i.

Sequitur inde que possunt delegata. s. quo inde. h. de iud. dele. o. in. c. si. in mitatis a.
Delegati et pot. generalis principum casus ut actum in medium posita testium uel in nuncia
di receptio et similia ut sive puta ad uel eius executio. ex. e. si quando. § viii. et § septi
et c. pastoralis et c. ex litteris de re. iudic. cum bertoldus et de re. cogen. c. i.

Sequitur inde que ipse officium seu potestas delegati et quibus ad officium eius pertinent, unde quibus
dictum est. h. de off. iudic. dele. et forum sub traditum diligenter servetur. ex de rescript. cum dilecta. ad
ff. ut ad dilec. alioquin non nisi quod est ut ex. i. e. venerabilis. Item quod ipse causam audiat si potest alio
qui alia committat. C. de pedan. iu. l. ii. de. iudic. autem ad h. ex. e. si pro debilitate, et partibus
in initio ... causam si partes sic elige concessit. ex. e. ~~pastoralis~~ c. si. et e. iudic. audire ut se
mutuo se exponent. ex. e. pastoralis. § i. is autem qui apte uel quibus que eligitur non potest
partes uel partium consensu alii committere. Item causas ab una parte non potest eas absoluta committere
ex. e. cum sunt. de. in. h. alio. ael. h. ut. h. d. Item. pot. sub. q plenius prescripte in fine eius
· e. t. § qui sic eius officium. v. Item causas. Gof. ti. q. Sed nunquid del. ad. potest subdelegare
hoc potest appellari ff. de iudic. si locus. ex. ff. de c. tibi. si cum dicis. §. si tribus. et ex. de app. sub
e. iii. et remotos autem h. cum intelligo ultra duas dietas constitutos ex de rescrip. ut nullus h.
duas dietas possit sistere reos quod e dicere. tamen autem que dicitur. dum quis non posse com
te. ex. locum illum ... in ff. causam commiserit ut sub commoditates loci exhibitio littere appellatione
concessit sufficiat. xxxiii. di. de his. iii. q. vi. peremptorie. ex. de except. olim. del. b. p. l. v. in
uen. ordinarium ex de rescript. cum dilecta. ff. de iudic. q. prior. ex. de or. cog. c. ii. et dei. pos. et
ipse. c. ii. Item tamen excep. admittere constitutas propose debeat. e. t. ex parte. ii. et c. si eo. Item ad
eius officium spectat id sine quo eius mandato expediri non potest et quod potest generaliter causam committere
uel personis in commissione non continentur. e. t. p. et s. et c. cum olim et primo requirendus. ex de
dienter sunt in iudice competenti. ex. e. c. i. et c. pastoralis et super his que iurisdictione sine
coertione nulla. ff. de off. eius cui man. e. iii. l. f. ex. e. ex litteris, unde potest eos excommunicare si e de le
gitime vincitur sive et etiam mulctare si alter non possint mandatum. offendere. ut ibi et c. t. de re iudi.
ff. si quis ius di. no. op. l. i. quod de suspensione mandatum ~~pun~~ xx. q. iii. cum. et c. privilegium de non
alii non pot. ut eos que sit de iudic. dele. delegatus. vi. q. iii. placuit. e. ii. diri. q. oz. autem qui in
puniciat ut in invitum sub certum aptus uel aliis puniret immo h. sicut processit ut ex. super his dilec
tis h. si ~~unqd~~ aliquis personam occidat uel liberetur uel spoliet uel incarceret. nunquid del. potest in ta
iudice ad h. dico quod aut excessus notorius aut occultus in primo casu. pot. si quis sit ut hoc
turbet uel impediat. eius mandato. ut quod offensus advocatus ad del. veniat uel aliorum
pall. q. xxiii. q. iii. sig. b. i. c. c. pridem. ex. de ecclesia et p. t. c. ii. uel si fieret inuriam
legitimi. ii. q. vii. sig. b. xxiii. q. iiii. si illic. et c. guillelmus. ex. e. ex litteris. ff. de iu.
Item ep. lib. concil. §. si quis virgines. et si quis [illegible] et per tales in aliis § i. l. in iuriarum. quod e.
ex. de pe. i. o. et h. sive fiat apertis sive absentibus de se intelligo. ff. si quis ius. di. no. ob. l. i.
sic. ... ... ex quibus ... et in post. et fulcimus. § i. et h. ff. de his. q. visitur. et pro. § ii.
ff. sed mi. et. § i. in quibus. innueret quod non tenetur. ut in dolum et in iniuriam eius fecit. h. quandam
ni ... dicatur quod. Si vero excessus est occultus sive fiat apertis si aliis non cognoscit et de
nec cognoscere eos cons. se. si hoc unde. ut. puniet. quod nec super occultis mandato. h. ut. si eis est
datus iudex sed ordinarius de his cognoscit. ex. e. pastoralis infra. et de of. et ind. ord.
e. ii. xxii. q. i. de. . ... tamen fatentur eum posse de his summariam cognoscere et interdum.

ꝗ· ſi nõ · lau(rentius) ⁊ Ja(cobus) · [illegible] · dixerunt referre an delegetur · cu(m) ep(iscop)o ⁊ aliis · an aliis ſine ep(iscop)o · Si
ep(iscop)o ⁊ aliis ⁊ adiciat illa cl(aus)a · cu(m) ſi(ue) ep(iscop)e cu(m) eor(um) alico ꝛc · tu(n)c teneri ſb'del' · ep(iscop)i admittere ex de off
del' · c· ſ· ſ· idez qz ꝛc · i ſimi(lite)r ĩmo ſine illo nequit p(ro)cede(re) · ut i· d(e) big(amis) · [illegible] · ꝗ· ex
dempt' ⁊ uen· c· iij· ep(iscop)us nõ nõ cogit(ur) recipe(re) ſb'del' · ſiu(e) qdel' · ut colligit(ur) · inp(ri)· [illegible]
[illegible] · ꝛc · c· t· coram · ii· d(icitu)r · q(uod) ſi delegetur ſine ep(iscop)o dic(it) · ut ſ(upra) · [illegible] · tu(n)c aliis · Gof(fredus) · dic(it) · q(uod) tu(n)c
pot(est) · [illegible] nõ cu(m) ſine ⁊ ceſſante · i qmodo · q(ua)n(do) tu(n)c ſi nolit i(n)teſſe · pot(est) qmitte(re) ⁊
alii tenen(tur) recipe(re) nõ ei tenen(tur) · ff· [illegible] · ſuit qcernit(ur) nego · ff· [illegible] ſi longi(us)
l· ⁊ ff· de [illegible] · tu(n)c · niſi n(on) · e· q(uod) [illegible] · dic(it) ep(iscop)o ubi · q(uod) n(on) · ff· p(re)ſumz · [illegible]
cui [illegible] · ut [illegible] · ⁊ ho · [illegible] · i ſi · tu(n)c nullo m(od)o i(n)teſſe p(otes)t · ⁊ tu(n)c ipſe p(otes)t qmitte(re)
ambo ꝛc · q(uo)d tunc [illegible] · [illegible] · ſi no · ſi · p(otes)t · c· coram · q(uod) tu(n)c [illegible] delegante
[illegible] cu(m) illa cl(aus)a · q(uod) ſi nõ o(mn)es · ꝛc · ⁊ nulles [illegible] eis adiungit(ur) · q(ua)n(do) tu(n)c del' · pot(est) aliu(m) ſb'dele
gare · ⁊ [illegible] tenen(tur) illu(m) admitte(re) ſi c(lausul)a ipſo [illegible] ut ſ(upra) in oppinione · t· [illegible] delegat(ur)
[illegible] aut plures · ⁊ [illegible] alius eis adiungit(ur) · cu(m) cl(aus)a · q(uod) ſi ambo · l· q(uod) ſi nõ o(mn)es ꝛc · ⁊ tu(n)c [illegible]
adiungit(ur) · res e(st) integ(ra) · [illegible] nõ · ſi e(st) integra idem ꝛc · ut ſi [illegible] una cu(m) aliis [illegible]
[illegible] ut dixi · Si nõ nõ e(st) integ(ra) · q(uia) [illegible] cl(aus)a · [illegible] · ⁊ [illegible] ille admitteret(ur) · tu(n)c n(on)
ipſe · n(on) ei(us) ſb'del' · admitte(re) · ut · inp(ri)· c· coram · ⁊ i tu(n)c · de exhiben(do) ⁊ [illegible] · ꝛc · alii [illegible]
[illegible] · [illegible] · q(uod) ſi d(icitu)r · nõ p(otes)t i(n)teſſe nõ p(otes)t ſb'delegare · Si nõ pot(est) i(n)teſſe · nõ d(icitu)r
delegante [illegible] expedire · ut ex de off del' · prudentiam · ꝗ· [illegible] · ꝛc · [illegible]
Si tamen delegatur · tenet · ⁊ ſb'delegat(us) eius admittend(us) e(st) · c· t· ꝗ· [illegible] · ꝛc · [illegible]
[illegible] · c· coram · i ſi · ei qfirmat(ur) ſ(e)n(tenti)a p(ro)lata · [illegible] nõ admiſſo ſb'del' · ⁊ ſo · [illegible]
dic(it) · q(uod) ſi p(er)ſona · ſeu ei(us) induſtria eligit(ur) · illa p(er)ſona el(ec)ta pot(est) qmitte(re) · ſ(ed) ſi · [illegible] · q(uod) nõ e(st) elec(ta)
[illegible] · illuz admitte(re) · [illegible] ſolus p(otes)t p(ro)cede(re) ⁊ h(ec) [illegible] · q(uod) ſ(upra) dix(it) lau(rentius) · Et ſic
delegat(ur) · [illegible] · a pl(ur)ibz delegatis · ſi [illegible] ille impedit(us) · ep(iscop)o [illegible] · [illegible]
ul' [illegible] ⁊ tu(n)c nega(n)d(um) qmitte(re) · n(on) alii tenen(tur) admitte(re) · ut ſ(upra) · v· [illegible] · aut ipſo [illegible]
plibz · aut cl(aus)a · q(uod) ſi o(mn)es · ul' q(uod) ſi nõ ambo · ꝛc · nõ e(st) [illegible] · ꝛc · paſtoral(is) · Si nõ
p(otes)t qmitte(re) · qui uult · ut · c· t· ꝗ· adeo · q(uod) ſine illo · ul' ſub dele· ei(us) · p(ro)ceſſ(us) · [illegible]
ſeu ſocios [illegible] illius · c· t· c(aus)am · ꝛc · uno ſb'delegatorum · ſ(ed) nõ [illegible] · [illegible]
[illegible] impedit(ur) · inp(ri)· [illegible] · dic(it) · ut inp(ri)· v· [illegible] · aut [illegible] · ⁊ tu(n)c ſub diſtingue
q(uia) [illegible] · [illegible] · ut q(uia) e(st) mortuus ul' p(er)petuo [illegible] ⁊ [illegible] nõ p(otes)t
· c· t· nõ tu(n)c [illegible] · ⁊ tu(n)c aut in [illegible] · ut q(uia) [illegible] · ff· de [illegible]
[illegible] · ⁊ tu(n)c [illegible] · nega(n)d(um) qmitte(re) · n(on) alii tenent(ur) recipe(re) · ut inp(ri)· c· [illegible] · ul' i [illegible] de
⁊ inp(ri)· c· [illegible] · [illegible] · [illegible] illi(us) cl(aus)e · q(uod) ſi nõ o(mn)es ꝛc · inp(ri)· c· p(ru)denciam
[illegible] negocia · q(uod) [illegible] poſſz [illegible] · ſi uelīt · ſ(ed) nõ uult · ut ff· [illegible] · ſi [illegible]
⁊ tu(n)c [illegible] qmiſſit cl(aus)a ep(iscop)o cu(m) aliis · cu(m) cl(aus)a · cu(m) ſ(upra) · ep(iscop)e · ꝛc · quo ca(su) dic(it) · ut ſ(upra) · v· [illegible]
[illegible] aliis ſine ep(iscop)o · cu(m) cl(aus)a · q(uod) ſi nõ o(mn)es · ꝛc · ſic potuit ſuit ſ(upra) · [illegible] · ⁊ tu(n)c p(otes)t
[illegible] qmitte(re) ⁊ q delegati tenen(tur) recipe(re) · q(uia) tu(n)c [illegible] · [illegible] · nõ alii nõ p(otes)t ſine
[illegible] ſb'dele· p(ro)cede(re) ſic loquitur · c· t· ꝗ· quo · ſ(ed) in· [illegible] · c· t· p(ru)denciam ·
[illegible] · q(uod) ſi uni(s) noluit [illegible] · alii p(otes)t p(ro)cede(re) · ſ(ed) [illegible] · cu(m) nõ uult
[illegible] · ul' [illegible] · tu(n)c q(uod) dixi [illegible] · cu(m) nõ uult · nõ ei [illegible]
ſ(ed) q(uia) nõ uult [illegible] admitte(re) negocia · adq(ue) nõ tene(tur) · ut ſ(upra) · v· Gof(fredus) · Cum ergo uo
[illegible] · [illegible] negocii(s) [illegible] · ul' cu(m) [illegible] poſſim · ſ(ed) [illegible] qmode
i(n)teſſe · nob· tenore p(re)ſencium · [illegible] qmitto · donec poſſim qmode i(n)teſſe
[illegible] Gof(fredus) · [illegible] · Commiſſio a iudice delegato · ſeu ſb'delegato [illegible]
ſb'delegat(us) · [illegible] tal(is) · iudex del' · adno · ff· [illegible] · ſ(e)p(tim)o · [illegible] · [illegible]
Indignum [illegible] nos a ſede ap(osto)lica recepiſſe litteras [illegible] clemens · ꝛc ·
[illegible] tenore · ſb'iungitur · ſ(ed) cu(m) [illegible] ſed [illegible]
[illegible] ul' ſic · cu(m) nob· [illegible] · q(uod) [illegible] · [illegible] · [illegible] negociis
[illegible] · adeo · ut examinaco(n)i dict(i) negocii [illegible] · [illegible] qmode nequeamus
dicta diſtriccone ⁊ ſolicitudine [illegible] · [illegible] · [illegible] examinatione ⁊ deci
ſione · uob' tenore p(re)ſenci(um) [illegible] · [illegible] uices nr(as) [illegible]

eius duximus committendam In cuius rei testimonium et memoriam firmiorem presentes litteras sigilli nostri appensione muniri. Datum etc. Quid si in commissione causa non exprimatur sed tantum appensione muniri datum etc. Ex. de off. de. c. v. Sed pone et non exprimitur nomen eius a quo appellatur. de rescr. non. In cap. de off. c. v. Sed pone cum explicatur non sit committere intelligi ut committendo suas vices totum causam et causa sine qua explicatur non sit committere id de rescriptis per quod dico que causa deinde de decimis offi. vii. sed sunt ubi id delegat per quod dico quia iam dictum vices v. Item deinde offi. vii. si stat ubi de delegato. Sed potest pronunciare etc. Is an causae cognitio committitur ex occasione illa sententia in actione. Sed potest pronunciare etc. ff. de pactis. ad vem. vel ad legitimam vel quod paucorum vel non. Quia non committens spiritualis non sentent restituet vel in ingressu ne exprimatur quod tamen cognitio non datur a suo mandato. ff. de off. cor. distinctio ii. iii. q. vi. Primus etc. q. ii. c. de iussu etc. ministratoris cautela sed est quod sic dicatur causam et audiendam committimus et sine debito terminandam. ex. de rescr. cum Bertoldus. et primo modo. Item an committens semel vices suas totam causam commisisse videatur postquam is cui committitur cepit uti non potest amplius revocare quod dicitur ut ff. de ffx. v. Item revocato in eo. ex. de off. del. venerabili etc. s. quod si vero dominus in principio secus est in legato quod sicut ita causa in regali committebatur. Sed potest revocare causam sicut a tota universitate commisset, plerumque a dilecti abeo appellaret. ff. quod in a quo appellari. vii quia commissa causa committitur usque ad sine placitum quod delegatus est restituat et tunc post ubi illa si ipsum causa cognitione etc. vice usque ad sententiam diffinitivam cuius placitum nobis restituimus vos tenore presentium duximus mandandas ex. e. cum te consulente. Item quod committitur unus solum articulus presentium testium examinatio vel literarum receptio et hiis ut ii c. etc. etc. s. quod si vero committens sic dicet presentium tenorem commissio. vii causa cum in ipsa lite testes sunt quod rest. et difficile foret partibus ad nostram presentiam venire ubi testes ducere nobis laboribus et sumptibus partium parcere cupientes inquisitionis deillimia si ita sit cum vel cum dicitur si sit spiritualis vi recepturum et partibus non ro examinatio eiusdem recepturum testium in casu ipsa usque ad ponere vos tenore presentium duximus committendam. quod si si commissio fuit faciendo duxit et plenam fidem adhibimus sicut testibus sub sigillo vestro nobis fidelit et plenarie referentes vel dicatur melius quantum ad testes ut non in detestatio q. vi sebet aut in se. Item quod admittitur dicit in mandato ut non in dominum calumpniat. Item restat v. quod est non ad committere aliis vices suas dicet ut etc. si sit sub in sit. Sed si unus committit alii causam dicet ut in dicto ff. in dicta i sit. v. Item non dicitur committo causam mea in dominicatis dare in contrario deo quod non sit pro suis est si probabilit. Item quia talis commissio sit per vocem quam personam dicitur in publico instrumento subscripta forma dicere facio in dicione talis alia que vices seu vices et etc. et de a deo ad deos. del. pro confit est per te a quo commisit vices suas alius etiam socio seu del. talis si sit solus ad lite vel usque ad sententiam vel donec eas duxit revocandas vel simpliciter ad recipiendum instrumentum dicitur seu testes et terque rogo talis alia causa nomine pro vel commissione mea fuit et iam in eadem talis et consilio si non unius alius committit causam vice in dicto dici ut in etiam v. quod si eius. Item quod si ordinarius causam committit dicet sic. Anno etc. venerabilis pater talis episcopus vel nobilis vir talis comes causam quam inter clericos vices seu vices spectant dicitur talis presenti et recepturi audiendas committit et sine debito terminandam et ego talis etc. ut s. In civitate non romana dominus papa committit causam per suos ministros seu exsecutores ut in expresse ff. mand. v. deinde ab his quod commissio scribitur in hac forma. Anno etc. talis hostiarius vel cursor domini pape mandavit vero viro talis ut causam dicitur vel negotio prima vel utrumque quod inter clericos vel vices spectat audiret et sine debito terminaret et ego talis etc. ut s. Item licet tales scribit commissio etc. episcopus mea in mea et pro. de offi. ut ii. in summa vide sit h. in mea de mea. dominus. Quid si episcopus causam ad ei rationem committit spectantem cum sic comes et episcopus committit etc. Ergo talis episcopus committo et causa etiam numquam valet in et q. ut committere ut episcopus non comes ut e. de off. et si sicut in ff. de off. eius cui mandat est in i si per rector. dicit quod ratione commissione eo modo quo recepto potuit ut ff. de in i si duo quod ad vel h. et vel tamen sunt de nomine ff. de iudic. si in nomine et eo ipso quod est episcopus et comes. et q. i. sic. Sed quod ut del. possit in ape subdeleg. quod del. parte quod delegante dicitur quod sic. Quid si sunt tres del. unus primus in loco vero cum agi de partibus quod et ad subdel. causa et se excusavit numquam in potestate del. admittere subdel. Item numquam pro iudicare absenti exequutio ut in alio casu possit repelli. Item si ambo absentes mittit subdel. numquam primus per illos repellere et si del. noluit illos admittere numquam subdel. potest

pcede^d h' psequi s^b ffz. pnt no i^p. c. si. gom^i. § si no   Sz. pone ecclus quidex res
pondz se uelle intee. dic no ad pcedend statuta n^c ueniet n^c se excusat n^c pmat
uno forte intet mittua ad diaconum. qm inte e. i sic fitc. quotiens aliqm pcede nolle
dic q rel^q duo monebut eu q ueniat i pcedat. q si fecat ipsi pcedant. q dic ut
no. ex. de of del. cu z ctingit. It del. qpe mutuere z q. ordinacio ut dixi sup. i p^n hy. t.
It pt sunt sinds exequi l' ordinacio. ul alij q gmitte. e. t. in litis a c. extra. n. ad
rc. c ereui rc. pastoralis § q no. i h psequi plenius infirmat dny mei It pt fitte de
gtumace no gtinacem ex. e. gsuluit It pt excomunicate i inposs. inte. ex. ut lite no
gte. qm. § in aliis i si. ex. e. significauitis. ii. dh^c. sim. pp. i. § u^s. pot. i. It suspen
de z int dicte. ex. e. sane It pot sinam ppe exequi. e. t. queniti   extra^t d^c sic
cius mi. d ict. exfor. gmissiois apparet ex. dnudic. exhibuit. ex. deuo to. ex int
ff. d arbit. no distinguemus §. de off. pt i milita fitte. deo siue d. dixi   de p
rogacione mi. d ic. pomis ple tractatur e. an it adpuis h' no repetam^s
estat inde quibz modis eius mi. d ict. finiat^r. finit^r a mi. d ict. del' pmit litem
i executio mandatu ex. e. in litis rc. ben. lib. ff. de re in. iudex. It p rps^e lamut
ex d ep. ut dilitus rc. adhc. ii. q. vi. adiouimus sta ib q d cu gomost bz ro
finale ul' insinuate. e. d c pal. cu. aut. si qs litigatauz. i medio qr de suspects ut
dict pous. e. d irch. ce. g mal. ip^n. e. d ep. papinus § h' si. ff. ad pull'. l. i. if. ex d of
m̄ tutt gmi^is litis no uale. e. t. sufficientibz It p recusationy cu cuius p bitata lemut
tu gmite posse. q dic. ut d d icauisatt. e. effius. m p n. i. v. § gd sibi. It mortuo
d uidsi eu gmitti^r ebus pmit epo albi. respondo. i spondy no e mirus nec nuc
uelz gmissio quo ad alios duos iii. q no. ar. ff. d e lti pedinus. el. sicuti ff. d re
iu. duo ~~pro~~ ff. q esen. empt. si duos. comissio cu n pot ualere pte ppre pro
ff. sem. hec i h iudico. inste. d ez d inst. §. § si unm It tal gmissio e inus § est
res indiuisibilis ff. si sm. ue. en. loca. §. si fund. un i one ptes totu inate ar.
ar. ff. couc. p. si qs dnas. §. i. ix. di. si ad sites It impetuit i gmite s sum
ite cuo. ut treb coic uno § d sacte no uelz. ff. d e col'. e. cu ei de ~~placeat~~
e. d test. si uny. ff. d esti. pet. cu q. §. i. ex. de of dle. p d ent^h. §. i. i. illut gpe
ar. adid. e. t. cum. i. i tecestibz pcata i deo. qmue. impos. ca. i. ei s. c. ii. dh. i. v.
ut ip. l. duo uis forcius potimt eo mortuo. ff. d reg iur. q pt i uita It q sine
d ictie^z. sine si intelligete^z. eta illa. si ale uim. rc. an ale q oste pt. ff. ~~d q sen empt~~
d hys. q si emant p cu. c. i. It h no ualuit gmis^e in treb nz i duobz ar. ff. d ptalt ff.
si uny. §. si acepta latio. adid. ff. dudic. mortuo. ff. de a stuen. per. l. h editate
ff. d reg. iur. quoe. ff. dudic. potiorem. ff. d mute. rc. stio. e. d atone. coll'. l.
i. §. i po mpti. i p stem ualebit ii si stratuz e it. eps. ex. d of del'. e. f. i uide. ff. d
pette. l. talle pacto. It mortuo q q eo impetent^r, lite re. integra d ep pe. suffiat
ero si impetran lites gt iustituz. i a se d ipat ille no insetuy indut^r. cu car. et unqo
lr s eius pallas queret^r. iur. q sic. ex. dudic. qr. q cepit lite. si itbzpabz extore gt
ff. d call p^n. l. iii. adid. ex. dn sib c. tuat. l. sz illo i ordinario q pot mdiate b. dz
sic. pot. ac restatoz. un dic. q lrs pill^d xpe. no queret^r. si d eo i nuntio no h'ez
qz p pe no excendz^r itez si i eo no expssit ex. d of. d l'. d ecano rc. cu olz. rc. p. i c.
ex. d r pe. sufficiat^r. It mortuo mandatore. rc. intef. ex. eo. g tuz. rc. h. §. inter
. l. mandat. ff. d ini. dic. o. iii. i q z. i l. more. i l. se. ul' eo recadm. ex. de of le. c. si
h. secus sic mandato poms ut j. d pau^a. § i one q z. v. sz nuq d sz h' tuc ma
dat. expiret no in ppetuu fim aliquoz iudice mortuo ul' translato d nin. instu
sic ue i inte. ue nllu. iii. §. i h no in bem^s i. e. si no. i. coll'. xx. i xiiii. q. i. q pcepnt^r
si. uni. eam. Gof. G. ua. i Jo. n^c i. gal. morte finit^r ue ecce mandat. alicubus
ue eligamc eu d q^o. cu gsuluit aliqn si q. fecnt d cnt^r ill^d in uitu i ame d
nii t. gsuluit de G. sz pus q gal'. ad eos puemt mortuus z. t. l' forte puenit sz
no du fuimc illa sciuit i h. e. cum indicatuz. sinc i tantt gal'. ipm incerte i uo

expirasse. ar. C. de iure fisci. c. q. papa. vid. in clemen. ut lite pende. post. in. s. t. per xx. C. de sin. 3.
pone q. Quid si del. ignorans delegans mortuum fore re integra audit. Respondeo quidam dicunt
quod non valet. ff. de eccl. con. ex dictis. ff. de iurisdic. o. iu. i. c. ex de off. del. K. ii. alii dicunt
contra. ff. si certum pe. l. eius qui i. continuat. Ii alii quod negligo si scivisset. ff. i. c. dixi. q.
fit. ff. eodem vob. q. rel. inste. man. C. recte. ff. de adqui. here. in. S. si quis nec in
ius dic. hic ex quo recepit scriptura. ex de ap. si eo. ff. de iud. dic. uenditor. S. f. ff. de of.
psi. t si forte te recognoverit mortem illius ff. rem po. hunc. habere q. absenti. C. de sent. et in.
del. l. i. ff. de pact. si absente i. in. aliis per eos ex de resti. in intg. Si int. unum.
Quid si si duo delegatis prius dictus est decisus. ubi uno tract. si talis non
est mandator mortu. dicas unum. mandatum quo cu. exspirare. ff. de sep. in i. unit.
ff. de vulg. et pu. sub. C. si uno. ff. de iudic. i. uno. alii. ex de supple. passio. i. f. p.
no. q. in p. c. 3. i. de supple. passio. tu mandatis sic res individualis ut in p. c. passio. S. i.
vini lig. unum p. i. sapo. continuat. auditi sic. tamen morte delegantis non co prevenit.
in dicto. q. adeo idem continuat. ar. ex de off. del. i. relatum. sed si mortuus tamen delegatis
quantum prius in dicto si non declaratis ut in p. c. passio. ad sic ii dicit. quod si delegatus,
ad quem vel successor eius subdel. alter. prius ex de off. del. quam abbas alii tu ge. i. eius
subdel. successor. ar. ff. de ex. iudi. in. ut nulli in. C. t h. nu. i. se. colle. ix. 3. intelle. quam
dicit subdel. prius morte mandantis non ipso iure sed ope exceptionis. i si delegatis quod tamen
tamen commisit exercet non prius in dicit. d. idem forte. si preten. unum commisit q. dicas
p3. ut non in p. c. h. secus autem est in vicariis et officialibus. quia neque ut officia sunt exec.
omnis exercuit eorum capitibus. ex de off. vic. i. v. q. uni iudicum C. audientiam dicit. et
offic. seu vicarii ex de ap. io. Impor. porro in dicto. legat. ap. se. ul' in actione durante et
post morte illius intencio. al'. J. de of. l. S. fin. Ite fin. mortuo imperatore ic
integra insti. man. S. ite. ff. e. mercatis impii. q. supeat perso. fit in taim sensum ad
alias personas. cum ad generales in ipsis ex e. t. p. i. S. i. c. cu. aliis. ser. Si ergo
tamen morte, quia tunc potuit successor finire liti. si sic tale ius ubi successio totum
habeat ut C. de mof. te. si pri. al' no. i. h. ii. proprio nomine litte. competencie. sunt. Si no nomine dicitur
mortuo imperatore successori valebunt ex de off. del. cum. p. t. Ite mortuo eo. p.
in dicto de que. ff. q. fine. sit. tep. i. t. l. p. ff. consistorium eo. si. decessit. Ite p. statuo
eius seu prelatos seu consultores. ex de of. le. K. C. de delac. l. i. C. de ap. exeu. eo. iii. q. vi. nullus
ex de ap. in tituli. i. f. in. declar. Ite revocato mandato vel si delegatus tamen ad
se revocat. ff. de iudic. cum pretor vel iudicem solum. ex de consue. cum insti. man. S.
recte ex de elec. i. eius ex de ap. ut nam. pot. i. de l. ic integra. adhuc expire. revocate
commissionem quae fecit. i si simpliciter vel tamen tamen commisit id in fine. pot si sede. re integra mortuo
revocans resumens ar. i. p. de. K. i. sic optime. i. alii si sum. C. e. i. tit. ic. veri. h. Ite
mortuo uno quidem de cetero non committit ille cum q. si non ob. ic. vel q. si non tamen a
eo ex. eo. uno k. sit. ar. q. ff. de iudic. non dubitat. S. iudices. Si h. fallat quia de
capitis non. no. expressum e. t. cum abbas. de h. S. v. qd si cum. Ite fine. quam apponit
est cum. q. no omnis ic. si in caduce impedit. possibilitatem in. i. sit. ex de sup. p. statutis
decretum in approbacio ut dyoi. S. q. fio. d. vni. eu. eu. Ite lapso tempore commissionis ut
J. S. f. d. Item quam in dicit. Ite si in statutis a iudice termino datis. C. de iudic. prim.
d. G3. nunqd omnis actio perimitur lapsu termini. dicit quidam quod sic. ut in p. l. S. i. ff. c. ipsa
eodem. alii dicunt quod in quibus grande preiudicium iuris non perit ut sunt confessiones et testes testes
quibus est subveniendum. G. de eisd. eo. quali. xiiii. q. i. sup testes tamen possent muttare
consilium. ff. ad trebell. l. iii. S. tanc. C. de accept. l. p. C. de lib. t. nubens eu. vo i q3
non. 3. tamen preiudicium illa perit post libelli oblato. sic q. in termino prestatio ignius ut in
primus ponitur. J. dine. callup. S. fegr. v. qd si i statuta h. p. certium. te prius instanz
lapsu termini ut ex de iudic. c. p. G3 nunqd certum termini deducantur quo quod partes cred
arbitrii forte fuerint sic contingit in ano presente ep. in. quia non tu h. no sic nunc tamen
ut illud ar. in p. l. preciarum impliciter locus eisdem. l. i ex de off. del. si quam q. dami
tu ostendit. Quid si in statuto tempus continue. quam plures tantum eundem quo tamen tales
certo tempore separantur. i. J. illud tempus mediocre non continet. sup aliq. ratione nunqd p3 illud tempus
ponere consistere. ex illa gratia. l. preciaria. i C. ut in f. c. quib. l. f. dic. quod sic. ar. C. de mox.

[illegible] Item sunt plures [illegible]

[illegible] Item si [illegible]

[illegible] Item si [illegible] Item [illegible]

[illegible] Item si [illegible] Item si [illegible]

[illegible] Item si [illegible] Item si [illegible]

[illegible]

ego possideo et tu es actor non potes recusare ex hac causa quod continetur ego meo causa
quam ille alter iudex est ratione mea. secus autem est in adiustamus meus possidens. sed si non impetrau-
it te litteras ad eum iudicem et tamen non potes litteras impugnare ut extra de sen. ex. cum illorum
Item sic si erit aduersarius oriundus uel eius clericus secus si episcopus esset secundum Vinc. extra de lite non con.
accepimus ij. q. v. non admittat sed potest esse suspectus causa conspirationis [illegible] sunt presertim constitutus [illegible]
in scolaribus uel in ciuitatibus [illegible] qui se diligunt uel fratres uel cognati indigenis et alienigenis ar.
ff. de [illegible] inst. nemo dubitat. [illegible] ff. de [illegible] si lite [illegible] ff. de proc. [illegible]
indigenis et alienigenas liuore in iudice regere consueuit ut extra de inst. ad [illegible] d. m.
Item si sic consanguineus uel affinis inimicus uel [illegible] ff. de minoribus l. lex. cor. in prin. ff. de lib. causa si
pater. ex. de app. postremo. iij. q. v. absens. ij. ff. de pen. [illegible] hec persone. et l. ante affinitate
Quid si non est consanguineus est tamen affinis [illegible] idem ff. de pen. [illegible] affinitate intuendi [illegible] secundum Vinc.
[illegible] posset esse consanguineus quod recusari non debet ut dic. ut si sic [illegible] iij. q. iij. [illegible]
Item in [illegible] si contestatur [illegible] de testi. l. iij. ff. de re. mili. non [illegible] barbarus. Quid si plures
[illegible] esse [illegible] consanguineum in iudice numquid ille poterit recusari et in-
[illegible] cum sit consanguineus [illegible] ut in [illegible] postremo [illegible] non [illegible] accepimus ij. q. [illegible] non
[illegible] plures sed esse quod [illegible] testificari pot. ex. de testi. veniens et c. insi. xiiij. q. ij.
[illegible] nemo [illegible] ad [illegible] immo ad [illegible] ij. q. vj. biduum. v.
[illegible] ff. [illegible] l. i. [illegible] quod [illegible] non est [illegible] secundum Paul. ex. de donat.
c. ij. xij. q. i. [illegible] Item si fuit aduocatus uel procurator uel assessor in e-
a causa [illegible] ij. q. vj. statuendum ff. de postul. [illegible] et de iud. [illegible] ff.
ad trebell. [illegible] ij. q. i. [illegible] de postul. [illegible] in prin. [illegible] de assess. [illegible]
quod fuit aduocatus potest esse iudex ordinarius secundum Vinc. [illegible] l. [illegible] Quid [illegible] si quis uelit
esse aduocatus [illegible] iudex [illegible] nullo [illegible] prohibetur honeste tamen faciet si abstineat ne
[illegible] quod iudex [illegible] aduocate [illegible] v. Item quod fuit
Item si fuit testis in eadem causa ff. de testi. l. [illegible] de assess. l. [illegible] Item si uelit [illegible] iudex
[illegible] ff. de iud. [illegible] ex. de off. [illegible] ex. de foro [illegible]
[illegible] Item quod [illegible] Item si [illegible] fuit appellatum in illa uel [illegible] ex. de app. [illegible]
[illegible] Item quod [illegible] ff. de [illegible] Item si sic
[illegible]
[illegible] ex. de iud. [illegible] ff. de [illegible] Item si [illegible]
[illegible] Item quod [illegible] fuit
[illegible] Item [illegible]
[illegible] Item si [illegible]
Item in lege cor. de minoribus non potest esse iudex [illegible] quod [illegible]
[illegible] ff. de minor. l. lex. cor. Item si est [illegible] uel [illegible] uel filius uel [illegible]
[illegible] ff. de off. [illegible] senatus et ff. de iud. [illegible]
[illegible] filius potest esse iudex in causa [illegible] ff. de iud. [illegible]
[illegible] ff. de off. [illegible] senatus [illegible] ordinatores
ordinarius [illegible] potest [illegible] non potest esse
de app. postremo [illegible] Item [illegible]
[illegible] Item [illegible] Item [illegible] esse iudex in
[illegible] ff. de iud. [illegible]
[illegible] Item si [illegible]
[illegible] potest esse iudex [illegible] biduum [illegible]
[illegible] ff. de [illegible]
[illegible] dicente [illegible] fideiussore [illegible]
[illegible] potes cum recusare [illegible] fideiussoris [illegible] ex. de app. postremo [illegible]
[illegible] fideiussoris ff. de app. [illegible] executore [illegible] liber [illegible]

sic solvendo ut C. i p. l. si aut i fi. et l. se. et ar. ex. de fideiuss. c. f. ar. q no cu in gpa cu fide

iuss cu ymod ul myemod no sufficit adiuncti. ff. qui cap. sic. l. i. §. mgra ii. q. vi. vidua

preter fideiussor qpater te cap. dec ad bitre ff. iud. sol. ra. pn. §. i hac ex de fide iuss

c. ii. et iii. et h tenet gd. q no recuset cu fi. eas no sic sunt et malis et ablz qs hes i.

§. pp. et gnalr. gslibz tam sufficiens ad recusand. pand. ut arbitros cito sufficere a dez di

narum ul del. i recusand. De recusationibz dictz i. ti. de recusat.

xx ea pt q iudex qz sinistra sic ei iur. dico q sic nisi sumis q di ut §. §. restat

Jt qz suspectus q dic ut §. p. x. §. Jt qz excom ex. de re iu. ad pband. de except.

dilcti filii. et c. cu me. et c. exceptis et pret. dic. ut i no. xxiiii. q. i. mirari et c.

audivimus ff. de iudic. cu ptor. ibi qu. q. recipit pprium esse absolutum q dic. ut ex. de p.

beg. dilcs ii. qs stat ognosceret d h no. i. de except. q. ii. v. §. si h. Jt qz servus ff.

de of. pto. barbarius ex. de exp. si sentatum. c. de iudic. servus iii. q. vii. §. tenet Jt si e b

bis h gsid. ar. iii. q. v. accusatores et c. nls servus vi. q. i. infames Jt qz prinus rat a fu

mis c. de infam. l. i. et l. xi. et iniuste. si qs minor c. l. xi. de dignit. neqz famos iii. q. vii.

§. ult. ex. de exp. si sentatum q tunc sunt infames i mulco isptorio sotii. opemis dixi plene

isa ne i fatuus pt ee assessor ut ff. de ass. libi. Sz nuqd infamis pt prede simo ep

cupiat q. cu b. sic ne ei ppe infamiaz abolonibz pubcis qs excusit. ut c. l. xi de de

cur. l. ne infam. et ar. ff. de off. pr. barbarius Jt qz minor xx an. n. maior xviii. an

datum fuit de gsen pau ul i minor datum fuit xviii. ipncipe ex. eo. cu vicesimu ff. de re

iu. quadz. ff. de exb. cu l. et h in delegato nu ordinario no pt ee n. xxv. an. attigit h ar. a

tos ut c. ip. l. qda. ex. de elect. cu i cunctis. ff. de mi. et lo. l. adrem pubertatis ff. de iudic. cu pro

§. f. Sz cete p. l. quid ui dec q excipio pubes e posse ee ordinarius et poss. iudicare de

gabo assessores ar. iii. q. vii. §. tenet d h dic. ut no. i p. c. cu vicesimum Jt q n° z gsa

tum i ali dignitate ul metra kathedrali ul collegiata honr. ex. de exp. pma ex. e. sup debi

litate et c. cu oe qsulente. preter h bn pnt ruin catre hunt excepimi ut C. de pact. si qs

i gster. Nuqd g mochi ul can° regulari pnt ee gnta et in q sic ut ex. de postul. cu olz

pp. mgn. et inap. c. pma i. alis seu collegiatis. et c. ar. q. qz ratione stpmat. dz i i cenonicis ex.

de syndico c. i. et §. de testa. qsulat i fi. n alic forensis negocii dz ee susceptores n debbis

imprio et utili mosty mochi nichilominus sufficiunt. xvi. q. i. mochi ex. de postul. cu

§. decepis et eli. reperit dico qnls pt eis gmitte n pp. ne ob. xvi. q. i. q ue i pp in ystate

et c. qz i de illi h p. c. mochi abbas i forte eis possz gmitte qz e i eius pratu xvi. q. i. no

dicatis. ne i ppe qmissio nuli n°passy pros huius n expsso noie mochitus seu cano

nic i p. c. cu olz. ar. ex. de exp. cu ordnez et gfirmi ul i ua porrecta. xxvi. q. i. dpn

nu. ne i h z d in et mochos et canones regulares ex. de postul. c. ii. et c. eo ad ppmissa. nec

dec eis negandi matiu ex. de of. or. qntata ne ob. p. de c. pma. mo h° pbat qz i d°. insti

tute et h ad duium regularum. q no dicit° instituui na i gssu cu pmit. ut q hes ex. de stat.

mo. cu admonitum i fi. pmissa aut nulle de simplicibz regularibz q no pnt ee iudices

n et exerti stat dmi. pp. et sic dnt qdam fuisse declaratu ysi h fratry bulbata [illegible] se

iudisse. u mt e tal. q fit pelect ut abbas et qdam p ores. ut ex. de stat. mo. i singlis

mgn. et c. cu q. i. et de pnul. nolentes §. sine d. ar. i p orstibz et c. tunc sufficiat c do. q intellc

qmissio n expsso noie mochatu nu tal z i dig. te qstituu ut i p. c. pma. Jd i c do. de

spirualibz poratu pfectuos curat vomta qmittit hnibz pfectuos poratu n simplicibz regula

ribz ne gnalibz officiat ut satisfe custo p ori claustrali. celerario et h. Grud sith

cu scebit. pp. notando pmi simplicie etiam nuqd pt qt cu ecpap q no sic i dignitate

l metra honr gstitum pp° no secus si legatum sic sebet n pres gsentiet. qz legatum stat

tuto gnali gal. derogare no potuit ut ex. de pben. dilco. Ad si del. ppe sit allegat

nuqd e loca pmissa. excipio pt sic ea a io. e ieo q i del. ailg q. aid si et h mli ad alicu

gmitt. puat testiu examinato ul ictora co fiat lie. q pp° no h locu h° excipio et io signt

d i p. gsti pma esse. Jt illa. gsti° i ordinarijs locu no h. Jt excipi pt qz ydempnyt l. mt.

d i p. gsti pma esse. Jt illa. gsti° i ordinarijs locu no h. Jt excipi pt qz ydempnyt l. mt.

repe. i. q. i. ead. l. i fi. Jt q sicut z offo. fu bn fu mate prinadp ex. de gssst. pos. c. i. xx. e

i tris et c. venabil ff. de re iu. iudex. et h i del. sic mordicio e. desen. et inclo. c. in. l.

l. et de cetero e. l. iiii. et de sny. exp. i c. l. ii. ex. de nuo q. medic. oc. gc. c. ii. Jt q explicb

iudicibz minor et digor e suspecto. qz ex h° alii recusatu pnt. ex. deo. qnic ypos. sic

ex. de of. del. c. f. §. i. Jt q iudic d tueri adept expirutur ff. de exbi. si cu dicos §. si it

ex. c. de arb. ff. de iudic. l. ii. §. Sz iudex. et h n de gss. pau et indicu fuit pogatu ut i i ille

q cum lapsu temporis pt progare no p'. ff. expirauit ff. de pcto h r si. manete. Ino. ex. e. p. significatib. Et mag porrum cum pt pregare dic. ut ex. e. cu olim. Jte q cum remissit ad prioratu vn no pot se amplius intromitte ut C. q. restitit. v. Jte primissio Jte q no est iudex. p. C. si mo ppe. iu. l. f. C. ne desertor d'stit. si pt. ex. iudicio. ar. si. xi. q. i. molicorum. re. clericus sine r. c. se. iij. q. vj. pulsitis. C. ii. mut. ua. l. f. ex. de officio. adimitatio ratione p'. siue. ut. ff. iudic. cum ptor. C. i. re i milici exempt. ul ratione rei. de q agitur. ep. de foro. q. c. i. r. c. cu sit. r. c. si clericus xi. q. i. experientie r i. ptor. q sit. J. v. q est laycus. ul ratione rei. ut q e fiscal. ff. de off. procurat. n. c. ut ul libral. C. ubi de crim. agi. l. placet. p criminal. ut J. pe. clia et n. diligentia l' ratione p'. quidem. ex de foro. q. si dili. xi. q. i. in. olim. r. c. clericum. r. ij. r. c. clericus ratione domicilii ex de foro ppe. exptc. de ppe. dilecto filio. Jo. ul contractus. ex de fo. q. iu. C. q. ... ul q. s. c. t. significasti. ul delicti. C. il. decrim. n. .oz. mic q spiritualia. iij. q. vj. c. i. r. sic de ... exq q sortit forum. quod sequitur ut ex. de fo. q. c. ult. r. J. i. cu. de q. pet. ind. addic. q. i. Jte n. pt. ... p' morte predecessoris sui cu expresso ... no. sepm sint. ex. c. cum. Jte q dat. ... vn ... se ... C. si mo. ppe. iu. l. r. ul. ... ex. de off. del. cu olim. Jte q no pt p' ... absolutio p' pns ligatur. e. t. ... Et h mtk put. i. no. Jte q ... impubes ... ff. ... fm ... ff. ... ff. ... cu ... i. ... ff. ... si. ... d ... ff. iudic. cu ptor. ... no ... xxxij. q. vij. ... Et de ... Jte q e mulier vn n iudex n arbitr. ee pt. ff. ... q. vij. ... xxxiij. q. ... ff. ... successionis ... Jte q ... ex. ... Jte q judex ... Jte q ... ff. de ... ex. de ... ff. ... xvj. q. iiij. ... Jte q ... ff. de off. ... Jte q ... ff. ... ff. de off. ... xxiij. q. iiij. ... ff. de ... Et ... Jte q ... ff. de off. ... Jte q ... l. f. ff. ... Et ... ff. de off. ... Jte q ... ff. de ... ff. de off. ... ff. de off. eius cui ... [illegible]

l. et si ptor. siam ist costes ceu manifec. cu. necn. ipe in. noominy. qr siue se hore eius
in innuendo agit. ff. de acqui. pssi. et. i concedendo. ex. de off. et deleg. adh. si vl. plus dei plac. et.
ex. de ppe. psto. in pn. et c. dilcs fi. l. i. st. Et si dicat mandatu reuocatu ut ... v. Jt. q mandat
tu correctu quo de hi cognoscere ... q ... [illegible] ... mandat
tu. iste iudex ... no pot. iste ... ab ordinatiue ... vl. dic. q si constat ... certa
... [illegible] ... expeditu ... Jt. q mandatu si no ...
... dubitet ... [illegible] ... ex. de
... [illegible] ... psto ... dilcs fi. l. i. st. ... commissionis no ...
q poss ... [illegible] ...
... l. f. dic. ... ff. ... l. f. ... de off. ... f. ... ff. ... poss. l. q
bona ... ff. ... l. i. ... l. ... q si ... coram eo q ...
... [illegible] ...
... [illegible] ... ex. ... et si
ex. ... Et ...
... [illegible] ... ex. ... xxvi. q. iii.

[illegible]

d manifestum se sciens, in iniusta potestatem vel iurisdictionem aliquam exercendo eo ipso priuilegio suo suspensus ab officio . ipso est priuatus in expensis adiudicatis condempnetur. Item nullus de hiis consultoribus sub data exceptis in regibus ut habetur . distinctione . . xiii . de offi. del. quia de consultatoribus. Item qui est iudex pertinens quam non potest cognoscere de libertate . C . de pedaneis iudi. l . ii . C . de iudic. l . qui pro. l . romanus quam non potest cognoscere inter nostre communitatis. C . n . eo . sed . et de . l . iii duduum ut de aliis . . . . . . o uribus migrantibus . quam non cognoscunt de magnis . C . de defen . ciui . defensores in ciuitate . C . t . ff . de . iur . iud . o . in migratibus . l . quia cognitio nunc communi . l . municipali in ciuitatibus nec . uel ubi . ff . de muneribus . uel quomodo. Item quam non potest vos in eius iure . quia in illis tamen vel in melius pro in cognitionem vel . . . . . Item quam furtum ut uspllatum . C . . . . ii . q . vi . . . . C . de ep. . eos . . . . ex . de ap . ut debitum vel tamen est . . . commissum . C . detestata consultatione . ex . de off . del . . . . pro . . . . potest . . . quocumque non persoluerit . . ff . de iudic . . . . . Item . . . .

[illegible]

nomine legati officium seu potestas princeps pertinentia in necessitatis . . . dubitat . . . . . dimus . . . . admittere differentie . . . Item de officio legati . . . . et aliorum in dispensationis potestas . . . .

[illegible]

nō obedientes punire etc. ex̄ de penis · romana ⁊ extra de off · del · c · i · et · p̄tea cū suis ḡuar · ff · de off ·
ei⁹ cui mādata est · iiii · l · i ⁊ xcvi · di · c · ii · al' ōfusione uidet̄ ei⁹ ptās · s' collatione hui⁹ nō h'et
ex̄ de off · del · extitis · poti⁹ ei nisi ⁊ iniuria romane eccl'e fieret q̄ sentiri ut ii · q · vii · ita eas s' etc. q̄
nō · ex · de sen · ex · ōtingit / Cauis aut̄ dicat̄ usurpator · ⁊ q̄s intrusor · ⁊ q̄d ita corriget ex̄
de · collie ⁊ lxi · di · obitū et · ecclesie lxx · di · in nullis · vii · q · i · ōstitutū · potest aut̄ legatus
ee subdiaconus ap̄lice sedis · ut xcvi · di · c · f · ⁊ diaconus ut xciii · di · c · i · et · i · ⁊ q̄uis sacerdoti
iii · p̄hibet̄ · Ante tamen ee l'gatus arbitrar̄ vel p̄ubus. Et ii debeat̄ fieri. Jte ūs q̄ postulat
nō pt̄ nec l'gatus ee pt̄ · Et nec q̄ aliū accusat ōiinie p̄icio cogit̄ legato s' suscipe ut dūnicio
seu domesticis tractat · ut ff · de l'gate · secund · ⁊ etc. ex de cautate · ueprehendit̄. Jte nō cogit̄
q̄s ciplis nī semel legat̄os suscipe ñ ñcitas subsit ut ff · omnibus · t' o · l · ex tractare ē · f ·
Jte pt̄ cū ī contin̄ū libros legatōibz suscipe̊ · ut C · l · x · de l'gate · l · i · Dicit q̄ d̄ l'gate multi
q̄ in seniz ipō hēat · spūm dei · ⁊ precipit ei⁹ mist̄ū · suo sint · ⁊ q̄ moyse i · p̄ce ut ante noti ⁊ sit
mis̄tas · sit · i · ⁊ q̄ sit claritas ei⁹ ⁊ legis sint · ut possit eū audire filii ysl' · ut viii · q · i ·
s' q̄ · inf · · viii · l · ex̄ · exodo · c · xviii · q̄ moyses uiros dm̄ timētes · in q̄b' eēt ~~eēt~~ ueritas
⁊ q̄ odiebant auaricia ōstituit tribunos ⁊ centuriones · ut p̄ plib' indicaret
Uale aut̄ legatus ōstituat̄. Et ad nos nō ptineat ēē q̄ hic exinneret · alium · d̄pend ē tēbito
tū q̄ existente kīte pens d̄pendz q̄uies · ut ex̄ · d̄nuīl' · porro · C · d̄mitt · pn · l · i ⁊ adtriq' ⁊
sētonem ubi q̄ ut lris legatōis modūs apponit̄ q̄ribz suppone ⁊ cū negotiū intus
ūeritas veritatem forz ⁊ cū vite exemplo uinto · sit certus p̄missio ei p̄stituis studio
sic so ingi ōsuevit Cūne et ad singulas regiones deo ⁊ ap̄lice sedi · deuotis ōsiderato
me diffendim̄ ⁊ cum · tres tū pruatos ⁊ q̄bz quam ganis ⁊ inicius p̄ter cunctis ⁊ gratie
seminator ēratores ⁊ scandalis · suscitatur octo seno ōsiemus ⁊ J · clausis nī peccatis p̄ dil
lectione poti⁹ m⁹ in illas ⁊ eius in colas fuo nī dilatois ex inde · eet sin sentitis p̄sent
cū affectiois prime plenitu'ne cogitando · viii q̄ ⁊ immutabiliz q̄ negoti veritt dist̄bui ⁊ q̄ntā
nā nō pati̊ ut cernitur nī corpus to sit dz · dum locis exhibeat se presentem illos ipse solat̄is
d̄ late nō in ñnā ⁊ assumimus · q̄ bi fore p̄ipnus celesti dono pulsu · ut ⁊ tedius negotiis
sentiat ⁊ possunt unde ōsulere · ⁊ utile ōsilio puidēs · attendentes itaq' q̄ p̄tiri tuā d̄nos sīc
magnitudine prudencie minime ceteris ē eius insigniunt lumineis tuis fortim̊ uob̄ indicens
ut itudine pui nobis honū grandia supportes plena q̄z de tuis uī fiducia optime teos
p̄ ex̄rtitaz eorz prau qretz de firm nob' qualiō ille casu peter tuq' p̄ ce dictis destinadū
firmiⁱ tue ⁊ eisdem p̄ incips maces inas ⁊ plene legatōis offm ōmitti · ut euellas de
sti̊tis dissipes ⁊ dissp̄dās · edifices ⁊ plantes ⁊ statuas augte ñre q̄uz ad hon̊e dei p̄seru
statū earū de prui at r̃formatoz pater sui · vidis p̄ime · g̃esse ē tucke seli · ḡ dictis ⁊
rebelles ōsta p̄ excois suspensiōis ut amotōis aut depositōis sentis · sit ut p̄cessu cem̄tz
appellatone p̄pōitoe ōpesti di libera facultate nō obstantibz ōtrariis · indulgemus etc. Nos eī sentas
⁊ penas q̄s ip̄ h'nte tulis ⁊ rebelles iuttis habem⁹ ⁊ faciem⁹ auctore dn̄o usq' ad satis
fectionē ōdignā ⁊ ⁊ inuiolabile obseruati d̄re etc. Cuiq'b aut̄ tpribz sub hac for legatus ōstitue
batt̄. Ualde utin ee p̄ reximus uest p̄ decessor fuit uidicū · tūt uni eidē p̄sone
ōit cōmitt ⁊ ñ nos putes ee nō possimus in peri cū p̄ripnus ⁊ p̄sente mittite · q̄m
obrem ōstendit · sed ne · ut prouicit taliā · uices ñras auxilitē duo ōmittimus ⁊ ōmisimus
nec ei debiue ittebz dubitare possimus · tū dō auxiᵗᵉ totū ñre eccl'e · nos tam̄ prim̄ mon̊
ōmisisse · ut · xcvi · di · vel de ut sic. Mandata · ce lestia effectus ōdixim⁹ · si iura
tu forēbz honor · ~~p̄misere destinamus~~ / Etiam̄ · p̄uide si tractat̄ ce tos talia · te uices ap̄lice sedis
misere ōtinimus · q̄s nō loco tribuim⁹ · Et p̄sone q̄ extensiō ⁊ te ua · duditum⁹ · qd de
susceptā ōmissione tuā p̄sitim⁹ ex d̄ipsup̄ · mandatt ḡ' d̄z · dn̄o p̄p̄ · ōnt sua petitur pue
· i · nō ⁊ p̄bet · in capōlo · c · xviii · di · ffe · ft · q̄z q̄ sedis q̄ romanos · pon · q̄ eis q̄s uolūt · et ⁊
negociis familiares efficiunt · q̄ oīō alios a sua familiaritate excludunt q̄ sine · g' s̄ · di
ceurf · ūs q̄ euckf p̄c oībz distribuat · nec ōtra viii p̄c honora'li exhibeatt · vn̄ aliq' sēpulo
so corde mouetur q̄ ⁊ honestū z ut aliq' sacerdotes habeat · illi vō de cetero petitur · ut
xvi · q · vii · c · i · dz · aut ōtinue leo legatōis proprietat tam missionis legati · ut · ii · q · i · ⁊ p̄mis p̄p̄
ḡ · expmiss q̄ l'gatus g̃ic uices dn̄i p̄pe ut ff · nūc an dendi d' · l'gatus lz · leo · p̄po · q̄ p̄ncip' ou
ces suas l' plene legatōis offm tiaui ōmitt ⁊ aliq' puintt nī · illi ōcem in ediē · loce p̄rim⁹
ōmisisse · illa · ut i p̄ · c · uelle · etc. mandata Hic aut̄ sciās q̄ legatis ⁊ regnis · fmāe ōstitutis ōsueuerit
spēiale ōmitti · uenen · lugd ⁊ bisentin · puincie ut ex̄ · de off · legati · nouit eunde ei p̄fes · legati
ones suscipe p̄rem nō z · ⁊ si susp̄tryz · ⁊ iecneis qpedito sit dz · ut ff · del · l · eiudem · Uel q̄mo
nō · q̄ l'gatus gn̄alis ⁊ ḡal · collegii cardinaliū ⁊ nouitate z in tendi ut p̄bat̄ · C · l · q̄ decl · l · f · ii · dicat̄
quoc · legato defecit̄ tamq̄ipos cuiatis q̄ uīc uilem ōsistere · si nō egritudine ut alia mox
inlabili necti̊ · impedianā ⁊ locū aut̄ p̄cipimus quene · recepit sint ap̄t subsc̄ptione sentre ⁊
sub examine · p̄fecti · pro p̄pensi legatione vel ordine̊ · etc. ex de offi' ōsi · aīa · p · eet · c · nouit

equiparatur. Vide quot sunt genera legatorum et que eorum potestas. Quidam enim sunt laterales, alii constituti, alii nati.
Laterales sunt qui a latere domini pape emanant, potest tamen dici a latere domini pape missus et si non sit cardinalis,
puta aliquis officialis eius vel capellanus vel familiaris, vel extra de excessibus. Dudum tamen etiam iudex indictum (?) sancte [illegible]
oratores nunc vocantur, ut si tetigit simbrium (?) eius, quod [illegible] sciebamus (?) et plurimum vel alius sic, ff. de [illegible] v. di.
[illegible] ex eadem extra. domini et obedientia pertinens et xciii di. c. f. [illegible] viii q. i. sic. [illegible] ex de ipse. et
in illa q. et in dubiis, et hic q. episcopus adventum (?) et cardinalibus obviantes [illegible] potestates et tetigere
et consultati sunt, ut extra de sepultura cum olim [illegible] processionaliter obviatur. Sed in hac vice etiam solos
legatos cardinales de latere vocate, ut ii q. vi. decreto et extra de censibus ex ad memoriam extra de officio legati
noverit. Isti enim summo pontifici in generalibus et in arduis negotiis assistunt, extra de officio iudicis ordinarii. Ve-
nerabili et extra de electione. Ex positione (?) [illegible] per Isidorum, extra de officio et potestate iudicis delegati. Cum sollicitudo pre-
fi. et [illegible] C. de consiliis (?) C. de officio et eius [illegible] edicto l. i. C. de [illegible] coll. l. i. [illegible] q. per corpus eius cen-
sentur, ut vi q. i. § viii. de [illegible] cum militibus C. ad l. iul. maiestatis quisquis et in loco senatorum
succedunt, ut xciii di. Constantinus, viii etiam et senatum xvi q. i. certum est cardinales enim sunt sa-
cerdotes beneficia generis et domino pape in executione sacerdotalis officii coadiutores existunt, ut extra
q. [illegible] sic le. [illegible] et romanis. Hii tunc legati [illegible] ipse domino pape sunt honorandi, ut [illegible]
sunt maioris auctoritatis. viii [illegible] prorogantur honoris causa [illegible] sunt amplioris auctoritatis in beneficiorum collationibus
et in aliis fungitur, ut extra de officio legati. Officii et c. executionis et § [illegible] v. illud quod non [illegible]
mittuntur (?) domino pape indicatum est, ut iii § [illegible] valde tunc constituti vel
sunt qui non emanant de latere, sed eis committitur legationis officium, iii q. i. placuit et hii sunt mino-
ris auctoritatis, ut patet de officio legati. le. [illegible] cum dilectus [illegible] et possunt ex sua providentia [illegible]
de maioritate (?) [illegible] ff. de officio [illegible] l. iii [illegible] nisi dicitur [illegible] sunt etiam sunt qui non emanant, nec
eis specialiter committitur, sed officium [illegible] sue dignitati annexum et hii magne sunt auctoritatis, ut patet extra de officio le.
c. i. et [illegible] c. i. et [illegible] c. p. de his [illegible] legatorum [illegible] et non extra de officio le. excommunicatis
et c. officii [illegible] dicitur [illegible] quod legati alii sunt minimi, ut [illegible] et cardinales alii
magni, ut nati alii maiores, ut constituti alii maximi, ut laterales. Item nota quod legatus de
latere emanans excedit in [illegible] legatum natum, primo in absolutione excommunicatorum, extra de officio le. excom-
municatis, [illegible] § nec dicitur plenius dispensatur [illegible] quod [illegible] [illegible] etiam maior sui
insigniis non utitur. nec officium legationis exercet, ut c. t. volentes extra de privilegiis. Antiqua xxi
di. [illegible] in beneficiorum collationibus, ut [illegible] c. officii et dicitur [illegible] § nisi [illegible]
[illegible] ut patet extra de censibus procurationes [illegible] i. et q. i. [illegible] potuerit ille qui ordinarius est
et in domo sua consistit sic [illegible]. Item excedit constitutum in excommunicatorum absolutione, ut [illegible]
nec dicitur v. etiam et in beneficiorum collatione, ut [illegible] § [illegible] et non quod prime legato
de latere insigniis utente patriarche [illegible] portare [illegible] ut extra de privilegiis. Antiqua.
· [illegible] vide quod delegatum pertineat officium et quid sit eius potestas et quid adsit (?) [illegible] officium committitur.
Puta [illegible] tenere [illegible] [illegible] [illegible] et eos punire, ut ff. de officio presidis l. iii [illegible]
extra de officio iudicis ordinarii c. i. quod [illegible] et [illegible] spectatorum [illegible] ut ff. de officio presidis in-
l. i. § [illegible] quod missus et [illegible] [illegible] punire et docere, ut [illegible] et [illegible] ma-
los [illegible] [illegible] bonos, ut extra [illegible] et obedientia. [illegible] medium [illegible]
Item ad officium legati pertinet provinciam [illegible] quam papa deservire (?) [illegible] ut extra de officio le. c. i.
ii q. vi. decreto per simplicem querelam [illegible] ut [illegible] [illegible] se dimi-
dicate (?) domini pape [illegible] puta excepto [illegible] ut xi q. i. pervenit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] xxv q. ii. [illegible] et in metropoli [illegible] ut
xx q. iii. [illegible] extra de officio ordinarii. [illegible] appellationem [illegible] ii q. vi. [illegible] C. de iurisdictione
omnium [illegible] extra de foro competenti. [illegible] ut [illegible] extra de officio l. c. i. [illegible] de illo [illegible]
legatus [illegible] ratione ordinarie [illegible] non posse per simplicem querelam [illegible] tamen legati
[illegible] potius sunt legatus [illegible] ff. de administratione l. i. [illegible] ff. de [illegible] non [illegible] non [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] episcopis omissis [illegible] [illegible] domini
pape, ut dicitur ii q. vi. ad Romanam, ix q. iii. cuncta [illegible] [illegible] legatus [illegible]
in provincia [illegible] per simplicem querelam [illegible] omnesse (?) [illegible] ex-
extra de foro competenti c. f. [illegible] [illegible] ff. de administratione. [illegible] ipse [illegible] plenissimam [illegible] iurisdictionem
et [illegible] principem [illegible] ut [illegible] § ut [illegible] v. legatus [illegible] [illegible] pervenit [illegible] [illegible]
[illegible] non illegitimo vel [illegible] in legitimo [illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible] corpus sunt [illegible] ordinarius p-
[illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] legatus [illegible] iurisdictionem ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non debebit cum [illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible] ut viii di. q. iii. [illegible] legatus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] extra de [illegible]
[illegible] c. f. Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut extra de [illegible] iii. [illegible] [illegible] legatus
[illegible] [illegible] cardinalis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non sunt [illegible] possint [illegible]
extra de [illegible] in [illegible] [illegible] per simplicem querelam [illegible] [illegible] ordinarius [illegible] [illegible]
q. vi. [illegible] et q. iii. metropol. ix q. iii. cuncta extra de [illegible] dilectus extra de privilegiis. Antiqua. [illegible] legatus eius
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] legatus [illegible] leges [illegible] [illegible] [illegible] prohibitiones et [illegible] omnes

medijs b recu. i aut. coll. ij. vnia. pn. g. sit e. i aut. coll. ix. ut diff. iij. § siqs no. extimate ai
g. legatus ordinaria habet iur(isdi)ct. ut j. v. q. d. osnia atq(ue) pcipit offm. cu(m) h excessu igit(ur) i cau-
sa eius diffinire audire i cas delegate. q(ue)ius pap. vel cu no differt. ut ex. e. c. i. tex. d(e) off. q(ue)st-
amd p ca(usa) q(ue)sito i dictate. q(ui)lt ...q. ...i questiois i dl. abco pot mcke. ipos. cu ve(ro) ... stituit
i ab illo dl. pot appellari ... l(e)gato i recedere l' decedente coru ... successo(r) l(e)gato pote(st) p(er)stare
...ubi ... appell ... possessor ut h legitur ex d(e) eo. q ... ipos. cu vero ... ut necess
si aut ... dl. ei(us) ... tatuit l(e)gat(us) ip(s)e moit ul revocat(us) ... q(ue) sunt ... exuncit ... dicto
ill(ic) expirat ut j. § sunt. pot q(ue) l(e)gat(us) ... similiter audire siue ... ff. d(e) off. i ... sentiu(n)t q(uod)
si ... legat(us) ... q(ue)stu(m) ... audiendu(m) ... sepultu(ra) simulare i sic ... iud(ic)
...ng. no. j. ...q(ue)stione. § ut ... g. d. in. si. ... q. no. ... ueget(ur) ... xxviij. di
d(e) off. ex ... c. p. i f. no ei. pot. tolle(re) ... lege ... tot ... i ... ad
inuentus ut ex d(e) elect. ... vi. § ... ut ... xxj. di. ... inferior. xcij. di. ...
...tet ex ... q. i. ... successor ... q. petri ... pr(e)ter
illa(m) tolle(re) possit ut ex d(e) elect. innotuit. ff. d(e) ... ff. d(e) ... c. ...
l(e)g(a)te ... ut xxv. q. ij. § si g. ex d(e)sen. ex. i ... l(e)gatu(m) ... posse. q ...
... no ... ut j. § ut ... legatu(m) ... q(ui) ...

[illegible]

aut r q. j. sequitur. adeo decimi. cum pertinet expresse constat eos esse legatos. Sed si hiis mandatum speciale
non ostendit. Quid si aliquando in dictione dubitetur. dic quod de eo sit danda fides plurium legationis litteris
et tamen legatum recipi debet et eciam ut ex. de elect. innotuit. cognoscimus modis sunt ei apostolice sedis. alias sequitur
apicibus. unde eius legatum suscipere ut xcvij. di. nobilissimus. et di. lxiij. di. lectis. etc. ex. de off. del.
cum in iure. et supra in glosa. e. de emptio. pen. l. i. e. l. x. de emp. sic. prohibitum. Si vero sedes apostolica alia
... legatos sine litteris non suscipiunt nec alii et sine litteris suos recipere cogunt. sicut quoque ius in alicui sta-
tuit ipse eorum iure uti debet. ut ff. quod quisque iuris. l. i. ex de constit. cum omnes ... l. apostolice sedis legati in
gressu ... sive privatim sive legatos sive litteras publicate. neque denique posse igitur
allegate ut xvj. di. quod dicitur. ex de deposit. p. c. i. et ut eciam pares recurret. supra eo. q. no. j. c.
fiunt. Quid si cum dicit legato cardinali vel alii noto et non suspecto absque litterarum ostensione esse credendum
ut j. p. c. nobilissimus xj. q. v. quod decet ex. glos. c. i. i. f. ex. de off. le. officium i. f. et c. consonant tui
legati i. p. ii. ipse sine quod sibi sustineri potest. et hic quod in legatum pertinet ex officio et in legatis s-
tuis etc. quod iudicat quod speciale mandatum requirit i distincte in cedula eius. Nec non indemnis de ipsorum
peticione puto per talem conclusione quod ut quod [illegible] allegato suscipere l. recipit. quod idem legatis
non pertinet sive sunt dispensato vel etiam habet formam publicam. tenorem libere per tales partes
qui legato speciale commissa etc. ex de hereticis. cum ex i uiclo. g. quod si forte nisi et sola etc.
aliquid [illegible] cunctis dicit j. de teste. c. i. v. Item quod sunt sed quod si legationis litteras perdiderit. dic vel
i Jo. quod potest per testes amissione probare et tenebitur. e. de testi. testium i. f. non tamen sufficiat per te-
norem. nisi probetur illas sic fuisse ut ex. de pres. cum olim. i. fi. e. de fide instr. l. f. e. de e-
dendo. dicit. et coll. l. i. b. no. notatur. g. imp. de. cum olim. etc. e. de emp. pen. l. ix. ex de off. del.
cum in iure. ii. olim. quod ut in priore cons. quod hic probatio sic possit. ex de elect. i. f. et tamen ut dic. si hoc scit
et notum sit potest et debet ei credi ut j. p. c. nobilissimus d. j. de cedit. instr. e. presentem. v. quod si [illegible]
in j. de cens. g. f. v. si aut. Sed nunquid sufficit probare mandatum scriptum fuisse in libris dicit Jo. quod non
ut j. p. l. e. dicit pen. vel. aut sine pro probare mandatum ut intra delegat. g. o... etc. ex de p-
pte. et de off. del. preterea et non requisita dicimus quod non sufficit probare amissione instrumenti
nisi originale probetur. quod hic notavit ultimo precedi et iude. j. de pbtate. e. inter. e. nunquid etc. Quid
ergo si quis se pro legato gerit cum non sit quod interest sepe accidit. intrinsecus in negociis negotiis sub pretextu le-
gacionis officio. Respondeo in talem et quod dicit aliqui quod [illegible] eius sive si gestus eadem contra fa-
ctum allegatum concedentur. Nec quod communis error facit ius. iij. q. vij. g. tria. ff. de off. pro. bar-
barius ff. admat. l. iij. quod g. absolvit absoluta erit ut ex de sen. ex. a demencia sic. hoc inde
quod non ex de elect. c. inclu. ij. ... pen. Sed nunquid legatus eccl. ro. possit gallum celebrare etc.
sic. pertinet tamen non gratia ut ij. di. g. porro. xvij. di. i. glos. multa ei gallia pertinent sine pon-
tifici dicit ipse pro legato ro. sedis celebratur et veniunt ut xvij. di. si. lxvij. di. c. ij. i. q. vij.
quevenientibus. Sed hic l. ... ij. sed in aliis speciale destruet vel in hiis speciale gratia et s. g.
intelligitur inutiliter. innnettit legatum gal. facere posse et cum legatus facere potest gallum generale si de gra-
ti. sive ei speciali i mentem vel procuracionem. Si prepaciam p[illegible] cum aliquo concilio e. Io. potissi-
me speciale repeteretur ut ij. q. vij. io. et io. non tenet i generalis legatio ut j. g. nunc ostendendum
v. premissa quod nisi dicat in dictione generalia non tenet pertinet gallum statuendi uoll. de off. eius. cum inter
c. iure. l. ij. et etc. ex de elect. quod sic. i. f. Sed si eos facit nomine metropol. et primas statuit inter ipsos sunt
generalia principalia et pertinerit xvij. di. c. i. xcij. di. si qui eps ultimis vocatis. alii sufficientibus
suis ut xviij. di. i multis. c. illi potest ex de elect. sic olim. et episcopi facit puta synodum episcoporum
tunc et ipsis suis ut xviij. di. no. et xxxviij. di. c. xij. q. ij. placuit et c. eps non sic ad ... sic
ipse i fide eius legatus romane ecclesie. quod alii ymo potest generale facere ... primatie ... pertinere eum
epus pertinet sibi debet et in eo confluentes et statuta esse ut j. v. pot. et legatus nec obi. q. c. io
quod legi et gratia generalia et universalia. quod hic sit vocatis episcopis dioc. sub provincialis j. non obi. p. l. ff. de off.
ej. cum inter. et in. quod de iure dicit generalia legat. Consuetudine enim introductum et quod legati debeant et
solvere possint illos quod per molestiam incurrerent in cetus et canone lata sunt et inciderunt
ut ex. de off. legat. quod translacionis. quod dicitur ut j. eo. g. ut dictum est potest et legatus absolvere a pe-
ne excommunicatione sicut dicit. j. g. nunc ostendendum v. xvij. Illud quod notandum admittendum quod legatus durante
legacione fungitur jurisdictione ordinaria constituta et constitutam e ipsa e commissam ut ff. de off. pres. l. iij. l.
i. g. qr. quod sic legatus fidelis statuitis nec debet sub datis i procuratoribus i tutine [illegible] nec i hospi-
cijs provincie pertinent h. concilia ut ff. de off. p. g. obsequitur et l. ne tamen quis meliz ... hanc
consuetudinem ex de cen. cum apostolus. eciam cum re publica ut dominice dicuntur. Sed expletis et a pertinet
ordinatis pertinet militarium stipendia consuetudinem sunt. Nec dicit suppleri quod prodest expresse. ut xxiij. q. i. mi-
litare. ipse p. in ... e. ut i. insi. nec primum legationis nominis totum quod legationibus rite i [illegible]
redigantur usus ut xciij. di. diaconos. v. singulis. nec cum aliquid utilitatis divisione locupletari
ut ex de penis. statuta. ff. de q diuc. inde l. inutiliter quod expresse intrinsecus fuerit sepe pertinet dicendum
cedere. et iusto dispensat. ut i. p. c. dictum. cum medium v. inter cause prodest. utique est sunt
sub cuiuslibet loci medio decimarum ut e. t. cum inter ix. q. iij. c. f. sic apostolice ut nec eorum seu plures
sit debite gentium ... consequenter. Sed pertinent cuiusque eorum permittendo quod sufficient
sigillatim ut c. t. cum instituta ex de presbyteris. accedens de talibus et rebus sic unice non de simi-
libus hii ut xliij. di. non oportet et non liceat. quod si debendo modo i exigendo excedat inve

potest subditus denegare & de excess. prelat. secundum Innocentium et Hostiensem. Nullus se pretextu [illegible] procurationes
excusare. ut extra. [illegible] prescriptione cum ex [illegible] et sequitur. In nostro tamen procurandi forte prescriptio locum
habet. et [illegible] secundum Innocentium et in [illegible] capitulo. Si nec legatus vel nuncius [illegible] nuncius manifestet vel nobili [illegible] procurationem
recipere [illegible] visitare [illegible] in uno loco opportune cum [illegible] moderate [illegible] recipere moderatas
procurationes ab aliis ecclesiis [illegible] quando non dum [illegible] procurationibus [illegible] et cum [illegible] non sufficeret
[illegible] duarum vel plures [illegible] [illegible] procurationem [illegible] moderate
[illegible] non excedat ut e t. procurationes. Iudicio [illegible] moderatas expressas si fuit [illegible] moderationis [illegible]
statutum vel si non sit statutum [illegible] status sui non [illegible] cogitur [illegible] [illegible] ut
xl. di. non cogitur et [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut ff. [illegible] l. [illegible]
decret. [illegible] [illegible] procurandi [illegible] mores prelati. ut xxxv. di. [illegible] et ex decret. [illegible]
[illegible] xxv. di. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nimis [illegible] et
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] legati
de latere domini pape missi et alii [illegible] nuncii [illegible] episcopi abbates et capellani [illegible] et [illegible] et
et honorandi [illegible] moribus [illegible] sedis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] procurationum [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nuncii
vel alii legati apostolice sedis [illegible] aliquod [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] debitum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sigillo [illegible]
tenentur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] procurandi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] recepit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] assignentur
[illegible] absentes [illegible] procurationum exigunt [illegible] debent [illegible] [illegible] sigillo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dyo-
ceses [illegible] forte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] nimis [illegible] procurationibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plene [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] legati [illegible] legati [illegible] loco [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
to [illegible] [illegible] ut xxxv. di. [illegible] [illegible] di. v. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut xii. q. ii. [illegible] episcopi [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] c. non cogitur et melioribus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ex ordinaria [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de alieno [illegible] ut ff. [illegible] l. [illegible]
q. i. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut xiiii.
q. v. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut xiiii. q. v. forte [illegible] [illegible] legato [illegible] [illegible] non [illegible] si decessit in
[illegible] legationis [illegible] [illegible] [illegible] ut ff. [illegible] l. legatis [illegible] et [illegible] l. x. e t. l. ii. [illegible] illud opti-
net [illegible] [illegible] legato [illegible] legati [illegible] sedis apostolice [illegible] [illegible] [illegible] et non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] xlvi. di. [illegible] [illegible] [illegible] sedes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] procurationum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mor-
tuus non fuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] et no. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] legato de latere [illegible] debetur
[illegible] ex [illegible] [illegible] si forte [illegible] cum alio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non forte
[illegible] [illegible] [illegible] ut ex decret. [illegible] [illegible] ex [illegible] ego [illegible] ex [illegible] officii [illegible] legati
[illegible] de latere legatum [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] v. et no. Solent [illegible] legati [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] procurationibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] legatus [illegible]
episcopo [illegible] in domino ihesu christo cum [illegible] apostolice sedis nos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] procurationum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ordinatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ecclesiis [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
vel [illegible] [illegible] [illegible] cum moderatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] exempti et non exemptis [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plenam [illegible] [illegible] [illegible]
nos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rebelles [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vinculo [illegible]
[illegible] ecclesias [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] nos [illegible] x dies [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] porro [illegible] nos [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] nos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et nos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] si [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aliquod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] portitori [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

no [illegible]

sidem decipias mandato ut ff. v. ps. z v. qd. s. d legati z se. Nunc qz i legati mutos es admistrat
forme p(ro)cedere litteras suas h(abe)t n(on) fecit [illegible] Extra ep(iscop)o [illegible] mag. Gratiam litteras [illegible] me
recepisse nouerit i [illegible] clericus eps [illegible] veniens ut [illegible] loca percuciore [illegible] in [illegible]
ul tristicis [illegible] loco [illegible] tot dicas q(uo)d i morte [illegible] recepi [illegible] petiuit [illegible]
duos [illegible] et soluere [illegible] pro [illegible] cum utique [illegible] stabili [illegible] iponendi [illegible]
z ut ff. u. l. peccauit [illegible] z c. Legatus qz constitutus pt vendicare i iurtu q(uo)d sit plene [illegible]
obtentis/ cuiuscumque depensione [illegible] indirecte fuit obtenta z dicitur [illegible] cum [illegible] quomodo
[illegible] ut ex. de [illegible] l. hec qz i. [illegible] legatus [illegible] Pot i legatus delatione
[illegible] pt i. no. ff. [illegible] i mo z emendat. [illegible] cuius q(uo)d [illegible] fecit [illegible] z
[illegible] ut ex. de [illegible] nouit. [illegible] mag [illegible] i [illegible] sicut [illegible]
put no. J. ff. ut on. d. xxxiij. Electioz qz celebratur dillo q(uo)d [illegible] scismate [illegible] ve-
rit. m. q. xij. di. nos [illegible] Et i legatus d(e)lacte examinat [illegible] nouerit. ut nos e noverit.
i ff. offendit z examinet eius [illegible] ut ex. d elect. bone l. ut. venerabilis. Pot i legatus delatione [illegible]
[illegible] z c. qz [illegible] z d. sen. ex. officij z q(uo)d [illegible] ut ex. de pe. z re. offic. [illegible] liber-
[illegible] cum [illegible] ne [illegible] indicat. d(e)cete [illegible] Si eius [illegible]
nos pares a suis [illegible] repelleret ut ex. d off. [illegible] l. ij. [illegible] legatus [illegible]
cessu [illegible] ut ex. d. elect. offi. [illegible] legatus [illegible] legatus [illegible]
i dubiis [illegible] z no [illegible] ut ff. de of. [illegible] l. solet q(uo)d legatos [illegible] z [illegible] z i [illegible]
constitutu in [illegible] ut le. z no. ff. [illegible] ex. d eta. [illegible] z d(e)cepe. [illegible] expostulasti Pot i
[illegible] p dictare [illegible] absolue [illegible] cum [illegible] z i [illegible] si [illegible]
[illegible] pro [illegible] ut ex. d of. del. c. f. Si [illegible] legatus [illegible]
ul [illegible] legatus no [illegible] imo potit [illegible]
[illegible] ut l. ff. [illegible] ff. de of. [illegible] l. sepe. z l. se. Sz z sine [illegible] pt exoffo legatos [illegible]
ab excoicatore [illegible] ut ex. d of. or. c. f. Pot i legatus statuta [illegible] ut ex. c. f.
z ex. di. [illegible] expte z c. [illegible] ut i or. [illegible]
[illegible] ut ex. d loc. c. i. [illegible] legatorum [illegible] ut ex.
[illegible] pt ut [illegible] vine. [illegible] statuta [illegible] q legatus edit [illegible] d
[illegible] ij. di. [illegible] lxxvj. di. [illegible] z i [illegible] ut [illegible] v. Sz
[illegible] pt. Sz [illegible] statutorum [illegible] ex. d sen. ex.
[illegible] statuta i [illegible] no. ff. [illegible] ex. d of. le. c. f. [illegible]
pt [illegible] fecit. sic excoicat ex. [illegible] i nob. i. dic q(uo)d [illegible] legatus
[illegible] ut ex. d loc. c. i. z J. v. Sz [illegible] legatus ordinarius ut ex. de of. le. c. i. z c. ff. de
d of. eius. q [illegible] m. [illegible] l. i. z ij. [illegible] ut ff. de of. [illegible] legatus
et si [illegible] ff. d of. [illegible] l. i. z ff. ex. de sen. ex. [illegible]
sunt [illegible] ut ff. q. [illegible] sic. i [illegible] eligebant ex [illegible] urbis rome [illegible]
[illegible] ff. d of. [illegible] l. i. [illegible] ff. de of. [illegible] l. ij. [illegible] pro. ff. d.
m. [illegible] ex. de [illegible] nouit. z c. d [illegible] legatus [illegible] ordinaria [illegible]
[illegible] expresse [illegible] clem. [illegible] e. t. expte [illegible] legatos [illegible]
[illegible] ff. d of. [illegible] l. ij. [illegible] ei [illegible] procuratores [illegible] q. cum [illegible] eligebantur
[illegible] procuratores [illegible] legati [illegible] z [illegible] procuratores [illegible]
[illegible] senatores sunt [illegible] ut ff. d of. [illegible] l. i. z [illegible] ordinarius
ut. c. l. x. de legate. l. [illegible] ex. z J. d of. or. [illegible] ordinarium esse [illegible]
[illegible] z [illegible] d(e)cete d(e)seruiunt. [illegible] ut ex. d of. le. c. i. [illegible] possit
[illegible] ordinarii [illegible] ut i p. dec. [illegible] z ex. d sen. ex. [illegible] legatus potit [illegible]
[illegible] principe ut i p. l. z [illegible] z c. t. si i [illegible] ff. z l. ut. [illegible] z [illegible]
[illegible] ut. no. ex. de of. ordi. [illegible] ad dispensandum [illegible] q. sey. [illegible]
[illegible] legati i indulgentie [illegible] sint [illegible] legatus [illegible] d legatis [illegible] no ordinarius xxv. q. ij.
[illegible] z c. sey. z c. [illegible] Pot i indulgentias p(ro)ponere edificatione [illegible]
z ille [illegible] i dulgentie [illegible] ut ff. de [illegible] l. f. z ex. de [illegible] ut dilla [illegible]
no. i p. de. d of. le. c. fi. Si ei epi [illegible] i dulgentias possunt ut ex. de pe. z re. cum [illegible]
z c. se. [illegible] potest q(uo)d [illegible] i [illegible] principe ut p(re)dixi Sz [illegible]
legatos potit excedere [illegible] i [illegible] i dulgentias [illegible] q(uo)d no. [illegible] epi [illegible]
[illegible] possunt ut i [illegible] ex. de pen. z re. cum [illegible] ff. [illegible] d legatis no fuit expresse [illegible]
[illegible] ff. [illegible] z [illegible] ut [illegible] d. [illegible]
[illegible] ul [illegible] ul [illegible] concessu spaciale Sz [illegible] pot [illegible]

ca reddẽ inabilem ad bn̄ficia ecclãa ꝑtẽo imponẽda ut ꝙ no ꝗ ꝑses ꝑuat no pt aliqua i ciuitate
sicut ita ult̃ tp̃e suu ff. d ꝑcu. l. f. ff. d postul. l. puto ꝙ. f. et. ꝙ. na ꝑses urbis ad tpc̃ i iꝑetu
pot aliu offm ad uoluntatē z negociat3 ꝓfessionez z sic z medie ff. d of. ꝑfec. ur. l. i. ꝙ. ꝑ. th̃
puto z idez ẽẽ in legato excẽt. q̃ ad cap̃ cit offic. q pt illuz i ꝑmanẽ ꝑsonaly. q ꝑmat sit. uis ꝓtẽo.
ꝓferty h3 · dom̃ ille restitutionis bn̄ficiu meatur ut ex. d elẽc. si adũsus ꝑ. r c. exaudientis ꝙ. eccles
z ij. q. iiij. ꝙ. notandu mi z j. ꝙ. f. ẽẽ z ꝙ q3 epo pt facẽ h i ꝑu dioc. qd aut legatu posse fico sint
ꝓbo dicoẽ ꝑ uia ei qs sic fecit cleri ꝑena petat z ꝗ ꝑ9 ꝑmat legatz duitẽ ꝑ3 ꝙ. v. qd ꝑmat n̄
ꝓ. ꝑa. d ꝑcu z d postul. q loquitur u iudex ab hã cãe ꝗ ꝑone pena mi sit tp̃is ꝑsimiter cõpera
tp̃e sue admistraonis tn̄ n̄ ali duitate. ar. ex. d cosue. cxiive. l. di. c. i. if. un si i dignitatẽ forte ꝑcip
ul' mediate alium nc aduocat ꝑ9 ꝑmitz legatoz. potẽ ad iudiẽ. ff. d ꝑem b. mois. secu si ꝑmittat Itẽ
ꝑmaẽ epi z oẽs alij legato ꝑ. sit. z ob obediẽ tenent. z si fuerẽ aligs epo aduꝑ9 uocatõz ueniẽ ꝗcipsit
ntendy3 ad sedẽ ap̃tam sicut inobaciã si potit ostiuy. ex. d ep̃ cu ꝑauitti. ar. gn̄ 9c. xxv. q. i. i gittlatos
z ipe cogẽ d3 clicos obediẽ platẽ suis n̄c d3 dissimulare. q n̄ sigificz dno ꝑce et q mittẽ ꝗminatur
ut ex. d iniuric. ad dictore3. z iudicatẽ dẽ ꝑoz possessi z eos ꝑ mis tarminitos qn̄ expedire uiderit
renorẽ z emendatẽ pot. Credo q3 legati dilatẽ sigillu. un tẽo ei iniũctena ꝑ sigillo suo tenorez
ad ꝓ ꝑuilioz. ex. d of. uti. ul' in ua. ci dilat z ec d legati qñz. q dit. ut j. d remiss. ꝙ. ualeat
b3 inqd. Pot z cogẽ dimitẽ bn̄ficia ecclãca. eos q illa min9 ~~iuste~~ canonicẽ sũt adepti. no obstatẽ
ꝗfirmatoẽ ase ap. obtẽta. si uisa clã seu fur. sic. iuste possides z c. ex. d 9 cess. ꝑben. ꝗ. b3 i. ex spali
ꝗmissiõe ꝑcesserit legati z ꝗ iniit ad ꝗcordiã. petitũ et cu plato. pot ꝑ inꝑstitoz ecce rone licite re
cipe abello uiud ce9. excleastice. z vnu z silia. ut ex. d symo. i si ꝗones b. ar. tn̄ ꝙ. ꝗ in vj. sol.
ꝗmiter. symo. ut e. t. extuc. ꝓ ꝗttatio ꝑiuy instiũ. d r ex. dim. ꝙ. ꝗttllmẽto no eidz i to9 abstiẽ
ab exmyis. n̄c z auarũ mod exenniop excedẽ. ꝗ ul' de i ꝑu9 z. animẽ r ꝑe. b3 passim an ll
ꝑmu z ꝑoi auarissimu. b3 n̄c exennia ꝑducata sũt admiñcꝓ ꝗletez. h ꝓmit. ff. d of. ꝑy. l. so
lent ꝙ. ꝑ. recipiat i ꝗ ꝗditõe cstulẽna z poculent q inẽ dies ꝓximos ꝑdigatur. ut ff. d of. ꝑs.
plebiscito z domis aut z munibꝫ abstinẽat ut i ꝑ. l. hac z moyses ẽtrinos munã obẽdietes
ut ꝙ. ꝑ. legati ins z abulias exactionibꝫ. ꝗ si d3 a bꝫ ad h cogie ut j. v i ꝑmat niles forẽ fe.
ut j. ꝙ. nc depiõ. v. i thys igit. Itẽ prelatis legati ex ea venẽtm̃ i dulgẽtias dy. ꝑe rec.
suoꝝ ꝑdecessoꝝ. ut ex. d eli no resi. c. plt. Itẽ legati no pt olacẽ cogẽ appellãte adꝗ3 ꝗut
se litigãte. ut ex. d ap. si duobꝫ. ꝗ quibz omiss. appellat ad ꝑ3. n. q. vj. 10. ar. ex. d ep. ꝗstituty
i. Non d3 ꝗ3. ꝙ legati olatẽ pt ẽẽ3 i redditz i ꝑbndis i alijs ordinatẽ z ꝑpet. ꝑmẽtẽ ꝓbiit
ꝓpeu fe. ut ex. d cli. cxdi. in ꝑ ꝓsuit. Pot z quos z hẽ mittis ꝑ. i obẽtz suspensos z ex
coitos absoluẽ cu mtiuctã punissione si nllateny murare nolunt. ut ex. d sen. ex. ꝑz. co.
pt z segreo ꝗgrostẽ. ut ex. d maie. nonne ꝙ. i. Utꝝ legati l' alius posse suspendẽ i ciuitatẽ i
alig ciuitẽ ul' castꝝ ꝑlato astrigi. ex hys q. no. ex. d ep. aly. qui z c. dilãs z ꝑ. ꝑz. in ꝑ. c.
ut ꝑuiliat. ubi fuerit ꝑ legati si ꝑ meñty ꝑ ordinaria. platu. no suspendit. ar. i hys. q. no.
j. ꝙ. nũc dictans. ꝗ. aut. d sina. dm aut ꝑe ul' legati siũ. intinẽ se no pot. ut j. ꝙ. nũc onerosu
v. xxvj. h tn̄ no ꝗt3 locus inẽdaus sit. tn̄ i. pt celebrari z c. se z ecc. hõis. ut ex. d ep. dilãs ꝙ. ꝗssi
b3 si ꝑ sit ꝑdictã ul' suspensa. no pot olicẽnãt alium celebrẽ n̄ suspendi pt i ẽãm i ꝑ. suspensi. d 9.
dir. ꝙ. ꝑz. ꝑut no. i ꝑ. c. ut ꝑuilia. b3 inigꝗ legati pt ꝗcedẽ alig3 ꝑuiliũ. ꝗ ꝑe i ẽãn licẽnt eos
medẽtẽs. exãsit. exclusis. iciumis eãtis. suppssa voce. /clã/ celebrẽ dina. ẽẽo ꝙ sit. ꝗ p dit clã ꝑuiliu
ꝗ9 ad ꝑmitis suis z suoꝝ successoꝝ i legatione. n̄ illi spaliẽ ꝓhibitur illaz. tribꝫ ordiñatõ ꝑiuat sue
ꝗ ꝗ ordinaty sile ꝑuilm q ad suis z successoꝝ ꝑmiciis ꝗcedẽ possit. n̄ successores expsse id excip
dixint renocanda. q ad ꝑmitis aut romani pont. ul' d legatoꝝ ey. dnt q d3 clã ꝑuilm no uilere
ar. tn̄. ꝙ z ꝙ. illis uale et silz ꝑ. ꝗcedẽ ꝑuilia sicut i situcionibꝫ legatorũ ap̃ce sedis. ut ex. d ꝑ ꝓfer.
uencẽs. petri ꝗ rone i sua l' sũ d legati. ꝑmat no niche ex tollẽ. b3 ꝑ satute ꝗ mult illoꝝ scitugta
ꝑuilia ꝑte dimitte. ut ex. d off. l. c. f. hnt z ꝙ legaty pot rone pietẽ ꝗmittẽ. tholose. ꝑ cap. z
statuta facẽ ꝑte durata. n̄c ex. d ri. si. sit ꝗbdatz ꝙ. f. Pot i legati z no olatẽ i ꝗge regimen mittẽ
ꝗuicẽos sepaẽ. ut ex. ꝗfil. sic le. c. ꝑuenit ꝙ. viij. Itẽ is cuidlig ca specialẽ delegatr. iuntor
z legato gnali. ꝗ cu adulta n̄c legatij intdict. illg d3. ar. ligten9 ꝓcedire ul uencdẽ. n̄c ꝑmitz ꝑdel.
latz. pot legati iuue legationis auctate. ꝑ c d3 ne litteraz ꝗfirmatẽ. pot. ad v ꝗ ꝑoz sũ met tn̄ d l. cu
obẽ te. execucion maudatẽ. ut ex. d of. l. studuisti. ex d iren. i ꝑ. c. i. ꝙ. i. z ar. xcuj. di. ꝑ ꝑpp9
ꝗ ex. d of. or. ꝑ pastoralis. c. si aduersy z e3 m. l. aduiss b. ꝑmitz Dns h ~~[illegible]~~ in dit. q d legati
no pt cogẽ legati excipiu si spote h fatẽ nolit. ꝑ3 ꝑ exꝑmiss. ꝙ no pot legati absoluẽ excoicatu
a d legato dn ꝑe z nisi an9 excoicãtu abꝑo ꝑ. ꝑ. d sina ul' ptessũ illg se intinẽ. si adilly
ꝑ ꝑcedz. ut i ꝑ. dcc. studuisti. z xi. q. i. ꝑuenit ul' ꝙ pot ꝗfirmatẽ ꝑmitz illg i cor ꝑsẽ q ꝑoz ꝑdest
s. ꝗfirma9 sit. iuste latã z. ex. d ꝗcessi ꝑben. ꝗ diuist es. b3 h no platz tu ac nu cogẽ ne no.
pot. ꝗ ꝑ9 scripe posse i ꝑmatẽ. xxi. di. i ꝑlex. tp̃e di. i. ubiz. ff. d r c. in. q ꝗdemsit. ff. d ꝑg.
sun. e9 z. i nemo. z inde j. ꝙ. nũc on. v. xxxij. Cdmo si is cui ꝑ ꝗmi ~~[illegible]~~ isit i ꝗfioes

no[ta]

negligens. Et nunquid legatus potest illi precipere ut procedat. dicit h[ostiensis] de sing[ulis] ... li. v. Et pone quod h[ic] i[n] no.
quod legatus de ... [illegible] seu metropolitanis seu ecclesiis kathedralibus. seu aliis collegiatis. Hoc h[abe]tur
instituto ut ex. de ... p[er]t[inet] ad legatum apostolice sedis ... [illegible] ... ut
... [illegible] ... cum h[ic] non in... prohibitum ... [illegible]
... [illegible] ... in legato ... [illegible] ... Et ... [illegible] ... legitime ex
... [illegible] ... ex. de ... [illegible] ... ipse ... [illegible]
... [illegible] ... legatus ... [illegible] ... non potest ... [illegible]
... ille ... [illegible] ... ff. de of. ... [illegible]
... [illegible] ... legatum ut si ipse fecisset. ut ... ff. de of.
... [illegible] ... ex. de ... [illegible] ... princeps cum ... [illegible]
... [illegible] ... non ... [illegible] ...
... [illegible] ... ff. de of. ... [illegible] ...
... [illegible] ... ex. de of. ... [illegible] ...
ex. ... [illegible] ...
... [illegible] ... ut ex. de ... [illegible] ...
... [illegible] ... legatus ... ff. de ... [illegible] ...
... [illegible] ... legatorum ... [illegible] ... unde non teneatur ...
... [illegible] ... legationis ... [illegible] ... ut ff. de iudic. l. ... legatus
... ff. de of. ... [illegible] ...
... [illegible] ... ut ... [illegible] ... potest ... [illegible] ...
ff. ... [illegible] ... legato ... [illegible] ... legatus ... [illegible] ... ut ff.
de legat. l. legato. Item quod in legationibus publicis ... [illegible] ... ut C. de legat.
l. ... [illegible] ... legationes ... [illegible] ...
... [illegible] ... ut C. ... [illegible] ... non ... [illegible] ...
non licet ... [illegible] ... ut ff. de of. ... l. i ... Insuper nota quod ad legati officium pertinet ut ...
... [illegible] ... non ... [illegible] ...
... [illegible] ... Et ut ... [illegible] ...
... [illegible] ... cum ... [illegible] ... ut ... [illegible] ...
... [illegible] ... ff. de of. ... [illegible] ...
... [illegible] ... ff. de of. ... [illegible] ... non ...
... [illegible] ... legatus ... [illegible] ...
... [illegible] ... Insuper nota quod ... legatus plus ... [illegible] ... quod ex ...
... [illegible] ... Et nunquid legatus ... [illegible] ... legationis ... [illegible] ...
... [illegible] ... ff. ... [illegible] ... non ...
... [illegible] ... legato sit ... ut ex. ... [illegible] ... Illud nota quod ... legato
... [illegible] ... offi[cium] ... [illegible] ... ille ... ut ex. ... [illegible] ...
... [illegible] ... Et quod ... [illegible] ... non ... [illegible] ...
... [illegible] ... ff. ... [illegible] ... Et ... [illegible] ... ff. de iudic. ...
... ex. de of. ... [illegible] ...
... [illegible] ... non potest ff. de of. ... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ... ex. ... [illegible] ...
... [illegible] ... ex. ... [illegible] ... Et ... [illegible] ...
de latere ... [illegible] ... Et quod ... [illegible] ... iste ... de late-
re ... successor ... [illegible] ...
... [illegible] ... de latere ...
... [illegible] ... ex. ... offic[io] ... [illegible] ... potest ... [illegible] ...
... de latere ... [illegible] ... ex. ... [illegible] ...
... [illegible] ... Et quod ... nunquid ... de latere ... potest ... non ... [illegible] ...
... [illegible] ... non ... [illegible] ... ut ... [illegible] ...
potest legatus ... de latere ... [illegible] ... ut ex. de ... [illegible] ...
Et nunquid iste ... potest ... [illegible] ...
suspensionis ... de latere ... [illegible] ... ex. ... [illegible] ...
... [illegible] ... non ... ff. ... [illegible] ... de latere ... Et ... de latere potest
aliquid ... [illegible] ... non ff. de of. ... [illegible] ...
Et si ... [illegible] ... nunquid potest ... legatum ... [illegible] ...
... [illegible] ... Et ... non ... [illegible] ... legatus ... [illegible] ... non ...
... legationis officium ... legato de latere ... [illegible] ...
... [illegible] ... ff. de of. ... [illegible] ...
... successoris ... ff. de of. ... [illegible] ...

delegatus advenisse ut e. t. l. si forte. Sed pone quod dominus papa pro delegato commiserit duobus cui singulariter expresso nomine legationis et ipse tamen advenit [illegible] illius [illegible] dicere [illegible] non legationis. numquid per conductum si potest illius parte [illegible] ut ex e. [illegible] ff. de off. del. quam de off. or. c. pastoralis per [illegible] Item quod si iste delegatus [illegible] ad illud [illegible] non legatus numquid primus potest in summe officium executor legationis cum ille sit [illegible] ut in [illegible] de. volentes [illegible] legationis [illegible] ff. de officio [illegible] si eadem sed dic quod [illegible] legatus [illegible] ut ex e. novit. Quid si iste delegatus [illegible]
[illegible]

[illegible]

atque aliquis quolibet contingit attemptari. quod est nobis precium tenore [illegible] et infra. quod bonus [illegible] alias [illegible]
probos [illegible] et alios [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ac [illegible]. [illegible] ecclesie vel capituli nec non
[illegible] ecclesie canonici et aliis honestis personis studentibus publice et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] si quis fecit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. nec non et [illegible]
[illegible] ac dicto [illegible] publica documenta. Sed nunquid legatus potest conferre prebendas seu ecclesias spectantes
ad [illegible] laycorum [illegible] illo [illegible] non videtur ut in [illegible] dicto cum dilectis et extra de prebendis. dilectus [illegible]. et hoc tenent
[illegible] et hostiensis [illegible] omnes quia nec episcopus [illegible] ut xvi. q. vii. decimas et hanc opinionem [illegible] [illegible]
in regno francie defenditur vel dicit. quia sine [illegible] [illegible] laycorum quia ius [illegible] vel [illegible] [illegible]
optinet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] legato [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in concessione [illegible] quod [illegible] [illegible] ut extra de officio legati. dilectus et hanc opinionem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] conferendo prebendas quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] collationem [illegible] prebende ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] prebendas [illegible] [illegible] [illegible]
personae spectantes [illegible] legatum [illegible] [illegible] [illegible] ut in [illegible] dicto. dilectus in [illegible]. Sed si legatus [illegible]
collationem [illegible] prebendarum [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]. nunquid potest facere [illegible] [illegible] recipi in cano
nicum [illegible] [illegible] [illegible] ecclesie statutum. [illegible] quod [illegible] ut extra de prebendis. dilectus. [illegible] [illegible]
prebendis. [illegible] [illegible] quia non [illegible] canonicum sine prebenda ut in [illegible] dilectus et [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] quia nec [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] potest facere [illegible] prebenda [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Item non debet plures instituti in ecclesiis quam [illegible] possint [illegible]
de sustentari ut extra de [illegible]. c. i. Item [illegible] recepto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in ecclesia [illegible] canonicorum [illegible] statuto ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] canonicatu [illegible]
non potest legatus [illegible] [illegible] et [illegible] facere recipi in canonicum [illegible] [illegible] [illegible] de prebenda [illegible]
ut in [illegible] dicto. dilectus. quod non [illegible] [illegible] [illegible] legationis officio tollere [illegible] ut in illo dispensare
[illegible] [illegible] [illegible] xxiiii. [illegible] si [illegible] legati [illegible] [illegible] [illegible] recipiant [illegible] [illegible] recepti
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fiat receptio et si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non valeret [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fieri [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] possit [illegible] [illegible]
[illegible] legati ex officio legationis potest tamen [illegible] [illegible] dispensare ut in [illegible] et extra de prebendis. [illegible]
ex [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] legati [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] receptio non [illegible]
ut in [illegible] [illegible] [illegible]. Item [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] dilectus. quod [illegible] [illegible] canonici [illegible] [illegible] recipere
aliquos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dilecto. quod si [illegible] ecclesie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eligatur non [illegible] electio
[illegible] [illegible]. si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut in [illegible] [illegible] [illegible] et extra de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] legati [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in prebenda [illegible] vacaturam. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut extra de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit prohibitum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] non potuerint ut extra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] extra de prebendis
[illegible] [illegible] [illegible]. Sed [illegible] [illegible] dare [illegible] [illegible] [illegible] seu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut extra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non obstante [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] et si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut extra de officio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut extra de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut in [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut extra de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut extra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. quia legatus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non obstante [illegible] canonicorum [illegible] [illegible] [illegible] legati [illegible] recepto [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] recepto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] legati
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] provisione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non obstante [illegible] [illegible] [illegible] recepti
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] recepto [illegible] legati quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] legationis [illegible]
[illegible] officio [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] legati [illegible] [illegible] [illegible] Sed
si [illegible] et sic [illegible] recepti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Sed legati [illegible] [illegible] [illegible]
et recepti [illegible] [illegible] [illegible] recepto [illegible] ut in [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] recepti quia legatus non [illegible] [illegible] facere non possit [illegible] [illegible]
[illegible] ut extra [illegible] officii et sic [illegible] [illegible] recepto [illegible] nec [illegible] [illegible] [illegible]. Sed si [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Sed [illegible] legationis [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] legato [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
Sed [illegible] legatione [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] legato [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

legi[tur] insc[ri]p[tio] c. dispositive. v[er]z. digni[tas] sit q[ue] p[r]incipis electio c. decime statu[r] l. dispositive. vi
dicit coll. i. ut. iudi. sine quoq[ue] suf. q. eos aut. ibi. q[ue] no[n] delegat. i. c. xviij. q. iiij. q. q[ui] aut
xiiij. nisi excepto p[r]incipe pt q[ui]nt[um]. eciam assi[n]e i. moti. ne ff. q[ui]bus. ipi n[on] [illegible] i. sf.
[illegible] delegatis plus. ne ex. ceos. d[e]l. sic. q[uonia]m [illegible] i. ul[tra] legitim[um] q[uod] nemini pt [illegible] intus
ducta aufer. ne ex. q. s[e]c[un]d[u]m d. [illegible] i[n] m[odo] d[e]legato xv. ubi no[n] appella[tur] a superiore no[n] habet
nec ex. d. elect. h. e. f. [illegible] delegato sic. e. s[e]c[un]d[u]m d. [illegible] aut.

ii
ex

fo cassum in quo c. Manifesti
Libis insolu. the spons. qui fuit
q̃ venc dubij excusat. qui alii
no excusaret z puniretur q̃ al
no punitte con̄ quos sponit
no excusat ept̃or ut venditor rei
in iusto pcio nisi qñ dubium nu
b conditio si decepe usq̃ ad dimi
dium iusti precij c. de rescin. ven
l. ij et l. si voluntate c. de ep̃ z ve
Cum dilca z c. penultis de emptio ven
Jn c. Juem q̃ quidi
addicōe q̃ illud h loca mre fore
no inre pali q̃ h Jure loquitur in
fors pimdi tum de h c. c. ꝯsuluit
et q̃ ibi no intellt glo si multi
dubium q̃ ad indicati tum in
eo de hoc ꝯstaret de g q̃ qñ
loquitur ut vera vendidit si in dolo
no dedit eam gratam nec ma
dit in gratam sed fuit decepta
intra apa q̃ credebat venditor
rem in valere vel emptor plus
valere nec tum credidit z q̃ sus
cap. cum ꝯ sten sto reposit id
siquis dyacaus deceptaem ut
dolo ꝯplexet b si h. utz si
emptor z venditor sciebat sciebat
ꝯtum res valebat iusto pcio
nulla fuit decepta ymo ꝯpfacit
q̃ no c. c. Juventate in p glo

Dubitari solet a quibusdam in dubium
vertentes an valeant contractus empcio
num census facti ad eternum cuiuis ul
tpe vel ad certum vel ad tpa vite
Circa quod sciendum et aduertendum q̃ dns
noster ihus xpus ecclesiam suam sanctam
Catholicam fundare volens et prius regi
men committere iussit et mandavit apho
stolis ut gladios emerent et cum duobus
gladijs vendit sufficit Luce xxij Jhus
videns duos gladios esse in ecclia
sua ecclesiasticum s. et tpale ut patz in
extravaganti Vnam sanctam Cum
quidem eccle caput eam petrum pfecit
dicens Tu es petrus et sup hanc
petram &c. cf. math. xvj di. q. c. ij Jta
dns xix di In novo. et quinus
xxij di Sacrosancta et in plurimis alijs
totor Et ut tollam neglā glor nō
tar. i c. novit de iudi. Qui filij
sint legittimi Cum eam denatas
salutis est hodie ut creditur unu ec
capud s. papam ut in pdc eam vna
sanctam vnde qz papa caput e. eclie et
vicarius ihu xpi de eleccione fundamenta
li. vj Jus canonicum concordat et sit
cui omnibus est obediendum xix di

nulli phas c. ꝯ ut omes et c. Cui in
et ꝓtotum de consti. c. j. ut ꝗ here-
ticus iudicatur qui pnis statutis obe.
contempnit ut notat in ꝑdco c. Nulli
phas de verbi sigf. Consti li. vj. Int
que hec statuta decretales epl̃e con
tinent ut xix di. et c. in can. Que
statuta nulli licz ignorare ut xxx c. di.
di. Nulli et cap. omes Rudam aute
cuncti debent regi ut in ꝑ cap.
j. de consti. Et licz ppa expresse a xpo
sibi tradita utriusqz gladii recepit
tamen solum sibi spualem reservauit
dominium tpalis tustulit in Imperatorem
ut notat in c. Nouit de iudi. c. c.
Causam qui filii sint legittimi et pz
in extravaganti vna sanctam qui statute
condendi leges ex hoc accepit que
ab omnibz sibi subditis sint seruande
ut de consti. c. j. de privilegiis sup
~~Speciali~~ Specula et de ns o. nunc ꝓtotum expz.
Insuper pz q ppa approbat leges et eas
observari mandat nec eas tollere
posset nisi quo ad fac̃ sum c. sy
inducerent petm mortale ut No

notat^z de vo opus nue cap^o u^a depositi
c. si vir ipso leges in civil. causis
et Judicibus pviamy nisi cotradicent
can. Vt notat^z i p cap^o. j de vo opis
nue

Hijs premissis dico tenendu cu Jnno
centio et hostien Jo andree r alijs
doctoribz notantibz h^c in c. Jn civi
tate de vsuris q licet^di contractus emp
tionis ad revendendum seu ad tp^s sine
redditum ad vitam licite valent demeros lic^t
annuos redditus costituti sint iuxte
vendicanem vt sit fuerint specialia
cotractus emptionis, vt cera sit
res que vendat^z vt ff. de cotrahen
emp nec precio petunia et ossi^y v. e
i. ti. si est iuxte r l in vendicionib^z
et not^z insp de emp. et vendi p^ty
pn. sup verbo vende dimna p host
nent. designat. Ultra dimidiam
Jnscripcion et dimnus in fraudem
vsurarum nil fiat de emp et ven
ad tuum. ff. de cotrahen emp Juli^o

c4 Ray nisi dempsit v. Jt quid
si vendidi predium conditione tali
ut quandocumque solvat^z precium u
me vel herede meo rehabeam
ego vel heres meus vel quamcumque
ubi^{mo}. usque ad nonum vel
simile nunc usurarium sit ^{nis}
contractus ad h. dicit q nec
emptor facit fructus suos
sine periculo usure licz vendi^{tr}
sine piculo usure recuperet predium nisi in
postea recuperet predium nisi in
fraude usurarum sit facta tal
venditio q presum^z ex hijs pretium
satis excessit modicum r quam
respectu valoris rei Jt excess q
aliqui persolvit^z ult^a summam
recepta prius fuit venditum h^c
et e. in pacto cum resum detur
venditio reddant^z ex h Jt excess
q precor. convenit excessu vsuris
h solvant^z recep. r ven advivam
et pro depignus illo

p paphan C de usur l. eos et est
io q h' interveniat pcium s. extras
pcium Item licet s. ctus redditus
vel ea sen annona et qui vero
ven valent contractus ex juribus pdas
C de sacrosta eccle l. iubemus et C
de here. vel acto vendita ptotum ff.
de contrahen emp. q supra hanc
opinione pbo multis et primo q vale
at census venditio hic pbat q
census est res certa unde vendi
potest per predictam legem ut empi

Item pbatur hoc expresse per le
motinam mon. et no. alibi supra
expresse concedit q redditus mon
vendi pot vel concedi ad tempus et cf
est cf

Item pbatur hoc per legem in
tentione minute spualis res minor
C q si mobilis castator q ubi
dicit Imperator q curatales et tutores

No pbat h io z cf. ita licet
concedit in loco sue reddi. ut de se
fundum ad tempus nisi noty
malis ut in primo

col q h q si mobil
de impris o dans
et decanum

tue peant petiue inter reddiuis cio
spuire debent Et glosa dicit, q red-
tus censunt et pdia immobilia et pz
hc inde xius de verb sign ĩs 2 q
Et idute remen legis q impua
dicit q tollere debet petendi ius vz
si emptor censum tollit ptem ?
q valet empto et ptem no in
ducit q no pbat hc ca de q
de le Cum contingat ca gcoz

Item fistitua vendi possunt extra
nrua su possiune que cesst et sut
census xii q ii Aplicos

Item pz eadem ca et pone in
c vbi expressum est q redditu
Ecclesia vendunt ... inchoacionez

Item donacone transfertur census
su possit in alteri ut xii q ii bone
et q ibi notat quare no vedicai
nulla vo patet Eu hy sut qtrati
bone fidei et q in bono cocedit

Et
glo in ver reddit
v fructus affere
cay inele ...
impedi...

... Imperator
in principio cum
naturi dic ...
modi optime ha
... et perari
... nichil relique
... sut ...
... ...
q no heeciare
...

ceterisparib sut
ptrati bone fi

Opale ibi expressum ...
timor no probat
casu putem 2 habes ...
minut denake. ...
vult cum illa coll ...

no pbat hc ca 2 ? glo ...
c fe 2 in c cinlas o c q

no ... ibi gcedit epo
dic bami bm medis ...
anc cu psepultura q
ut mnc vbi no.

et in alio ut notatur

Item pt vendi utile dominium vetero ... ut pz in feudo in emphiteotes si deleta patuit et ibi notat(ur) utile aut dominium consistit in censu et fructus ut ibi ...

Vo est ad opposi(tu)m quia locum est ... expressum

Item redditus constitut(us) ... certis ... debent et dividunt(ur) ut pz ... et consequi quare non pt redditus vendi ad certas ... nulla ... pati ... eandem ... et ... ad hec

Vo est in ... et redditus ... dividere in ... et ... et vendere ut ...

Item pnt manumitti ... solid(us) ... pensione retenta ut ... ... sit eadem pnt ... quare ...

... ad oppositum quia sit ... meriti libertate

Item venduntur ut pz ... fugitivi nullo ... censu ... et ... de esse ...

Cessat locus ubi ... venduntur ... possunt

Item consuetudo inducit annos p
scriptos censuo ... pz et no xxiii
q ii c ... eam pre erui cu
non appareat dimissio ...

Item prescriptionem censuo patronie
facium ... possessio ... ut est ...
spoliandus et spoliati restituantur
ut pz et no ... significavit
de ... vende ... sola pstr ... eam
extra emptionis et ... forum
deberi pt

... est ... q
... logitur de
... sicut
... de ...
... fundatione

... in parte
... absentes sicut
demum ... nisi
... possessionem

Item census acquiritur et prescribitur
sine ea solo tempore census maxime
tali cuius incontrarium non est ho
minum memoria ut pz ex notatis de
censu ... facimus debet et acqui
ritur extra ... emptionis et
venditionis

Argumentum est bonum
... non concludit nisi
... in ...
et emptione vera
non concurrant

Item servitutes ... et ...
in fundis et bonis ut pz desuper
per totum Iusti de servitu si ...

Argumentum est bonum
... pariter

ubi no. ꝯ emptore et venditore
habent hui(usmo)di servitutes multo fortius
census ꝯ census corporales servi
tutes incorporales censentur

Item epi? pnt etiam stipendia ...
que census et redditus censentur
p3 xvi q. i. dicimus et pene ms di
cimus sic enim nisi census emi
pnt

Item remittitur ius sub annua
pensione ut p3 de rebus de constitut(ione)
nec censetur symoniacum nec illicitum
ut ibi quarum causa non passit in
emptore ut abstat quarum ro(...)

Ex quibus iuribus satis p3 ꝯ licite
emuntur census Item fundus vendi
di potest retento usufructu ut ff.
de actione emp(ti) et venditi l. fund(us)
Sic nec retento censu

Credo plus ꝙ venditor census sit
ad reemendum uel ad ppetuum vendere uel
ad certum tempus simul illud ex lege
in nobilis ad diem veniebat et sic
expectet ff. legis ... et c.

Michel ad ppetuu(m)

No. est ad ppetuum ꝯ in ordinacio
et confirmacio ff. c.

Lex ille mi Michel
facit ad ppetuum quia
duo dei sic statuit
tra ꝙ non reddetur
in ppetuum ꝯ mea
... quis sit recipere
non venit receptio

ult. levitici xxv ubi dns mandavit
iudeis ne terram perpetuo venderent
se subpacto redimendi sit et eadem
subtali pacto vendi potest quare etc.

Item anglis spes [illegible] vel
[illegible] fieri potest in ipsa re sumpserat
et ad certum fieri potest sub condicione
et modo et ad tempus [illegible] per Justi
de [illegible] et [illegible] C. si et ff. [illegible]
quod se fundum et [illegible] existimo [illegible] specie
census fieri potest [illegible] ut exponi
[illegible] claret [illegible] et modo
et condicionibus predictis [illegible]
et [illegible] de qua sequitur

Item especie potest fieri [illegible] ut ff. de in
diem adiectione [illegible] potest [illegible]
ad tempus [illegible]

Item vendi potest fundus quod certa
pecunia ad tempus certum vendens
quod possit advenienti anno recuperari
potest [illegible] non [illegible] [illegible] C

Et si [illegible] ad [illegible]
si sequitur [illegible]
cum subcondicione [illegible]
et [illegible] existimo [illegible]
possit [illegible] sub
condicione [illegible]
[illegible] ad
[illegible]

signare [illegible]
[illegible]

[illegible] ad [illegible]

licet [illegible]
cedit fundus
[illegible] pro [illegible]
venditori [illegible]
[illegible] redimere
se [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible]

Deficiente emp. glosa ar. plege de
pcepis. ubi de die uxori tit.
ecia hic vendi pt q cives emp.
facultas est

Item dicit lex j c de pactis int.
emp. et ven. q licite vendit. eo
pacto q pcio pecunia restituatur
q res ad venditore reuertat. et
idem no. de eius ... de pactis int.
emptore. Idem no. in c. illo veus
de pignio in glo. ff. vendit. et hec
casu lucratur emptor fructus
medio tpe pceptos et idem pz
de ... emp. et vend.

Item dicit lex ff. de edili edic.
q si vendit .... q nisi ad certu
pt ... q si res displiceat
q reddat. Ubi ecia emit sub
pacto retinendi. Idem dicit ff.
de ... ... di res

Item pt parisi q si imfra ctum

Hic si q de ... possessore fundu vedit ... pcio p vendere sed ... herede redimere ... pcio ... Item casu ... di ... no. ... ut ... c ... illo

Hic q ... pano tale casu ... no pbat

male ...

tempus ne soluit precium q recepit
emptor mras cedit et res indiferen
dicere rendat ut c de contrahen
emp. l. [illegible] et ij [illegible] fide p3 ff de
contrahen emp l. [illegible] fundus

Item pt vendi res ius alteri
nisi venditori distinguitur ff.
de contrahen l qui fundum

Item pt emi cautio alius esti
mauit rei c de contrahen emp
l. sup rebz dic ijs indiquus

Item pt excipi in venditione
manumissam ff. de contrahen emp
l. manumissam dic et census qui
ex exemplis [illegible] factis p3 emp
tum di[illegible] tempus sub conditione
[illegible] vale[illegible] ultra que facie
[illegible] inveni dum contractu cum
[illegible] naue suam substrauit in
quo simpliciter tenet hoc contractu
valere et fuerunt conclusiones sue
Prima [illegible] qui est duo aliorum

pro l. 3 adiectionem

contra

cum maiori fide

et [illegible] dictum
[illegible] nunc [illegible]
[illegible] res [illegible]
religiosus et
[illegible] dic dum
[illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]

Instit. de re. divis. [illegible] prodicorum nichil [illegible] questiones [illegible] [illegible] [illegible] valoris [illegible] [illegible] sufficienti [illegible]

rei est et dominus utilis eiusdem rei secundo quod dominus verus eiusdem rei potest eam trans-
ferre in alterum gratis et precio et pro-
mutacione alterius rei. Tercia quod dominus
potest transferre dominium rei et fructuum
proprie rei in alterum retenta sibi proprietate
rei. Quarta quod dominus verus scilicet potest dare
vel vendere proprietatem rei vel fructus ali-
cuius possessionis simpliciter absque adiuncto
temporis. Sed potest dare vel vendere ad
tempus determinatum vel indeterminatum [illegible]
[illegible] omnia ista spectant perfectionem
et maximum dominium. Quinta quilibet
est arbiter et moderator rei sue
dispensator [illegible] et subdit [illegible] multa
verba [illegible] [illegible] [illegible]
communicatio inter homines [illegible] [illegible]
necessitates vite humane et [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] debet [illegible]
magnum et minimum valorem [illegible]
quod magis et minus habet de utilitate
et necessitate ad vitam humanam
[illegible] [illegible] [illegible] utilitatis [illegible]

Du[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] verum

in magnis et minimis

[illegible] cu tu [illegible] [illegible]
[illegible] p in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ne
rex [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] venit ne
[illegible] sufficit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] publice [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex
[illegible] [illegible] et [illegible] rex
natura [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] rei substancia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
simpliciter [illegible] plus [illegible]
sit [illegible] [illegible] si [illegible] sit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
est [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] si [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et dubii [illegible] [illegible] in talibus
non requirit [illegible] [illegible] si
[illegible] [illegible] maxime si [illegible]
est indeterminatum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dependet [illegible]
[illegible] die [illegible] [illegible] testamentum
in talibus si [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
die [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vendidit [illegible] [illegible] de [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] valeat [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] talem
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vivere [illegible] [illegible]
se amplius [illegible] de
[illegible] possit [illegible] pecunia
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] hostiensis
de usura [illegible] [illegible]
ubi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] hostiensis ibi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] nisi
fiat [illegible] fraude [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] exemplum

Ex his premissis concludo et dico contra
quod omnis tenens huiusmodi contractus illi-
citos dumno subtilia et premissa sim-
hereticus est confundens divina cum
nisi fiat instanciam [illegible] de quo
et verum id certum hoc patet quia huiusmodi re-
sistens huic opinioni contradicit
statutis sancte matris ecclesie et non credit
in articulum fidei veram sanctam et
verum censetur hereticus nam omnis qui
male interpretatur scripturam sacram
vocatur hereticus xxiiij q. iij heresis
et qui nova opinionem invenit
[illegible] c. et q. hereticus

resistens sit sane et verum
sentes [illegible] fidei una sanctam
et non est hereticus [illegible] et cetera
non declaravit tales opiniones
fideles et paragumenta non
est probatum

Item qui vult auferre privilegia Roma-
ne ecclesie dist. xxij c. omnes et hoc nam
eodem [illegible] [illegible] [illegible] et
nemo. Et qui non obedit statutis Roma-
ne ecclesie dist. xix c. nulli fas est [illegible] qui
d. [illegible] non possunt [illegible] [illegible]
Unde [illegible] [illegible] et [illegible]
dicta sunt verum concluditur [illegible] [illegible]
[illegible]dunt dicentes et credentes huiusmodi
contractus dumno censentur heretici

[illegible]pt et valet et dicitur
[illegible]mari

ematur p(ro) tanto p(re)cio p(ro)ut (com)muniter
emi (con)sueuit p(re)t(er)ea (contra) hu(ius)mo(d)i dupli
citates p(ate)t s(ecundu)m sup(ra) ex(dic)tis que sup(ra) allegi
p(ro)pt(er) d(i)uersitatem p(re)cii (et) q(uia) non requirit(ur)
tam magna p(re)cisio i(n) iusticia rei ad
e(m)ptum uel ad(ue)n(d)itio(n)e (secundu)m simplex et
(com)paratio ut ibi sunt ualores rei esti
mant(ur) app(re)ciando non ualent unde
statuerunt iura ut ualeret empcio
d(um)m(od)o e(m)ptor no(n) deciperet(ur) ultra di
midium iusti p(re)cii ut p(ate)t de rescisi
one ca(usa) de empt(ione) et uen(ditione) cu(m) dil(ect)a
c(apitulo) decep(ti)o(n)e (?) uen(ditionis) l. ij c. ij (contra) (?)
...dent (?) q(uod) canonice de alia materia
loquentes s(un)t l(oquen)tem (?) iure fori
non iure poli i(d est) in foro contenc(i)o(s)o
non in foro a(n)i(m)e et (conscienti)e (contra) dicta i(d est)
...(?) p(ro) non Joh(ann)a Calderini in comen
... de l(itteris) neuigauti (?) d(e) usur(is) in solu
c(i)one ... opinione qui dicit q(uod) non
est credendu(m) q(uia) Jn(nocentiu)s Cay(etanus) (?) (contra) iustu(m)
...s (?) p(ro)cessit l(e)x Si quis dulcaminis (?)
deceptionem ... q(uod) malu(m) sit (?) ...
... ca(pitulo) Jn(nocentiu)s Cay(etanus) ...

(contra) s(upr)a l. ij (?) ... maior ... 2 l
... uoluntate empt(ori)s suppl(er)e
potuit iustu(m) p(re)ciu(m) id uendi
restitui debebat (et) ... in
s(ecund)a (contra)ria minor deceptus
restituebat(ur) unde ... (et) maior
(com)p(re)hendi(t) iusti p(re)cii ...
ut in gl(ossa) ... de (?) ... ff de
minus in ea s(e)c(un)d(a)

... C de (?) ...
... cognat(?)
ff de maioribus (?)
... (?) ...
uendicionis ... (?)
(contra)c(tib)us (?) ... (con)uenit
... iuris poli ...
... ...
iure poli ... (?)
... ... (?)
(et) nemo ...
suggreditur ...
conueniat in
negocio fratrem suum
(com)muniter ... (?)
de ... omnibus

concedat ut iup allegatus esset, no
ē petrus. Sz tu qui tenes oppinionem
ut no credas statuta papalia valere
vel ut male credens contra fidem sed
Eccl'ie iudicaberis et ypo pdome suffi
ciam quod empto valeat ad dividendum
ut ē Ius ut no Ius. Si Ius hēat papa
quod meritu ē no iniustu. No est qui
tribuit unicuique quod suum est Justi
cia iusti ē uere peccatu ē no peccauit qui
contra legem peccat xxiij q iiij Omni
peccauit. Si aut dicis quod no sit Ius hēat
papa te errare nec credere quod no credis
quod papa possit statuere ut constitucio
irrita sit vel petrus

Item aliud dictum includit in
Eccia dei maculam et rugam re
periri quod est contra textum e quaritur
xxj di. et dicit papam petrum cadere
quod dictus summus pontifex. Ubi multe locum
de psalmo e fi. Si enim dictum quod tenz
fieri quod Judex Judicat sic hic rem
restituendam et no tenet Iure poli
quod confessor mandat restitucionem ē sic

No mirerem si tenz iure poli quod no tenz iure
fori ut alz quinque feceris impedimentum quin
que potuit debz simile sustine expiraturum
quod veniale conuerti potest mortale
de resu spo hec ista fuit desen expii
justificaturam una debz quod omnia mala
pati quod malo consentire xxxij q v Ita ne
de hiis apud ... et ... Ipsi aught quod confiteri
dificat ad ... et in ē tras nec
... hic includens repiri in Eccia maculam
ē rugam ad ephe. v si ... quia

Jn ē ca dele sz Jure ē hoc
male sit pecu ē sententia
ē sic stat papa ē hz ...
si legem pdas ... sz ...
sz Veritate in auctoritate ...
cunis supplere iniustam pecu
niit rediciones refundendum
ty iniustum peccatum no paliter
mediatas sic in ... plac
argumentum quia iniustum peccatum
est quid valet contra ff ad
l ful pcia esto quod res empta
valeat xl emta ē p xxij ē
emptor supplicat viij ē sic
erit xx quod ē mediatas quod
no ē iusta pecunia ut sz hic
licitum Ius emitur opponitur
de ... fraude ē dolum cum
quid ... ut ...
quod venditor ... fraudulenter
iniustu pecu rei

...ment
...ta sz hc licitum ...
... opponitur de ...
... fraude ē dolum
... quid ...
... ut p fert
... ē xxj d. ...
pecuia

... pena debet debitore
... lasus si
... delibz ... ad ...
... despecti spe
... spe ...

ad rom xiiij

... quod no ē ex
fide peccatum xx viij q
... despectus ē
... et

Ita e(st) mi(n)o(r) [illegible] scandalu(m)
si (con)fessor in foro (con)scie(nt)ie (con)sulat
[illegible] rigore q(ui)a no(n) solu(m)
res t(em)p(or)ales s(ed) (con)cludit [illegible]
ut quid p(er)dit [illegible] si tam(en)
[illegible] liceat in a(n)i(m)e
sue detrime(n)tu(m)

Cu(m) p(re)sc(ri)pcio [illegible] no(n) [illegible]
res suas sit introducta
ne res diu in i(n)certo
su(n)t existimans [illegible]
sufficiens [illegible] ad acquire(n)-
das res [illegible] statuta
t(em)p(or)is [illegible] v(e)l de p(re)sc(ri)pc(i)o(n)e [illegible]
[illegible] no(n) acquirant
[illegible] vide leg(em) [illegible] sit
[illegible] q(uod) bona fide [illegible]
titulo [illegible] possessi [illegible]
[illegible] rei inducunt p(re)sc(ri)pcione(m)
[illegible] acquirunt rei d(omi)niu(m)
de p(re)sc(ri)p(cionibus) [illegible]
xvi q. iii placuit

Sit decisio ca(us)e et q(uod) Judex mandat s(ecundu)m
Jus s(er)vari confessor infringet manda-
tum ca(us)e et statutor(um) [illegible]
[illegible] s(er)uand(um)

Item ad idem facit q(uod) notat doctor
in c. vigilanti de p(re)sc(ri)p(cionibus) ubi notat
q(uod) qui re(m) aliena(m) p(re)scripsit cu(m)
bona fide no(n) tenet(ur) ad restitucione(m)
lic(et) postea p(er)cipiat no(n) fuisse sua(m) q(ui)a
auctor(itate) Juris sua e(st) q(ui)a s(ecundu)m utru(m)q(ue) Jus
possidet s(ecundu)m unu(m) e(st) s(ecundu)m aliu(m) s(ecundu)m iuste
[illegible] no(n) [illegible] Jus
[illegible] et (con)cessione Juris s(ecundu)m iuste et
bone Et d(icit) Jo. Andree in Regula possessor
de Regul(is) Juris li(bro) vi [illegible]
[illegible] aut opinio theologor(um) [illegible]
[illegible] e(st) (con)tra Jura p(re)scripcione(m)
[illegible] sit tollenda [illegible] aut
opinio illor(um) e(st) (con)tra Jura [illegible]
sit tollenda [illegible]

Item ad p(re)missa facit nota [illegible] Inno(centii)
in c. [illegible] de voto et voti redempt(ione)
ubi tenet q(uod) papa p(otes)t dare auctor(itatem)
invadendi infideles et tollendi bona
sua et recipiendi [illegible]

Ita e(st) [illegible] xx [illegible] auferetur
a vob(is) regnu(m) dei et dabit(ur) genti facienti
iusticia(m) et alibi [illegible] liberat
[illegible] iusti [illegible]
[illegible] debet q(uod) adhuc [illegible] tenet
[illegible] [illegible] si vide
in c. [illegible] xxiii q. vii [illegible]

p[ro]p[ter] fattu[m?] . . . una ista contractus non possit multa . . . p[ro]ut

Item facit ad . . . C de rescind[enda] ven[ditione] l. ad rescindendam venditionem non suffi[cit] q[uod] rem magno p[re]cio co[m]paratam p[ar]uo distraxeris

Item lex non dicit q[uod] p[ri]us p[ro]ferrim [?] venditor[i] si vendens duplu[m] precium offerrat non co[m]pescit emens adred[?] vend[itione] rem

Item facit l. e ti dolus emptoris qualitate fructu[m] q[ua]ntitate precii est[imatur]

Item facit p[re]gula contractus de regul[is] iuris li. vi. libi p[re] q[uod] contractus ex co[m]monitione pari legem recipiunt ergo lex convencionis nos facit ip[s]a . . .

Et sic mirandu[m] de his qui tenent contrariam opinionem cum ad s[e]n[tenti]a[m] . . . cu[m] co[m]pulit moderator rei sue sit . . . p[re]t[erea] si . . . differ[r]et sic et p[ro] modico precio cu[m] non fiant scienti et consentienti fraus neque dolus ut in regula scienti li. vi.

Item faciunt ad hoc nota[ta] in speculo

sp[eculum] . . . in sp[eculo] de emp[tione] et ven[ditione] in c[apitulo] nunc dicendum in . . . quid si venditor invenit non venire q[uod] vendicionem . . . pacto vel . . . istum legis d[icit] p[ro] dix[it] . . . sic ut q[uod] . . . precis minore

---

. . . est . . . l. . . . p[ro]babilis . . . C de rescin[dendo] . . . ad fo[ru]m

. . . in margine dat . . . q[uod] . . . non . . . cu[m] . . . emptor . . . dicimus . . . fo[ru]m

. . . pacta in . . . put leges . . . contractus . . . sit moderator rei sue at scienti non fiat fraus neque dolus . . .

(right margin):

. . . ad . . . C de . . . ad rescindendam venditionem . . . non suffic[it] . . . magno precio . . . distraxerit . . .

De emp et ven in seda forma sup
verbo dimidia ubi no q si vendes
renunciat iuri rescindendi otractu
ex eo quia ultra dimidia iusti pcij
fca est valet renunciacio r no pt
agere ad rescindendum p lege C de resci
ven l ij et l q si velit et c ti q
Nunc videndum ad dicendum ubi dicat
si quis fecerit emit ultra dimi
diam iusti pcij q no agit ex pto
Item notat glosa in c illo vos de
pigno q forma contractus no est in
spiciendum ex quo de contractu constat
p legem J c in C plus vale q agit

michi q si restituere
q nulla ubi sic
incipit

Et mire fuit sed
est sepe nuc aut fori
sic sequit in glo
ult ff de x
de l q et ib qui
noie lan

Preterea accidunt quidam huiusdi
dicentes vos vale du tamen tua
quid audit in benedicone hoc e iste
ut iste census p de deo aliud filij
dummo sit vestra allodium ut tale
quid ex quo ille census vel fructus
pveniat et hoc pbat na captum
pscium et aiuu emi pt licet

licz l nec empco in principio
dicit q ex eo no fuit fructus
que emunt et post modicu
accedit q fructus aut pvus
futurus nec captura piscium
emi pt nec etia minus
ut nissilem fru re tri p hoc
no pbat ffor in. quia census
emi debet rem que pt
face fructu aut usum

inim nõ sit & verz n que emunt ut
pz ff de contrahen emp l n vendicio
§ j et 2o

Item emitur illa vel ista res et sit
nulla demonstracio si erit empta que
fuit electa ut e ti l si ita distinxit

Item si emi fundum seu stichum quem sibi [illegible] et dixi sunt valet
vendicio si erit emptus quem emptor
elegerit ut ff e ti l si in emp

Item certe tegule in uno non demonstrate de fundo emi possunt ut ff de contrahe
emp l convenit et dicit glosa tegulas
suas tempore tradicionis fiunt in contractu
emptione unde non requiritur quod semper
res certa demonstretur in emptione et hec voluit
Juna predicta

Item illud in simili probatur canonice
[illegible] sibi reservavit in
bonis que tradidit alicui tercio censum
singulis annis solvendum sub determinatione
[illegible] ut illis ut pz de Jure patr

De distinctione [illegible] illa res [illegible] elegit venditor res empta [illegible] habet [illegible] vendidit [illegible] [illegible]

Licet in c allegato [illegible] fundatos et ab antiquo [illegible] [illegible] non possit novum imponi ut vetus [illegible] cessit [illegible]

Licet l admisit de [illegible] fundi [illegible] accedere stichum [illegible] plures et emptor de uno et venditor de alio sensit et tamen valeat vendicio fundi et cum sticho debet quod venditor intelligi [illegible] nichil ad propositum
In eod l [illegible] quod habet ut possidet vel [illegible] venditor fit [illegible] [illegible] natura vel generaliter [illegible] civitatis [illegible] [illegible] vendita est et [illegible] [illegible] convenit [illegible] et centum tegularum michi dare [illegible] [illegible] [illegible] emptio sit [illegible] [illegible] tegulas [illegible] ut dare convenit [illegible] [illegible] [illegible] conductor [illegible] materia [illegible] [illegible] statu manet [illegible] [illegible] et alienatur [illegible] magis [illegible] locacio intelligi debet nichil ad [illegible]

pteria, de consilio dicentes et aliud
her et c quanta nam q q alienū
nus vn sit pt fieri, in emptione ut
una cuius certus de villa vel
alledio soluendus

Item dicunt quidam credentes
huius contractus dampnis emiso
possessus qui vinet ne emptione p
capiat q dedit [illegible] et plus na
in simili emis et vendens nimio
pspiciant utilitati sue [illegible] lucrari in
tendunt et [illegible] dilet [illegible]
vende pt ut non [illegible]
[illegible] quod spare aliquid [illegible]
[illegible] prophetis.

Item [illegible] in pluribus [illegible] cum
tractibus [illegible] in ep[illegible] no est dis
venditione ut [illegible]
Item dicunt quidam [illegible] fundi
[illegible] tenent se [illegible] e [illegible]
astringere que iure contingunt
dicta [illegible] plus virtute contractus
ex quo legis contractus ex carnerione

[illegible]

Cum possit emptorem fundi penitus
et conmodi debeat esse emptoris
ut ff de pe et comodo [illegible]
in l. id q non videtur [illegible]
q emptor debeat facere [illegible]
cum non habeat quomodo et [illegible]
nit ut expresse decuit h
venit q emptor debet esse
certus et sit ex periculo q
venditor subigit propter sua
necessitatem

nec c ptie n' expr
incumphiteusi

requirit ut in regula contractus
vide simile in emphiteosi si quis
i canone no soluit infra anu
vel biennium cadit a iure suo ut
no. de dilu hic de loca i cadue
c penultimo et ultimo. Sed com
pendit in eo verum cum dicant expro
contractus i promissio se obligat quia
vendens eum ei sufferre i penalu
q pt. si pr. i certa ptis trasferre
ut p dixi, nam necessedu. ht ven
ditor q in contractibus adveniendu
se quolibz die liberat uti ebd
se cia excepit quia a vico ut in
c nauigauti, sz dicas vendicione
in viuis ptui est necesse cpulsiue
vendere nisi fiat in fraude id nul
noceat emptor qui no est inculpa
uetus q qui bona fide contrahit et
et uut contrahi. No eni emere q
ab inimico debet nemo pt tollitur
ut xiij q v dane. Sic lic nec
cessitate cpulsiue vendat no tn
emptor utens iure pmissione
cpulsionis

Numis dicitur [illegible] dicit [illegible]
[illegible] nisi i[n]mu
tuo [illegible] scia fieri
[illegible] in lendiculi
sublilis ut de [illegible]
et ven ad [illegible]
2 depingeret [illegible]
[illegible]

Item si quidam contrarii essent [illegible]
tes accidet q[uod] [illegible] meis con-
terent [illegible] ita in solo mu-
tuo [illegible] ut p[ate]z de [illegible]
consulunt et h[oc] [illegible] tenet
doctor ut d[icit] Jo[hannes] Andree [in] regula
peccatum li[bro] vi de regul[is] iuris in [illegible]
q[uod] Ista in dubijs e[st] sequendum [illegible]
q[uod] nec [illegible] numquam [illegible] doct[ores]
[illegible] [illegible] inveniunt ad [illegible]
[illegible] [illegible] tenendum cum [illegible] opinio
[illegible] ne sit [illegible] [illegible]
[illegible] Et cum [illegible] [illegible]
debent dispensacionem [illegible] concludi
[illegible] tenendum ut xix [illegible] [illegible]
Et [illegible] opinio [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] doctor [illegible]
[illegible] [illegible] auctoritas [illegible]
Ut [illegible] [illegible] xx [illegible]
[illegible] nec opinio [illegible] canonica
[illegible] recipienda est ut p[ate]z ix
[illegible] hanc ante opinionem

Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Sanxit [illegible] [illegible]
[illegible] admi[illegible] [illegible]
media [illegible] [illegible] [illegible]
intelligat [illegible] [illegible]
inveniunt [illegible] [illegible]
contractus [illegible] [illegible]
alicubi expressus [illegible]
in dubio [illegible] [illegible]
cum in dubijs [illegible]
[illegible]

ps hui' contrarius valent tenet

que csue^d^ poss ht̃ul̃ et suadit q pauy in ducat de csuetudine etc. fi

universal esse csuetudo Vnum ut lex

sequenda est et tenenda Ut j de co

sue^d^ c Jus et sicut nota pl in

no de csuetudine sup rubrica et

Jo Andree c ti cu diles nimie eum

sit vitanda que erga mspitalos

habuerit ff de legt nimie Et cu

h csuetudo no sit contra fidem

tenenda est neque contra bonos mo

res z cs xj di csuetudine xj di

illa et c nos csuetudine et q

canonica scriptura Ut e d vii sed

et tenet e Rom Curia ipa videtis

et sciens nullo modo per agnoscat

xj d qui resistat Vnum ipius csue

tudinis transgressores Ut legt sunt

puniendi e d n his cu qui contra

tenentes contrariu inferunt contra

ipsum ad hominem eius Vento

doctrine et contra sententia sca pata

doctrinis abducat xj d nolite er

rare disputat eum tales contra

clamantes extie l d Ut cstituent

Ipa valent csuue q uictuo . z aliqui ms repetu' Ideo a z pl' ma scandalu Revera

ca no sit dedmatu pt eius cauit q i melius de csti ne minere z cs

Si fuit cum caritate non perveniet destinacionem proximi quia tunc diligitur si non propter
aliquas utilitates inanes scilicet sed non propter spem
dandi beneficia vel recepta nec propter affinitatem
vel consanguinitatem sed propter se tunc quia sunt natione
nostre participes diligamus de pedibus proximos

Parisiensis communis e contra fuit in alia
fuit in alia e quod in evangelio [illegible]
decretorum in evangelio autem continetur
quod proximum diligitur Math. xxii et
ibidem subnectitur de [illegible] et diligere
proximos cum effectus ut docet ex
preceptum videmus fidelibus nullum sub
nomine nulli cum crescit [illegible]
et bona et possessiones [illegible] quod illud
fieri non posset si penitus venderent
bona propria sed si subiceret penitus
similiter [illegible] dico quod si opinio reprobata
est contra caritatem diligendi proximum
et humane proximorum [illegible] quod dis-
crecionem ut iudicatur [illegible]

Item ex hac reprobata opinione sed
contra subtilis quia penitus non
permittit quod bona transferri in
ecclesiam clericorum de [illegible] et si
non [illegible] diminuentur ex eadem
[illegible] sequitur [illegible] clericorum [illegible]
ex [illegible] videlicet ex penitus
[illegible] bona transferri penitus
in ecclesiam propter quod omnibus [illegible]

Cum nonnulli qui
pro specie caritatis
videntur necnon
emant bona eorum
ad instar phariseorum
eorum ii xx qui
sub specie sanctitatis et
longarum [illegible]
devorauerunt
domos viduarum

Argumentum contra
[illegible] esset in
hoc esset dimissum
ex parte [illegible]

in Ecclesiam lucri nil haucto tum
in dadum benedictorum diriguntur
et finalite ut credo per hanc solu
cam subuersio ecclesie subsequitur
que precedit experimentum contra
ria iam dorum experientia

Unde eciam et hanc racionem nota
decretum in c xiiij q iiij in c plerique
ubi queritur utrum qui vendit triti
co precio v s decem possit recipe
mere v et tunc quod valet nisi fiat
in fraudem usurarum et emptor fu
tus medio tempore fuerit facit et addit
de eadem contractus fuit cum eodem
vel pacto quod venditori terram
restituet si sibi precium venditor red
det usque ad certum terminum cum certi fructus
percipiet que vix dimidium nisi pro de
tingebat etc als contractus nedum
usurarius in deferentis cum ipso
medius c medietate fructuum ctalibus
cum contractus presumitur fraus usure si
etiam quod medietas precii respectu
valens etc

Utrum c decretum archidiaconi et plures q allegat ipsum pro

Addit si sic fiat in fraude usurarum peccat mortaliter si nos ea usure defendit licet ut ecclesia non potest iudi care de ipsis

tem, ex eo quod aliquid p[ro]fessum [illegible]

[illegible] iii

Item ex eo quod emptor consequitur [illegible]
[illegible] quod [illegible] in [illegible]
de emp[tione] et ven[ditione] et de pign[oribus] [illegible]
[illegible] vide ibi [illegible]
[illegible] speciali [illegible]

Hic est [illegible] premissi
Et [illegible] premissorum
ponam [illegible] conclusiones ex quibus appa-
rebit [illegible]. Prima
est quod consensus [illegible] contrahentium
[illegible] quod interveniat res que [illegible]
[illegible] res [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] Tercio quod interveniat
[illegible] Quarta quod post [illegible]
[illegible] precium rei vendite [illegible]icat
[illegible] generis
[illegible] vend[itio] [illegible] est [illegible] Quinto
quod [illegible] possit facere
fructus ad [illegible] Sexto quod non inter-
veniat fraus [illegible] Prima conclu-
sio patet quia consensus contrahentium in tali
vendicione sit necessarius. ff. de contrah[enda]
emp[tione] et ven[ditione] l. i § i ubi dicitur est autem
emptio iuris gentium et ideo consensu
peragitur et inter absentes contrahi potest
per nuncium et per litteras in glo[ssa] ubi de
e ti l. [illegible] incipit emptorem et vendi-
torem consensum desiderare [illegible] e ti in principio
[illegible] ante data non perficiat emptionem
[illegible] instrumentum emptionis et vendicionis
contracte ff e ti l. [illegible]

[illegible]

quod non reputo sine peccato [illegible] xxxviii demos

Quinto [illegible] fructu
ut usu vide non in comunicato [illegible] in c.
navigati de usuris et ix ver. sed si
res acquisita est talis cum usus consumitur
et non sic census denarii constituitur secundum Innocentium
in c. navigati ubi supra

Sexto quod fraus non interveniat contractui
ut in c. ad nostram de emptione et venditione et in c.
illo de pignoribus ubi supra allegatis
Unde si census non dominio constitueretur
secundum premissas conclusiones in effectum sine
[illegible] ad annos [illegible]
sicut [illegible] fieri convenit solus [illegible]
[illegible] credens [illegible]
[illegible] est difficile [illegible]

Tercio [illegible] in fronte
in medio [illegible]
[illegible] vend. et est
augustinus [illegible] peccator

Queritur de laudanno [illegible]
de usuris [illegible]
[illegible] vendo et castrum ad [illegible]
annos ut [illegible] si pecuniam [illegible]
inde offerri [illegible] non
posse [illegible] de usuris [illegible]
fori [illegible] facit [illegible]
[illegible] et [illegible]
aut [illegible] restituere
[illegible]
Item archiepiscopus [illegible] abbate
[illegible]
[illegible] xl libras [illegible]
[illegible]
[illegible] quod abbas debet
[illegible] restituere [illegible] libras [illegible]
[illegible] xv annis et abbas [illegible]
vult [illegible] dicunt
[illegible] fuisse usurarium
Et [illegible] sit [illegible]
usurarium [illegible]
[illegible] in c. usure [illegible]
[illegible]

remissa cum
Johanna

Item una dextra debet petrus silingius et thi

Item Anna mart[illegible] feme debet [illegible] salter

remissa

Item petri decanus [illegible] debet

[illegible]

[illegible]

Mathis [illegible]

[illegible]

Michael [illegible]

[illegible]

Virgo maria sis [illegible] katherina sis pia